MINISTERUL AFACERILOR INTERNE



universitaria

CEZAR CRISTEA

PETRE-ROBERT UNGUREANU

TEHNICI ȘI TACTICI DE INTERVENȚIE PROFESIONALĂ PENTRU LUCRĂTORII DE ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ

MĂSURI POLIȚIENEȘTI

Editura Ministerului Afacerilor Interne

CEZAR CRISTEA **PETRE-ROBERT UNGUREANU**

TEHNICI ȘI TACTICI DE INTERVENȚIE PROFESIONALĂ

PENTRU LUCRĂTORII DE ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ

MĂSURI POLIȚIENEȘTI

Editura Ministerului Afacerilor Interne
București – 2026

Redactare: Carmen Tudorache
Tehnoredactare: Ciprian Gheorghe
Coperta: Carmen Tudorache
Grafică: Cezar Cristea
Fotografii: Dan Păsărică
Asistență foto: Cătălin Zevedei
Adrian Simion
Ionuț Dumitru
Toma Alexandru
George Moroianu

ISBN: 978-973-745-215-3

Lucrarea prezintă tehnici profesionale și principii generale de tactică polițienească, destinate în mod exclusiv personalului Ministerului Afacerilor Interne. Autorii și editorul declină orice responsabilitate pentru consecinţele utilizării procedeelor descrise de către persoane din afara acestui sector de activitate sau în condiții care exced atribuțiile de serviciu.

De asemenea, autorii şi editorul nu răspund pentru eventualele accidente rezultate în urma utilizării informaţiilor şi indicaţiilor prezentate, în afara unei asistenţe şi instruiri specializate.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

PREFAȚĂ

Ordinea și liniștea publică reprezintă fundamentele funcționării unei societăți democratice. Fără existența unui climat de siguranță, în care legea este aplicată cu fermitate, echilibru și respect pentru drepturile omului, dezvoltarea comunităților și exercitarea libertăților cetățenești nu pot fi garantate. În acest context, misiunea structurilor de aplicare a legii depășește simpla reacție la încălcarea normelor de drept, presupunând prevenirea riscurilor, gestionarea situațiilor conflictuale și protejarea vieții tuturor persoanelor implicate.

În prezent, complexitatea intervențiilor polițienești impune o pregătire riguroasă și de înalt nivel, adaptată permanent noilor provocări. Dincolo de cunoașterea cadrului juridic, polițistul de ordine publică, polițistul de frontieră sau jandarmul trebuie să dispună de bune competențe tactice, de capacitatea de a evalua rapid amenințările, de autocontrol și discernământ profesional. O misiune reușită nu este aceea în care s-a folosit un nivel de forță mai mare, ci cea în care situația a fost soluționată cu minimum de constrângere și eficiență maximă.

Lucrarea elaborată de Cezar Cristea și Petre-Robert Ungureanu răspunde tocmai acestei necesități operative. Ea este rezultatul unui efort susținut de cercetare, documentare și perfecționare desfășurat pe parcursul a peste șaptesprezece ani, în care experiența practică dobândită în activitatea de teren și cea didactică au fost valorificate într-o manieră coerentă și riguros fundamentată. Meritul esențial al celor doi profesori constă în faptul că au construit întregul conținut în jurul unui principiu fundamental, și anume siguranța polițistului aflat în cursul punerii în executare a unor măsuri polițienești. Iar acest deziderat este analizat în strânsă legătură cu aplicarea normelor de legalitate, necesitate și proporționalitate a utilizării forței. Din această perspectivă, volumul de față demonstrează că protecția forțelor de ordine și respectul pentru cetățean nu sunt obiective opuse, ci componente ale aceluiași act profesional responsabil. Pornind de la această concepție, sunt propuse tehnici și tactici de intervenție caracterizate prin simplitate, eficiență și aplicabilitate practică. Cazuistica demonstrează că, în circumstanțe cu grad ridicat de risc, procedurile clare și ușor de executat sunt cele care pot fi aplicate cu cea mai mare precizie, reducând timpul de reacție și probabilitatea producerii unor erori generate de stres și de presiunea momentului. În același timp, aceste metode facilitează procesul de instruire și permit formarea unor deprinderi profesionale solide.

Valoarea cărții depășește cu mult prezentarea unor simple scheme de acțiune. Autorii abordează într-o manieră integrată subiecte de mare actualitate, precum pregătirea mentală a polițistului, comunicarea profesională, cercetarea clădirilor sau utilizarea tehnologiilor neletale. De asemenea, sunt prezentate experiențe și practici consacrate în alte state, oferind cititorului repere utile pentru înțelegerea tendințelor moderne în domeniu. În literatura românească de specialitate există puține lucrări care tratează sistematic aceste teme. Din acest motiv, prezentul manual reprezintă o contribuție importantă la dezvoltarea cunoașterii în materia managementului utilizării forței și a punerii în executare a măsurilor polițienești, îmbinând exigențele impuse de practica concretă cu analiza academică. Acesta se adresează în primul rând structurilor operative, dar utilitatea sa depășește această sferă, prin rigoarea abordării și caracterul interdisciplinar, constituind un instrument valoros pentru cadrele didactice, formatori, cercetători și studenți interesați de problematica siguranței publice.

Sunt convins că acest studiu aplicat, de o densitate informațională remaracabilă validată de experiența de teren și analiza incidentelor operative, va deveni un reper în domeniu, deoarece

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

promovează o filozofie bazată pe responsabilitate, echilibru și pregătire continuă. Într-un mediu în care deciziile trebuie luate în fracțiuni de secundă, iar consecințele pot fi decisive pentru toți cei implicați, o astfel de apariție editorială reprezintă un sprijin real pentru dezvoltarea unei practici moderne, conforme standardelor unui stat de drept.

Având privilegiul de a observa îndeaproape parcursul profesional al autorilor, le cunosc performanțele, seriozitatea și devotamentul față de profesie. Aceste calități se regăsesc pe deplin în paginile pe care le veți citi, elaborate cu exigență și cu o preocupare constantă pentru evoluția personalului operativ din prima linie.

Chestor de poliție, conf. univ. dr. **Cătălin ANDRUȘ**
Comandant (rector) al Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

PREFAȚĂ

O profesie care se exercită la granița dintre lege și forță nu poate fi deprinsă numai din texte normative. Ea presupune deprinderi practice formate temeinic, exersate până la automatism și permanent actualizate, întrucât de corectitudinea lor depind deopotrivă respectarea drepturilor cetățeanului și siguranța celui care aplică legea. Din acest motiv, pregătirea tactică constituie una dintre cele mai sensibile componente ale formării profesionale a polițiștilor, iar o lucrare care își propune să o sistematizeze răspunde unei nevoi reale a învățământului de specialitate.

Deși munca celor doi autori îmi este cunoscută de peste trei decenii, încă din perioada în care lucram împreună în serviciile operative de intervenție specială, am relaționat cu ei direct relativ recent. În calitate de reprezentant al Ministerului Afacerilor Interne participam la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza" la ceremonia depunerii Jurământului de Credință, prilej cu care a avut loc o serie de exerciții demonstrative de interceptare și de blocare în trafic a unui autoturism. Mi-a atras atenția precizia execuției: modul de acțiune, poziția armelor, angajarea și neutralizarea țintelor, imobilizarea, încătușarea, distribuirea rolurilor tactice, comunicarea și cooperarea dintre polițiști. Totul se desfășura ireproșabil. Având eu însumi o îndelungată experiență operativă, eram convins că asistam la o demonstrație susținută de o structură specializată de intervenție. Cineva din cadrul Academiei de Poliție m-a corectat: *Nu, sunt studenții din anul IV ai Academiei*. Incredibil, am replicat, nu se poate, cu cine fac pregătirea tactică? Atunci mi s-a răspuns că beneficiază de experiența lui Cezar Cristea și a lui Robert Ungureanu. La auzul numelor, lucrurile mi s-au lămurit. Studenții aveau de la cine învăța ce înseamnă tactica specială de intervenție.

De astfel de formatori este nevoie în procesul de instruire al Poliției Române, profesioniști care să transmită noilor generații nu doar textul rigid al actelor normative, ci și capacitatea de a le aplica în limitele legitime ale folosirii forței, fără abuzuri și fără erori, astfel încât fiecare polițist să se poată întoarce, la încheierea misiunii, în siguranță, la familia sa.

Lucrarea reprezintă o încununare a carierei și a experienței de o viață a celor doi profesori și are ca temă centrală măsurile polițienești, analizate din perspectivă legală, tehnică și tactică. Sub raport metodologic, aceasta se distinge printr-o structură riguroasă, de factură aproape enciclopedică, oferind soluții explicite pentru eliminarea vulnerabilităților de securitate pe timpul interceptării, legitimării și diferitelor ipostaze ale controlului corporal sau al bagajelor persoanelor. Un element de real interes îl constituie integrarea ciclului decizional OODA (Observare, Orientare, Decizie, Acțiune) în activitatea operativă curentă, abordare care demonstrează că supraviețuirea polițistului nu ține de hazard, ci de capacitatea de a identifica și de a decoda indicatorii comportamentali de preatac, cu fracțiuni de secundă înainte de declanșarea agresiunii. Tot astfel, principiul *contact și protecție* este tratat ca fundament al coordonării binomului de patrulare, cu o definire precisă a rolurilor și a responsabilităților fiecărui polițist. Autorii nu ocolesc nici tematici cu o complexitate sporită, cum sunt cercetarea clădirilor, intervenția asupra suspecților aflați în autovehicule sau executarea misiunilor în condiții de luminozitate scăzută.

O contribuție fără precedent în literatura de specialitate autohtonă o reprezintă secțiunea consacrată tehnologiilor moderne cu letalitate redusă și a echipamentelor de protecție. Aici sunt analizate pe larg lansatoarele de coardă tactică, dispozitivele pentru incapacitare

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

neuromusculară, armamentul cu proiectile cinetice sau adaptoarele speciale pentru conversia controlată a energiei glonțului, dar și echipamentele balistice necesare. Dincolo de descrierea tehnică, autorii argumentează rolul acestor mijloace în extinderea opțiunilor de intervenție aflate la dispoziția polițistului. Ele permit neutralizarea unei amenințări de la distanță în condiții de siguranță și diminuează, ori de câte ori situația o îngăduie, recurgerea la armamentul letal, protejând viața, atât a polițistului, cât și a persoanei vizate.

Capitolul dedicat managementului stresului operațional întregește perspectiva, explicând efectele fiziologice ale adrenalinei asupra polițistului, în special cele care afectează percepția asupra mediului în care acționează (îngustarea câmpului vizual, excluziunea auditivă etc.), și oferind tehnici concrete pentru menținerea discernământului tactic în situații critice.

Prin îmbinarea coerentă a dimensiunilor juridică, procedurală, tehnică și psihologică, lucrarea depășește condiția unui simplu material de referință și se constituie într-un veritabil instrument formativ. Valoarea sa didactică este cu atât mai însemnată cu cât poate asigura standardizarea instruirii și unitatea pregătirii tactice în sistemul național de învățământ al Ministerului Afacerilor Interne, având ca rezultat protejarea vieții și integrității corporale a profesioniștilor din structurile de ordine publică, frontieră sau jandarmerie. Pentru aceste considerente, apreciez că lucrarea ar trebui să devină o lectură de referință în formarea elevilor și a studenților și să nu lipsească din biblioteca niciunei instituții de profil.

O asemenea carte nu se măsoară în numărul exemplarelor tipărite, ci în numărul polițiștilor care îi vor aplica zilnic, în practică, prevederile. Așa cum americanii le adresează, cu mândrie, celor din serviciul militar formula *Thank you for your service!*, le transmit și eu autorilor întreaga recunoștință. Felicitări și vă mulțumesc pentru munca depusă!

Colonel (r) **Valeriu MIHAI**
Comandant fondator al Grupului Special pentru Protecție și Intervenție *Acvila*
Subsecretar de Stat – Departamentul de Ordine și Siguranță Publică – 2017-2020

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

ARGUMENT

Asigurarea ordinii și siguranței publice constituie o condiție esențială pentru funcționarea societății din zilele noastre. Această misiune este îndeplinită de profesioniștii din structurile operative ale Ministerului Afacerilor Interne, a căror activitate se desfășoară într-un mediu din ce în ce mai complex, marcat de diversificarea riscurilor, de evoluția fenomenului infracțional și de apariția unor situații de criză care necesită reacții rapide și eficiente. În acest context, măsurile polițienești nu pot fi lăsate doar la nivelul intuiției și al experienței neformalizate din stradă.

Polițistul este solicitat să acționeze zilnic în conjuncturi diverse, de la acțiuni preventive și de menținere a liniștii comunității, până la gestionarea unor incidente care implică persoane agresive, conflicte spontane sau fapte cu un grad ridicat de pericol social. În acest cadru solicitant, pregătirea profesională a personalului reprezintă elementul central pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu în condiții de legalitate, eficiență și siguranță. Aplicarea oricărei măsuri legale presupune o înțelegere profundă a principiilor, normelor și regulilor generale de acțiune, privite prin prisma competențelor tactico-operaționale fundamentale. Această structură ierarhică pornește de la reacția individuală a polițistului în teren și se extinde către dinamica echipei fundamentale de doi polițiști, a echipei tactice de intervenție sau a unor dispozitive mai complexe, toate subordonate unor sisteme stricte de comandă și control. Formarea profesională fundamentată pe metodologii didactice riguroase reprezintă, astfel, veriga definitorie pentru configurarea unui răspuns operativ integrat, structurat în jurul unui ciclu decizional clar.

Prezenta lucrare își propune să evidențieze importanța acestei instruiri și a utilizării unor tehnici și tactici adaptate realităților din teren, capabile să răspundă cerințelor actuale ale mediului polițienesc. În interiorul ei, amândoi semnatarii ne-am preocupat de multă vreme de problematica pregătirii personalului, cartea finalizându-se după o perioadă de șaptesprezece ani de cercetare aplicată. În acest timp, am depus eforturi constante pentru a identifica soluțiile optime necesare executării misiunilor de menținere a ordinii și liniștii publice. Accentul este pus pe dezvoltarea unor modalități de acțiune care stau la baza intervenției tactice, pe aspectele practice, contribuind în mod direct la creșterea securității personalului operativ și la eficientizarea măsurilor luate în timpul intervențiilor.

Tema lucrării a fost aleasă datorită relevanței sale pentru activitatea desfășurată de structurile de ordine și siguranță publică, dar și ca urmare a necesității identificării și promovării unor metode de intervenție adaptate cerințelor actuale. Fideli propriilor convingeri, și în această lucrare am căutat ca tehnicile să fie simple:

- în acest fel se poate transmite mai ușor informația de la instructor la student, elev, polițist;
- noțiunile transmise sunt mai lesne de înțeles;
- sunt mai facil de reținut;
- mai simplu de învățat;
- se poate forma mai repede o deprindere;
- tehnicile simple sunt mai ușor de pus în practică sub stres.

Pentru a exemplifica punctual, în vederea diminuării riscului de escaladare conflictuală interacțiunea inițială dintre polițist și subiect se bazează pe pilonul comunicării profesionale. Această dimensiune cuprinde formele tactice de dialog, trecerea obligatorie prin protocolul somației fundamentale sau al somațiilor specifice, precum și executarea tuturor activităților

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

conexe pe care polițiștii le desfășoară pe timpul somării. Atunci când interacțiunea impune o fermitate sporită, comenzile verbale subsecvente și tehnicile din sfera psiho-operativă sunt concepute special pentru a obține conformarea, definind riguros setul de activități obligatorii imediat după încetarea transmiterii indicațiilor active către subiect. Mai departe, întregul management operativ în teren se subordonează principiului tactic fundamental *Contact și Protecție,* care împarte clar atribuțiile în cadrul binomului, stabilind îndatoririle specifice ale polițistului de contact, care gestionează interacțiunea directă cu un subiect, și pe cele ale polițistului de protecție, responsabil exclusiv cu asigurarea acțiunilor colegului de echipă și monitorizarea mediului periferic. Această partajare strictă dictează poziționarea, atitudinea generală a polițiștilor și conștientizarea situațională a elementelor de risc.

Din punct de vedere procedural, utilizarea mijloacelor de constrângere progresează de la simpla interceptare a persoanelor către fazele cu caracter restrictiv ale legitimării și controlului corporal. Procedura de oprire și verificare implică activități riguroase efectuate înainte de contact, o poziționare specifică în teren și protocoale diferențiate în funcție de situație, fie că este vorba despre un individ izolat, un grup de persoane sau o acțiune executată de polițiștii care utilizează autovehiculul de serviciu. Fiecare etapă este proiectată pentru a gestiona riscurile potențiale și pentru a evita erorile tactice clasice, încheindu-se cu un set clar de activități post-eveniment. Următorul stadiu, cel al stabilirii identității, urmează o dinamică similară de planificare, execuție și evaluare a riscurilor, tranziția către faza restrictivă a verificării sumare fiind dictată de suspiciunea rezonabilă a prezenței unor obiecte periculoase. Controlul corporal și cel al bagajelor reprezintă, de asemenea, operațiuni de maximă vulnerabilitate, necesitând reguli stricte la apropierea de subiect și o succesiune tehnică riguroasă în executare. În funcție de nivelul de amenințare și de starea de cooperare a suspectului, procedura este adaptată segmentat, parcurgând tehnici specifice pentru subiecții poziționați stând în picioare, dar și pentru situații de control avansat din pozițiile în genunchi, în șezut sau culcat la sol cu fața în jos. Aceeași abordare modulară este aplicată și în cazul grupurilor mari de persoane dispuse în diverse posturi fizice. Toate aceste proceduri includ și adaptări obligatorii pentru controlul persoanelor de sex opus, instrucțiuni pentru gestionarea situațiilor atipice neprevăzute și aspecte critice care trebuie evitate pentru ca polițistul să nu își anuleze avantajul tactic.

În același timp, progresul tehnologic și apariția unor noi echipamente și metode privitoare la asigurarea ordinii publice în lume influențează, în mod direct, desfășurarea misiunilor specifice. Instituțiile de aplicare a legii din numeroase state investesc constant în modernizarea proceselor de instruire și în implementarea unor soluții inovatoare menite să reducă riscurile asociate intervențiilor. Cunoașterea și înțelegerea acestor tendințe reprezintă un avantaj important pentru personalul operativ și contribuie la creșterea gradului de profesionalizare a structurilor implicate. Din motivele prezentate, în lucrare au fost tratate și mijloace care nu se află în prezent în dotarea forțelor de ordine din țara noastră, toate echipamentele fiind însă testate de autori în mod direct, cel puțin într-un mediu controlat.

Experiența acumulată de-a lungul unei întregi cariere în domeniul studiat, activitatea de cercetare și contactul cu realitățile profesiei ne-au permis să realizăm volumul de față. El continuă linia metodologică deschisă de lucrarea „*Tehnici și tactici profesionale de intervenție pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței*”, publicată la Editura Ministerului Afacerilor Interne, în 2024, structurând un proiect didactic integrat și unitar de pregătire operativă, capabil să reconfigureze standardele teoretice consacrate. Prin informațiile furnizate și prin abordarea adoptată, acest demers plasează instruirea tactică în sfera competențelor aplicate de maximă eficiență. Se oferă, astfel, un fundament solid care permite personalului din teren să acționeze cu fermitate, control și discernământ în situații de criză. Considerăm că analiza acestor concepte poate contribui direct la consolidarea pregătirii profesionale, la creșterea gradului de siguranță în executarea misiunilor și la fundamentarea unor bune practici, adaptate exigențelor actuale ale domeniului ordinii și siguranței publice.

Autorii

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL I – MĂSURA POLIȚIENEASCĂ – PRINCIPII, NORME ȘI REGULI GENERALE DE APLICARE

Aplicarea măsurilor polițienești se întemeiază pe un ansamblu de principii structurale care conferă legalitate și legitimitate acțiunilor întreprinse de personalul de ordine și siguranță publică[1] în exercitarea autorității statului. Acestea reprezintă reperele conceptuale și morale ale practicii profesionale în domeniu, care asigură echilibrul între necesitatea intervenției și protecția drepturilor fundamentale ale persoanei. Ele derivă atât din normele dreptului intern (*Constituția României*, *Legea nr. 218/2002* privind *Organizarea și funcționarea Poliției Române*, OUG nr. 104/2001 privind *organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române*, *Legea nr. 550/2004* privind *Organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, Hotărârea de Guvern nr. 991/2005* privind aprobarea *Codului de etică și deontologie al polițistului*), reglementările procesual-penale (*Codul penal*, *Codul de procedură penală*, legislație conexă) și libertățile cetățenești în raport cu acțiunile organelor de poliție, cât și din standardele internaționale privind aplicarea forței (CEDO, ONU etc.).

Termenul *măsuri polițienești* se află în Legea nr. 218/2002 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române, cât și în OUG nr. 104/2001 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei de Frontieră Române[2]. Însă legea nu precizează în ce constă o măsură polițienească.

În opinia noastră, *măsura polițienească reprezintă acțiunea prevăzută de lege ori reglementată prin acte normative interne, aplicată de polițistul aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu în scopul menținerii, asigurării, apărării sau restabilirii ordinii și liniștii publice și al protejării valorilor sociale*.

În plan operațional, aceasta constituie un instrument tactic de gestionare a riscului și de control al situațiilor operative, fundamentate pe analiza informațională prealabilă și evaluarea dinamică a pericolului. Executarea ei implică stabilirea unui dispozitiv adecvat, delimitarea perimetrului de acțiune, asigurarea superiorității poziționale și a raportului de forță, coordonarea membrilor echipei de poliție și menținerea controlului asupra persoanelor și a mediului în care se efectuează intervenția.

Eficiența măsurii polițienești depinde de rapiditatea deciziei tactice, claritatea comenzii, disciplina procedurală și capacitatea de adaptare la evoluția situației operative, cu respectarea strictă a principiilor legalității, necesității și proporționalității, astfel încât obiectivul să fie atins prin minimizarea riscurilor și a constrângerii excesive.

Potrivit legii, *unităţile poliţiei (poliţiei de frontieră) trebuie să asigure pregătirea profesională a poliţistului (de frontieră) cu privire la modul de acţiune în situaţia aplicării măsurilor poliţieneşti şi utilizarea mijloacelor de constrângere*.[3]

Legea menționează și în ce constă utilizarea mijloacelor de constrângere. Astfel, *„în îndeplinirea atribuţiilor de serviciu, poliţistul de frontieră este îndreptăţit să utilizeze mijloace de constrângere, constând în: forţa fizică, inclusiv aplicarea unor procedee de autoapărare sau imobilizare; cătuşe sau alte mijloace care permit imobilizarea membrelor superioare şi/sau inferioare, denumite în continuare mijloace de imobilizare; mijloace neletale; arme albe şi de*

[1] Pe parcursul întregii lucrări, vom utiliza termenul de *polițist* ca referință generală pentru tot personalul de ordine și siguranță publică din Ministerul Afacerilor Interne, indiferent de arma din care aceștia fac parte: Poliție, Poliție de Frontieră, Jandarmerie.

[2] Art. 30^1 din OUG nr. 104/2001 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei de Frontieră Române, actualizată și art. 49 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române, actualizată.

[3] *Idem.*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

foc; mijloace adecvate sau, după caz, vehicule, pentru oprirea forţată, blocarea sau deschiderea unor vehicule ori spaţii închise în care se găsesc persoane şi bunuri ori pentru înlăturarea unor obstacole[4].

Din analiza textelor de lege menționate anterior se poate observa că legiuitorul a făcut o deosebire între folosirea mijloacelor de constrângere și măsurile polițienești. Astfel, acțiuni care înainte erau considerate măsuri polițienești, potrivit legii, acum, sunt considerate drept utilizarea mijloacelor de constrângere[5].

1. Principii ale aplicării măsurilor polițienești

Pentru ca o intervenție polițienească să fie eficientă și conformă legal, este necesar ca polițiștii să respecte o serie de reguli procedurale, clar definite și în concordanță cu un set de principii juridice, operaționale și etico-profesionale. Aceste principii sunt:

– *legalitate*: orice măsură polițienească trebuie să aibă un interes legitim bazat pe un temei juridic expres și să se exercite strict în limitele prevăzute de cadrul normativ legal; nicio intervenție nu poate fi justificată prin rațiuni de oportunitate, arbitrare sau de convenienţă; doar conformitatea cu legea conferă măsurii polițienești caracterul de act de putere publică, dar și garanția că exercitarea acesteia se supune normei juridice;

– *necesitate*: principiu ce impune ca măsura polițienească să fie aplicată numai atunci când acest lucru este absolut necesar pentru atingerea scopului legitim: protejarea vieții și integrității corporale, a proprietății și ordinii publice sau a altor valori fundamentale; în absența unei nevoi reale și imediate de a interveni, orice acțiune poate deveni abuzivă; necesitatea presupune un raționament profesional și o evaluare obiectivă a situației, precum și o alegere responsabilă a momentului și a mijloacelor de acțiune;

– *proporționalitate*: este un principiu care menține echilibrul dintre autoritatea acțiunii și respectul față de demnitatea umană; acesta obligă polițistul să adapteze nivelul și durata măsurii la gravitatea faptei comise, la comportamentul persoanei și la scopul urmărit; forța utilizată trebuie să fie doar cea minim necesară pentru restabilirea ordinii și prevenirea unui pericol mai mare; depășirea acestor limite poate transforma măsura legală într-un exces nejustificat, afectând credibilitatea instituției și relația cu cetățenii;

– *gradualitate*: principiu care se concretizează în aplicarea măsurilor polițienești în ordinea crescătoare a intensității lor, de la formele verbale de avertizare, până la folosirea mijloacelor din dotare; acest lucru asigură nu doar o intervenție controlată, ci și o protecție suplimentară împotriva abuzului și reflectă faptul că scopul acțiunii polițienești nu este sancționarea, ci prevenirea escaladării conflictului și restabilirea echilibrului;

– *respect pentru viața și demnitatea umană*: principiu conform căruia forța trebuie aplicată ținând cont de drepturile fundamentale ale persoanei, garantate de *Constituție* și de convențiile internaționale la care România este parte: dreptul la viață, la integritate fizică și psihică, la demnitate umană;

– *minimizarea riscurilor:* principiu subsecvent, acesta urmărește reducerea cazualităților fizice (leziuni, vătămări), atât pentru persoana care face subiectul măsurii polițienești, cât și pentru polițiștii care intervin sau alte persoane neimplicate;

– *imparţialitate și nediscriminare*: aplicarea măsurii polițienești nu trebuie să diferențieze și să trateze inegal persoanele, pe baza niciunui criteriu nelegal, iar intervenția trebuie să fie imparțială, fără preferințe sau tratamente selective nejustificate;

[4] Art. 31^1 din OUG nr. 104/2001 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei de Frontieră Române, actualizată și art. 41 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române, actualizată.

[5] Astfel de acțiuni ce înainte erau considerate măsuri polițienești sunt: folosirea forței fizice, intervenția la persoane înarmate cu obiecte periculoase asimilate armelor, arme albe sau de foc, folosirea mijloacelor din dotare (pulverizator iritant-lacrimogen, baston tactic, dispozitive neletale sau cu letalitate redusă), imobilizarea și încătușarea tactică sau forțată a persoanelor, conducerea tactică sau forțată a persoanelor la sediul structurii de poliție, folosirea armelor de foc, pătrunderea forțată în spații și incinte restrânse (camere, lifturi, holuri, vehicule etc.).

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *responsabilitate și control*: principiu care face parte din cerința de angajament al răspunderii sistemului de ordine publică, acesta impune faptul că aplicarea oricărei măsuri polițienești trebuie să fie verificabilă, documentată și supusă controlului legalității.

Din corpul textului de mai sus se înțelege, fără niciun echivoc, că aplicarea măsurilor de ordine și siguranță publică reprezintă o activitate reglementată legal, dar profund dependentă de capacitatea de evaluare și de discernământul profesional a polițistului. Acesta trebuie să fie oricând capabil să utilizeze mijloacele coercitive, chiar și forța letală, dar în mod justificat și doar atunci când celelalte modalități legale de intervenție nu au avut un rezultat pozitiv, iar acestea reprezintă ultima soluție!

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL II – COMPETENȚE TACTICO-OPERAȚIONALE FUNDAMENTALE ÎN APLICAREA MĂSURILOR POLIȚIENEȘTI

În ultimii ani, o serie de intervenții ale polițiștilor în mediul stradal, intens mediatizate și dezbătute în spațiul public, au readus în atenție provocările cu care se confruntă personalul de ordine publică în gestionarea unor situații cu un grad ridicat de risc și imprevizibilitate. Dincolo de ecoul mediatic și de concluziile formulate în fiecare caz în parte, aceste evenimente au evidențiat necesitatea consolidării pregătirii tactice a acestei categorii profesionale care intră zilnic în contact direct cu cetățenii și cu persoane potențial violente. Punerea în executare a măsurilor polițienești presupune un ansamblu de cunoștințe, deprinderi și abilități operaționale profesionale. În activitatea curentă, aceste aptitudini practice permit polițiștilor să gestioneze situații diverse, de la verificări și legitimări până la imobilizarea, încătușarea sau conducerea la sediu, într-un mod adecvat fiecărui context. Ele includ atât utilizarea armamentului și a echipamentelor din dotare, cât și proceduri privind comunicarea, poziționarea, controlul și gestionarea interacțiunii cu subiecți care manifestă diferite grade de cooperare sau rezistență. Stăpânirea lor la nivel individual sau de echipă este esențială pentru creșterea capacității de intervenție și asigurarea eficienței și siguranței misiunilor în teren, iar în acest sens, considerăm, cu toată convingerea, că stabilirea unei programe unitare de pregătire, după modelul aplicat de forțele de intervenție, la nivelul întregului personal al Ministerului Afacerilor Interne cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice, este absolut necesară. Un asemenea demers formativ poate asigura personalului operativ (în ansamblu) o capacitate reală de reacție graduală și proporțională în cazul unor incidente critice, garantând în același timp interoperabilitatea tactică cu celelalte forțe implicate. Astfel, apreciem că elemente de bază din cadrul primelor două sau chiar trei paliere operaționale specifice structurilor tactice pot constitui fundamentul pregătirii standard pentru toate componentele executive, indiferent de profil. În opinia noastră, acestea nu reprezintă competențe exclusive ale intervenției speciale, ci principii universal valabile ale siguranței în teren, motiv pentru care prezentăm aici o parte dintre ele[6], în mod sintetic:

1. Operator individual

Reprezintă standardul fundamental de competență tactică pe care se construiesc toate structurile operaționale superioare. Acest nivel asigură capacitatea individuală a polițistului de a-și prezerva integritatea fizică (autoprotecție profesională) și de a acționa eficient în condiții de risc. Acest nivel cuprinde:

– siguranța armamentului și muniției de serviciu;
– executarea tragerilor cu armamentul de serviciu în context tactic și stradal;
– controlul, manevrarea și folosirea armamentului în condiții operaționale;
– utilizarea echipamentului individual din dotare;
– utilizarea echipamentului colectiv de sprijin în intervenție;
– deprinderi și abilități de mișcare tactică individuală;
– gestionarea distanțelor operative în funcție de natura amenințării;
– utilizarea adăpostirilor și a acoperirilor;
– identificarea timpurie a indicatorilor de pericol;
– evaluarea dinamică a riscului operațional;

[6] Detalierea competențelor cu un înalt grad de specializare operativă depășește cadrul de analiză al prezentei lucrări. Totuși, reperele procedurale în listă completă le puteți citi în secțiunea în Anexa nr. 1.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– determinarea direcțiilor de amenințare;
– reacția imediată la contactul cu o amenințare;
– controlul pozitiv asupra armamentului în poziția de purtare și tehnici de retenție;
– tranziția dinamică între mijloacele de intervenție;
– gestionarea tactică a unghiurilor structurale periculoase;
– pătrunderea tactică în spații restrânse;
– folosirea graduală a forței în condiții practice de aplicare a legii;
– elemente de supraviețuire urbană și luptă corp la corp;
– procedee de imobilizare a persoanelor;
– încătușarea, controlul și manevrarea tactică a persoanelor;
– conducerea și escortarea persoanelor reținute;
– comunicare tactică și gestionarea verbală a situației;
– utilizarea mijloacelor de protecție balistică;
– orientare topologică în spațiul de angajare;
– executarea deprinderilor tactice în condiții de vizibilitate redusă;
– conducerea defensivă și tactico-aplicată a autovehiculelor de serviciu;
– aplicarea procedurilor operaționale standard;
– controlul reacțiilor psiho-fiziologice în condiții de stres operațional;
– primul ajutor în mediul operativ.

2. Echipa operativă fundamentală

Echipa operativă fundamentală este constituită din doi polițiști care acționează coordonat și complementar în faza inițială a oricărei intervenții. Dincolo de competențele specifice nivelului de operator individual, acest palier integrează următoarele principii operaționale:

– comunicare standardizată și codificată în interiorul echipei;
– deplasare coordonată, sincronizată și adaptată condițiilor urbane;
– asigurare și acoperire reciprocă tridimensional 360°;
– sectorizare dinamică și control complementar al zonelor de responsabilitate;
– transferul inițiativei tactice în funcție de evoluția amenințării;
– schimb controlat de poziții și roluri tactice în condiții de siguranță balistică;
– reacție integrată și coordonată la contactul cu o amenințare;
– comunicare tactică și gestionarea verbală a situației;
– comunicarea în intreacțiune tactico-operativă;
– prevenirea incidentelor de tip *foc încrucișat*;
– exploatarea mijloacelor de protecție balistică din dotare;
– orientare și topografie tactică integrată;
– executarea progresiei tactice în condiții de vizibilitate redusă;
– extracția și evacuarea partenerului aflat în incapacitate operațională ori rănit.

3. Echipă tactică de intervenție

Constituie elementul consolidat de executare a intervenției tactice în medii cu risc ridicat. Este formată dintr-un nucleu de 4-6 polițiști și integrează următoarele atribuții și sarcini operaționale:

– executarea imediată și întocmai a dispozițiilor/ordinelor șefului de echipă;
– constituirea formațiunilor de intervenție și a dispozitivelor operaționale specifice;
– pătrunderea și progresia tactică coordonată în medii ostile;
– sectorizarea dinamică a responsabilităților și controlul succesiv al spațiilor componente ale unei structuri constructive;
– exploatarea integrată a mijloacelor de protecție balistică colectivă;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– neutralizarea amenințărilor cu respectarea strictă a regulilor de angajare și a cadrului legal;

– extracția și salvarea persoanelor expuse direct în zona de risc;

– imobilizarea, izolarea și controlul tactic al suspecților;

– verificarea, identificarea și evacuarea în siguranță a tuturor persoanelor din perimetrul de intervenție.

După cum am menționat, implementarea chiar și doar a unui procent relativ dintre deprinderile specifice primelor două niveluri tactice prezentate poate asigura personalului din structurile operative curente o reacție coerentă și eficientă în situații critice, până la sosirea echipelor specializate. Trebuie avut în vedere că, în realitate, polițiștii de ordine publică aflați în patrulare, cei de la rutieră, transporturi sau investigații criminale pot fi angrenați, cel mai des și fără niciun avertisment prealabil, în contexte profesionale cu un grad ridicat de risc. Printre acestea se numără interacțiunea cu indivizi violenți sau agresori înarmați, intervențiile în spații închise, conflictele domestice ori interetnice escaladate, tentative de omor, gestionarea persoanelor aflate sub influența substanțelor psihoactive ori atacuri spontane. Din această perspectivă, aptitudini individuale precum evaluarea rapidă a riscului, înțelegerea direcțiilor de pericol, mișcarea tactică de bază, gestionarea distanțelor operative, alternarea nivelurilor de forță, folosirea adăpostirilor, reacția imediată la contactul cu o amenințare letală sau precizia și discernământul în executarea focului cu armamentul din dotare nu mai reprezintă competențe speciale, ci cerințe minime pentru îndeplinirea misiunii sau chiar de supraviețuire. Absența sau prezența mediocră a acestora crește exponențial riscul erorilor de apreciere, al utilizării disproporționate a forței, precum și vulnerabilitatea operativă și pierderea controlului asupra situației.

La fel de important, echipa operativă fundamentală (binomul tactic) reflectă realitatea practică a majorității intervențiilor curente. În teren, polițiștii acționează procedural în echipe de doi, iar eficiența lor depinde direct de existența unor deprinderi standardizate: împărțirea sectoarelor de responsabilitate, asigurarea reciprocă a acțiunilor, comunicarea rapidă și concisă, reacția coordonată sau prevenirea interferențelor operaționale, precum incidentele de tip *„foc încrucișat”*[7]. Accesibilitatea celor două niveluri primare nu presupune transformarea structurilor convenționale în forțe de intervenție. Diferența conceptuală rămâne: serviciile speciale sunt definite prin capacitatea de a executa misiuni cu grad ridicat de risc și intervenții complexe în dispozitive integrate. În schimb, nivelurile fundamentale de cunoștințe urmăresc exclusiv creșterea siguranței operaționale, a controlului procedural și a capacității de răspuns a polițistului de linie. În doctrinele occidentale moderne se consideră că o astfel de instruire trebuie descentralizată până la baza sistemului, tocmai pentru că primul contact cu un incident critic aparține, aproape întotdeauna, patrulei standard. În numeroase situații, până la sosirea forțelor speciale, echipele din teren trebuie să stabilizeze situația, să izoleze amenințarea, să protejeze persoanele și să evite escaladarea violenței.

[7] În opinia noastră *„focul încrucișat”* reprezintă incidentul în care polițiștii, poziționați pe flancuri opuse, execută foc convergent spre interiorul unei zone centrale, prinzând ținta la mijloc, existând pericolul de a trage involuntar asupra colegului de echipă. Pentru a preveni acest lucru, ambii membri ai binomului tactic trebuie să evite unghiul de 180° și să aplice permanent regula unghiului de 90°, unul în raport cu celălalt și cu ținta angajată. Este un concept diferit de termenul militar de *foc încrucișat*, care urmărește angajarea inamicului din mai multe direcții simultan pentru a mări capacitatea de nimicire a acestuia, dar și aici există riscul *focului fratricid*. Un alt tip de incident de care trebuie să țină cont polițiștii este focul de enfiladă, care poate apărea atunci când unghiul de tragere este aliniat pe lungimea axei lungi a unui grup de ținte, existând șanse ca un singur proiectil să lovească mai multe dintre acestea, la rând. Pentru a preveni un astfel de eveniment este necesară modificarea unghiului de tragere prin deplasarea și repoziționarea polițiștilor pe flanc, astfel încât axa verticală de ținte (una în spatele celeilalte) sa se alinieze orizontal. Dar uneori, în cazuri extreme, executarea tragerii asupra unui suspect se poate baza doar pe un foarte bun control tehnic al armamentului și pe discernământul focului selectiv.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

În acest context, o preocupare majoră ar trebui să o constituie și iminența apariției unor situații de o gravitate extremă, cum ar fi scenariul de tip *„trăgător activ”,* care produce ravagii în multe state. Raportat la realitățile criminogene actuale, care stimulează un comportament infracțional extrem de agresiv, se poate previziona că un eveniment de acest gen se poate produce oricând și în țara noastră. Acest scenariu este definit ca o amenințare în desfășurare, în care una sau mai multe persoane înarmate atacă intenționat și continuu oameni aflați într-un spațiu public, cu scopul de a face cât mai multe victime, fără a avea o țintă specifică. Din punct de vedere dinamic, evolutiv și al cazuisticii generate, trăgătorul activ poate fi comparat cu un *„cronometru al morții”*, deoarece pune sub presiune maximă elementul esențial al algoritmului clasic de rezolvare a unei situații critice, și anume timpul de reacție. Într-o asemenea situație, așteptarea pasivă a structurilor specializate, în detrimentul unei acțiuni imediate a primilor respondenți ajunși la fața locului, crește exponențial numărul de morți. Or, în absența unui set de deprinderi și cunoștințe comune, polițiștii din unitățile de ordine publică ce intră în contact cu o astfel de criză riscă să acționeze ca indivizi izolați decizional și acțional, în loc să formeze o structură unitară funcțională. De aceea, fără a propune transformarea tuturor polițiștilor în operatori ai structurilor de intervenție, considerăm că o programă sistemică de pregătire, fundamentată pe standardul de bază al acestor servicii speciale, poate asigura un prag minim de competență tactică, absolut necesar pentru o intervenție sigură, coerentă și eficientă în aproape orice situație.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL III – CICLUL DECIZIONAL ÎN ACȚIUNILE OPERATIVE POLIȚIENEȘTI

Conceptul OODA, elaborat de colonelul american John Boyd, strateg militar şi pilot în forţele militare aeriene ale SUA[8], reprezintă o sinteză complexă a modului în care creierul uman procesează informațiile și reacționează la stimuli, în special în contexte dinamice conflictuale. Acronimul provine de la cele patru etape fundamentale ale ciclului decizional: ***observare***, ***orientare***, ***decizie*** și ***acțiune***. Acest model cognitiv-decizional oferă o perspectivă coerentă asupra procesului prin care individul receptează informații din mediu, le integrează în experiența sa și generează o reacție adaptativă la situații.

1. Dimensiunea temporală a conceptului OODA

Boyd acordă o importanță majoră timpului ca variabilă critică în confruntare. Viteza de percepție, de analiză și reacție constituie, în opinia sa, o condiție esențială a victoriei. Într-un conflict de orice natură, lupta se desfășoară, în esență, pentru controlul timpului. Astfel, a parcurge etapele OODA mai repede decât adversarul echivalează cu dobândirea avantajului decizional și cu preluarea inițiativei tactice. Ciclul OODA devine, astfel, un instrument de analiză și optimizare a celei mai importante componente a performanței umane: timpul de reacție.

2. Relevanța conceptului OODA în activitatea polițienească

În contextul activităților polițienești în care situațiile sunt adesea tensionate, imprevizibile și aflate în continuă evoluție, cunoașterea și aplicarea ciclului OODA pot fi esențiale. Fiecare polițist ar trebui să înțeleagă acest model decizional, deoarece el explică modul în care oamenii acționează și reacționează sub presiune. OODA oferă un cadru cognitiv de înțelegere a procesului de luare a unei decizii și în același timp un instrument de optimizare a reacției în situații cu grad ridicat de risc. Ciclul este o formă dinamică de găsire a unei soluții tactice, simplă în structură, dar profundă în aplicare, contribuind la câștigarea luptei cu timpul. În teren, suspectul parcurge același proces de luare a deciziei, ceea ce face ca fiecare contact cu acesta să fie, în esență, o competiție între cicluri OODA, unde viteza și adaptarea reacției decid rezultatul. Deci, aplicarea buclei OODA în domeniul ordinii publice, pune la dispoziție o metodă rațională de optimizare a procesului decizional sub presiune și de îmbunătățire a reacției operative. Cunoașterea și exersarea permanentă a acestui instrument strategic pot asigura polițistului superioritate tactică, atât la nivel individual, cât și în echipă, îmbunătățind capacitatea lui de a reacționa rapid, corect și eficient într-un mediu dinamic și ostil.

3. Etapele OODA

După cum am spus, bucla decizională OODA[9] poate reprezenta un instrument conceptual și tactic extrem de util în activitatea polițienească, aplicat în optimizarea reacției la

[8] Conceptul OODA a fost inițial dezvoltat într-o încercare de a explica de ce piloții de vânătoare americani au avut mai mult succes decât adversarii lor în războiul coreean. Acesta descrie lupta unui pilot în patru activităţi sau etape. *Observarea* implică a lua cunoştinţă de unele caracteristici ale mediului. În versiunea originală a conceptului OODA, acest lucru însemna detectarea unui avion inamic. A doua activitate, *orientarea*, se referă la orientarea aeronavei spre un adversar, astfel încât să fie într-o poziţie bună pentru a intra în a treia etapă, etapa *decizia*, care presupune să decidă ce să facă în continuare. Aceasta conduce la a patra etapă, *acţionează*, care presupune implementarea a ceea ce sa decis, de exemplu, apăsarea trăgaciului. După etapa acţionării, o nouă observaţie care se face, şi aşa mai departe.

[9] http://www.policemag.com/channel/careers-training/articles/2013/01/why-the-ooda-loop-is-still-relevant.aspx, sursă online, accesată la data de 17.02.2015.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

situații complexe, dinamice și imprevizibile. El oferă un cadru sistematic de luare a unor decizii rapide, eficiente și sigure, adaptate la contextul operațional. Procesul ciclic este structurat în patru etape, în care polițistul percepe, interpretează, decide și acționează într-un mediu dinamic, caracterizat de incertitudine, presiune temporală și risc ridicat, astfel:

1. *Observare* – este prima etapă, cea a perceperii mediului operativ, care implică procesul de colectare rapidă și corectă a informațiilor din teren (vizuale, auditive, contextuale). În această fază polițistul recepționează indicatori de pericol, atitudini suspecte, reacții ale persoanelor, configurația spațiului și a terenului, posibilele rute de fugă, pericole ascunse etc., evaluând comportamente, riscuri și posibile modificări ale situației; capacitatea de observare eficientă presupune o instruire constantă în perceperea circumstanțelor profesionale, folosirea mijloacelor tehnice (camere, comunicații, senzori etc.) și menținerea controlului psihologic în condiții tensionate.

2. *Orientare* – fază de interpretare și de analiză a informațiilor, în care se corelează datele observate cu instruirea anterioară și experiența practică a polițistului, precum și cu specificul misiunii. Această etapă este considerată nucleul procesului OODA, întrucât direcționează decizia polițistului, după ce acesta a interpretat rapid contextul legal și tactic (identificarea naturii faptei, evaluarea gradului de pericol, delimitarea responsabilităților, anticiparea reacțiilor persoanelor implicate etc.). O orientare corectă reduce riscul de escaladare nejustificată a situației și permite selectarea proporțională a măsurilor polițienești.

3. *Decizie* – constă în formularea unei opțiuni tactice bazate pe datele integrate în faza de orientare. Acest lucru nu se limitează la alegerea unei singure direcții de acțiune, ci implică și elaborarea rapidă a unor scenarii alternative, în funcție de comportamentul persoanelor și evoluția situației. Elementul esențial în această etapă este menținerea deciziei într-un cadru legal și etic, dar cu suficientă flexibilitate pentru adaptarea instantanee a acțiunii. Ea trebuie să fie legală, proporțională și eficientă, având în vedere siguranța polițistului, a echipei și a persoanelor implicate.

4. *Acțiune* – este faza implementării deciziei luate (intervenție, repliere, comunicare, aplicarea unei măsuri etc.), care presupune executarea unei acțiuni concrete (oprirea unui vehicul, imobilizarea suspectului, aplicarea cătușelor, folosirea mijloacelor de constrângere, evacuarea zonei etc.). Succesul depinde de determinarea și siguranța polițistului, bazate pe instruirea și experiența sa profesională, de sincronizarea echipei și coordonarea comunicațiilor, precum și de capacitatea de a face o nouă observație operativă, reluând rapid ciclul OODA în funcție de reacția mediului.

După cum vedem, în contextul aplicării măsurilor polițienești, modelul OODA oferă un cadru analitic și practic pentru gestionarea situațiilor complexe și cu grad ridicat de risc. Acesta nu este liniar, ci dinamic și continuu. În condiții operaționale, procesul se desfășoară simultan pe mai multe niveluri (individual, în echipă, instituțional), iar capacitatea polițistului de a scurta propria buclă OODA și de a anticipa ciclul decizional al suspectului reprezintă un indicator de performanță tactică. Prin urmare, aplicarea sistematică a modelului OODA contribuie la formarea unui reflex decizional adaptativ, fundamentat pe observație obiectivă, analiză critică și acțiune controlată, optimizând astfel discernământul operativ al polițistului.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL IV – COMUNICAREA PROFESIONALĂ

Datorită statutului şi rolului pe care îl are în societate, poliţistul relaţionează cu diferite categorii de cetăţeni, iar pentru îndeplinirea atribuţiilor de serviciu este absolut necesar ca el să își însușească bune abilități de comunicare. Într-un domeniu în care autoritatea se exercită direct, în contact cu subiectul oricărei măsuri legale, calitatea și eficiența transmiterii informațiilor determină nu doar succesul operațional al intervenției, ci și percepția publică asupra acțiunilor întreprinse. Astfel, comunicarea verbală reprezintă una dintre cele mai importante competențe profesionale, prin care cuvintele, tonul, claritatea mesajului și capacitatea de a transmite calm, siguranță și respect devin vectori esențiali ai îndeplinirii eficiente a misiunilor specifice. Așadar, aceasta nu este un simplu instrument de schimb de date, ci o formă de exercitare a autorității prin discernământ, empatie și control, având un dublu rol: funcțional și relațional. Pe de o parte, servește scopului operațional al misiunii (coordonarea echipei, gestionarea unei situații de criză, aplicarea unei măsuri legale etc.). Pe de altă parte, comunicarea verbală are un rol decisiv în gestionarea relației interumane dintre polițist și cetățean, relație care trebuie să se bazeze pe respect reciproc, claritate și predictibilitate.

Un aspect fundamental al comunicării polițienești este adecvarea limbajului la situație și interlocutor. Polițistul trebuie să fie capabil să adapteze permanent tonul, vocabularul profesional și structura discursului la contextul concret al intervenției: de la un dialog calm și empatic în interacțiunile cotidiene la somațiile legale și comenzile fără echivoc necesare punerii în executare a măsurilor polițienești. Acest aspect se regăsește în art. 31 alin. 3 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea Poliției[10], unde este prevăzut că *„polițistul trebuie să dovedească stăpânire de sine, capacitate de comunicare și abilități de gestionare a situațiilor conflictuale”*, precum și în OUG nr. 104/2001 privind organizarea Poliției de Frontieră[11].

1. Comunicarea tactică

Majoritatea activităților de menținere a ordinii și liniștii publice este asigurată prin intermediul comunicării. Cazurile când este necesară folosirea forței sunt rare. Din aceste motive, nu se poate concepe, mai ales în ziua de astăzi, când presiunea publică asupra polițiștilor este foarte mare, activitatea în acest domeniu fără comunicare. Însă aceasta este o abilitate și trebuie să fie învățată, ca oricare alta, iar acest lucru presupune efectuarea de exerciții și scenarii menite să asigure polițistului deprinderile necesare pentru a convinge și pentru a obține controlul unei situații. *„Când un poliţist intră în sistemul de ordine şi siguranţă publică, nu presupunem că el ştie cum să folosească o armă de foc etc., ci beneficiază de pregătire. Acelaşi lucru ar trebui să se aplice în ceea ce priveşte interacţiunea cu cetăţenii, dar din anumite motive, de multe ori, nu se face”*[12] .

De asemenea*, „poliţiştii care consideră că a comunica cu cetăţenii constituie un aspect inutil ori de utilitate scăzută, ar trebui să aibă în vedere că abilităţile de comunicare, care pot fi folosite în diverse împrejurări pentru a dezamorsa situaţia şi pentru a spori cooperarea subiecţilor, sunt utilizate de negociatori în cazuri precum luarea de ostatici şi alte situaţii”*[13].

[10] Art. 31 alin. 3 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române.
[11] Art. 27 alin. 2 din OUG nr. 104 din 2001 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei de Frontieră Române.
[12] http://www.policemag.com/blog/training/story/2011/06/talk-the-way-you-train.aspx, sursă online accesată la data de 06.10.2015.
[13]https://www.policeone.com/health-fitness/articles/1685390-Patrol-psychology-101-Communication-and-conflict-resolution/, sursă online, accesată la data de 07.04.2016.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Conform unor autori, în mod universal o ființă umană are nevoie[14]:
– de a fi respectat;
– să fie întrebat și să nu i se spună ce să facă;
– să i se spună de ce;
– să i se ofere opțiuni, nu amenințări;
– să beneficieze de a doua șansă.

Poliţistul nu trebuie să uite că datoria lui este să reducă violenţa. Comunicarea deficitară sau neadecvată nu poate decât să o amplifice. O bună comunicare permite unui poliţist o mai bună relaţionare atât cu publicul, colegii, superiorii, cât şi cu cei care încalcă legea. Ca atare, aceasta reprezintă un important mijloc din *„arsenalul”* profesional.

Comunicarea profesională poate fi definită ca activitatea în care sunt utilizate abilitățile de comunicare ale polițiștilor în scopul obținerii controlului[15] unei situații. George Thompson[16], în lucrările sale, a stabilit obiectivele comunicării tactice. Acestea sunt:

– *siguranţa poliţistului* – poliţiştii sunt instruiţi să folosească cuvinte pentru a preveni o confruntare verbală care să degenereze într-o confruntare fizică (dezescaladarea situației);

– *profesionalism ridicat* – polițiștii folosesc un limbaj adecvat situaţiei întâlnite și cuvinte care realizează impact aupra publicului;

– *reducerea plângerilor la adresa poliţiştilor* – polițiștii care interacţionează cu cetăţenii într-un mod profesionist și care sunt în măsură să exprime clar acțiunile lor şi raţionamentul care stă la baza acestora sunt mai puţin susceptibili de a genera plângeri şi acționări în instanță.

Pentru atingerea obiectivelor menționate, același autor a propus *„Modelul de comunicare LEAPS”* (*Listen, Empathize, Ask, Paraphrase, Summarize*) care poate ajuta poliţistul să dezamorseze o situație, în timp ce prezintă o imagine profesională adecvată faţă de persoana în cauză, precum și faţă de toți cei care ar putea asista la interacțiunea respectivă. Acesta presupune următoarele etape:

– *ascultă*: în acest caz se are în vedere ascultarea *„activă”*, care este diferită de *„a auzi”* (de regulă, când se aude se pregăteşte o replică sau un răspuns); la ascultarea activă se folosește și limbajul nonverbal, pentru a asigura vorbitorul că suntem atenți la ce spune, că suntem angajaţi în discuţie; exemple de limbaj nonverbal: înclinarea capului ușor într-o parte, menținerea contactului vizual, folosirea cuvintelor precum *„Da”* sau *„Înțeleg”*; aceste indicii verbale și nonverbale arată persoanei că luăm în considerare ceea ce spune, îl calmează și îl încurajează să continue;

– *empatizează*: empatia este abilitatea de a simți și aprecia sentimentele altei persoane, de a arăta înțelegere celui din fața ta și de a încerca să ne punem în situația lui. Pentru polițist poate fi o metodă eficientă de management al emoțiilor: *„Înțeleg că sunteți supărat!”*;

[14] http://www.officer.com/article/10248713/the-art-of-verbal-judo, sursă online, accesată la data de 29.03.2016.
[15]https://www.npcc.police.uk/documents/FoI%20publication/Disclosure%20Logs/Uniformed%20Operations%20FOI/2013/003%2013%20Att%2007%20of%2015%20Police%20Officer%20Safety%20Manual%20Module%206.pdf, sursă online accesată la data de 04.12.2018.
[16] Profesorul devenit polițist, dr. George Thompson, a obținut o diplomă de licență la Universitatea Colgate, un masterat și un doctorat în limba engleză la Universitatea din Connecticut. A absolvit cursuri post-doctorale la Universitatea Princeton, în retorică și persuasiune. A fost președintele și fondatorul Institutului Verbal Judo, o firmă de instruire și management tactic pe care a fondat-o în Auburn, New York. A avut o experiență eclectică, predând limba engleză la nivel de liceu (4 ani), literatură engleză la nivel universitar (10 ani), ulterior devenind polițist. De asemenea, a fost un practicant al artelor marțiale, deținând centura neagră în Judo și Taekwondo. A creat un excelent curs de comunicare tactică. A scris patru lucrări despre Verbal Judo, fiecare analizând modalitățile de dezamorsare a conflictului. Considerat *„părintele”* comunicării tactice, a devenit un instructor de succes în domeniul aplicării legii. Institutul său, prin intermediul unui grup de instructori bine pregătiți, continuă să ofere cursuri de bază și avansate în acest domeniu în întreaga lume.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *întreabă*: după ce a ascultat până la un moment dat, poliţistul poate trece la clarificarea unor aspecte; astfel, întrebări construite corespunzător pot fi puse acum pentru a lămuri anumite particularități ale situației; când persoana în cauză nu înțelege întrebările poliţistului, se poate oferi o explicație cum ar fi *„Poate părea că unele dintre întrebări sunt irelevante, însă vă asigur că au importanța lor pentru a obține o imagine cât mai completă a situației”*;

– *parafrazează:* constituie o modalitate eficientă de verificare a faptului că s-a înțeles mesajul transmis și de a asigura subiectul că informațiile furnizate sunt importante pentru polițist; nu este necesar să se repete cuvânt cu cuvânt ceea ce a spus el, doar aspectele principale sau importante ar trebui să fie detaliate și verificate dacă au fost înțelese corect de către polițist; în acest stadiu, el poate folosi expresii precum *„Am ascultat ceea ce ați spus”*, *„Putem să verificăm împreună dacă am înțeles pe deplin”*, *„Să-mi spuneți dacă am înțeles greşit”*, *„Cred că ați spus ...”*; o altă formă de a câștiga încrederea persoanei și de a o face să continue de la sine efortul de a lămuri o situație este aceea de a relua partea finală a frazei tocmai rostite; spre exemplu, dacă aceasta încheie cu cuvintele: *„Deşi l-am avertizat, acesta nu a înțeles”*, polițistul punctează prin repetarea terminației *„Nu a înțeles”*, invitând în acest fel la dezvoltarea firească a explicațiilor;

– *sintetizează*: este stadiul în care toate elementele interacțiunii sunt puse laolaltă, inclusiv un rezumat al conversației, problemele asupra cărora există un acord, precum şi cele asupra cărora există dezacord şi orice curs al unei acţiuni convenite.

Comunicarea are elemente componente precum cuvintele (ce spune poliţistul), tonul (felul cum spune), postura și alte semnale ale corpului (limbaj nonverbal). Acestea sunt parte integrantă a atitudinii. Aspect foarte important al comunicării, o bună atitudine profesională se obține după desfășurarea unei pregătiri sistematice, a experienţei acumulate și a disciplinei. În relația cu cetățenii, polițiștii urmează regulile principiului ***contact și protecție***. În interiorul acestuia, poliţistul de contact este cel care efectuează comunicarea, iar cel de protecție trebuie să supravegheze împrejurimile și persoanele. El nu trebuie să fie distras de la îndeplinirea acestor atribuții și, dacă este contactat de subiect sau alte persoane, îi îndrumă spre polițistul de contact. În funcție de situație, polițiștii pot schimba în mod flexibil atribuțiile.

Sunt și situații când comunicarea eșuează, chiar dacă ea s-a desfășurat într-un mod adecvat. În astfel de cazuri, în funcție de situație, polițistul trece la aplicarea măsurilor care se impun atunci când un subiect[17]:

– prezintă un pericol pentru polițiști sau pentru mijloacele din dotare (de exemplu, autovehiculul de serviciu);

– prezintă un pericol pentru siguranța altor persoane;

– încearcă să fugă;

– se angajează în discuții prelungite cu polițistul și este evident că nu se conformează cererilor îndreptățite ale acestuia.

În cazul în care persoana devine agresivă sau refuză colaborarea, polițistul trebuie să aplice principiul escaladării graduale a forței:

– apel la comunicare și negociere: *„Vă invit să fiți rezonabil și să încercăm să rezolvăm situația în mod echilibrat”*;

– avertisment calm: *„Vă rog să părăsiți zona pentru siguranța dumneavoastră! Nerespectarea indicațiilor poate atrage măsuri legale!”*;

– distanțare și delimitarea unui perimetru de siguranță;

– efectuarea somațiilor legale de bază și subsecvente: *„Poliția!”/„Încetați, voi folosi forța!”*;

– utilizarea echipamentului de protecție;

– cerere de sprijin la polițiștii din echipă sau intervenția unității specializate, dacă este cazul.

[17] https://www.officer.com/home/article/10248713/the-art-of-verbal-judo, sursă online, accesată la data de 05.12.2018.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2. Somațiile

Abilitățile de comunicare trebuie exersate ca o componentă a folosirii forței[18]. Este cunoscut faptul că realizarea controlului asupra unui subiect cu ajutorul abilităților de comunicare nu este întotdeauna posibilă. Sunt situații când este necesară folosirea unei violențe controlate. Polițiștii prezenți trebuie avertizați de cel care urmează să utilizeze mijloacele de constrângere cu privire la: folosirea forței, a nivelului de forță utilizat, precum și a mijlocului pe care îl va folosi. Atitudinea subiectului (cooperare, conformare, rezistență, violență) va dicta cu privire la cuvintele și tonul polițistului, precum și a tehnicilor de forță utilizate.

Atunci când la intervenție participă mai mulți polițiști, doar unul efectuează somațiile sau comandă suspectului. Altfel, în cazul când primește solicitări de la mai mulți polițiști, suspectul poate deveni confuz, nu știe pe care să le execute, mai ales când acestea sunt contradictorii ori se suprapun. Să nu uităm că și suspectul se află sub efectul adrenalinei, că poate fi în același timp și sub influența drogurilor ori a băuturilor alcoolice sau că poate avea probleme de natură psihică sau mentală. Totodată, prea multe voci pot amplifica stresul tuturor participanților[19] în acțiunea respectivă. Somația trebuie făcută cu o voce articulată, în control, pe un ton ferm și imperativ. Polițistul nu duce o dispută verbală, iar cuvintele trebuie să fie clare și ușor de înțeles, repetate atunci când este necesar, deoarece, să nu uităm, și subiectul se află sub un impact psihic puternic și este posibil să nu înțeleagă solicitările polițiștilor. *„Somaţia este o măsură poliţienească ce se ia în situaţia şi împrejurările când se impune intervenţia imediată a poliţistului în vederea zădărnicirii începerii sau întreruperii unei activităţi ilegale şi avertizarea verbală prealabilă cu privire la folosirea mijloacelor de constrângere ”*[20]. Astfel, potrivit legii, *„folosirea mijloacelor de constrângere se face în mod gradual, după avertizarea verbală prealabilă asupra utilizării acestora şi după acordarea timpului necesar persoanei pentru a se conforma solicitărilor legale ale poliţistului. În situaţia unei acţiuni violente iminente îndreptate împotriva poliţistului sau a altei persoane, mijloacele de constrângere pot fi folosite fără avertizarea verbală prealabilă”*[21].

2.1. Somaţia fundamentală

Somația polițienească de bază conține două etape:

– prima are caracter preventiv, în care polițistul anunță autoritatea și solicită efectuarea unei acțiuni: *„Poliţia (de frontieră), stai!”*;

– în a doua etapă polițistul repetă solicitarea faţă de subiect, prezentând şi acţiunea iminentă în cazul neconformării: *„Stai, că trag!”*.

2.2. Somații specifice

În funcţie de nivelul de forță utilizat, există somaţii specifice:

– uzul de armă se face numai după somaţia: *„Poliţia (de frontieră), stai!”*; în caz de nesupunere, se somează din nou prin cuvintele *„Stai, că trag!”*; dacă cel în cauză nu se supune nici de această dată, se somează prin executarea unui foc de armă în sus, în plan vertical sau într-o altă direcţie presupus sigură, care să nu pericliteze viaţa, integritatea corporală sau bunurile oricărei persoane[22];

– la folosirea mijloacelor contondente (bastonul tactic extensibil sau cel cu mâner lateral) se somează prin cuvintele: *„Încetaţi, voi folosi forţa!”*;

---

[18] Poate părea ciudat să fie exersată somația. Însă, precum în cazul oricărei deprinderi, este necesar un antrenament și în acest sens.

[19] https://www.policeone.com/police-trainers/articles/469257006-Why-loud-repetitive-verbal-commands-can-hinder-compliance/, sursă online accesată la data de 04.12.2018.

[20] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 76.

[21] Art. 31^1 alin. 4, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 41 alin. 4 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

[22] Art. 32^2 alin. 3 din OUG nr. 104/2001, actualizată; art. 49 din Legea nr. 17/1996, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– la folosirea pulverizatorului cu substanţe iritant-lacrimogene: *„Încetaţi, voi folosi gaze lacrimogene!”*;

– în cazul folosirii câinilor de serviciu se va soma: *„Încetaţi, voi folosi câini de serviciu!”*;

– la folosirea forței fizice: *„Încetaţi, voi folosi forţa!”*.

Mijloacele de constrângere pot fi folosite și fără somaţie, în situaţia în care lipseşte timpul necesar. La efectuarea somaţiilor, indiferent de tipul lor, poliţistul trebuie să se asigure că[23]:

– este receptat (auzit şi/sau văzut);

– este înţeles;

– este acceptat ca autoritate de aplicare a legii;

– provoacă o reacţie, adică o schimbare de comportament sau de atitudine.

2.3. Activități desfășurate de polițiști cu ocazia efectuării somațiilor

La efectuarea somațiilor, poliţiştii execută următoarele:

– respectă regulile de contact și protecție, precum și cele prezentate la interceptarea persoanelor;

– pronunţă somaţia pe un ton autoritar, cu voce tare, prin cuvinte scurte și clare;

– adoptă o poziţie fermă și autoritară (ofensiv-controlată) care să releve că este pregătit să intervină;

– dacă este posibil, lasă un scurt interval de timp între fazele somaţiei pentru a observa reacţia subiectului şi pentru a-i acorda timpul necesar efectuării solicitărilor;

– observă permanent subiectul, dar și mediul;

– în funcție de situație și de nivelul de opoziție trece la folosirea forței;

– subiecților care nu înțeleg limba română și este evident că sunt străini, le adresează somațiile și solicitările într-o limbă de circulație internațională;

– în cazul unor dizabilități de care suferă subiectul ori atunci când acesta nu înțelege limba română ori o altă limbă de circulație internațională, poziționarea corpului polițistului, postura, gestica mâinilor și expresiile faciale (limbaj corporal și mimico-gestual) sunt factori deosebit de importanți pentru realizarea comunicării cu acesta;

– dacă subiectul are asupra sa arme de foc, somaţia se execută dintr-un loc care oferă adăpost.

3. Comenzi subsecvente

Poliţiştii întâlnesc situaţii în care subiecții se conformează somațiilor legale, însă este în continuare necesară obținerea unei situații operative sigure. Comenzile verbale subsecvente întăresc somația de bază și ajută la obținerea condițiilor adecvate pentru aplicarea măsurilor poliţieneşti. Acestea constau în adresarea de solicitări imperative subiectului, în vederea efectuării unei acțiuni necesare din punct de vedere tactic. De exemplu, i se cere să se mute într-un loc favorabil aplicării măsurilor polițienești ori să adopte poziții care îl plasează în dezavantaj tactic etc.

Dacă avem în vedere că acțiunea de a soma este definită ca *„a cere (cuiva) imperios (și sub amenințare) să îndeplinească ceva”*[24], înseamnă că o comandă subsecventă este, în fapt, tot o somație. Deoarece la noi în țară prin somație se înțelege *„Stai, că trag!”,* am simțit nevoia de a face o diferență între somația obligatorie, prevăzută de lege (în cazul uzului de armă) și alte solicitări adresate suspectului.

[23] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 76.

[24] https://dexonline.ro/definitie/soma sursă online accesată la data de 22.12.2021.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Comanda subsecventă trebuie să fie adresată persoanelor prin cuvinte sau expresii scurte și concise, care nu lasă loc de echivoc, exprimând clar o cerință acțională, cum ar fi: *„Nu mişca!”, „Aruncă...!”, „Pune jos..!”, „Mâinile la vedere!”, „Jos!”, „Pe burtă...!”, „Înapoi!”, „Întoarce-te cu spatele!”, „Mâinile la spate!”, „Braţele lateral!”, „Roteşte-te spre…!” „Apleacă-te spre…!” „Mergi la…!” „Rămâi pe loc!”, „Pune mâinile pe…!” „Stai în…!”„Uită-te la…!”„Ai înțeles?”* etc.

Spre deosebire de somații, în cazul comenzilor verbale nu este necesar ca tonul să fie ridicat, cu excepția cazurilor când subiectul nu se conformează solicitărilor. Se dau indicații verbale repetate acestuia pentru fiecare activitate pe care polițistul o consideră necesară. Totodată îi cere să se mişte încet, pentru că astfel este mai uşor de observat o mişcare bruscă şi de reacţionat la ea.

4. Coordonarea integrată a managementului verbal pe timpul imobilizării fizice

În timpul acțiunilor directe asupra unui suspect, alături de forța fizică poliţistul trebuie să integreze permanent și forța verbală. Menținerea contactului verbal pe tot timpul contactului fizic este un element proactiv valoros, care îl sugestionează pozitiv la nivel psihic și care poate duce la detensionarea situației, la minimizarea utilizării forței și la ușurarea efortului de aplicare a măsurilor necesare. Pentru a exemplifica, alegem acțiunea de încătușare a unei persoane, în care polițistul poate folosi comunicarea psiho-operativă, astfel:

– înainte de angajarea în contact fizic direct: *„Mă voi apropia!” „Te voi încătuşa!”, „Stai liniştit!”, „Nu te opune!”, „Ai înțeles?”* etc.;

– în timpul contactului fizic direct: *„Stai liniştit!”, „Nu te opune!”, „Renunță!”, „Încetează!”* etc.;

– după aplicarea mijloacelor de siguranță: *„Nu te mai opune!”, „Stai liniştit!”, „S-a terminat!”, „Acum te ridic!”, „Acum ne deplasăm la.../în.../spre..!”, „Încet!”, „Ai înțeles?”* etc.

5. Activități desfășurate de polițiști după comunicarea cu subiectul

După efectuarea somațiilor de bază și a comenzilor verbale subsecvente, în funcţie de situaţie, poliţiştii iau alte măsuri care se impun (legitimarea, încătușarea subiectului, conducerea la sediul formațiunii, ridicarea unor bunuri, întocmirea formalităţilor legale, folosirea forței etc.).

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL V – PRINCIPIUL *„CONTACT ȘI PROTECȚIE”*

În doctrina tactică și operațională a poliției din întreaga lume, principiul ***contact-protecție*** constituie unul dintre reperele fundamentale ale acțiunii profesionale, care asigură echilibrul dintre eficiența intervenției și siguranța polițiștilor implicați. Acest principiu exprimă ideea că orice interacțiune (verbală, fizică sau procedurală) dintre polițist și cetățean trebuie gestionată astfel încât să permită stabilirea unui contact controlat și menținerea permanentă a unei poziții fizice și mentale de protecție față de posibile riscuri.

Principiul contact-protecție are o dublă dimensiune:

– operațională: prevenirea agresiunii și menținerea avantajului tactic;
– comunicativă: controlul psihologic al interacțiunii și gestionarea tensiunii situaționale.

În plan practic, conceptul se aplică în toate etapele intervenției polițienești, de la momentul abordării inițiale a unei situații până la finalizarea acesteia. Contactul reprezintă stabilirea legăturii directe cu persoana vizată, prin mijloace verbale sau fizice, având ca scop informarea sau punerea în practică a unei măsuri polițienești de ordine publică (legitimare, control corporal, controlul bagajelor etc.) sau a folosirii mijloacelor de constrângere (imobilizare, încătușare, conducere forțată), în funcție de natura situației. Protecția, în schimb, presupune adoptarea unei poziții tactice și psihologice care să permită gestionarea riscului pentru polițiști și pentru persoanele implicate, fără a compromite scopul legal al intervenției. Cele două componente nu sunt opuse, ci complementare: contactul eficient presupune protecție permanentă, iar protecția reală se realizează doar printr-un contact controlat și lucid.

Aplicarea corectă a principiului contact-protecție impune respectarea unor reguli procedurale tactice și de comunicare profesională. În primul rând, polițistul trebuie să stabilească un contact verbal inițial clar și ferm cu subiectul, prin care să-și decline identitatea, calitatea și scopul acțiunii. Comunicarea calmă, dar autoritară, reduce incertitudinea subiectului și creează o zonă de control psihologic asupra situației. În același timp, trebuie să mențină o poziție și o distanță de siguranță (proxemică tactică) care să permită reacția rapidă în cazul unui comportament agresiv (aspecte tratate pe larg în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”*, Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024). Controlul vizual asupra mâinilor, orientarea corporală adecvată și coordonarea cu partenerul de intervenție (perechea tactică, binom) sunt elemente esențiale ale componentei de protecție.

Din perspectivă tactică, principiul contact-protecție reflectă responsabilitatea profesională a polițistului de a acționa eficient, dar prudent, conștient de faptul că fiecare interacțiune cu un subiect poate evolua imprevizibil. O abordare dintr-o distanță prea mare poate compromite comunicarea și capacitatea de a obține controlul, în timp ce un contact prea apropiat, neprotejat, expune polițistul riscului unui atac. În acest sens, este absolut necesară menținerea echilibrului optim între proximitate și siguranță, între necesitatea de a transmite informații, de a efectua anumite acțiuni procedurale și obligația de a se proteja. Această corelare tactică nu se poate obține spontan, ci prin instruire și pregătire continuă, experiență și autoevaluare constantă.

Principiul contact-protecție are, de asemenea, o dimensiune etică și preventivă. El urmărește evitarea oricărei forme de forță excesivă și lezarea fizică sau psihologică a subiectului, fără a fi absolut necesar. Prin respectarea acestui principiu, polițistul își afirmă nu doar competența tactică, ci și discernământul moral, acționând ferm, dar fără a genera suferințe fizice sau panică. În situații cu potențial conflictual ridicat, menținerea unei comunicări verbale

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

clare și a unei atitudini calme, dar determinate, devine parte integrantă a protecției. Totodată, principiul contact-protecție trebuie privit într-o perspectivă colectivă și instituțională. Siguranța polițistului este indisolubil legată de cooperarea în echipă, de respectarea procedurilor standardizate și de o comunicare tactică eficientă. Fiecare acțiune individuală trebuie să se integreze într-un ansamblu coerent, în care contactul este gestionat unitar, iar protecția este reciprocă. Această coordonare *„in corpore"* consolidează eficiența operațională și previne situațiile de vulnerabilitate sau de confuzie tactică.

Pentru ca principul contact-protecție să funcționeze eficient, este necesară o bună înțelegere a termenului *„proxemica tactică"*, echivalent al distanței sociale din *proxemica generală*, dar reinterpretată operațional. Conceptul reprezintă gestionarea conștientă a distanței și a poziționării corporale între polițist și persoana asupra căreia se ia o măsură polițienească, în scopul:

– menținerii siguranței operative (reacție, retragere, controlul spațiului etc.);
– asigurării comunicării eficiente (verbal, nonverbal);
– gestionării conflictului (prevenirea escaladării comportamentale).[25]

În concluzie, principiul contact-protecție sintetizează esența profesionalismului polițienesc: acțiune controlată, conștientă și sigură, bazată pe echilibrul dintre apropiere și distanță, între autoritate și prudență operativă. Respectarea acestui principiu garantează nu doar protecția fizică a polițistului și a subiectului, ci și protejarea demnității, a legalității și a imaginii instituției. El reprezintă, în egală măsură, o regulă de tactică, o normă de conduită și o expresie a maturității profesionale în exercitarea autorității legii.

Deci, în aplicarea oricărei măsuri profesionale, poliţiştii trebuie să utilizeze principiul *contact-protecţie*. Unul dintre ei îndeplinește atribuţiile de intervenție directă asupra subiectului (contact), iar celălalt de asigurare a acestei acțiuni (protecție). Respectarea permanentă a acestei reguli oferă poliţiştilor un important avantaj tactic, atât în situaţiile uzuale, cât şi în cele cu un grad ridicat de risc. Dar aceste responsabilități nu sunt fixe sau exclusive. Ele se intercondiționează și sunt interschimbabile (flexibile). Dacă este cazul, spre exemplu când un polițist vorbește limba subiectului sau are o experiență anterioară cu acesta, ori are pregătirea sau cunoștințele care îl fac mai potrivit pentru îndeplinirea îndatoririlor de polițist de contact[26], preia acest rol, deși acest lucru nu era stabilit inițial. În funcție de situație polițiștii se pot afla în poziție pentru intervenție sau pentru luptă și adăpostiți.

1. Îndatoririle polițiștilor

Pentru a elimina orice neînţelegere, înainte de plecarea în misiune, ori chiar înainte de intrarea în dispozitivul pentru aplicarea măsurilor poliţieneşti, polițiștii trebuie să-şi stabilească, pe scurt, responsabilitățile. Comunicarea între cei doi polițiști este esențială pentru siguranța lor[27]. Indiferent de rolul tactic convenit, polițiștii trebuie să mențină permanent contactul vizual și verbal, pentru a adapta acțiunile în curs la dinamica situației.

1.1. Îndatoririle polițistului de contact

Poliţistul care are în sarcină atribuțiile de contact cu subiectul, are următoarele îndatoriri[28]:

– comunică cu persoana;
– controlează documentele;

[25] A se vedea și distanțele operative prezentate în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței"*, Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024.

[26] http://www.policemag.com/channel/careers-training/articles/2018/07/is-contact-and-cover-dead.aspx, sursă online accesată la data de 28.11.2018.

[27] Michael T. Rayburn – *Advanced patrol tactics*, Looseleaf Law Publications, New York, USA, 2003, pag 3.

[28] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 52.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– ține legătura cu dispeceratul;
– efectuează controlul corporal al persoanelor sau al autovehiculelor;
– ridică/reţine armele, obiectele interzise sau deţinute ilegal şi mijloacele de probă;
– imobilizează/încătușează persoana;
– aplică sancţiuni;
– informează scurt polițistul de protecție cu privire la aspectele care prezintă interes (descoperirea unor obiecte, luarea unor măsuri polițienești).

1.2. Îndatoririle polițistului de protecție

Poliţistul care are în sarcină atribuțiile de protecție are ca misiune siguranța poliţistului de contact și a echipei pe toată durata aplicării măsurilor polițienești. Prezenţa sa trebuie să se constituie ca un element de forţă şi are următoarele responsabilităţi[29]:
– supraveghează persoana în cauză;
– observă împrejurimile pentru a preveni orice pericol la adresa polițistului de contact;
– previne fuga persoanei (se va poziţiona astfel încât să asigure acest aspect);
– se dispune la o distanţă care să-i permită intervenția imediată și foloseşte forţa pentru a sprijini sau proteja poliţistul de contact, atunci când este cazul;
– informează polițistul de contact prin fraze scurte cu privire posibile pericole pentru el sau pentru echipă (apariția altor amenințări) ori a unor aspecte care prezintă interes operativ.

Polițistul de protecție nu va desfăşura nicio altă activitate care ar putea să-i distragă atenţia de la sarcina principală, cum ar fi discuţii cu subiectul sau cu alte persoane, ori activități procedurale (verificarea unor date, completarea unor formulare tipizate etc.).

2. Poziționarea tactică a polițiștilor

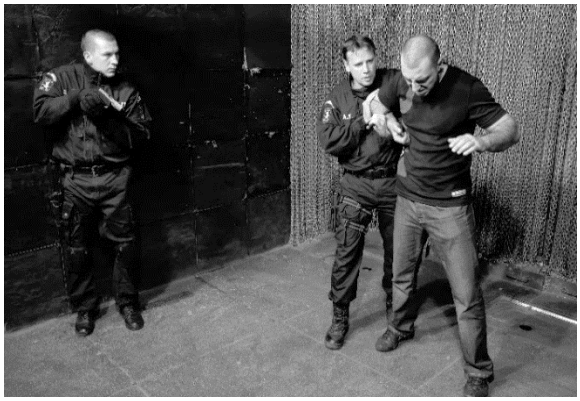
Pentru efectuarea optimă și în siguranță a activităților profesionale care vizează un suspect, echipa trebuie mai întâi să adopte un dispozitiv tactic în raport cu acesta. Cea mai utilizată astfel de dispunere operațională în activitatea de poliție este ***triunghiul de siguranță***. În acest sens:
– poliţiştii se dispun cu vârful de triunghi pe persoana supusă măsurilor polițienești, la o distanță de aproximativ 3 metri între ei; astfel ei au capacitatea să se asigure unul pe celălalt și să prevină un atac prin surprindere sau posibilitatea unei accidentări (de exemplu, în cazul interceptării pe carosabil); ținând cont de acest aspect, este necesară mai întâi dirijarea operativă a suspectului și plasarea lui în mod oportun tactic; polițiștii nu trebuie să se afle niciodată cu spatele la acoperiri (copaci, stânci, șanțuri, garduri, ziduri etc.), locuri lipsite de vizibilitate etc. și vor ocupa de fiecare dată poziții puternice, care să ofere o bună observare și capacitate de acțiune asupra persoanei interceptate;
– dispozitivul trebuie să permită un contact vizual direct între poliţişti şi subiect (nu se lasă între ei obstacole care să împiedice această legătură[30]);
– acest plasament asigură două linii neobstrucționate de foc și evită în același timp ca echipa să devină o țintă majoră, disipând subiectul psihic și acțional (nu poate pune în pericol ambii polițiști simultan);
– când sunt suspiciuni că suspectul are asupra sa arme de foc, polițiștii se vor poziționa în apropierea unor structuri constructive sau naturale care pot oferi protecție împotriva focului de armă (adăpostiri)[31];
– dispunerea polițiștilor și distanța dintre ei, ca și cea față de subiect se pot modifica în funcție de caracteristicile terenului sau de apariția unor împrejurări critice (obiecte contondente

[I] *Ibidem*, pag. 53.
[30] *Ibidem.*
[31] Michael T. Rayburn – *Advanced patrol tactics*, Looseleaf Law Publications, New York, USA, 2003, pag. 3.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

sau tăietor-înțepătoare, arme de foc); în astfel de cazuri distanța crește corespunzător (capitolul *„Distanțe operative”* din lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”*, Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024).





3. Atitudinea polițiștilor

Atitudinea corectă a polițiștilor cu ocazia efectuării măsurilor polițienești, în opinia noastră constituie unul din cele mai dificile elemente de obținut. Ne referim la conduita susținută de profesionalism și încredere, însușită în urma antrenamentelor îndelungate, a experienței și a disciplinei mentale acumulate. Aceasta trebuie să fie permanent competentă și caracterizată de siguranță, determinare, vigilență și autocontrol, pentru că, să nu uităm, la fața locului există cel puțin o armă de foc, cea a polițistului. O prezență care impune respect, o bună stăpânire a comunicării verbale și nonverbale, sunt însușiri pe care polițistul trebuie să le perfecționeze continuu, pentru a acționa în mod eficient și în siguranță.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, științific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL VI – INTERCEPTAREA PERSOANELOR

Interceptarea[32] persoanelor reprezintă o măsură polițienească prin care se realizează contactul cu o persoană în vederea opririi şi controlului cu scopul prevenirii sau întreruperii unei fapte ilegale, prinderii în flagrant și colectării de probe, asigurării ordinii și liniștii publice sau punerii în executare a unor măsuri legale. De regulă interceptarea precede alte măsuri polițienești.

Implică o serie de acțiuni care combină elemente juridice, procedurale, tactice şi de comunicare și necesită un echilibru abil între eficienţa operaţională şi respectarea drepturilor persoanei. Ea se pune în mișcare numai pe baza unui temei clar reglementat şi în condiţii precise: competenţă legală, existenţa unor indicii sau motive întemeiate, adaptarea măsurii la scopul urmărit. Acest context presupune din partea polițiștilor o cunoaștere foarte bună a cadrului normativ aplicabil (reglementări privind oprirea, legitimarea sau reținerea persoanelor, folosirea forței etc.) și respectarea limitelor impuse de lege, pentru evitarea excesului profesional şi asigurarea validității ulterioare din punct de vedere juridic.

1. Activități efectuate de polițiști înainte de interceptarea persoanelor

În vederea aplicării acestei măsuri, poliţiştii trebuie să efectueze următoarele:

– recepționează indicatori comportamentali și evaluează starea de moment a persoanei (semne de nervozitate, dispoziţie spre violenţă, semnale nonverbale etc.);.

– stabilesc rapid responsabilitățile tactice (polițist de contact, polițist de protecție);

– determină motivul interceptării, semnele care au atras atenţia operativă (prezenţa în zonă la o anumită oră, îmbrăcăminte, bagaje, atitudine de evitare a poliţiştilor etc.);

– stabilesc pe scurt un plan pentru efectuarea interceptării;

– informează dispeceratul, în funcție de situație;

– selectează o cale de repliere tactică, dacă situația o impune;

– observă prioritar mâinile persoanei, deoarece pot ascunde diferite obiecte sau arme și de regulă, cu ele se pune în pericol integritatea corporală[33]; supravegherea lor nu este o sarcină ușor de îndeplinit pentru că în timpul interacțiunilor sociale, când distanța între indivizi este mică, polițiștii, de regulă, observă trăsăturile faciale și expresia ochilor din perspectivă comportamentală etc. [34];

– observă subiectul în vederea descoperirii unor indicatori de pericol, pentru a vedea dacă abandonează obiecte care pot constitui mijloace de probă, dacă apucă obiecte care pot fi utilizate violent ori alte indicii (nervozitate, neliniște, panică, semne ale influenţei alcoolului, substanțelor psihoactive etc.).

---

[32] INTERCEPTA, intercept*ez*, vb. I. Tranz. A prinde, a reține un obiect în timpul mișcării lui; a surprinde și a controla o convorbire telefonică, o corespondență între două persoane etc. – Din fr. **intercepter**. DEX, ediția a II-a, Academia Română, Editura Univers enciclopedic, București, 1996, pag. 498.

[33] În cele mai multe cazuri, când o persoană accesează o armă de foc, trebuie să facă cel puțin două mișcări cu mâna. În primul rând, degetul mare și degetul arătător se duc spre centrul corpului, iar cotul se depărtează de acesta. Concentrându-se asupra acestor mișcări, polițiștii pot percepe atunci când o armă s-ar putea să fie folosită împotriva lor și să răspundă în mod adecvat pericolului.

[34] William J. Lewinski, Ron Avery, Jennifer Dysterheft, Nathan D. Dicks, Jacob Bushey – *The real risks during deadly police shootouts: Accuracy of the naive shooter*, International Journal of Police Science & Management, 2015, pag. 123.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2. Poziționarea polițiștilor la efectuarea interceptării

Poziționarea polițiștilor pe timpul efectuării interceptării se face în funcție de subiect și teren. Pentru aceasta, polițiștii execută următoarele:

– poliţistul de contact se plasează în faţa subiectului şi puţin lateral, având poliţistul de protecţie pe aceeaşi parte;

– polițistul de protecţie se plasează contralateral în spatele subiectului interceptat;

– echipa/postul/patrula formată din doi sau trei polițiști se poziționează în mod asemănător așezării prezentate anterior, cu cel de-al treilea polițist aflat similar cu polițistul de protecție, dar în partea opusă; acesta stă cu spatele la persoana interceptată și are drept sarcină supravegherea împrejurimilor (fără a renunța total la atenția operativă asupra acțiunilor suspectului și a colegilor din echipă);

– se dispun la circa 1,5-2 metri față de persoana interceptată[35];

– subiectul aflat la o distanţă mică de linia de graniță cu un alt stat este interceptat de maniera în care poliţiştii sunt poziţionaţi în aşa fel încât să se interpună între acesta şi frontieră;

– în cazul în care persoana se află în apropierea diferitelor elemente de planimetrie din teren (clădiri, ziduri sau garduri înalte), se dispun poliţiştii în partea opusă echipei de contact, ca să poată preveni fuga acesteia;

– în cazul în care suspectul se află în apropierea unor acoperiri din teren (vegetație, suprafețe accidentate, relief variat), acesta va fi interceptat cu polițiștii poziționați astfel încât să prevină fuga lui în aceste zone;

– menţin subiectul în poziţia specifică interceptării operative; dacă acesta încearcă să se întoarcă într-o parte sau alta, i se va solicita să rămână orientat spre poliţistul de contact sau polițiștii se vor repoziţiona astfel încât să prezerve capacități bune de observare și de acțiune.

3. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea interceptării persoanelor

La efectuarea interceptării, poliţiştii execută următoarele:

– adoptă poziția operativă pentru intervenție;

– polițistul de contact, previne persoana care urmează să fie interceptată, folosind formula *„Vă rog să vă opriţi!”*;

– salută, se prezintă şi îşi declină calitatea, funcţia şi structura de poliție din care face parte, prezintă legitimaţia de serviciu și insigna aferentă;

– precizează motivul interceptării (legitimare etc.);

– prezintă o atitudine fermă, calmă, cu limbaj politicos şi clar, cu voce articulată, în aşa fel încât să se facă bine înţeles; dacă cel oprit este cetăţean străin, polițiștii se adresează acestuia într-o limbă de uzanţă internaţională[36];

– dacă suspectul ține mâinile în buzunare ori ascunse sub brațe, la spate, după picior, sub piese ale îmbrăcăminții etc., i se va cere să le scoată încet și să le mențină permanent la vedere[37];

– dacă suspectul poartă, transportă, manevrează sau mânuiește obiecte care pot fi utilizate violent împotriva polițistului, i se va cere să le îndepărteze temporar până la finalizarea acțiunii polițienești;

– solicită subiectului să rămână pe loc până la lămurirea aspectelor care privesc activitatea de ordine publică şi, în funcţie de situaţie, efectuează alte acțiuni (strângerea probelor, culegerea de date şi informaţii, aplicarea măsurilor legale etc.);

– ambii polițiști supraveghează permanent persoana, cel cu rol de protecție având în responsabilitate și observarea împrejurimilor;

---

[35] Distanța constituie un aspect deosebit de important în activitățile operative de contact cu suspecții. Astfel, la art. 27[1] alin. (5) din OUG nr. 104/2001 se prevede că *„Se prezumă intenția săvârșirii unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului de frontieră fapta persoanei de a se apropia de acesta după ce, în prealabil, a fost avertizată prin cuvintele: Poliția de frontieră, stai! – Nu te apropia! ori de a nu se conforma solicitărilor prevăzute la alin. (1) sau (2)”*.

[36] Popescu Ion ș.a., *Tactica intervenţiei poliţieneşti*, Editura Ministerului Administraţiei şi Internelor, 1998, pag. 12.

[37] Art. 27[1] alin. 1 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 33 alin. 1 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– țin permanent sub observație mâinile persoanei și nu permit introducerea lor în buzunare sau în interiorul hainelor, fără solicitarea și sub controlul polițiștilor;

– când subiectul nu înțelege limba română ori o altă limbă de circulație internațională, poziționarea corpului, postura, gestica mâinilor și expresiile faciale ale polițiștilor pot constitui elemente esențiale pentru realizarea comunicării cu acesta.

4. Interceptarea unui grup de persoane

Activităţile desfăşurate de poliţişti la interceptarea unui grup de persoane sunt asemănătoare cu cele prezentate anterior, cu următoarele particularităţi:

– poliţiştii sunt dispuşi spre una dintre laturile grupului;

– evită să se dispună în zona centrală a grupului de persoane;

– poliţistul de contact se adresează persoanei care pare să fie liderul grupului; prin contactarea şi controlul acestuia, poliţiştii obţin un avantaj tactic pentru gestionarea situaţiei.

5. Activităţi desfăşurate de poliţişti în diverse situaţii care pot apărea pe timpul interceptării persoanelor

Pentru rezolvarea unor situaţii care pot apărea la efectuarea interceptării, poliţiştii execută următoarele:

– dacă subiectul încearcă să fugă sau să agreseze poliţistul de contact, în funcţie de situaţie, poliţistul de protecţie intervine în sprijin şi acţionează pentru imobilizarea şi reţinerea lui, folosind forța dacă situația o cere; în același timp, poliţistul de protecţie are obligația de a supraveghea împrejurimile pe toată perioada intervenţiei și de a nu lăsa nicio persoană din exterior să interfereze în acțiunea polițienească;

– în cazul apariţiei unui alt pericol poliţistul de protecţie informează partenerul şi, în funcţie de situaţie, intervine, folosind, dacă este necesar, forţa;

– dacă este cazul (număr mare de agresori, apariția amenințării cu arme etc.), polițistul de contact cere sprijin prin dispeceratul serviciului;

– poliţiştii trebuie să aibă flexibilitatea necesară schimbării în orice moment a sarcinilor tactice, în funcție de dinamica situației; de exemplu, dacă din cauza modului în care decurg circumstanțele, polițistul de protecție este constrâns să acționeze primul asupra subiectului, supravegherea împrejurimilor o va prelua poliţistul de contact;

– dacă sunt indicii sau se presupune că persoana interceptată are asupra sa arme de foc, poliţiştii vor efectua oprirea acesteia într-un loc care să le asigure protecție balistică.

6. Efectuarea interceptării persoanelor de poliţiştii care execută serviciul cu autovehiculul

Interceptarea persoanelor de către poliţiştii care execută serviciul cu autovehiculul se efectuează conform regulilor prezentate anterior, cu următoarele particularităţi:

– la oprirea autovehiculului din dotare, poliţiştii trebuie să aibă centurile eliberate;

– oprirea se va efectua în afara părţii carosabile sau cât mai aproape de marginea drumului, la o distanţă care permite interceptarea persoanelor;

– conducătorul autovehiculului efectuează oprirea astfel încât celălalt poliţist să poată coborî ușor din autovehicul;

– debarcarea se efectuează de maniera în care să prevină producerea accidentelor rutiere;

– interceptarea se efectuează în faţa autovehiculului din dotare; acesta constituie un adăpost și previne posibilitatea ca poliţiştii şi persoanele să fie lovite din spate de alte autovehicule aflate în trafic[38];

– poziţionarea poliţiştilor se va face astfel încât să nu fie loviţi de autovehiculele aflate în trafic;

– în funcţie de situaţie și teren, subiectul este îndrumat în afara părţii carosabile.

[38] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 71.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

7. Activități desfășurate de polițiști la încheierea interceptării

La încheierea interceptării, în funcţie de situaţie, poliţiştii efectuează următoarele:

– după lămurirea situaţiei, permit subiectului să își reia activităţile pe care le efectua (continuarea călătoriei etc.);

– iau alte măsuri care se impun (legitimarea, controlul bagajelor, încătuşarea subiectului, conducerea la sediu, ridicarea uneor obiecte, întocmirea unor formalităţi legale etc.).

8. Aspecte care trebuie evitate de poliţişti la efectuarea interceptării persoanelor

Cu ocazia interceptării persoanelor poliţiştii vor evita:

– adoptarea unei atitudini nepotrivite faţă de subiect; astfel, o poziție de superioritate, comportamentul arogant sau agresiv, ironizarea, insultarea ori umilirea au drept rezultat provocarea lui; de regulă, interceptarea reprezintă o interacţiune umană, nicidecum o confruntare; nepotrivită este şi atitudinea prea îngăduitoare, rugătoare sau prietenoasă faţă de persoana interceptată;

– discuţiile prelungite cu subiectul;

– efectuarea interceptării în locuri care nu permit desfăşurarea activităților în condiţii de siguranţă (zone întunecoase, accidentate, cu trafic intens de persoane sau autovehicule etc.); în astfel de cazuri, subiectul este condus mai întâi într-un amplasament adecvat desfăşurării activităţilor;

– să permită subiecţilor ieşirea din câmpul vizual al poliţiştilor, sub diferite pretexte;

– la efectuarea interceptării unui grup de persoane, să permită acestora să înconjoare poliţiştii; în astfel de cazuri, aceștia se retrag, efectuează supravegherea subiecților de la o distanță adecvată şi informează dispeceratul de serviciu pentru a trimite întăriri; a rămâne pe loc într-o astfel de situaţie poate avea urmări nefavorabile pentru poliţişti[39].

9. Riscuri ce pot apărea la efectuarea interceptării persoanelor

La efectuarea interceptării pot apărea următoarele riscuri[40]:

– ca subiectul să atace poliţiştii;

– să fugă;

– să abandoneze ori să distrugă diferite bunuri aflate asupra sa (mijloacele de probă).

Rezumând, am putea spune că interceptarea este o operaţiune complexă care solicită competenţă specializată, pregătire tactică, abilități de comunicare și etică profesională. Ea trebuie făcută cu respect pentru demnitatea umană și cu informarea persoanei asupra motivului și a drepturilor sale, în măsura în care contextul operativ permite acest lucru. Pentru persoane vulnerabile (minori, femei însărcinate, persoane cu dizabilități sau tulburări psihice sau bătrâni) este obligatorie adaptarea comportamentului și a măsurilor aplicate, inclusiv solicitarea sprijinului specializat. Documentarea completă (raport de misiune, consemnarea motivelor, a mijloacelor folosite, a martorilor și a eventualelor vătămări) constituie o obligaţie profesională. Capturile realizate cu înregistratoarele audio-video portabile, atunci când sunt permise, întăresc, de asemenea, transparența și protejează atât persoanele care fac obiectul interceptării, cât și poliţistul. Coordonarea prealabilă între structuri (servicii, direcții, unități), informarea dispeceratului și evaluarea post-intervenție contribuie la îmbunătăţirea tacticilor şi la prevenirea incidentelor în timpul luării măsurii.

[39] Ministerul Justiţiei SUA – *Supravieţuirea poliţistului,* Programul de Asistenţă Internaţională în Domeniul Cercetărilor Penale, martie 2005.

[40] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 72.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL VII – LEGITIMAREA ŞI STABILIREA IDENTITĂŢII PERSOANELOR

Legitimarea şi stabilirea identităţii este o măsură poliţienească ce presupune solicitarea şi verificarea actului de identitate în vederea cunoaşterii datelor de stare civilă, cetăţeniei, domiciliului (reşedinţa), precum şi pentru stabilirea veridicităţii datelor de identificare ale persoanei[41]. Altfel spusm poliţistul, în baza autorităţii conferite de lege, solicită unei persoane să își declare identitatea și să prezinte documentele justificative, în scopul verificării conformității cu normele legale, evaluării riscului pentru ordinea publică și prevenției infracțiunilor. Această măsură trebuie să respecte simultan drepturile fundamentale ale persoanei și principiul necesității, fiind reglementată de legislația națională privind instituția poliției, ordinea publică și protecția datelor personale.

Potrivit legii poliţistul este îndreptăţit să legitimeze şi să stabilească identitatea persoanei numai în situaţia în care[42]:

„a) aceasta încalcă dispozițiile legale ori există motive verosimile pentru a bănui că pregătește sau a comis o faptă ilegală (la regimul frontierei de stat);

b) prezența acesteia în zona de frontieră este suspectă sau nu poate fi justificată;

c) există motive verosimile pentru a bănui că aceasta a fost prezentă la locul săvârșirii unei fapte ilegale ori are cunoștință despre faptă, autor sau despre bunurile având legătură cu fapta;

d) aceasta solicită sprijinul sau intervenția organelor poliției (de frontieră) ori când din cauza vârstei, stării de sănătate, dizabilității, consumului de alcool sau altor substanțe psihoactive ori a altor asemenea circumstanțe necesită sprijinul organelor abilitate;

e) descrierea acesteia corespunde unei persoane căutate potrivit legii, deține asupra sa bunuri sau se deplasează cu un vehicul, ambarcațiune ori aeronavă care corespunde descrierii unor bunuri sau mijloace de transport căutate potrivit legii;

f) aceasta desfășoară o activitate supusă, potrivit legii, unor autorizări, avize sau înregistrări ori este implicată într-o procedură legală în fața unei autorități sau instituții publice;

g) aceasta încearcă să pătrundă sau se află într-un spațiu în care accesul este controlat;

h) cu ocazia unor controale sau razii, efectuate în condițiile art. 27 alin. (1) lit. l) din OUG nr. 104/2001 ori art. 31 alin. (1) lit g) din Legea nr. 218/2002;

i) există obligația legală de a se stabili identitatea acesteia.

(2) Polițistul (de frontieră) este obligat să aducă la cunoștință persoanei, verbal, motivul legitimării.

(3) Stabilirea identității unei persoane se face pe baza actelor de identitate. Atunci când persoana nu poate prezenta un act de identitate, stabilirea identității se realizează pe baza unui act prevăzut cu fotografie sau a declarațiilor acesteia, precum și a verificărilor polițistului de frontieră, realizate pe loc, în bazele electronice de date la care are acces potrivit legii.

(4) La solicitarea polițistului (de frontieră), persoana are obligația de a înmâna acestuia actele prevăzute la alin. (3) și de a comunica informațiile necesare stabilirii sau, după caz, verificării identității sale.

---

[41] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 46.

[42] Art. 27^2 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 34 din Legea nr. 218/2002.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

(5) Atunci când măsurile prevăzute la alin. (3) nu au permis stabilirea identității, pentru realizarea acestui scop polițistul de frontieră este îndreptățit să procedeze la:

a) identificarea unei alte persoane care poate oferi informații cu privire la identitate, dacă este posibil;

b) fotografierea, luarea și procesarea amprentelor, semnalmentelor și semnelor particulare ale persoanei;

c) să facă publică, prin orice mijloace, o fotografie, înregistrare, schiță sau descriere a persoanei, dacă există o convingere rezonabilă că această măsură va ajuta la stabilirea identității persoanei.

(6) Măsurile prevăzute la alin. (5) se realizează chiar și în lipsa consimțământului persoanei. Publicitatea se realizează exclusiv în scopul identificării persoanei, cu respectarea prezumției de nevinovăție".

1. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea legitimării

Înainte de efectuarea legitimării, polițiștii respectă următorul algoritm operaţional pre-contact:

– verifică contextul şi informaţiile disponibile;

– evaluează mediul (vizibilitate, acces);

– asigură echipamentul;

– anunţă (dacă este posibil) prezența şi motivul legitimării;

– solicită documentele în termeni clari;

– solicită persoanei care face obiectul legitimării să țină mâinile la vedere și după caz, să renunțe temporar la mijloacele sau obiectele care pot fi folosite pentru un atac armat[43]; în funcție de situație, mijloacele în cauză vor fi extrase de polițist, ori renunțarea la ele va fi efectuată de către subiect, prin prinderea lor cu degetul mare şi cel arătător și înmânarea acestora polițistului sau așezarea pe sol.

2. Activităţi desfăşurate de poliţişti la efectuarea legitimării

La efectuarea legitimării polițiștii respectă regulile tactice prezentate la interceptarea persoanelor şi execută și următoarele:

– gestionează distanța de siguranță operativă;

– dacă suspectul poartă, transportă, manevrează sau mânuiește obiecte care pot fi utilizate violent împotriva polițistului, i se va cere să le îndepărteze temporar până la finalizarea acțiunii polițienești;

– cer subiectului să indice locul unde se află documentele de identitate (în ce buzunar, în bagaje etc.);

– solicită ca scoaterea actelor de identitate din locul indicat să fie efectuate cu mișcări lente și la vedere;

– solicită înmânarea documentelor;

– polițistul de contact preia documentele cu mâna de suport; mâna dominantă este menținută liberă pentru a accesa și angaja mijloacele din dotare, dacă situaţia impune;

– actul de identitate se ține la nivelul ochilor și puțin lateral; astfel se păstrează capacitatea de a sesiza mișcările persoanei și eventualele acțiuni în imediata apropiere (controlul mediului prin utilizarea preponderentă a vederii periferice);

– pe timp de noapte, documentele se iau cu mâna dominantă, pentru a putea manevra lanterna de serviciu cu mâna de suport;

– verifică documentele prezentate pentru a observa următoarele două aspecte[44]:

- dacă actul de identitate aparţine sau nu subiectului (comparaţie fotografie-utilizator document) şi dacă datele de stare civilă corespund cu cele declarate de persoana în cauză;

[43] Art. 27[1] alin. 1 din OUG nr. 104/2001 și art. 33 din Legea nr. 218/2002.

[44] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 81.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

▪ dacă actul prezentat corespunde ca formă şi conţinut, este emis de organul competent, prezintă urme de falsificare, este expirat termenul de valabilitate etc.;

– la constatarea săvârşirii unor fapte ilegale, reţine documentul până la lămurirea situaţiei sau luării măsurilor care se impun;

– conduce la sediul structurii de poliție persoana căreia nu i-a putut fi confirmată identitatea, pentru verificări în vederea stabilirii acesteia;

– când nu sunt constatate încălcări ale legii, se restituie documentul subiectului, folosindu-se formula de salut *„Vă mulţumim, o zi bună!*".

3. Activităţi desfăşurate de poliţişti la efectuarea legitimării unui grup de persoane

La legitimarea unui grup de persoane, poliţiştii respectă regulile prezentate anterior şi execută şi următoarele:

– opresc grupul;

– cer fiecărei persoane actele de identitate; dacă situația permite, pentru a menține grupul sub observație în ansamblu și doar dacă dacă persoanele cooperează, pot rămâne în distanța de siguranță și să ceară uneia dintre acestea să adune documentele de identitate ale celorlalţi şi să le înmâneze poliţistului de contact;

– verifică fiecare document de identitate;

– la descoperirea unei suspiciuni cu privire la un subiect, restituie documentele celorlalte persoane, spun formula de salut şi reţin documentele persoanei suspecte; aceasta este invitată să însoţească poliţiştii într-un loc separat de grup unde, în funcţie de situaţie, sunt luate măsurile care se impun.

4. Activităţi desfăşurate de poliţişti la încheierea legitimării

Activităţile care trebuie desfăşurate de poliţişti la încheierea legitimării sunt similare celor prezentate la interceptarea persoanelor.

5. Aspecte care trebuie evitate de poliţişti pe timpul efectuării legitimării

Aspectele care trebuie evitate de poliţişti la efectuarea legitimării sunt asemănătoare celor prezentate la interceptarea persoanelor.

6. Riscuri care pot apărea la efectuarea legitimării

Riscurile care pot apărea la efectuarea legitimării sunt similare celor prezentate la interceptarea persoanelor.

NOTĂ. *După cum am văzut în capitolele precedente, măsurile polițienești reprezintă operațiuni concrete, dispuse și executate de către organele de poliție în scopul prevenirii, descoperirii sau întreruperii unei fapte ilegale, protejării persoanelor și menținerii ordinii publice, care îmbină legalitatea, controlul riscului și protecția drepturilor cetățenești. Începând de acum, pe tot parcursul lucrării ne vom concentra în special asupra prezentării îndatoririlor polițiștilor și a acțiunilor efective pe care aceștia trebuie să le execute, pentru a asigura eficiența măsurilor puse în executare, precum și pentru siguranța tuturor celor implicați.*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL VIII – CONTROLUL CORPORAL AL PERSOANELOR

Conform prevederilor OUG nr. 104/2001 și Legii nr. 218/2002, în exercitarea atribuțiilor de serviciu polițistul are dreptul *„să efectueze controlul persoanelor și al bagajelor, precum și al vehiculului,[...]”*[45]. Controlul corporal este o măsură polițienească ce se efectuează *„cu respectarea demnității umane, de către o persoană de același sex cu persoana controlată și presupune examinarea externă a corpului și îmbrăcămintei unei persoane, vizual, precum și prin palpare și apăsare, îmbrăcămintea groasă putând fi examinată separat. Atunci când prin examinare sunt identificate obiecte, la solicitarea polițistului, persoana este obligată să le prezinte”*[46].

Pentru efectuarea controlului corporal de către polițiști nu este necesară autorizarea unui magistrat. Măsura controlului corporal nu trebuie confundată cu percheziția corporală. Aceasta este o activitate procesuală reglementată de Codul de procedură penală[47]. Acesta stipulează că percheziția corporală presupune *„examinarea corporală externă a unei persoane, a cavității bucale, a nasului, a urechilor, a părului, a îmbrăcămintei, a obiectelor pe care o persoană le are asupra sa sau sub controlul său, la momentul efectuării percheziției”*. Această măsură se realizează la sediul formațiunii unde își desfășoară activitatea polițiștii.

Conform legii *„polițistul este îndreptățit să solicite persoanei care face obiectul controlului corporal să adopte o poziție inofensivă, ce permite realizarea efectivă și în siguranță a acestui control. Prin poziție inofensivă se înțelege:*

a) ținerea mâinilor deasupra capului sau paralel cu solul;

b) depărtarea picioarelor;

c) adoptarea poziției șezut;

d) adoptarea poziției culcat;

e) altă poziție a corpului, care previne săvârşirea unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului și respectă demnitatea umană.

Solicitarea de a adopta o poziție inofensivă trebuie să fie adecvată pericolului pe care îl poate reprezenta persoana și să nu depășească nevoile reale pentru atingerea scopului intervenției. Se interzice solicitarea adoptării poziției șezut sau culcat în cazul femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilități și copiilor”[48].

Controlul corporal se execută, de regulă, în teren, fără să fie necesar consimţământul persoanei respective, dar cu anunţarea prealabilă a activităţii care urmează. Potrivit reglementărilor legale *„polițistul este îndreptățit să efectueze controlul corporal al persoanei legitimate [...] numai în scopul:*

a) ridicării bunurilor supuse confiscării, interzise la deținere, căutate potrivit legii sau care pot fi utilizate ca probe într-o procedură judiciară, atunci când există motive verosimile pentru a bănui că persoana are asupra sa ori sub controlul său astfel de bunuri;

b) identificării și ridicării unor arme, obiecte sau substanțe ce pot fi folosite împotriva polițistului, a altor persoane sau pentru autovătămare, atunci când persoana face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției ori al unui mandat de aducere, ordonanțe de reținere, mandat de arestare sau de executare a pedepselor;

---

[45] Art. 27, lit e, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 31 lit. f din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[46] Art. 27^3 alin. 3, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 2 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[47] Art. 165 din Codul de procedură penală.
[48] Art. 27^1 alin. 2 și 3 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 33 alin. 2 și 3 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

c) identificării unor documente sau înscrisuri care pot servi la stabilirea identității unei persoane aflate în stare de inconștiență;

d) identificării și ridicării unor arme, obiecte sau substanțe periculoase, atunci când persoana încearcă să pătrundă sau se află în locuri în care este interzis accesul cu acestea"[49].

La realizarea controlului corporal *„obiectele se examinează la exterior fără a fi desfăcute sau demontate. Corespondența nu se deschide sau citește și nu se accesează telefonul, un sistem informatic ori alt mijloc de comunicare sau de stocare a datelor. La efectuarea controlului pot fi folosite animale de serviciu și/sau mijloace adecvate pentru detectarea obiectelor sau substanțelor. Atunci când persoana nu dă curs solicitărilor legale, polițistul poate proceda personal la efectuarea activităților solicitate, inclusiv prin folosirea forței"*[50].

Prevederile legii care reglementează controlul corporal *„nu aduc atingere dreptului polițistului de a efectua, după caz, percheziția corporală sau percheziția vehiculului, în cazurile și condițiile prevăzute de normele de procedură penală sau de cele privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate"*[51]. *„Nu constituie control corporal acțiunea polițistului de a deposeda persoana de o armă de foc sau armă albă a cărei deținere este vizibilă sau cunoscută"*[52]

La efectuarea controlului corporal, poliţiştii, în funcţie de situaţie, respectă principiul tactic contact şi protecţie și regulile prevăzute la interceptarea şi legitimarea persoanelor. Se execută, de regulă, în locul în care persoana a fost descoperită. În funcţie de împrejurări, aceasta poate fi condusă pentru control într-un alt loc, unde publicul nu are acces. Pe timpul conducerii la locul efectuării activităţii va fi permanent supravegheată.

Controlul corporal reprezintă, ca și celelalte măsuri polițienești prezentate până acum, o activitate tactică și juridică esențială în cadrul intervențiilor polițienești, având ca scop asigurarea siguranței publice și prevenirea comiterii unor fapte ilicite. Controlul persoanei nu se reduce la acțiuni fizice specifice, ci constituie un ansamblu de proceduri care combină evaluarea situațională, comunicarea verbală, poziționarea tactică și, atunci când este cazul, utilizarea graduală a mijloacelor de forță. Executarea controlului presupune în primul rând stabilirea unui temei legal și identificarea situației operative care îl justifică: oprirea în vederea legitimării, verificarea în context preventiv sau imobilizarea în cazul unei suspiciuni întemeiate. Polițistul trebuie să aplice această măsură numai în condițiile prevăzute de lege, menținând permanent echilibrul între necesitatea acțiunii și drepturile fundamentale ale persoanei. Orice abatere de la aceste norme poate transforma o acțiune legală într-un abuz, cu consecințe juridice și instituționale.

Fiecare etapă implică atenție la detalii, control vizual asupra mâinilor și obiectelor, poziționare de siguranță care să minimizeze riscurile și coordonarea cu ceilalți membri ai dispozitivului. Măsurile de forță trebuie aplicate doar gradual, în funcție de comportamentul persoanei și de nivelul de risc identificat. Comunicarea verbală este un element central al controlului persoanei. Polițistul trebuie să transmită instrucțiuni clare, concise și respectuoase, explicând motivele verificării și cerințele procedurale, pentru a reduce tensiunea și a preveni escaladarea conflictului. În paralel, contactul fizic trebuie să fie minim și proporțional, limitându-se la ceea ce este absolut necesar.

Controlul persoanelor implică și documentarea completă a măsurii. Polițistul trebuie să înregistreze momentul, motivul, procedura aplicată și eventualele constatări, asigurând trasabilitatea și verificabilitatea intervenției. În situații operative mai complexe, înregistrările video sau audio și raportarea imediată către dispecerat sau către polițistul aflat la conducere

[49] Art. 27^3 alin. 1 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 1 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[50] Art. 27^3 alin. 6-9 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 6-9 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[51] Art. 27^3 alin. 11 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 11 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[52] Art. 27^3 alin. 8 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 8 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

contribuie la protecția polițistului și la consolidarea transparenței instituționale. Prin respectarea principiilor de legalitate, necesitate, proporționalitate și protecție, controlul persoanelor devine un instrument de prevenție și siguranță, consolidând încrederea în poliție și eficiența intervențiilor operative.

1. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea controlului corporal

Înainte de a trece la efectuarea controlului corporal polițiștii execută următoarele activități:

– în funcţie de împrejurări subiectul este interceptat şi legitimat;

– gestionează distanța de siguranță operativă;

– îl supraveghează permanent;

– poliţistul de contact alege un loc oportun efectuării sigure a controlului, care să-i permită observarea subiectului, stabilitate şi mobilitate;

– controlează și dirijează persoana prin comenzi verbale *(„Ridică mâinile!”, „Întoarce-te cu spatele!”* etc.);

– subiectul este adus, prin comenzi verbale, în poziția pentru control corporal; aceasta îi limitează posibilitatea declanșării unui atac puternic prin surprindere; prin poziție pentru control înțelegem postura în care subiectul este cu picioarele depărtate mult ori cea în care este cu picioarele apropiate, unul lângă celălalt; în funcție de situație poate fi la sol, în șezut, în genunchi;

– îi comunică măsura poliţienească ce va fi luată şi motivul aplicării acesteia;

– chestionează subiectul dacă are asupra sa arme, obiecte periculoase sau bunuri și materiale interzise la deținere;

– dacă este cazul execută mai întâi încătuşarea suspectului, apoi trec la efectuarea controlului corporal;

– folosesc mănuşi chirurgicale atunci când consideră că subiectul poate suferi de afecţiuni medicale sau pentru a preveni contactul cu fluidele corporale ale acestuia.

2. Activităţi desfăşurate de poliţişti la apropierea de subiect

La apropierea de subiect, pentru efectuarea controlului corporal, polițiștii desfășoară următoarele:

– execută apropierea doar după ce au obținut controlul verbal şi persoana este poziţionată conform solicitărilor;

– dacă suspectul poartă, transportă, manevrează sau mânuiește obiecte care pot fi utilizate violent împotriva polițistului, i se va cere să le îndepărteze temporar, până la finalizarea acțiunii polițienești;

– în cazul în care polițistul ce va efectua controlul corporal are un mijloc din dotare angajat în mâini, îl introduce în toc sau într-un compartiment ale ținutei și îl asigură/închide;

– se apropie de suspect din spate prin reducerea rapidă și prudentă a distanței, într-un unghi de 45°, de preferat din altă direcție decât cea din care s-au dat comenzile operative;

– poliţistul păstrează permanent poziția de luptă și o atitudine gata de ripostă, pregătit să respingă un atac și să folosească mijloacele din dotare.

3. Activități desfășurate la efectuarea controlului corporal

Polițistul care are în sarcină executarea controlului corporal îndeplinește următoarele activități:

– se poziționează în apropierea subiectului;

– efectuează mișcările necesare dintr-o postură apropiată poziției generale pentru luptă, care să ofere, în același timp, stabilitate, forță și mobilitate;

– observă mai întâi zona care urmează a fi controlată prin contact tactil;

– realizează controlul prin palpare tactică, în mod metodic, sigur şi energic[53];

[53] Este contraindicată frecarea hainelor persoanei controlate cu ocazia efectuării controlului fiindcă există pericolul înţepării sau tăierii în diferite obiecte tăietor-înţepătoare ce se pot afla în hainele acestuia.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– compartimentele îmbrăcămintei (buzunarele) se inspectează mai întâi vizual, apoi prin atingere directă sau introducerea prudentă a mâinii în interior; în general, se evită această manevră, luând în considerare diverse pericole, cum ar fi prezența unor obiecte care pot înțepa sau tăia (cuțite, ace, lame etc.), instrumente medicale sau alte materiale cu risc de contaminare infecțioasă (seringi sau catetere cu urme de material biologic, tampoane sterile folosite, pungi cu resturi biologice, mucuri de țigări etc.), recipiente cu substanțe chimice (fiole, flacoane sau pungi cu substanțe iritante sau toxice, droguri etc.); pentru a fi în siguranță, polițistul ar trebui, în primul rând, să utilizeze mănuși medicale de unică folosință, după care poate palpa cu precauție buzunarul; dacă simte tactil prezența unor obiecte, întreabă mai întâi suspectul ce are în interior, după care cere acestuia să scoată conținutul încet și sub supraveghere atentă; o altă variantă este scoaterea buzunarului pe dos, prin extragerea secvențială a materialului textil interior, până ce expune tot conținutul.

4. Succesiunea executării controlului corporal

Recomandăm următoarea ordine de inspectare a zonelor și a elementelor corporale:

– zona bazinului (centura și buzunarele sunt cele mai pretabile a purta obiecte, arme etc.), față/spate;

– partea dreaptă a trunchiului, față/spate;

– capul, acoperământul, părul (dacă este cazul), zona gâtului;

– mâna dreaptă, de la umăr la încheietura mâinii;

– zona inghinală față/spate;

– piciorul drept, de la şold la călcâi, manşeta pantalonului şi încălţămintea;

– partea stângă a corpului subiectului, în aceeaşi ordine.

5. Efectuarea controlului corporal din fața subiectului poziționat stând în picioare

Controlul corporal efectuat din faţa subiectului are loc doar în situaţii excepţionale (suspiciunea prezenței unor obiecte de interes operativ plasate în partea frontală a corpului, în aeroporturi sau aeronave, în cazul persoanelor cu dizabilități sau condiții speciale, prezența unor dispozitive medicale etc.) şi doar atunci când poliţiştii au convingerea rezonabilă că persoana în cauză nu va opune rezistenţă. Pentru efectuarea controlului poliţiştii execută următoarele:

– dirijează verbal subiectul și îi solicită să întindă mâinile lateral la nivelul umerilor, cu palmele la vedere şi degetele răsfirate, după care să depărteze picioarele;

– realizează controlul conform regulilor prezentate anterior;

– atunci când controlează zona inferioară a corpului, pentru a evita să fie lovit, poliţistul se poziţionează în partea laterală a piciorului suspectului și plasează elemente de siguranță (spre exemplu, așază genunchiul pe laba piciorului apropiat);

– supraveghează permanent persoana supusă controlului corporal pe parcursul efectuării manevrelor de control.

6. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în picioare cu mâinile în lateral

Pentru efectuarea controlului corporal, conform acestei tehnici[54], poliţiştii execută următoarele:

– controlează subiectul verbal și îi solicită să întindă mâinile în lateral la nivelul umerilor, cu palmele la vedere și degetele răsfirate, după care să depărteze picioarele;

– îi cer să privească în faţă și nu îi permit să observe acțiunile poliţistului de contact;

– polițistul se apropie și blochează cu mâna de suport mâna dreaptă a subiectului, având cotul la nivelul omoplatului şi palma în dreptul cotului;

[54] https://resourcehub01.blob.core.windows.net/training-files/Training%20Materials/025%20STM-FPU/025-027%20Approaching%20&%20Searching%20Suspects.pdf, sursă online accesată la data de 22.04.2026.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– simultan plasează un element de precontrol al zonei inferioare a corpului suspectului prin aplicarea unei presiuni cu talpa piciorului de suport asupra călcâiului piciorului apropiat;

– efectuează controlul corporal conform regulilor deja menționate;

– la cercetarea părţii stângi a corpului persoanei, poliţistul blochează cu mâna dominantă mâna stângă a acestuia, în maniera descrisă anterior.

7. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în picioare cu mâinile la spate

Pentru efectuarea controlului poliţiştii execută următoarele:

– dirijează subiectul verbal și îi solicită să țină permanent mâinile la vedere, să se întoarcă cu spatele și să depărteze picioarele lateral, după care să ducă mâinile la spate, cu palmele în contact dorsal și degetele răsfirate[55];

– îi cer să privească în faţă și nu îi permit să observe acțiunile efectuate de poliţist de contact;

– se apropie şi prinde degetele ambelor mâini ale subiectului; într-o variantă mai pretențioasă, dar care oferă un control optimizat, selectează degetele mici şi inelarele;

– simultan plasează un element de precontrol al zonei inferioare a corpului suspectului prin aplicarea unei presiuni cu talpa piciorului de suport asupra călcâiului piciorului apropiat;

– trage puţin zona superioară a corpului persoanei spre spate, pentru o obține un ușor dezechilibru;

– efectuează controlul corporal conform regulilor tactice prezentate anterior;

– la cercetarea părţii stângi a corpului subiectului, poliţistul schimbă mâna cu care efectuează priza pe degetele persoanei.

8. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în picioare cu mâinile pe cap

Pentru efectuarea controlului corporal, conform acestei tehnici, poliţiştii execută următoarele:

– dirijează subiectul verbal și îi solicită să țină permanent mâinile la vedere, să se întoarcă cu spatele și să depărteze picioarele în lateral, după care să ducă mâinile la ceafă cu degetele încrucișate[56];

– îi cer să mențină privirea în faţă și nu îi permit să observe acțiunile poliţistului;

– poliţistul de contact se apropie, angajează o priză de siguranță prin apucarea puternică a degetelor ambelor mâini ale subiectului (pentru un control mai bun se pot selecta degetele mici şi inelarele);

– simultan plasează un element de precontrol al zonei inferioare a corpului suspectului prin aplicarea unei presiuni cu talpa piciorului de suport asupra călcâiului piciorului apropiat;

– trage puţin spre spate zona superioară a corpului persoanei, pentru a obține un ușor dezechilibru al acesteia;

– efectuează controlul corporal conform regulilor tactice prezentate anterior;

– la inspectarea părţii stângi a corpului subiectului, poliţistul schimbă mâna cu care efectuează priza pe degetele încrucișate.

9. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în genunchi cu mâinile pe cap

Este efectuată atunci când poliţiştii consideră că subiectul prezintă un grad mai mare de pericol. În funcție de situație, acesta poate fi încătușat mai înainte. Pentru efectuarea controlului corporal execută următoarele:

– controlează verbal subiectul și îi solicită să mențină permanent mâinile la vedere, să se întoarcă cu spatele și să ducă mâinile la ceafă cu degetele încrucișate, după care să se aşeze în genunchi și să plaseze gambele picioarelor una peste cealaltă;

[55] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 93.

[56] *Ibidem*, pag. 94.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– îi cer să mențină privirea în față și nu îi permit să observe acțiunile polițistului de contact;

– polițistul de contact se apropie și prinde ansamblul degetelor încrucișate sau selectează degetele mici și inelarele ambelor mâini într-o priză de siguranță;

– simultan plasează elemente de control prin introducerea piciorului de suport între labele încrucișate sau prin apăsarea cu talpa piciorului de suport asupra feței plantare a piciorului aflat deasupra;

– efectuează controlul conform regulilor tactice prezentate anterior, la efectuarea controlului în picioare cu mâinile la ceafă;

– pentru cercetarea zonelor unde nu are acces (partea de pe sol a picioarelor, de la genunchi la gleznă), polițistul cere suspectului să se poziționeze adecvat efectuării controlului, ori această secvență obligatorie se va face după ridicarea acestuia în picioare.

10. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în șezut cu mâinile pe cap

Această poziționare a subiectului este prevăzută de lege[57]. Un astfel de control este realizat atunci când polițiștii consideră că acesta prezintă un grad mai mare de pericol. În funcție de situație, subiectul poate fi mai întâi încătușat. Pentru efectuarea controlului corporal execută următoarele:

– dirijează verbal subiectul și îi solicită să țină permanent mâinile la vedere, să se întoarcă cu spatele și să ducă mâinile la ceafă cu degetele ambelor mâini încrucișate, după care să se așeze în șezut, cu picioarele depărtate în lateral sau întinse suprapus în față;

– îi cer să mențină privirea în față și nu îi permit să observe acțiunile polițistului de contact;

– polițistul de contact se apropie și prinde ansamblul degetelor încrucișate sau selectează degetele mici și inelarele ambelor mâini într-o priză de siguranță;

– simultan plasează un element de precontrol prin efectuarea unei presiuni tactice cu genunchiul asupra zonei superioare a spatelui suspectului;

– efectuează controlul conform regulilor prezentate anterior la efectuarea controlului în picioare cu mâinile la ceafă;

– pentru cercetarea zonelor unde polițistul nu are acces (partea dorsală a picioarelor și șezut) cere suspectului să se poziționeze adecvat efectuării controlului, ori această secvență operativă va fi efectuată după ridicarea acestuia în poziția în genunchi sau în picioare.

11. Efectuarea controlului corporal când subiectul este poziționat la sol cu fața în jos

Controlul corporal al subiectului astfel poziționat se efectuează atunci când acesta prezintă un pericol ridicat pentru polițiști sau a săvârșit infracțiuni cu violență și este precedată de imobilizare și încătușare tactică. Pentru efectuarea controlului polițiștii execută următoarele activități:

– controlează verbal subiectul și îi solicită să țină permanent mâinile la vedere, să se întoarcă cu spatele și să se așeze pe sol, cu fața în jos;

– îi cer să depărteze mâinile și picioarele în lateral și să țină palmele deschise la vedere;

– polițistul se apropie și efectuează încătușarea conform tehnicilor descrise în *Capitolul „Încătușarea persoanelor”*;

– efectuează controlul corporal conform regulilor tactice prezentate anterior.

12. Controlul corporal al unui grup de persoane aflat în picioare

Polițiștii execută aceleași activități ca la controlul unei persoane în picioare cu mâinile la spate, cu următoarele particularități:

– se asigură numărul de polițiști adecvat situației;

[57] Art. 27[1], alin. 2, lit. c) din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 33 alin. 2, lit. c) din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, științific sau public, cu specificarea sursei.

– persoanele sunt dirijate verbal și li se solicită să țină permanent mâinile la vedere, să se dispună în linie și să mărească distanţa între ele, după care să se întoarcă cu spatele (aliniere tactică);

– cer subiecților să ducă mâinile la spate, cu dosul palmelor lipite şi degetele răsfirate, și să depărteze picioarele în lateral;

– polițistul de protecție ține sub supraveghere întregul grup, de la o distanță adecvată, cu prioritate pe persoana supusă controlului de către polițistul de contact;

– polițistul de contact execută controlul grupului, începând de la unul dintre capetele liniei tactice în care acesta a fost dispus;

– el solicită primei persoane să facă un pas sau mai mulți în spate, se apropie cu prudență şi trece la efectuarea controlului corporal;

– după ce a executat operațiunile necesare, îndrumă persoana controlată la celălalt capăt al liniei de siguranță în care este așezat grupul;

– în mod similar, efectuează pe rând controlul tuturor persoanelor din grup;

– polițistul de protecție se deplasează odată cu polițistul care execută controlul, păstrând o distanță de la care să poată interveni rapid și eficient, dacă este cazul.

13. Controlul corporal al unui grup de subiecţi aflat în genunchi sau în șezut

Pentru efectuarea acestui tip de control corporal, poliţiştii execută aceleaşi activităţi ca la controlul unei persoane aflate în genunchi[58] sau în șezut cu mâinile pe cap, cu următoarele particularităţi:

– se asigură numărul de polițiști adecvat situației;

– subiecţii sunt dirijați verbal și li se solicită să țină permanent mâinile la vedere, să se dispună în linie și să se depărteze unul de altul în lateral, după care să se întoarcă cu spatele și să ducă mâinile la ceafă cu degete încrucișate, sau la spate, cu partea dorsală a palmelor în contact; în următoarea fază, se cere suspecților să se aşeze în genunchi/șezut, după caz cu picioarele depărtate în lateral sau întinse suprapus în față, ori cu gambele încrucișate la spate;

– încep efectuarea controlului corporal de la una dintre extremitățile grupului;

– execută controlul subiecților conform regulilor tactice prezentate anterior.

14. Controlul corporal al unui grup de subiecţi aflat în poziția culcat la sol cu fața în jos

Poliţiştii execută aceleaşi activităţi ca la controlul unei persoane aflate la sol, cu următoarele particularităţi:

– se asigură numărul de polițiști adecvat situației;

– subiecţii sunt controlaţi verbal și li se solicită să țină permanent mâinile la vedere, după care să se dispună la sol în mod depărtat unul de celălalt, cu mâinile întinse lateral la nivelul umerilor sau pe ceafă cu degetele încrucișate;

– încep efectuarea controlului corporal de la una dintre extremitățile grupului;

– execută controlul subiecților conform regulilor tactice prezentate anterior.

15. Activităţi desfăşurate de poliţişti la controlul persoanelor de sex opus

Persoanele de sex opus pot fi controlate de poliţişti, însă fără ca aceştia să producă palpare tactică asupra lor. Excepția o constituie cazul în care s-a făcut o deposedare de

[58] Referitor la controversa conform căreia aşezarea în genunchi a subiectului ar fi interzisă, nu există niciun articol de lege care să interzică explicit această poziție. Legea reglementează principiile, respectiv necesitate, proporționalitate, evitarea vătămării etc. Doar atunci când o poziție devine periculoasă, de exemplu, produce asfixie sau alte suferințe medicale grave, ea dobândește un caracter ilegal, nu poziționarea subiectului în sine. Deci, poziția în genunchi poate fi folosită ca măsură temporară de control, dar trebuie să fie proporțională cu nivelul de pericol pe care îl reprezintă subiectul și să nu producă suferințe inutile sau umilirea acestuia.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

o armă. Regulile controlului corporal se aplică şi în această situaţie, cu următoarele particularităţi[59]:

– se solicită persoanei să se descheie la sacou sau după caz, să scoată haina, pardesiul, paltonul etc.;

– se cere acesteia să scoată din buzunare obiectele pe care le deţine asupra ei, să întoarcă buzunarele pe dos și să le prezinte la vedere;

– în funcţie de situaţie, i se solicită să ridice mânecile îmbrăcămintei, manşetele pantalonilor sau să se descalțe;

– se controlează conţinutul poşetei (genţii etc.);

– este solicitat sprijin în acest sens, prin trimiterea în zonă a unui poliţist de același sex cu persoana controlată;

– dacă este absolut necesară palparea îmbrăcămintei şi a corpului subiectului, se poate apela la sprijinul unei persoane de acelaşi sex, din public; aceasta va fi instruită în mod corespunzător, iar poliţistul se va afla în permanent în apropiere pentru a o dirija, pentru a observa și descoperi obiecte care prezintă interes operativ şi pentru a putea interveni, dacă este necesar.

16. Activităţi desfăşurate de poliţişti la apariţia unor situaţii pe timpul efectuării controlului corporal

Pentru rezolvarea unor situaţii care pot apărea la efectuarea controlului corporal poliţiştii execută următoarele:

– la descoperirea unui obiect în compartimentele îmbrăcămintei suspectului, unde poliţistul de contact nu poate să vizioneze bine interiorul, cere poliţistului de protecţie să facă acest lucru şi, dacă e necesar, să ridice obiectul;

– obiectele deținute ilegal sunt ridicate de către poliţistul de contact și predate poliţistului de protecție; acestea vor fi arătate în prealabil persoanei controlate şi martorilor asistenţi (atunci când există);

– dacă există indicii că suspecții ar avea asupra lor obiecte în care poliţistul se poate tăia sau înțepa, controlul poate fi efectuat cu ajutorul unor mijloace din dotare, cum este bastonul sau lanterna tactică etc.;

– la descoperirea unei arme deţinute legal sau ilegal, dacă aceasta se află într-un loc accesibil, poliţistul de contact o ridică și o înmânează poliţistului de protecție; în cel de-al doilea caz, efectuează obligatoriu încătuşarea subiectului;

– dacă nu are acces direct la armă, dar poate menține controlul asupra subiectului, poate alege să efectueze mai întâi încătuşarea acestuia şi apoi să treacă la ridicarea armei, continuând apoi cu efectuarea controlului corporal în întregime;

– arma de foc se predă poliţistului de protecție, care execută controlul și asigurarea acesteia, după care o ține în păstrare astfel încât să nu îi afecteze capacitățile de a angaja și folosi mijloacele din dotare, în funcție de caz.

17. Activităţi desfăşurate de poliţişti după efectuarea controlului corporal

La încetarea efectuării controlului corporal, poliţiştii execută următoarele:

– iau alte măsuri ce se impun, cum ar fi încătuşarea, conducerea la sediul formațiunii unde își desfășoară activitatea poliţiștii, ridicarea bunurilor etc.;

– întocmesc formalităţile legale; *„Rezultatul controlului se consemnează într-un proces-verbal, care se semnează de poliţist și de persoana în cauză sau de reprezentantul legal.*

[59] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 92.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

O copie a procesului-verbal se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului"[60].

18. Aspecte care trebuie evitate la efectuarea controlului corporal

La efectuarea controlului corporal, poliţiştii evită următoarele aspecte[61]:

– realizarea controlului corporal în zone care nu permit desfăşurarea în siguranţă a activităţilor specifice;

– efectuarea controlului în locuri publice, aglomerate, în mijloace de transport în comun, în încăperi unde are acces publicul, unde atitudinea cetăţenilor faţă de măsura luată poate fi nefavorabilă, uneori chiar activ-ostilă;

– introducerea mâinii în compartimentele îmbrăcămintei suspectului sau alte locuri fără a efectua un control extern prin palpare tactică şi fără să verifice mai înainte vizual interiorul acestora;

– cercetarea hainelor prin frecare, deoarece există pericolul de înţepare sau tăiere, dacă persoana controlată are ascunse obiecte tăietor-înţepătoare;

– trecerea mâinilor prin dreptul gurii subiectului, pentru a evita eventuale tentative de atac prin mușcătură.

[60] Art. 27^3 alin. 10, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 10 din Legea nr. 218/2002.

[61] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 92.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL IX – CONTROLUL BAGAJELOR

Controlul bagajelor constituie o măsură polițienească destinată descoperirii obiectelor, substanțelor sau materialelor interzise ori periculoase, precum și identificării probelor sau indiciilor care pot servi la constatarea unei infracțiuni. Această măsură are un rol dublu: de protecția ordinii publice și siguranța persoanelor. Este reglementată prin dispoziții legale și proceduri standardizate care garantează respectarea libertăților constituționale.

Controlul se efectuează cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității, în limitele competenței conferite de lege. În conformitate cu prevederile legii polițistul are dreptul *„să efectueze controlul corporal al persoanei legitimate şi, după caz, al bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta”*[62].

Conform legii *„controlul bagajului presupune examinarea externă a acestuia, vizual, precum şi prin palpare şi apăsare. La solicitarea poliţistului, persoana are obligaţia de a le deschide şi de a prezenta conţinutul bagajului”*[63].

În opinia noastră, controlul bagajelor este o măsură polițienească ce constă în verificarea lucrurilor aflate asupra unei persoane, precum şi a obiectului în care sunt transportate[64]. Prin obiect care serveşte transportului lucrurilor înţelegem acel obiect în care o persoană transportă şi deţine bunuri, precum poşeta, servieta, sacoşa, geamantanul, rucsacul etc.

Controlul bagajelor se efectuează în scopul[65]:

a) ridicării bunurilor supuse confiscării, interzise la deţinere, căutate potrivit legii sau care pot fi utilizate ca probe într-o procedură judiciară, atunci când există motive verosimile pentru a bănui că persoana are asupra sa ori sub controlul său astfel de bunuri;

b) identificării şi ridicării unor arme, obiecte sau substanţe ce pot fi folosite împotriva poliţistului, a altor persoane sau pentru autovătămare, atunci când persoana face obiectul măsurii conducerii la sediul poliţiei ori al unui mandat de aducere, ordonanţe de reţinere, mandat de arestare sau de executare a pedepselor;

c) identificării unor documente sau înscrisuri care pot servi la stabilirea identităţii unei persoane aflate în stare de inconştienţă;

d) identificării şi ridicării unor arme, obiecte sau substanţe periculoase, atunci când persoana încearcă să pătrundă sau se află în locuri în care este interzis accesul cu acestea”.

NOTĂ. *Pentru controlul bagajelor nu este necesară autorizarea din partea unui magistrat.*

Controlul bagajelor este efectuat, de regulă, la locul descoperirii persoanei, la sediul poliţiei sau în locuri cu acces restricționat ori care permit efectuarea acestuia în siguranță. Din punct de vedere tactico-operativ, măsura urmează o succesiune de etape clare: identificarea bagajului și a posesorului, delimitarea zonei de control, comunicarea verbală și solicitarea cooperării, verificarea vizuală și tactilă, utilizarea mijloacelor tehnice (detectoare, scanere, oglinzi, mănuși de protecție), examinarea compartimentelor și sigilarea ulterioară, dacă este cazul.

În situațiile de risc ridicat, controlul se efectuează în echipă tactică de doi polițiști, cu acoperire reciprocă și cu asigurarea unei distanțe de protecție, conform principiului

[62] Art. 31 lit. f din Legea nr. 218/2002.
[63] Art. 27^3 alin. 4. din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 4 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[64] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 100.
[65] Art. 27^3 alin. 1 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 1 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

„contact–protecție”. Siguranța rămâne prioritară pe toată durata controlului. Polițistul trebuie să evite introducerea mâinilor în zone neexaminate vizual, să anticipeze posibila existență a obiectelor tăioase, toxice sau explozive și să utilizeze echipamentul individual de protecție. Poziționarea tactică față de persoană (lateral față și ușor în spate) permite reacție rapidă în caz de agresiune și menține controlul asupra spațiului de intervenție.

Comunicarea clară și profesională are un rol determinant în eficiența controlului. Polițistul trebuie să solicite deschiderea bagajului de către proprietar, să explice succint motivul verificării și să asigure persoana că măsura nu are un caracter abuziv, ci unul preventiv. În același timp, trebuie să gestioneze cu calm eventualele reacții de nemulțumire, evitând escaladarea situației și păstrând o atitudine echilibrată. În cazul descoperirii unor obiecte suspecte sau interzise, se aplică procedura standard de izolare a zonei, asigurarea protecției persoanelor din jur, anunțarea echipelor specializate (criminaliști, pirotehniști, pompieri etc.) și întocmirea documentației corespunzătoare. Este interzisă manipularea imprudentă a obiectului până la sosirea specialiștilor, iar înregistrarea foto-video este recomandată pentru asigurarea trasabilității probelor.

Controlul bagajelor trebuie să fie urmat de documentarea detaliată a măsurii: data, locul, identitatea persoanei, temeiul legal, rezultatul verificării și măsurile ulterioare. Raportul complet asigură transparență și posibilitatea verificării ulterioare a intervenției. În cazul în care controlul nu a relevat aspecte de interes operativ, se consemnează acest fapt, pentru a evita suspiciunile de abuz.

1. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea controlului bagajelor

Înainte de efectuarea controlului bagajelor poliţiştii execută următoarele:

– în funcţie de împrejurări, subiectul este interceptat, legitimat și controlat corporal; dacă situația impune, execută încătuşarea persoanei[66];

– persoana este chestionată cu privire la conţinutul bagajelor şi dacă are în acestea arme sau obiecte tăietor-înțepătoare, precum și obiecte interzise la deținere ;

– în funcţie de situaţie, conduc subiectul la sediul poliţiei sau într-un loc unde poate fi efectuat controlul bagajelor.

2. Activităţi desfăşurate de poliţişti la efectuarea controlului bagajelor

La efectuarea controlului bagajelor, poliţiştii execută următoarele:

– efectuează controlul în prezenţa subiectului;

– dacă suspectul poartă sau transportă alte obiecte care pot fi utilizate violent împotriva polițistului, i se va cere să le îndepărteze temporar până la finalizarea acțiunii polițienești;

– se poziţionează conform principiului tactic contact şi protecţie precum şi a regulilor prevăzute la interceptarea persoanelor, atunci când controlul se efectuează în teren;

– la controlul bagajelor efectuat la sediul structurii de poliție sau în locuri unde nu au acces alte persoane, sarcinile și poziția polițiștilor sunt cele descrise la contact şi protecţie;

– se poziționează astfel încât să aibă acces direct vizual și tactil în interiorul bagajului; poliţistul nu introduce mâna în bagaj fără să cerceteze cu privirea mai înainte și efectuează controlul fiecărui obiect prin palpare și scoatere; se evită mișcarea de frecare pentru a preveni înțeparea sau tăierea în diferite obiecte;

– examinează fiecare obiect pentru a verifica dacă în interiorul acestora se află arme ori bunuri care provin din săvârşirea unei infracţiuni sau a căror deţinere este interzisă;

– „obiectele se examinează la exterior fără a fi desfăcute sau demontate. Corespondența nu se deschide sau citește și nu se accesează telefonul, un sistem informatic ori alt mijloc de comunicare sau de stocare a datelor”[67];

[66] Activităţile prezentate anterior, în funcţie de împrejurări, pot fi efectuate și în altă ordine. De exemplu, la descoperirea săvârşirii unei fapte de natură penală, poliţiştii efectuează încătuşarea suspectului, controlul corporal şi controlului bagajelor.

[67] Art. 27^3 alin. 7, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 7 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– controlează obiectul în care au fost transportate bunurile (poşeta, rucsacul etc.), pentru a verifica dacă toate compartimentele au fost controlate şi pentru a descoperi dacă are locuri special confecţionate pentru ascundere;

– examinează şi alte obiecte care se află în posesia subiectului (umbrelă, baston etc.);

– la descoperirea unor bunuri menționate în lege, acestea se vor arăta persoanei controlate şi martorilor asistenţi (când există);

– *„la efectuarea controlului pot fi folosite animale de serviciu şi/sau mijloace adecvate pentru detectarea obiectelor sau substanţelor”*[68]*;*

– *„atunci când persoana nu dă curs solicitărilor legale, poliţistul poate proceda personal la efectuarea activităţilor solicitate, inclusiv prin folosirea forţei”*[69].

3. Activităţi desfăşurate de poliţişti după efectuarea controlului bagajelor

La încetarea efectuării controlului bagajelor poliţiştii execută următoarele:

– iau alte măsuri care se impun, cum ar fi încătușarea, conducerea la sediul formațiunii unde își desfășoară activitatea polițiștii, ridicarea bunurilor etc.;

– întocmesc formalităţile legale; *„Rezultatul controlului se consemnează într-un proces-verbal, care se semnează de poliţist şi de persoana în cauză sau de reprezentantul legal. O copie a procesului-verbal se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului”*[70].

În concluzie, controlul bagajelor este o măsură polițienească preventivă și de siguranță, care necesită profesionalism și discernământ profesional. Aplicată corect, aceasta contribuie la prevenirea incidentelor și la protecția integrității și vieții persoanelor. Prin respectarea principiilor legalității, proporționalității și transparenței, controlul bagajelor devine un instrument de apărare a interesului public, integrat legitim în ansamblul măsurilor tactico-operative polițienești.

[68] Art. 27[3] alin. 9, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 9 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[69] Art. 27[3] alin. 6, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 6 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[70] Art. 27[3] alin. 10, din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 10 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL X – ÎNCĂTUȘAREA PERSOANELOR



Încătuşarea reprezintă o acțiune cu scop coercitiv aplicată de poliţiştii în timpul executării serviciului în scopul imobilizării unui subiect. Este o măsură operativă care permite controlul situației fără a recurge la alte mijloace de forță sau chiar la cea letală. Aplicarea cătușelor presupune respectarea strictă a cadrului legal, aducă polițistul trebuie să acționeze în baza competențelor profesionale, să aibă un temei justificat și să se asigure că măsura este proporțională și necesară, în raport cu comportamentul persoanei și cu situația operativă. Încătușarea se execută atunci când alte metode de control (somații și comenzi verbale, conducere, controlul corporal etc.) s-au dovedit insuficiente pentru garantarea siguranței, dacă gradul de pericol reprezentat de subiect este foarte ridicat sau acesta este obiectul unei decizii ale instanței.

Din punct de vedere tactic și operativ, încătușarea se realizează în mai multe etape: evaluarea riscului, pregătirea subiectului, aplicarea mijlocului de imobilizare, verificarea poziției și siguranței acesteia. Polițistul trebuie să mențină un contact vizual constant cu persoana încătușată, să adopte o poziție stabilă, să își asigure permanent autoprotecție și să evite folosirea excesivă a forței. Eficiența încătușării depinde de coordonarea între membrii echipei, de modelul procedural de acțiune și de respectarea tehnicii standardizate, care minimizează riscul vătămării.

Comunicarea verbală în timpul încătușării este esențială pentru reducerea tensiunii subiectului și a mediului în care se acționează, prevenind reacțiile agresive. Instrucțiunile clare și ferme, explicarea scopului măsurii, solicitarea colaborării persoanei și a terților contribuie la siguranța intervenției și la menținerea controlului asupra situației. Aplicarea cătușelor trebuie întotdeauna să fie efectuată cu respectarea demnității persoanei, evitând orice formă de umilire sau tratament degradant.

Încătușarea are simultan o componentă preventivă și una protectivă. Prima componentă este reprezentată de limitarea mobilității mâinilor pentru a reduce riscul de agresiune asupra polițiștilor sau a terților prin forță fizică sau manipularea unor arme ori obiecte periculoase. A doua componentă asigură posibilitatea transportului în siguranță și predarea persoanei către autoritățile competente, păstrând integritatea procesuală a intervenției. Documentarea completă a măsurii este obligatorie: polițistul trebuie să consemneze momentul aplicării cătușelor,

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

motivele acestei măsuri, metoda și nivelul de forță utilizate, eventualele observații privind comportamentul persoanei. Înregistrările audio-video și raportarea imediată către superiori sau dispecerat contribuie la transparență, la protecția juridică a polițiștilor și la consolidarea încrederii publice.

Încătușarea reprezintă o măsură coercitivă care combină eficiența tactică cu respectul pentru lege și drepturile fundamentale ale persoanei. Aplicată corect, respectând principiile necesității, proporționalității și protecției, aceasta devine un instrument profesional de control și siguranță, reducând riscurile în intervențiile polițienești și consolidând imaginea instituțională a poliției.

Cu privire la încătușare, legislația din țara noastră prevede:

(1) Poliţistul are dreptul de a utiliza cătuşe sau alte mijloace de imobilizare în scopul împiedicării sau neutralizării acţiunilor violente ale oricărei persoane.

(2) În scopul prevenirii autovătămării persoanei ori apariţiei unei stări de pericol la adresa vieţii, sănătăţii sau integrităţii corporale a poliţistului sau a altei persoane, poliţistul este îndreptăţit să utilizeze mijloacele prevăzute la alin. (1) dacă:

a) persoana condusă la sediul poliţiei este cunoscută cu un comportament violent la adresa sa, a persoanelor sau a bunurilor;

b) persoana condusă la sediul poliţiei a comis sau este suspectă de săvârşirea unei infracţiuni cu violenţă ori a unor acte de terorism;

c) persoana a evadat din starea legală de reţinere sau deţinere ori s-a sustras de la executarea unei măsuri preventive sau a unei pedepse privative de libertate;

d) dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerarul de deplasare nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârşirea unor acţiuni violente sau fuga;

e) persoana face obiectul unei măsuri privative de libertate dispuse în vederea înlăturării unei stări de pericol pentru ordinea publică.

(3) Dispoziţiile legale referitoare la utilizarea cătuşelor sau a altor mijloace de imobilizare, prevăzute de reglementările privind executarea pedepselor şi a măsurilor privative de libertate, se aplică în mod corespunzător[71].

Cu privire la cazurile particulare, în care nu se recurge la aplicarea cătușelor ori când polițistul trebuie să ia măsuri adecvate, legea prevede următoarele:

(1) Se interzice folosirea cătuşelor sau a altor mijloace de imobilizare, precum şi a mijloacelor prevăzute la art. 31[4] *împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilităţi şi copiilor, cu excepţia cazurilor în care aceştia înfăptuiesc un atac armat sau în grup, care pune în pericol viaţa sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane.*

(2) Poliţistul este obligat să permită persoanei aflate în spaţiul public, împotriva căreia sunt folosite cătuşe sau alte mijloace de imobilizare, să adopte măsuri adecvate pentru acoperirea feţei şi a mijloacelor de imobilizare prevăzute de lege.[72]*"*

Prevederile legale menționate anterior relevă scopul aplicării cătușelor. *Obiectivul încătuşării* constă în protecţia poliţistului, a subiectului și a altor persoane, prevenirea fugii acestuia, a distrugerii de bunuri, precum și conducerea sa la sediul poliției sau în alte locuri, cu autovehiculele din dotare. La noi în țară, încătușarea este privită ca o condamnare sau un tratament degradant. Considerăm greșit acest punct de vedere deoarece opinia CEDO cu privire la încătușarea unui subiect este: *„măsura aplicării cătuşelor nu ridică probleme din punctul de vedere al articolului 3 din Convenţie*[73] *atâta timp cât este vorba de o arestare legală, nu este folosită forța, persoana în cauză nu este expusă în public încătuşată, decât în măsura în care*

[71] Art. 31[3] din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 43 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

[72] Art. 31[6] din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 47 din Legea nr. 218/2002.

[73] Art. 3 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului prevede: *„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante".*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

este necesar, date fiind circumstanţele cauzei"[74]. Totodată, Curtea a acceptat faptul că *„pot fi luate măsuri de siguranţă cum sunt încătuşarea şi escortarea persoanei reţinute, pentru a asigura securitatea transportului acestei persoane"*[75].

Încătușarea reprezintă o imobilizare pe termen scurt. Un suspect încătușat nu constituie o amenințare înlăturată, el rămâne în continuare un potențial pericol. Din acest considerent, trebuie supravegheat mereu și periodic vor fi verificate cătușele (starea încătușării) și încheieturile mâinilor acestuia, pentru a vedea starea lor și pentru a detecta semne de vătămare.

Polițiștii trebuie să cunoască faptul că în urma imobilizării subiectului, cât timp se află în custodia lor, au o mare responsabilitate față de acesta. Curtea Europeană a Drepturilor Omului susține că *„în cazul în care o persoană ajunge în custodia agenților statului, aflându-se într-o bună stare de sănătate, şi ulterior se constată că, în momentul eliberării sale, este rănită, statul trebuie să ofere o explicație plauzibilă asupra originii rănilor"* [76]. Opinia CEDO a fost constantă cu privire la aceste aspecte și în alte cauze în care statul român a fost condamnat, de exemplu *„atunci când o persoană este rănită în timpul reținerii, perioadă în care aceasta se află în totalitate sub supravegherea polițiștilor, orice vătămare intervenită în acest interval dă naștere unor puternice prezumții de fapt"* [77].

Pentru efectuarea încătușării, polițiștii acționează în echipă și au roluri tactice diferite:

– polițistul de contact – este cel care intră în relație fizică directă cu suspectul, obține controlul, încătușează, efectuează controlul corporal și activitățile de ridicare de la sol și de conducere controlată/forțată;

– polițistul de protecție – asigură polițistul aflat în contact direct cu suspectul pentru situațiile în care se manifestă un nivel ridicat de amenințare (obiecte periculoase, armă albă, armă de foc) și nu permite nicio interferență din exterior în acțiunea polițienească.

De regulă, încătușarea unui subiect se efectuează în trei situații:

– când acesta este cooperant;

– când este posibil necooperant;

– când este necooperant și opune rezistență pasivă sau activă.

În cazul subiectului cooperant și al celui posibil necooperant, va fi efectuată încătușarea tactică. Când subiectul nu se conformează cerințelor polițiștilor, încătușarea va fi efectuată în mod forțat, după obținerea controlului asupra acestuia (imobilizare). Indiferent de situație, încătușarea trebuie să fie executată cât mai rapid, pentru a nu oferi timp/posibilitatea subiectului să fugă sau să agreseze polițistul. Este posibil ca în primă fază, acesta să nu opună rezistenţă, afișând în mod premeditat un comportament de conformare voluntară și așteptând un moment oportun unui act violent. Este, de asemenea, posibil ca inițial el să nu aibă intenția rezistării, dar să reacționeze spontan împotriva măsurii de încătușare, într-un mod instinctual (nerațional), atunci când conștientizează realitatea şi că aceasta poate fi ultima șansă de a încerca să se sustragă acțiunii de reținere. Din motivele expuse, orice acțiune de încătușare constituie un risc pentru polițiști.

1. Prezentarea cătușelor

Acest mijloc de imobilizare este un dispozitiv mecanic standard destinat restricționării mișcării fizice pentru scurtă durată a suspecților (imobilizare temporară), dar care, în anumite situații, poate fi folosit și pentru obținerea controlului forțat prin constrângere dureroasă[78].

---

[74] http://www.hotararicedo.ro/index.php/news/2013/04/audierea-unei-persoane-cercetate-penal-timp-de-16-ore-la-parchet-luarea-masurii-incatu%C5%9Farii-si-escortei-persoanei-retinute-decizia-de-inadmisibilitate-in-cauza-patriciu-c-romaniei, sursă online, accesată la data de 18.12.2018.

[75] *Idem.*

[76] http://www.dreptonline.ro/spete/detaliu_speta.php?cod_speta=457, sursă online accesată la data de 07.12.2018.

[77] https://lege5.ro/Gratuit/heztinrv/hotararea-in-cauza-bursuc-impotriva-romaniei-cererea-nr-42066-98-din-12102004?d=2018-12-07, sursă online accesată la data de 07.12.2018.

[78] Cezar Cristea – *Sistem Tactic Operativ de Protecţie – Tehnica încătușării,* Editura Ministerului Afacerilor Interne, Bucureşti, 2014, pag. 84.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

La acest moment, în lume, forțele de menținere a ordinii și liniștii publice folosesc mai multe tipuri de cătușe. În această lucrare ne vom limita la cele aflate în dotarea forțelor de menținere a ordinii și liniștii publice din țara noastră.

1.1. Componente structurale ale cătușelor cu lanț[79]:

1. butuc: este corpul principal al cătușei, care conține arcul de prindere al dinților elementului mobil și mecanismul de blocare de siguranță; permite realizarea prizelor pentru manevrare;

2. element dublu fix: piesă fixă cu baza în butuc, formată din două lamele metalice paralele, de care este articulat elementul mobil (braț rotativ);

3. element mobil: segment acţional prevăzut cu priză mecanică (coroană cu un număr de dinți), care translează prin interiorul elementului dublu și realizează încătușarea prin rotație completă în jurul încheieturii mâinii și fixarea în mecanismul de blocare;

4. nit de articulare: conectează elementul mobil cu elementul dublu fix;

5. orificiu de eliberare: asigură accesul cheiței aferente pentru dezactivarea pârghiei cu contradinți care blochează elementul mobil și asigură mișcarea acestuia doar spre înainte;

6. orificiu de blocare: permite accesul bolțului cheiței aferente pentru blocarea de siguranță a elementului mobil; fixează priza mecanică într-o poziție angajată, prevenind strângerea accidentală a cătușei;

7. pivot turnant: ax metalic cu ochi și cu montură pe rulment, care asigură răsucirea liberă a cătușei;

8. lanț de legătură: inele (zale) metalice care fac legătura între cele două perechi de cătușe, prin intermediul pivoților turnanți;

9. cheiță de deschidere: cheița aferentă pentru eliberarea cătușelor, prevăzută cu vârf (bolț) special destinat blocării de siguranță.

2. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune

Înainte de plecarea în misiune, polițiștii verifică cătușele pentru a descoperi eventuale defecte care au apărut pe parcursul purtării/folosirii acestora în misiuni. Astfel, polițiștii urmăresc:

– dacă elementul mobil funcționează adecvat sau dacă există puncte care pot împiedica rotirea piesei mobile, dacă nitul de articulare prezintă joc etc.;

– dacă sistemul de închidere funcționează adecvat, adică dinții prind și blochează elementul mobil;

– dacă sistemul de blocare a elementului mobil funcționează;

– starea lanțului de legătură;

– dacă au cheie.

Cătușele care prezintă defecte se remediază sau se impune să fie înlocuite.

3. Portul cătușelor

Cătușele sunt purtate în toc special destinat, poziţionat pe centură sau pe vesta tactică, astfel încât să permită accesul și folosirea rapidă a acestora cu ambele mâini, atunci când este necesar. În toc, cătuşele sunt pliate și dispuse cu elementul mobil spre linia mediană a corpului, cu orificiul de eliberare în interior[80]. Acest mod de purtare permite o accesare și o utilizare mai rapidă, precum și realizarea unei prize corecte.

Cheia cătușelor este purtată într-un compartiment special sau într-un loc anume al ținutei, pentru a fi accesată cu ușurință. Tot din acest motiv, păstrarea pe un inel de chei se face în mod exclusiv (doar cheia cătușelor pe acel inel). Este recomandat ca polițistul să aibă asupra sa și o cheie de rezervă.

[79] *Ibidem*, pag. 85.

[80] Acest mod de purtare a cătușelor, cu locașul cheilor în interior, este valabil pentru cele existente la acest moment în dotare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Nu suntem de acord cu portul cătușelor la spate din următoarele motive:

– accesarea și folosirea lor se realizează mai dificil și ia mai mult timp; constituie un dezavantaj tactic, mai ales atunci când este necesară obținerea forțată a controlului (în timpul unei confruntări fizice);

– sunt posibile vătămări ale polițistului în zona lombară; pot surveni rapid, cum e cazul unei căderi accidentale pe spate sau în timp, când polițistul poartă cătușele la spate în autovehiculul de serviciu, cătușele presează pe zona lombară și se pot dezvolta vătătămări ale coloanei vertebrale;

– acest mod de purtare a cătușelor devine incomod; indiferent dacă recunoaștem sau nu, natura umană va ieși la iveală și mai devreme sau mai târziu, orice mijloc aflat în dotare ce este greu, neconfortabil, stânjenește mișcările ori este voluminos, cu timpul ajunge să fie lăsat în autovehiculul de patrulare sau în fișetul de la sediu.

4. Extragerea cătușelor din toc

Polițiștii pot efectua extragerea cătușelor din tocul de purtare si realizarea prizei conform următoarelor modalități:

a. înainte de a intra în contact fizic cu suspectul[81], în cazul încătușării tactice în poziția stând liber în picioare, în genunchi, șezut etc.;

b. după ce se intră în contact fizic cu suspectul și se obține control primar, în cazul încătușării forțate sau a încătușării tactice în poziția culcat la sol cu fața în jos.

Ca orice mijloc din dotare, extragerea cătușelor trebuie efectuată fără ca polițistul să se uite la toc. Pentru aceasta, polițiștii execută următoarele acțiuni:

– deschid tocul cu mâna de suport sau cu cea dominantă;

– extrag cătușele cu mâna dominantă;

– realizează priza conform tehnicii de încătușare preconizate (priză normală sau inversă);

– dacă este necesar, pentru a evita alunecarea cătușelor, șterge mâinile de transpirație, umori, sânge sau de alte substanțe direct pe ținută;

– împinge piesa mobilă până în zona ultimilor dinți de pe cremalieră, astfel încât la acționare să efectueze o cursă cât mai scurtă în jurul încheieturii mâinii subiectului și să faciliteze o încătușare mai rapidă.

5. Efectuarea prizei pe cătușe

În funcție de tehnica de încătușare selectată, polițistul prinde în palmă componenta superioară sau inferioară a dispozitivului de imobilizare, raportat la o aliniere verticală, iar aceasta devine în mod automat *cătușa primară*, implicit piesa liberă, *cătușa secundară*. Aplicarea eficientă a cătușelor în timpul procedurii de imobilizare necesită stăpânirea a două tipuri fundamentale de prize, dictate de poziția mâinilor subiectului și de unghiul de abordare tactică a acestuia. Priza pe cătușă se realizează, de regulă, cu mâna dominantă la nivelul câmpului vizual, pentru a avea control simultan asupra lor și a suspectului, menținând orificiul de eliberare la vedere (în cazul prezentării mâinilor întinse în spate) şi cu elementul mobil poziționat spre înainte.

Priza pe cătușe se efectuează:

– cu ajutorul mâinii de suport;

– în toc;

– sprijinite pe corp, deasupra tocului de purtare sau a centurii.

[81] Tom Gillis – *Blue gardian, Control tactics, Instructor manual* – Alberta, Canada, 2016, pag. 39.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

ATENȚIE!



Nu se admite extragerea cătușelor din toc, realizarea prizei și efectuarea încătușării cu unul sau cu ambele elemente mobile libere (nefixate în dinții de blocare). Acest lucru întârzie aplicarea lor. De asemenea, postura defectuoasă a pieselor poate duce la agățarea în ținuta de serviciu sau în hainele suspectului. Totodată, se manifestă riscul agățării în diferite elemente din mediu și în plus, pot fi folosite drept armă împotriva polițistului!

5.1. Priza normală

Reprezintă priza standard de încătușare, pentru realizarea căreia polițistul poziționează cătușa superioară cu elementul mobil spre înainte după care prinde butucul între degetul mare și cel arătător și cu falangele inferioare lanțul de legătură. Aplicarea cătușei se face prin presarea descendentă sau liniară a arcului mobil direct pe încheietura mâinii subiectului. De regulă, pentru finalizarea imobilizării este necesară o manevră de repoziționare a cătușei secundare care urmează să fie aplicată (schimbarea intermediară a prizei).

5.2. Priza inversă

Este o priză alternativă, pentru realizarea căreia polițistul prinde butucul cătușei secundare (cătușa de jos) între degetul mic și cel inelar, iar cu celelalte falange, lanțul de legătură. Este mai puțin stabilă decât priza normală și necesită mai mult antrenament, dar poate facilita o încătușare rapidă deoarece nu necesită repoziționarea celei de-a doua cătușe pentru finalizarea imobilizării și configurează condiții de abordare a punctului de lucru (zona distală a mâinii) de jos în sus sau din unghiuri neobișnuite.

5.3. Aplicarea cătușelor în funcție de priza efectuată

Executarea încătușării se realizează printr-o mișcare fluidă de presiune directă pe segmental distal al antebrațului (încheietura mâinii), a cărei biomecanică este determinată strict de tipul de priză utilizată. Fiecare oferă avantaje specifice în funcție de poziționarea tactică a polițistului și a subiectului:

a. *încătușarea în priză normală:* această tehnică este utilizată cu precădere în abordarea standard a subiectului din spate sau din lateral, atunci când acesta prezintă mâinile lateral, spre spate sau în sus; polițistul prinde ferm butucul cătușei primare, pune segmentul mobil în contact cu încheietura mâinii și, folosind forța de împingere a brațului pe o traiectorie descendentă sau liniară, presează elementul articulat spre înainte, declanșând înzăvorârea automată; pentru a crește viteza manevrei, polițistul trage simultan segmentul distal al antebrațului în cătușă (cuplu de forțe contrare); după aplicare, utilizează lanțul ca pârghie de torsiune pentru a controla brațul imobilizat și procedează la preluarea celei de-a doua mâini pentru finalizarea încătușării;

b. *încătușarea în priză inversă:* aceasta este o tehnică aplicabilă în situații în care polițistul vrea să obțină o imobilizare mai rapidă, când unghiul de abordare este atipic sau când subiectul menține mâinile strânse la piept sau orientate spre primare; prin fixarea butucului cătușei inferioare între degetul mic și cel inelar, polițistul obține o pârghie mecanică inversată, capabilă să genereze o forță ascendentă dinspre interior spre exterior; astfel, cătușa este aplicată printr-o mișcare de rotație dinamică sau tracțiune, angajând încheietura subiectului de jos în sus, ceea ce permite introducerea dispozitivului sub unghiul blocat al brațului; după încătușarea primei mâini, prin eliberarea degetelor superioare și alunecarea prizei pe lanțul de legătură, polițistul asigură cătușei secundare o mobilitate extinsă, care permite polițistului să realizeze încătușarea rapidă a celei de-a doua mâni, fără a fi necesară o repoziționare riscantă a acestora.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5.4. Schimbarea intermediară a prizei

În anumite secvențe ale procedurii de încătușare, polițistul poate ajunge în situația unei prinderi neadecvate finalizării acesteia, fază în care este nevoit să efectueze mai întâi o schimbare intermediară a prizei. Dăm aici ca exemplu abordarea posterioară a subiectului cu cătușa în priză normală, aceasta generând o succesiune de mișcări care, deși asigură o bună imobilizare inițială, impune o barieră anatomică la tranziția către acțiunea de încătușare a celei de-a doua mâini. În momentul în care polițistul conduce brațul imobilizat către spatele subiectului, articulația încheieturii mâinii și antebrațul lui execută o mișcare de rotație în care palma este orientată în sus (supinație), fapt care modifică în mod extrem unghiul de lucru. Pentru a finaliza încătușarea, polițistul trebuie să gestioneze mai întâi blocajul articular al propriului braț, care nu se mai poate roti suplimentar, și să angajeze priza normală pe cătușa secundară. El apucă elementul mobil liber cu mâna de suport și ține temporar în tensiune întregul ansamblu de imobilizare, după care dezangajează priza inițială, anulând torsiunea mâinii și restabilind poziția standard de aplicare.

6. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea încătușării

Înainte de a trece la efectuarea încătușării polițiștii execută: supraveghează subiectul și împrejurimile:

– evaluează rapid starea psihică (nivelul de agresivitate) și statusul lui fizic, stabilește nivelul de risc pe care îl reprezintă și decide tehnica de încătușare adecvată;

– aleg un loc favorabil efectuării încătușării, care să permită observarea subiectului, stabilitate poziţională şi mobilitate operativă, realizarea în siguranță a activității etc.;

– îi comunică măsura poliţienească şi motivul aplicării acesteia;

– dacă suspectul poartă, transportă, manevrează sau mânuiește obiecte, ustensile sau echipamente care pot fi utilizate violent împotriva polițistului, îi cer să le îndepărteze temporar;

– îl controlează și dirijează prin comenzi verbale pentru a prezerva un nivel cât mai bun de siguranță *(„Mâinile sus!”*, *„Mâinile la vedere!”* etc.), pentru a-l plasa în locul oportun tactic pentru realizarea încătușării (*„Mergi la..!”*, *„Vino spre..!”* etc.) și pentru a-l manevra poziţional (*„Întoarce-te cu spatele!”*, *„Asează-te în..!”*, *„Stai pe..!”*);

– subiectul este adus, prin comenzi verbale, în poziția pentru încătușare; aceasta îi limitează posibilitatea declanșării unui atac puternic prin surprindere; prin poziție pentru încătușare înțelegem postura în care subiectul este cu picioarele depărtate mult ori cea în care este cu picioarele apropiate, unul lângă celălalt; în funcție de situație poate fi la sol, în șezut, în genunchi;

– dacă subiectul se conformează solicitărilor poliţiştilor, dar prezintă un nivel de pericol ridicat, se află într-un loc de unde ar putea riposta ușor ori în care nu poate fi observat în mod direct, existând și pericolul prezenței altor persoane în perimetrul de acțiune, prin comenzi verbale poliţiştii îl extrag din zona periculoasă și îl aduc într-una mai sigură; în funcție de situație, i se poate cere suspectului să efectueze apropierea într-un mod care să facă mai dificilă o reacție violentă, spre exemplu să facă apropierea prin deplasare cu spatele, în genunchi etc.;

– dacă anterior situația a necesitat angajarea pistolului, poliţistul de contact introduce arma în toc și îl asigură, pentru a putea executa corect procedeele de imobilizare și încătușare, pentru a preveni un eventual foc involuntar, o tentativă de deposedare, pierdere; acest lucru este valabil și pentru celelalte mijloace de constrângere din dotare;

– polițistul de contact accesează cătușele din toc, realizează o priză adecvată tehnicii de selectate și le pregătește pentru aplicare (orientează piesa mobilă spre înainte, reduce circumferința cătușei până la ultimii dinți de blocare ai elementului fix etc.);

– polițistul de protecție păstrează distanța de siguranță și se repoziționează permanent în raport cu suspectul și cu operațiunile efectuate de polițistul de contact, pentru a păstra capacitatea directă de observare și linie neobstrucționată de foc;

– folosesc mănuși chirurgicale atunci când consideră că subiectul poate suferi de afecţiuni medicale ori pentru a preveni contactul cu fluidele corpului acestuia.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Prin comenzi verbale, suspectul este poziționat oportun efectuării încătușării în mod cât mai sigur, cu mâinile permanent la vedere și în poziții dezechilibrate, din care pentru a acționa trebuie să facă mai multe mișcări (vizibilitatea intenției). Acesta trebuie plasat departe de corpuri de mobilier ori de zone care nu pot fi observate în mod direct de polițist, deoarece pot ascunde arme. Polițiștii pot folosi și o serie de alte elemente de siguranță, cum ar fi cerința de a menține privirea în sensul opus celui din care se realizează contactul direct, de a ține picioarele lipite sau cu vârfurile orientate mult în exterior/interior (poziția stând liber în picioare), de a sta cu picioarele foarte depărtate sau în sprijin pe cap (poziția în picioare rezemat ori în genunchi), de a încrucișa picioarele la spate sau de a încrucișa degetele mâinilor pe cap (poziția în genunchi), solicitarea de a ține partea dorsală a palmelor spre sol, dar ridicate de la sol (poziția culcat cu fața în jos) etc. Polițistul de protecție solicită permanent și imperativ atenția suspectului spre el.

În cazul în care este necesară încătușarea mai multor persoane, acestea vor fi menţinute în poziția culcat la sol cu faţa în jos şi se va avea în vedere reducerea posibilităţilor de a se vedea şi de a vorbi între ele (oportunitatea de a planifica, posibilitatea unei agresiuni etc.). O soluție poate fi dispunerea alternativă, unul cu capul la picioarele celuilalt. În funcţie de situaţie, sunt solicitate întăriri sau se trece la luarea altor măsuri.

7. Activităţi desfăşurate de poliţişti la apropierea și contactul cu suspectul pentru realizarea încătușării

La contactul polițistului cu un subiect pentru realizarea încătușării, acesta execută următoarele:

– efectuează apropierea doar după ce persoana este controlată verbal şi poziţionată conform solicitărilor;

– poliţistul este în poziția pentru luptă, prezervă permanent o postură fizică și mentală gata de luptă, pregătit pentru a respinge un atac sau pentru a folosi mijloacele din dotare;

– în funcție de situație, polițistul ține cătușele în mână, într-una dintre prizele prezentate, sau în toc, atunci când sunt indicii că suspectul va opune rezistență ori în cazul încătușării la sol;

– inițial, cătușele vor fi menținute în câmpul vizual central al polițistului;

– apropierea se realizează prin reducerea rapidă și prudentă a distanței, pornind din spatele suspectului într-un unghi de 45° pe partea mâinii dominante și de preferat din altă poziție decât cea din care s-au dat comenzile;

– prioritatea o constituie mâna dominantă a suspectului, de regulă mâna dreaptă, deoarece majoritatea populației este constituită din dreptaci; dacă polițistul cunoaște, din surse profesionale (dosar informativ, operativ, martori etc.) ori din observarea directă a suspectului înaintea începerii acțiunii de încătușare, că acesta nu este dreptaci (spre exemplu, folosea un instrument de lucru cu mâna stângă), mâna stângă devine preeminentă tactic;

– polițistul aplică presiuni de stabilizare asupra unor centri anatomici cu mare valoare motorie (bazin, partea superioară a trunchiului, umeri etc.) sau presiuni de precontrol asupra unor elemente ale membrelor (cot, coapsă, călcâi, gambe etc.);

– în cazul unei mișcări neașteptate a subiectului până la aplicarea primei cătușe, polițistul trebuie să aibă capacitatea de a se retrage rapid în distanța operațională sau de observare și sub protecția membrului de echipă sau să se angajeze în luptă corp la corp pentru a obține controlul acestuia.

7.1. Presiuni de stabilizare și precontrol

Pentru a asigura activitățile de încătușare în faza inițială, polițistul poate utiliza împingeri de stabilizare asupra unor zone ale corpului suspectului, cum ar fi capul, umărul, bazinul sau spatele ori presiuni de precontrol asupra unor elemente anatomice mobile, cum sunt

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

cotul, coapsa, gamba, laba piciorului sau călcâiul. Acestea sunt efectuate cu palma, coapsa, piciorul sau cu tot corpul asupra subiectului aflat în poziția stând liber în picioare, stând în picioare rezemat (contra unui plan vertical solid, cum ar fi peretele sau autovehiculul) sau culcat cu fața în jos (contra planului orizontal solid reprezentat de sol). Ele au rolul de a proteja polițistul și de a facilita *„înțelegerea”* directă a unei tentative de acțiune (neconformare, agresiune, fugă), până la realizarea încătușării primei mâini.

7.2. Acțiuni de suport

Pentru a asigura activitățile de încătușare, polițistul poate utiliza, de asemenea, diferite manevre și procedee care să prevină o acțiune neașteptată a suspectului sau care să impună conformarea prin provocarea unui disconfort pozițional sau a unei suferințe fizice intense (control prin durere, dacă este cazul).



Astfel, în funcție de poziția în care a fost plasat subiectul, polițistul poate efectua următoarele acțiuni:

– tragerea suspectului într-o postură dezechilibrată spre spate (încătușare în poziția stând liber în picioare);

– împingerea suspectului într-o postură instabilă spre înainte (încătușare în poziția stând liber în picioare);

– aplicarea unei presiuni de blocare a picioarelor încrucișate la spate, cu piciorul de suport asupra tălpii piciorului de deasupra a suspectului, (încătușare în poziția în genunchi);

– introducerea tibiei piciorului de suport adânc între picioarele suspectului încrucișate la spate (încătușare în poziția în genunchi);

– supraflexia sau supraextensia încheieturii mâinii;

– supraextensia sau supraflexia degetelor mâinii;

– blocarea ambelor mâini prin prinderea integrală a degetelor încrucișate etc.

Polițistul poate executa orice altă tehnică de imobilizare prin pârghii articulare dureroase, atunci când consideră că este absolut necesar și justificat legal și dacă prin acest mod de acțiune păstrează capacitatea de a aplica cătușele corect.

8. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea încătușării

La încătușare polițiștii desfășoară următoarele:

– încătușează mai întâi mâna dominantă; de regulă, cu ea se folosesc arme sau obiecte periculoase ori se realizează agresiuni fizice;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– eliberează vestimentar încheietura suspectului (punctul de lucru), dacă este cazul, ridicând și îndepărtând mânecile hainelor;

– asigură spațiul activ necesar pentru cursa (rotirea) elementului mobil al cătușei, astfel încât acesta să nu intersecteze componente ale vestimentației sau elemente constructiv-structurale (perete, mobilier, sol etc.);

– sprijină elementul mobil perpendicular pe încheietura mâinii subiectului și îl împinge puternic spre înainte; pentru a imprima o viteză mai mare acestei secvențe mecanice, polițistul trage simultan mâna suspectului în cătușă (cuplu de forțe contrare); elementul mobil se va roti liber și va intra în elementul dublu fix, blocându-se pe cremalieră și realizând încătușarea;

– aplică presiuni de stabilizare și precontrol asupra bazinului, coapsei, cotului, capului etc., sau alte procedee preventive, care să mărească gradul de control asupra subiectului până la finalizarea încătușării; dacă este cazul, folosește activ cătușa deja aplicată, producând, prin diferite tracțiuni sau torsiuni, o durere de constrângere care să forțeze renunțarea la rezistență;

– în cazul unei mișcări neașteptate a subiectului, până la obținerea imobilizării prin încătușarea celei de-a doua mâini, polițistul trebuie să fie capabil să forțeze angajamentul fizic pentru a păstra controlul[82] ori, dacă situația devine riscantă (suspectul accesează un obiect periculos, o armă albă sau de foc), să poată dezangaja rapid contactul și să se replieze într-o distanță de siguranță, sub protecția partenerului; în acest din urmă caz, introduce cătușele în toc și angajează la rândul lui un mijloc de constrângere adecvat nivelului de agresivitate și acțiunilor suspectului;

– în situaţia în care sunt mai multe persoane reţinute şi nu sunt cătuşe suficiente, se va imobiliza prioritar persoana cea mai violentă ori care prezintă cel mai mare risc (constituţie fizică robustă, atletică etc.) sau liderul de grup[83].

9. Tehnici de încătușare

Tehnicile prezentate mai departe sunt simple și utilizate de forțele de poliție din lume. Rămâne la aprecierea polițistului să folosească o tehnică sau alta, în funcție de antrenament, de împrejurări, de subiect și de gradul de periculozitate al acestuia.

9.1. Încătușarea subiectului cu mâinile în față din poziția stând în picioare cu brațele întinse în lateral

Această modalitate de încătușare constituie o excepție, însă sunt situații când este necesar ca subiectul să fie imobilizat cu mâinile în față, fiind practicată în realitatea operativă. În acest caz, abordarea subiectului se face prin apropiere prudentă din spate, în unghi de protecție, cu cătușa primară în priză normală sau inversă.

9.1.1. Tehnica 1

Pentru încătușare polițistul efectuează cele prezentate anterior cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu mâinile lateral și cu picioarele depărtate foarte mult sau lipite unul de celălalt;

– se apropie din spate în unghi de protecție și cu mâna de suport aplică o presiune de precontrol cu palma pe umărul dominant al suspectului; pune antebrațul în contact preventiv la nivelul cotului subiectului și glisează în acest mod până la încheietura mâinii;

– dacă este cazul, prepară zona distală a antebrațului prin dezvelire vestimentară și aplică cătușa primară printr-o presiune fermă;

---

[82] Cezar Cristea – *Sistem Tactic Operativ de Protecţie – Tehnica încătuşării*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, Bucureşti, 2014, pag. 114.

[83] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 127.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– execută secvența de schimbare a prizei și pregătește cătușa secundară pentru aplicare;

– cere subiectului cealaltă mână și finalizează încătușarea în față;

– pentru a întări controlul asupra subiectului, polițistul execută o răsucire a mâinilor imobilizate spre exteriorul poziției și prinde dispozitivul de lanțul de legătură în priză normală, din interior spre exterior.

9.1.2. Tehnica 2

Este similară tehnicii anterioare, cu particularitatea că polițistul menține controlul asupra subiectului prin imobilizarea brațului dominant sub braț sau peste umăr, în funcție de înălțimea acestuia.

ATENȚIE!



Încătușarea cu mâinile în față reprezintă o tehnică cu un grad ridicat de vulnerabilitate din punct de vedere al siguranței polițistului! Răsucirea forțată a încheieturilor spre exterior și fixarea strânsă a zalelor de legătură sunt manevre obligatorii pentru a reduce biomecanic spațiul de mobilitate al suspectului și a bloca tentativele de lovire sau smulgere!

9.2. Încătușarea subiectului cu mâinile la spate din poziția stând în picioare cu mâinile întinse în lateral[84]

9.2.1. Tehnica 1

Această tehnică este efectuată, cu cătușa primară aflată în priză normală. Pentru încătușare, polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu mâinile lateral și cu picioarele depărtate mult sau lipite unul de altul;

– se apropie din spate în unghi de protecție pe mâna dominantă a subiectului și cu mâna de suport aplică o presiune de precontrol pe umăr; glisează contactul protecție și blochează cotul, după care prinde mâna și o aduce în poziție de lucru;

– aplică cătușa primară pe încheietura mâinii drepte;

– duce controlat mâna suspectului la spate spre zona lombară;

– execută secvența de schimbare a prizei intermediare și prepară cătușa secundară pentru aplicare;

– cere cealaltă mână sau o prinde și o repoziționează forțat la spate, după care finalizează încătușarea.

9.2.2. Tehnica 2

Această tehnică este efectuată cu cătușa primară angajată în priză inversă. Pentru încătușare, polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu mâinile lateral și cu picioarele depărtate mult sau lipite unul de celălalt;

– se apropie din spate în unghi de protecție și cu mâna de suport aplică o presiune de precontrol pe umărul dominant al suspectului, după care blochează cotul cu antebrațul, prinde mâna și o aduce în poziție de lucru;

– aplică cătușa pe mâna dreaptă;

– schimbă picioarele printr-o mișcare de rotație pozițională și duce mâna suspectului la spate pe sub axila acestuia;

– cere cealaltă mână sau o prinde și o repoziționează forțat la spate, după care finalizează încătușarea.

---

[84] http://dag.un.org/bitstream/handle/11176/387389/Handcuffing%20Suspects.pdf?sequence=4&isAllowed=y, sursă online, accesată la data de 05.12.2019.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.3. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare cu mâinile întinse în spate

9.3.1. Tehnica 1

Această tehnică se realizează cu angajarea cătușei inferioare, în priză inversă. Pentru încătușare polițistul efectuează cele prezentate anterior cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu mâinile întinse în spate și cu picioarele depărtate sau lipite;

– se apropie din spate, cu mâna de suport prinde mâna dreaptă a suspectului din zona degetelor și realizează controlul printr-o torsiune forțată a mâinii, doar dacă este cazul și atât cât este necesar;

– efectuează încătușarea acesteia;

– cere sau prinde cealaltă mână și finalizează încătușarea.

9.3.2. Tehnica 2

Pentru realizarea acestei încătușări polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu picioarele depărtate mult sau lipite unul de celălalt, cu mâinile la spate și cu părțile dorsale ale palmelor lipite; cere să mențină degetele răsfirate[85];

– se apropie, prinde degetele mici şi inelarele ambelor mâini și le duce în supraextensie, doar dacă este cazul și atât cât este necesar pentru a asigura controlul;

– efectuează încătușarea mâinii dominante, după care a celei de suport.

9.3.3. Tehnica 3

Pentru încătușare polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu trunchiul aplecat în față, mâinile întinse în spate, cu palmele în sus și picioarele depărtate sau lipite;

– se apropie din spate, prinde mâna dreaptă de palmă sau de arătător și degetul mare în priză inversă și efectuează o supraflexie a acestora pentru a asigura un control minimal;

– aplică cătușa primară pe încheietura mâinii drepte;

– prinde cealaltă mână a subiectului și finalizează încătușarea.

9.3.4. Tehnica 4

Pentru această încătușare polițistul efectuează cele prezentate anterior cu următoarele particularități:

– poziționat cu mâinile întinse în spate, cu palmele în sus și picioarele depărtate sau lipite;

– polițistul se apropie de suspect cu mâinile libere;

– introduce mâna de suport între spate și mâinile acestuia, prinde ambele brațe în zona coatelor și le comprimă una spre cealaltă;

– efectuează un pas în spate și trage suspectul într-o poziție dezechilibrată spre înapoi;

– scoate cătușele din toc și efectuează pe rând încătușarea ambelor mâini.

9.4. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare cu mâinile pe cap

9.4.1. Tehnica 1

Această tehnică se poate efectua cu cătușa în priză normală sau inversă. Pentru acest lucru polițistul execută cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu mâinile pe cap având degetele încrucișate și cu picioarele depărtate sau lipite;

– se apropie din spate, prinde întregul pachet de degete încrucișate ori degetele mici şi inelarele ambelor mâini ale subiectului, pentru a asigura un precontrol prin producerea unei dureri intense, doar dacă și atât cât este cazul;

[85] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag. 93.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– aplică cătușa primară pe mâna dreaptă;

– conduce mâna încătușată la spate;

– în cazul încătușării în priză normală, schimbă priza și prepară cătușa secundară pentru aplicare (priză intermediară);

– cere suspectului să aducă cealaltă mână la spate sau o prinde polițistul și o trage spre sine, după care finalizează încătușarea.

9.4.2. Tehnica 2

La această tehnică cătușa primară se află în priză normală. Pentru imobilizare polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul cu mâinile pe cap având degetele încrucișate și cu picioarele depărtate sau lipite;

– se apropie din spate, prinde întregul pachet de degete încrucișate ori degetele mici și inelarele ambelor mâini ale subiectului în priză normală sau inversă, pentru a asigura un precontrol prin producerea unei dureri intense, doar dacă și atât cât este cazul;

– introduce cătușa primară pe sub brațul drept al suspectului și printr-o mișcare ascendentă o aplică pe încheietura mâinii;

– conduce mâna încătușată la spate;

– schimbă priza intermediară și prepară cătușa secundară pentru aplicare;

– cere suspectului să aducă cealaltă mână la spate sau polițistul o prinde și o trage spre el, după care finalizează încătușarea.

9.5. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare rezemat cu mâinile întinse lateral

Acest tip de încătușare este efectuată contra unui plan dur (perete, autovehicul, corp de mobilier), în sprijin pe perete cu mâinile întinse în lateral sau pe cap.

9.5.1. Tehnica 1

Această tehnică este efectuată cu cătușa primară în priză normală. Pentru imobilizare polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul în sprijin cu mâinile lateral pe perete și cu picioarele depărtate sau lipite;

– se apropie din spate și blochează umărul (cotul) mâinii dominante;

– aplică cătușa pe mâna dreaptă, având grijă ca elementul mobil să nu lovească peretele;

– conduce mâna suspectului la spate;

– schimbă priza intermediară si prepară cătușa secundară pentru aplicare;

– cere cealaltă mână sau o prinde și o repoziționează forțat la spate, după care finalizează încătușarea.

9.5.2. Tehnica 2

Această tehnică este efectuată cu cătușa principală angajată în priză inversă. Pentru încătușare, polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul în sprijin cu mâinile lateral pe perete și cu picioarele depărtate;

– se apropie din spate și blochează umărul (cotul) mâinii dominante;

– aplică cătușa pe mâna dreaptă în priză inversă;

– duce mâna suspectului la spate prin interior, pe sub axila acestuia;

– cere cealaltă mână sau o prinde și o repoziționează forțat la spate, după care finalizează încătușarea.

9.6. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare rezemat cu mâinile pe cap

Acest tip de încătușare este efectuată contra unui plan dur (perete, autovehicul, corp de mobilier).

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.6.1. Tehnica 1

La această tehnică cătușa primară se află în priză normală. Pentru imobilizare polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul în sprijin pe cap contra peretelui, cu mâinile la ceafă și degetele încrucișate, cu coatele ridicate și cu picioarele depărtate;

– se apropie din spate, prinde întregul pachet de degete încrucișate ori degetele mici şi inelarele ambelor mâini ale subiectului, pentru a asigura un precontrol prin producerea unei dureri intense, doar dacă și atât cât este cazul;

– introduce cătușa pe sub brațul drept și printr-o mișcare ascendentă o aplică pe încheietura mâinii, având grijă ca elementul mobil să nu lovească peretele;

– conduce mâna încătușată la spate;

– schimbă priza și prepară a doua cătușă pentru aplicare;

– cere suspectului să aducă cealaltă mână la spate sau o prinde și o trage spre sine, după care finalizează încătușarea.

9.6.2. Tehnica 2

Această tehnică este mai dificilă pentru că se efectuează cu cătușa primară în priză inversă. Pentru încătușare, polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul în sprijin pe cap contra peretelui, cu mâinile la ceafă și degetele încrucișate, cu coatele ridicate și cu picioarele depărtate;

– se apropie din spate, prinde întregul pachet de degete încrucișate ori degetele mici şi inelarele ambelor mâini ale subiectului, pentru a asigura un precontrol prin producerea unei dureri intense, doar dacă și atât cât este cazul;

– pune cătușa primară, aflată în priză inversă, în contact cu partea distală a antebrațului și o aplică direct pe încheietura mâinii printr-o mișcare ascendentă fermă;

– conduce mâna încătușată la spate pe sub axila suspectului;

– cere suspectului să aducă cealaltă mână spate sau o prinde și o trage la spre sine, după care finalizează încătușarea.

9.7. Încătușarea subiectului poziționat în genunchi

Se realizează asupra subiecților care prezintă un grad ridicat de pericol pentru polițiști. Tehnicile de încătușare arătate anterior, când subiectul se află în picioare, se pot aplica și când acesta e poziționat în genunchi. Prezentăm mai departe câteva tehnici.

9.7.1. Încătușarea subiectului din poziția stând în genunchi cu mâinile întinse în spate

Această tehnică este efectuată mai rapid când este realizată cu cătușa primară în priză inversă. Modalitatea de efectuare este asemănătoare tehnicii de încătușare prezentate la *9.3.1. Tehnica 1*. Pentru aceasta polițistul execută cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul în genunchi, cu gambele încrucișate la spate și cu mâinile întinse în spate;

– blochează picioarele suspectului prin introducerea piciorului de suport între labele încrucișate sau prin apăsarea cu talpa asupra feței plantare a piciorului aflat deasupra; se poate utiliza și o presiune controlată cu talpa asupra zonei inferioare a gambelor intersectate, dar cu precauție, deoarece poate produce durere intensă sau lezarea tendonului calcanean;

– polițistul se apropie din spate și efectuează încătușarea conform tehnicii prezentate anterior.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.7.2. Încătușarea subiectului poziționat în genunchi cu mâinile pe cap

Încătușarea este asemănătoare celor prezentate la *9.4. Încătușarea subiectului din poziția stând liber în picioare, cu mâinile pe cap*. Polițistul efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul în genunchi, cu gambele încrucișate la spate, cu mâinile pe cap și degetele încrucișate;

– blochează picioarele suspectului prin introducerea piciorului de suport între labele încrucișate sau prin apăsarea cu talpa asupra feței plantare a piciorului aflat deasupra;

– aplică cătușa primară pe încheietura mâinii drepte;

– duce mâna suspectului la spate;

– cere suspectului să aducă cealaltă mână la spate sau o prinde și o trage, după care efectuează încătușarea ei.

9.8. Încătușarea subiectului poziționat în șezut

Tehnicile de încătușare arătate anterior, când subiectul se află în picioare, ori în genunchi se pot aplica și când acesta e poziționat în șezut.

9.8.1. Încătușarea subiectului aflat în șezut cu mâinile pe cap

Pentru încătușare polițistul efectuează următoarele:

– poziționează subiectul în șezut, cu picioarele depărtate sau încrucișate și cu mâinile pe cap;

– aplică cătușa primară pe încheietura mâinii drepte;

– conduce mâna suspectului la spate;

– îi cere să aducă și cealaltă mână la spate și efectuează încătușarea acesteia.

9.8.2. Încătușarea subiectului poziționat în șezut cu mâinile în lateral sau în sus

Pentru încătușare, polițistul efectuează următoarele:

– poziționează subiectul în șezut cu picioarele depărtate sau încrucișate și cu mâinile în lateral sau în sus;

– aplică pe încheietura mâinii drepte cătușa primară;

– conduce mâna suspectului la spate;

– cere suspectului să aducă cealaltă mână la spate sau o prinde și o trage la spre sine după care efectuează încătușarea ei.

9.9. Încătușarea subiectului poziționat la sol cu fața în jos

Această modalitate de aplicare a cătușelor este efectuată asupra subiecților care prezintă un grad ridicat de pericol pentru poliţiştii care participă la activitatea de reținere. În funcție de împrejurări, se pot utiliza următoarele tehnici:

9.9.1. Tehnica 1

Potrivit acestei tehnici subiectul este întins la sol cu fața în jos și cu mâinile la spate. Imobilizarea este efectuată mai rapid când este cătușa primară este prinsă în priza inversă a cătușelor. Modalitatea de efectuare este asemănătoare tehnicii de la *9.3.1. Tehnica 1*. Pentru realizare ei polițistul execută cele prezentate anterior cu următoarele particularități[86]:

– poziționează subiectul est la sol cu fața în jos, cu picioarele încrucișate și cu mâinile întinse în spate;

– se apropie și efectuează încătușarea conform procedurii menționate anterior.

[86] Northamptonshire Police (Conflict Management Unit) *Defensive tactics training manual*, 2011, pag 5-21.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.9.2. Tehnica 2

Conform acestei tehnici subiectul se află la sol cu fața în jos și cu mâinile întinse lateral. Pentru încătușare polițistul efectuează cele prezentate anterior cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul la sol cu fața în jos, cu picioarele încrucișate și cu mâinile întinse lateral și palmele orientate în sus;

– se apropie din spate și realizează imobilizarea uneia dintre mâini, de regulă cea dominantă;

– prinde sau cere cealaltă mână și finalizează încătușarea.

9.9.3. Tehnica 3

Este o tehnică deosebit de eficientă, care permite un control foarte bun sau desprinderea rapidă a polițistului de subiectul imobilizat la sol, dacă este cazul. Pentru încătușare, polițiștii efectuează cele prezentate anterior cu următoarele particularități:

– poziționează subiectul la sol, cu fața în jos și cu mâinile întinse în lateral;

– îi cer să ridice picioarele cu tălpile în sus;

– polițistul se apropie din spate și realizează o pârghie articulară asupra genunchiului unui picior (prioritar este cel dominant);

– aplică cătușa primară pe mâna dominantă, după care încătușează cealaltă mână.

NOTĂ TACTICĂ. *În cazul tuturor tehnicilor de încătușare, pentru a mări capacitatea de control până la aplicarea mijlocului de imobilizare, și doar atunci când este cazul, polițistul poate executa diferite pârghii articulare. Acestea se realizează prin ducerea forțată a segmentelor mâinii în unghiuri închise (hiperflexie), deschise (hiperextensie) sau torsionări în ax.*

10. Încătușarea forțată

Încătușarea forțată reprezintă ansamblul acțiunilor tactice și tehnice prin care polițiștii aplică, fără consimțământul persoanei vizate, mijloacele de restrângere mecanică a libertății de mișcare (cătușe metalice sau dispozitive echivalente), în scopul înlăturării unei amenințări, al asigurării controlului operațional și al prevenirii producerii de vătămări asupra polițiștilor, asupra terților sau asupra persoanei însăși. Această procedură se declanșează în situațiile în care subiectul manifestă rezistență activă, agresivitate, tentativă de fugă/evadare, refuz de conformare sau pericol concret, iar utilizarea forței devine necesară, proporțională și justificată legal, conform principiilor consacrate în dreptul intern și internațional, privind folosirea forței de către polițiști[87].

Încătușarea forțată nu se reduce la simpla aplicare a unui mijloc de constrângere, ci constituie un proces tactico-operativ complex, structurat pe mai multe etape:

– evaluarea situației și a nivelului de risc;

– emiterea comenzilor verbale de conformare și, dacă există timpul necesar, utilizarea tacticilor de dezescaladare;

– obținerea controlului fizic asupra subiectului prin tehnici proporționale și sigure de imobilizare;

– fixarea și blocarea mecanică a membrelor superioare (uneori și inferioare) prin încătușare.

Din punct de vedere normativ, încătușarea forțată se situează în sfera legală a utilizării mijloacelor de imobilizare. Ea are caracter limitativ și temporar, fiind menținută doar atât timp cât persistă amenințarea sau riscul de rezistență. Sub aspect operațional, procedura implică

[87] Principii pe care le-am prezentat pe larg în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”*, Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

coordonarea tactică în echipă, disciplina comunicării și o rigoare biomecanică menită să prevină atât vătămarea polițistului, cât și a persoanei supuse măsurii.

11. Activități desfășurate de polițiști după efectuarea încătușării

După ce a obținut controlul asupra suspectului prin aplicarea cătușelor polițiștii efectuează următoarele acțiuni:

– verifică dacă sunt aplicate adecvat cătușele, gradul lor de strângere și dacă imobilizarea mâinilor este eficace ori dacă există o strângere care poate provoca traume la nivelul încheieturilor mâinilor; dacă este cazul, ajustează circumferința acestora până obține încătușarea conformă;

– acționează mecanismul de blocare de siguranță al cătușelor, cu ajutorul pintenului (bolțului) cheiței aferente;

– anunță membrii echipei că subiectul a fost încătușat;

– execută controlul corporal al suspectului, dacă nu s-a efectuat mai înainte;

– îl poziționează în șezut, genunchi ori în picioare, pentru a îi permite să respire normal, verifică starea fizică a acestuia și a circulației periferice;

– manevrează subiectul în funcție de necesitățile operative (conducere, îmbarcare etc.);

– verifică starea încătușării de fiecare dată când subiectul este mutat, condus dintr-un loc în altul etc.

– supraveghează permanent subiectul și îl consideră în continuare potențial periculos, până la predarea acestuia organelor competente sau asistenței medicale;

– verifică dacă la efectuarea încătușării s-au produs traume subiectului și consemnează în scris vătămările constatate[88];

11.1. Verificarea încătușării corecte

Se realizează prin introducerea ultimei falange a degetului arătător (falanga distală) între mâna suspectului și cătușă. Această acțiune poate indica trei stări ale încătușării:

– încătușare conformă: doar vârful degetului arătător intră relativ ușor, cătușa realizează integral sarcina de reținere a mâinii și de limitare a mișcărilor;

– încătușare neconformă: degetul intră cu ușurință până în zona falangei mediale, cătușa nu realizează integral sarcina de reținere a mâinii și de limitare a mișcărilor și este necesară restrângerea circumferinței;

– încătușare constrictivă: vârful degetului intră cu greutate, cătușa realizează integral sarcina de reținere a mâinii și de limitare a mișcărilor dar exercită o strângere excesivă; este necesară reajustarea imediată, în limitele încătușării conforme.

Menținerea încătușării într-o stare de strângere exagerată poate produce echimoze și escoriații la nivelul tegumentelor, traume ale nervilor mâinii sau neuropatii compresive periferice, precum sindromul de tunel carpian (patologie a nervului radial numită și *„neuropatia cătușei”*). Aceste afecțiuni se manifestă prin dureri la nivelul nervului median, tremur, parestezii, modificări senzoriale, diminuarea forței musculare a structurilor inervate ale mâinii.

Pericolul apariției asfixierii la subiectul supus activității de încătușare este foarte ridicat. Din aceste motive, acesta nu trebuie să fie ținut sau transportat în poziții în care nu poate respira firesc, unde căile aeriene sunt blocate, ori să fie presat de sol cu fața în jos. Riscul sufocării crește și mai mult dacă persoana se află sub influența alcoolului ori a altor substanțe, este obeză, are patologii ale inimii ori se află în stare de epuizare în urma luptei, opunerii rezistenței, urmăririi etc.

[88] Opinia CEDO este următoarea *„atunci când o persoană este reţinută, poliţiştii au obligaţia de a consemna de îndată sau în cel mai scurt termen şi cât de precis posibil orice semn vizibil al unui traumatism suferit recent de această persoană”*. https://jurisprudentacedo.com/Damian-Burueana-c.-Romaniei-Persoane-agresate-de-politisti.-Violenta-si-rele-tratamente.html, sursă online, accesată la data de 07.12.2018.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

12. Controlul corporal al subiecţilor încătuşaţi



Când poliţistul apreciază că suspectul prezintă un grad ridicat de pericol realizează încătușarea acestuia și după aceea efectuează controlul corporal.

12.1. Controlul corporal al subiecților încătușați aflați în poziția în picioare

Se efectuează conform regulilor precizate la controlul corporal în picioare. Poliţistul trebuie să aibă capacitatea să se mişte natural în jurul suspectului, cu o priză permanentă pe cătușe și să aibă acces vizual și tactil în același timp, asupra zonelor cercetate. Pentru controlul corporal poliţistul execută următoarele:

– controlează verbal subiectul; îi solicită să privească în partea opusă şi îl informează, instruieşte cu privire la activitate;

– prinde suspectul de cătuşe cu o mână şi cu cealaltă mână îi efectuează controlul corporal.

12.2. Controlul corporal al subiecților încătușați dispuși în picioare rezemat

Această tehnică este efectuată contra unui plan dur (perete, corp de mobilier, autovehicul). Pentru control poliţiştii efectuează cele prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– se stabilizează subiectul prin împingerea corpului contra peretelui;

– se îndepărtează cătușele de corp prin introducerea cotului între acestea și spatele suspectului;

– se cercetează zona centrală a corpului (nivelul centurii), apoi partea superioară a spatelui și mâinile;

– poliţistul coboară nivelul plasând elemente de protecție (păstrează priza pe cătuşe, aşază genunchiul pe laba piciorului subiectului, se poziționează astfel încât să evite o eventuală lovitură etc.);

– introduce un braţ prin spatele mâinilor subiectului și întărește capacitatea de control prin compresarea coatelor unul spre celălalt și încenturarea prudentă a gâtului; îndepărtează subiectul de la perete, pentru a crea spațiul necesar continuării controlului corporal pe partea anterioară a corpului;

– cercetează zona centurii, din față, zona superioară și inferioară a corpului suspectului.

12.3. Controlul corporal al subiecților încătușați în poziția în genunchi

Poliţiştii efectuează acțiunile prezentate la controlul corporal al persoanelor, cu următoarele particularități:

– controlează verbal subiectul; îi cere să privească în partea opusă, îl informează cu privire la activitate și îl instruieşte pentru a coopera la acțiunile necesare;

– prinde cătuşele cu o mână şi controlează spatele, mâinile, capul şi zona posterioară a picioarelor;

– trage trunchiul suspectului spre spate, în sprijin pe propriile picioare, plasează antebraţul sub bărbia lui (pentru a nu fi muşcat) şi prinde de haine în zona umărului opus;

– o altă variantă este prinderea gâtului sub axilă, din față (capul suspectului se află în spatele corpului poliţistului); braţul este plasat sub bărbia persoanei;

– controlează zona toracelui, în față, şi cea anterioară a picioarelor;

– pentru controlul zonelor necercetate din zona picioarelor, subiectul este ridicat şi se efectuează controlul așa cum este descris pentru poziția stând liber în picioare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

12.4. Controlul corporal al subiecților încătușați în poziția în șezut

Potrivit acestei tehnici polițiștii execută activitățile prezentate la controlul corporal al persoanelor, cu următoarele particularități:

– controlează verbal subiectul, îl informează cu privire la activitate, îl instruieşte pentru a coopera și îi solicită să privească în partea opusă;

– îi cere să îndepărteze cât mai mult picioarele;

– prinde cătușele, presează capul suspectului și controlează spatele, mâinile și capul;

– prinde brațul suspectului în dreptul cotului, îl trage puternic în exterior și îl blochează prin introducerea genunchiului proximal între braț și corp;

– duce mâna pe sub bărbia persoanei (pentru a nu fi muşcat) şi prinde de haine în zona umărului opus;

– plasează celălalt picior între picioarele întinse ale suspectului și îl blochează pe cel apropiat în zona gambei;

– controlează zona toracelui și picioarele pe partea din față;

– pentru controlul zonelor necercetate din zona șezutului, subiectul este ridicat în poziția în genunchi sau în picioare.

12.5. Controlul corporal al subiecților încătușați în poziția culcat cu fața în jos

Când suspectul este cunoscut ca fiind violent, când polițistul apreciază că poate deveni violent sau reprezintă un pericol pentru sine ori pentru alții, încătușarea și controlul corporal al acestuia este efectuată la sol.

12.5.1. Tehnica 1



Conform acestei tehnici polițiștii execută cele expuse la controlul corporal al persoanelor cu următoarele particularități:

– dirijează verbal subiectul poziționat la sol, îi solicită să privească în partea opusă, îl informează și îl instruieşte pe scurt cu privire la activitate;

– pune un genunchi pe spatele subiectului, la mijlocul trunchiului și celălalt genunchi pe gât; presiunea nu trebuie să fie excesivă, ci doar cât să asigure controlul lui;

– prinde cătușele de lanț și ridică mâinile, îndepărtându-le de spate;

– controlează centrul corpului și spatele;

– lasă mâinile jos și controlează zona superioară a spatelui, umerii (axilele, gâtul și capul);

– se mută în sprijin pe genunchi în zona picioarelor și le controlează;

– prinde suspectul cu mâna de suport de cotul aflat în partea opusă și cu mâna dominantă de umăr și îl trage spre sine, întorcându-l în poziție laterală;

– controlează zona centurii, toracele şi picioarele pe fața corpului;

– în cazul în care poliţistul consideră că zona trunchiului nu a fost controlată în totalitate, se mută în partea opusă şi efectuează simetric cercetarea, conform regulilor precizate.

12.5.2. Tehnica 2

Pentru această tehnică polițiștii efectuează cele expuse la controlul corporal al persoanelor, cu următoarele particularități:

– dirijează verbal subiectul, îi solicită să privească în partea opusă celei de contact, îl informează și îl instruieşte pe scurt cu privire la activitate;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– pune genunchii pe spatele subiectului, la mijlocul trunchiului și zona omoplaților; presiunea nu trebuie să fie excesivă, ci doar cât să asigure controlul lui;

– prinde cătușele de lanț și ridică mâinile, îndepărtându-le de spate;

– controlează centrul corpului și spatele;

– lasă mâinile jos şi controlează zona superioară a spatelui, umerii (axilele, gâtul și capul);

– se mută în sprijin pe genunchi în zona picioarelor și le controlează;

– prinde suspectul cu mâna de suport de cotul aflat în partea opusă și cu mâna dominantă de umăr și îl trage spre sine, întorcându-l în poziție laterală; o variantă poate fi aceea în care polițistul trage de umăr și genunchi;

– blochează mâna de jos prin plasarea genunchiul piciorului dominant în spațiul creat, între braț și trunchi;

– trage piciorul de sus al suspectului spre sine și îl blochează prin plasarea piciorului de suport contra acestuia, cu talpa pe sol;

– controlează zona centurii, toracele şi picioarele pe fața corpului;

– în cazul în care poliţistul consideră că zona trunchiului nu a fost controlată în totalitate, se mută în partea opusă şi efectuează simetric cercetarea, conform regulilor precizate.

12.5.3. Tehnica 3

Pentru realizarea ei polițiștii execută următoarele:

– dirijează verbal subiectul, îi solicită să privească în partea opusă celei de contact, îl informează și îl instruieşte pe scurt cu privire la activitate;

– pune genunchii pe spatele subiectului, la mijlocul trunchiului și zona omoplaților;

– prinde cătușele de lanț și ridică mâinile, îndepărtându-le de spate;

– controlează centrul corpului și spatele;

– lasă mâinile jos şi controlează zona superioară a spatelui, umerii (axilele, gâtul și capul);

– se mută în sprijin pe genunchi în zona picioarelor și le controlează;

– prinde suspectul cu mâna de suport de cotul aflat în partea opusă și cu mâna dominantă de umăr și îl trage spre sine, întorcând-l în poziție laterală;

– blochează mâna de jos prin plasarea genunchiului piciorului de suport în spațiul creat, între braț și trunchi,

– blochează capul suspectului prin plasarea piciorului dominant în fața gâtului acestuia, cu talpa pe sol;

– controlează zona centurii, toracele şi picioarele pe fața corpului;

– în cazul în care poliţistul consideră că zona trunchiului nu a fost controlată în totalitate, se mută în partea opusă şi efectuează simetric cercetarea, conform regulilor precizate.

12.5.4.Tehnica 4

Pentru controlul corporal polițiștii efectuează:

– dirijează verbal subiectul, îi solicită să privească în partea opusă, îl informează și îl instruieşte pe scurt cu privire la activitate;

– pune genunchii pe spatele subiectului, la mijlocul trunchiului și zona omoplaților;

– prinde cătușele de lanț și îi ridică mâinile, îndepărtându-le de spate;

– controlează centrul corpului și spatele;

– lasă mâinile jos şi controlează zona superioară a spatelui, umerii (axilele, gâtul și capul);

– se mută în sprijin pe genunchi în zona picioarelor și le controlează;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– prinde suspectul cu mâna de suport de cotul aflat în partea opusă și plasează palma mâinii dominante în zona cefei; trage cotul spre el și simultan împinge capul spre înainte, într-o mișcare de pivotare unitară spre înainte, prin care suspectul este întors și ridicat în șezut;

– trage unul dintre brațele suspectului puternic în exterior și îl blochează prin introducerea genunchiului în spațiul creat, între braț și trunchi;

– cere suspectului să depărteze picioarele și îl blochează pe cel apropiat cu piciorul de suport; în același timp, prinde cu mâna dominantă umărul opus și blochează capul;

– controlează zona centurii, toracele şi picioarele pe fața corpului;

– în cazul în care poliţistul consideră că zona trunchiului nu a fost controlată în totalitate, se mută în partea opusă şi efectuează simetric cercetarea, conform regulilor precizate.

NOTĂ TACTICĂ. *Este recomandat ca pe toată durata efectuării controlului corporal, polițistul să păstreze permanent o priză de siguranță pe cătușe.*

13. Ridicarea subiecţilor încătuşaţi

După realizarea încătușării subiecții sunt ridicați în vederea conducerii la sediul poliției. Pentru realizare se execută:

13.1. Ridicarea suspectului încătușat din poziția în genunchi

Pentru ridicarea suspectului aflat în genunchi[89] polițistul efectuează următoarele:

– comunică cu subiectul şi îl informează și instruieşte cu privire la activitatea care urmează;

– coboară nivelul și se apropie de suspect;

– introduce brațul dominant pe sub axila mâinii de suport a suspectului, din față spre spate și plasează palma pe umărul acestuia;

– pune palma mâinii de suport pe partea din spate a capului, cu degetul mare în jos;

– cere suspectului să ducă piciorul de suport în față cu talpa pe sol;

– prin forțarea controlată a pachetului mână/umăr într-o mișcare circular-ascendentă şi tracțiunea capului, simultan cu o mişcare de pivotare spre înapoi, ridică subiectul în picioare.

13.2. Ridicarea suspectului încătușat din poziția în șezut

Pentru ridicarea suspectului aflat în șezut, polițistul efectuează:

– comunică cu subiectul, îl informează și îl instruieşte cu privire la activitatea care urmează;

– se apropie de suspect și coboară la nivelul acestuia pe partea de suport;

– introduce brațul dominant pe sub axila mâinii de suport a suspectului, din față spre spate și plasează palma pe umărul acestuia;

– pune palma mâinii de suport pe partea din spate a capului, cu degetul mare în jos;

– cere suspectului să aducă piciorul de suport cu călcâiul în zona inghinală și cu zona externă a genunchiului să atingă solul;

– forțează controlat și cursiv pârghia articulară la nivelul umărului într-o mișcare circular-ascendentă şi trage capul în aceeași direcție;

– simultan execută o mișcare de pivotare spre înapoi cu tot corpul și ridică subiectul mai întâi pe genunchiul de suport, după care îl lasă să pășească și să se ridice în picioare.

[89] http://dag.un.org/bitstream/handle/11176/387389/Approaching%20%26%20Searching%20Suspects.pdf?sequence=3&isAllowed=y.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

13.3. Ridicarea suspectului încătușat din poziția culcat cu fața în jos

13.3.1. Tehnica 1

Pentru ridicarea suspectului aflat la sol cu fața în jos, conform acestei tehnici[90], polițistul efectuează următoarele:



– comunică cu subiectul şi îl informează/ instruieşte cu privire la activitate;

– coboară nivelul și se apropie de suspect pe partea dominantă;

– îl prinde de cotul aflat în partea opusă și pune cealaltă mână în spatele capului, pe ceafa subiectului;

– simultan trage de cot și împinge circular în ceafă aducând subiectul în poziția stând în șezut;

– introduce mâna dominantă pe sub axila subiectului, din față spre spate și plasează mâna în zona umărului;

– așază palma mâinii de suport pe partea din spate a capului, cu degetul mare în jos;

– solicită subiectului să tragă călcâiul omolog mâinii pe care lucrează lângă șezut, cu partea laterală a genunchiului așezată pe sol;

– prin forțarea controlată a pachetului mână/umăr într-o mișcare ascendent-circulară şi tracțiunea simultană a capului ridică subiectul pe genunchi;

– continuă mişcarea de pivotare spre înapoi și ridică suspectul în picioare prin păşire naturală.

NOTĂ TACTICĂ. *În cazul tuturor tehnicilor prezentate, polițistul păstrează posibilitatea creativă de a utiliza diverse variante de optimizare a pârghiilor. Aceste adaptări sunt destinate aducerii în picioare și controlului complet al subiectului de la sol. Necesitatea se manifestă mai cu seamă în cazul unui suspect supraponderal. Spre exemplu, aplicat la ultima tehnică, el poate prinde cătușele de lanțul de legătură sau de cureaua acestuia. Această priză se execută cu mâna dominantă pentru a facilita acțiunea de ridicare a corpului.*

13.3.2. Tehnica 2

Această tehnică este doar o variantă a Tehnicii 1, aplicabilă în cazul unor subiecți corpolenți și cu greutate mare. Pentru ridicarea suspectului aflat la sol cu fața în jos, conform acestei tehnici, polițistul efectuează cele prezentate anterior cu următoarele particularități:

– ridică subiectul în șezut;

– introduce mâna dominantă pe sub braț;

– plasează capul subiectului sub axila mâinii de suport;

– solicită subiectului să tragă călcâiul omolog mâinii pe care se lucrează lângă șezut cu partea laterală a genunchiului poziționată pe sol;

– prin forțarea controlată a pachetului mână/umăr într-o mișcare ascendent-circulară şi tracțiunea simultană a capului ridică subiectul pe genunchi;

– continuă mişcarea de pivotare spre înapoi și ridică suspectul în picioare prin păşire naturală.

14. Coborârea la sol a suspectului încătușat

În lume forțele de poliție sunt instruite să execute coborârea subiectului încătușat la sol în teren. Activitatea este realizată din motive de siguranță: controlul suspectului, prevenirea fugii sau agresării etc.

[90] *Idem*.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

14.1. Coborârea la sol în poziția în genunchi

Pentru coborârea suspectului în genunchi polițistul efectuează următoarele:

– comunică cu subiectul, îl informează și îl instruieşte cu privire la activitatea care urmează;

– se poziționează în lateralul acestuia pe partea de suport;

– introduce mâna de suport pe sub brațul de suport al suspectului;

– solicită suspectului să se lase cu genunchii pe sol, susține greutatea suspectului și sprijină mișcarea de coborâre.

14.2. Coborârea la sol în poziția în șezut

Pentru coborârea suspectului în șezut polițistul efectuează următoarele:

– comunică cu subiectul, îl informează și îl instruieşte cu privire la activitatea care urmează;

– se poziționează în spatele lui;

– introduce mâna de suport printre brațele încătușate și trunchiul suspectului și îl prinde de brațe în zona coatelor;

– sprijină cu partea superioară a corpului spatele suspectului și îi solicită să se lase la sol în șezut; polițistul susține parțial greutatea și mișcarea de coborâre a subiectului.

14.3. Coborârea la sol în poziția culcat cu fața în jos

Pentru coborârea suspectului culcat cu fața în jos polițistul execută:

– comunică cu subiectul, îl informează și îl instruieşte cu privire la activitatea care urmează;

– se poziționează în spatele lui;

– introduce mâna de suport printre brațele încătușate și trunchiul suspectului și îl prinde de brațe în zona coatelor;

– sprijină cu partea superioară a corpului spatele suspectului și îi solicită să se lase la sol în șezut; polițistul susține parțial greutatea și mișcarea de coborâre a subiectului;

– din poziția în șezut prinde cu mâna de suport cotul mâinii de suport a suspectului și cu mâna dominantă prinde umărul dominant al acestuia;

– cere suspectului să țină picioarele întinse și apropiate și împinge brațul mâinii de suport cu o mișcare circular-descendentă spre partea dominantă; simultan trage umărul dominant circular spre înapoi și susține așezarea prudentă a suspectului pe sol.

15. Introducerea și extragerea suspecților încătușați în și din autovehiculele de serviciu

Îmbarcarea sau debarcarea unui subiect încătușat în și din autovehiculele de serviciu poate fi uneori dificilă, din cauza, în primul rând, a caracteristicilor constructive. Este vorba despre spațiul restrâns din autovehiculele de tip autoturism și despre mișcările mai ample și care implică un efort mai mare pentru a urca sau coborî din autovehiculele de tip autospecială. De asemenea, acțiunea poate fi îngreunată de refuzul pasiv sau activ al subiectului de a se conforma acestor acțiuni.

La manevrele de introducere sau de extragere din autovehicule polițistul trebuie să efectueze următoarele activități:

– pe baza consemnului de siguranță alege locul în care așază suspectul, evitând poziția din spatele conducătorului auto, în cazul autoturismului și cât mai departe de ușă, în cazul autospecialei (managementul habitaclului);

– instruiește suspectul cu privire la acțiunile pe care urmează să le efectueze;

– îl direcționează psihic și acțional prin repetarea permanentă a cerinței pe care trebuie să o îndeplinească (de a urca, coborî, păși, intra, de a ieși, merge etc.) și dacă este cazul prin acțiuni fizice directe (presiuni dinamice asupra unor plexuri nervoase, pârghii articulare etc.);

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– protejează capul subiectului și se asigură că acesta nu se lovește sau se împiedică în timpul manevrelor de îmbarcare ori debarcare;
– cuplează și decuplează centura de siguranță a subiectului;
– îl asistă, îl dirijează și îl sprijină la toate mișcările pe care i le cere.

15.1. Îmbarcarea subiectului în autoturismul de serviciu

Înainte de a începe îmbarcarea subiectului, polițistul se asigură că portiera autovehiculului este deschisă și orientează subiectul către aceasta. Îl întoarce cu spatele spre scaun, îi indică să se așeze, să ferească capul și să introducă picioarele. În autoturism suspectul este poziționat în plan diagonal față de polițistul conducător. În cazul în care subiectul prezintă opoziție, poate aplica una dintre următoarele tehnici:

15.1.1. Tehnica 1

– menține priza pe suspect cu mâna dominantă și cu degetele mâinii de suport aplică o presiune dinamică asupra unui punct aflat la baza gâtului (nervul subclavicular); forțează descendent suspectul până când îl așază pe scaun;
– cu mâna de suport aplică presiune dinamică ascendentă în spatele genunchiului piciorului apropiat (nervul tibial) și îl forțează să introducă ambele picioare în autovehiculul.

15.1.2. Tehnica 2

– menține priza pe suspect cu mâna dominantă și cu degetele mâinii de suport aplică o presiune dinamică asupra unui punct aflat la baza gâtului (nervul subclavicular); forțează descendent suspectul până când acesta se așază pe scaun;
– cu ghemul plantar al piciorului dominant aplică presiune dinamică asupra piciorului apropiat, în zona posterioară de deasupra călcâiului (nervul tibial), până când suspectul introduce ambele picioare în autovehicul.

15.1.3. Tehnica 3

– introduce mâna de suport pe sub brațul dominant al suspectului, din față spre spate, și prinde cătușele de jos în sus (deschiderea mâinii este în sus);
– introduce cotul sub axila suspectului blocând zona humeroscapulară;
– forțează mâinile încătușate spre exterior și modulează unghiul acestora prin rotire în jos până când suspectul se așază pe bancheta autovehiculului;
– forțează în continuare pachetul mâini-cătușe până când suspectul introduce picioarele în habitaclu.

15.1.4. Tehnica 4

– introduce capul suspectului sub axila mâinii dominante și prinde cătușele cu mâna de suport;
– împinge suspectul spre înapoi și îl forțează să se așeze pe banchetă;
– mută priza mâinii așa cum este descris la Tehnica 3 și forțează mâinile încătușate până când suspectul introduce picioarele în habitaclu.

Se manifestă prudență la capacitatea subiectului de a lovi cu picioarele sau cu capul ori de a mușca sau scuipa (biopericole). Se aplică obligatoriu centura de siguranță.

15.2. Subiectul refuză îmbarcarea în autospeciala de poliție

Înainte de a începe îmbarcarea subiectului, polițistul se asigură că ușa sau ușile autospecialei sunt deschise și orientează subiectul către ele. În cazul în care acesta prezintă opoziție, poate aplica una dintre următoarele tehnici:

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

15.2.1. Tehnica 1

– prinde cu mâna de suport de îmbrăcămintea subiectului în zona umărului și cu degetul mare produce presiune dinamică asupra unui punct situat la inserția mușchilor biceps, pectoral și deltoid (plexul brahial);

– simultan împinge puternic și continuu cu degetul mare al mâinii dominante într-unul dintre punctele sensibile situate imediat deasupra bazinului, de o parte și de alta a coloanei vertebrale (nervul sciatic);

– menține o presiune continuă în punctele descrise, comunică cu subiectul și îi repetă cerința imperativă de a urca, până când acesta pășește în autospecială.

15.2.2. Tehnica 2

– prinde cu mâna de suport de îmbrăcămintea subiectului din zona umărului și cu degetul mare produce o presiune dinamică asupra unui punct situat la inserția mușchilor biceps, pectoral și deltoid (plexul brahial);

– simultan apucă palma mâinii depărtate (puternică) și o rotește spre interior;

– presează continuu plexul brahial, forțează încheietura mâinii prin torsiune spre interior și repetă cerința de a păși și de a urca în autovehicul.

15.2.3. Tehnica 3

– prinde cu mâna de suport de îmbrăcămintea subiectului din zona umărului și cu degetele produce presiune dinamică asupra punctului situat la inserția mușchilor biceps, pectoral și deltoid (plexul brahial);

– simultan prinde palma mâinii apropiate (slabă) din zona dorsală și o aduce în supraflexie; blochează cotul subiectului în propriul corp la nivelul șoldului;

– forțează constant încheietura mâinii și repetă permanent cerința de a păși și de a urca în mașină.

Se manifestă prudență la capacitatea subiectului de a lovi cu picioarele sau cu capul. Se aplică obligatoriu centura de siguranță, dacă mijlocul de transport dispune de acest sistem de protecție. Se evită utilizarea pulverizatorului cu substanțe iritant-lacrimogene, pentru că poate afecta alte persoane prezente în habitaclul autoturismului, conducătorul auto, membrii echipei de poliție, alți subiecți conduși la sediul structurii de poliție. Pentru a eficientiza presiunile dinamice aplicate suspectului, polițistul poate utiliza bastonul extensibil în modul restrâns, bastonul cu mâner lateral, pixul sau stick-ul pentru presopunctură tactică (kubotan).

15.3. Subiectul refuză debarcarea din autoturismul de serviciu

Pentru a scoate suspectul din autovehiculul de serviciu, polițistul deschide portiera pe partea acestuia, îl instruiește cu privire la acțiunile pe care urmează să le execute, decuplează centura de siguranță și sprijină mișcările acestuia la coborâre. În cazul în care acesta refuză să iasă, se poate aplica una dintre următoarele tehnici:

15.3.1. Tehnica 1

– introduce mâna de suport pe sub brațul dominant al suspectului, din față spre spate, și prinde cătușele de jos în sus (deschiderea mâinii este în sus);

– introduce cotul sub axila suspectului blocând zona humeroscapulară;

– forțează mâinile încătușate spre exterior și modulează unghiul acestora prin rotire în sus până când suspectul se ridică și iese din habitaclu.

15.3.2. Tehnica 2

– intră în habitaclu și prinde capul suspectului sub axila mâinii dominante;

– prinde cătușele cu mâna de suport pe sub brațul dominant al suspectului, din față spre spate (deschiderea mâinii este în jos);

– tracționează capul suspectului și cătușele spre exterior până extrage suspectul din autovehicul.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

15.3.3. Tehnica 3

– coboară corpul la nivelul suspectului și prinde mâna apropiată (de suport) din zona dorsală a palmei;

– blochează cotul suspectului în propriul corp la nivelul toracelui și duce palma în supraflexie;

– forțează încheietura mâinii simultan cu o mișcare de rotație spre exterior până când extrage suspectul din autovehicul.

Polițistul ține sub control nivelul de forță exercitat, repetă permanent cerința de a ieși și lasă timp suspectului să execute mișcările necesare, cum ar fi să scoată pe rând picioarele din autovehicul.

15.4. Subiectul refuză debarcarea din autospeciala de serviciu

Pentru a scoate suspectul din autovehiculul de serviciu polițistul urcă în autospecială, instruiește suspectul cu privire la acțiunile pe care urmează să le execute și eliberează centura de siguranță. Înainte de a deschide ușa/ușile îl dirijează și poziționează preventiv în partea din față a autovehiculului. În cazul în care acesta refuză să coboare, este necesar sprijinul altui polițist poziționat jos, în dreptul ușii autospecialei. Se poate aplica una dintre următoarele tehnici:

15.4.1. Tehnica 1

– polițistul se plasează în spatele suspectului și prinde cu mâna de suport de îmbrăcăminte în zona umărului;

– cu degetul mare produce presiune dinamică asupra punctului situat la inserția mușchilor biceps, pectoral și deltoid (plexul brahial);

– simultan împinge puternic și continuu cu degetul mare al mâinii dominante într-unul dintre punctele sensibile situate imediat deasupra bazinului, de o parte și de alta a coloanei vertebrale (nervul sciatic);

– menține o presiune continuă într-unul dintre punctele descrise, comunică cu subiectul și îi repetă cerința imperativă de a se deplasa spre ușă și de a coborî;

– menține permanent priza pe umărul suspectului pentru a îl proteja împotriva căderii și înainte de a îi da drumul se asigură că a fost luat în primire corect de polițistul de jos;

– polițistul din afara autospecialei preia suspectul folosind un procedeu tehnic de control forțat și îl sprijină în același timp până când coboară din autovehicul.

15.4.2. Tehnica 2

– polițistul se plasează în partea de suport a suspectului și introduce mâna sa de suport pe sub ambele brațe, cu priză pe cotul mâinii îndepărtate;

– compresează ambele mâini prin strângere puternică una spre cealaltă și forțează suspectul să facă mișcările cerute;

– conduce suspectul la ușă, îl așază pe podea în șezut și îl predă polițistului debarcat;

– polițistul din afara autospecialei preia suspectul în același mod sau folosind o altă tehnică, îl forțează și îl sprijină în același timp până când coboară din autovehicul.

15.4.3. Tehnica 3

– polițistul se plasează în spatele suspectului și introduce mâna sa dominantă pe sub ambele brațe, cu priză pe cotul mâinii îndepărtate;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– prinde cu brațul de suport gâtul suspectului și fixează un punct de sprijin cu mâna pe propria ceafă;

– compresează ambele mâini prin strângere puternică una spre cealaltă, împinge suspectul spre ușa autospecialei și îl forțează să facă mișcările cerute;

– conduce suspectul la ușă, îl așază pe podea în șezut și îl predă polițistului de jos;

– polițistul din afara autospecialei preia suspectul folosind un procedeu de forță și îl sprijină în același timp până când coboară din autovehicul.

15.4.4. Tehnica 4

– polițistul se plasează în partea de suport a suspectului și introduce mâna lui de suport pe sub brațul apropiat al suspectului;

– prinde palma de suport a suspectului din zona dorsală, cu degetul mare în palmă;

– blochează cotul suspectului prin tracțiune în propriul corp la nivelul pieptului;

– cu mâna dominantă prinde în același mod palma mâinii de suport a suspectului și o duce în supraflexie;

– conduce forțat suspectul la ușă, îl așază pe podea în șezut și îl predă polițistului de jos;

– polițistul din afara autospecialei preia suspectul în același mod sau folosind o altă tehnică, îl forțează și îl sprijină în același timp până când coboară din autovehicul.

ATENȚIE!



Nu se împinge niciodată suspectul aflat în rezistență cu spatele spre ușa autospecialei! Pentru manevrele de introducere sau de scoatere forțată în și din autovehiculele de serviciu a suspecților încătușați, aflați în opoziție pasivă sau activă, polițiștii pot utiliza orice alt procedeu (pârghii articulare, presiuni dinamice etc.) care realizează obiectivul acțiunii în mod controlat, adaptat și protectiv. Pentru acest lucru pot fi folosite și alte mijloace tehnice, cum sunt bastonul tactic extensibil, pixul sau stick-ul pentru presiuni dinamice etc. Atunci când există spațiul necesar, acțiunea simultană a doi polițiști asupra unui suspect poate obține mai repede și mai sigur obiectivul acțiunii de îmbarcare/debarcare!

16. Descătușarea

Îndepărtarea cătușelor de la mâinile unui suspect reprezintă o acțiune sensibilă din punct de vedere operaţional[91]. Aceasta trebuie să fie realizată exclusiv în condiţii autorizate, cu evaluarea dinamică a riscului pentru polițiști sau terți (mediu, prezența altor persoane, existența unor factori suplimentari), protejarea integrității persoanei eliberate (riscuri de agresiune sau de autoagresiune, evadare, complicații medicale etc.) și cu respectarea demnității și drepturilor fundamentale. Prioritatea este securitatea polițiștilor și a persoanei reținute iar aceasta poate fi asigurată doar prin respectarea strictă a unor reguli tactice.

16.1. Tehnica 1

Pentru îndepărtarea cătușelor polițiștii respectă regulile precizate anterior la încătușare şi efectuează următoarele:

– comunică permanent cu subiectul şi îl informează și instruieşte cu privire la activitatea care urmează;

– utilizează cheița cătușelor, deblochează sistemul de asigurare și mecanismul de înzăvorâre al cătușei de pe mâna de suport și o eliberează;

– polițistul poate alege să folosească cheița cu mâna dominantă sau dacă are dexteritatea necesară, cu cea de suport pentru a menține mâna puternică pe cătușe, pregătit să controleze forțat subiectul;

[91] Vezi lucrarea *Sistem Tactic Operativ de Protecţie – Tehnica şi tactica încătuşării*, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2014, Bucureşti.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– cere subiectului să pună mâna de suport pe cap, lateral sau la spate;

– se retrage în spate și lateral atât cât permite mâna întinsă a subiectului, deblochează cătușa în același mod și eliberează mâna dominantă.

16.2. Tehnica 2

Dacă suspectul trebuie să fie predat în custodia altui polițist în stare încătușată, polițistul efectuează următoarele activități:

– comunică cu subiectul şi îl informează și îl instruieşte cu privire la activitatea care urmează;

– deblochează sistemul de asigurare și mecanismul de înzăvorâre și eliberează cătușa de pe mâna de suport;

– așteaptă până când polițistul care primește suspectul încătușează mâna eliberată;

– deblochează și eliberează în același mod cătușa de pe mâna dominantă și sprijină aplicarea celei de-a doua cătușe a celuilalt polițist pe mâna dominantă a suspectului.

16.3. Tehnica 3

Este o variantă a Tehnicii 2, aplicabilă în cazul unui suspect considerat deosebit de periculos. Prin această tehnică se păstrează permanent starea de încătușare a suspectului atunci când trebuie să fie predat în custodia altui polițist și sunt necesare următoarele activități:

– subiectul este informat și instruit cu privire la acțiunea care îl vizează;

– polițistul care ia în primire suspectul aplică cătușa pe mâna de suport și așteaptă ca lucrătorul care predă suspectul să elibereze cătușa care îi aparține;

– polițistul care ia în primire suspectul aplică cătușa pe mâna dominantă și așteaptă ca lucrătorul care predă suspectul să elibereze cătușa care îi aparține.

17. Precauții și acțiuni interzise la încătușare

La încătușare polițiștii evită următoarele:

– să încătușeze un suspect venind din față;

– să lovească cu cătușa încheietura mâinii suspectului;

– să încătușeze direct un suspect care opune rezistență; acesta trebuie mai întâi adus în stare de control prin imobilizare fizică, după care se realizează încătușarea.

La încătușare polițiștii nu efectuează următoarele:

– nu țin în mâini un alt mijloc de intervenție în același timp cu cătușele;

– nu încătuşează doi suspecţi împreună;

– nu încătușează suspectul de el sau de alt polițist;

– nu încătușează suspectul de un punct fix din autovehicul, aeronavă, elemente constructive sau naturale din mediu;

– nu pune și nu ține un suspect în poziții din care nu poate respira corect[92];

– nu pune și nu ține un suspect în poziții degradante, care ar aduce o atingere a demnității umane.

18. Asfixia pozițională a suspectului

Asfixia pozițională[93] se manifestă atunci când poziția corpului suspectului afectează capacitatea lui de a respira[94]. O astfel de situație are loc atunci când acesta este presat puternic

[92]https://www.whatdotheyknow.com/request/118762/response/306068/attach/4/Redacted%20Officer%20Safety%20Training%20SOPs.htm.tif.pdf sursă online accesată la data de 15.12.2021.

[93]Asfixia pozițională este un termen întâlnit în jurisprudența CEDO (CASE OF MAGHERINI AND OTHERS v. ITALY) și în literatura de specialitate din alte țări.

[94] Suspect Restraint and Sudden Death By DONALD T. REAY, M.D., May 1996, Volume 65, Number 5, pag. 22, United States, Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, Washington, DC 20535.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

la sol de polițiști în vederea imobilizării[95]. Însă și ținerea în așteptare a suspectului culcat cu fața în jos și încătușat cu mâinile la spate comportă riscuri[96]. În alte țări forțele de poliție cunosc de zeci de ani că menținerea persoanei încătușate în această poziție pentru o perioadă lungă de timp poate constitui un pericol pentru pentru sănătatea lui[97]. Nivelul de risc crește în cazul persoanelor aflate sub influența substanțelor stimulante sau a alcoolului, a indivizilor supraponderali ori care prezintă afecțiuni medicale, mai cu seamă dacă anterior s-au opus reținerii și au depus un efort ridicat în timpul imobilizării, aflându-se într-o stare de agitație avansată.

„Cercetările au relevat că atunci când un subiect încătușat este ținut la sol cu fața în jos, respirația îi este împiedicată semnificativ. Deși acesta poate inspira o cantitate de oxigen, aceasta nu este suficientă pentru a-i menține funcțiile corporale în timp. La un moment dat, individul începe să funcționeze cu un deficit de oxigen. Mai mult, nevoia crescută de oxigen a individului datorită activității musculare cauzate de rezistență și/sau consumul de droguri exacerbează deficitul. Incapacitatea de a inspira suficient oxigen poate duce la deces[98]*”*.

În Suedia, un studiu retrospectiv la nivel național, cu durata de 32 de ani, a identificat 52 de cazuri de deces subit în timpul imobilizării persoanelor aflate în stare de agitație ridicată, 50 de persoane de sex masculin și două de sex feminin. În 90% din cazuri, decesul a survenit în urma încătușării subiecților în poziția culcat cu fața în jos la sol. Substanțele stimulante au fost descoperite în 69% din cazuri, iar două treimi dintre decedați erau fie supraponderali, fie obezi[99].

Din considerentele de mai sus, imediat după încătușare, pentru a-i permite să respire normal, polițiștii pot lua în considerare poziționarea subiectului în șezut, genunchi sau în picioare, chiar și în cazul celui care nu se conformează solicitărilor sau opune rezistență.

În cazul în care subiectul încătușat își pierde conștiența, dar prezintă puls și respirație, dacă nu este suspect de o traumă, va fi plasat în poziția laterală de siguranță[100] folosită în protocoalele de prim ajutor de bază. Aceasta este o postură în care persoana aflată la sol în stare inconștientă este așezată pe o parte a corpului, cu scopul menținerii căilor aeriene libere și prevenirii aspirației conținutului gastric sau a altor secreții în plămâni. Este contraindicată poziționarea lui pe spate, deoarece există riscul obstrucției căilor aeriene superioare cu propria limbă sau secreții/lichide din vărsătură.

După aducerea subiectului încătușat în poziții din care poate respira, polițiștii îl supraveghează permanent, iar dacă prezintă dificultăți de respirație sau își pierde conștiența, cer imediat ajutor specializat de urgență.

19. Activități desfășurate de polițiști cu ocazia mutării suspectului dintr-un loc în altul

De fiecare dată când mută suspectul dintr-un loc în altul, polițistul efectuează următoarele activități:

– controlează cătușele și reverifică dacă sunt aplicate adecvat și dacă imobilizarea mâinilor este efectivă;

– reajustează cătușele dacă este evident că există o strângere exagerată care poate provoca traume la nivelul încheieturilor mâinilor;

– în funcție de situație, poate schimba poziția cătușelor cu mâinile în față.

---

[95]https://www.ojp.gov/pdffiles/posasph.pdf, sursă online accesată la data de 05.06.2026.
[96]https://www.supremecourt.gov/DocketPDF/20/20391/158828/20201026155943826_2020.10.26%20Policing%20Scholars%20Amicus%20Brief.pdf, sursă online accesată la data de 05.06.20026.
[97]*Idem*.
[98]*Idem*.
[99] https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/1556-4029.70237, sursă online accesată la data de 05.06.2026.
[100] https://fiipregatit.ro/ghiduri/-despre-8-21, sursă online accesată la data de 04.06.2026.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

ATENȚIE!



Este recomandat ca pe toată durata activităților de manevrare tactică a unui suspect (încătușare, control corporal, ridicare, coborâre, conducere, îmbarcare, debarcare) polițistul să mențină permanent comunicarea cu acesta. Îl informează și îl instruiește cu privire la acțiunile care urmează, îl sugestionează în ceea ce privește atitudinea, îi comunică ce așteaptă de la el și îi solicită să coopereze la manevrele necesare. Îl îndrumă, prin repetarea permanentă a fiecărei cerințe secvențiale, pentru a obține obiectivul fiecărei mișcări în mod cât mai protejat. Folosește elemente de forță doar dacă este absolut necesar, atunci când suspectul prezintă rezistență pasivă sau activă.

NOTĂ. *Pentru o informație mai explicită cu privire la procedurile de imobilizare și securizare prin aplicarea temporară a cătușelor, prezentate în acest capitol, recomandăm consultarea lucrării „Sistem Tactic Operativ de Protecţie – Tehnica încătușării" (Cezar Cristea, Editura MAI, Bucureşti, 2014*[101]*) și a Dispoziției I.G.P.R. nr. 367735 din 12.12.2019, ambele beneficiind de exemplificări bine detaliate prin fotograme.*

[101] chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://editura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/2024/STOPIIINCATUSAREFINAL.pdf

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XI – CONDUCEREA PERSOANELOR LA SEDIUL STRUCTURII DE POLIȚIE



Conducerea persoanelor la sediul poliției sau către alte locuri autorizate reprezintă o măsură polițienească cu un grad ridicat de sensibilitate operațională și juridică. Ea presupune respectarea strictă a normelor legale și a principiilor proporționalității, dar și adoptarea unor măsuri tactice menite să asigure integritatea polițiștilor, a persoanei conduse și a terților. Acțiunea în sine constă în îndrumarea și însoțirea unei persoane sub pază la sediul structurii unde își desfășoară activitatea polițistul, în vederea lămuririi unei situații ori pentru luarea altor măsuri. Privitor la conducerea persoanelor la sediul poliției Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române stipulează următoarele[102]:

Articolul 36

(1) Polițistul este îndreptățit să conducă o persoană la sediul poliției, atunci când:

a) în condițiile art. 34 alin. (3), nu s-a putut stabili identitatea acesteia ori există motive verosimile pentru a bănui că identitatea declarată nu este reală sau documentele prezentate nu sunt veridice;

b) din cauza comportamentului, locului, momentului, circumstanțelor ori a bunurilor aflate asupra sa, creează motive verosimile pentru a bănui că pregătește sau a comis o faptă ilegală;

c) prin acțiunile sale periclitează viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, sau ordinea publică;

d) luarea unor măsuri legale, pe loc, ar putea crea un pericol pentru aceasta sau pentru ordinea publică.

(2) Polițistul are obligația de a raporta șefului său ierarhic despre conducerea persoanei la sediul poliției, în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu.

(3) Persoana este condusă la cea mai apropiată unitate de poliție la care se poate realiza identificarea sa, verificarea situației de fapt și, după caz, luarea măsurilor legale.

(4) Verificarea situației de fapt și, după caz, luarea măsurilor legale față de persoana condusă la sediul poliției se realizează de îndată, fără a depăși un termen de 8 ore de la momentul inițierii deplasării.

[102] Art. 36-40 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

(4^1) În situația în care identitatea persoanei nu a putut fi stabilită în termenul prevăzut la alin. (4), acest termen se prelungește cu perioada necesară stabilirii identității, verificării situației de fapt și, după caz, luării măsurilor legale, fără a depăși un termen de 12 ore de la momentul inițierii deplasării.

(5) Polițistul are obligația de a permite persoanei să părăsească de îndată sediul poliției:

a) după finalizarea activităților, chiar dacă termenele prevăzute la alin. (4) și (4^1) nu au expirat;

b) după expirarea termenului prevăzut la alin. (4), dacă identitatea persoanei a fost stabilită;

c) după expirarea termenului prevăzut la alin. (4^1), chiar dacă identitatea persoanei nu a putut fi stabilită.

(6) Se interzice introducerea persoanei aflate în sediul poliției într-un centru de reținere și arestare preventivă.

(7) Dacă în cadrul verificărilor se constată existența unor indicii cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, se procedează conform normelor de procedură penală. Dispozițiile alin. (5) și (6) nu se aplică în cazul în care s-a dispus reținerea ori arestarea preventivă.

Articolul 37

Dacă persoana legitimată sau condusă la sediul poliției sau al altor instituții prezintă simptome vizibile care relevă necesitatea acordării asistenței medicale de urgență, în cel mai scurt timp, polițistul solicită serviciilor specializate acordarea acestei asistențe.

Articolul 38

(1) Persoana condusă la sediul poliției are următoarele drepturi:

a) de a fi informată cu privire la motivele conducerii la sediul poliției;

b) de a fi informată cu privire la drepturile ce îi revin;

c) de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii, potrivit art. 39;

d) de a fi asistată de un avocat, potrivit legii, de a comunica direct cu acesta, în condiții care să asigure confidențialitatea, precum și de a nu da nicio declarație fără prezența acestuia, cu excepția comunicării datelor de identificare ori a unor informații necesare înlăturării unei stări de pericol iminent la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a sa ori a altei persoane;

e) de a solicita informarea unui membru de familie sau a altei persoane desemnate de aceasta cu privire la măsura luată;

f) de a solicita informarea reprezentanților diplomatici ai statului de proveniență, în cazul cetățenilor străini;

g) de a fi consultată de un medic sau, pe propria cheltuială, de medicul indicat de aceasta;

h) de a comunica prin interpret sau prin intermediul unei persoane cu aptitudini de comunicare, în situația în care nu vorbește, nu înțelege limba română, nu se poate exprima sau prezintă handicap auditiv ori surdocecitate.

(2) Polițistul este obligat să informeze persoana, potrivit alin. (1) lit. a), înainte de a lua măsura conducerii la sediul poliției, iar potrivit alin. (1) lit. b), în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu. La solicitare, polițistul are obligația de a contacta persoanele prevăzute la alin. (1) lit. d)-g). Dreptul prevăzut la alin. (1) lit. h) se asigură la cerere sau din oficiu.

(3) În cazul minorului sau al persoanei lipsite de capacitate de exercițiu, polițistul are obligația:

a) de a informa cu privire la măsura luată părinții, tutorele ori alt reprezentant legal sau, dacă niciunul dintre aceștia nu poate fi contactat sau nu se prezintă, autoritatea competentă potrivit legii;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

b) de a nu lua declaraţii de la aceasta sau de a nu îi solicita semnarea unor înscrisuri, în lipsa unui reprezentant legal sau a celui al autorităţii competente, cu excepţia comunicării datelor de identificare.

(4) Dispoziţiile alin. (1)-(3) nu aduc atingere normelor de procedură penală sau celor privind executarea pedepselor şi a măsurilor privative de libertate, care se aplică în mod corespunzător.

Articolul 39

(1) Persoana condusă la sediul poliţiei, în situaţiile prevăzute la art. 36 alin. (1), poate contesta măsura dispusă de poliţist, înainte de încetarea acesteia, la şeful ierarhic al poliţistului.

(2) Contestaţia se depune, în scris, la poliţist sau la şeful ierarhic al acestuia. Poliţistul care primeşte contestaţia este obligat să o transmită de îndată şefului său ierarhic. La depunerea contestaţiei, persoana condusă la sediul poliţiei primeşte o dovadă de primire.

(3) Şeful ierarhic al poliţistului se pronunţă cu celeritate, în scris. Înscrisul se înregistrează în evidenţele unităţii de poliţie, iar o copie a acestuia se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal. Refuzul primirii copiei se consemnează pe înscris.

(4) În cazul în care constată că nu este necesară menţinerea măsurii, şeful ierarhic al poliţistului are obligaţia de a permite persoanei să părăsească sediul poliţiei.

Articolul 40

(1) Poliţistul întocmeşte un proces-verbal în care consemnează motivele conducerii persoanei la sediul poliţiei, măsurile realizate cu această ocazie, modalitatea de exercitare a drepturilor prevăzute la art. 38, ca urmare a aducerii la cunoştinţă, rezultatul controlului corporal, al bagajelor şi al vehiculului, dacă a utilizat mijloace de constrângere, prezenţa unor urme vizibile de violenţă la momentul legitimării şi al finalizării verificărilor, ora iniţierii deplasării la sediul poliţiei şi finalizării verificării situaţiei persoanei şi luării măsurilor legale.

(2) Procesul-verbal prevăzut la alin. (1) se înregistrează în evidenţele unităţii de poliţie şi se semnează de poliţist şi de persoana în cauză sau de reprezentantul legal. O copie a procesului-verbal se predă persoanei în cauză sau de reprezentantul legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului.

Privitor la conducerea persoanelor la sediul poliţiei de frontieră OUG nr. 104/2001 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei de Frontieră române stipulează următoarele[103]:

ART. 27^4 (1) Poliţistul de frontieră este îndreptăţit să conducă o persoană la sediul poliţiei de frontieră atunci când:

a) în condiţiile art. 27^2 alin. (3), nu s-a putut stabili identitatea acesteia ori există motive verosimile pentru a bănui că identitatea declarată nu este reală sau că documentele prezentate nu sunt veridice;

b) din cauza comportamentului, locului, momentului, circumstanţelor ori a bunurilor aflate asupra sa, există motive verosimile pentru a bănui că pregăteşte sau a comis o faptă ilegală;

c) prin acţiunile sale periclitează viaţa, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, sau ordinea publică;

d) luarea unor măsuri legale, pe loc, ar putea crea un pericol pentru aceasta sau pentru ordinea publică.

(2) Poliţistul de frontieră are obligaţia de a raporta şefului său ierarhic despre conducerea persoanei la sediul poliţiei de frontieră, în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu.

(3) Persoana este condusă la cea mai apropiată unitate de poliţie de frontieră la care se poate realiza identificarea sa, verificarea situaţiei de fapt şi, după caz, luarea măsurilor legale.

[103] Art. 27^4-27^8 din OUG nr. 104/2001, actualizată. Art. 36-40 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naţionale şi internaţionale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

(4) Verificarea situaţiei de fapt şi, după caz, luarea măsurilor legale faţă de persoana condusă la sediul poliţiei de frontieră se realizează de îndată.

(5) Poliţistul de frontieră are obligaţia de a permite persoanei să părăsească, de îndată, sediul poliţiei de frontieră după finalizarea activităţilor, conform alin. (4), sau ia măsurile legale care se impun.

(6) Dacă în cadrul verificărilor se constată existenţa unor indicii cu privire la săvârşirea unei infracţiuni, se procedează conform normelor de procedură penală. Dispoziţiile alin. (5) nu se aplică în cazul în care s-a dispus reţinerea ori arestarea preventivă.

ART. 27^5 Dacă persoana legitimată sau condusă la sediul poliţiei de frontieră sau al altor instituţii prezintă simptome vizibile care relevă necesitatea acordării asistenţei medicale de urgenţă, în cel mai scurt timp, poliţistul de frontieră solicită serviciilor specializate acordarea acestei asistenţe.

ART. 27^6 (1) Persoana condusă la sediul poliţiei de frontieră are următoarele drepturi:

a) de a fi informată cu privire la motivele conducerii la sediul poliţiei de frontieră;

b) de a fi informată cu privire la drepturile ce îi revin;

c) de a formula contestaţie împotriva dispunerii măsurii, potrivit art. 27^7;

d) de a fi asistată de un avocat, potrivit legii, de a comunica direct cu acesta, în condiţii care să asigure confidenţialitatea, precum şi de a nu da nicio declaraţie fără prezenţa acestuia, cu excepţia comunicării datelor de identificare ori a unor informaţii necesare înlăturării unei stări de pericol iminent la adresa vieţii, sănătăţii sau integrităţii corporale a sa ori a altei persoane;

e) de a solicita informarea unui membru de familie sau a altei persoane desemnate de aceasta cu privire la măsura luată;

f) de a solicita informarea reprezentanţilor diplomatici ai statului de proveniență, în cazul cetăţenilor străini;

g) de a fi consultată de un medic sau, pe propria cheltuială, de medicul indicat de aceasta;

h) de a comunica prin interpret sau prin intermediul unei persoane cu aptitudini de comunicare, în situaţia în care nu vorbeşte, nu înţelege limba română, nu se poate exprima sau prezintă handicap auditiv ori surdocecitate.

(2) Poliţistul de frontieră este obligat să informeze persoana, potrivit alin. (1) lit. a), înainte de a lua măsura conducerii la sediul poliţiei de frontieră, iar potrivit alin. (1) lit. b), în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu. La solicitare, poliţistul de frontieră are obligaţia de a contacta persoanele prevăzute la alin. (1) lit. d)-g). Dreptul prevăzut la alin. (1) lit. h) se asigură la cerere sau din oficiu.

(3) În cazul minorului sau al persoanei lipsite de capacitate de exerciţiu, poliţistul de frontieră are obligaţia:

a) de a informa cu privire la măsura luată părinţii, tutorele ori alt reprezentant legal sau, dacă niciunul dintre aceştia nu poate fi contactat sau nu se prezintă, autoritatea competentă potrivit legii;

b) de a nu lua declaraţii de la aceasta sau de a nu îi solicita semnarea unor înscrisuri, în lipsa unui reprezentant legal sau a celui al autorităţii competente, cu excepţia comunicării datelor de identificare.

(4) Dispoziţiile alin. (1)-(3) nu aduc atingere normelor de procedură penală sau celor privind executarea pedepselor şi a măsurilor privative de libertate, care se aplică în mod corespunzător.

ART. 27^7 (1) Persoana condusă la sediul poliţiei de frontieră, în situaţiile prevăzute la art. 27^4 alin. (1), poate contesta măsura dispusă de poliţistul de frontieră, înainte de încetarea acesteia, la şeful ierarhic al poliţistului de frontieră.

(2) Contestaţia se depune, în scris, la poliţistul de frontieră sau la şeful ierarhic al acestuia. Poliţistul de frontieră care primeşte contestaţia este obligat să o transmită, de îndată,

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

şefului său ierarhic. La depunerea contestaţiei, persoana condusă la sediul poliţiei primeşte o dovadă de primire.

(3) Şeful ierarhic al poliţistului de frontieră se pronunţă cu celeritate, în scris. Înscrisul se înregistrează în evidenţele unităţii de poliţie de frontieră, iar o copie a acestuia se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal. Refuzul primirii copiei se consemnează pe înscris.

(4) În cazul în care constată că nu este necesară menţinerea măsurii, şeful ierarhic al poliţistului de frontieră are obligaţia de a permite persoanei să părăsească sediul poliţiei de frontieră.

ART. 27^8 (1) Poliţistul de frontieră întocmeşte un proces-verbal în care consemnează motivele conducerii persoanei la sediul poliţiei de frontieră, măsurile realizate cu această ocazie, modalitatea de exercitare a drepturilor prevăzute la art. 27^4, ca urmare a aducerii la cunoştinţă, rezultatul controlului corporal, al bagajelor şi al vehiculului, dacă a utilizat mijloace de constrângere, prezenţa unor urme vizibile de violenţă la momentul legitimării şi al finalizării verificărilor, ora iniţierii deplasării la sediul poliţiei de frontieră şi finalizării verificării situaţiei persoanei şi luării măsurilor legale.

(2) Procesul-verbal prevăzut la alin. (1) se înregistrează în evidenţele unităţii de poliţie de frontieră şi se semnează de poliţistul de frontieră şi de persoana în cauză sau de reprezentantul legal. O copie a procesului-verbal se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului."

Activitatea de conducere a persoanelor suspecte se realizează de doi sau mai mulți polițiști, de la locul descoperirii acestora la sediul structurii de poliție, ori din/în alte locuri, în funcție de misiunea primită, prin însoțire, pentru a asigura supravegherea ori protecția acestora. În funcție de situație, echipa de conducere poate fi alcătuită din polițiștii aflați deja în misiune, polițiștii din echipa de sprijin ori din polițiști desemnați special în acest sens.

Activitatea de conducere a persoanelor suspecte îmbracă următoarele forme:

– conducerea voluntară a persoanelor care cooperează;

– conducerea asistată a persoanelor în necooperare moderată;

– conducerea forțată prin control fizic/imobilizare a persoanelor aflate în rezistență activă.

În funcție de felul deplasării, conducerea se realizează, de regulă, în felul următor:

– pe jos;

– cu autovehiculul.

1. Compunerea echipei

Numărul polițiștilor necesari activității de conducere se stabilește în funcție de:

– numărul suspecților;

– gradul de periculozitate al acestora;

– caracteristicile terenului și ale mediului;

– distanța pe care urmează să se efectueze conducerea.

2. Conducerea pe jos

Misiunea polițiștilor de conducere a suspecților pe jos se efectuează, de regulă, pe distanțe scurte, de la locul descoperirii acestora până la cea mai apropiată cale de comunicație, de unde se continuă prin utilizarea mijloacelor de transport din dotare până la sediu.

De regulă, echipa de conducere va fi alcătuită astfel[104]:

– 2 polițiști pentru 1-3 persoane;

[104] Colectiv – *Teoria și practica aplicată a Poliției de Frontieră* – volumul 1, Editura Ministerului de Interne, București, 2001, pag.158.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– 3 polițiști pentru 4-6 persoane;

– când numărul persoanelor este mai mare de 6, efectivul se mărește cu un polițist pentru fiecare doi subiecți.

2.1. Activități desfășurate de polițiști înainte de trecerea la conducerea suspecților

Înainte de trecerea la efectuarea conducerii pe jos, polițiștii îndeplinesc următoarele:

– primesc misiunea: la plecarea echipei, acesteia i se precizează[105] *pe cine, cum, când* și *unde* conduce, *de unde* și *de la cine* vor fi luate în primire persoanele, *unde, cum* și *cui* trebuie predate, obiectele ridicate, itinerarul de deplasare, timpul afectat pentru executarea misiunii și modul de realizare și menținere a legăturii cu dispeceratul;

– se dotează cu mijloacele necesare efectuării misiunii;

– își stabilesc sarcinile; de exemplu, cine pleacă în urmărirea suspectului/suspecților care fuge/fug și cine rămâne să supravegheze celelalte persoane;

– efectuează identificarea suspecților;

– în funcție de situație (fapta săvârșită, grad de periculozitate etc.), execută încătușarea, controlul corporal și controlul bagajului suspecților;

– rețin semnalmentele subiecților, astfel încât să poată informa rapid dispeceratul în situația în care unul dintre aceștia reușește să fugă[106];

– planifică itinerarul de deplasare; în funcție de situație, acest element se stabilește atunci când conducerea se face de către polițiștii care au descoperit suspecții;

– informează dispeceratul cu privire la traseul care va fi urmat, distanța aproximativă, locul unde suspecții sunt îmbarcați în autovehiculul de serviciu, precum și timpul necesar conducerii la sediu[107];

– instruiesc persoanele reținute cu privire la comportamentul pe care trebuie să îl aibă pe timpul conducerii;

– evaluează situația; astfel, în funcție de gradul de periculozitate al suspecților sau atunci când numărul lor este ridicat, ori când se apreciază că numărul polițiștilor este insuficient sau timpul, anotimpul, starea vremii, caracteristicile terenului ori condițiile de vizibilitate pot favoriza fuga, nu trec la efectuarea conducerii; într-un astfel de caz, se solicită întăriri, iar până la sosirea acestora, suspecții sunt ținuți permanent sub observare în poziții sigure (dispuși la sol cu fața în jos).

2.2. Formațiile de deplasare ale echipei de conducere

În funcție de situație, polițiștii pot adopta următoarele formații[108]:

– la echipa formată din doi polițiști, deplasarea se va face de o parte și de alta, în spatele persoanelor suspecte, la o distanță de 3-5 m;

– când conducerea este realizată de trei polițiști, deplasarea se va face în următorul mod: doi merg la 3-5 m de o parte și de alta a subiecților, iar șeful echipei la 3-5 m înapoia lor;

– echipa formată din patru polițiști se va deplasa astfel: doi merg la 3-5 m de o parte și de alta a persoanelor, șeful echipei la 3-5 m înapoia lor, iar al patrulea la 5-10 m în fața;

– când efectivul echipei este mai mare de patru polițiști, formația acesteia se stabilește în funcție de numărul persoanelor, caracteristicile terenului și acoperirile de pe itinerarul de

[105] Colectiv – *Tactica Poliției de Frontieră. Supravegherea frontierei de stat*, volumul 1, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2004, pag. 93.

[106] Polițiștii vor căuta să rețină: sexul, vârsta aparentă și înălțimea; rasa, culoarea părului și a tenului; reținerea unei anumite particularități fizice; corpolența și particularități ale mersului; elementele caracteristice ale feței și ale vocii; ținuta vestimentară. Popescu Ion, Ene Tudorel, Stanciu Ion – *Tactica intervenției polițienești*, Editura Ministerului de Interne, 1999, pag.17.

[107] Acestea sunt utile în special când sunt conduse la sediul poliției persoane de sex feminin. În acest fel se înlătură probabilitatea unor acuzații ulterioare de agresiune sexuală ce ar fi fost săvârșite de polițiști;

[108] Colectiv – *Teorie și tactică grănicerească – Serviciul de pază grăniceresc*, Note de curs, Iași, 1996, pag. 155.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

acțiune (păduri, vegetație deasă etc.), astfel încât să se excludă posibilitatea de fugă sau de atac prin surprindere;

– când echipa are în dotare câine de serviciu, polițistul care îl are în primire (conductor) se deplasează în spatele persoanelor conduse.

Distanțele menționate anterior au caracter orientativ. Acestea pot fi mărite sau micșorate în funcție de situație și de caracteristicile itinerarului de deplasare.

2.3. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea conducerii persoanelor

La efectuarea conducerii pe jos, polițiștii îndeplinesc următoarele:

– supraveghează permanent suspecții și împrejurimile;

– păstrează o poziție și distanță oportună activ față de persoanele conduse de maniera în care să prevină un atac, dar să zădărnicească totodată fuga;

– interzic discuțiile și semnele între suspecți;

– interzic utilizarea telefoanelor mobile;

– pe timpul nopții îi iluminează cu lanterna;

– în cazul mai multor persoane reținute, atunci când polițiștii nu dispun de suficiente mijloace de imobilizare și este necesară efectuarea conducerii pe jos, încătușează persoanele care prezintă un pericol mai mare; în funcție de situație, celelalte persoane pot fi conduse cu mâinile ridicate ori la ceafă[109];

– în funcție de număr, suspecții se deplasează în coloană câte unu, doi sau trei;

– când numărul suspecților este mare și se apreciază că în timpul activității de conducere a întregului grup este posibilă pierderea controlului sau un atac asupra polițiștilor, se trece la fragmentarea grupului și conducerea pe părți.

2.4. Conducerea suspecților pe jos în stare liberă

Conducerea la sediul poliției în vederea luării unor măsuri legale poate fi efectuată cu persoana în stare liberă sau încătușată, pe jos, atunci când distanța de parcurs este relativ mică, ori cu un autovehicul, atunci când distanța este mai mare. Mai pot exista și ale cazuri, în funcție de situația tactică, însă în toate sunt necesare unele precauții operative. În acest sens, polițiștii efectuează următoarele:

– informează suspectul asupra acțiunilor care urmează să aibă loc și îl instruiește asupra atitudinii necesare pe timpul acestora;
– fac controlul corporal de siguranță și controlul bagajelor;
– când echipa este formată din doi polițiști, aceștia încadrează suspectul și, dacă există suspiciunea unei tentative de fugă sau atac, angajează prize de siguranță;
– supraveghează permanent suspectul, chiar dacă acesta pare să se conformeze cerințelor și sunt pregătiți pentru a opri o tentativă de evadare sau un act de agresiune;
– aleg traseul cel mai scurt și mai simplu, fac cât mai puține opriri și evită zonele în care suspectul ar putea fi cunoscut;
– evită zonele cu trafic pietonal sau auto aglomerat, locurile slab luminate, cu vegetație deasă etc.

2.5. Conducerea suspecților pe jos în stare încătușată

După aplicarea cătușelor, suspectul poate reprezenta în continuare un pericol, dar el se află într-o stare vulnerabilă din punct de vedere al echilibrului, al capacității de a vedea și

[109] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 114.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

observa și cel mai important, de a se proteja. Capacitatea lui de a se prinde de obiecte și structuri constructive sau de a interpune mâinile în cazul unei căderi, este anulată. Odată încătușat, polițistul este responsabil cu transportul acestuia în siguranță până la sediu. Orice vătămare produsă pe timpul deplasării și până la predarea în custodia celor în drept poate constitui un motiv pentru plângeri ulterioare. În stare încătușată, înaintea executării oricărei manevre, se aduce mai întâi la cunoștința suspectului cerința acesteia și i se solicită să participe la realizarea ei, pentru a diminua disconfortul de manevrare și pentru a mări gradul de protecție. Acesta poate fi confuz în urma luptei, a surplusului de adrenalină, a consumului de alcool sau de droguri etc. şi de aceea poliţistul trebuie să se asigure înainte că subiectul a înţeles exact comenzile sale.

Este recomandat ca suspectul să fie menţinut permanent în posturi dezechilibrate, din care să nu poată folosi forța (majoră) de împingere în sol. La rândul lui polițistul păstrează poziţii naturale, din care să fie capabil să utilizeze toată forţa corpului dacă este necesar, să execute mişcări precise şi să aibă acces uşor la punctul de lucru (mâna asupra căreia acţionează).

În cazul în care subiectul nu se conformează solicitărilor transmise, polițistul poate realiza conducerea lui prin aplicarea unei forțe de control, produsă prin intermediul tehnicilor articulare sau (în unele situații) prin manevrarea dureroasă a cătușelor.

2.5.1. Conducerea simplă cu priză pe lanțul de legătură al cătușelor

Conducerea cu ajutorul prizei realizate pe cătușe asigură un control suficient asupra unor subiecți care nu se opun și se poate efectua conform tehnicilor prezentate mai jos.

2.5.1.1 Tehnica 1

Această tehnică se realizează atunci când subiectul este încătușat cu mâinile în față din motive medicale ori în alte situații când se impune acest lucru (în cadrul instanțelor etc.). Priza pe cătușe se realizează cu mâna dominantă, în interior, pe sub brațul apropiat.

2.5.1.2. Tehnica 2

Această tehnică se folosește când subiectul este încătușat cu mâinile la spate. Priza pe cătușe se realizează cu mâna dominantă, în interior pe sub brațul apropiat.

2.5.2. Conducerea prin intermediul tehnicilor articulare

Se folosește, de regulă, atunci când subiectul opune rezistență după încătușare. Controlul se realizează prin intermediul unor tehnici articulare, în combinație cu manevrarea corpului cătușelor aplicate, care produc durere intensă și impun conformarea rapidă la solicitările polițistului. Considerăm că aceste tehnici sunt potrivite în astfel de situații, spre deosebire de cele efectuate cu ajutorul prizei pe lanțul cătușelor. Astfel, subiectul încătușat poate fi condus conform tehnicilor prezentate mai jos.

2.5.2.1. Tehnica 1

Este folosită în cazuri când se impune încătușarea cu mâinile în față: suspectul prezintă o afecțiune medicală importantă ori în alte situații (instanță etc.). În acest caz polițistul efectuează următoarele:

– face o răsucire completă a mâinilor încătușate spre exterior;

– prinde cătușele cu mâna dominantă, din interior pe sub brațul apropiat (palma este orientată spre sol);

– rigidizează brațul și împinge cătușele spre sol;

– împinge cătușele spre înainte obligând suspectul să se deplaseze spre înainte.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.






2.5.2.2. Tehnica 2

Această tehnică se folosește atunci când subiectul este încătușat cu mâinile la spate. Conducerea se realizează prin forțarea articulației mâinii, iar pentru aceasta polițistul efectuează următoarele:

– introduce mâna dominantă pe sub brațul de suport al suspectului, din față spre spate, și prinde cătușele de jos în sus (deschiderea mâinii este în sus);
– introduce cotul sub axila suspectului blocând zona humeroscapulară;
– aduce mâinile încătușate spre exterior și le poziționează în dreptul șoldului suspectului;
– tracționează cătușele spre înainte în mod controlat obligând suspectul să se deplaseze spre înainte;
– dacă este cazul, modulează unghiul cătușelor pe încheietura mâinilor lui pentru a forța suspectul să efectueze mișcările cerute.

2.5.2.3. Tehnica 3

Se folosește atunci când subiectul este încătușat cu mâinile la spate. Conducerea se efectuează prin forțarea articulației mâinii și pentru realizare polițistul execută următoarele:

– se plasează în partea de suport a suspectului și introduce mâna lui de suport pe sub brațul apropiat al suspectului;
– prinde palma de suport a suspectului din zona dorsală, plasând degetul mare în palmă;
– blochează cotul suspectului prin tracțiune în propriul corp la nivelul pieptului;
– cu mâna dominantă prinde în același mod palma mâinii de suport a suspectului și o duce în supraflexie;
– forțează controlat încheietura mâinii pentru a obliga suspectul să efectueze mișcările pe care i le cere.

2.5.2.4. Tehnica 4

Și această tehnică se folosește când subiectul este încătușat cu mâinile la spate. Conducerea se realizează prin forțarea articulației umărului și pentru îndeplinire polițistul efectuează următoarele:

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– se plasează în partea de suport a suspectului;

– ține mâna dominantă dreaptă și o introduce pe sub axila acestuia până în zona superioară a brațului;

– plasează corpul în contact lateral cu cel al suspectului și prinde cu mâna de suport de încheietura propriei mâini dominante;

– rigidizează întregul ansamblu, aplică presiune puternică spre sol asupra umărului și apleacă suspectul spre înainte;

– îi blochează capul suspectului cu palma mâinii dominante și forțează zona humeroscapulară spre înainte, determinând suspectul să se deplaseze.

2.5.2.5. Tehnica 5

Este folosită când subiectul este încătușat cu mâinile la spate și este necesară deplasarea lui în mod controlat printr-o zonă foarte îngustă (spre exemplu, trecerea prin bariera de acces la metrou). Pentru aceasta polițistul efectuează următoarele:

– apleacă suspectul spre înainte şi îi prinde gâtul sub axila mâinii de suport;

– blochează capul, plasează brațul sub bărbia suspectului pentru a evita posibilitatea de a fi mușcat;

– prinde cu mâna dominantă cătușele și le forțează prin tracțiune spre cap;

– se deplasează cu spatele și obligă suspectul să se deplaseze în mod unitar cu polițistul spre înainte.

2.6. Activități desfășurate de polițiști în diverse situații care pot apărea la conducerea pe jos

În funcție de situație, pentru rezolvarea acestora polițiștii efectuează următoarele:

– la fuga unuia/unora dintre suspecți, ordonă celorlalți să se dispună la sol culcat cu fața în jos; o parte din polițiști rămân în supravegherea acestora, iar ceilalți pornesc în urmărirea fugarilor;

– când echipa este formată din doi polițiști, urmărirea se efectuează doar pe o porțiune de teren sau distanță care permite legătura vizuală și de sprijin cu membrul echipei; în cazul în care nu s-a reușit reținerea persoanei în această condiție, polițistul încetează urmărirea, se întoarce la celălalt membru al echipei și informează dispeceratul pentru trimiterea unei echipe de sprijin și cercetarea zonei pentru descoperirea suspectului[110];

– în situația unui atac, polițiștii dispun suspecții la sol, și în funcție de situație, o parte supraveghează persoanele și împrejurimile, iar ceilalți gestionează amenințarea;

– în cazul în care suspecții conduși sunt atacați de terți, polițiștii procedează în mod similar;

– în locurile aglomerate se asigură scoaterea rapidă a suspectului din zonă, deoarece la locul acțiunii se pot aduna persoane ce pot deveni ostile și, totodată, persoana condusă poate începe să opună rezistență;

– persoanele care nu pot ori refuză să se deplaseze sunt transportate de polițiști.

2.7. Aspecte care trebuie evitate la conducerea persoanelor pe jos

În cursul efectuării activității de conducere a suspecților, polițiștii evită următoarele:

– conducerea suspecților pe jos prin localități, în special prin zonele unde aceștia sunt cunoscuți;

– itinerariile lungi, în medii întunecoase, cu acoperiri, ori aglomerate;

– conducerea în apropierea podurilor, a liniei de frontieră, a râpelor etc.

3. Conducerea la sediul structurii de poliție cu autovehiculul din dotare

Pentru transportarea în siguranță a persoanelor cu autovehiculele din dotare sunt necesare următoarele elemente:

[110] *Ibidem*, pag. 115.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– separare spațială: transportul persoanei se realizează în compartiment special destinat, separat de echipaj, conform normelor de siguranță;

– monitorizare constantă: supravegherea vizuală și auditivă permanentă a comportamentului persoanei pe durata transportului;

– comunicare cu dispeceratul: informarea privind preluarea, traseul și momentul predării la unitatea de poliție;

– prevenirea incidentelor: adaptarea vitezei și a manevrelor de conducere pentru a limita riscul de auto-vătămare sau accident.

Potrivit legii, polițistul are dreptul de a utiliza cătușe sau alte mijloace de imobilizare în scopul împiedicării sau neutralizării acțiunilor violente ale oricărei persoane conduse la sediu *„dacă dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerarul de deplasare nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârşirea unor acțiuni violente sau fuga”*[111]. În continuare, ne vom concentra asupra acestui aspect, al conducerii la sediu a suspecților cu un mijloc de transport care nu are dotările necesare, dacă avem în vedere faptul că o parte importantă din autovehiculele aflate în dotarea poliției sunt în această stare.

3.1. Activități desfășurate de polițiști înainte de conducerea persoanelor cu autovehiculul

Înainte de a trece la conducerea cu autovehiculul polițiștii efectuează următoarele:

– încătușează persoanele, execută controlul corporal și controlul bagajelor; subiecții sunt încătușați cu mâinile la spate[112];

– informează dispeceratul de serviciu asupra locului, activității și a traseului până la sediu;

– verifică interiorul autovehiculului de serviciu înainte de îmbarcarea persoanelor; este interzisă încătușarea de puncte fixe din autovehicul;

– îndepărtează din mijlocul de transport obiectele ce pot fi folosite de subiecți drept arme;

– polițistul de contact sprijină și susține persoana la mișcările de îmbarcare, îi coboară capul la urcarea în mijlocul de transport și îl protejează cu partea dorsală a palmei, pentru a elimina riscul unei loviri;

– poziționează suspectul în plan diagonal față de polițistul conducător al autovehiculului; polițistul de contact se poziționează pe scaunul din spatele șoferului;

– folosesc centura de siguranță, conform indicațiilor prevăzute în cartea tehnică a autovehiculului, pentru a fixa persoana.

3.2. Activități desfășurate de polițiști în timpul conducerii persoanelor cu autovehiculul din dotare

La conducerea persoanelor suspecte cu autovehiculul de serviciu polițiștii desfășoară următoarele:

– efectuează conducerea cu subiectul încătușat[113];

– blochează portierele;

– supraveghează subiectul pe toată durata transportului;

– un polițist ocupă locul în spatele conducătorului auto pentru a asigura supravegherea persoanei conduse;

– dacă sunt conduse două persoane, un polițist va ocupa scaunul din dreapta conducătorului, într-o poziție ce permite supravegherea permanentă a lor;

– cu autovehiculul tip autoturism sunt conduse cel mult două persoane;

– comunicațiile radio sunt realizate, de regulă, de către conducătorul autovehiculului.

---

[111] Art. 31^3 alin. 2, lit. d, din OUG nr. 104/2001 și art. 43, alin. 2, lit. d, din Legea nr. 218/2002.

[112] Dacă dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerarul de deplasare nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârşirea unor acțiuni violente sau fuga.

[113] *Idem.*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3.3. Activități desfășurate de polițiști la încheierea conducerii persoanelor cu autovehiculul de serviciu

La încheierea conducerii cu autovehiculul de serviciu, polițiștii efectuează următoarele:

– execută debarcarea suspectului respectând măsurile protective similare celor de la îmbarcare;

– efectuează controlul corporal și după caz, scoaterea cătușelor;

– controlează autovehiculul din dotare, pentru a asigura tentativa de abandonare a unor obiecte de interes polițienesc;

– dacă situația cere, îndeplinesc formalitățile de predare a suspectului și a bunurilor aflate asupra lui, autorităților în drept.

3.4. Îmbarcarea suspecților conduși cu autovehiculele de serviciu

Îmbarcarea unui subiect încătușat în autovehiculele de serviciu poate fi uneori dificilă, datorită caracteristicilor constructive. Totodată, activitatea poate fi îngreuiată de refuzul pasiv sau activ al subiectului de a se conforma acestor acțiuni.

La manevrele de introducere în autovehicule polițistul trebuie să efectueze următoarele activități:

– stabilește locul unde poate efectua îmbarcarea în siguranță. Din aceste motive evită poziționarea autovehiculului de serviciu în zone periculoase, în calea traficului care vine din sens opus, pe șine de cale ferată etc.;

– pe baza consemnului de siguranță alege locul din autovehicul în care așază suspectul, evitând poziția din spatele conducătorului auto, în cazul autoturismului și cât mai departe de ușă, în cazul autospecialei (managementul habitaclului);

– instruiește suspectul cu privire la acțiunile pe care urmează să le efectueze;

– îl direcționează psihic și acțional prin repetarea permanentă a cerinței pe care trebuie să o îndeplinească (de a urca, coborî, păși, intra, de a ieși, merge etc.) și dacă este cazul prin acțiuni fizice directe (presiuni dinamice asupra unor plexuri nervoase, pârghii articulare etc.);

– protejează cu propria mână capul subiectului pentru a preveni ca acesta să se lovească de autovehicul în timpul manevrelor de îmbarcare ori debarcare;

– previne asfixia pozițională[114] a suspectului. Asfixia pozițională este o formă de asfixie care apare atunci când poziția în care se află o persoană o împiedică să respire adecvat. Asfixia pozițională poate avea loc când un subiect este în poziție culcat cu fața în jos și încătușat cu mâinile la spate ori când este așezat (posibil într-un vehicul) și capul îi cade între genunchi, comprimându-i pieptul și abdomenul. Din aceste considerente polițistul poziționează imediat persoanele încătușate într-o postură verticală în autovehicul:

– pentru a preveni vătămarea subiectului la opriri ori manevre bruște, folosește centura de siguranță pentru fixarea acestuia în autovehicul;

– îl asistă, îl dirijează și îl sprijină la toate mișcările pe care i le cere;

– în timpul procesului de îmbarcare polițistul menține controlul fizic asupra suspectului pentru a preveni tentativa de evadare sau agresiunea ori ca subiectul să se împiedice.

3.5. Debarcarea suspecților conduși cu autovehiculele de serviciu

Debarcarea persoanelor din autovehicule este o etapă la fel de sensibilă ca și îmbarcarea, deoarece momentul de tranziție (trecerea din spațiul restricționat al vehiculului către mediul exterior) poate genera o tentativă de fugă, agresiune sau auto-vătămare. Astfel, și în acest caz este necesară respectarea unor reguli procedurale și a unor măsuri de siguranță, cum sunt:

3.5.1. Pregătirea debarcării

– *stabilirea locului*: autospeciala trebuie oprită într-un spațiu sigur, supravegheat și lipsit de obstacole care ar putea favoriza evadarea;

[114] https://www.ojp.gov/pdffiles/posasph.pdf, sursă online accesată la data de 28.05.2026.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *asigurarea perimetrului*: polițiștii verifică zona pentru a elimina riscul de atac extern sau de interferență din partea terților;

– *distribuirea rolurilor*: un polițist se poziționează la portieră și controlează procesul de coborâre, iar celălalt asigură supravegherea și sprijinul tactic.

3.5.2. Debarcarea

– *control vizual prealabil*: verificarea din exterior a poziției persoanei transportate și a comportamentului acesteia;

– *deschiderea controlată*: portiera se deschide parțial, menținând controlul asupra spațiului dintre vehicul și exterior;

– *instrucțiuni verbale*: persoanei i se comunică, ferm și clar, modul în care urmează să coboare (mișcări lente, fără gesturi bruște, cu picioarele înainte);

– *dirijarea mișcării*: polițistul de control prinde persoana de braț și/sau antebraț, ghidând-o către exterior;

– *poziționarea corpului*: persoana este coborâtă cu spatele spre polițist, într-o postură dezavantajoasă tactic, pentru a limita eventualele acțiuni agresive;

– *asistența fizică*: dacă sunt aplicate mijloace de imobilizare (cătușe), polițistul sprijină coborârea pentru a preveni căderile sau autovătămările;

– *menținerea echilibrului suspectului*: după contactul picioarelor cu solul, persoana este stabilizată imediat, cu puncte de prindere ferme.

3.5.3. Regruparea după debarcare

– *controlul poziției*: persoana este plasată într-o zonă sigură, la distanță de vehicul și de portieră, pentru a evita lovirea accidentală sau tentativa de evadare;

– *verificarea posturală*: se menține poziția corpului într-un unghi care să permită polițistului controlul deplin (ușor înclinat, mâinile vizibile);

– *supravegherea constantă*: cel de-al doilea polițist monitorizează mediul exterior și reacționează în caz de amenințare.

4. Predarea procedurală

– *direcționarea către destinație*: persoana este condusă sub escortă directă, pe traseul cel mai scurt și sigur;

– *comunicarea cu personalul de recepție*: predarea se face prin procedură formală, cu menționarea stării persoanei și a eventualelor incidente pe durata transportului;

– *înregistrarea audio-video*: înregistratoarele audio-video portabile pot documenta întreaga procedură, pentru a garanta transparența și corectitudinea intervenției.

5. Activități interzise la efectuarea conducerii persoanelor la sediul poliției

Pe timpul conducerii polițiștilor le este interzis[115]:

– să primească și să transmită subiecților conduși bunuri sau informații de la diferite persoane;
– să predea sau să transmită din partea subiecților bunuri sau informații către alte persoane;
– să discute cu persoanele conduse;
– să efectueze alte activități care i-ar sustrage de la supravegherea persoanelor;
– să supună la tratamente inumane sau să lezeze integritatea fizică a subiecților conduși.

În timpul îndeplinirii serviciului de conducere a persoanelor polițiștii nu trebuie:

– să îndeplinească solicitări ale suspecților care nu au caracter de urgență sau contravin regulilor de siguranță;
– să permită altor persoane să ia legătura cu subiecții;
– să accepte înmânarea de obiecte între persoanele conduse ori către aceștia;
– să permită comunicarea între subiecții conduși.

[115] Colectiv – *Tactica Poliției de Frontieră. Supravegherea frontierei de stat*, volumul 1, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2004, pag. 94.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XII – URMĂRIREA PERSOANELOR

Urmărirea persoanelor este o activitate inițiată în baza unor indicii operative ori a descoperirii unor fapte ilegale flagrante, în conformitate cu normele interne și legale. Decizia de a declanșa urmărirea implică o evaluare imediată a riscurilor pentru terți și polițiști, a factorilor de mediu (zonă urbană/rurală, trafic, prezența publicului etc.) și a mijloacelor disponibile. *Urmărirea persoanelor este măsura polițienească în care polițiștii urmăresc*[116] *suspecții ce fug, în vederea capturării*[117] *acestora.*

Activitatea de urmărire este realizată de polițiștii aflați în serviciu, care au descoperit suspecții sau au indicii care atestă prezența acestora în zona de competență, și de echipe de sprijin. Atunci când este necesar, deplasarea forțelor de sprijin se efectuează cu autovehiculele până la fața locului, pentru a se asigura o intervenție rapidă.

Urmărirea operativă a persoanelor de către poliţişti se efectuează, de regulă, în două modalități:

– pe jos;
– cu autovehiculul de serviciu.

Fiecare dintre acestea are câteva particularități tactice: urmărirea pe jos favorizează controlul asupra unor capacități dinamice (viteză, echilibru, coordonare), a percepției situaționale și comunicării directe, dar limitează viteza; urmărirea auto permite capturarea suspecților la distanţe mai mari, dar implică riscuri ridicate pentru polițiști, circulație și pietoni.

1. Activități desfășurate de polițiști la urmărirea pe jos a suspecților

Activitatea de urmărire pe jos a persoanelor este o activitate imprevizibilă şi cu grad mare de pericol. Când se desfăşoară pe timpul nopţii este mult mai periculoasă, din cauza lipsei de vizibilitate. De regulă, pe timpul urmăririi probabilitatea ca poliţiştii să fie vătămați este ridicată din cauza:

– suspectului, fuga lui indicând probabilitatea de a rezista, de nu se conforma somaţiilor ori cererilor poliţiştilor;
– terenului şi a diferitelor obstacole întâlnite în teren.

La efectuarea urmăririi pe jos poliţiştii trebuie să ţină cont de[118]:

– vârsta suspectului;
– natura infracţiunii;
– dacă suspectul a fost văzut având arme sau alte obiecte periculoase asupra sa;
– dacă suspectul este cunoscut ca fiind posesor legal sau ilegal de arme;
– terenul unde se efectuează urmărirea;
– timpul în care se efectuează urmărirea (ziua sau noaptea);
– pregătirea fizică a poliţistului;

[116] URMĂRI, *urmăresc,* vb. IV. Tranz. **1.** A merge, a se deplasa, a fugi după cineva, pe urmele cuiva (pentru a supraveghea, pentru a ajunge, a prinde). DEX, ediția a II-a, Academia Română, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996, pag. 1140.

[117] CAPTURA, *capturez,* vb. I. Tranz. A prinde unități militare inamice; a lua pe cineva prizonier; a dobândi prin luptă bunuri materiale aparținând inamicului. ♦ A prinde un răufăcător. DEX, ediția a II-a, Academia Română, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996, pag. 136.

[118] Jack H. Schonely – *Apprehending fleeing suspects*, Springfield, Illinois, Charles C. Thomas Publisher LTD, 2005, pag.3.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– resursele umane (forțe) sau tehnice (mijloace) disponibile în teren (sisteme tehnologice integrate de comunicare, informare și localizare în timp real, operate în dispeceratul de serviciu);
– numărul persoanelor urmărite;
– mijloacele de legătură, de semnalizare şi iluminare (tipul acestora, disponibilitatea lor, aria de acoperire etc.).

Practica polițiștilor a relevat următoarele acţiuni efectuate de persoanele urmărite[119]:
– tendinţa de a se refugia în acoperiri (zone cu vegetație deasă și întinsă);
– ascunderea în locuri întunecoase;
– abandonarea obiectelor care pot constitui probe;
– folosirea unor obiecte pentru a încetini urmărirea poliţiştilor (ambalaje, navete etc.);
– escaladarea de obstacole (garduri, ziduri etc.);
– deplasarea pe firul văilor;
– înapoierea pe teritoriul statului vecin, atunci când se intră ilegal în ţară;
– încercarea de a ajunge pe teritoriul statului vecin, când se încearcă ieşirea ilegală din ţară;
– încercarea de a fugi atunci când poliţiştii sunt nevoiţi să acţioneze de la o distanţă prea mare;
– grupul de persoane are tendinţa de a se fragmenta şi a fugi în direcţii diferite;
– călăuzele, de regulă, abandonează grupul şi fug în alte direcţii decât grupul.

La efectuarea urmăririi polițiștii trebuie:
– să își păstreze luciditatea și să nu ia decizii în detrimentul siguranței personale;
– să fie mereu în starea de alertă mentală potrivită pentru a observa orice pericol sau schimbare a împrejurărilor;
– să țină mâna dominantă pe armă;
– să nu realizeze urmărirea cu arma în mână, deoarece poate avea loc o descărcare accidentală; urmărirea cu arma în mână se poate face doar în situaţii deosebite iar în acest caz pistolul se va menține în poziția pentru intervenție;
– să fie pregătiți să scoată arma din toc pentru a face uz de armă, dacă situaţia o impune.

Totodată, polițistul trebuie să aibă o bună pregătire fizică, pentru că această activitate este desfășurată cu echipamentul şi mijloacele din dotare asupra lui (spre deosebire de suspect care, de regulă, este îmbrăcat lejer) și să aibă mijloacele din dotare în tocurile de purtare, asigurate de maniera în care să prevină pierderea lor.

1.1. Activități desfășurate de polițiști înainte de trecerea la urmărire

Înainte de a trece la urmărirea suspecților, polițiștii execută următoarele:
– rețin semnalmentele suspectului;
– informează dispeceratul; se transmit următoarele date[120]:
- indicativul poliţistului angajat în urmărire;
- locul şi direcţia de deplasare;
- date despre suspectul urmărit (trăsături fizice, îmbrăcăminte, vârstă, dacă este înarmat sau nu, gradul de periculozitate etc.);
- motivul urmăririi acestuia;

– deoarece urmărirea este o activitate foarte solicitantă, atât din punct de vedere fizic, cât și la nivel psihic, iar stresul în astfel de situații este ridicat, comunicarea cu dispeceratul trebuie să fie clară și concisă; un model este următorul *„Sunt (indicativul), la reperul (locul de serviciu), mă îndrept spre (reperul), urmăresc (scurtă descriere a suspectului), motivul urmăririi, solicit sprijin (dacă e cazul)”*;
– activitatea trebuie să fie desfăşurată de doi poliţişti, care vor evita permanent să se despartă.

[119] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 153.
[120] *Ibidem*, pag. 148.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.2. Tipuri de urmărire

În funcţie de situaţia concretă, polițiștii pot adopta următoarele feluri de urmărire[121]:

– *directă, la vedere*: când suspecții sunt în câmpul vizual al polițiștilor ori pe urmele lăsate de suspecți;

– *pe direcţia probabilă de deplasare:* se desfășoară atunci când persoanele suspecte au fost semnalate într-un anumit loc și, din cazuistică, se cunoaște că, de regulă, suspecții se deplasează pe o anumită porțiune din terenul de responsabilitate;

– *paralelă:* implică deplasarea polițiștilor pe căi de comunicaţie care favorizează deplasarea cu viteză mai mare decât a suspecților şi care au ieşire spre traseele lor de înaintare (intersecții);

– *coordonată:* când descoperirea suspecților a fost făcută de către polițiști care au în dotare mijloace de supraveghere și care se coordonează cu acţiunea polițiștilor aflați în urmărire[122].

1.3. Viteza urmăririi

Pe timpul efectuării urmăririi, polițiștii pot adopta următoarele viteze de deplasare:

– *pas viu:* se adoptă în teren acoperit (teren cu vegetație), cercetându-se fiecare zonă cu privirea în vederea descoperirii suspectului sau a indiciilor care atestă trecerea lui sau indică sensul său de deplasare;

– *pas alergător:* are loc când urmărirea se efectuează fără ca suspectul să se afle în câmpul vizual al poliţiştilor, însă se cunoaște direcția sa de înaintare; chiar și atunci când suspectul este la vedere, în teren descoperit, polițiștii nu efectuează urmărirea la viteza maximă pe care o pot atinge; suspecții, de regulă, au tendința de a fugi cu viteze mari la început, dar intervine foarte rapid extenuarea;

– *alergare/fugă:* aceasta fiind viteza maximă pe care o pot atinge polițiștii; se poate adopta pentru scurt timp, atunci când suspectul este aproape și este posibilă reținerea lui.

1.4. Formații de deplasare adoptate de polițiști pe timpul urmăririi

Formația de deplasare se alege în funcție de:

– tipul terenului (urban interior/exterior, rural interior/exterior, zone cu vegetație întinsă și deasă, areal muntos etc.);

– nivelul de amenințare preconizat;

– necesitatea de asigurare și contact vizual între polițiști;

– viteza de deplasare și gradul de disimulare a urmăririi.

În funcție de situație, în efectuarea activității de urmărire a suspecților polițiștii pot adopta următoarele formații de deplasare:

– când urmărirea este realizată de polițiștii aflați în misiune, care au descoperit suspecții sau indicii care atestă prezenţa acestora în zona de responsabilitate, formaţia de deplasare adoptată este *în lateral*: un polițist se află în față pe direcţia de cercetat, iar cel de-al doilea în spate şi lateral dreapta la aproximativ 2-3 m.

De regulă, în spate se află șeful de patrulă;

– poliţiştii aflaţi în echipa de intervenţie, datorită numărului mai mare, se pot dispune „*în linie*", formând un aliniament de cercetare/căutare, cu șeful de echipă în mijlocul formației;

[121] Colectiv –*Teoria și tactica grănicerească, serviciul de pază grăniceresc*, Note de curs, Iași, 1996, pag. 154.
[122] Colectiv – *Tactica Poliției de Frontieră. Supravegherea frontierei de stat*, volumul I, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2004, pag. 88.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– uneori, în spații înguste (coridoare, scări, străzi, cărări în teren împădurit) polițiștii se pot dispune „*în coloană*” simplă sau dublă, în care deplasarea se face unul după altul, menținând intervale egale; această formație oferă un control ușor pe direcția de înaintare, dar prezintă o acoperire laterală redusă;

Șeful echipei/patrulei stabilește formația și dă comenzi clare, vizuale sau verbale. Formația trebuie să permită reacție rapidă în toate direcțiile, asigurare/protecție reciprocă, menținerea contactului vizual și prin mijloacele radio din dotare. Intervalele între poliţişti vor fi dimensionate astfel încât să se asigure observarea întregii zone cercetate, prin suprapunerea parțială a câmpurilor vizuale individuale, acestea putând fi mărite sau micşorate în funcţie de teren, acoperirile existente, condiţii de vizibilitate etc. Se evită aglomerarea între polițiști și se păstrează permanent contactul (legătura) de sprijin, se securizează permanent flancurile formațiunii.

1.5. Activități efectuate de polițiști pe timpul urmăririi pe jos

Cu ocazia activității de urmărire a suspecților, polițiștii:

– informează periodic dispeceratul cu privire la locul unde se află; în acest fel echipa de intervenție are permanent date despre locul unde trebuie să ajungă; în situaţia în care nu cunosc zona, vor transmite ceea ce observă în jur și vor căuta repere care se disting în teren. Pot fi polițiști din echipa de intervenție sau de la sediul formațiunii de poliție (de frontieră) care le recunosc şi vor şti unde trebuie să ajungă întăririle;

– somează suspectul atunci când au contact direct cu acesta, îi ordonă să se oprească și să se conformeze indicațiilor legale;

– țin sub observare permanentă suspectul, în special mâinile acestuia, terenul și mediul;

– nu se poziționează drept în spatele suspectului, ci întotdeauna puţin în lateral, în anumite cazuri la o distanţă de siguranță, până la momentul în care decid să acţioneze pentru prinderea și imobilizarea acestuia;

– suspectul care nu răspunde somaţiilor efectuate de către poliţişti este dus forțat la sol și imobilizat prin tehnici și tactici profesionale de intervenție;[123]

– când urmărirea se realizează fără ca suspectul să fie în câmpul vizual al polițiștilor, persoanele întâlnite sunt legitimate şi întrebate cu privire la acesta;

– când în timpul urmăririi suspectul dispare din vederea poliţiştilor după diferite obstacole (vegetație deasă, clădiri, autovehicule, ziduri, garduri etc.), aceștia le ocolesc la o distanţă sigură, pentru a evita un atac prin surprindere;

– când persoana a intrat în zone cu vegetație întinsă și deasă (acoperiri), poliţiştii se opresc la marginea acestora și vor încerca să descopere zgomote (foşnet de frunze, crengi rupte, pași, respirație agitată, chemări etc.), după care vor traversa liziera, de regulă, prin alt loc decât cel pe care l-a folosit suspectul; o dată ce au pătruns într-un astfel de teren, polițiștii reduc distanța în formație pentru se putea sprijini reciproc şi se vor opri din când în când pentru a asculta;

– când persoana escaladează ziduri, garduri, împrejmuiri etc. prin care nu se poate vedea sau observa, poliţiştii traversează obstacolul prin alt loc decât cel prin care acesta a sărit, pentru a preveni un atac;

– în situația în care suspectul abandonează bunuri sau probe, poliţiştii, în funcţie de situaţie, le vor lua cu ei, vor rămâne lângă acestea sau vor continua urmărirea şi după reţinerea fugarului vor reveni pentru le ridica;

[123] Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, *Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– în cazul în care suspectul reușește să dispară în zone întinse acoperite de vegetație sau imobile de dimensiuni mari, este anunţat dispeceratul şi se solicită echipa de intervenţie pentru a efectua o scotocire operativă; până la sosirea forţelor de sprijin, poliţiştii supraveghează permanent terenul sau clădirile, în special în zonele dispuse spre frontieră;

– înainte de a traversa o stradă circulată, poliţiştii se vor asigura că pot face acest lucru în siguranţă, după care vor continua activitatea de urmărire; dacă este cazul pot opri pentru scurt timp circulaţia;

– la ajungerea în zone întunecoase, poliţiştii le vor lumina mai întâi cu mijloacele din dotare (lanternă de serviciu) pentru a descoperi dacă sunt pericole la adresa lor, după care vor trece la pătrundere;

– pe timp de noapte, polițiștii efectuează urmărirea pe traseul parcurs de suspect; în acest fel este diminuată probabilitatea unor accidente din cauza terenului;

– dacă s-a efectuat uz de armă, poliţistul care a executat focul va prelua rolul de poliţist de protecție, iar celălalt, rolul de poliţist de contact;

– în cazul grupurilor care se fragmentează la apariția poliţiştilor, se vor urmări persoanele care pot fi prinse rapid; dacă este posibil, prioritar este reținută călăuza; un poliţist rămâne cu persoanele capturate, iar celălalt pornește în urmărirea fugarilor; urmează traseul acestora pe o distanţă relativ mică și, dacă nu reușește să se apropie îndeajuns, se înapoiază la poliţistul care supraveghează persoanele reținute;

– dacă persoana urmărită este posibil să riposteze cu arme de foc, poliţiştii sunt atenți din mers și la identificarea temporară a unor locuri de adăpostire (elemente naturale, mașini, utilaje, structuri constructive etc.), capabile să protejeze împotriva focului de armă pe timpul urmăririi;

– când nu s-a reușit reţinerea suspecților în zona de competență teritorială, dar se consideră că realizarea ei este posibilă, atunci acţiunea de urmărire continuă în afara sferei locale de acțiune, cu informarea dispeceratului de serviciu; acesta va notifica organele de poliție care au jurisdicția teritorială în acea zonă.

1.6. Activități desfășurate de polițiști la încheierea urmăririi pe jos

Polițiștii trebuie să aibă în vedere faptul că, la încheierea urmăririi, este posibil să aibă de a face cu un subiect necooperant și violent și că este foarte probabil să fie necesară folosirea forței și o confruntare fizică pentru a obține imobilizarea lui.

La încheierea activității de urmărire a suspecților polițiștii execută următoarele:

– opresc suspectul, îl duc forțat la sol și îl imobilizează, după care îl încătușează;

– securizează perimetrul (identifică şi gestionează orice pericol la adresa poliţiştilor), efectuează controlul corporal, cercetează împrejurimile în vederea descoperirii altor persoane ascunse sau a eventualelor obiecte abandonate și pentru depistarea mijloacelor de probă;

– informează dispeceratul cu privire la încheierea acțiunii și la rezultatul acesteia;

– solicită echipa de intervenție pentru sprijin, dacă este cazul, sau pentru conducerea persoanelor reținute la sediu;

– când sunt mai mulți suspecți reținuți, polițiștii le solicită să se așeze pe sol în poziții de control (culcat cu fața în jos) și asigură supravegherea lor până la sosirea echipei de intervenție; activitățile menționate anterior se vor efectua cu sprijinul acesteia;

– șeful de echipă verifică rapid integritatea corporală a tuturor membrilor (evaluarea stării fizice post-acțiune) și a persoanelor reținute; dacă este cazul ia măsuri de acordare a primului ajutor sau de asigurare a asistenței medicale specializate;

– fiecare polițist controlează echipamentul individual și mijloacele din dotare pentru a constata dacă a pierdut ceva pe timpul urmăririi;

– în cazul în care s-a executat uz de armă, efectuează controlul armamentului (eliberarea camerei cartușului) sub comanda șefului de echipă;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– la urmărirea pe timp de noapte, după reţinerea suspecților, poliţiştii vor reface traseul parcurs de către aceștia, în sens invers, şi vor cerceta terenul cu ajutorul lanternelor de serviciu pentru a descoperi eventualele obiecte abandonate.

1.7. Situaţii în care încetează urmărirea pe jos

Acțiunea de urmărire încetează atunci când polițiștii se confruntă cu următoarele situații:
– unul dintre poliţişti s-a accidentat şi nu mai poate continua activitatea;
– polițiștii s-au despărțit pe timpul urmăririi;
– pierderea armamentului din dotare;
– suspectul este capturat ori se oprește și se conformează cererilor polițiștilor;
– persoana a reuşit să treacă ilegal frontiera;
– suspectul a reușit să iasă din câmpul vizual al poliţiştilor pentru o perioadă îndelungată, iar în urma cercetării terenului nu au fost descoperite urme sau a obiecte care să releve prezența lui;
– se cunoaște că suspectul are arme de foc asupra sa, a dispărut şi există pericolul ca să ambuscheze polițiștii;
– urmărirea devine foarte periculoasă atât pentru polițiști, cât și pentru suspect, deoarece acesta efectuează acţiuni riscante: traversarea unei străzi intens circulate, escaladarea unor obstacole înalte, traversări sau sărituri la/de la înălțimi mari, plonjarea în ape adânci şi repezi etc.).

2. Activități executate de polițiști la urmărirea cu autovehiculul de serviciu

Urmărirea cu autovehiculul de serviciu este o activitate cu un grad ridicat de pericol pentru poliţiştii care efectuează urmărirea, suspectul care conduce autovehiculul urmărit, pasagerii care se află în acesta, precum şi pentru alţi participanți aflați în trafic. Polițiștii trebuie să fie pregătiți să treacă rapid de la urmărirea cu autovehiculul la urmărirea pe jos, suspectul poate abandona autovehiculul și să fugă.

Oprirea unui autovehicul pentru capturarea unei persoane care fuge la bordul acestuia este posibilă dacă[124]:
– se efectuează urmărirea autovehiculului până când acesta nu se mai poate deplasa (ajunge în locuri unde nu mai poate înainta, motive tehnice ale autovehiculului, accident etc.);
– suspectul renunță să mai fugă și oprește autovehiculul pentru a se preda;
– se realizează o oprire forţată a autovehiculului.

2.1. Activități efectuate de polițiști înainte de trecerea la urmărirea cu autovehiculul

Înainte de trecerea la urmărirea cu autovehiculul polițiștii execută următoarele:
– rețin semnalmentele autovehiculului urmărit;
– informează dispeceratul cu privire la acţiunea de urmărire; datele care se vor transmite dispeceratului sunt[125]:
▪ indicativul poliţistului angajat în urmărire;
▪ locul și direcţia de deplasare a autovehiculului urmărit;
▪ viteza la care are loc urmărirea;
▪ date despre autovehiculul urmărit (număr, marcă, caracteristici, culoare etc.);
▪ dacă este posibil, numărul persoanelor din autovehiculul urmărit şi informaţii referitoare la acestea (trăsături fizice, îmbrăcăminte, vârstă, dacă sunt înarmate sau nu, gradul de periculozitate pe care îl reprezintă etc.);
▪ motivul urmăririi acestuia;

[124] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 147.
[125] *Ibidem*, pag. 148.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– își păstrează permanent luciditatea pentru a nu pierde controlul autovehiculului sub efectul psihologic și fizic al conducerii cu viteză excesivă (*„beţia vitezei”*, efect cauzat de adrenalină și hiperexcitare);

– poartă centura de siguranţă.

2.2. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea urmăririi cu autovehiculul

La efectuarea urmăriri cu autovehiculul de serviciu polițiștii execută următoarele:

– se deplasează cu autovehiculul de serviciu pe mijlocul căii de comunicație;

– execută urmărirea şi conduc autovehiculul la o viteză şi de maniera în care apreciază că deţin controlul acestuia;

– realizează urmărirea cu mijloacele de avertizare acustică şi vizuală în funcţiune;

– informează dispeceratul asupra traseului urmat, rămânând în permanenţă în spatele autovehiculului urmărit; comunicările sunt efectuate de către poliţistul aflat pe locul din dreapta;

– efectuează urmărirea în funcție de:

▪ viteza cu care are loc;

▪ condiţiile de timp, starea vremii, anotimp;

▪ densitatea autovehiculelor din trafic;

▪ zona unde se desfăşoară;

▪ condiţiile tehnice ale autovehiculului din dotare;

▪ abilităţile conducătorului autovehiculului de serviciu;

▪ condiţiile de drum.

– păstrează o distanţă de siguranţă față de autovehiculul urmărit pentru a nu fi surprinşi de o manevră bruscă ori pentru a nu determina suspectul să întreprindă acţiuni care pot pune în pericol viaţa lui sau a altor participanţi în trafic;

– la apropierea de intersecţii reduc viteza şi conduc cu atenţie pentru a evita producerea unui accident;

– când au ieşit din zona de competenţă teritorială informează dispeceratul de serviciu; acesta va informa organele care au jurisdicția locală;

– urmărirea cu autovehiculele din dotare neinscripţionate se efectuează doar în cazul în care la locul acţiunii nu se află polițiști cu autovehicule care prezintă identificarea vizuală a autorității polițienești;

– la apariția autovehiculelor inscripționate, se predă acțiunea de urmărire acestora; polițiștii din autovehiculul neinscripționat continuă acțiunea de urmărire ca sprijin operativ;

– urmărirea unui autovehicul de către un poliţist care are în dotare ATV sau motocicletă este o activitate deosebit de periculoasă (autovehiculul urmărit poate fi utilizat ca armă împotriva unor astfel de mijloace de transport[126]) şi din aceste considerente este indicat ca acțiunea să fie preluată, imediat ce este posibil, de către un echipaj dotat cu autoturism;

– sunt pregătiţi să treacă permanent de la urmărirea cu autovehiculul la urmărirea pedestră, deoarece subiectul poate abandona oricând autovehiculul şi încerca să fugă pe jos;

– în situația expusă mai sus, polițiștii trec la efectuarea urmăririi pe jos doar după verificarea autovehiculului părăsit;

– folosirea armamentului este efectuată de către poliţistul aflat pe locul din dreapta, în conformitate cu prevederile legii.

2.3. Activități executate de polițiști la încheierea urmăririi cu autovehiculul

La încheierea activității de urmărire cu autovehiculul, polițiștii execută aceleași activități precum cele desfășurate la urmărirea pe jos, cu următoarele particularități:

– efectuează controlul autovehiculului urmărit conform regulilor precizate la *acțiunea polițiștilor în cazul suspecților aflați în autovehicule*.

[126] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 149.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.4. Situaţii când încetează urmărirea cu autovehiculul

Poliţiştii încetează urmărirea cu autovehiculul în următoarele situaţii[127]:

– când apreciază că persoana urmărită conduce într-o manieră în care poate pune în pericol viaţa poliţiştilor, a altor persoane participante la trafic sau a persoanei în cauză (depăşiri riscante, viraje în viteză foarte mare, intrarea pe contrasens etc.);

– împrejurări cu potenţial periculos cum ar fi: condiţiile meteo, starea drumului, teren accidentat etc.;

– când au pierdut contactul vizual cu autovehiculul urmărit pentru o perioadă îndelungată de timp;

– în cazul unor defecţiuni tehnice ale autovehiculului din dotare.

2.5. Aspecte care trebuie evitate de poliţişti la urmărirea cu autovehiculul

La executarea urmăririi cu autovehiculul din dotare poliţiştii evită să efectueze următoarele:

– să pornească în urmărire atunci când în autovehiculul de serviciu se află o persoană civilă;

– să efectueze depăşirea autovehiculului urmărit, cât şi a altor autovehicule angajate în aceeaşi acţiune, care aparţin poliţiei.

[127] *Ibidem.*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naţionale şi internaţionale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XIII – CONTROLUL AUTOVEHICULELOR

Conform legii, în zona de competenţă, poliţiştii au dreptul să efectueze controlul autovehiculului persoanei legitimate, ori când există indicii temeinice că săvârşirea unei infracţiuni este iminentă şi că persoana sau bunurile căutate se află în zona controlată[128]. *Controlul autovehiculelor este măsura polițienească desfăşurată de poliţişti cu scopul de a verifica documentele conducătorului autovehiculului, pasagerilor, legalitatea transporturilor de bunuri sau persoane şi, după caz, de a examina compartimentele autovehiculului şi bagajele.*

În funcţie de misiunea primită, echipa de control poate fi alcătuită din doi sau mai mulţi poliţişti care au dotarea adecvată, iar potrivit legii *„poliţistul este îndreptăţit să efectueze controlul corporal al persoanei legitimate şi, după caz, al bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta numai în scopul:*

a) ridicării bunurilor supuse confiscării, interzise la deţinere, căutate potrivit legii sau care pot fi utilizate ca probe într-o procedură judiciară, atunci când există motive verosimile pentru a bănui că persoana are asupra sa ori sub controlul său astfel de bunuri;

b) identificării şi ridicării unor arme, obiecte sau substanţe ce pot fi folosite împotriva poliţistului, a altor persoane sau pentru autovătămare, atunci când persoana face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției ori al unui mandat de aducere, ordonanțe de reținere, mandat de arestare sau de executare a pedepselor;

c) identificării unor documente sau înscrisuri care pot servi la stabilirea identităţii unei persoane aflate în stare de inconştienţă;

d) identificării şi ridicării unor arme, obiecte sau substanţe periculoase, atunci când persoana încearcă să pătrundă sau se află în locuri în care este interzis accesul cu acestea”[129].

„Controlul vehiculului se poate efectua şi în scopul identificării unei persoane date în urmărire sau căutată potrivit legii, atunci când există motive verosimile pentru a bănui că aceasta este prezentă în vehicul. În înţelesul prezentei legi, prin controlul vehiculului se înţelege controlul oricărui mijloc de transport pe cale rutieră, feroviară, aeriană sau pe apă.

Vehiculul se examinează prin vizualizarea compartimentelor care, prin construcţie, sunt destinate transportului pasagerilor şi mărfurilor. La solicitarea poliţistului, persoana are obligaţia de a deschide şi prezenta conţinutul compartimentelor.

În situaţia în care persoana nu dă curs solicitărilor prevăzute de lege, poliţistul poate proceda personal la efectuarea activităţilor solicitate, inclusiv prin folosirea forţei.”

La realizarea controlului vehiculului *„obiectele se examinează la exterior fără a fi desfăcute sau demontate. Corespondența nu se deschide sau citeşte şi nu se accesează telefonul, un sistem informatic ori alt mijloc de comunicare sau de stocare a datelor.*

Nu constituie control corporal acţiunea poliţistului de a deposeda persoana de o armă de foc sau armă albă a cărei deţinere este vizibilă sau cunoscută.

La efectuarea controlului pot fi folosite animale de serviciu şi/sau mijloace adecvate pentru detectarea obiectelor sau substanţelor”[130].

[128] Art. 31 lit. f) din Legea nr. 318/2001, actualizată, art. 27, lit. e) din OUG nr. 104/2001, actualizată.
[129] Art. 27[3,] alin. 1 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 1 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[130] Art. 27[3,] alin. 6-9 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 2-9 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Prevederile legii care reglementează controlul corporal *„nu aduc atingere dreptului poliţistului de a efectua, după caz, percheziţia corporală sau percheziţia vehiculului, în cazurile şi condiţiile prevăzute de normele de procedură penală sau de cele privind executarea pedepselor şi a măsurilor privative de libertate”*[131].

Controlul autovehiculelor este o activitate complexă care prezintă un risc ridicat pentru poliţişti deoarece un autovehicul[132]:

– poate fi o armă, prin manevrarea ei pentru a lovi poliţiştii;

– poate fi o fortăreaţă, adică în cazul uzului de armă, o parte din lovituri nu ajung la ocupanţi ori nu reușesc să imobilizeze autovehiculul;

– are un grad ridicat de mobilitate, deoarece un autovehicul se poate deplasa chiar și în situaţia în care are cauciucurile perforate în urma uzului de armă sau a folosirii mijloacelor antipneu;

– nu oferă posibilitatea observării ocupanților, aceștia putând fi parţial sau total în afara vederii poliţistului; în acest caz nu este posibilă aflarea numărului de ocupanţi, observarea mâinilor sau recepționarea semnelor de pericol la adresa poliţistului;

– permite ascunderea unor persoane, arme sau obiecte cu care poate fi atacat poliţistul.

Controlul autovehiculelor se poate efectua în două modalităţi:

– din loc de serviciu fix (post de control);

– din deplasare cu autovehicul de serviciu.

1. Pregătirea pentru efectuarea misiunii

Înainte de executarea controlului autovehiculelor polițiștii au în vedere următoarele aspecte:

– informații de interes operativ;

– dotarea: pe lângă mijloacele de constrângere polițiștii trebuie să fie echipați cu veste reflectorizante și paletă reflectorizantă[133], mijloace de iluminare pentru misiunile pe timp de noapte, sisteme de oprire forțată a autovehiculelor, alte disponibilități necesare efectuării misiunii;

– condițiile meteorologice: în funcție de împrejurări (ploaie, ninsoare, ceață), din motive de siguranță pentru polițiști și pentru cetățeni nu este indicată efectuarea controlului autovehiculelor.

2. Stabilirea locului de serviciu

Calea de comunicație, strada, poate fi considerată cel mai periculos loc din România. În fiecare an un număr ridicat de cetățeni mor în accidente rutiere. Din nefericire, țara noastră înregistrează cele mai multe decese rutiere din Uniunea Europeană[134]. Din aceste motive, locul unde se realizează controlul autovehiculelor trebuie să permită executarea misiunii în condiții de siguranță pentru polițiști și cetățeni. Astfel, locul de serviciu trebuie să îndeplinească mai multe condiții:

– *vizibilitate bună:* conducătorii autovehiculelor controlate să poată vedea din timp semnalele poliţiştilor și să poată efectua manevra de oprire în siguranţă;

– *neperturbarea circulației:* ceilalți participanți la trafic să poată observa autovehiculele oprite pentru control și să aibă posibilitatea de depășire regulamentară a acestora;

– *siguranța controlului:* desfăşurarea în siguranţă a misiunii, pentru polițiști și cetățeni;

[131] Art. 27[3,] alin. 11 din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 alin. 11 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

[132] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 104.

[133] Nu suntem de acord cu termenul *baston reflectorizant*. Considerăm că termenul potrivit este *paletă reflectorizantă*. Baston este potrivit să fie folosit pentru bastonul tactic extensibil, bastonul tonfă, bastonul drept.

[134] https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20190410STO36615/statistici-privind-decesele-cauzate-de-accidente-rutiere-in-ue-infografic, sursă online accesată la data de 31.05.2026.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *poziționare adecvată:* nu trebuie să se situeze în curbe, în porţiunile de drum îngust, cu denivelări accentuate, în apropierea vârfurilor de rampă;

– *cale de retragere:* locul de serviciu trebuie să permită retragerea rapidă a polițiștilor în afara drumului (evitarea accidentelor)[135];

– *iluminare adecvată:* în cazul controlului în condiții de luminozitate scăzută a unor indivizi periculoși aflați la bordul autovehiculului.

3. Oprirea autovehiculului, activități executate de polițiști înainte de controlul autovehiculelor

Înainte de oprirea autovehiculelor polițiștii:

– *stabilesc rolurile tactice:* poliţist de contact, poliţist de protecţie;

– *verifică locul de serviciu:* dacă întrunește condițiile menționate anterior; este obligația polițiștilor de a verifica dacă locul stabilit prin planificare oferă condiții de siguranță;

– *efectuează semnalele de oprire:* se realizează de pe marginea carosabilului şi de la o distanţă corespunzătoare, folosind semnalele regulamentare prevăzute de legislaţia rutieră; pe timp de noapte acestea vor fi efectuate cu lanterna şi paleta reflectorizantă;

– informează dispeceratul;

– *observă autovehiculul pe timpul apropierii:* se vor reţine semnalmentele (numărul de înmatriculare, culoarea, marca, tipul autovehiculului, particularități etc.) şi, dacă este posibil, ocupanții (numărul, activitatea etc.); aceste informații sunt utile pentru situaţia când şoferul nu opreşte sau fuge de la locul efectuării opririi și este necesar să fie informat dispeceratul;

– evaluează situația;

– se deplasează spre autovehicul, de regulă, din spate; poliţiștii verifică cu privirea interiorul habitaclului pe măsură ce se apropie;

– nu trec la efectuarea controlului dacă apreciază că situația este sau poate deveni periculoasă (pasageri agresivi etc.); cer sprijin și supraveghează autovehiculul şi pasagerii până la sosirea întăririlor.

4. Poziționarea polițiștilor

În funcție de situație, la controlul autovehiculelor polițiștii se dispun astfel:

– *pe flancuri diferite:* polițiștii se poziționează de o parte și de alta a autovehiculului controlat; poliţistul de contact în spatele portierei de la conducătorul auto, pregătit pentru a realiza contactul procedural cu ocupanții autovehiculului; poliţistul de protecție în partea dreaptă a autoturismului, în spatele portierei din față, supraveghind pasagerii şi împrejurimile;

– *pe același flanc:* polițiștii se dispun de aceeași parte a autovehiculului controlat când configurația terenului nu permite din cauza traficului intens sau a altor circumstanțe; polițistul de contact este poziționat în spatele portierei din față, iar polițistul de protecție în spatele portierei din spate.

5. Activități executate de polițiști la verificarea documentelor conducătorului autovehiculului și ale pasagerilor

La verificarea documentelor polițiștii execută următoarele:

– acționează conform regulilor tactice prezentate la interceptarea şi legitimarea persoanelor (poziţia pentru intervenţie, documentele se iau cu mâna de suport, observarea mâinilor persoanei, verificarea identității);

– poliţistul de contact salută, se prezintă şi solicită conducătorului să înmâneze documentele; dacă apreciază că este necesar, solicită ca motorul autovehiculului să fie oprit; polițistul poate cere şi alte documente care prezintă interes (ale pasagerilor, bunurilor transportate etc.);

[135] Din nefericire, în țara noastră, sunt cazuri cu polițiști loviți de autovehicule în timpul executării serviciului soldate cu vătămări ori cu decesul acestora.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– la efectuarea controlului pe timp de noapte poliţistul cere conducătorului să aprindă luminile din habitaclu pentru a putea observa spațiul intern al autovehiculului;

– la controlul unui autovehicul pe două roți, cum este motocicleta, pentru a preveni fuga se solicită conducătorului să coboare de pe șa, să scoată casca pentru a se putea efectua verificarea documentelor (comparaţia fotografie-utilizator) şi să pună mâinile pe rezervor;

– pe un drum intens circulat verificarea se efectuează din partea dreaptă a autovehiculului controlat; polițiștii se poziționează pe aceeași parte a mijlocului de transport, solicită documentele din partea dreaptă; în acest fel polițiștii înlătură pericolul de a fi loviți de autovehiculele din trafic[136].

6. Activități desfășurate de polițiști la descoperirea unor fapte ilegale

La descoperirea unor încălcări ale legii, în funcție de situație, polițiștii efectuează următoarele:

– informează dispeceratul;

– iau măsurile care se impun și în funcție de situație trec la reţinerea suspecților și a mijloacelor de probă;

– când există suspiciunea că poate exista o tentativă de a fugi, conducătorului auto i se va solicita cheile autoturismului și să ridice capota;

– când este necesar ca un autovehicul să fie condus la sediul poliţiei, această activitate va fi efectuată de un poliţist.

7. Activități desfășurate de polițiști la examinarea autovehiculului

Pentru examinarea unui autovehicul polițiștii efectuează următoarele activități:

– polițistul de contact cere persoanelor să coboare din autovehicul și efectuează controlul corporal al acestora;

– ocupanții sunt dispuși în afara părţii carosabile la o distanţă de 3-5 metri, sub supravegherea poliţistului de protecție, poziționat între persoane şi autovehicul;

– polițistul de contact examinează metodic autovehiculul prin vizualizare, în următoarea succesiune: exterior, interior, portbagaj, sub autovehicul, compartimentul motor, alte compartimente; este contraindicat ca activitatea de examinare să fie executată concomitent de mai mulți polițiști începându-se din locuri diferite;

– examinarea interiorului se începe de la locul conducătorului autovehiculului; acolo se pot afla, de regulă, obiectele care pot fi folosite violent;

– la solicitarea polițiștilor, persoana are obligația de a deschide şi prezenta conținutul compartimentelor autovehiculului; se poate proceda personal la efectuarea activităților solicitate, inclusiv prin folosirea forţei când acesta nu prezintă conținutul compartimentelor[137];

– informează dispeceratul cu privire la aspectele care prezintă interes;

– cer sprijin când apreciază că se impune (pentru executarea eficientă a misiunii, din motive de siguranță etc.).

8. Activități desfășurate de polițiști după efectuarea controlului

După efectuarea controlului polițiștii execută următoarele:

– dacă nu au fost constatate încălcări ale legii, poliţistul de contact salută și înapoiază documentele conducătorului auto;

– asigură reintrarea în trafic a autovehiculului;

– informează dispeceratul cu privire la aspectele care prezintă interes;

---

[136] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 106.

[137] Art. 27[3,] din OUG nr. 104/2001, actualizată și art. 35 din Legea nr. 218/2002, actualizată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9. Executarea controlului mijloacelor de transport de către polițiștii care au în dotare autovehicul de serviciu

Activitățile desfășurate de polițiști la efectuarea controlului, atunci când sunt la bordul unui autovehicul de patrulare, sunt asemănătoare celor prezentate anterior, cu următoarele particularități:

– semnalul de oprire al mijloacelor de transport se efectuează cu ajutorul semnalelor de avertizare acustico-luminoase ale autovehiculului de serviciu, cu paleta reflectorizantă sau cu brațul;

– oprirea autovehiculului de serviciu se efectuează în afara părţii carosabile sau cât mai aproape de marginea drumului, în spatele autovehiculului care va fi controlat, la o distanță de 3-5 metri;

– la oprirea autovehiculului de serviciu poliţiştii eliberează centurile de siguranţă;

– conducătorul autovehiculului din dotare efectuează oprirea astfel încât polițistul pasager să poate debarca rapid și sigur din mijlocul de transport;

– polițiștii se asigură că nu vor produce niciun accident cu ocazia deschiderii portierelor;

– activitățile procedurale se vor desfășura în faţa autovehiculului din dotare, deoarce acesta poate constitui un adăpost după care poliţiştii se pot proteja pentru a nu fi loviţi de alte autovehicule aflate în trafic.

10. Precauții și acțiuni interzise la efectuarea controlului unui autovehicul

Pe timpul efectuării serviciului de control al unui autovehicul, polițiștii evită să efectueze următoarele:

– să se poziţioneze în faţa autovehiculului controlat;

– să se dispună în locuri care nu asigură posibilitatea retragerii în afara carosabilului[138];

– să oprească autovehicule în condiţii de vizibilitate redusă;

– să permită coborârea ocupanţilor autovehiculului fără solicitarea polițiștilor, deoarece astfel se expun riscului de a fi agresați; se va insista ca toți ocupanții să rămână în interior.

Activități interzise:

– blocarea căii de circulație cu un autovehicul civil, care nu este în dotarea poliției;

– menținerea în stare de funcționare a mijloacelor acustice pe timpul efectuării controlului; potrivit studiilor, expunerea la astfel de zgomote puternice duce la creșterea nivelului de stres[139], iar capacitatea polițiștilor de a lua decizii adaptate poate fi afectată.

11. Riscuri ce pot apărea la controlul autovehiculelor

Acestea sunt următoarele:

– poliţiştii pot fi loviți de autovehicule;

– polițiștii pot fi atacați de ocupanţii autovehiculului;

– pasagerii autovehiculului pot să arunce sau să distrugă diferite bunuri (de regulă mijloacele de probă);

– ocupanţii autovehiculului oprit pentru control pot încerca să se sustragă controlului prin fugă la bordul autovehiculului ori pe jos.

[138] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 108.

[139] https://www.nature.com/articles/s41598-024-77825-5, sursă online accesată la data de 06.06.2026.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XIV – ACȚIUNEA POLIȚIȘTILOR ÎN CAZUL SUSPECȚILOR AFLAȚI ÎN AUTOVEHICULE

Acțiunea polițiștilor în cazul suspecților aflați în autovehicule reprezintă o măsură polițienească fundamentală în activitatea de ordine și siguranță publică și de intervenție operativă. Aceasta are ca scop identificarea persoanelor implicate și asigurarea ordinii și siguranței publice. Măsura trebuie aplicată cu respectarea principiilor necesității, proporționalității și siguranței tuturor participanților la trafic, precum și a drepturilor conducătorilor auto și pasagerilor. De asemenea, oprirea trebuie să se bazeze pe un temei legal clar: semnalizarea rutieră efectuată de polițist, indicațiile prevăzute de legislația circulației rutiere și, după caz, existența unor suspiciuni întemeiate privind comiterea unei contravenții sau infracțiuni. Polițistul trebuie să evalueze în prealabil situația din trafic, condițiile de vizibilitate, starea drumului și gradul de risc asociat opririi autovehiculului, pentru a asigura protecția proprie și a celorlalți participanți.

1. Principii și considerente esențiale ale opririi autovehiculelor

Ca și în cazul oricărei alte activități operative, respectarea principiilor fundamentale reprezintă elementul esențial pentru eficiență, siguranță și legalitate. Aceste principii stabilesc cadrul conceptual și procedural care ghidează deciziile și acțiunile polițiștilor, asigurând coerența între obiectivele urmărite și metodele aplicate. Descrise succint, acestea sunt:

– legalitate și autoritate: orice intervenție trebuie susținută de cadrul legal aplicabil; atribuțiile polițistului de a opri vehiculul sau de a folosi forța sunt reglementate de legislația în vigoare;

– evaluarea riscului: trebuie analizat mediul (densitatea traficului, prezența pietonilor, condițiile meteo etc.), tipul vehiculului și potențialele pericole pentru terți;

– planificare și coordonare: implică comunicații eficiente, poziționarea tactică a polițiștilor, stabilirea rutelor de evacuare și asigurarea asistenței medicale;

– proporționalitate: alegerea metodei de intervenție se face în funcție de gravitatea faptei și de riscul pentru viața și integritatea participanților la trafic;

– siguranța publică: este un obiectiv prioritar, prin minimizarea expunerii publicului și evitarea manevrelor cu risc ridicat în zone populate;

– documentare procedurală: presupune înregistrări video, întocmirea de rapoarte și păstrarea dovezilor pentru verificări ulterioare;

– acțiuni post-oprire: includ gestionarea tactică a ocupanților autovehiculului, protecția probelor, acordarea de asistență medicală și întocmirea actelor procedurale necesare.

Majoritatea activităților desfășurate de polițiști care implică autovehicule au un grad scăzut de risc. Totuși, există situații în care acțiunea asupra suspecților aflați în astfel de mijloace devine extrem de periculoasă, cum ar fi urmăriri pentru infracțiuni grave sau persoane înarmate. În aceste cazuri, organizarea și coordonarea echipei sunt esențiale, iar acțiunile trebuie să fie precise și sincronizate. Din perspectivă tactică, oprirea autovehiculelor presupune o succesiune de etape:

– identificarea vizuală a vehiculului și a comportamentului conducătorului acestuia;

– stabilirea locului sigur pentru oprire, cu semnalizare clară și vizibilă a intenției de a opri vehiculul;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– abordare și comunicare fermă, dar respectuoasă, cu conducătorul și pasagerii din autovehicul;

– verificarea documentelor și, dacă situația o impune, controlul corporal sau al bunurilor transportate.

Oprirea autovehiculelor implică măsuri de protecție și siguranță. Polițiștii trebuie să anticipeze eventuale manevre periculoase, să mențină distanța corespunzătoare și să utilizeze echipamentul individual de protecție. Poziționarea corectă a polițistului și a vehiculului de intervenție minimizează riscul de accidente sau de agresiune și asigură un avantaj tactic operațional. Comunicarea verbală reprezintă un element esențial în timpul luării măsurii. Polițistul trebuie să transmită instrucțiuni clare, să solicite documentele necesare și să explice scopul opririi. Tonul și modul de adresare influențează comportamentul conducătorului auto și pot reduce posibilitatea escaladării conflictului. În situații tensionate, menținerea calmului și a autorității verbale este indispensabilă pentru gestionarea eficientă a acțiunii. În astfel de cazuri este recomandată prezența a cel puțin încă unui polițist pentru asigurare și intervenție rapidă. Dacă sunt constatate nereguli, polițiștii aplică măsurile legale corespunzătoare, avertisment, sancțiune contravențională, conducerea la sediul poliției, imobilizarea vehiculului sau, dacă este necesar, ridicarea acestuia și reținerea documentelor. Toate acțiunile trebuie documentate cu precizie: momentul opririi, locul, motivele, comportamentul conducătorului și rezultatul verificării. Acest lucru asigură trasabilitatea intervenției și protecția juridică a polițistului.

2. Activități desfășurate de polițiști la oprirea autovehiculului

Pentru controlul suspecților aflați într-un autoturism, este necesar ca situația să devină, mai întâi de toate, fixă. Astfel, această activitate se desfășoară doar în condiția autovehiculului oprit și stabilizat.

2.1. Oprirea autovehiculului

Oprirea unui autovehicul se face fundamental, la semnele și semnalele regulamentare ale polițiștilor. Dacă șoferul nu se conformează și continuă deplasarea, situația escaladează, iar polițiștii trec la efectuarea următoarelor:

– somații repetate;
– urmărirea autovehiculului;
– stop dirijat;
– tragere cu armamenttul din dotare;
– cerere de sprijin din partea altor echipaje din teren și prin dispeceratul de serviciu.

2.2. Tehnici și tactici de oprire a unui autovehicul în trafic

Oprirea unui autovehicul al cărui conducător a ignorat semnalele regulamentare ale polițiștilor, se poate face în trei moduri:

2.2.1. Urmărire pasivă

– echipajele de poliție urmează îndeaproape și cu viteză în control autovehiculul suspect până când:

– conducătorul oprește atunci când înțelege gravitatea situației și oprește voluntar pentru a evita riscurile unei intervenții în forță;

– când conducătorul autovehiculului este forțat de împrejurări nefavorabile, precum teren accidentat, drum înfundat, ambuteiaj, apropierea unei garnituri de tren etc..

2.2.2. Oprire dirijată

– prin utilizarea dispozitivelor antipneu, care determină încetinirea și oprirea vehiculului pe o distanță controlată;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– prin blocaj rutier sau închiderea traseului la un punct fix (aceste metode necesită planificare, avertizare și stabilirea unor rute alternative de trafic);
– prin baricade și obstacole pasive (baraje), fixe sau mobile, pe calea de comunicație.

2.2.3. Efectuarea tragerii cu armamentul de serviciu

– conform legii, polițiștii pot executa foc de armă împotriva oricărui mijloc de transport folosit de persoanele prevăzute în normele legale, precum şi împotriva conducătorilor acestora care refuză să oprească la semnalele regulamentare ale organelor abilitate, existând indicii temeinice că au săvârşit o infracțiune ori că este iminentă săvârşirea unei infracțiuni[140].

Pentru situații operative deosebite, se pot lua în considerare tehnici avansate din punct de vedere tehnico-tactic, utilizate de forțele de poliție în alte state, care implică utilizarea autovehiculelor de serviciu pentru a efectua intervenții dinamice cu contact controlat:

– *tehnica de imobilizare prin pivotare* (*PIT*[141]): autovehiculul de serviciu interceptează din mers vehiculul suspect și aplică un contact dirijat în partea lateral-spate (aripă), forțând pierderea stabilității direcționale și intrarea într-un derapaj controlat, până la oprire;

– *tehnica încadrării și blocării forțate în dinamică* (*Boxing-in*): manevră tactică prin care mai multe autospeciale blochează simultan flancurile, partea frontală și spatele vehiculului suspect în deplasare, limitându-i gradual mobilitatea până la stoparea forțată într-un perimetru securizat;

– *tehnica blocării în trafic prin exploatare elementului surpriză*: constituie o tactică de interceptare controlată a unui vehicul, realizată prin poziționarea strategică a două până la patru autospeciale operative sub acoperire; acestea mențin intervale de siguranță în deplasare (ecrane[142]), așteptând o conjunctură favorabilă (reducerea naturală a vitezei în ambuteiaje ori la trecerile la nivel cu calea ferată) sau creând artificial premisele opririi; vehiculele de intervenție exploatează factorul surpriză și, la comanda șefului de dispozitiv, restrâng sincronizat spațiul de manevră, realizând încadrarea strânsă a vehiculului suspect pe trei vectori geometrici (frontal, posterior și flanc), până la imobilizarea completă a acestuia.

Primele două tehnici sunt condiționate de câteva cerințe prealabile, precum carosabil liber pe cel puțin 2-3 benzi sau echivalentul a 6-10 metri lățime, trafic redus sau lipsa traficului adiacent, viteză controlată în intervalul clasic de eficiență (între 40-70 km/h), porțiune dreaptă de drum în teren plat, zonă mare de vizibilitate etc.

ATENȚIE!



Tehnicile descrise necesită adaptare legislativă, instruire specializată, exerciții periodice și proceduri standardizate! Se evită tacticile de blocare a autovehiculelor dacă acestea au geamurile prevăzute cu folie antiefracție!

3. Extragerea suspecților din autovehicul

Atunci când suspecții au o atitudine cooperantă, extragerea se realizează prin comunicare tactică și comenzi verbale. În cazurile în care aceștia nu respectă indicațiile polițiștilor sau opun rezistență activă sau pasivă, extragerea se efectuează prin forță controlată, respectând principiile proporționalității, gradualității și siguranței. În continuare, vom prezenta câteva tehnici de extragere a suspecților din autovehicule, raportându-ne la contexte profesionale cu grad mai ridicat de risc.

---

[140] Art. 47, lit. e din Legea nr. 17/1996, art. 32^2, lit. f din OUG nr. 104/2001.

[141] *Pursuit Immobilization Technique.*

[142] Prin ecran de siguranță înțelegem faptul că polițiștii implicați caută se aibă un autoturism, cel mult două, din traficul natural, intercalat între autovehiculul de serviciu și cel urmărit. Această acoperire și distanță operativă permit o acțiune rapidă prin surpriză.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



3.1. Apropierea polițiștilor de autovehicul

În timpul deplasării spre autovehicul, polițiștii trebuie să minimizeze vizibilitatea lor pentru ocupanți și să utilizeze elementele constructive ale vehiculului pentru a limita liniile de tragere potențiale (protecție balistică). În funcție de situație, polițiștii pot avea armele pregătite pentru intervenție. Apropierea poate fi efectuată:

– din spate;
– din față;
– din lateral.

3.2. Ocuparea punctelor de dominare

Această activitate urmărește:

– asigurarea vizibilității optime asupra sectorului de responsabilitate și menținerea liniei de tragere neobstrucționate;
– controlul habitaclului și al ocupanților prin exercitarea unui ascendent tactic direct asupra interiorului vehiculului;
– neutralizarea imediată a factorilor de risc iminent din zona de intervenție;
– identificarea și gestionarea pericolelor potențiale.

3.3. Gestionarea inițială a habitaclului autovehiculului

În cadrul intervențiilor specifice, toți ocupanții vehiculului interceptat sunt tratați ca fiind potențial periculoși. Pentru a contracara eficient riscurile, polițiștii desemnați pentru controlul habitaclului adoptă o poziție dominantă care să asigure în același timp vizibilitate optimă în adâncime și linie de tragere descendentă, astfel încât, în eventualitatea deschiderii focului, traiectoria proiectilelor să fie orientată strict de sus în jos, eliminând riscul unei traversări balistice orizontale. Echipele care acționează la nivelul portierelor anterioare își stabilesc poziții operative puternice, unul în dreptul elementului de acces în autovehicul, celălalt în dreptul axului roții, plasament ideal pentru a intercepta la timp orice reacție neașteptată a subiecților din față. Spre deosebire de abordările clasice, tactica modernă interzice sprijinirea fizică pe aripa mașinii și orice contact direct cu structura caroseriei, până la obținerea certitudinii că situația este stabilizată. Se impune menținerea unei distanțe defensive ca element esențial pentru păstrarea echilibrului postural și plasarea labelor picioarelor strict în afara razei de rotire a roților pe loc, măsuri de prevenție care evită riscul ca polițistul să fie lovit, agățat sau târât sub vehicul în cazul în care acesta demarează brusc. Echipele care acționează la nivelul portierelor din spate își stabilesc poziții puternice în linie cu panoul lateral mobil, din care să aibă o capacitate de observare și tragere.

3.4. Acțiunea polițiștilor asupra suspecților cooperanți/necooperanți aflați în autovehicule

Păstrând raportul optim de cel puțin doi polițiști la un suspect, acțiunile procedurale sunt următoarele:

– imobilizarea tehnică a vehiculului prin solicitarea imediată de oprire a motorului și scoaterea cheilor din contact, manifestând atenție sporită la capacitățile de acționare a sistemului de demaraj fără cheie sau comenzi vocale;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– controlul vizual al membrelor superioare, prin transmiterea de comenzi scurte pentru poziționarea mâinilor la vedere (pe parbriz, geamuri laterale sau în exterior cu palmele deschise), interzicând așezarea lor pe ceafă sau pe plafon pentru a nu bloca vizibilitatea directă asupra lor;

– evitarea solicitării oricăror mișcări neasistate în habitaclu, precum desfacerea centurii sau căutarea actelor fără monitorizare directă și acoperire balistică;

– evitarea strictă a tranzitării zonelor frontale sau posterioare ale autovehiculului interceptat, pe toată durata derulării procedurii specifice;

– menținerea mobilității operative prin menținerea conducătorilor autospecialelor la volan, cu motoarele pornite, pentru a asigura reacția imediată în cazul unei evoluții dinamice a situației;

– forțarea accesului fizic prin spargerea geamurilor autovehiculului, exclusiv în situațiile în care portierele sunt blocate ori foliile solare împiedică observarea vizuală a interiorului;

– sincronizarea permanentă între polițiștii de protecție, care asigură sprijin cu armamentul din dotare, și cei de contact în efectuarea acțiunilor de evacuare a autovehiculului;

– extragerea secvențială și ordonată a suspecților cooperanți, începând prioritar cu șoferul, urmat de ceilalți pasageri, prin chemarea lor în exterior și evitarea pătrunderii premature în habitaclu;

– extragerea în procedură forțată a subiecților necooperanți, anulând instantaneu orice reacție violentă sau tentativă de accesare a armamentului ascuns în spațiul interior;

– ca excepție tactică, în cazul în care geamurile din spate ale mașinii sunt prevăzute cu folii solare sau perdele complet opace și polițiștii nu pot observa vizual mișcările ocupanților banchetei din spatele habitaclului, acel spațiu devine cel mai riscant unghi mort al autovehiculului, iar subiecții situați acolo vor fi extrași primii;

– procedura de imobilizare fizică și extragere este inițiată doar după confirmarea controlului total al interiorului autovehiculului de către polițiștii de protecție și precedată de introducerea armelor în toc de către polițiștii de contact;

– se încătușează toți subiecții, se efectuează controlul corporal sumar al acestora și conducerea la autospecială;

– securizarea perimetrului extins, prin blocarea traficului rutier și stabilirea unei zone de excludere în cazul suplimentării efectivelor cu forțe de sprijin.

4. Spargerea geamurilor autovehiculului

În activitatea de exercitare a atribuțiilor privind respectarea ordinii și liniștii publice în zona de competență, pot apărea situații în care polițiștii trebuie să intre forțat într-un autovehicul. Un exemplu este atunci când suspecții se blochează în interior și este necesară extragerea rapidă a acestora. În aceste cazuri, spargerea geamurilor este o măsură justificată legal și absolut necesară. Aspectele esențiale care trebuie avute în vedere sunt următoarele:

4.1. Dotarea cu mijloacele necesare

– instrumente special destinate pentru spargere, cu vârfuri punctiforme sau muchii din oțel tratat termic ori carbură de tungsten: ciocănel pentru spargere, pix tactic etc.;

– mijloace din dotarea polițiștilor: bastonyactic extensibil, lanternă tactică;

– în situații excepționale și numai în condiții de siguranță, când lipsesc instrumentele special, iar din anumite motive nu poate fi folosit bastonul tactic, pot fi utilizate alte obiecte dure aflate la îndemână (cătușe, patent multifuncțional, levier auto etc.).

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

4.2. Zona de lovire a geamului

– se vizează precis unul dintre colțurile, pentru a crea o solicitare localizată (tensiune de tracțiune) care depășește rezistența materialului în acel punct; structura geometrică a acestor zone prezintă, de regulă, defecte de fabricație sau de montaj (microfisuri, imperfecțiuni ale marginilor sau chederului, zgârieturi) care acționează ca niște concentratoare de tensiune, putând dezvolta fisuri care se extind rapid;

– se evită lovirea în centrul suprafeței de sticlă, din cauza elasticității sistemului geam-cheder, care absoarbe o parte din forța de lovire, iar panoul vitrat se deformează flexibil în mod uniform înainte ca o fisură să pornească.

4.3. Tehnica spargerii geamului

– se lovește percutant într-un colț pentru a produce un șoc mecanic concentrat pe o suprafață redusă; se recomandă alegerea unui colț inferior pentru a reduce cantitatea de cioburi proiectate;

– se desemnează un polițist care, dacă după spargere geamului rămân bucăți mari de sticlă prinse în cheder, trece la curățarea rapidă a acestora; acesta poate folosi unelte dedicate sau adaptate (rangă de intervenție sau rangă simplă, levier special sau simplu, unelte combinate, baston extensibil etc.);

– în cazul geamurilor cu folie solară sau antiefracție, un polițist echipat corespunzător va asigura îndepărtarea foliei și/sau a elementelor de protecție.

NOTĂ TACTICĂ. *Acțiunea de spargere a geamurilor autovehiculului trebuie efectuată cu respectarea strictă a principiilor de siguranță tactică. Acest aspect este imperativ pentru minimizarea riscurilor de accidentare al ocupanților și al membrilor echipei. Totodată, manevra impune asigurarea unei documentări operative și video corespunzătoare a întregii intervenții.*

5. Încătușarea suspecților aflați în autovehicule

Încătușarea în contextul acțiunilor polițiștilor asupra suspecților aflați în autovehicule se realizează prin două modalități principale, descrise în capitolul *„Încătușarea persoanelor”* din lucrarea de față:

– încătușarea tactică;
– încătușarea forțată.

5.1. Încătușarea tactică

Se efectuează în interiorul sau în afara vehiculului, în funcție de situație, atunci când suspectul se conformează indicațiilor polițiștilor și nu reprezintă o amenințare majoră. Aceasta se efectuează conform tehnicilor de încătușare, cu respectarea următoarelor principii:



– menținerea controlului vizual asupra suspectului pe tot parcursul procedurii;
– utilizarea forței proporționale și minim necesare pentru aplicarea cătușelor;
– protejarea suspectului de posibile accidente sau autovătămări;
– asigurarea că suspectul este pregătit pentru conducere, transport sau preluare ulterioară, fără a compromite siguranța polițiștilor sau a altor persoane.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

NOTĂ TACTICĂ. *În cazul în care suspectul opune rezistență se aplică încătușarea forțată, conform procedurilor și tehnicilor polițienești de intervenție specializată, cu atenție sporită la siguranța tuturor celor implicați.*

5.2. Încătușarea forțată

Motivele realizării încătușării forțate sunt:

a. suspectul refuză să iasă din autovehicul și este necesară extragerea în mod forțat;

b. suspectul este violent și polițistul decide că este necesară luarea acestei măsuri.

În funcție de situație, acest tip de încătușare se poate face:

– după realizarea extragerii forțate din autovehicul, prin folosirea forței fizice sau a mijloacelor de constrângere (baston tactic extensibil, baston cu mâner lateral etc.);

– în timpul extragerii forțate, prin încătușare parțială în interiorul autovehiculului, finalizată ulterior în exteriorul acestuia;

– în interiorul autovehiculului, pentru a limita posibilitățile de fugă ori pentru a deprecia capacitatea agresivă a suspectului prin lipsa de spațiu și de mobilitate.

6. Extragerea din autovehicul și încătușarea forțată



Extragerea se poate face doar de către polițistul cu rol de contact sau cu sprijinul polițistului de protecție ori a unui membru din echipa de sprijin. Cei din urmă pot ajuta la deblocarea și scoaterea centurii de siguranță, pot împinge sau trage suspectul pentru a-l scoate din autovehicul, pot acționa asupra acestuia cu procedee de forță etc. Obiectivul este realizarea unei încătușări cât mai rapide, dar aceasta este condiționată de obținerea mai întâi a controlului suspectului prin imobilizare. Pentru acest lucru recomandăm ca angajarea prizelor și executarea pârghiilor articulare să fie precedate de scurte presiuni sau lovituri asupra unor zone sensibile ale corpului, pentru a abate atenția combativă a suspectului de la intenția tactică a polițistului (disipare psihică și exploatarea elementului surpriză).

6.1. Deschiderea portierei autovehiculului

Procedura de deschidere a portierei autovehiculului suspect reclamă o coordonare strictă a binomului de intervenție și o gestionare riguroasă a spațiului de siguranță. Înainte de inițierea contactului fizic, polițistul de contact își introduce arma în toc, asigurând-o, pentru a-și elibera complet mâinile în vederea aplicării mijloacelor de constrângere. Această manevră este condiționată imperativ de asigurarea acoperirii balistice permanente de către polițistul de protecție, care menține armamentul din dotare îndreptat direct asupra suspectului. Pentru a neutraliza riscul unui atac rapid, polițistul se poziționează în afara razei de deschidere a portierei, prevenind astfel lovirea sa prin împingerea sau tragerea violentă a panoului metalic.

În momentul accesării habitaclului, postura adoptată trebuie să garanteze protecția absolută a centurii tactice, eliminând orice tentativă de deposedare a armei sau a celorlalte echipamente din dotare. Vigilența polițiștilor trebuie extinsă simultan asupra tuturor pasagerilor din vehicul, pentru a observa la timp orice acțiune ostilă. De asemenea, în situații specifice cu indicatori de risc terorist ori asimetric, polițiștii vor evalua vizual prezența unor eventuale dispozitive capcană artizanale,

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

conectate la mecanismele exterioare de deschidere, acționând doar după excluderea sau neutralizarea acestor amenințări prin intervenția echipelor specializate pirotehnic.

Ținând cont de toate aceste recomandări, polițistul deschide portiera și, dacă nu observă existența unui pericol activ sau potențial, trece la executarea tehnicilor de extragere asupra ocupantului locului respectiv din autovehicul.

6.2. Extragerea forțată urmată de încătușarea suspecților

Se realizează când subiectul nu se conformează solicitărilor polițistului.

6.2.1. Tehnica 1

Extragerea subiectului se realizează prin executarea supraextensiei cotului mâinii stângi, utilizând ca punct de sprijin și pârghie structurală stâlpul autovehiculului, manevră urmată imediat de aplicarea unei presiuni descendente ferme asupra umărului și scoaterea parțială din habitaclu. Din această poziție intermediară, se forțează evacuarea completă prin menținerea tensiunii articulare și conducerea controlată la sol în poziție culcat pe burtă, polițistul utilizând în acest scop forța de deplasare și toată greutatea corpului.

NOTĂ. *Tehnicile de încătușare din acest subcapitol sunt descrise în mod raportat la conducătorul autovehiculului*.

NOTĂ TACTICĂ. *Dacă este cazul, premergător se execută acțiuni de eliberare a centurii de siguranță sau de deblocare a picioarelor subiectului de sub ansamblul pedalier sau bord.*

6.2.2. Tehnica 2

Se realizează în echipă de doi polițiști, dispuși pe același flanc al autovehiculului. După deschiderea portierei, realizează împreună imobilizarea inițială a uneia dintre mâini și blocarea unei articulații ale suspectului. După aceea, unul dintre ei îi fixează capul strâns între picioare și execută o tehnică de control articular asupra celeilalte mâini, restricționând aproape complet capacitatea lui de ripostă. În această stare de control, ambii polițiști se coordonează pentru a extrage subiectul din habitaclu pe axa mediană a portierei, conducându-l direct la sol în poziție culcat pe burtă, pentru finalizarea procedurii de încătușare.

6.2.3. Tehnica 3

Se execută cu ajutorul bastonului tactic extensibil. Polițistul ține bastonul în priză normală, pune partea dorsală a pumnului în contact lateral cu mâna subiectului și printr-o mișcare de supinație (palma orientată în sus) plasează corpul acestuia peste încheietura mâinii. Duce cealaltă mână pe dedesubt, în cruce, și prinde corpul bastonului tot în poziție de supinație (de jos în sus), apropiind prizele cât mai mult. Prin exercitarea unei presiuni ferme asupra bastonului, produce o stimulare dureroasă intensă la nivelul încheieturii și simultan, realizează o supraflexie a cotului cu punct de sprijin pe propriul braț. Menținând controlul, polițistul pivotează odată cu subiectul și îl forțează să evacueze habitaclul, după care procedează la încătușarea lui.

6.2.4. Tehnica 4

Este o tehnică ce derivă din prima secvență a *Tehnicii 3*. După ce polițistul a fixat prizele în supinație încrucișată asupra bastonului tactic extensibil, smulge mâna suspectului de pe volan. Prin exercitarea unei presiuni circular-ascendente, introduce vârful bastonului pe sub axila acestuia, după care mută priza mâinii de suport pe vârf, pe deasupra umărului suspectului.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Din această postură, rotește bastonul într-un cuplu de sensuri contrare, forțând cotul și articulația umărului. Menține controlul și pivotează odată cu subiectul forțându-l să evacueze habitaclul, după care procedează la încătușarea lui.

6.2.5. Tehnica 5

Pentru a efectua această tehnică, polițistul de contact deschide portiera, prinde ferm palma mâinii apropiate aflată pe volan și o trage spre sine forțând încheietura într-o mișcare de supraflexie. Asigură blocarea biomecanică a mâinii prin fixarea cotului în propriul piept. Utilizează stimularea dureroasă pentru a păstra controlul și pivotează cu tot cu subiect, forțând extragerea lui din habitaclu. Ulterior, se procedează la încătușarea subiectului.

6.2.6. Tehnica 6

Pentru a efectua această tehnică, polițistul de contact deschide portiera autovehiculului, prinde ferm mâna apropiată a suspectului aflată pe volan și, pivotând spre stâlpul autovehiculului, o forțează într-o mișcare de supraflexie peste umărul acestuia. Din această poziție, cotul suspectului este blocat deasupra umărului polițistului, realizându-se o pârghie articulară rigidă care anulează complet capacitatea de mobilitate. Utilizează stimularea dureroasă pentru a păstra controlul și pivotează spre exterior cu tot cu subiect, forțând evacuarea habitaclului. Ulterior, procedează la încătușarea subiectului.

6.2.7. Tehnica 7

Se execută cu ajutorul bastonului tactic extensibil sau al celui cu mâner lateral, acționând la nivelul gâtului suspectului. Polițistul introduce bastonul pe sub bărbia subiectului, plasează partea dorsală a pumnului în contact cu carotida exterioară poziției lui și întoarce mâna în poziție supinată (cu palma în sus). Aplică corpul bastonului peste zona cervicală și introduce vârful sub axila propriei mâini dominante. După realizarea acestei fixări biomecanice, polițistul modulează controlat presiunea pârghiei și forțează subiectul să evacueze habitaclul, după care realizează încătușarea acestuia.

ATENȚIE!



Tehnicile de tipul celei de mai sus prezintă un grad mai mare de risc operativ și juridic! Polițistul trebuie să fie capabil să facă diferența între o tehnică de strangulare și una de control și ghidaj cu ajutorul unei pârghii de fixare la baza gâtului, fără a comprima căile respiratorii sau vasculare! Constricția gâtului cu un corp dur (metal sau policarbonat) blochează căile respiratorii și arterele mari, generând un risc iminent de asfixie mecanică, stop cardio-respirator sau fractură de laringe! Dacă o astfel de manevră produce decesul sau vătămarea suspectului, poate fi considerată utilizare disproporționată și ilegală a forței coercitive, determinând suportarea consecințelor penale!

6.2.8. Tehnica 8

Această tehnică se poate efectua atunci când suspectul se proptește cu un picior în portiera sau în pragul mașinii. Polițistul lovește scurt cu partea dorsală a palmei zona nasului și ochilor, împinge cu talpa, glezna sau tibia piciorul suspectului care se opune scoaterii din autovehicul. Simultan trage brusc mâna subiectului de pe volan și execută o tehnică de supraflexie a cotului cu ajutorul stâlpului mașinii, după care îl extrage controlat, îl duce la sol în poziția culcat pe burtă și efectuează încătușarea.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

6.3. Extragerea forțată a suspecților după efectuarea încătușării parțiale în autovehicul

Pentru realizarea acestei forme de imobilizare, se efectuează mai întâi o încătușare parțială a suspectului, prin aplicarea cătușei primare pe una dintre mâini, pentru a asigura astfel un control cât mai bun asupra lui încă din interiorul autovehiculului. Se extrage suspectul prin folosirea cătușei aplicate ca element de forțare, blocarea brațului și a cotului cu zona superioară a picioarelor și a bazinului. Se duce suspectul culcat pe burtă și se finalizează încătușarea.

6.3.1. Tehnica 1

Pentru a efectua această tehnică, polițistul realizează o încătușare parțială prin aplicarea cătușei pe mâna proximală (de exemplu, în cazul conducătorului auto, mâna stângă), după care forțează cotul printr-o pârghie cu punct de sprijin pe stâlpul autovehiculului. Continuă mișcarea prin presiune cu tot corpul, până când suspectul este extras și condus forțat la sol. Pentru a evita o cădere necontrolată, nu grăbește mișcările, astfel încât acesta să aibă timp să scoată ambele picioare din habitaclu. Se duce subiectul la sol și se finalizează încătușarea în poziția culcat cu fața în jos.

6.4. Extragerea forțată după realizarea încătușării în autovehicul

În acest caz, subiectul este imobilizat în interiorul autovehiculului prin aplicarea cătușelor pe ambele mâini. Se realizează în situațiile în care polițistul apreciază că este necesar ca suspectul să fie încătușat cât mai repede, pentru a evita tentativa de fugă și pentru a limita capacitățile lui de a dezvolta violență asupra polițistului.

6.4.1. Tehnica 1

Pentru efectuarea acestei tehnici, polițistul realizează o încătușare parțială prin aplicarea cătușei pe mâna apropiată, după care o duce forțat la spate, pe sub axila suspectului. Dacă este necesar, închide unghiul la nivelul cotului pentru a-l obliga să se conformeze și trece la încătușarea celeilalte mâini. Scoaterea din habitaclu se realizează prin acționarea unei pârghii la nivelul articulației humero-scapulare, într-o mișcare circulară spre exteriorul mașinii. Pentru a evita o cădere necontrolată, nu se grăbește extragerea, astfel încât subiectul să aibă timp să scoată ambele picioare din habitaclu.

6.4.2. Tehnica 2

Este o tehnică de încătușare cu mâinile în față, pretabilă atunci când polițistul vrea să obțină cât mai rapid o limitare a mișcărilor/acțiunilor suspectului, deoarece există anumite riscuri operaționale (indicii rezonabile că suspectul va încerca să fugă sau să se opună, dar acesta nu reprezintă un risc deosebit pentru siguranța acțiunii). De asemenea, se mai poate utiliza în cazul unor cerințe exprese ale conducătorului acțiunii, procurorului de caz sau ale instanței, ori din motive medicale evidente sau declarate (traumatisme sau intervenții chirurgicale la nivelul articulațiilor mâinilor, obezitate morbidă, probleme cardiace etc.). Pentru efectuarea acestei tehnici, polițistul de contact intră în habitaclu și blochează cu genunchiul mâna stângă a suspectului, iar cu mâna de suport strânge și fixează de volan cealaltă mână. Încătușează mâna dreaptă prin aplicarea cătușei primare, după care finalizează imobilizarea prin încătușarea mâinii stângi. Răsucește mâinile astfel imobilizate spre scaunul pasagerului, după care introduce palma mâinii dominante, deschisă spre sol (pronație), înainte și de jos în sus între mâinile încătușate. Prinde lanțul de legătură, rigidizează brațul și forțează în ansamblu suspectul într-o mișcare circulară spre exteriorul mașinii, realizând scoaterea lui din

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

autovehicul. Pentru a evita o cădere necontrolată, nu se grăbesc mișcările, astfel încât subiectul să aibă timp să scoată ambele picioare din habitaclu.

6.4.3. Tehnica 3

Este apropiată ca mod de execuție *Tehnicii 2*, dar este mai rapidă. Particularitatea constă în faptul că polițistul încătușează mai întâi mâna apropiată a suspectului (mâna din exterior), iar ulterior trece la încătușarea celeilalte mâini.

6.4.4. Tehnica 4

Se realizează în echipă de doi polițiști, dispuși pe aceeași parte a autovehiculului. Unul dintre ei procedează la deschiderea portierei și imobilizarea mâinii stângi a subiectului. Simultan, al doilea polițist intră în habitaclu pe bancheta din spate și efectuează o fixare cervicală prin imobilizarea capului suspectului contra tetierei scaunului. Celălalt polițist efectuează încătușarea ambelor mâini, după care procedează la extragerea subiectului din autovehicul.

7. Activități desfășurate după extragerea suspecților din autovehicule

După extragerea suspecților din autovehicule poliţiştii execută următoarele:
– controlul corporal de siguranță;
– controlul autovehiculului;
– controlul bagajelor;
– alte măsuri (conducere la sediu, control pirotehnic etc.).

8. Eliberarea centurii de siguranță

Neutralizarea sistemului de retenție al autovehiculului permite extragerea rapidă a ocupantului, minimizând în același timp capacitatea lui de a riposta, de a porni autovehiculul sau de a accesa arme ascunse.

8.1. Principii de siguranță la acțiunea de eliberare a cenurii de siguranță

În cazul unui unui suspect baricadat sau necooperant, pe timpul acțiunii de deblocare a centurii polțistul de contact se află într-o stare de vulnerabilitate maximă, deoarece este necesară introducerea unei mari părți a corpului în interiorul habitaclului. Astfel, pentru a produce acest lucru în condiții cât mai sigure, polițistul trebuie să respecte câteva reguli:

– *controlul motorului:* înainte de a acționa în privința eliberării centurii, polițistul se va asigura că contactul este anulat (cheia extrasă sau motorul oprit), pentru a preveni deplasarea accidentală sau intenționată a autovehiculului;

– *controlul prealabil al membrelor suspectului:* niciodată nu se încearcă deblocarea centurii înainte ca mâinile acestuia să fie controlate sau blocate de către polițistul de contact ori de către cel de protecție sau sprijin;

– *evitarea unghiului de vulnerabilitate fizică:* polițistul de contact menține corpul pe cât posibil în exteriorul montantului portierei.

8.2. Elementele deblocării centurii de siguranță

– fixarea suspectului prin aplicarea unor prize de control asupra brațelor și presarea lui spre spătarul scaunului sau spre geamul opus, pentru a îi limita mobilitatea;

– eliberarea centurii:

▪ manual – polițistul introduce mâna prin spatele umărului suspectului sau prin fața consolei centrale (în funcție de unghiul de deschidere) și apasă butonul de eliberare; centura trebuie ghidată cu mâna pentru a nu se bloca în jurul gâtului sau hainelor în timpul retragerii;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

▪ mecanic – în caz de rezistență violentă, mișcări haotice sau blocarea cataramei de prindere, se poate folosi un cuțit sau cutter pentru a tăia centura; tăierea se face printr-o singură mișcare diagonală, de sus în jos, cât mai aproape de punctul de ancorare superior (umăr), pentru a elibera instantaneu toracele suspectului;

– extragrea suspectului: imediat ce centura este eliberată/tăiată, polițistul de protecție sau sprijin anunță *„Liber!,”* iar cel de contact începe faza de extragere propriu-zisă prin tehnici de control articular, dezechilibrare și proiectare în exteriorul vehiculului.

ATENȚIE!



În cazul în care, în cursul acțiunii de oprire a autovehiculului s-a produs o tamponare, polițiștii trebuie să manifeste prudență față de posibilitatea declanșării airbag-urilor și să evite să se sprijine pe volan sau planșa de bord!

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XV – TEHNICI ȘI TACTICI DE CERCETARE A CLĂDIRILOR

În executarea misiunilor specifice, poliţiştii pot fi puşi în faţa unor situaţii diverse. Una dintre acestea este cea în care sunt nevoiţi să efectueze cercetarea unei clădiri și securizarea unor spații interioare. De regulă, toate acțiunile efectuate asupra imobilelor prezintă o expunere semnificativă la factori de risc, însă în funcție de situaţie, nivelul acestora poate fi mai accentuat într-un caz decât în altul, cel mai mare pericol fiind reprezentat de numărul mare de locuri unde se poate ascunde un suspect[143]. În funcție de gradul de complexitate la care se aşteaptă poliţiştii, intervenția într-o clădire poate prezenta un risc scăzut, mediu sau ridicat. Pentru cercetarea în condițiile ultimului nivel, reprezentat de o amenințare activă periculoasă sau prezența armamentului, se solicită procedural intervenția structurilor specializate (Servicii pentru Acțiuni Speciale). Atunci când există o amenințare activă, cu suspecți localizați în interiorul imobilului, există ostatici și se poate exploata elementul-surpriză, operatorii tactici din aceste unități pot executa o *intervenție dinamică*, operațiune care implică un număr relativ mare de polițiști și o dotare specială. O altă metodă utilizată este cea *lent-metodică*, oportună atunci când nu se cunoaște cu exactitate poziția suspecților, iar aceștia se așteaptă la venirea echipelor de intervenție. Metoda reprezintă o procedură operațională standardizată, caracterizată printr-un ritm deliberat, controlat și etapizat al pătrunderii într-un spațiu necunoscut. Scopul principal este asigurarea unui echilibru între eficiența intervenției și protecția polițiștilor, prin reducerea riscului, evaluarea continuă a situației și aplicarea graduală a măsurilor tactice. Această abordare se fundamentează pe principiile prudenței operative, controlului informațional și al proporționalității acțiunilor, implicând o coordonare riguroasă între membri, utilizarea mijloacelor tehnice de observare și de comunicare, precum și adaptarea permanentă la dinamica câmpului de acțiune.

În acest capitol vom trata, foarte succint, subiectul cercetării unei clădiri din prisma lucrătorilor de ordine publică ce efectuează serviciul curent în teren (patrule). Așa cum am arătat în *Capitolul II*, în opinia noastră, dacă munca de intervenție specială ar fi structurată pe mai multe niveluri, cel puțin primele două ar trebui să constituie pregătirea de bază pentru toți polițiștii, indiferent de profilul unităților din care aceștia fac parte. Cunoscând îndeaproape mediul operativ, considerăm că *cercetarea lent-metodică* în condiții de risc scăzut poate fi utilizată și de alte structuri de ordine și siguranță publică, decât cele cu profil special. De asemenea, adaptată condițiilor concrete, această metodă poate fi pusă în practică în diferite intervenții profesionale care prezintă semne ambigue de pericol. Mai precis, atunci când nu sunt indicii clare de amenințare sau care prezintă un grad rezonabil de risc. Astfel, avem convingerea că, pe lângă acțiunea polițienească în care este cel mai probabil ca această tactică să fie utilizată, respectiv cea în care un suspect urmărit se refugiază și se ascunde în interiorul unei clădiri sau al unui ansamblu de construcții, locuite sau abandonate, ori a unui obiectiv industrial în funcțiune sau dezafectat, ea poate fi pusă în aplicare și în alte circumstanțe profesionale, cum ar fi:

– cercetarea la faţa locului în cazul unor infracţiuni care aparent nu prezintă sau care au un nivel scăzut de pericol;

– verificarea zonei de acțiune după reținerea unui suspect;

– control post-intervenție în cazul violenței domestice, al unei altercații spontane, al unei tentative de suicid etc.;

– intervenții în urma apelurilor la numărul de urgență 112 privind o spargere, furt, distrugere, vandalism etc.;

[143] Supravieţuirea poliţistului, Ministerul Justiţiei SUA, Programul de Asistenţă Internaţională în Domeniul Cercetărilor Penale, ICITAP, martie 2005, pag. 7-4.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– intervenții în cazul sesizărilor legate de utilizarea de substanțe psihoactive;
– intervenții în cazul sesizărilor privind persoane aflate în criză psihoemoțională;
– acțiuni de control preventiv în zone întunecoase, clădiri părăsite, subsoluri, parcări etc.;
– activități de prevenire în zone cu potențial mare de escaladare (cartiere, periferii cu grad criminogen ridicat etc.);
– verificări de securitate a spațiilor comune/administrative în clădiri cu populaţie numeroasă (blocuri, hoteluri, pensiuni etc.);
– apeluri privind persoane dispărute, vulnerabile (bolnavi, imobilizați, vârstnici) sau inconștiente;
– intervenții în cazul conflictelor etnice;
– cercetarea preventivă a unei zone publice după un incident violent;
– control preventiv după o acțiune comună cu echipele de intervenție la incendiu, accident rutier etc. (pompieri, SMURD);
– operaţiuni de supraveghere şi investigare pre-intrare (observare, confirmare) etc.
– verificarea imobilelor în urma declanșării alarmelor de efracție sau tehnice;
– punerea în executare a mandatelor de aducere sau de executare a pedepsei;
– intervenții în cazul tulburării grave a liniștii publice în spații închise;
– asigurarea perimetrului interior în cazul percheziţiilor domiciliare;
– verificarea sesizărilor privind abandonul de obiecte sau bagaje suspecte.

Aplicarea acestei metode în toate cazurile enumerate mai sus are un scop preventiv-defensiv și este, în fapt, o verificare vizual-auditivă sistematică a unei zone sau spațiu constructiv (clădire), efectuată secvențial și continuu prin înaintare controlată și cu viteză scăzută, cu scopul identificării existenței unor pericole, al stabilirii naturii acestora (tipul și nivelul de amenințare) și al obținerii controlului asupra situației prin acțiuni specifice. Fiecare mișcare se face prin asigurarea reciprocă a membrilor echipei și, în funcție de obiectivul operațional, poate fi efectuată în mod disimulat şi silențios ori cu efectuarea somațiilor legale și emiterea unor avertismente sau interpelări, care au ca scop localizarea suspecților și inițierea unei comunicări cu aceștia. De regulă, o astfel de acțiune necesită o resursă umană mai mare și de aceea este recomandat ca, înaintea pătrunderii în adâncimea obiectivelor complexe, patrula ajunsă prima la fața locului să inițieze izolarea perimetrului sau pătrunderea preliminară de urgență, urmând ca cercetarea extinsă a structurilor să se execute exclusiv după realizarea joncțiunii cu cel puțin încă o echipă de sprijin din zonă. Oricare ar fi situația concretă din teren, decizia de a aplica metoda cercetării lent-metodice trebuie justificată prin evaluarea informațiilor de la momentul respectiv.

ATENȚIE!



Pe toată durata executării acestei modalități de cercetare/securizare a unei zone, a unui spațiu sau clădiri, este necesară evaluarea permanentă a riscurilor, iar în cazul apariției unei amenințări active cu grad mare de pericol (prezența armelor, baricadare cu ostatici etc.), echipa de ordine publică suspendă imediat activitățile în curs, izolează perimetrul și cere intervenția Serviciilor pentru Acțiuni Speciale

1. Echipa operativă fundamentală

Echipa operativă fundamentală este formată din doi polițiști (binom tactic) și constituie unitatea minimă capabilă să asigure, în mod acceptabil din perspectiva siguranței, cercetarea structurilor constructive care alcătuiesc o clădire (camere, holuri, coridoare, scări etc.) într-o intervenție sau verificare simplă. Fiecare are un rol tactic complementar, unul de asigurare frontală, iar celălalt de asigurare a flancurilor și a spatelui echipei, iar îndeplinirea acestora presupune gestionarea complexă a atenției și procesarea rapidă a informațiilor vizuale în condiții de stres. Analizele de cazuistică arată că, pentru îndeplinirea corectă a sarcinilor operative, polițiștii trebuie să mențină simultan trei niveluri de conștientizare:
– conștientizarea spațială (poziția proprie și a polițiștilor din echipă);
– conștientizarea direcțională (flancuri, unghiuri, puncte de acoperire etc.);
– conștientizarea dinamică (mișcări sau modificări în mediu).

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

NOTĂ. *Studiile de psihologie operațională arată că, în momentele de suprasolicitare neuropsihică specifice intervențiilor în spații închise, timpul mediu de răspuns cognitiv poate crește cu până la 30%, din cauza instalării hiperventilației. Respirația rapidă și superficială determină eliminarea masivă a dioxidului de carbon din organism, provocând vasoconstricție cerebrală și apariția fenomenului de tunelizare perceptivă (vedere de tip tunel[144]), o reacție fiziologică ce limitează sever capacitatea de procesare a indicilor vizuali periferici.*

În cazul în care lucrătorii de ordine publică sunt nevoiți să efectueze cercetarea unei clădiri, aceștia stabilesc mai întâi un perimetru de siguranță care are rolul de a nu permite intrarea sau ieșirea persoanelor. Ulterior, acesta va fi predat echipei venite în sprijin, pentru că este mai favorabil ca cercetarea să fie efectuată de către cei care, spre exemplu, s-au aflat într-o acțiune de urmărire a suspectului (cunosc mai bine suspectul, au avut timp să culeagă informații, s-au adaptat deja la formatul construcției și la climatul operațional). Doi polițiști care să efectueze cercetarea clădirii în mod unitar și doi care să asigure perimetrul exterior din colțuri opuse[145] pot constitui numărul minim al unei echipe pentru cercetarea unei locuințe în condiții de risc scăzut, dar, în funcție de situație, pot aștepta în continuare întăriri. Imobilul şi dependinţele vor fi supravegheate permanent până la sosirea polițiștilor de sprijin. În cazul unor suspecți care se manifestă agresiv, când în clădire sau în proximitatea acesteia sunt localizate mai multe persoane, ori în situațiile în care imobilul este de mari dimensiuni, prezintă compartimentări complexe și un număr ridicat de locatari, acțiunea se va desfășura exclusiv prin solicitarea și concentrarea de forțe mărite. În scenariul în care resursa numerică a patrulei este insuficientă pentru a acoperi simultan izolarea exterioară și pătrunderea în imobil, asigurarea perimetrului de siguranță din exterior are prioritate absolută din considerente stricte de protecție. Membrii acesteia vor menține poziții defensive în afara imobilului, blocând zona de acțiune și monitorizând incinta și căile de evacuare până la sosirea echipelor de sprijin, fiind strict interzisă pătrunderea prematură într-un mediu neizolat structural.

Dacă nivelul de risc pe care îl percep polițiștii ajunși la fața locului este foarte ridicat, aceștia sistează acțiunea de cercetare și solicită de urgență intervenția Serviciilor pentru Acțiuni Speciale (SAS), care au situațiile cu grad înalt de periculozitate în competență exclusivă. Membrii acestor unități se pregătesc specific pentru astfel de situații prin simulări cognitive, scenarii dinamice și antrenamente de reacție în timp limitat, pentru a dezvolta reflexe condiționate și a reduce timpul decizional.

În continuare, din ansamblul de proceduri, informații operaționale și deprinderi tactice care formează conceptul de cercetare a clădirilor, vom prezenta doar câteva aspecte de bază ale comunicării în câmpul de acțiune și tehnici de gestionare a unor elemente constructive (colț, ușă, cameră etc.) în echipa operativă fundamentală de doi polițiști (binom tactic).

2. Comunicarea tactică

Pe timpul acțiunilor de cercetare a clădirilor, gestionarea eficientă a situației și coordonarea echipei depind în mare măsură de circulația rapidă a informației între polițiști. Din acest motiv, se impune selectarea celui mai eficient mod de transmitere a datelor cu valoare tactică, alegerea acestuia fiind direct dictată de situația din teren și de procedura operativă adoptată. Toate formele de comunicare au rolul de a asigura transferul rapid de informații și sincronizarea între membrii echipei. Comunicarea tactică reprezintă ansamblul standardizat, predeterminat și autorizat de comenzi verbale, coduri radio, semnale gestuale, luminoase sau

[144] Tunelizarea perceptivă desemnează îngustarea câmpului atenției și a percepției sub influența stresului, a pericolului iminent sau a concentrării extreme asupra unui stimul dominant. Polițistul afectat își focalizează aproape exclusiv atenția pe o sursă principală de informație (armă, persoană, ușă, zgomot etc.), pierzând percepția tactic-contextuală a mediului.

[145] Jack H. Schonely – *Apprehending Fleeing Suspects: Suspect Tactics and Perimeter Control*, Charles C. Thomas Publisher LTD, Springfield, Illinois, USA, 2005, pag 12.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

acustice și indici tactili (haptici), utilizată de polițiști pentru a transmite instrucțiuni operaționale, avertismente sau informații critice pe timpul intervenției, cu scopul menținerii coerenței acțiunii și al creșterii siguranței.

2.1. Principiile comunicării tactice

Principiile fundamentale care guvernează managementul informației în medii de risc sunt:

– *standardizare și predeterminare* – stabilirea unui set fix și redus de cuvinte, coduri și semnale gestuale sau tactile care să reducă la maximum timpul utilizat pentru transmiterea și procesarea mesajelor;

– *concizie operativă* – transmiterea datelor trebuie să fie scurtă, clară, articulată și strict axată pe obiectul misiunii;

– *structurarea fluxului informațional* – pe timpul fazelor statice sau de reorganizare, centralizarea și transmiterea datelor către exterior se realizează doar prin intermediul șefului de echipă, pentru a asigura un tablou operativ unitar și a preveni confuziile de recepție în rețea.

La cercetarea clădirilor, comunicarea este folosită în următoarele situații:

– la pregătirea misiunii (darea misiunii și prezentarea informațiilor de interes operativ – *„Unde?”*, *„Cine?”*, *„De c*e?*”*, *„Cum?”* , *„Când?”* – sarcini tactice, alte responsabilități);

– la anunțarea prezenței forțelor de ordine, precum și a măsurilor care urmează a fi efectuate;

– la coordonarea echipei de cercetare și la menținerea legăturii cu echipa care asigură perimetrul exterior;

– la contactul cu suspectul.

2.2. Comunicarea verbală

În intervenția specială, această modalitate reprezintă calea secundară în ierarhia comunicării operative, fiind utilizată restrictiv pe timpul cercetării pentru a nu anula elementul surpriză. Ea presupune transmiterea directă și vocală a informațiilor către colegul de echipă, fără intermedierea altor mijloace tehnice (stații radio sau telefonie). Comenzile vocale trebuie să fie scurte, clare și concise, concepute pentru a preveni confuziile sau declanșarea unor manevre eronate, în special în fazele dinamice și intense în care gradul de stres psihofizic este ridicat. Pentru a garanta transmisia, recepția și asimilarea integrală a datelor, se recomandă ca mesajul tactic să fie limitat la maximum 2-3 cuvinte. Pentru exemplificare, am ales modelul de comunicare utilizat în structurile de intervenție specială ale Poliției Române. Astfel, în acțiune pot fi transmise informații operative esențiale, de genul:

– *„Liber stânga/dreapta!”* – anunță gestionarea și controlul zonei de responsabilitate a polițistului;

– *„Cameră liberă!”* – securizarea camerei şi a situaţiei din interior;

– *„Ia stânga/dreapta”*, *„Iau stânga/dreapta!”* (altă zonă) – anunță direcția de acțiune individuală;

– *„Te asigur!”/„Asigur!”* – anunță asumarea asigurării cu capacitate de foc a unui membru sau a membrilor echipei, pentru a permite efectuarea unei acţiuni tactice;

– *„Suspect dreapta!”*, *„Suspect stânga!”* (față,/spate) – localizează o amenințare potențială sau activă;

– *„Incident!”* – anunţă că polițistul se află în incapacitate de foc;

– *„Uşă stânga!”*, *„Uşă dreapta!”*, *„Cameră stânga!”*, *„Cameră dreapta!”* – anunţă deschiderea unui nou spaţiu cu potenţial periculos;

– *„Sprijin!”* – solicită ajutor pentru a desfăşura/finaliza o acţiune;

– *„Armă!”* – anunță existenţa unei arme albe sau de foc în zona de acţiune;

– *„Intru!”*, *„Ies!”* – anunţă acţiunea de a pătrunde sau de a se retrage într-o/dintr-o zonă controlată a unui membru sau de către membrii echipei.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.3. Comunicarea radio

Se efectuează verbal, în mod intermediat de un terminal tehnic portabil (stație de emisie-recepție). Este o cale de comunicație tactică secundară, mai lentă decât cea directă, utilizată exclusiv pentru transmiterea informațiilor la distanțe mari și coordonarea cu dispeceratul sau echipele de sprijin exterioare. Pentru a optimiza timpul de transmisie și a proteja secretul operațiunilor, se utilizează un sistem de coduri standardizate care suplinește frazele uzuale. De asemenea, calitatea transmisiunii necesită folosirea unor formule de deschidere și închidere a recepției, fiind obligatorie respectarea disciplinei de rețea pentru a preveni aglomerarea canalului sau suprapunerea undelor pe timpul intervenției.

2.4. Comunicarea prin semne și semnale

Această formă de comunicare nonverbală se aplică atunci când comunicarea verbală este ineficientă, compromisă sau inadecvată (zgomot puternic, proximitatea suspectului, necesitatea surprinderii, operaţiuni sub acoperire, folosirea AVN/iluminare nocturnă) sau este necesară minimizarea riscului expunerii verbale[146]. Ea se realizează exclusiv prin semne şi semnale prealabil definite, instruite și înregistrate în proceduri interne, având ca elemente esențiale claritatea şi concizia. Semnalele trebuie să fie vizibile și distinctiv interpretabile în condiţii operative reale și de aceea se preferă semnale simple, unice, cu minim de ambiguitate. Transmisiile critice trebuie să includă, acolo unde este posibil, o metodă de confirmare, iar pentru semnalele vitale, redundanţă (de exemplu, semnal vizual + semnal radio scurt).

2.5. Comunicarea tactilă

Reprezintă modalitatea de transmitere a informațiilor prin intermediul indicilor tactili, aplicabilă cu precădere în condiții de vizibilitate redusă (medii obscure sub 0,1 lux), utilizarea sistemelor de vedere pe timp de noapte sau când caracterul conspirat al acțiunii impune liniște totală. Ea se bazează pe atingeri fizice scurte, presiuni ferme și strângeri pozitive aplicate pe spatele, umărul sau vesta de protecție balistică a partenerului.

2.6. Exemple operaționale ale utilizării comunicării tactile

- coordonare la intrarea sau ieşirea din încăperi;
- coordonare la imobilizarea tactică și încătuşarea persoanelor;
- semnalizarea pericolului iminent (armă, explozibil, agresiune etc.);
- sincronizarea acţiunilor în echipă (avans, retragere, acoperire etc.).





2.7. Alfabetul NATO în activitatea polițienească

Alfabetul fonetic NATO, cunoscut și sub denumirea de *alfabet fonetic internațional*, reprezintă un sistem standardizat de codificare a literelor alfabetului latin prin cuvinte codificate, utilizat pentru a asigura claritatea comunicării verbale, în special în mediile cu

[146] În intervenția specială, pe timpul defășurării acțiunilor specific, comunicarea nonverbală (gestuală și tactilă) constituie canalul primar și prioritar de transmitere a datelor, spre exemplu în cercetarea lent-metodică a clădirilor, fiind obligatorie pentru menținerea silențiozității și exploatarea elementului surpriză în medii cu risc latent.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

zgomot sau în transmisiuni telefonice sau radiotelefonice. În context polițienesc, alfabetul NATO poate constitui un instrument esențial pentru precizia comunicării, prevenirea erorilor și creșterea eficienței operaționale în toate tipurile de intervenție, deoarece poliția operează frecvent în condiții în care mesajele transmise trebuie să fie clare și neechivoce, iar riscul de confuzie este ridicat: comunicări radio între echipe, transmiterea codurilor vehiculelor sau a numerelor de înmatriculare, coordonarea operațiunilor de urmărire sau control. Un alt caz în care alfabetul NATO își dovedește utilitatea este cel al misiunilor executate cu polițiști din alte țări. În astfel de situații, omofonia literelor (de exemplu, B și D sau M și N) poate genera erori grave. Alfabetul NATO elimină ambiguitatea prin înlocuirea fiecărei litere cu un cuvânt distinct, recunoscut internațional, astfel încât mesajele transmise să poată fi înțeles fără echivoc.

2.7.1. Structură și utilizare

Alfabetul NATO cuprinde 26 de cuvinte asociate literelor alfabetului latin: *Alfa, Bravo, Charlie, Delta, Echo, Foxtrot, Golf, Hotel, India, Juliet, Kilo, Lima, Mike, November, Oscar, Papa, Quebec, Romeo, Sierra, Tango, Uniform, Victor, Whiskey, X-ray, Yankee, Zulu*[147].

În practica polițienească, acesta poate fi folosit pentru:

– *transmiterea codurilor de identificare:* numerotarea vehiculelor, a unităților, a dosarelor sau a echipamentului;

– *comunicarea numerelor de înmatriculare:* evitarea confuziei între cifre și litere similare (de exemplu, „B” și „8”);

– *coordonarea intervențiilor:* transmiterea rapidă a locurilor, obiectivelor sau instrucțiunilor prin radio;

– *documentare și raportare verbală:* în situații operative, în care este necesară redarea exactă a codurilor sau a inițialelor.

2.7.2. Avantaje în operațiunile polițienești

Utilizarea alfabetului NATO poate aduce multiple beneficii:

– claritate și precizie în comunicarea verbală;

– reducerea riscului de erori în situații de stres sau zgomot ambiental ridicat;

– compatibilitate internațională, esențială în operațiuni comune sau în colaborarea cu structuri ale altor state;

– profesionalism și standardizare a procedurilor de comunicare în cadrul instituțional.

2.7.3. Instruire și aplicare

În cadrul poliției, alfabetul NATO poate fi introdus în programele de instruire pentru operatorii radio, echipele de intervenție și unitățile de patrulare. Practic, exercițiile includ transmiterea numerelor de înmatriculare, codurilor de obiective sau a inițialelor suspectului prin radio, respectând principiile comunicării clare și concise. Familiarizarea constantă cu alfabetul fonetic permite polițiștilor să reacționeze rapid și să transmită informații exacte, chiar în condiții de stres sau zgomot puternic.

3. Mânuirea armelor și a mijloacelor de intervenție la cercetarea clădirilor

Odată aflați în perimetrul sau în incinta clădirilor pe care le vor controla, polițiștii trebuie să ia în considerare permanent prezența unui pericol potențial și să se mențină continuu într-o stare mentală de alarmă. În ceea ce privește armamentul și mijloacele de intervenție din dotare, în funcție de nivelul de risc prezumat, cercetarea clădirilor se poate face în două moduri:

– polițiștii mențin mijloacele de constrângere în tocul de purtare, dar pregătiți să le angajeze și să le utilizeze de îndată; prudența tactică și viteza de percepție și reacție, respectiv

[147] Vezi anexa nr. 2.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

capacitatea de a recepționa la timp o amenințare, de a o evalua și de a lua o decizie de acțiune, permite angajarea și folosirea rapidă a armei de serviciu;

– polițiștii angajează un mijloc din dotare sau arma și le mențin gata pregătite pentru a le utiliza, dacă este cazul.

Astfel, pistolul se poate afla în toc, cu priză angajată pe mâner, sau scos într-o poziție de siguranță, pentru luptă comprimată sau pentru luptă (vezi *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* din 2024). Arma sau oricare alt mijloc de sprijin pot fi mânuite și cu o singură mână, atunci când este necesară deschiderea unei uși, folosirea lanternei tactice sau înlăturarea unor obstacole.

NOTĂ TACTICĂ. *Pe timpul deplasării în câmpul de acțiune, țeava și sistemele de ochire trebuie să fie aliniate permanent cu privirea și orientarea axei verticale a trunchiului polițistului, formând un bloc de mișcare unitară pentru a reduce la minimum timpul de angajare balistică*[148].

4. Activităţi desfăşurate de poliţişti la punctul de acces în clădire

Poziţionarea poliţiştilor la intrarea în imobil se realizează în funcție de posibilitățile de apropiere, de caracteristicile ușii ori de configurația cunoscută sau previzionată a camerei[149]. Ei nu trebuie să se plaseze în contact direct cu tocul ușii, păstrând o distanță tactică de siguranță de aproximativ un braț. Acest interval biomecanic este obligatoriu, nu din considerente de vulnerabilitate balistică a materialului de fixare din perete, ci în special pentru a preveni tentativele de deposedare de armă sau agresiunile fizice prin surprindere din interior și pentru a optimiza unghiul de observare vizuală a spațiului din interior. Pentru a maximaliza vizibilitatea și capacitatea de asigurare cu foc la deschiderea ușii, polițiștii se poziționează în funcție de caracteristicile acesteia și de tehnica selectată pentru intrare:

1. când ușa se deschide spre interior, polițiștii se dispun pe partea axului de rotație a acesteia (balamale);

2. când ușa se deschide spre exterior, polițistul desemnat pentru deschidere se poziționează pe partea axului de rotație (balamale) pentru a trage canatul acesteia spre el, fără a bloca postural colegul de echipă sau a obtura culoarul de pătrundere;

3. atunci când configurația structurală permite și în funcție de unele cerințe tactice, pe care le vom explica pe parcurs, binomul se dispune de o parte și de alta a căii de acces, de unde unul dintre polițiști va opera deschiderea ușii.

5. Anunțarea prezenței polițiștilor

La efectuarea cercetării unei clădiri, polițiștii își anunță prezența, prezintă temeiul legal al intrării în imobil și efectuează somațiile necesare. Aceste acțiuni procedurale, precum și comenzile date ocupanților sunt efectuate de către unul dintre cei doi polițiști (în cazul unei echipe mai mari comunicarea legală și tactică o va face cel de-al treilea sau al patrulea polițist, de regulă șeful dispozitivului[150]). Semnalarea prezenței este însă o opțiune operativă care poate să fie decisă de la caz la caz. Astfel, polițiștii pot alege următoarele variante:

– *anunț urmat de intrare, după obținerea acordului proprietarului:* în acest caz, polițiștii semnalează prezența, comunică suportul legal al acțiunii și solicită permisiunea proprietarului; după ce acesta și-a dat consimțământul, procedează la intrarea în imobil;

---

[148] *Supravieţuirea poliţistului*, Ministerul Justiţiei SUA, Programul de Asistenţă Internaţională în Domeniul Cercetărilor Penale, ICITAP, martie 2005, pag. 7-10.

[149] Pentru a recunoaşte modul de deschidere a unei uşi, poliţiştii trebuie să cerceteze zona unde se află axa de rotaţie a acesteia. Când balamalele sunt vizibile, uşile se deschid, de regulă, în acea parte, dacă nu, se deschid în partea opusă.

[150] Mark V. Lonsdale – *RAIDS*, Los Angeles, USA, 2005, fifth edition, pag. 84.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *anunț și somație urmate de pătrundere fără acordul proprietarului:* sunt efectuate de polițiști atunci când aceștia au certitudinea rezonabilă că suspectul se află în clădire, dar nu este localizat, ori este posibil ca în afara celui căutat să existe și alte persoane, care nu au legătură cu speța acțiunii; într-un astfel de caz, se semnalează prezența echipei, se efectuează somațiile legale, păstrându-se o fereastră operațională scurtă, de maximum câteva secunde, strict necesară pentru o eventuală conformare a ocupanților, înainte de a se proceda la pătrunderea forțată, pentru a preveni baricadarea suspectului sau atacul prin surprindere;

– *fără anunț, cu pătrundere directă:* este efectuată atunci când există convingerea că în clădire nu se află decât suspectul și este oportună tactic exploatarea elementului surpriză; în acest caz, anunțarea prezenței ar dezvălui poziția echipei de poliție și este posibilă dezvoltarea unui pericol potențial; intrarea neanunțată poate să aibă loc și în cazuri de urgență, cum ar fi situația în care viața unei persoane este pusă în pericol; în acest caz anunțarea prezenței și somațiile se fac doar la contactul cu subiectul/amenințarea;

– *anunț fără intrare:* este efectuat atunci când este posibil ca cercetarea clădirii să implice un grad mai ridicat de pericol pentru siguranța polițiștilor, cum ar fi prezența în imobil a mai multor suspecți, dimensiunea mare a clădirii (multe substructuri, dependințe etc.), prezența armelor de foc etc.; în astfel de situații, polițiștii asigură un perimetru în jurul clădirii și cer ocupanților să iasă în mod controlat; dacă situația prezintă un nivel ridicat de risc, se cere sprijinul structurilor specializate de intervenție (SAS).

6. Principii ale cercetării tactice în spații închise

Cercetarea clădirilor se realizează conform unor principii tactice validate prin experiență operațională și analiză biomecanică. Acestea sunt:

– *principiul unghiului minim expus:* polițistul își reduce cât mai mult suprafața vizibilă prin utilizarea unor mișcări lente și calculate, menținând o distanță tactică de siguranță față de elementele de protecție (perete, mobilier etc.) pentru a optimiza câmpul vizual și a preveni deconspirarea posturii înainte de colț;

– *principiul secvenței tactico-vizuale:* fiecare pas este precedat de o verificare vizuală și de o decizie operativă;

– *principiul mobilității controlate:* mișcarea nu este constantă, ci segmentată, adică se înaintează doar după ce zona imediat următoare a fost evaluată și asigurată;

– *principiul cooperării în binom tactic:* în cazul echipei fundamentale, un polițist asigură direcția principală, în timp ce celălalt acoperă flancurile, alternând rolurile după fiecare segment operativ;

– *principiul redundanței vizuale:* niciun unghi nu se consideră sigur până nu a fost verificat din cel puțin două poziții distincte.

7. Metode de securizare a unghiurilor periculoase

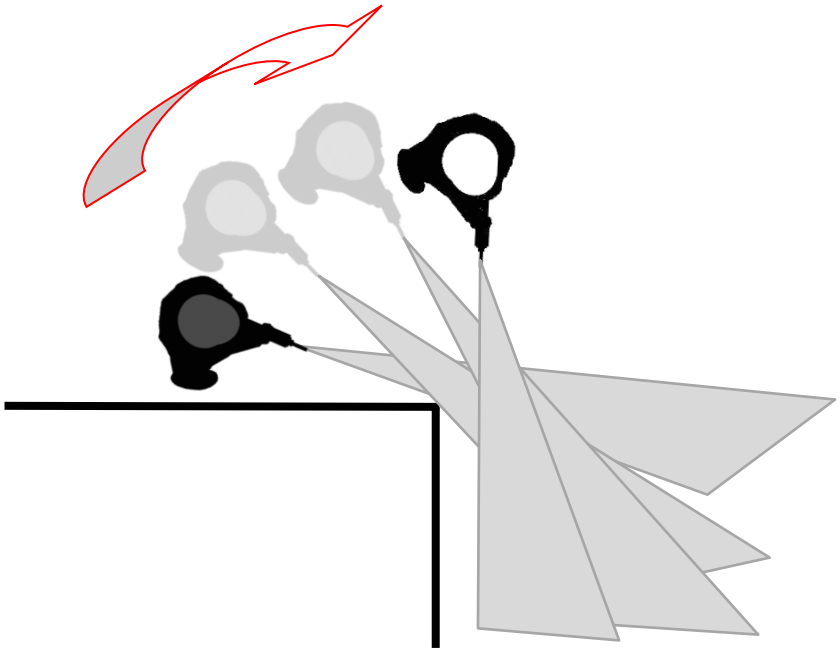
Colțurile și ușile sunt zone structurale ale clădirilor care prezintă un grad ridicat de pericol, iar gestionarea acestora este reprezentată de tehnici de securizare a zonei neobservabile (unghiuri periculoase) în timpul traversării lor. Tehnicile de securizare a acestor elemente constructive vor fi prezentate considerând o situație cu un grad mare de risc, care presupune ca polițistul să aibă arma de foc pregătită pentru a fi utilizată imediat. Pentru niveluri mai reduse de pericol, aceste tehnici pot fi efectuate folosind alte mijloace de intervenție din dotare (dispozitive neletale sau cu letalitate redusă, baston tactic, pulverizator de substanțe iritant-lacrimogene etc.) ori fără accesarea niciunui astfel de mijloc.

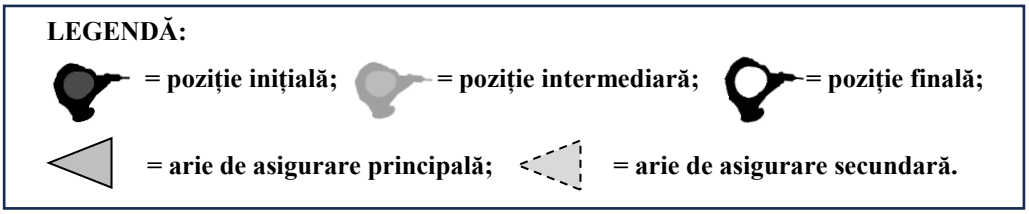
7.1. Tehnica de securizare secvențială

Numită și *„feliere tactică”*, ea constituie o tehnică eficientă de securizare a zonei necunoscute de după un colț (unghi periculos). Polițistul începe manevra dintr-o distanță de siguranță de aproximativ 3-4 metri în adâncime (distanța se adaptează tipului de armament folosit, cu țeavă scurtă sau lungă), decalat în lateral față de linia peretelui și într-un unghi de aproximativ

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

45°. Poliţistul adoptă poziţia de luptă standard, cu picioarele depărtate la lăţimea umerilor pentru a asigura o bază stabilă de susţinere, genunchii uşor flectaţi pentru flexibilitate dinamică şi cu arma în poziţie de luptă sau de tragere. Braţele sunt flexate în mod controlat, cu coatele strânse lângă corp pentru a reduce suprafaţa de expunere, în timp ce capul se menţine drept şi aliniat cu aparatele de ochire. Din această postură, poliţistul începe să se deplaseze pas cu pas în lateral, pe o traiectorie circulară, menţinând blocul cinetic format din cap, trunchi şi armă într-o corelare structurală unitară, asigurându-se că proiecţia corpului nu depăşeşte prematur linia de adăpostire. Mişcarea se face metodic, verificând secvenţial câte o felie din aria necunoscută de după colţ, până la observarea planului cel mai îndepărtat. Pentru a deschide mai bine unghiul de control vizual, poliţistul se poate îndepărta mai mult de perete. De asemenea, pentru a securiza şi partea de jos a zonei, el trebuie să baleieze vizual şi cu arma simultan tot planul vertical, altfel există riscul ca, din cauza poziţiei propriilor mâini, să nu poată observa un pericol aflat la un nivel inferior (suspect ascuns, capcane sau obstacole la nivelul solului). O greşeală comună în efectuarea acestei tehnici o constituie poziţionarea poliţistului prea aproape de colţul gestionat.



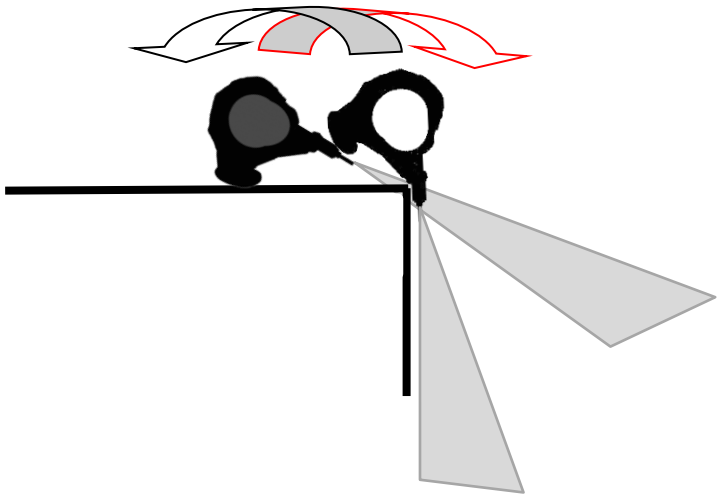


7.2. Tehnica privirii rapide

Reprezintă o metodă de observare pretabilă atunci când pereţii sunt construiţi din materiale solide, care pot asigura protecţie împotriva focului de armă, şi se efectuează doar cu sprijinul unui poliţist care asigură planul deschis de dincolo de colţ. Tehnica presupune poziţionarea poliţistului aproape de perete, menţinând o distanţă tactică de siguranţă faţă de muchia colţului pentru a asigura spaţiul necesar mişcării. Mâna din interior (de suport) se plasează ferm pe suprafaţa peretelui la nivelul pieptului, sub linia umerilor, într-o poziţie care garantează stabilitatea corpului, controlul centrului de greutate şi o retragere foarte rapidă în

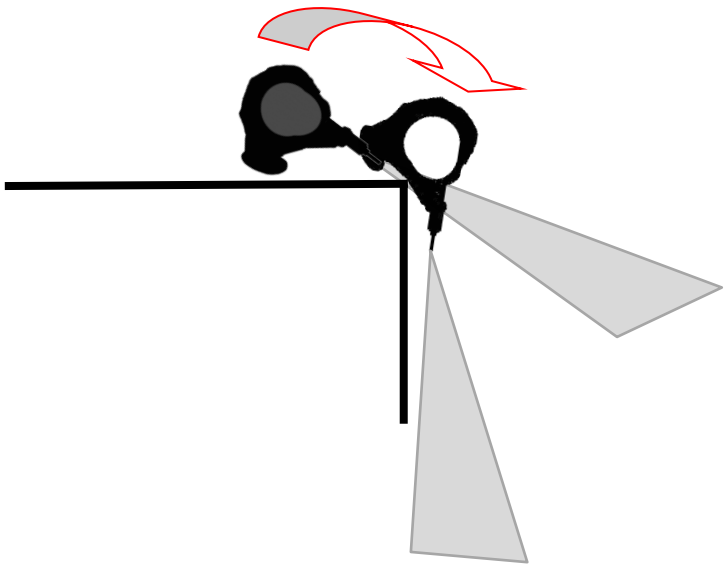
Această lucrare este protejată în virtutea legilor naţionale şi internaţionale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

spatele acoperirii. Se interzice ridicarea brațului deasupra capului pentru a preveni expunerea zonelor anatomice neprotejate balistic sau deconspirarea degetelor dincolo de colț. Cu arma menținută în poziție comprimată direct pe axul periculos, pentru a garanta o capacitate instantanee de ripostă, polițistul execută o mișcare unghiulară de tip du-te-vino, expunând rapid exclusiv un ochi, țeava și aparatele de ochire, pentru a scana zona necunoscută. Capacitatea de a observa vizual trebuie dublată simultan de capacitatea de ripostă apropiată cu arma. Manevra este efectuată cu viteză, pentru a limita expunerea la un pericol potențial, și poate fi repetată pentru ca polițistul să înțeleagă corect starea sectorului de dincolo de colț. În acest caz, este recomandat să se schimbe nivelul la care se execută tehnica, pentru a nu crea un tipar ușor de intuit de către un eventual suspect. Polițistul comunică scurt celorlalți polițiști informații operative (*„Liber!”*, *„Suspect!”*, *„Armă!”* etc.), iar atunci când este sigur de starea ariei cercetate, o angajează cu capacitate directă de foc și o securizează prin *tehnica intrării limitate* sau *tehnica pivotării.*



7.3. Tehnica intrării limitate

Este o altă modalitate de securizare, care se aplică numai în cazul structurilor care pot proteja balistic și numai sub asigurarea unui alt polițist. Poziția inițială este cea explicată la *tehnica privirii rapide*.

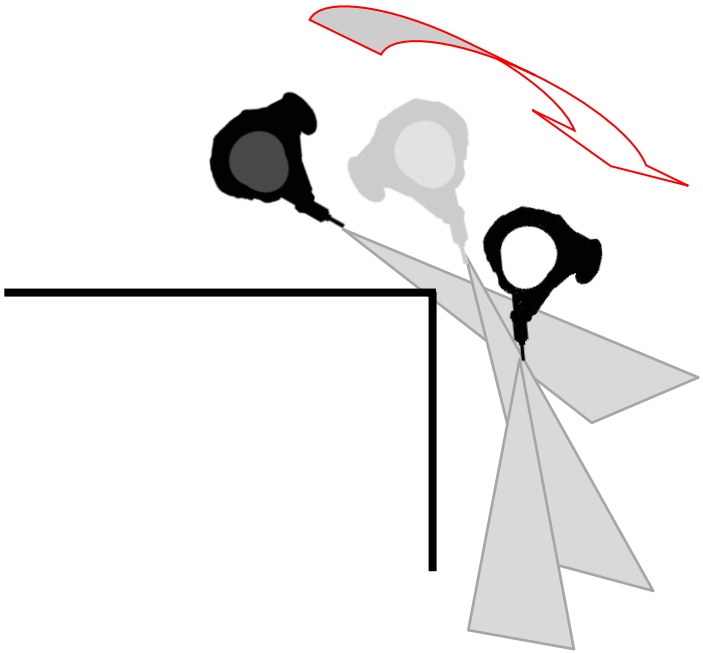


Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Din această postură, polițistul execută mai întâi observarea unghiului periculos prin tehnica privirii rapide, după care angajează noul sector cu pieptul lipit de perete și cu arma în priză fermă în mâna din exterior, profitând la maximum de acoperirea solidă a peretelui. Tehnica poate fi executată și la nivel jos (poziție coborâtă), în acest caz polițistul sprijinindu-se obligatoriu pe sol cu genunchiul dinspre exterior și menținând celălalt genunchi ridicat în unghi de 90°. Această poziție asigură o platformă de tragere stabilă, menține trunchiul drept și permite o retragere rapidă în spatele zidului în cazul unui atac.

7.4. Tehnica pivotării directe

Constituie un procedeu utilizat cu preponderenţă în cazul structurilor care nu oferă protecţie balistică sau atunci când factorul timp este limitat. Polițistul se poziționează la 2-3 metri de colț, într-un unghi de aproximativ 45º în raport cu axul vertical al acestuia, cu arma în poziția pentru tragere sau pentru luptă.



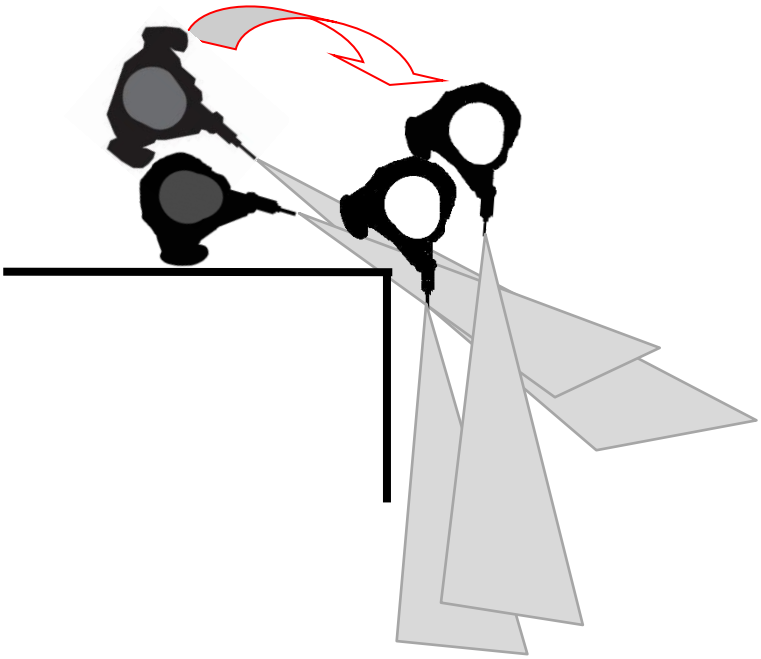
Din această postură execută o deplasare circulară, fluidă și continuă în jurul colțului, utilizând un pas normal de rulare spre înainte, pentru a menține o platformă de tragere stabilă. Pe timpul acestei pivotări, polițistul observă și asigură dinamic zona de dincolo de colț, menținând o stare de alertă tactică ridicată la posibilitatea apariției unui pericol iminent (arme de foc, tentative de lovire sau de deposedare) și reacționând instantaneu și adaptat la natura amenințării.

7.5. Tehnica binomului etajat (aliniamente de tragere cu diferență de nivel)

Numită și tehnica *„sus-jos”*, această procedură operativă este utilizată în circumstanțe de mare risc, care impun o capacitate maximă de foc pe o singură axă de angajare. În faza premergătoare declanșării, polițiștii se dispun în coloană strânsă în spatele liniei de adăpostire a peretelui, menținând armele orientate spre unghiul periculos. Manevra este precedată de efectuarea unei *priviri rapide* de către polițistul din față, urmată de ieșirea simultană a binomului dincolo de axul vertical al colțului. Primul polițist adoptă o poziție joasă, sprijinit pe genunchiul din exterior, în timp ce polițistul din spate rămâne în poziție pentru tragere în picioare, aliniind arma pe noul sector de acțiune, peste umărul colegului. Pentru a garanta siguranța balistică și a preveni ridicarea reflexă a polițistului coborât în fața liniei de foc superioare, acesta menține o presiune tactilă continuă cu coapsa pe trunchiul colegului, uneori chiar cu mâna de sprijin pe

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

umăr. O variantă este executarea manevrei în postură compactă, printr-o mișcare secvențială sincronizată (feliere), deschizând unghiul mort într-o deplasare circulară coordonată, până echipa domină sectorul de dincolo de colț cu ambele linii de foc suprapuse vertical.



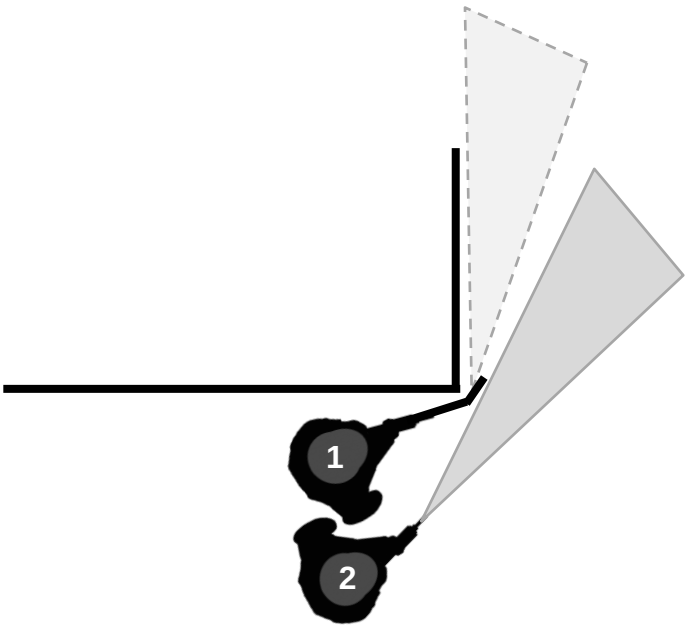
8. Metode operative de utilizare a oglinzii tactice

Oglinda tactică este un mijloc tehnic de observare indirectă, utilizat de polițiști pentru scanarea vizuală a unor zone aflate după un colț sau într-o încăpere, care nu pot fi verificate în mod direct din cauza geometriei spațiului (unghiuri moarte). Oglindirea operativă exploatează protecția oferită de pereți și are ca obiectiv obținerea informațiilor operative fără expunerea fizică a polițiștilor, adică în mod discret și adăpostit. Este utilizată o oglindă de dimensiuni reduse, cu mâner rigid sau articulat și cu capacitate de ajustare a unghiului de reflexie optică. În continuare sunt prezentate două tehnici distincte din punct de vedere operațional, dar structurate pe criterii similare de execuție.

8.1. Tehnica de observare a zonei necunoscute de după colț cu ajutorul oglinzii tactice

Polițistul care execută această tehnică adoptă o postură în genunchi, la o distanță de siguranță față de muchia structurală, având arma securizată în toc. El adaptează prinderea mijlocului de observare în funcție de geometria structurală a colțului abordat, indiferent dacă acesta este deschis la stânga sau la dreapta. Alegerea mâinii cu care efectuează operațiunea este condiționată de priorități tactice diferite. Astfel, în funcție de doctrina unității, se pot aplica două abordări distincte. Conform primei reguli, cea a priorității adăpostirii, polițistul folosește întotdeauna mâna din proximitatea peretelui. Această alegere este dictată pentru a minimiza expunerea extremităților sau a echipamentului dincolo de limita balistică a peretelui. Cea de-a doua abordare impune utilizarea mâinii de suport. În acest mod, mâna dominantă rămâne capabilă în permanență să angajeze o amenințare și să utilizeze arma din dotare. Indiferent de metoda abordată, scopul este scanarea completă a spațiului nesecurizat, asigurând în același timp capacitatea de ripostă și de mișcare rapidă în cazul apariției unei amenințări.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



Din această postură, polițistul scoate exclusiv corpul oglinzii în afara liniei de acoperire, structural reprezentată de colțul zidului, strict atât cât este necesar pentru a permite reflexia optică a sectorului necunoscut. Ajustarea unghiului vizual se realizează prin mișcări fine executate din încheietura mâinii și prin rotirea axială a mânerului în mână, evitând manevre ample din umăr sau cot care ar putea deconspira mișcarea dincolo de colț. Polițistul scanează metodic întregul plan vertical și transmite informații operative partenerului din echipă în mod discret (voce joasă) sau prin semnale gestuale, la finalizarea verificării, pentru a respecta cerințele de silențiozitate și pentru a păstra elementul surpriză, cu excepția situației de alertă critică (*„Armă!”*). El trebuie să fie permanent pregătit pentru a se retrage imediat și a reacționa adaptat în cazul detectării unei amenințări potențiale sau active. După ce a efectuat observarea tactică a sectorului de după colț, retrage discret oglinda, rămâne adăpostit și decide dinamic împreună cu colegul de echipă următoarea acțiune (securizare prin penetrare limitată, trecerea colțului etc.). Pe întreaga durată a executării procedurii, cel de-al doilea polițist asigură cu linie directă de tragere planul deschis în adâncimea sectorului de dincolo de colț.

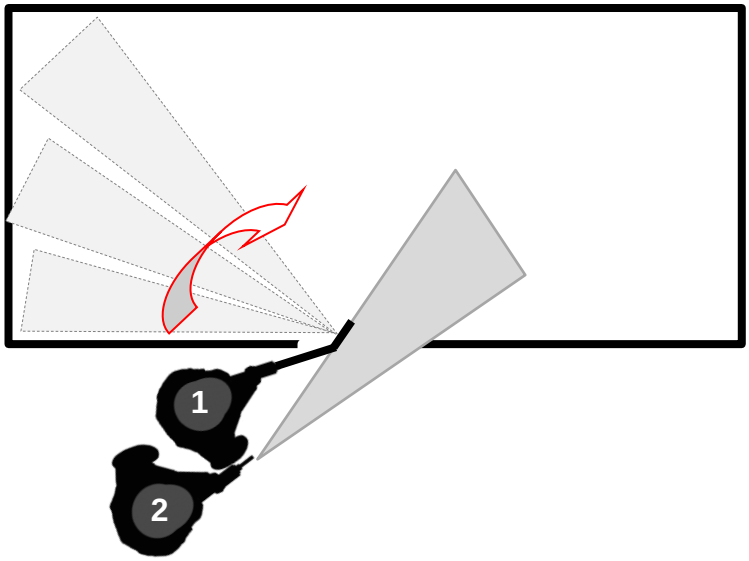
8.2. Tehnica de observare a unei camere cu ajutorul oglinzii tactice

Polițistul adoptă o poziție în genunchi la baza elementului vertical al ușii (montantul apropriat), la o distanță minimă de siguranță. Oglinda tactică este menținută ferm cu mâna dinspre perete, pentru a preveni expunerea prematură a unor elemente ale membrelor superioare (umăr, cot) în deschiderea ușii**,** lăsând mâna dinspre exterior complet liberă și pregătită să acceseze rapid armamentul sau mijloacele de intervenție din dotare. Dispozitivul de observare este introdus controlat dincolo de toc prin fanta căii de acces, menținând corpul oglinzii la nivelul capacității optime de vizualizare directă (90-120 cm înălțime), și doar strict atât cât este necesar pentru a capta reflexia colțului interior de pe latura adiacentă a peretelui. Din această poziție, polițistul execută o scanare sectorială progresivă a zonelor neobservabile (unghiuri moarte adânci), deplasând axul vizual în mod metodic, până la deschiderea maximă permisă de unghiul de reflexie al oglinzii. Ajustarea unghiului de observare se realizează prin mișcări mici și fine, executate din încheietura mâinii și prin rotirea mânerului între degete. Se evită executarea mișcărilor din umăr sau cot, deoarece acestea sunt mișcări macro-articulare ample, care pot genera un efect de levier, provocând oscilații ample ale capului oglinzii și riscând lovirea tocului, producerea de zgomot și deconspirarea echipei. Cercetarea se execută continuu și controlat, din aproape în aproape, în unghiuri secvențiale de câte 10-15° (configurație radial-progresivă[151]), pornind de la peretele adiacent și avansând spre

[151] În jargon profesional, „eventai tactic”.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

interior. Polițistul care efectuează tehnica se concentrează asupra manevrării oglinzii, identifică eventuale persoane, poziții de acoperire, obiecte suspecte sau rute de acces și comunică scurt și discret informațiile colegului din echipă, care îl acoperă balistic.



După atingerea unghiului maxim de vizualizare (colțul adânc opus), dacă există timp, este indicat ca polițistul să execute o rotație inversă de verificare, urmată de retragerea discretă a dispozitivului. Această manevră este recomandată ori de câte ori intervalul operațional permite acest lucru, deoarece mișcarea bidirecțională a oglinzii stimulează percepția vizuală a elementelor statice camuflate și compensează eventualele microunghiuri moarte generate de reflexia inițială. Pe întreaga durată a procedurii, cel de-al doilea polițist asigură prin linie directă de foc sectorul vizibil prin deschiderea ușii, controlând orice amenințare iminentă. În cazul în care scanarea indirectă confirmă siguranța operativă, binomul tactic își reia amplasamentul compact și inițiază procedura de pătrundere, utilizând una dintre tehnicile standardizate de intrare descrise în subcapitolele următoare. Dacă observarea cu ajutorul oglinzii confirmă prezența unei amenințări latente sau clar definite, polițiștii reconfigurează planul tactic și adaptează imediat dispozitivul la noul context interceptat.

ATENȚIE!



Oglinda nu înlocuiește evaluarea tactică directă! Ea nu oferă profunzime sau percepție completă și nu poate detecta persoane perfect imobile sau ascunse în zone cu unghiuri multiple! Nu este eficientă în camere mici, aglomerate sau în zone cu lumină puternică plasată în spatele oglinzii!

9. Metode operative de securizare a unor elemente structurale ale clădirilor: camere, coridoare, intersecții, scări

9.1. Securizarea unei camere

Securizarea unei camere reprezintă procedura de gestionare a spațiului într-un mediu închis, prin pătrunderea coordonată a membrilor binomului tactic și asigurarea simultană și complementară a unghiurilor periculoase. Prin distribuirea imediată, dinamică și corelată a câmpurilor vizuale și a liniilor de tragere, tehnica minimizează zonele neacoperite și optimizează controlul inițial al incintei. Metodele folosite evidențiază principiul de eliminare a

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

oricărei interferențe între membrii echipei pe vectorii de mișcare, bazat pe sincronizare, distanțare adecvată și comunicare nonverbală sau verbală standardizată. Acțiunea de bază pentru securizarea unei camere este pătrunderea prin fanta căii de acces, respectiv ușa.

9.1.1. Elemente operaționale

Securizarea unei camere impune respectarea unei succesiuni cronologice de acțiuni tactice. Fiecare fază de mișcare este proiectată operațional pentru a maximiza protecția echipei de intrare și a reduce timpii de reacție în dinamică. Elementele securizării unei incinte sunt structurate astfel:

– *poziționarea inițială* – dispunerea tactică unilaterală (pe o singură parte) sau bilaterală (de o parte și de alta a ușii), determinată de configurația structurală, de direcția de deschidere a ușii și de posibilitățile de a rămâne complet ascuns și protejat în spatele peretelui înainte de pătrundere;

– *deschiderea ușii* – moment operativ critic care marchează inițierea acțiunii de pătrundere și contactul preliminar cu un mediu necontrolat și cu potențiali factori de risc;

– *traversarea „pâlniei fatale”* – trecerea foarte rapidă a polițiștilor prin spațiul îngust al cadrului ușii; constituie faza cu cel mai ridicat grad de vulnerabilitate balistică, reprezentând un punct obligatoriu de tranzit, spre care se concentrează predictibil atenția și focul eventualilor atacatori din interior;

– *securizarea unghiurilor periculoase* – controlul imediat al colțurilor situate adânc în stânga și în dreapta punctului de pătrundere, zone imposibil de observat complet din exterior, prin mișcări unghiulare divergente (contrare direcțional) ale membrilor binomului de polițiști;

– *parcurgerea traseelor tactice* – deplasarea fluidă a polițiștilor pe rute prestabilite distincte și divergente spre punctele de dominare, mișcare guvernată de regula neinterferenței și determinată de tipul de pătrundere selectat (prin pivotare, în diagonală, combinată), de configurația încăperii și de dinamica amenințărilor;

– *ocuparea punctelor de dominare* – plasamentul final al polițiștilor în puncte de superioritate tactică ce le permit supravegherea integrală a spațiului și asigurarea prin linii directe de tragere a sectoarelor de adâncime;

– *cercetarea secundară a încăperii* – faza de post-stabilizare, în care membrii binomului tactic mențin controlul asupra sectoarelor proprii de responsabilitate și procedează la verificarea metodică a mobilierului, spațiilor mascate structural, dependințelor etc. pentru neutralizarea completă a riscurilor ascunse.

9.1.2. Definiții tactico-operaționale

Pentru a asigura un limbaj procedural unitar și a eficientiza dinamica tactică în teren, pătrunderea în medii periculoase se fundamentează pe un set de concepte standardizate. Acestea sunt repere geometrice, reguli de mișcare biomecanică și coordonate tactice, care au rolul de a structura tactic acțiunile echipei, prevenind erorile în momentele critice ale intrării într-o incintă închisă:

– *calea celei mai mici rezistențe*: principiu de mișcare conform căruia primul polițist pătrunde în încăpere urmând vectorul de avansare care solicită cea mai redusă rotație corporală în momentul trecerii prin tocul ușii; acesta înaintează fluid pe direcția în care spațiul este degajat, nu există obstacole fizice imediate și unde configurația îi permite securizarea colțului adânc periculos de pe latura lui, fără a interfera cu partenerul de echipă;

– *unghi periculos adânc*: colțul structural situat în interiorul încăperii, pe același perete cu calea de acces (la stânga sau la dreapta tocului ușii), a cărui observare vizuală și control balistic nu pot fi realizate din exterior, impunând pătrunderea fizică a polițistului dincolo de pragul ușii;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *traseu tactic:* ruta de deplasare parcursă de polițist din poziția inițială exterioară până la ocuparea unui punct interior de dominare operațională; traiectoria acestuia este direct condiționată de structura arhitecturală, tehnica de pătrundere selectată și dinamica amenințărilor întâlnite;

– *perete de sprijin*: peretele din interiorul camerei, de-a lungul căruia polițistul se deplasează fluid, utilizându-l ca reper de ghidaj și ca acoperire balistică pentru a-și proteja un flanc sau spatele, izolând axele de tragere și eliminând riscul de foc încrucișat;

– *sector de responsabilitate*: zonă de supraveghere și control balistic alocată individual fiecărui polițist în scopul securizării incintei în totalitate; dimensiunile acestui sector se adaptează dinamic la particularitățile spațiului, fiind limitat la o suprafață care garantează capacitatea optimă de reacție și acoperire; unghiul de deschidere individual nu trebuie să depășească niciodată 180°, iar în cadrul unui binom se învecinează strâns cu sectorul colegului, în deschidere de 90°, fără a se suprapune sau întrepătrunde pe timpul mișcărilor dinamice, pentru a preveni riscul de foc încrucișat și apariția unor zone oarbe;

– *punct de dominare*: poziție tactică optimală în interiorul încăperii, din care polițistul controlează vizual în totalitate sectorul de responsabilitate și dispune de o linie de tragere neobstrucționată asupra oricărei amenințări localizate în adâncimea spațiului nesecurizat; acest amplasament trebuie ocupat cât mai rapid după trecerea pragului de intrare, adâncimea și dispunerea lui fiind direct determinate de tehnica de pătrundere adoptată, compartimentarea interioară, elementele de mobilier întâlnite și factorii de risc identificați.

9.1.3. Metode operative de gestionare a căii de acces

Ușa se poate prezenta inițial în poziție deschisă, parțial deschisă sau complet închisă. Atunci când intervalul operațional permite și calea de acces este liberă, este indicat ca polițiștii să efectueze mai întâi o observare a încăperii, începând din exterior, pentru a asigura astfel controlul eventualilor factori de risc încă de la acest moment. Chiar și în absența unui prag fizic, demarcația geometrică a ușii este definită structural drept linia de trecere. Astfel, chiar în faza premergătoare declanșării pătrunderii, echipa realizează o observare sectorială din afară, securizând maximum posibil din spațiul interior fără a călca sau a depăși cu echipamentul această linie de demarcație. Acest procedeu de observare preliminară are următoarele obiective tactice:

– *localizarea timpurie a amenințărilor* – identificarea prezenței și a poziției persoanelor în interiorul încăperii, detectarea factorilor de risc iminent;

– *evaluarea structurii interioare a incintei* – recunoașterea amenajării și a configurației spațiului arhitectural care urmează a fi securizat;

– *ierarhizarea sectoarelor operative prioritare* – selectarea zonelor periculoase care vor fi securizate imediat după trecerea pragului, cu accent deosebit pe colțurile interioare adânci, imposibil de observat din exterior și configurarea dinamică a punctelor de dominare.

În cazul ușilor închise, polițiștii efectuează următoarele manevre, raportat la poziționarea lor unilaterală sau bilaterală la punctul de intrare:

1. *când ușa se deschide spre interior* – polițistul aflat pe latura mânerului execută o împingere bruscă și violentă a ușii, asigurând deschiderea ei completă; această manevră este obligatorie pentru a deschide fanta de vizualizare la maximum și a securiza cât mai rapid unghiul mort din colțul îndepărtat, dar și pentru a depista prezența unui eventual suspect ascuns în spatele panoului mobil; totuși, impulsul nu trebuie să fie excesiv, pentru a preveni riscul ca ușa să ricoșeze din perete și să se închidă accidental în fața binomului, întârziind pătrunderea în încăpere[152];

[152] Există o practică dincolo de standarde, în care polițistul aflat pe latura balamalelor împinge ușa brusc și susținut puternic cu corpul, suficient cât aceasta să se deschidă la perete și să sesizeze tactil dacă există un eventual suspect în spatele ei – Gerald W. Garner – *Surviving the Street: Officer Safety and Survival Techniques*, Charles C. Thomas Publisher LTD, Springfield, Illinois, USA, 2005, pag 123.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2. *când ușa se deschide spre exterior* – polițistul poziționat pe latura axei de rotație a ușii (balamale) prinde mânerul și o trage printr-o mișcare fermă, fluidă și controlată, conducând cadrul mobil până într-un unghi care degajează complet calea de acces; acesta are grijă să nu rămână blocat în spatele foii de ușă sau să își obstrucționeze linia de observare și asigurare balistică a fantei de acces; evită trântirea violentă a ușii de perete pentru a respecta cerințele de silențiozitate tactică;

3. *forțarea căii de acces (deblocare mecanică)*: procedură aplicată atunci când accesul liber este refuzat ori blocat structural, iar urgența operativă justifică intrarea imediată a echipei; pentru realizarea breșei mecanice se utilizează exclusiv echipamentul greu din dotare, precum berbecul tactic, ranga de impact, levierul structural ori dispozitive hidraulice de expansiune, polițistul menținând corpul retras integral în afara *„pâlniei fatale”*.

Dacă pentru executarea pătrunderii se impune o repoziționare pe ambele laterale ale căii de acces, cel de-al doilea polițist din formație execută o translație laterală-exterioară prin fața căii de acces până pe flancul opus. Acest plasament poate fi determinat de cerința tactică a pătrunderii echipei din configurație bilaterală. De asemenea, manevra poate fi justificată de o configurație arhitecturală restrictivă, de existența unei structuri care poate oferi o mai bună protecție balistică, necesitatea utilizării mijloacelor de forțare a căii de acces sau de manipulare a foii de ușă, astfel încât să fie evitată autoblocarea liniei de tragere pe timpul deschiderii. Deplasarea se execută rapid și cu prudență, polițistul menținând obligatoriu o distanță de siguranță față de planul peretelui exterior. Păstrarea acestei adâncimi tactice este imperativă pentru a preveni deconspirarea prezenței echipei prin emisia de zgomote provocate de pași sau de frecarea echipamentului, eliminându-se totodată riscul proiecției de umbre ori de fascicule luminoase prin fanta inferioară dintre panoul mobil și podea. Totodată, pe timpul traversării, polițistul menține o alertă tactică permanentă, anticipând posibilitatea deschiderii intempestive a ușii și apariția unei amenințări active ori riscul critic al executării unei trageri oarbe direct prin ușa închisă.

Odată ce binomul obține o poziționare tactică optimă, prioritatea este controlul incidentului, nu pătrunderea în încăpere. Astfel, polițiștii, după deschiderea căii de acces, pot adopta diferite abordări operative:

– efectuarea unui control metodic al incintei din exterior prin intersectarea axelor vizuale și observarea instantanee a elementelor din planul îndepărtat, gestionând în mod adăpostit o eventuală amenințare localizată în acea zonă, prin somații, comenzi imperative și tehnici de control și extragere tactică de la distanță; metoda este urmată de pătrunderea efectivă a echipei și securizarea secundară a încăperii;

– deoarece imediat după eliberarea căii de acces există riscul ca un suspect să inițieze un atac ori ca unele persoane să încerce să părăsească incinta, în funcție de gradul de stabilitate tactică, echipa poate lua în calcul o scurtă pauză de evaluare, menținându-se protejată în spatele zidului exterior; acest interval temporar permite polițiștilor să înțeleagă situația fără a rămâne blocați în fața ușii deschise; în absența unei reacții ostile imediate, pot decide să utilizeze tehnici de observare secvențială (feliere progresivă) din exterior, pentru a vizualiza planul profund al incintei, sau de securizare intermediară a unghiurilor moarte (privire rapidă, penetrare limitată) situate adânc pe latura peretelui apropiat;

– dacă oportunitatea operativă impune o pătrundere dinamică, aceasta se execută printr-una dintre tehnicile standardizate prezentate în acest capitol, iar acțiunile binomului tactic în încăpere sunt dictate strict de dispunerea elementelor structurale și de natura amenințărilor identificate pe traiectoriile de deplasare.

9.1.4. Procedura extracției tactice de la distanță

Pentru că am făcut referire la metoda controlului sumar de siguranță și a extragerii tactice de la distanță, considerăm că este necesar să explicăm pe scurt procedura ei de executare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Astfel, în scenarii cu un coeficient ridicat de risc structural (vulnerabilitate geometrică), dacă subiectul din interior răspunde interpelărilor imperative transmise din afara camerei, se poate exploata imediat această conduită conformatoare. Echipa inițiază izolarea și manevrarea tactică de la distanță a persoanei, prin comenzi verbale clare, ferme și unidirecționale. Mai întâi, polițiștii ordonă suspectului să mențină mâinile complet vizibile, cu degetele răsfirate, deasupra capului. Ulterior, acestuia i se impune să execute o deplasare lentă spre o zonă unde ambii membri ai echipei sau cel puțin unul dintre aceștia beneficiază de o linie directă de observare și dominare prin capacitate de foc. De pe acest aliniament stabil, subiectul este interpelat mai întâi la prezența altor ocupanți în incintă. În eventualitatea existenței unor terțe persoane, li se cere și acestora în mod direct, prin somații și comenzi vocale, ori prin intermediul primului subiect somat, să se prezinte pe rând în aceeași zonă de control, cu mâinile la vedere.

9.1.4.1. Inspecția vizuală de la distanță

În cadrul acestei manevre tactice, subiectului i se ordonă executarea succesivă a unor acțiuni menite să expună zonele anatomice critice sau eventualele compartimente ascunse ale elementelor vestimentare. Aceste mișcări sunt ghidate verbal pentru a permite observarea directă a părților laterale ale trunchiului și a spatelui. Comenzile impun o rotație controlată de 360°, corelată cu menținerea uneia dintre mâini pe cap (de regulă dreapta) și manevrarea progresivă cu cealaltă mână a unor zone inferioare ale hainelor, în special la nivelul trunchiului. Spre exemplu, subiectului i se ordonă să se întoarcă parțial spre dreapta și cu mâna stângă să tragă tricoul în sus pentru a prezenta zona centurii. Manevra se repetă în sens invers, urmată de solicitarea de a se apleca ușor spre spate sau spre înainte și de a ridica cămașa sau de a împinge cureaua în jos pentru a expune zona abdominală ori lombară. Procedura se finalizează cu o întoarcere completă, pentru verificarea tuturor pliurilor vestimentare și prevenirea ascunderii armelor de foc sau a obiectelor tăietor-înțepătoare.

9.1.4.2. Extracția fizică și imobilizarea suspectului la punctul de acces

După finalizarea verificării vizuale sumare de la distanță în aceste condiții, se ordonă subiectului să execute o deplasare lentă, cu spatele, spre cadrul ușii și cu mâinile plasate pe cap. La atingerea aliniamentului proximal al ieșirii, pentru a diminua mobilitatea lui explozivă, i se cere să adopte o postură în genunchi și să traverseze linia de prag în acest mod. Imediat ce acesta trece limita tocului, polițistul desemnat pentru contact părăsește temporar postura de tragere, securizează arma în toc și aplică o priză pe mâinile încrucișate pe cap, una pe cureaua subiectului, după care îl extrage rapid în afara deschiderii căii de acces, în spatele peretelui. Ulterior efectuează încătușarea și controlul corporal de siguranță. Cel de-al doilea polițist menține postura de observare și linia de tragere prin cadrul ușii, asigurând acoperirea balistică continuă asupra interiorului încăperii.

9.1.5. Metode de pătrundere tactică în încăperi

Intrarea printr-o ușă reprezintă un punct obligatoriu de trecere care concentrează în mod predictibil toți factorii de risc din interiorul încăperii. Tehnicile de pătrundere sunt concepute astfel încât să permită membrilor binomului tactic o tranziție rapidă și controlată prin golul ușii, minimizând expunerea în interiorul *„pâlniei fatale”,* și maximizând capacitatea de executare a focului asupra unghiurilor moarte din adâncimea camerei. Pătrunderea se poate realiza fie metodic, precedată de tehnici de cercetare din exterior (observare secvențială, privire rapidă, utilizarea oglinzii tactice etc.), fie dinamic, prin pătrundere rapidă, decisă și coordonată. Abordarea dinamică se execută sincronizat și cu viteză maximă de accelerare a mișcărilor, fiecare polițist asigurând acoperirea partenerului de binom pe direcția unghiului mort alocat și reacționând instantaneu în fața amenințărilor. După trecerea pragului și securizarea colțurilor, polițiștii se deplasează pe traiectorii opuse și ocupă puncte de dominare de-a lungul pereților, fiecare preluând sub control un sector individual de responsabilitate, reciproc corelat.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.1.5.1. Reguli tactice de angajare a pătrunderii în încăperi

Pentru a putea efectua o pătrundere sigură într-o cameră, polițiștii trebuie să respecte următoarele reguli fundamentale:

– *sincronizarea acțiunii* – executarea precisă a pătrunderii se fundamentează pe standardizarea procedurilor și este declanșată pe baza unor comenzi tactile, vizuale sau verbale predeterminate; această coordonare dinamică reduce intervalul de vulnerabilitate în *„pâlnia fatală”* și optimizează controlul inițial asupra incintei;

– *securizarea unghiurilor moarte* – fiecare polițist observă și angajează dinamic amenințările din sectorul necunoscut prin linie directă de tragere, pornind din imediata proximitate a punctului de pătrundere și extinzând controlul balistic până la colțurile adânci (colțurile extreme), invizibile din exterior;

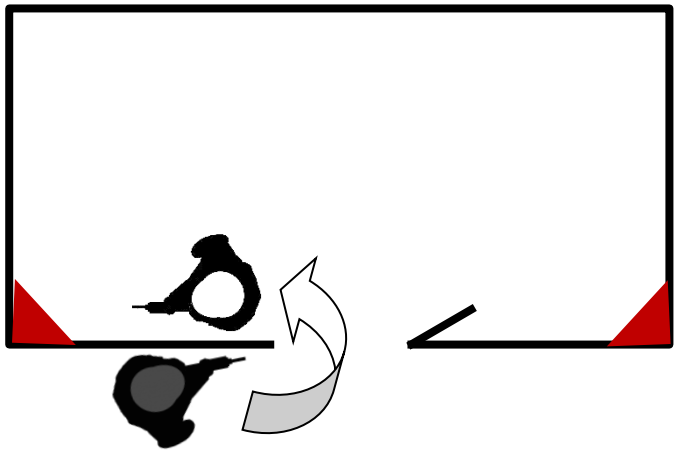
– *separarea coordonată a traseelor de securizare* – mișcarea în interiorul încăperii este executată pe traiectorii divergente, astfel încât membrii binomului tactic să nu se intersecteze fizic și să nu își obstrucționeze reciproc liniile de observare și de tragere; acest procedeu reduce la minimum zonele necontrolate în primele fracțiuni de secundă ale trecerii pragului, garantând izolarea balistică simultană a ambelor flancuri ale încăperii;

– *complementaritatea vectorilor de acțiune* – polițiștii preiau în responsabilitate directă câte un sector geometric extins, situat în jumătatea corespunzătoare poziției sale inițiale de intrare (sau în cea opusă în cazul intrării încrucișate) de-a lungul axei de lungime sau de lățime a camerei, realizând o acoperire vizuală simetrică sau asimetrică și în totală interdependență.

9.1.5.2. Tehnici de pătrundere individuală în încăpere

9.1.5.2.1. Tehnica de pătrundere prin pivotare în jurul tocului apropiat

Numită și tehnica pătrunderii *„în cârlig”*, aceasta utilizează tocul apropiat al ușii (montantul adiacent) drept ax de rotație. Polițistul se poziționează inițial la o distanță de un braț față de cadrul căii de acces, adoptând o poziție stabilă care preconfigurează direcția de accelerare, cu arma în poziție pentru luptă sau în variantă comprimată. La propria decizie operativă, acesta declanșează intrarea, sincronizând pașii astfel încât să fixeze mai întâi piciorul dinspre interior (cel apropiat de perete) ca un punct de sprijin și pivot la baza muchiei verticale a ușii, fără a depăși linia de prag. Printr-o mișcare fluidă și controlată, polițistul execută o pivotare strânsă de 180° în jurul tocului, menținând o minimă distanță proximală pentru a preveni agățarea accidentală a echipamentului. Ulterior, el continuă cursiv rotația și proiectează piciorul din exterior în cameră, centrând greutatea pe axa de sprijin și menținând corpul compact, cu coatele strânse lângă trunchi.

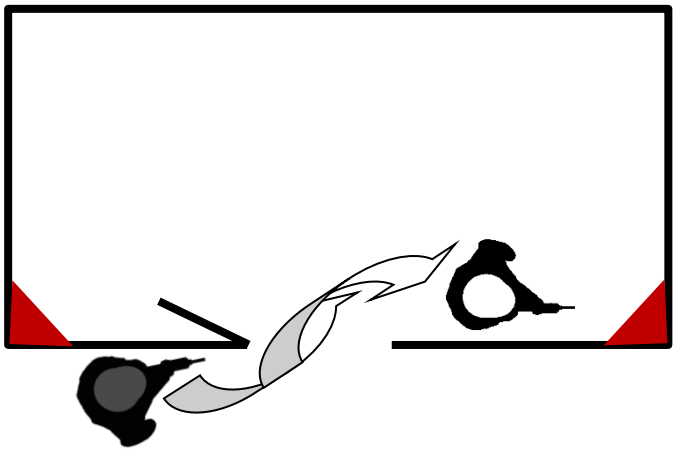


Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

În această fază, pentru a exploata optim protecția oferită de structura zidului și a tocului, se aplică un protocol secvențial, dar cursiv. Mai întâi, polițistul pivotează și introduce în încăpere axul de vedere și arma în poziție de luptă comprimată. Această pătrundere parțială se execută strict atât cât este necesar pentru a observa și a alinia arma pe direcția de amenințare a unghiului mort din adâncime. Polițistul continuă fluid deplasarea pentru a elibera cât mai rapid cadrul ușii și, simultan extinde brațele în poziția standard de tragere, securizând colțul adiacent. Ulterior, spațiul din spatele ușii (în cazul în care aceasta s-a deschis pe latura lui) reprezintă o secvență prioritară, după care polițistul urmează traiectoria peretelui de sprijin, securizând traseul până la ocuparea unui punct de dominare, plasat de o parte a axului de lungime al camerei. Acest punct trebuie să asigure acoperirea balistică completă a sectorului de responsabilitate și să evite obligatoriu axul central al intrării. Întreaga acțiune se execută fără ezitare, într-un ritm deliberat și controlat, polițistul fiind pregătit pentru gestionarea instantanee a unei amenințări active. Pe toată durata deplasării se interzice cu desăvârșire încrucișarea picioarelor, mișcarea fiind realizată prin pași de rulaj rapid, pentru a garanta stabilitatea platformei de tragere.

9.1.5.2.2. Tehnica de pătrundere în diagonală pe lângă tocul îndepărtat

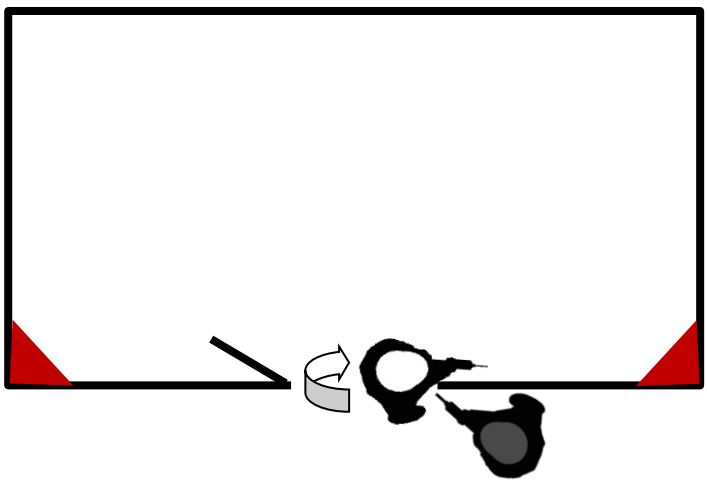
Numită doctrinar și intrarea în „andrea”, această tehnică se execută prin traversarea unghiulară a pragului, pe lângă montantul opus al ușii. Polițistul se plasează inițial la o distanță de un braț față de muchia apropiată a tocului (montantul proximal), într-o postură stabilă care configurează direcția de accelerare și cu arma menținută în poziție gata de tragere. La propria decizie tactică, acesta pătrunde exploziv prin deschiderea structurală a ușii, în diagonală spre colțul diametral opus, pe cealaltă latură interioară a peretelui. Deplasarea se face prin pas de rulaj de intrare (translație tactică printr-o frecvență foarte rapidă a pașilor), pentru a reduce la minimum timpul de expunere în interiorul *„pâlniei fatale”*. În cursul acestei mișcări, arma se retrage la piept, în poziția de luptă comprimată, orientată pe direcția de avansare. Simultan cu trecerea fizică a pragului și extensia armei în poziție standard de tragere, polițistul eliberează imediat cadrul căii de acces și pătrunde adânc în cameră, asigurând fluiditatea deplasării. Odată intrat în încăpere, polițistul controlează prioritar unghiul mort situat acum pe latura sa (colțul adiacent), urmând în mod cursiv traiectoria tactică spre peretele lateral până la ocuparea unui punct de dominare. Acest plasament trebuie să evite cu desăvârșire blocarea în axul central al camerei, chiar și în condițiile unei structuri arhitecturale foarte înguste. Întreaga acțiune se execută fără ezitare, într-un ritm controlat și deliberat. Pe întreaga durată a deplasării, se interzice încrucișarea picioarelor pentru a menține stabilitatea maximă a platformei de tragere.



Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.1.5.2.3. Tehnica pătrunderii limitate

Această procedură reprezintă o tehnică intermediară de observare și control executată înaintea pătrunderii fizice în cameră, utilizată doar în cazul structurilor arhitecturale care oferă protecție balistică solidă. În acest context, polițistul nu trece direct pragul ușii, ci folosește acoperirea oferită de perete și toc într-o mișcare tactică tranzitorie. Mai întâi, acesta efectuează o pivotare în jurul montantului apropiat al ușii. Prin această rotație unghiulară, el proiectează în interior exclusiv axul vizual, linia de ochire și țeava armei, strict atât cât este necesar pentru a verifica și securiza unghiul mort din adâncime. În cea de-a doua etapă, dacă spațiul nu este excesiv de mic, își extinde mâna cu arma în postură de tragere (monopriză) și ia sub control sectorul de responsabilitate prin proiectarea liniei de ochire în interiorul încăperii. Ulterior, declanșează faza de pătrundere completă, reface din mișcare priza cu două mâini și poziția standard de tragere și continuă traseul specific de securizare, gestionând eventualele amenințări. Tehnica este oportună în medii restrânse, în care spațiul este extrem de îngust, când compartimentarea interioară complexă impune, în mod prioritar, obținerea controlului asupra colțurilor de la o distanță mică sau atunci când există suspiciunea unei ambuscade la intrare. Postura statică pe linia de prag trebuie menținută doar atât cât este necesar pentru a observa interiorul, a evalua riscurile și a adopta rapid o decizie tactică (control static, intrare, retragere).



9.1.5.3. Tehnici de pătrundere în binom tactic

Cele mai utilizate modalități de pătrundere în binom tactic sunt determinate structural de modul de dispunere inițială a polițiștilor la cadrul căii de acces:

– *dispunere bilaterală* – polițiștii se poziționează de o parte și de cealaltă parte a cadrului ușii, fiind separați de spațiul deschis al căii de acces;

– *dispunere unilaterală pe latura axei mecanice de rotație (balamale)* – membrii binomului se poziționează compact, unul în spatele celuilalt, pe partea unde ușa este fixată structural;

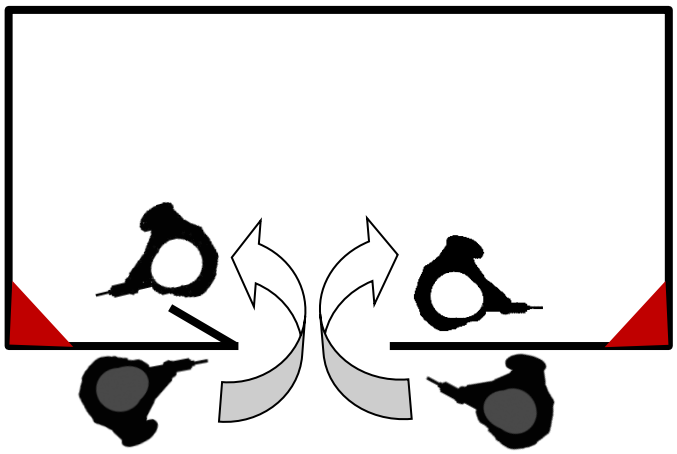
– *dispunere unilaterală pe latura mânerului (clanței)* – membrii binomului se poziționează compact, în coloană strânsă, pe partea destinată deschiderii mecanice a ușii.

9.1.5.3.1. Tehnica de pătrundere prin pivotare în jurul tocului adiacent

Membrii binomului tactic se poziționează de o parte și de cealaltă parte a cadrului ușii (dispunere bilaterală), fiecare la o distanță de siguranță de un braț, și declanșează pătrunderea în mod sincronizat, pe baza unui semnal vizual sau verbal predeterminat. Atunci când deschiderea structurală este îndeajuns de largă, ambii polițiști execută simultan o pivotare strânsă de 180° în jurul tocului apropiat și pătrund în cameră. Dacă zona de trecere este îngustă,

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

pentru a elimina riscul unei coliziuni fizice sau al blocării armamentului în interiorul *„pâlniei fatale”*, tehnica se execută strict eșalonat, prin utilizarea unui foarte scurt decalaj temporal și acțional. Astfel, la semnalul stabilit, unul dintre polițiști (de regulă cel poziționat pe partea mânerului) execută rotația în jurul tocului ușii, urmat imediat de cel de-al doilea, care pătrunde pe latura sa abia după ce cadrul căii de acces a fost complet eliberat. După trecerea pragului, fiecare membru al binomului parcurge propria traiectorie tactică de-a lungul zidurilor interioare, securizând cu prioritate colțul periculos adânc situat pe latura sa. Polițistul care intră pe partea axului mecanic de rotație (balamale) are sarcina de a verifica și spațiul dintre ușă și perete.



9.1.5.3.2. Tehnica de pătrundere combinată

Această procedură operativă rezultă din combinarea sincronizată a tehnicii de intrare prin pivotare, cu tehnica intrării în diagonală. Membrii binomului tactic se poziționează compact, unul în spatele celuilalt, pe o singură parte a cadrului ușii (dispunere unilaterală). Pentru a respecta cerințele de silențiozitate, declanșarea intrării este inițiată de polițistul aflat în spate, printr-un semnal tactil, transmis printr-o dublă apăsare fermă sau o strângere pozitivă pe umărul ori pe vesta de protecție balistică a polițistului din față. Tehnica de pătrundere executată de primul polițist este direct condiționată de modul în care se deschide ușa și de principiul celei mai mici rezistențe:

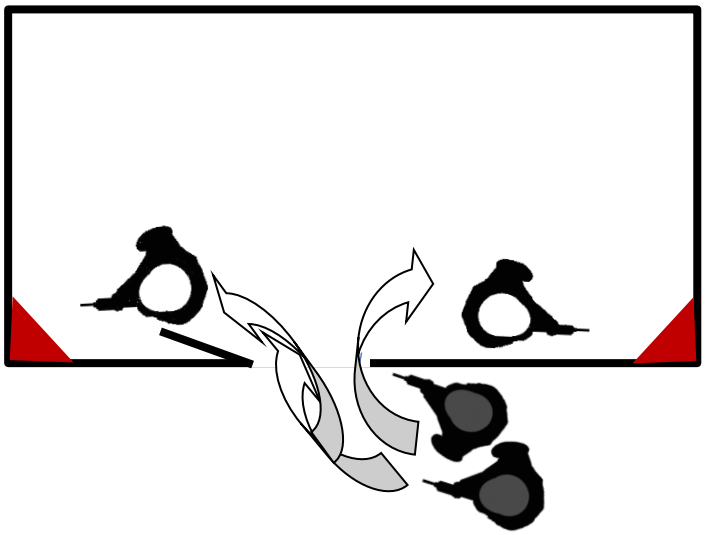
– *dacă ușa se deschide spre interior, pe latura pe care este poziționată echipa* – panoul ușii acționează ca un ecran care blochează unghiul de intrare adiacent; în acest scenariu, primul polițist pătrunde direct pe diagonală, spre colțul periculos opus, eliberând rapid cadrul de trecere, în timp ce al doilea polițist execută o pivotare strânsă de 180°, pe lângă montantul ușii, secuizând colțul periculos adânc de pe flancul lui; el are în responsabilitate și verificarea spațiului ascuns din spatele ușii;

– *dacă ușa se deschide spre exterior, spre latura opusă celei pe care este poziționată echipa* – în acest caz, unghiul apropiat de intrare este complet degajat și primul polițist execută o pivotare strânsă de 180° în jurul montantului proximal, pentru a domina instantaneu colțul de risc din adâncime, în timp ce al doilea polițist pătrunde direct pe diagonal, securizând colțul periculos opus.

NOTĂ TACTICĂ. *În ambele cazuri, dacă ușa se deschide invers, tehnicile de intrare a membrilor binomului se permută tactic, conform aceluiași principiu al minimei rezistențe.*

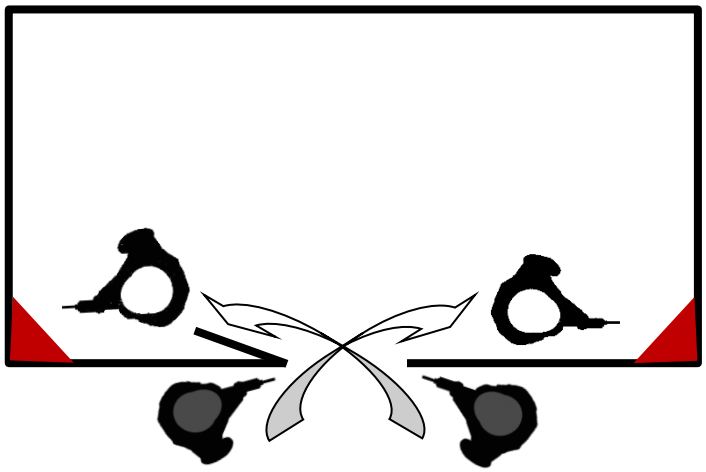
La trecerea pragului, polițiștii se deplasează exploziv pentru a reduce la minimum decalajul dinamic dintre ei și pentru a nu rămâne expuși fără acoperire în interiorul încăperii. Odată executată intrarea, fiecare membru al binomului parcurge propria traiectorie tactică, securizând cu prioritate colțurile alocate și spațiul din spatele ușii, după care avansează fluid de-a lungul pereților de sprijin până la ocuparea unui punct de dominare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



9.1.5.3.3. Tehnica de pătrundere încrucișată

Numită și tehnica *„în cruce”*, aceasta se fundamentează pe traversarea intersectată (în diagonale încrucișate) a cadrului de intrare, membrii binomului preluând controlul asupra unghiului mort situat în partea opusă poziției lor inițiale. În acest scop, polițiștii se poziționează bilateral de o parte și de alta a ușii, la o distanță de siguranță de un braț față de toc. Pătrunderea este declanșată simultan pe baza unor semnale vizuale sau verbale predeterminate, dar se execută strict eșalonat prin utilizarea unui decalaj tactic temporal și acțional. Conform acestei metode, în încăpere intră mai întâi polițistul anume desemnat sau cel care întâmpină rezistența cea mai mică pe direcția de deplasare, urmat imediat de cel de-al doilea polițist, doar după ce cadrul ușii a fost eliberat aproape complet. Fiecare polițist execută o deplasare rapidă pe diagonală, spre peretele lateral opus al încăperii. Pentru a garanta siguranța balistică absolută și a preveni riscul de foc încrucișat, în fracțiunile de secundă în care traiectoriile se intersectează în cadrul ușii, este necesară respectarea unei măsuri de protecție reciprocă.



Astfel, polițistul care intră secundar aduce temporar arma în poziție comprimată de siguranță și reia linia de ochire spre interior abia după ce partenerul a părăsit axul său de mișcare. Pentru a-și asigura reciproc spatele cât mai rapid, decalajul tactic dintre polițiști la trecerea pragului trebuie redus la minimum, prin sincronizare și dinamică accelerată, eliberând aproape instantaneu golul ușii. Odată intrați, fiecare parcurge propriul traseu tactic de-a lungul peretelui lateral (perete de sprijin), securizând cu prioritate unghiul mort (colțul periculos) de pe flancul său de avansare. Polițistul pe a cărui latură de pătrundere s-a deschis ușa, înainte de a-și continua ruta și de a se stabiliza într-un punct de dominare, efectuează în mod obligatoriu și verificarea vizuală a spațiului ascuns în spatele acesteia.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.1.5.4. Principii operaționale ale pătrunderii tactice în încăperi

Pătrunderea într-o încăpere se subordonează următoarelor două principii fundamentale de acțiune:

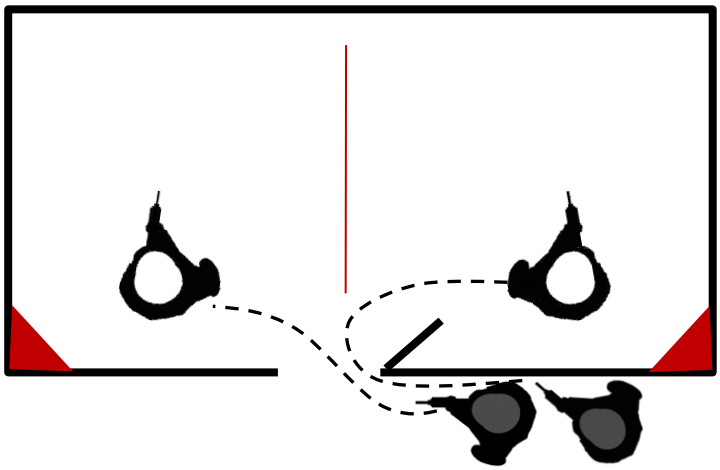
1. *pătrundere pe rezistență minimă* – polițistul pătrunde în încăpere urmând direcția de avansare cea mai liberă și mai accesibilă după deschiderea ușii, aspect care permite deplasarea fluidă a echipei; totodată, manevra asigură stabilizarea rapidă într-un punct de dominare a sectorului de responsabilitate; în scenariul în care ruta planificată inițial este obstrucționată fizic sau mecanic (corpul ușii, stâlpi structurali, elemente de compartimentare rigidă, mobilier, materiale depozitate, corpuri umane sau animale etc.), polițistul își ajustează dinamic traiectoria și intră pe direcția care îi permite accesul imediat în cameră: scopul principal rămâne eliberarea instantanee a liniei de prag și evitarea oricărui blocaj în interiorul *„pâlniei fatale”*;

2. *pătrundere pe amenințare potențială/activă* – acest principiu impune direcționarea instantanee a capacității de foc asupra unui suspect care apare în câmpul vizual activ; regula se aplică cu precădere dacă acesta se află deja angrenat într-o acțiune ostilă; manifestarea unei amenințări directe și iminente poate reconfigura prioritățile de angajare balistică; totuși, pentru prevenirea riscului de foc încrucișat (foc fratricid), polițiștii își mențin traiectoriile fizice de deplasare pe sectoarele repartizate; neutralizarea pericolului critic se execută din mișcare, prin angajarea directă a suspectului de către polițistul care are în responsabilitate acel sector, fără a intersecta traseul partenerului din binom.

9.1.5.5. Aliniamente de dominare tactică a încăperii

După executarea pătrunderii, în funcție de configurația structurală a camerei și de dinamica situației întâlnite, membrii binomului pot opta pentru una dintre următoarele trei modalități de dispunere tactică, menite să optimizeze capacitatea de acoperire a unghiurilor periculoase, să asigure sectoare optime de observare și o linie de tragere neobstrucționată:

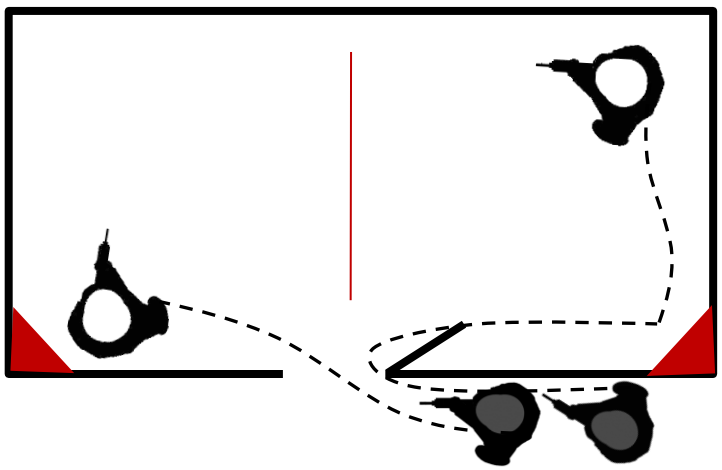
1. *aliniament paralel din puncte de dominare în profunzimea camerei (axa de lungime)* – este poziționarea cea mai frecvent utilizată, în care polițiștii, după trecerea pragului ușii, se poziționează imediat în stânga și în dreapta punctului de acces, liniar de-a lungul peretelui de intrare; liniile de tragere sunt orientate în adâncime, asigurând sectoare paralele de observare pe axa de profunzime a încăperii, aspect care elimină riscul de foc încrucișat și previne fixarea statică în interiorul *„pâlniei fatale”*;



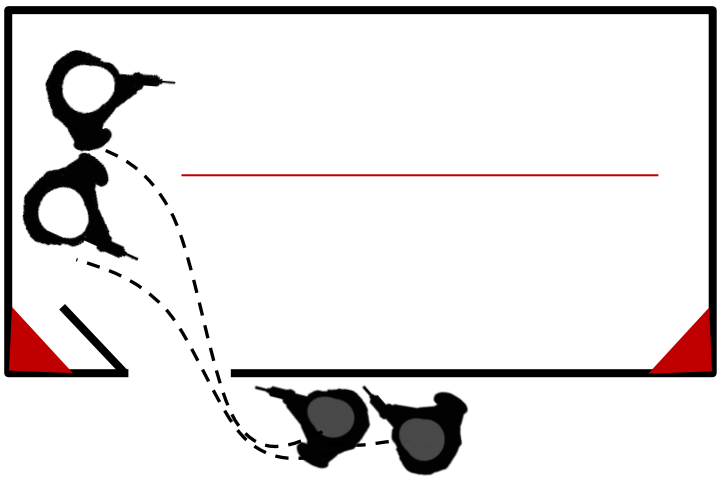
2. *aliniament asimetric din puncte de dominare opuse (axă diagonală)* – configurație tactică în care polițiștii se poziționează în puncte structural opuse ale încăperii (unul în colțul mort apropiat, celălalt în colțul adânc diagonal), dominând incinta pe o axă oblică; această geometrie asigură sectoare mari de intersecție vizuală și o acoperire interdependentă a întregului spațiu, reducând la minimum unghiurile moarte din spatele elementelor de mobilier, dar,

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

polițiștii trebuie să păstreze precauție maximă în ceea ce privește intersectarea liniilor de tragere, pentru a evita focul încrucișat;



3. *aliniament paralel din puncte de dominare în axul de lățime al camerei (axa transversală)* – dispunere tactică utilizată în scenariile în care calea de acces este amplasată în proximitatea imediată a unui perete lateral (ușă pe colț) ori atunci când îngustimea spațiului restricționează despărțirea echipei; în acest caz, membrii binomului tactic se poziționează în linie de-a lungul zidului lateral, cu traiectorii de tragere perpendiculare pe direcția de intrare, asigurând controlul sectorial pe axul transversal al încăperii.



9.2. Securizarea metodică a coridoarelor și intersecțiilor structurale

Asigurarea și progresia pe un coridor reprezintă o componentă fundamentală a tacticilor de intervenție, regăsită în pregătirea unităților de poliție, jandarmerie, structuri speciale de intervenție sau armată. Aceste spații arhitecturale prezintă particularități operative specifice:

– coridorul propriu-zis generează un efect accentuat de canalizare (culoar de strangulare tactică) și oferă posibilități reduse de adăpostire structurală;

– ramificațiile și deschiderile (intersecții de coridoare) impun o vizibilitate segmentată și integrează multiple unghiuri moarte.

Aceste caracteristici determină o abordare bazată pe principiul siguranței secvențiale și pe gestionarea controlată a câmpului vizual. Scopul principal al securizării unor astfel de spații este obținerea controlului asupra perimetrului structural și neutralizarea riscurilor ascunse înainte de angajarea lor fizică.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.2.1. Clasificarea structurală a coridoarelor

În funcție de configurația arhitecturală și de particularitățile balistice specifice mediului închis, coridoarele se clasifică:

– după dimensiunile liniare ale axului de deplasare:

- coridor lung (cu profunzime extinsă) sau coridor scurt (cu profunzime limitată);
- coridor îngust (cu comprimare structurală sub 2 metri) sau coridor larg (cu lățime peste 4 metri);

– după forma axului liniar de deplasare:

- coridor drept, cu ax în lungime deschis;
- coridor circular, în care unghiul mort se deschide continuu și fluid, împiedicând observarea acestuia dintr-o singură privire;
- coridor în zig-zag sau cu axe decalate, care îngreunează o progresie rapidă și prezintă o succesiune de abordări de unghiuri periculoase de la distanță mică;

– după dispunerea căilor de acces în incinte (încăperi):

- coridor liniar sau circular fără elemente de acces secundare (uși);
- coridor liniar sau circular cu dispunere unilaterală a elementelor de acces;
- coridor liniar sau circular cu dispunere bilaterală a elementelor de acces (simetric sau asimetric);

– după topografia structurală și diferențele de nivel:

- coridor orizontal sau cu plan înclinat, prevăzut cu rampe și trepte intermediare;
- coridor închis pe ambele laturi sau deschis (de tip pasarelă);

– după continuitatea căii de avansare:

- coridor deschis, prevăzut cu ieșiri secundare sau conectate la nuclee de circulație verticală (scări);
- coridor cu ax terminal închis (înfundat);

– după geometria structurală a intersecțiilor:

- coridor cu schimbare unghiulară în forma literei „L”, în care linia de deplasare deviază traiectoria o singură dată, generând un singur unghi mort în adâncime;
- coridor cu divergență terminală perpendiculară în forma literei „T”, în care axul de deplasare se blochează frontal și se ramifică simetric pe ambele flancuri;
- intersecție cu ramificație oblică divergentă în forma literei „Y”, în care axele de deplasare se despart în unghiuri deschise, menținând o vizibilitate parțială în adâncime;
- intersecție cu patru deschideri în cruce, în care două axe de deplasare se intersectează complet, multiplicând amenințarea pe tot atâția vectori simultan.

9.2.2. Elementele operaționale ale securizării coridoarelor

Dominarea tactică a coridoarelor și eliminarea riscurilor balistice asimetrice din interiorul acestora se realizează prin executarea riguroasă a următoarelor elemente operaționale:

– *verificare vizuală inițială:* evaluarea situației operative de dincolo de colț, identificarea unghiurilor moarte și a posibilelor amenințări;

– *stabilirea zonelor de adăpostire:* identificarea elementelor arhitecturale sau a mobilierului care pot oferi protecție;

– *controlul auditiv și vizual al spațiului:* reducerea semnalului sonor propriu (pași, echipament etc.) și maximizarea percepției auditive;

– *asigurarea flancurilor și a unghiurilor terminale:* menținerea supravegherii direcțiilor principale și secundare de pericol;

– *traversarea controlată:* deplasarea pe traiectorii care minimizează expunerea polițiștilor și permit o reacție tactică rapidă.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.2.3. Principii generale de deplasare și siguranță pe coridor

Deplasarea pe un coridor se execută conform unor principii tactice validate prin experiență operațională:

– *principiul unghiului minim expus:* polițistul își reduce semnificativ suprafața vizibilă, folosind mișcări lente, calculate și menținând o distanță tactică de siguranță față de elementele de protecție (perete, colțuri, mobilier) pentru a optimiza câmpul vizual și a preveni ricoșeurile de-a lungul zidurilor;

– *principiul secvenței tactico-vizuale:* fiecare pas este precedat de o verificare vizuală și de o decizie tactică;

– *principiul mobilității controlate:* mișcarea nu este constantă, ci segmentată; se înaintează doar după ce zona imediat următoare a fost evaluată și asigurată;

– *principiul cooperării în binom tactic:* în cazul unei astfel de echipe, unul dintre polițiști acoperă direcția principală de pericol, în timp ce celălalt polițist asigură flancurile; rolurile tactice pot alterna după fiecare segment, în funcție de dinamica situației.

9.2.4. Tehnici de asigurare a coridorului în binom tactic

Progresia în echipă pe coridoare reprezintă o acțiune de sincronizare dinamică absolută, guvernată de o disciplină fonică riguroasă. Comunicarea între polițiști trebuie să fie concisă și lipsită de ambiguitate, fiind adaptată pentru sincronizarea mișcărilor în interiorul zonei de restricție spațială. Termeni precum *„Liber înainte!”*, *„Ușă stânga!”*, *„Colț dreapta!”*, *„Culoar în T!”*,*„Spate sigur!”* sau codurile operative *„Schimb!”*, *„Suspect!”* sau *„Incident!”* constituie formule verbale standardizate care dictează ritmul avansării și acoperirea automată în momente de criză. Pe timpul deplasării tactice, echipa își segmentează sectoarele de responsabilitate tridimensională. Astfel, polițistul din față (vârf) asigură direcția principală de înaintare, iar polițistul de sprijin acoperă deschiderile laterale succesive de pe flancuri și sectorul din spatele echipei. Mișcarea se execută fluid, în pas de rulaj, fiind strict interzisă staționarea în interiorul culoarului, până în dreptul următorului punct structural solid de adăpostire.

9.2.4.1. Tehnica asigurării coridorului cu camere pe ambele laturi cu echipă de trei polițiști

Pentru securizarea eficientă și sigură a coridorului pe timpul operațiunilor de cercetare metodică a incintelor dintr-o structură arhitecturală, este obligatorie utilizarea unui dispozitiv format din minimum trei polițiști. Membrii echipei acționează compact, asumându-și următoarele roluri tactice:

– *polițistul 1 (avangardă):* asigură frontal formațiunea și observă preliminar coridorul în adâncime, menținând capacitatea de ripostă balistică instantanee la contactul cu o amenințare iminentă;

– *polițistul 2 (șef de dispozitiv):* conduce vectorul de înaintare, dictează ritmul progresiei prin impulsuri tactile, semnale vizuale și comenzi verbale, execută acoperirea încrucișată a căilor de acces deschise pe flancul opus, fiind pregătit pentru angajarea reactivă a amenințărilor;

– *polițistul 3 (ariergardă):* supraveghează secundar deschiderile laterale succesive de pe flancul propriu, acoperă sectorul din spatele echipei, asigurând capacitatea defensivă reactivă la contact.

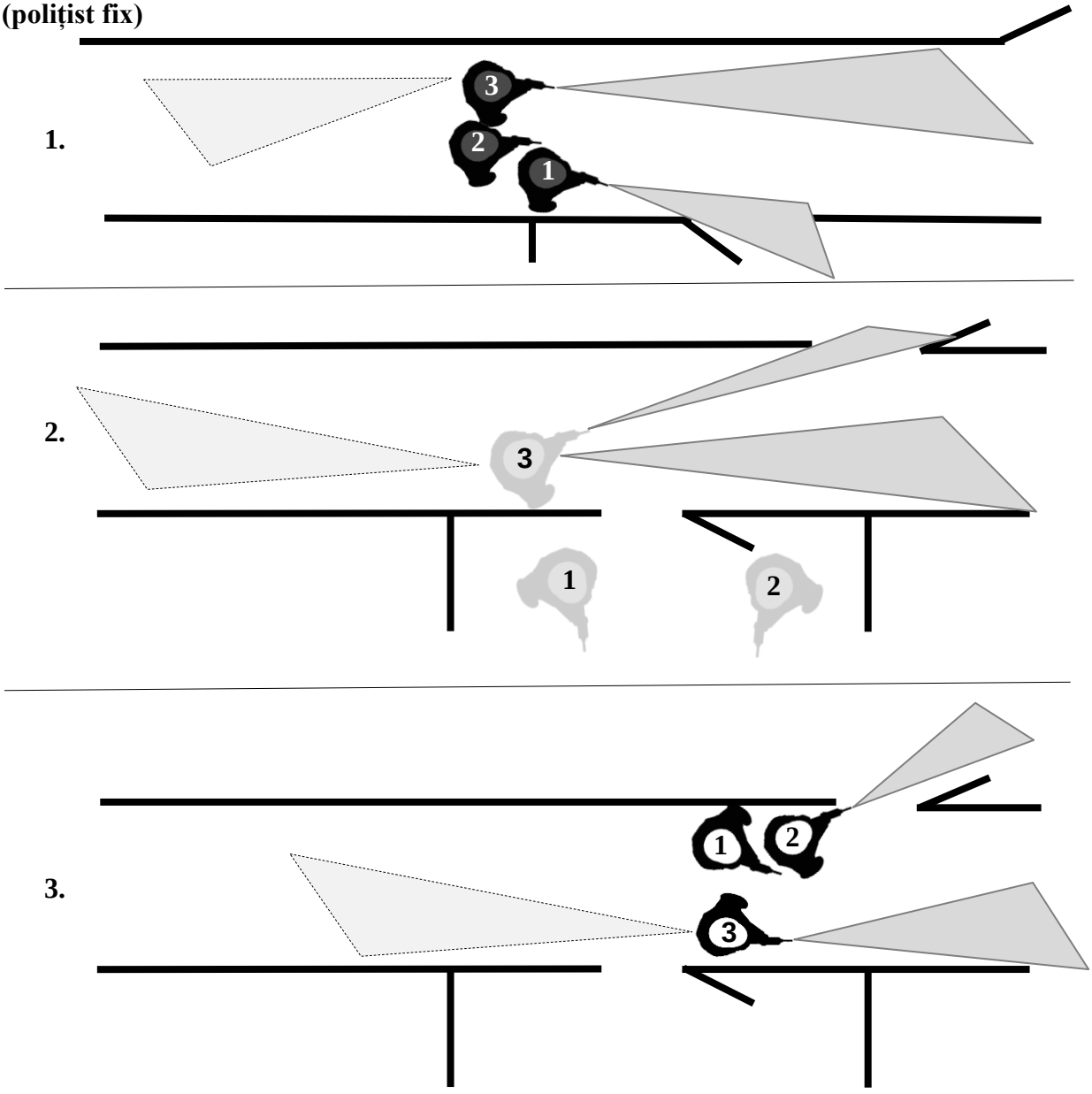
9.2.4.2. Tehnica asigurării coridorului în echipă de trei polițiști

Asigurarea coridorului se poate efectua prin menținerea permanentă a aceluiași polițist cu sarcina de a gestiona apariția oricărui pericol pe culoarul de tranziție, sau prin rotirea acestei responsabilități tactice în cadrul echipei. În cel de-al doilea caz, la ieșirea din cameră a echipei de cercetare, polițistul 3 ia locul polițistului 1 și își asumă avangarda echipei. Ca regulă generală, ieșirea din cameră se face în ordinea inversă intrării. Astfel, pentru următoarea secvență a acțiunii, polițistul 3 devine vârf, urmat de polițiștii 2 și 1, fiecare preluând noua responsabilitate în cadrul

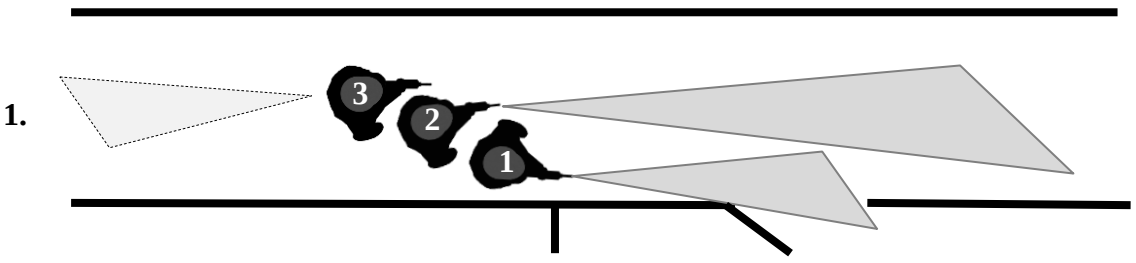
Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

echipei. Dar această ordine se schimbă tactic în raport cu dispunerea vectorilor de pericol potențial, cum ar fi prezența unor subiecți, căile de acces secundare sau ferestrele. Din acest considerent, indiferent de succesiunea la pătrundere, polițistul care asigură un sector de risc iminent va părăsi ultimul incinta, pentru a garanta protecția balistică a binomului.

9.2.4.3. Tehnica asigurării coridorului prin responsabilitate sectorială continuă (polițist fix)

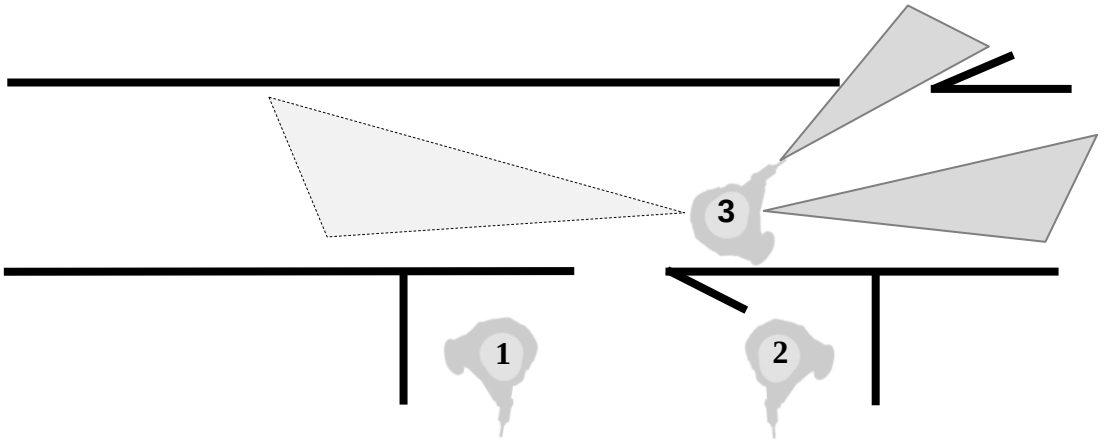


9.2.4.4. Tehnica asigurării coridorului prin schimbarea succesivă a responsabilității sectoriale (rotația polițiștilor)

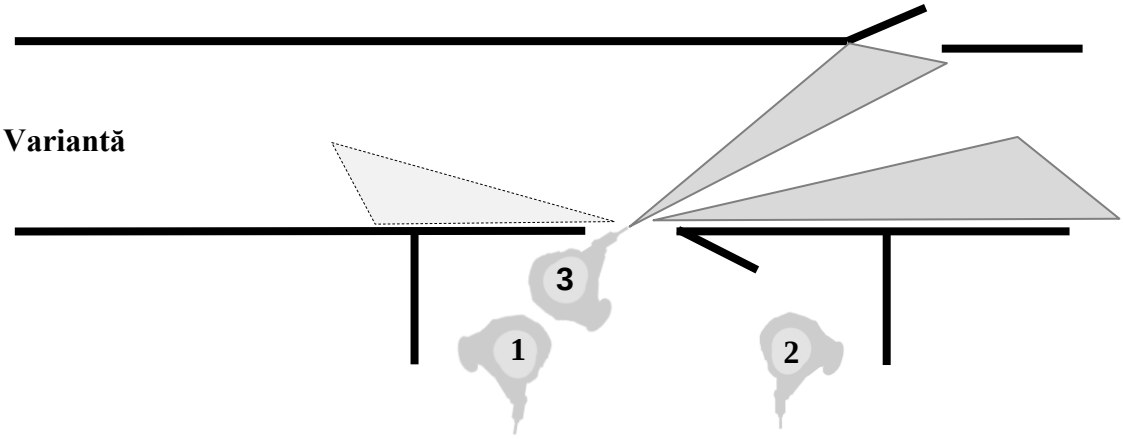


Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

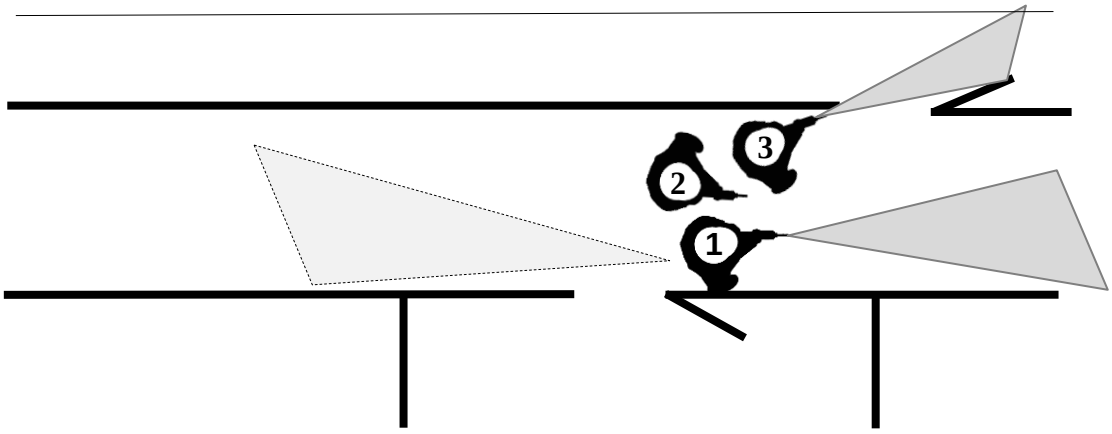
2.



3. Variantă



4.



9.2.4.5. Securizarea coridoarelor cu culoare în unghi de 90° și a intersecțiilor

Neutralizarea riscurilor la schimbarea unghiului de tranziție printr-un coridor sau în punctele de convergență a mai multor astfel de culoare, reprezintă o operațiune de coordonare dinamică de înaltă precizie, guvernată de o disciplină fonică absolută. Comunicarea în cadrul formațiunii trebuie să fie concisă și lipsită de echivoc, fiind adaptată pentru ghidarea vectorilor de mișcare în zonele de divergență a coridoarelor și înțelegerea instantanee a situației tactice. Anunțuri și comenzi verbale precum: *„Colț la stânga/dreapta!”*, *„Feliere!”*, *„Compact!”*, *„T/L securizat!”*, *„Contact!”* constituie formule standardizate care reglează ritmul de deschidere a unghiurilor moarte, înțelegerea instantanee a situației și acoperirea reactivă în situații critice. Pe timpul securizării unui nod de coridoare, binomul își segmentează ariile de responsabilitate tridimensională pentru a contracara multiplicarea unghiurilor periculoase. Polițistul din avangardă asigură axul principal de divergență, în timp ce al doilea polițist acoperă în diagonală

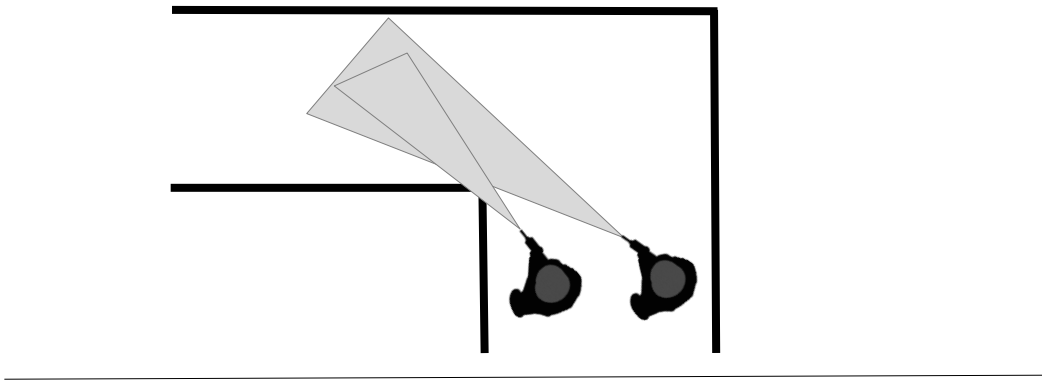
Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

deschiderea perpendiculară ramificată pe flancul opus, acoperind concomitent și sectorul din spate al echipei. Trecerea prin intersecție se execută fluid, prin pași mici și rapizi de rulaj. Este interzisă oprirea în interiorul ariei de expunere până la atingerea următorului aliniament structural de adăpostire.

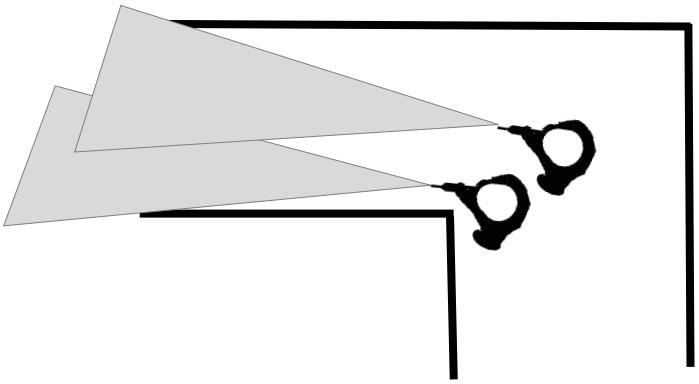
9.2.4.5.1. Securizarea coridorului în „L”

Un polițist se poziționează în apropierea colțului și asigură planul apropiat al deschiderii de culoar, de la o distanță de siguranță, în timp ce cel de-al doilea polițist își decalează poziția în lateral, preluând în responsabilitate planul deschis al culoarului. Gestionarea colțului de mare risc se poate realiza prin observare secvențială (*„feliere tactică”*) sau prin tehnica intrării limitate. De asemenea, asigurarea acestuia se poate optimiza prin îmbinarea celor două procedee. Spre exemplu, polițistul dispus pe partea opusă deschiderii culoarului execută o verificare secvențială a unghiului deschis, în timp ce polițistul aflat pe aceeași parte cu deschiderea colțului aplică tehnica intrării limitate, luând sub control unghiul periculos adânc. Securizarea noului culoar se poate realiza și prin tehnica *„pivotare tactică”* sau prin utilizarea a două poziții de tragere etajate (tehnica *„sus-jos”*), adaptate configurației balistice.

1.



2.



9.2.4.5.2. Securizarea intersecției de coridoare în „T”

În cazul intersecțiilor cu divergență terminală perpendiculară, în funcție de direcția de deplasare se pot regăsi două situații:

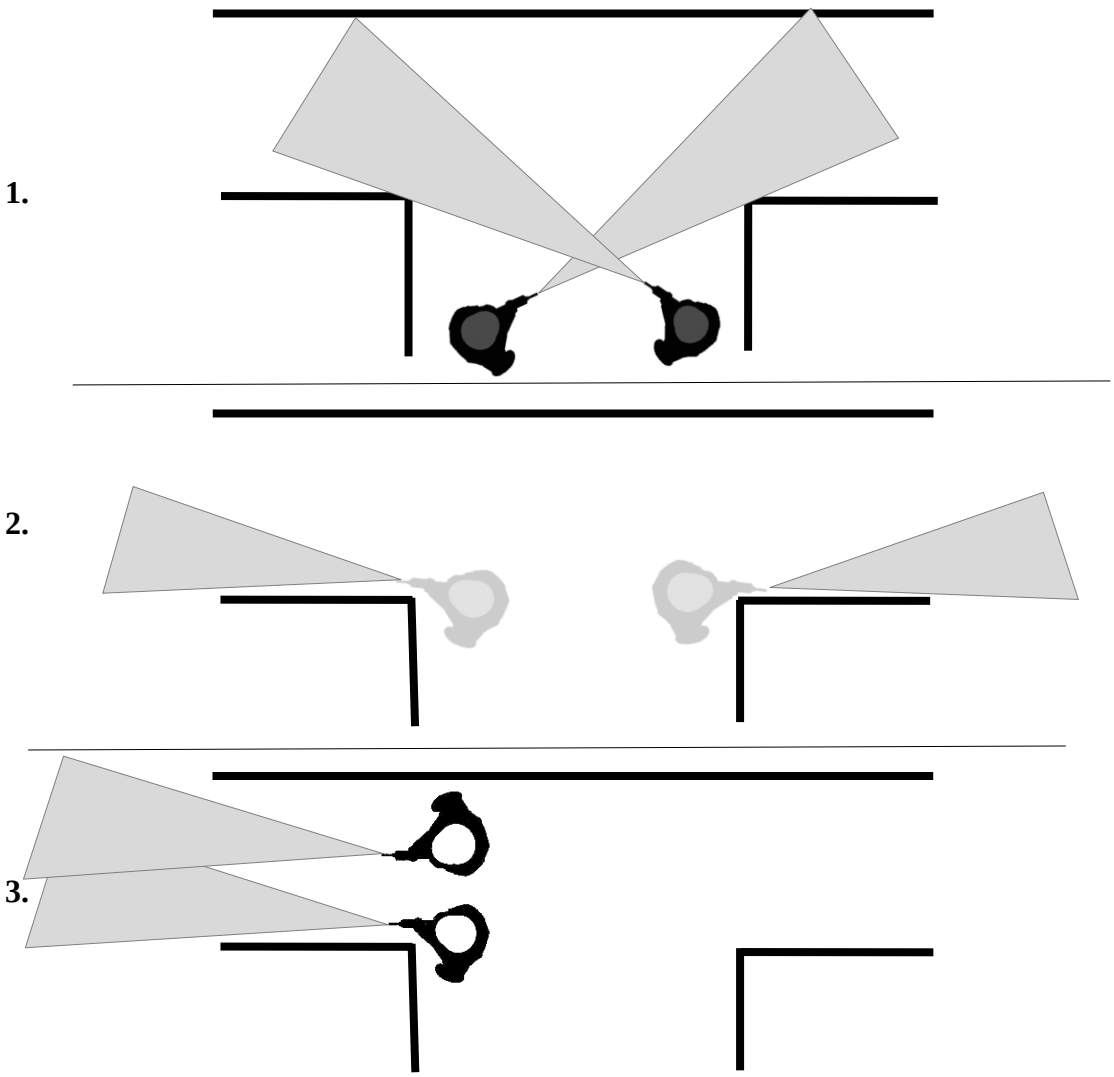
– polițiștii se deplasează pe culoarul divergent, urmând să securizeze coridorul perpendicular;

– polițiștii se deplasează pe culoarul perpendicular, urmând să securizeze coridorul divergent.

9.2.4.5.2.1. Securizarea de pe culoarul care formează piciorul „T”-ului

Atunci când ajung în aria de intersecție cu coridorul divergent, polițiștii se dispun de o parte și de alta, asigurându-și reciproc flancurile prin intersectarea sectoarelor de tragere în planul îndepărtat al propriilor poziții (unghiuri tactice).

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



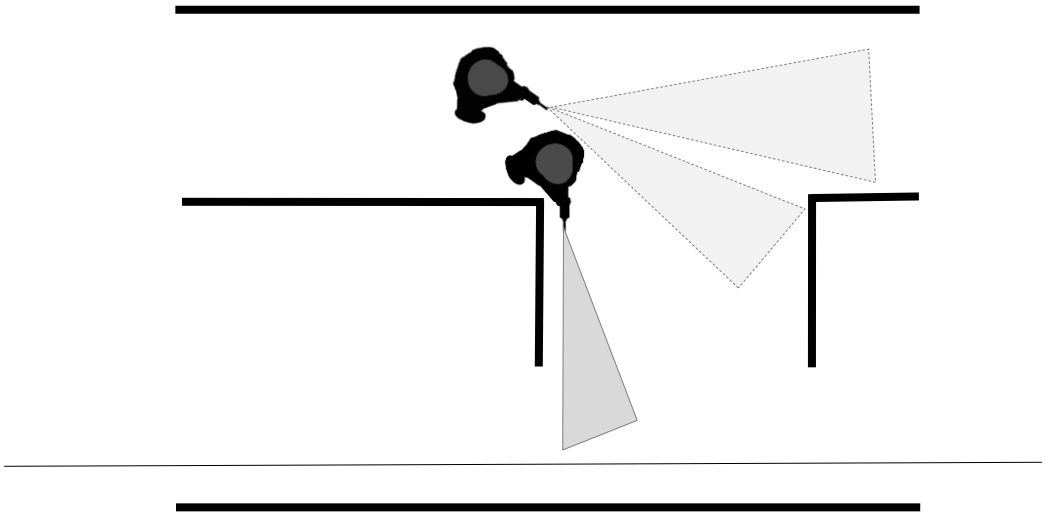
Asigurarea noii direcții de înaintare se realizează prin îmbinarea tehnicilor de *securizare secvențială* și *intrare limitată*: polițiștii observă mai întâi secvențial zonele care se deschid în linie opusă pozițiilor lor, după care execută o manevră sincronizată de pivotare simetrică în oglindă, la un unghi de 135°, pentru a efectua tehnica intrării limitate. În prima fază, ambii polițiști preiau simultan sub control culoarul transversal în direcții opuse. După controlul riscurilor imediate, binomul se recompune pe direcția principală de deplasare, conform planificării tactice sau determinat dinamic de localizarea obiectivului urmărit. Pentru realizarea acestei manevre, polițistul care este obligat să schimbe linia de dominare operativă pentru a urma partenerul de binom pe direcția principală de deplasare, execută o întoarcere amplă de 180°.

9.2.4.5.2.2. Securizarea de pe culoarul perpendicular pe piciorul „T”-ului

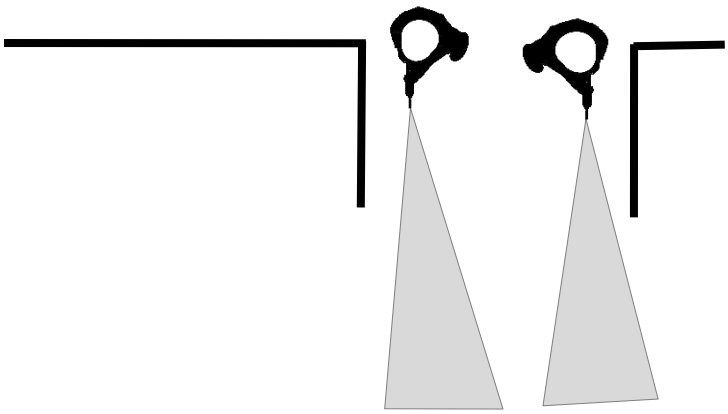
Se poate efectua prin îmbinarea tehnicilor de securizare secvențială şi intrare limitată. Un polițist se poziționează în apropierea colțului structural al culoarului perpendicular pe divergența terminală și asigură planul apropiat al deschiderii culoarului, de la o distanță de siguranță, în timp ce cel de-al doilea polițist își decalează poziția în lateral, preluând responsabilitatea planului deschis al culoarului. După ce decid că sectorul este relativ sigur, iau sub controlul capacităților de tragere noul vector de deplasare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.



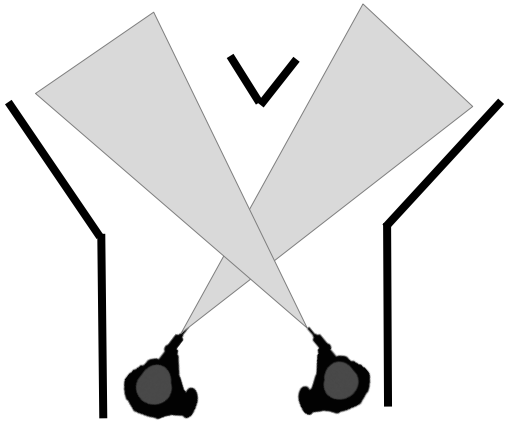
2.



9.2.4.5.3. Securizarea intersecției de coridoare în formă de „Y”

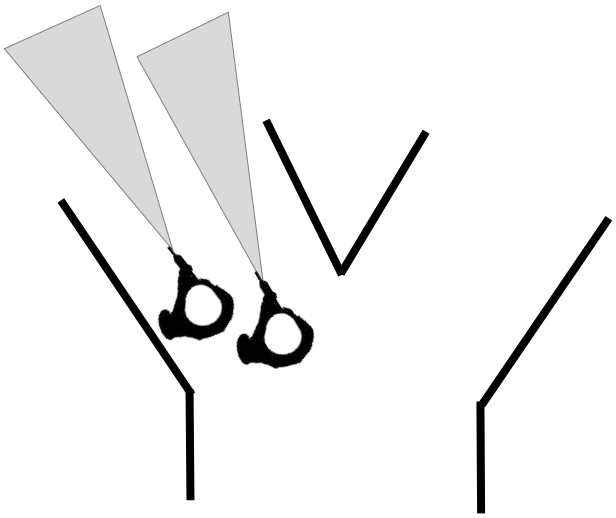
În cazul unei intersecții cu ramificații oblice divergente, polițiștii se dispun separat pe câte un flanc al coridorului principal, asigurând, prin intersectarea sectoarelor de observare în unghi de 45°, deschiderea culoarelor divergente pe direcția de avansare.

1.



Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

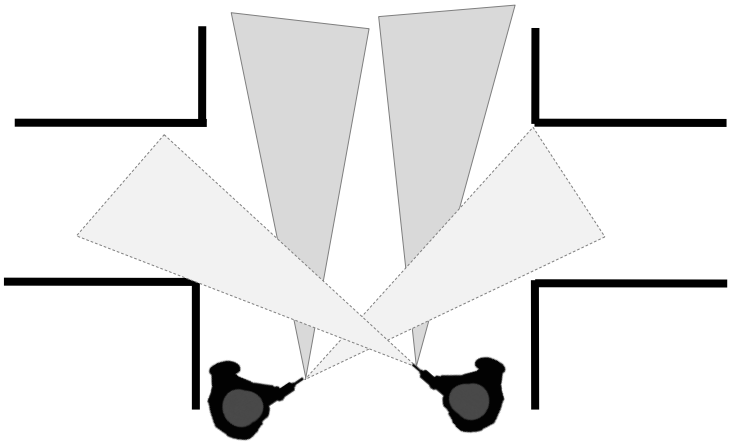
2.



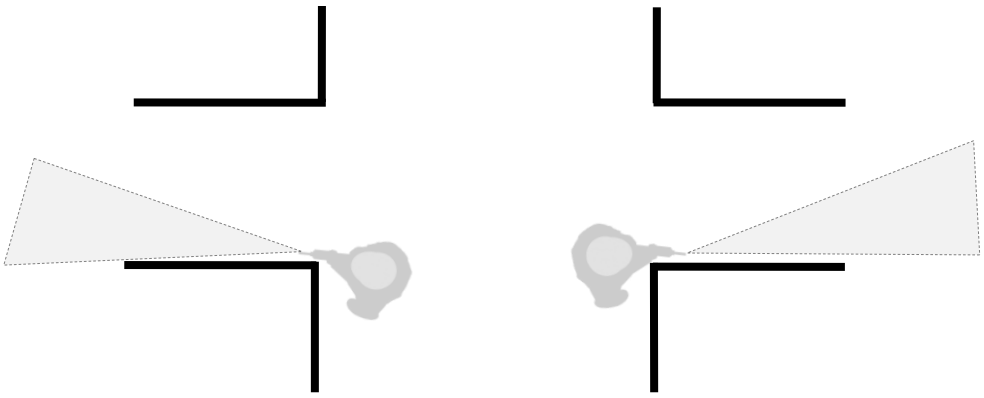
9.2.4.5.4. Securizarea intersecției de coridoare transversale în cruce

Pentru a traversa o intersecție de culoare transversale perpendiculare (unghiuri de întâlnire de 90°), polițiștii se dispun de o parte și de alta a coridorului, pe direcția principală de deplasare, și cercetează în mod sincronizat, prin intersectarea sectoarelor de observare la aproximativ 45°, deschiderea de culoar de pe latura partenerului. Printr-o pivotare amplă de 135°, ambii polițiști asigură direcțiile opuse de pericol prin penetrarea limitată a colțului adiacent, după care traversează intersecția pe vectorul principal de mișcare.

1.

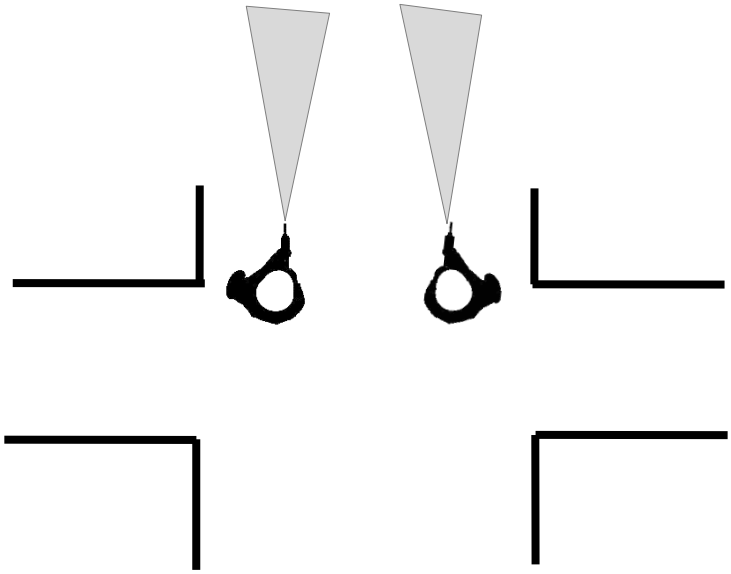


2.



Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3.



9.2.4.5.5. Securizarea intersecției de coridoare în „X” sau multidirecționale

O intersecție de coridoare transversale cu patru ramificații oblice (cu alte unghiuri de întâlnire în afară de cele de 90°) sau un nod structural de mai mult de două coridoare, reprezintă un scenariu structural complex. Un astfel de perimetru prezintă un risc balistic crescut, pentru că multiplică numărul unghiurilor periculoase și reduce considerabil deschiderea câmpului vizual. În acest caz, procedura impune o securizare progresivă asimetrică lentă. Binomul își menține formația compactă pe flancul peretelui de sprijin. Primul polițist (vârful) își ajustează permanent linia de tragere pentru a compensa deschiderea timpurie a liniei de vizibilitate a unui eventual suspect. Cel de-al doilea polițist își adaptează linia directă de observare din spatele partenerului și asigură direcția principală de deplasare în adâncimea culoarului cel mai expus. Totuși, el trebuie să fie atent și la celelalte deschideri alternative din perimetru, pentru a preveni surprinderea echipei de pe flancurile deschise inegal. Trecerea prin centrul intersecției asimetrice se execută prin deplasare rapidă.

ATENȚIE!



Se interzice fixarea statică pe aliniamentul central de convergență al coridoarelor!

9.3. Securizarea metodică a scărilor

Scările sunt elemente structurale cu o importanţă operativă disproporţionată: ele leagă niveluri, canalizează circulația și limitează opţiunile de retragere. Acestea sunt spații înguste şi obligatorii de trecere, cu multe unghiuri care pot ascunde ameninţări şi care oferă numeroase posibilităţi de ambuscadă. Aspectul lor tridimensional accentuează riscurile, prin adăugarea direcţiilor sus/jos. Din această perspectivă, planificarea operaţională a securizării trebuie să le trateze ca segmente operative critice, deoarece axele de tranziție verticală în casa scării compromit mobilitatea tactică şi evaluarea corectă a mediului operațional de către echipele de polițiști.

9.3.1. Obiective operaţionale ale securizării scărilor

Obiectivele operaționale specifice trebuie să reducă riscurile asociate acestui tip de structură constructivă și să mențină conștientizarea situațională a polițiștilor pe toată perioada

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

necesară cercetării/securizării acesteia. Ele nu se referă doar la rezultatele finale, ci includ și măsuri intermediare, cum ar fi asigurarea unui perimetru, securizarea unui anumit segment sau stabilizarea unui punct critic. Aceste obiective sunt:

– *prevenirea unui atac prin surpriză*: eliminarea sau reducerea riscului contactului imprevizibil;

– *asigurarea fluxului de deplasare*: permiterea trecerii echipelor şi persoanelor terțe în condiţii controlate;

– *controlul liniilor de vedere şi de foc*: menținerea sub supraveghere a căilor de acces şi a punctelor de intrare/ieşire;

– *prezervarea capacității de retragere*: păstrarea unei rute sigure pentru evacuare și de transfer logistic.

Cercetarea și securizarea scărilor se fac pe segmente, progresiv și prin asigurarea reciprocă permanentă a membrilor binomului tactic. Niciun nivel nu este considerat sigur până nu este confirmat/reconfirmat de celălalt polițist. Se prioritizează minimizarea timpului de acțiune şi a suprafeţei corporale expuse pericolului. Fiecare membru al echipei trebuie să aibă un rol tactic clar definit (asigurare frontală, asigurare laterală, rezervă), iar comenzile trebuie să fie scurte și precise. Atunci când resursele umane permit acest lucru (echipă tactică extinsă), fiecare punct de risc trebuie asigurat din cel puţin două unghiuri.

9.3.2. Tipuri de scări

În funcție de elementele constructive, de gradul de expunere balistică și de dinamica unghiurilor vizuale, casele de scări se clasifică în următoarele tipuri:

– *scări închise*: configurate de pereți laterali solizi și trepte compacte (fără spații intermediare); limitează vizibilitatea operativă la nivelul primului palier sau colț structural, canalizând vectorii de amenințare exclusiv la capetele superioare și inferioare ale rampei;

– *scări semideschise*: prevăzute cu cel puțin o laterală deschisă (protejată de balustradă sau stâlp de sprijin) și colțuri multiple; oferă vizibilitate parțială spre nivelurile superioare ori inferioare, însă generează direcții concomitente de pericol din mai multe unghiuri suprapuse;

– *scări deschise*: lipsite complet de fronturi sau pereți laterali de compartimentare; asigură o vizibilitate extinsă în plan vertical (sus/jos), însă multiplică exponențial pericolul de expunere balistică a polițiștilor din cauza absenței acoperirilor solide;

– *scări industriale sau utilitare*: structuri metalice deschise, dispuse la interior sau exterior, în plan vertical ori înclinat; deși asigură o vizibilitate excelentă între niveluri, prezintă vulnerabilitate balistică maximă din cauza spațiilor libere dintre trepte (lipsa contratreptelor), permițând angajarea directă a polițiștilor de la nivelul inferior;

– *scări în spirală (elicoidale)*: structuri cu geometrie circulară sau curgătoare ce desființează colțurile drepte de 90°; impun o cercetare secvențială continuă și forțează echipa tactică să gestioneze o asimetrie vizuală accentuată între polițistul de pe axul vertical interior și cel de pe flancul exterior al curbei.

9.3.3. Tehnici de securizare a scărilor în binom tactic

În raport cu tipologia și configurația structurală a nucleului de circulație vertical numit *„casa scării”* (închis, deschis, îngust, larg, multi-nivel etc.), polițiștii selectează și adaptează tehnicile de progresie pentru a asigura un nivel maxim de protecție balistică. Această alegere este condiționată direct de optimizarea câmpului de observare, de capacitatea de realizare a unei securizări perimetrice integrale (360°) și de exploatarea simultană sau succesivă a ambelor linii de tragere.

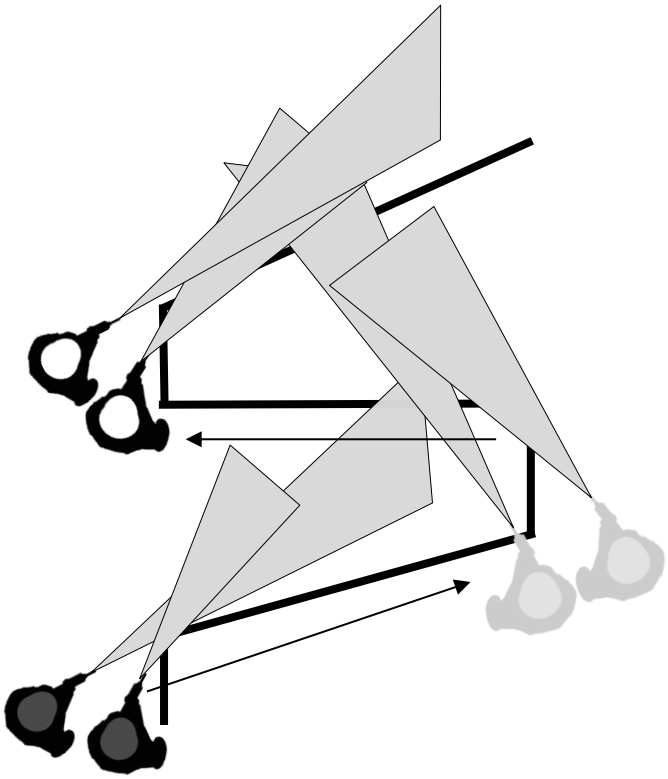
Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.3.3.1. Tehnica de securizare a scării prin mișcarea compactă a binomului tactic

Este o tehnică în care cei doi polițiști se deplasează coordonat, menținând o proximitate redusă (compact), pentru a securiza metodic fiecare segment și palier al casei scării. Rolurile tactice în cadrul acestei formațiuni sunt distribuite structural astfel:

– *polițistul poziționat pe axul interior al scării (flancul apropiat)*: preia în responsabilitate directă asigurarea direcției scurte și managementul riscurilor imediate; acesta monitorizează și controlează colțurile apropiate, unghiurile înguste, spațiile dintre trepte și perimetrul situat sub sau în apropierea balustradei, ajustând ritmul de avansare și asigurând securitatea zonei imediate și a spatelui echipei;

– *polițistul poziționat pe flancul exterior al scării (flancul deschis/îndepărtat)*: folosește unghiul vizual extins spre deschiderea casei scării pentru a asigura adâncimea palierului (direcția lungă), preluând scanarea operativă pe axa verticală și la distanță; acesta controlează amenințările care apar pe linia superioară de vedere și orice deschidere vizibilă spre etajul următor (sau cel inferior, în cazul coborârii); beneficiind de o vizibilitate superioară, el deține controlul și inițiativa deplasării, întrucât securizează preventiv direcția de expunere balistică.



Prin această distribuție structurală se asigură o acoperire perimetrică integrală (360°) și progresivă, caracterizată printr-o coeziune maximă și o capacitate de reacție simultană, reducând considerabil expunerea individuală și vulnerabilitatea generală a echipei. Elementele tactice esențiale ale acestei tehnici sunt:

– *individualizarea liniilor de tragere* – menținerea unor linii de tragere separate, configurate astfel încât traiectoria balistică să nu se suprapună niciodată peste poziția sau direcția de deplasare a partenerului de binom;

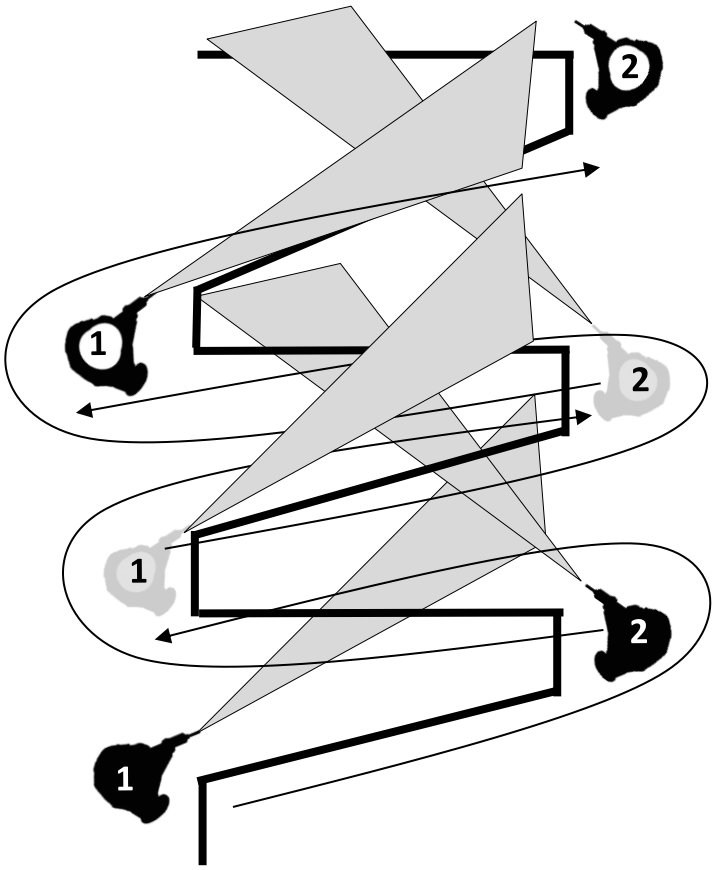
– *sincronizarea dinamică* – realizarea unei mișcări simultane și coordonate vizual, dar controlate independent de către fiecare polițist în funcție de configurația tactică a sectorului său;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *procedura de inversare a responsabilităților* – transferul de rol tactic este precedat obligatoriu de anunțul vocal clar și concis al acțiunii *„Schimb!”* și se execută exclusiv după efectuarea unei asigurări statice și confirmarea preluării sectorului de către coleg.

9.3.3.2. Tehnica de securizare a scării prin depășire tactică alternativă

Este o tehnică dinamică prin care polițiștii binomului tactic își succed pozițiile înaintate, unul trecând în fața celuilalt prin ocolire exterioară securizată, cu scopul de a prelua rolul de asigurare frontală („vârf”) sau pentru a schimba rapid direcțiile de acoperire.



Această manevră de depășire alternativă se aplică atunci când:

– *scara prezintă o lățime constructivă suficientă* – dimensiunea treptelor și a palierului permite executarea trecerii în siguranță a polițiștilor unul pe lângă celălalt, fără riscul coliziunii fizice accidentale, al agățării echipamentului sau al obturării reciproce a câmpului vizual pe timpul mișcării;

– *este imperativ un schimb rapid al rolurilor tactice* – situație determinată de instalarea oboselii musculare sau a surmenajului psihic generat de menținerea prelungită a atenției operative, de vătămarea sau rănirea polițistului înaintat ori de necesitatea unei reacții defensive imediate în momentul unui contact balistic direct cu suspectul;

– *configurația constructivă impune preluarea unui unghi de vizibilitate diferit* – prezența unor elemente structurale complexe, precum și intermediare, tocuri largi, rampe decalate sau paliere extinse, care impun modificarea liniei de ochire pentru a elimina unghiurile moarte din adâncime, pe care polițistul înaintat inițial nu le poate asigura dintr-o singură poziție;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *tactica operativă impune alternarea dinamică a inițiativei* – utilizarea succesiunii de mișcări prin salturi alternative cu scopul de a menține o presiune constantă pe direcția de avansare, de a dezorienta suspectul și de a genera un avantaj prin elementul surpriză la pătrunderea pe un nou nivel al scării.

Polițistul care va trece în față alege traiectoria exterioară oportună din punct de vedere tactic, anunță intenția și execută manevra. Imediat după ce a ocupat noua poziție, acesta preia sarcina de asigurare frontală. Polițistul care este depășit menține acoperirea flancului în timpul manevrei colegului de echipă, păstrând arma și poziția neschimbate pentru a nu bloca traiectoria acestuia și pentru a nu intersecta linia de foc. După finalizarea mișcării, acesta își reconfigurează sectorul de asigurare și își asumă rolul de acoperire a flancului și spatelui echipei, conform noii dispuneri tactice.

Elementele operative esențiale ale acestei tehnici sunt:

– acțiunea este precedată de anunțul clar *„Depășesc!”* și de o confirmare prealabilă, *„Treci!”*;

– separarea liniilor de tragere, astfel încât traiectoriile de mișcare să nu se intersecteze, arma rămânând orientată strict pe direcția proprie de responsabilitate;

– în condiții de vizibilitate redusă, se pot folosi tehnici de comunicare tactilă, ca de exemplu baterea repetată sau o strângere fermă pe umăr ori pe un alt element corporal, înainte de declanșarea depășirii;

– controlul timpului de expunere la pericol prin executarea unui ritm de depășire rapid, dar stabil din punct de vedere biomecanic;

– menținerea unei comunicări verbale de proximitate minimale, dar clare, utilizând anunțuri și comenzi scurte, directe și standardizate.

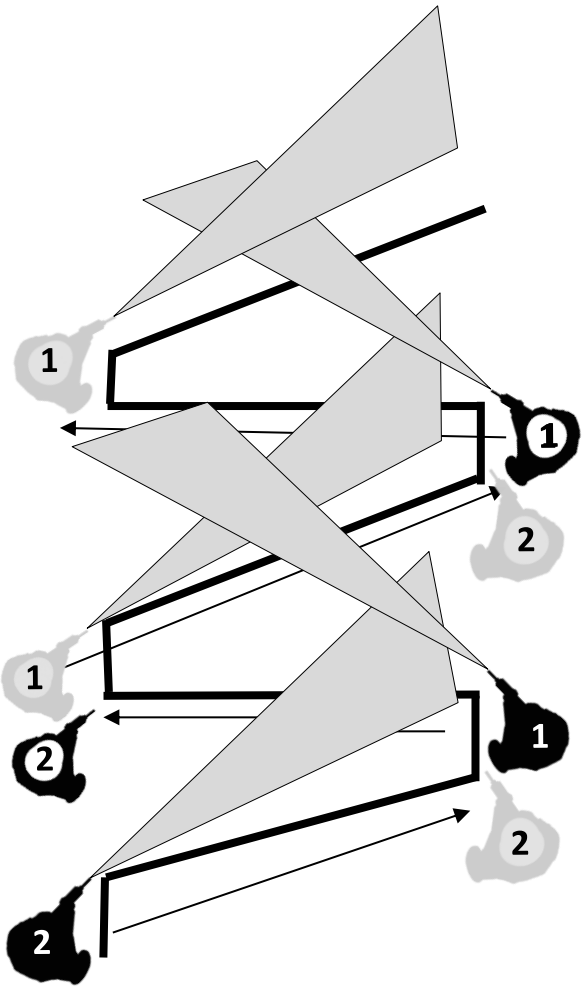
NOTĂ TACTICĂ. *Progresia prin depășire alternativă nu se efectuează pe scări cu o lățime constructivă redusă. Manevra ar genera blocaje și ar produce intersecții periculoase ale liniilor de tragere. În aceste spații restrictive, echipa aplică exclusiv avansarea compactă sau cu împingerea permanentă a unui operator pe palierul structural.*

9.3.3.3. Tehnica de securizare a scării prin menținerea polițistului de avangardă

În cadrul acestei proceduri, unul dintre polițiști păstrează neîntrerupt sectorul de asigurare frontală până la finalizarea completă a acțiunii de cercetare și securizare a casei scării. Această abordare garantează continuitatea liniei de vedere și de tragere asupra direcției principale de pericol, reduce dificultatea sincronizării dinamice între membrii echipei și facilitează luarea unor decizii tactice rapide. În același timp, menținerea fixă a rolului de operator de înaintare („vârf”) poate deveni extrem de obositoare pe intervale lungi de timp și prezintă un risc crescut de instalare a fenomenului de tunelizare perceptivă (vedere de tip „în tunel”).

Tehnica se realizează prin avansarea permanentă a primului polițist în poziții de contact, de unde domină balistic principala direcție de pericol (axa înainte/sus în faza de urcare, respectiv axa înainte/jos în faza de coborâre) pe toată durata secvenței de cercetare. Acesta inițiază deplasarea, observă și raportează situația operativă din față, reacționează la amenințările apărute și le gestionează în mod direct. Cel de-al doilea polițist este elementul de sprijin, care asigură în mod exclusiv flancurile și spatele dispozitivului, comunică informațiile recepționate din zona sa de responsabilitate și monitorizează permanent indiciile periferice de pericol (mișcări în unghiurile moarte, zgomote la nivelurile inferioare sau pe coridoarele laterale, umbre pe paliere, apariția unor persoane sau modificări neașteptate ale posturii unor terți), controlând factorii de risc din proximitate.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



9.3.3.4. Elementele esențiale ale tehnicii de securizare prin menținerea polițistului de avangardă

Această tehnică se aplică în mod obligatoriu pentru securizarea scărilor înguste, unde utilizarea procedurilor de cercetare prin mișcare unitară sau depășire alternativă ar genera întârzieri critice, blocaje fizice sau întreruperi accidentale ale preluării direcției frontale de pericol. Elementele tactice esențiale sunt:

– *individualizarea dinamică a sectoarelor de responsabilitate* – din cauza spațiului fizic redus de pe scările înguste, delimitarea câmpurilor de observație se realizează în plan bidimensional (etajat); polițistul din spate își aliniază linia de observare și tragere peste umărul partenerului din față pentru a acoperi în adâncime palierul superior, eliminând riscul unei situații de tip foc încrucișat sau al suprapunerii orizontale a liniilor de tragere;

– *flexibilitatea vectorului balistic frontal* – polițistul cu rol de înaintare nu menține o orientare fixă a armei, ci își adaptează continuu linia de tragere prin scanare secvențială, urmărind profilul treptelor și al colțurilor pe măsura avansării; el este „împins” pe direcția de ascensiune de către cel de-al doilea polițist, care utilizează comenzi verbale sau atingeri scurte de control pe spatele colegului pentru a transmite semnalele de coordonare, asigurând libertatea de mișcare a vârfului și prevenind blocarea pozițională sau accidentarea reciprocă.

Toate tehnicile prezentate în acest capitol (pătrunderea în încăpere, managementul unghiurilor de mare risc, asigurarea axială a coridoarelor, traversarea intersecțiilor, securizarea

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

scărilor etc.), trebuie privite exclusiv ca instrumente tactice modulare. În practica operativă, ele sunt caracterizate de flexibilitate, adaptabilitate și interschimbabilitate, selectarea și combinarea lor depinzând direct de un set de variabile, care evoluează dinamic de la o misiune la alta. Aplicarea lor va fi ajustată riguros în funcție de specificul acțiunii (misiuni de control, patrulare de rutină, intervenție la incidente etc.), de particularitățile mediului operațional, resursele logistice disponibile și nivelul de experiență al polițiștilor din echipă. Alți factori determinanți care guvernează alegerea, modul de aplicare și tranziția securizată între instrumentele tactice de acțiune sunt structurați astfel:

– *configurația arhitecturală a construcțiilor* – lățimea scărilor, existența și dimensiunea palierelor intermediare, lungimea coridoarelor, numărul de camere, prezența ușilor intermediare și alcătuirea generală a spațiului operativ;

– *nivelul, natura și proximitatea amenințării* – prezența unor obiecte sau substanțe suspecte, manifestările pasive sau active ale subiecților, numărul acestora, starea lor psihofizică (persoane baricadate, violente sau aflate sub influența alcoolului ori a substanțelor psihoactive etc.), prezența civililor terți (ostatici, elemente necombative) și natura armamentului din dotarea agresorilor;

– *disponibilitatea resurselor logistice* – dotarea cu sisteme de iluminat, oglinzi tactice, echipamente individuale de protecție balistică (veste, căști, scuturi), nivelul de conectivitate radio, mijloace avansate de intervenție precum dispozitivele cu conducție electrică de la distanță etc.;

– *condiții de mediu și de vizibilitate* – gradul de iluminare ambientală (necesitatea de a acționa în medii cu vizibilitate scăzută), prezența fumului, a gazelor sau a substanțelor iritant-lacrimogene, nivelul de zgomot sau condițiile meteorologice în cazul spațiilor deschise ori semi-deschise;

– *cerințe de ordin legal și procedural* – respectarea strictă a cadrului juridic privind uzul de armă, aplicarea graduală și proporțională a forței și limitarea consecințelor vătămătoare asupra tuturor persoanelor implicate;

– *existența, relevanța și calitatea informațiilor operative* – volumul de date obținut în faza premergătoare intervenției prin fluxul dispeceratului (apeluri 112, interogarea evidențelor operative), cercetarea prealabilă, interpelarea preliminară a persoanelor din zonă (martori, personal de serviciu, agenți de pază) sau analiza de risc privind obiectivele, configurația interioară a spațiului și suspecții;

– *timpul operativ disponibil și presiunea tactică* – necesitatea rezolvării imediate și dinamice a situației de criză (spre exemplu, în scenarii de tip trăgător activ) ori existența unei ferestre temporale necesare pentru o acțiune etapizată și metodică, bazată pe izolare și negociere, în competența unităților de intervenție specială din Ministerul Afacerilor Interne.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XVI – EXECUTAREA MISIUNILOR DE ORDINE PUBLICĂ ÎN CONDIȚII DE LUMINOZITATE SCĂZUTĂ

Misiunile polițienești în mediul nocturn impun condiții specifice de execuție, decizii rapide și adaptări tehnice și operative care nu apar în același mod pe timp de zi. Lumina redusă transformă percepția spațiului, amplifică punctele și zonele sensibile (umbre, unghiuri moarte, holuri, scări, vegetație etc.), crește incertitudinea și riscul de eroare și, implicit, necesitatea unei planificări și a unei discipline operative sporite. Acțiunile nocturne impun integrarea fluentă a competențelor tehnico-tactice, a echipamentului adecvat, a comunicării clare și a gestionării stresului operațional, toate adaptate pentru a menține atât eficiența operativă, cât și conformitatea legală și protejarea vieții. Acest capitol analizează pe scurt provocările fundamentale ale operațiunilor nocturne și prezintă câteva tehnici funcționale într-un astfel de context operativ.

1. Aspecte privind evaluarea, dotarea și execuția a misiunilor pe timp de noapte

1.1. Evaluarea riscurilor specifice misiunilor nocturne

Mediul nocturn introduce multiple provocări care influențează atât siguranța polițistului, cât și eficiența operațională:

– *vizibilitate redusă:* scade capacitatea de observare a amenințărilor, crește probabilitatea de accidente și greșeli în evaluarea mediului;

– *zone, unghiuri și zone moarte accentuate:* vegetația, clădirile, alte structuri constructive, holurile, scările și colțurile, devin mai periculoase, necesitând o planificare suplimentară a traseelor și a punctelor de observare și acoperire;

– *factorul surpriză invers:* polițiștii sunt mai greu de observat, dar și suspecții pot beneficia de același avantaj;

– *epuizare fiziologică și psihică:* oboseala naturală a organismului pe timp de noapte crește vulnerabilitatea la stresul operativ;

– *limitări tehnologice:* echipamentele de iluminare și de vizualizare nocturnă (AVN) au limite de autonomie, câmp vizual și sensibilitate.

1.2. Dotarea cu mijloacele specifice

Succesul misiunilor pe timp de noapte depinde de pregătirea și dotarea corespunzătoare a polițiștilor:

– *mijloace de iluminare:* lanterne tactice;

– *mijloace de vedere pe timp de noapte:* AVN-uri, ochelari sau camere termice pentru detectarea rapidă a amenințărilor în întuneric;

– *echipament individual și de protecție:* uniformă adaptată vizibilității reduse, mijloace de comunicare eficiente în întuneric etc.;

– mijloace de semnalizare și marcare pentru coordonarea echipei și marcarea traseelor sau a obiectivelor: dispozitive cu infraroșu sau laser pointer.

Înainte de plecarea în misiune, echipamentul este ajustat, mijloacele din dotare sunt asigurate pentru a nu produce zgomote și purtate astfel încât să fie cunoscută poziționarea lor în vederea accesării cât mai rapide și în liniște. O metodă simplă de a verifica dacă echipamentul produce sunete este aceea în care, după echipare, polițistul sare pe loc de câteva ori. Mijloacelor de comunicare li se va fixa volumul la un nivel audio redus. Discuțiile între polițiști trebuie purtate cu voce scăzută, iar când vizibilitatea permite, se pot folosi semnale.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, științific sau public, cu specificarea sursei.

1.3. Proceduri tehnico-tactice

– *planificarea acțiunilor:* stabilirea ordinii și a sarcinilor polițiștilor, puncte de intrare/ieșire, zone de acoperire, puncte de întâlnire;

– *metode de asigurare și înaintare:* mișcări sincronizate, utilizarea pereților, gardurilor, lizierelor, mobilizarea echipei menținând un echilibru între rapiditate și siguranță;

– *gestionarea unghiurilor periculoase:* verificarea vizuală și tactică a colțurilor, scărilor, holurilor etc.;

– *supravegherea perimetrelor exterioare sau interioare:* asigurarea completă a terenului sau a încăperilor înainte de trecerea echipei în zona următoare;

– *comunicare și semnalizare discretă:* mesaje codificate, semnale vizuale sau tactile, pentru transmiterea informației și menținerea coeziunii echipei.

1.4. Protecția căilor de deplasare

Securizarea traseelor: cărările, scările etc. devin puncte critice, fiind simultan trasee de acces și potențiale capcane. Polițiștii trebuie să mențină vizibilitatea și să se asigure că niciun suspect nu poate trece sau să îi surprindă.

1.5. Puncte de observare

Reprezintă poziționarea tactică a unor polițiști (în special polițiștii de frontieră) în locuri-cheie pentru control vizual și reacție rapidă pe timp de noapte. Aceștia trebuie să descopere şi totodată să evite două aspecte esenţiale: luminile şi zgomotele.

2. Chestiuni generale privind misiunile pe timp de noapte

Omul a privit mereu noaptea ca fiind un timp pentru odihnă. Creierul uman are implementat un ceas biologic intern. Acesta funcționează pe baza sincronizării cu variația periodică a luminii solare, în funcție de care, pe parcursul evoluției speciei, s-a constituit un mecanism de variație ritmică a ciclului veghe/somn[153]. Având o durată de circa 24 de ore, este cunoscut sub numele de ritm circadian. Acesta are loc la nivel fizic, mental și comportamental. Însă executarea serviciului de ordine publică pe timp de noapte nu este guvernată de ciclul circadian (activitate/repaus). Drept urmare, aceste misiuni duc la un conflict între ceasul biologic intern și programul acestora. Din aceste motive, cei care efectuează serviciul pe timp de noapte se confruntă cu un dușman formidabil, numit somnolență. Acest fel de misiuni sunt împotriva comportamentului natural al omului de a fi activ ziua și de a se odihni pe timp de noapte.

Un alt aspect demn de luat în seamă este acela că pentru multă vreme, noaptea a fost un timp mult mai periculos pentru strămoșii omului decât în prezent. Omul vede destul de slab noaptea, aceasta se datorează faptului că în pata galbenă predomină celulele cu con, iar în fovea centralis sunt numai acestea[154]. Vizibilitatea redusă și atenția sporită acordată sunetelor poate provoca neliniște în mintea umană și poate duce la frică. Astfel, în întuneric, omul este cuprins de teama de necunoscut. Teama, pe timp de noapte, de regulă, nu este față de întuneric în sine, ci față de pericolele care se pot ascunde în el. O astfel de stare mentală este însoțită frecvent de sentimentul singurătății și al neputinței, putând duce la supraestimarea pericolelor și pesimism, mai ales în timpul misiunilor specifice (de exemplu, supravegherea frontierei), când, uneori, distanța față de localități este considerabilă.

Din aceste considerente, noaptea poate amplifica indicii cu privire la posibile pericole. De exemplu, sunetele pot căpăta o importanță foarte mare, deseori fiind exagerate. Un alt motiv pentru care pe timp de noapte se acordă importanță mai mare ascultării decât în timpul zilei, este din cauza liniștii relative și a tendinței naturale a omului de a compensa vizibilitatea limitată cu audibilitatea. În astfel de condiții (de vizibilitate redusă, neliniște mentală), oboseala la nivel fizic și psihic a omului va crește în mod inevitabil. Această tendință poate fi agravată și mai

[153] Marian Popa – *Psihologie militară*, Editura Polirom, București, 2012, pag. 107.

[154] I.C. Petricu, I.C. Voiculescu – *Anatomia și fiziologia omului*, Editura Medicală, București, 1967, pag. 482.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

mult de alți factori, cum ar fi foamea și frigul. Însă, întunericul, pentru un polițist cu un nivel ridicat de pregătire și disciplină, poate fi un element favorizant, care îi conferă un avantaj față de suspecți. Din considerentele prezentate, în opinia noastră, deprinderile observării și efectuării misiunilor pe timp de noapte sunt mai importante decât tehnologia (mijloacele de observare pe timp de noapte), care are limitele ei.

3. Noțiuni despre ochiul uman

Prin intermediul ochiului primim cele mai multe informații despre lumea exterioară. Ochiul este organul văzului. Acest simț are, alături de cel auditiv și cel kinestezic, rolul de orientare conștientă în spațiu și în menținerea echilibrului corpului. Ochiul este un organ cu formă aproximativ sferică, care funcționează sub acțiunea excitantului specific care este lumina. Este format din globul ocular și organele anexe, așezate în orbită.

Globul ocular este format din tunici (membrane) și medii refringente[155]. Tunicile oculare sunt:

- *tunica externă*: prezintă două porțiuni: sclerotica și corneea;
- *tunica mijlocie*: aceasta este reprezentată prin: coroidă, corpul ciliar și iris;
- *tunica internă*: retina.

În componența retinei se află celule vizuale cu con și celule vizuale cu bastonaș, numite așa din cauza formelor lor. Aceste celule fotosensibile convertesc lumina incidentă în semnale care sunt transmise la creier prin nervul optic. În structura retinei sunt aproximativ 4,6 milioane de celule cu con și 92 milioane de celule cu bastonaș. Raportul dintre numărul total de celule cu bastonaș și celule cu con este de 20:1[156].

3.1. Celulele vizuale cu con

Acest tip de celule este responsabil pentru vederea fotopică sau diurnă. Funcționează bine în lumină puternică, măresc claritatea imaginii, pot percepe culoarea, forma și contrastul puternic. Se găsesc predominant în centrul ochiului, în pata galbenă. Această pată prezintă o depresiune, numită foveea centralis, care conține numai celule cu conuri, constituind zona de acuitate vizuală maximă. În această zonă se formează imaginea cea mai clară a vederii. Deoarece celulele cu con sunt activate în condiții de lumină, nu sunt folosite în timpul perioadelor de iluminare scăzută.

3.2. Celulele vizuale cu bastonaș

În condițiile de astăzi, aproape toată vederea noastră este mediată de către sistemul celulelor cu con, însă acestea constituie doar circa 5% din celulele fotoreceptoare ale retinei[157]. Aproximativ 95% din fotoreceptorii retinei sunt reprezentați de celulele cu bastonaș. Aceste celule contribuie la vederea umană numai în condiții de luminozitate scăzută și atunci după o perioadă de câteva zeci de minute de adaptare. Aceste celule fotoreceptoare sunt responsabile pentru vederea scotopică sau nocturnă. Conțin o substanță chimică numită purpur retinian (sau rodopsină), de culoare roz, care le face active în situații de iluminare scăzută sau noaptea. Fiecare celulă cu bastonaș are aproximativ 100 de milioane de receptori de rodopsină și fiecare poate detecta un singur foton la un moment dat[158]. Pentru celulele cu con, substanța vizuală este iodopsina.

Celulele cu bastonaș nu disting culorile (numai negru, alb și nuanțe de gri) și nu oferă detalii ale obiectelor. Majoritatea celulelor de acest fel este distribuită în afara petei galbene,

---

[155] *Ibidem*, pag. 464.

[156] Christine A. Curcio, Kenneth R. Sloan, Robert E. Kalina, and Anita E. Hendrickson - *Human Photoreceptor Topography, The journal of comparative neurology* 292:497-523 (1990).

[157] T.D. Lamb – *Why rodes and cones*, Eye (Lond). 2016 Feb; 30 (2), pp. 179-85.

[158] https://www.sciencedaily.com/releases/2012/10/121017123916.htm, sursă online accesată la data de 27.07.2016.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

spre periferia retinei, alături de câteva celule cu con, mai puțin numeroase. Aproape de pata galbenă, tot pe retină, se află punctul unde nervul optic părăsește globul ocular. În acest loc nu există celule fotosensibile. Punctul respectiv se numește pata oarbă. Sub acțiunea excitației luminoase la nivelul retinei se produc modificări de natură fizico-chimică. Acestea constau în descompunerea și reconstituirea substanței fotochimice prezentă în celulele vizuale. Astfel, sub acțiunea luminii, rodopsina din bastonașe, se descompune într-o substanță carotenoidă numită retinen și opsină, o proteină. În acest fel, rodopsina se decolorează (devine albă) și apare depolarizarea celulei. Acest fenomen este punctul de plecare al influxului nervos care ajunge în final la scoarța occipitală[159]. Descompunerea fotochimică a rodopsinei este de 25 de ori mai rapidă față de cea a iodopsinei, în schimb refacerea pigmentului vizual este mai rapidă în celulele cu con.

4. Acomodarea ochilor la întuneric

Reprezintă obișnuirea ochilor cu niveluri scăzute de lumină. În cazul luminii puternice, vederea diurnă este asigurată doar de celulele cu con. Însă, când lumina scade în intensitate, intră în funcțiune celulele cu bastonaș, realizând vederea scotopică, dar procesul necesită timp. Studiul adaptării celulelor fotoreceptoare la întuneric arată o adaptare mai rapidă a celulelor cu con (aproximativ 5 minute), spre deosebire de cea a celulelor cu bastonaș care este mai lentă (20-40 de minute)[160].

Adaptarea la întuneric poate fi realizată și prin șederea într-o zonă iluminată roșu-aprins, sau prin purtarea unor ochelari de culoare roșie, timp de 20 de minute, urmată de șederea a 10 minute în întuneric.

5. Percepția vizuală a obiectelor pe timp de noapte

Vederea diurnă sau nocturnă, la diverse animale, depinde de predominarea în retină a celulelor cu con sau a celulelor cu bastonaș. Astfel, la animalele care văd bine pe timp de zi, cum ar fi găina sau alte păsări de zi, se găsesc, la nivelul retinei, puține celule cu bastonaș, pe când cele care văd bine noaptea (pisica, tigrul, bufnița etc.) nu au aproape deloc celule cu con. În cazul omului, întunericul afectează acuitatea vizuală și denaturează vederea nocturnă. Astfel, condițiile de luminozitate scăzută fac obiectivele dificil de observat și, de asemenea, schimbă aspectul lor, culorile, dimensiunile și estompează detaliile. De exemplu, un copac, pe timp de noapte, apare mai mic decât în timpul zilei, deoarece vârfurile ramurilor (rămurelele) nu pot fi văzute.

Un alt aspect afectat este percepția în adâncime. Astfel, înălțimea obiectivelor și distanța până la acestea sunt percepute eronat. Cele întunecate apar mai departe, iar cele deschise la culoare apar mai aproape.

Factori care pot îngreuna observarea, în condiții de iluminare scăzută:

– observarea este și mai dificil de realizat în condiții de ceață, fum, cer acoperit de nori precum și în caz de umiditate ridicată;

– la scăderea acuității vizuale nocturne pot contribui: oboseala, alcoolul, nicotina, vârsta, lipsa de oxigen, nutriția deficitară (lipsa vitaminei A afectează vederea nocturnă);

– unii polițiști pot avea capacitatea de vedere, în condiții de luminozitate scăzută, mai redusă.

Pregătirea și antrenamentul polițiștilor în observarea pe timp de noapte va îmbunătăți percepția acestora.

[159] http://www.esanatos.com/ghid-medical/oftalmologie/Functia-vederii-fotoreceptia-s54177.php, sursă online accesată la data de 13.12.2016.

[160] T.D. Lamb – Why rodes and cones, Eye (Lond). 2016 Feb;30(2), pp. 179-85.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

6. Tehnici de observare

Observarea se va executa atât cu ochiul liber, cât şi cu mijloacele de vedere pe timp de noapte. Mai ales pe timpul opririlor se poate executa şi observarea cu ajutorul mijloacelor portabile de vedere pe timp de noapte de către unul dintre poliţişti. Observarea va fi circulară, şi se va acorda atenţie şi locurilor pretabile săvârşirii de fapte ilicite ori când sunt detectate zgomote sau lumini. Locul de serviciu trebuie să ofere, dacă e posibil, observarea de jos în sus. Astfel se pot vedea siluetele profilate pe cer. Când există o bună vizibilitate, poliţiştii vor respecta regulile de mascare de pe timpul zilei. Discuţiile dintre poliţişti trebuie purtate cu voce scăzută, iar când vizibilitatea permite, pentru comunicare se pot folosi semnale.

6.1. Tehnica observării cu ajutorul vederii periferice

Această tehnică constă în a privi un obiect fără a ne uita direct la el. Nu se privește direct la obiectivul ce prezintă interes, ci puțin în lateral, continuând în același timp să ne concentrăm asupra acestuia. La observarea pe timp de noapte este mult mai eficientă folosirea vederii periferice[161]. Când se privește direct la un obiect, imaginea se formează în zona ochiului unde densitatea celulelor cu con este cea mai mare, astfel, acuitatea vizuală este mai mare (vederea centrală)[162]. Însă, un obiect, pe timp de noapte, dacă este perceput cu vederea periferică, atunci când se privește direct la el (vederea centrală), putem avea surpriza ca acesta să „dispară". Când se privește puțin în lateral (stânga sau dreapta) ori deasupra sau sub un obiect, imaginea este formată în zona ochiului care conține celule cu bastonaș, care sunt mai sensibile în condiții de luminozitate scăzută (vederea periferică)[163]. La utilizarea acestei tehnici, unde este folosită vederea bazată pe celulele cu bastonaș dintr-o anumită zonă a ochiului, se poate constata că după circa 4 până la 10 secunde, obiectivul pierde din claritate. Acest aspect are loc din cauză că rodopsina se descompune, se decolorează (devine albă) și apare depolarizarea celulei. Când numai o cantitate mică de rodopsină este decolorată, răspunsul celulelor cu bastonaș este saturat (absorbția unui foton de lumină de către o moleculă de rodopsină duce la decolorarea pigmentului). Celula cu bastonaș nu mai transmite semnal către creier. Pentru realizarea observării de calitate, privirea trebuie mutată pentru a fi folosite alte zone ale ochiului, cu celule cu bastonaș, care nu au fost utilizate. Observarea se va realiza prin mutarea scurtă a privirii peste și în jurul obiectivului[164].

7. Menținerea vederii nocturne

Vederea scotopică (nocturnă) se pierde foarte repede când se privește spre o sursă de lumină puternică. Din acest considerent, când se cercetează o zonă iluminată, un ochi trebuie închis, pentru ca vederea nocturnă să fie păstrată. Păstrarea vederii naturale nocturne este motivul pentru care armata SUA preferă, pentru operațiunile la sol pe timp de noapte, aparatele de vedere monoculare[165]. Ulterior, se poate continua observarea pe timp de noapte. Ochiul neafectat permite efectuarea observării până când celălalt ochi se acomodează la întuneric.

---

[161] *Vederea periferică* este produsă prin stimularea celulelor senzoriale aflate la periferia retinei. Este mai puțin precisă decât vederea centrală. Prezintă o importanță mare, deoarece ajută la orientarea în spațiu, aprecierea distanțelor, forma și mărimea obiectelor precum și la detectarea mișcării.

[162] *Vederea centrală* este produsă prin stimularea receptorilor din pata galbenă (fovea centralis). Este folosită când o persoană citește, conduce un autovehicul sau efectuează activități care necesită acuitate vizuală drept în față.

[163] Percepția vizuală în condiții de luminozitate scăzută pe timpul misiunilor de supraveghere a frontierei", articol, Simpozionul științific „Jandarmeria Română - tradiții și perspective", ediția a VII-a, 2017, Editura Sitech, ISBN 978-606-11-5848-5.

[164]http://www.marines.mil/Portals/59/Publications/MCWP%203-1.3%20%20Scouting%20and%20Patrolling.pdf, sursă online accesată la data de 15.12.2016.

[165]http://www.policemag.com/channel/technology/articles/2013/03/20-things-you-need-to-know-about-night-vision.aspx, sursă online, accesată la data de 27.07.2016.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

8. Tehnica ascultării în misiunile efectuate pe timp de noapte

În condiții de luminozitate scăzută, când vederea nu este folosită sau este folosită la o capacitate mai mică, celelalte simțuri, cum este auzul, capătă o importanță mai mare. Zgomotele dobândesc o altă valență, pentru creierul uman, atunci când nu se poate vedea sursa lor. Acestora li se acordă importanță și mai mare când omul este departe de localități, de alți oameni. Sunetele parcurg o distanță mai mare pe timp de noapte și vreme umedă decât în timpul zilei și vreme uscată. În misiune, pe timpul deplasării, polițiștii de frontieră trebuie să se oprească frecvent pentru a asculta. Prin ascultare, se pot obține informații sau pot fi descoperite activitățile ilegale.

Ascultarea se va efectua în anumite locuri, cum ar fi marginile pădurilor, zonelor cu arbuști, culturilor înalte, malurile apelor etc. În aceste locuri vizibilitatea este redusă, însă sunt propice ascultării. Se va evita purtarea de piese de echipament ce acoperă urechile, deoarece nu se poate efectua ascultarea de calitate.

Pentru o bună ascultare se pot face următoarele:

– polițistul se oprește; pentru o bună ascultare este necesar să nu mai producă zgomote (zgomot de pași etc.);

– pentru a îmbunătăți ascultarea se duc mâinile la urechi și palmele sunt făcute căuș în spatele acestora[166];

– direcția din care provine zgomotul este detectată mai ușor dacă polițistul se orientează cu față spre sursa acestuia, iar capul este mișcat spre stânga și spre dreapta;

– se închid ochii pentru concentrarea pe auz;

– ascultarea este amplificată dacă se deschide gura[167] și se apropie urechea de pământ[168].

9. Deplasarea în misiunile executate pe timp de noapte

Deplasarea pe timp de noapte este mult mai dificilă și solicitantă decât cea efectuată ziua. Din aceste motive, viteza de deplasare este mai redusă. Cu cât întunericul este mai pronunțat, cu atât mai mult scade și viteza. Deplasarea se va efectua cu viteză mică fiindcă:

– se produc mai puține zgomote; mersul rapid nu se poate face în liniște;

– se previn accidentele cauzate de obstacole;

– se evită separarea membrilor patrulei; din aceste considerente și distanţa dintre poliţişti, în cadrul dispozitivului de deplasare, se va micşora.

Când se selectează itinerarul de deplasare, se au în vedere traseele unde nu se profilează silueta pe cer. De aceea, se evită coamele, crestele din teren. Cu excepția cazului în care luminozitatea este foarte bună, noaptea este contraindicată deplasarea prin șanțuri, viroage, păduri și alte acoperiri, acestea fiind zone unde se face zgomot. Din același motiv, se vor ocoli și zonele cu pietre, crengi, iarbă, frunze etc. În zonele cu iarbă înaltă, se ridică piciorul cât mai sus pentru a nu se freca piciorul de iarbă, evitând astfel producerea zgomotelor. Când patrula (postul) are în dotare aparat de vedere pe timp de noapte, deplasarea se va efectua după ce în prealabil a fost cercetat terenul cu ajutorul acestui mijloc. În acest caz, un rol important îl are odihna, pentru că polițiștii obosiți produc zgomot pe timp de noapte. Se fac opriri pentru ascultare, care, față de misiunile din timpul zilei, trebuie să fie mai dese. Cu această ocazie se poate efectua şi observarea tactică a perimetrului prin intermediul aparatelor portabile de vedere pe timp de noapte, verificare care se face şi la descoperirea zgomotelor sau luminilor. Scanarea se efectuează circular şi se insistă asupra locurilor pretabile săvârşirii de infracţiuni, iar poliţiştii vor căuta să se deplaseze mereu de la întuneric spre lumină, nu și invers[169].

---

[166]http://www.audiologyawareness.com/hearinfo_howhear.asp, sursă online accesată la data de 14.12.2016.

[167] http://www.audiologyawareness.com/hearinfo_howhear.asp, sursă online accesată la data de 14.12.2016.

[168]http://www.marines.mil/Portals/59/Publications/MCWP%203-1.3%20%20Scouting%20and%20Patrolling.pdf, sursă online accesată la data 14.12.2016.

[169] *Supravieţuirea poliţistului*, Ministerul Justiţiei SUA, Programul de Asistenţă Internaţională în Domeniul Cercetărilor Penale, ICITAP, martie 2005, pag. 7-8.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.1. Deplasarea în picioare

Pentru a se deplasa fără a produce zgomote atunci când doresc să se apropie de un obiectiv, polițiștii procedează în felul următor:

– se plasează greutatea pe piciorul din spate, iar piciorul din față se pune încet pe sol;

– se folosește vârful piciorului pentru a simți solul, ce este la nivelul său (crengi, pietre etc.), ori pentru a îndepărta vegetația (iarba) sau alte obiecte care pot produce zgomote (crengi etc.);

– se așază ușor pe sol vârful piciorului sau călcâiul (de preferat vârful) și, încet, se rulează talpa spre călcâi sau vârf;

– se transferă, încet, greutatea corpului pe piciorul din față;

– se continuă deplasarea cu piciorul aflat în spate.

9.2. Deplasarea pe palme și genunchi sau ghemuit

Deplasarea târâș sau târâș pe coate și genunchi nu este adecvată pe timp de noapte, atunci când polițistul este foarte aproape de obiectiv, deoarece poate fi descoperit din cauza zgomotelor produse de deplasare. Cu ocazia deplasării târâș de maniera menționată, de regulă, sunt produse zgomote. În acest caz este recomandată deplasarea pe palme și genunchi sau ghemuit. Acest fel de deplasare este lentă și obositoare, din moment ce trebuie să fie efectuată în liniște.

Pentru deplasarea pe palme și genunchi sau ghemuit polițiștii vor proceda astfel:

– cu mâinile vor pipăi solul pentru a descoperi și îndepărta vegetația sau alte potențiale surse de producere a zgomotelor;

– mâna va fi ținută în acel loc până în momentul așezării genunchiului sau tălpii pe sol;

– activitatea se va repeta cu cealaltă mână și cu celălalt genunchi (talpă).

10. Modul de acțiune la întâlnirea suspecților pe timp de noapte

Când efectuează misiuni pe timp noapte, la apariția suspecților, polițiștii execută următoarele:

– toate persoanele descoperite pe timp de noapte sunt considerate suspecte până la identificarea lor;

– la observarea lor, polițiștii se lasă la sol; din acea poziție li se poate observa silueta profilată pe cer;

– pentru a se recunoaște pe timpul nopții, polițiștii folosesc secretul (parolă și răspuns)[170];

– în funcţie de situaţie, interceptează persoanele;

– pentru a descoperi posibile pericole la adresa polițiștilor, suspecții trebuie iluminați; se orientează fasciculul lanternei spre mâinile și faţa suspectului (i se diminuează vederea nocturnă), ulterior zonele apropiate acestuia pentru a descoperi alte persoane ori diferite bunuri (mijloace de probă);

– în cazul legitimării, pentru luarea documentelor de identitate se va folosi mâna dominantă (lanterna este mânuită cu mâna de suport);

– pentru reţinerea unui suspect, polițistul de protecție îl iluminează, în special în zona mâinilor, iar poliţistul de contact îl controlează corporal şi efectuează încătuşarea;

– la efectuarea controlului corporal şi încătuşării, suspecții se află culcați la sol.

11. Aspecte care trebuie evitate cu ocazia efectuării misiunilor pe timp de noapte

Când efectuează misiuni pe timp noapte, polițiștii evită următoarele:

– folosirea armelor de foc (nu se poate observa bine obiectivul, ce este în spatele acestuia, precum şi în împrejurimi) decât atunci când este absolut necesar[171];

---

[170] Ministerul Apărării Naţionale – *Regulamentul serviciului de pază al trupelor de grăniceri*, București, 1974, pag.114.

[171] Colectiv – *Ghid practic pentru polițiștii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2008, pag. 35.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– nu se îndreaptă fasciculul lanternei spre alt polițist (diminuarea vederii nocturne);

– poliţistul din dispozitiv, aflat spate, nu trebuie să folosească lanterna pentru a nu dezvălui numărul poliţiştilor ce acţionează şi pentru a nu profila silueta acestora (devin o bună ţintă)[172];

– poliţiştii nu trebuie să apară pe fonduri luminoase (de exemplu, o fereastră ce reflectă lumina din interior).

Eficiența misiunilor nocturne depinde de corelarea integrată a tuturor elementelor enunțate mai sus. Aplicarea standardelor de securizare și comunicare reduce surpriza și crește siguranța polițiștilor în timpul misiunilor pe timp de noapte, iar instruirea continuă prin simulări nocturne consolidează reflexele tactice și capacitatea de adaptare.

12. Utilizarea lanternei de serviciu

O parte importantă a activităţilor contrare legii se desfăşoară la adăpostul nopţii, fiindcă această perioadă oferă împrejurări deosebit de favorabile celor ce le săvârşesc. Una dintre recomandările pe care le dau poliţiştii cetăţenilor, peste tot în lume, pentru a nu fi victimele infracţiunilor, este aceea de a evita locurile întunecoase și nefrecventate, precum și orele nocturne târzii. La adăpostul întunericului, beneficiind de condițiile de vizibilitate redusă, de faptul că majoritatea oamenilor se retrag pentru odihnă și de scăderea vigilenţei acestora, făptuitorii sunt mai îndrăzneţi, se simt încurajaţi să săvârşească fapte ilegale, existând şi pericolul să folosească mijloace violente. În astfel de condiții aceștia se pot apropia mai ușor și cu mai puține riscuri de a fi descoperiţi de obiectivul pe care îl urmăresc: sustragerea unui bun, atacarea unei persoane etc.

Dacă cetăţenii, de regulă, evită noaptea zonele neluminate, poliţiştii trebuie să ajungă sau chiar își desfăşoară activitatea în astfel de locuri. Mai ales cei din zonele rurale sau de frontieră, care acţionează în medii unde, de foarte multe ori, nu există iluminat public. Pentru deplasarea în astfel de locuri, efectuarea serviciului ori pentru a descoperi şi identifica un pericol la adresa poliţiştilor, un mijloc de iluminat precum lanterna se dovedeşte un accesoriu deosebit de util şi necesar. Există în dotarea poliţiei mijloace speciale folosite pentru supravegherea pe timp de noapte, însă atâr în localităţi, cât şi pentru activităţi obişnuite (legitimare etc.) sau pe timpul acţiunilor directe asupra persoanelor, acestea nu sunt necesare.

După tipul de componentă electronică pe care o utilizează şi după modul de funcţionare a dispozitivului, aparatele de vedere pe timp de noapte se clasifică în[173]:

– *aparate de vedere pe timp de noapte de tip activ:* sunt acele dispozitive care, pentru a funcţiona, necesită o sursă suplimentară de radiaţii infraroşii;

– *aparate de vedere pe timp de noapte de tip pasiv:* se împart în aparate cu intensificatori de imagine şi aparate cu termoviziune.

Însă aparatele de vedere pe timp de noapte au unele dezavantaje. Cele care funcționează cu radiații infraroșii sunt afectate de luminile din zonele urbane (iluminatul public și cel al locuințelor). De asemenea, cu acestea nu se poate vedea prin fum, ceață, ploaie sau zăpadă. Cu aparatele de vedere pe timp de noapte bazate pe imagine termică se poate observa prin fum, nu sunt afectate de condiţiile meteo sau furtunile de praf, însă ele nu pot produce o imagine suficient de clară. Spre exemplu, pot arăta că există un individ în pădure, cu un pistol în mână, dar nu pot identifica cine este[174].

[172]https://www.policeone.com/SWAT/articles/3649488-5-tips-for-flashlight-use-in-low-light-SWAT-operations/, sursă online, accesată la data de 06.07.2016.

[173] http://www.revista.forter.ro/2010_3_t/06-arm/01.htm, sursă online accesată la data de 20.10.2016.

[174]http://www.policemag.com/channel/technology/articles/2013/03/20-things-you-need-to-know-about-night-vision.aspx, sursă online, accesată la data de 27.07.2016.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Cea mai potrivită întrebuinţare a mijloacelor de observare nocturnă este cea a activităților de supraveghere şi orientare, iar cel mai util şi mai ieftin mijloc pentru aplicarea măsurilor poliţieneşti pe timp de noapte sau în condiții cu luminozitate scăzută (încăperi și incinte), rămâne lanterna de serviciu. Însă aceasta nu este întotdeauna necesară. Dacă se poate vedea suficient cât să se recunoască situația (amenințarea) nu este nevoie de un mijloc de iluminat pentru gestionarea acesteia[175]. Polițistul decide dacă este cazul să folosească lanterna sau să acționeze la adăpostul întunericului. Acest lucru necesită cunoaștere, disciplină și antrenament. A vedea fără a fi văzut este cel mai mare avantaj în orice mediu tactic.

La alegerea unei lanterne de serviciu se iau în considerare mai multe aspecte: dimensiunea, alimentarea cu energie, puterea fluxului de lumină (lumeni), poziționarea selectorului (comutatorul) funcțional de pe corpul lanternei. Pot fi luate în considerare și existența altor opțiuni, cum sunt capacitatea de disturbare psihică (lumină stroboscopică), de lovire fizică sau de spargere a geamurilor (materiale rezistente la impact, oțel tungsten-carbid), electroșoc etc.

Lanterna de serviciu, la fel ca orice alt mijloc din dotare, necesită antrenament înainte de a putea fi folosită în mod eficient în condiții de stres. Ea trebuie purtată într-o poziție care să permită accesarea cu ușurință și imediată, întotdeauna pe partea de suport a polițistului, chiar şi pe timp de zi. Pot fi situații când polițiștii acţionează în locuri unde vizibilitatea este scăzută (clădiri deconectate de la rețeaua electrică, spații industriale dezafectate, tuneluri, beciuri, mine părăsite, peșteri etc.) ori la efectuarea controlului autovehiculelor, când trebuie cercetate anumite locuri slab luminate (sub banchete), iar un astfel de mijloc devine extrem de util. Nu este indicat ca lanterna să fie purtată în rucsac sau în buzunare, ea trebuie să fie la îndemână pentru a putea fi folosită cât mai repede. Totodată, este necesar ca poliţiştii să aibă la ei baterii de schimb sau/și o lanternă de rezervă.

12.1. Caracteristicile lanternei de serviciu

Astăzi, lanternele de serviciu reprezintă unelte tactice care integrează diverse capabilități tehnologice avansate. Fabricate din materiale rezistente la impact și învelite în texturi anti-alunecare și disipare termică, acestea sunt capabile să genereze fascicule ultra-concentrate de lumină care ajung până la 1-2 kilometri distanță. Totodată, ele prezintă o deosebită versatilitate operativă, care include capacitatea de a gestiona fluxul de radiație vizibilă, memorarea ultimei funcții utilizate, acces instantaneu la setarea de iluminare maximală pentru orbire temporară sau lumină stroboscopică pentru disiparea psihică a subiecților, filtre optice detașabile pentru menținerea vederii de noapte, citirea documentelor și a hărților ori detectarea urmelor de fluide, cum ar fi sângele, garnituri fosforescente pentru localizarea rapidă în întuneric etc. Dar, în opinia noastră, lanterna din dotarea polițiștilor ar trebui să aibă obligatoriu următoarele caracteristici:

– să aibă robustețe mecanică și dimensiuni rezonabile, chiar reduse; lanterna de dimensiuni mici este mai utilă, deoarece poate fi mai rapid şi mai uşor folosită decât lanterna mai mare, permite mânuirea simultană și adecvată a armei, nu stânjenește poliţistul pe timpul efectuării serviciului sau al executării unor acțiuni (urmărirea suspecților), are o greutate mai mică; o lanternă de mici dimensiuni poate fi ținută în mână pe timpul remedierii incidentelor de tragere, când plasarea acesteia sub braț, la centură ori pe sol ar irosi timp prețios;

– să aibă comutatorul poziţionat în partea din spate[176], cu activare prin apăsare; acest tip de lanternă poate fi utilizat mai repede și intuitiv în condiţii de stres și de întuneric; comutatorul poziţionat lateral pe corpul lanternei este mai dificil de găsit în condiţii de luminozitate redusă sau în starea de tensiune de dinaintea unei acţiuni, când este necesar să se acţioneze cât mai repede posibil;

[175] Gabriel Suarez – *The tactical advantage: a definitive study of personal small-arms tactics*, Paladin Press, Boulder, Colorado, USA, 1998, pag. 97.
[176] Andy Stanford – *Fight at Night, Tools, Techniques, Tactics, and Training for Combat in Low Light and Darkness*, Paladin Press, Boulder, Colorado, USA, 1999, pag. 55.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– să funcţioneze cu diodă (becuri LED), pentru că fasciculul de raze este mai puternic, rezistă la mai multe ore de funcţionare și la șocuri fizice.

12.2. Componente structurale ale lanternei de serviciu

Dincolo de rolul lor individual, componentele lanternei de serviciu sunt proiectate ca un sistem unitar, capabil să reziste la solicitări mecanice extreme și să livreze performanțe constante în orice scenariu operațional:

1. sistemul optic și ansamblul capului lanternei:
– sursa de lumină (LED de mare putere, diodă laser etc.);
– lentilă principală ultra-clară;
– reflector parabolic pentru focalizarea luminii;
– inel dințat de impact pentru spargerea geamurilor securizate și autoapărare;
2. corpul lanternei:
– butoane tactice mecanice sau electronice situate pe mâner sau pe capacul posterior;
– indicator LED de stare a bateriei;
– port integrat de încărcare;
3. accesorii:
– inel tactic;
– șnur de siguranță;
– clemă de prindere bidirecțională;
– toc tactic rotativ.

12.3. Portul lanternei de serviciu

Dacă avem în vedere modul de purtare a lanternei, vom constata că acestea se pot împărţi în două categorii:

– cele montate la armă;
– cele purtate pe centură.

Dacă pentru forţele de intervenţie, lanternele montate pe armă constituie de multe ori o necesitate tactică, pentru poliţiştii obişnuiţi acest aspect nu este valabil. De cele mai multe ori ei se află în situaţii în care folosesc lanterna fără a fi necesar să scoată arma din toc.

Lanternele care se pot purta la centură, de regulă, sunt de două feluri:

– cu comutatorul poziționat lateral pe corpul lanternei;
– cu comutatorul poziţionat în capătul terminal al mânerului (talpa) lanternei.

12.4. Situaţii în care se folosesc mijloacele de iluminat[177]

Utilizarea mijloacelor de iluminat din dotare pe timp de noapte este strict determinată de tipul misiunii, structura terenului și nivelul de risc evaluat, fiind identificate următoarele activități specifice:

– *deplasare*: uneori, în timpul nopţii, în teren accidentat sau în acoperiri este dificilă deplasarea și, din aceste considerente, se impune folosirea lanternei pentru orientare, identificarea direcţiei de deplasare şi observarea suprafeței de mers;

– *descoperire*: pe timp de noapte, pentru ca persoanele semnalate ca fiind în zonă să fie reţinute, este necesară căutarea acestora în vederea localizării; acest aspect este valabil şi în cazul obiectelor furate, al bunurilor de contrabandă, al mijloacelor folosite la producerea infracțiunii etc.;

– *identificare*: identificarea obiectivului (persoanei) este un aspect deosebit de important, mai ales în cazul folosirii mijloacelor letale din dotare, precum şi la constatarea existenţei unor pericole la adresa poliţistului;

[177] Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008, pag 41.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *evaluare*: aplicarea nivelului de forţă adecvat; constatarea existenţei unor pericole la adresa poliţistului poate duce la aplicarea măsurilor poliţieneşti potrivite gradului de pericol (folosirea forţei fizice, a mijloacelor neletale, cu letalitate redusă ori a celor letale);

– *control*: pentru a observa suspectul și în același timp, dacă este cazul, pentru a deprecia capacitatea de vedere a acestuia și a îi crea un disconfort psihic, care să conducă la un mai bun control al mișcărilor lui și la obținerea unei imobilizări eficiente, în condiţii de siguranţă;

– *escortare*: iluminare pentru însoțirea/conducerea suspectului pe jos către sediul poliţiei sau autovehiculul de serviciu, pentru supravegherea lui și pentru vizionarea terenului;

– *comunicare*: în anumite cazuri, lanterna poate fi folosită pentru a transmite informații despre loc, direcție sau existența unui pericol fără a alerta suspecții; acest lucru se face prin proiectarea unui fascicul de lumină foarte îngust și scurt pe sol, în fața echipei, trasând o linie care indică direcția amenințării; lumina reflectată de suprafața de mers este suficientă pentru ca membrii echipei aflați în spate să înțeleagă orientarea pericolului, dar rămâne ascunsă pentru persoanele aflate la distanță[178].

NOTĂ TACTICĂ. *Toate activitățile prezentate mai sus sunt subordonate principiului managementului disciplinei luminii, generarea oricărui fascicul luminos fiind corelată cu analiza de risc şi cu imperativul menţinerii securității tactice a dispozitivului.*

12.5. Tehnici de mânuire a lanternei tactice și a pistolului

După cum vedem, lanterna tactică reprezintă un instrument esențial pentru polițiști, deoarece asigură vizibilitate, siguranță și control operațional în medii cu iluminare redusă sau în întuneric. Aceasta permite identificarea obiectelor, a persoanelor sau a obstacolelor, facilitând evaluarea rapidă a situațiilor și luarea deciziilor. În acțiunile polițienești, lanterna servește atât pentru iluminarea directă a zonei de interes, cât și pentru comunicarea vizuală discretă între membrii echipei prin semnale luminoase. În funcție de contextul operativ, ea poate fi utilizată în mână sau montată pe armament ori pentru a crea efecte de orbire temporară asupra persoanelor suspecte, crescând siguranța polițistului.

În opinia unor autori, există unsprezece tehnici de mânuire a lanternei în mod tactic[179]. Conform opiniei altor specialiști în domeniu, sunt paisprezece. În lucrarea noastră vom prezenta doar șase dintre acestea, cel mai des folosite.

Aceste tehnici pot fi clasificate în două categorii:

a. cu mâinile apropiate: lanterna se află lângă armă;

b. cu mâinile depărtate: lanterna se află la distanță de armă.

Ambele categorii de mânuire sunt utile și funcționale, dar trebuie exersate și practicate constant, pentru că oferă avantaje și dezavantaje distincte.

Lanterna tactică este mânuită de polițist cu mâna de suport. Permanent în alertă mental pentru a reacționa la apariția unui pericol, acesta baleiază fasciculul luminos peste zona pe care vrea să o verifice și recepționează vizual indicatori operativi. Este recomandat ca în timpul cercetării unor spații mai mari, lanterna să fie aprinsă doar din când în când, pentru intervale reduse de timp. Polițistul activează scurt lanterna și inspectează rapid un sector al incintei, după care o stinge și schimbă poziția la adăpostul întunericului. Efectuează deplasări scurte, ocupă alte puncte de observare și reia operațiunea atâta timp cât este necesar pentru a securiza întregul sector de responsabilitate. În acest mod el nu-şi dezvăluie în permanenţă poziţia, riscând să devină o *„ţintă bună”* pentru eventuali suspecți, mai cu seamă pentru cei înarmați cu arme de foc. Odată ce a localizat un pericol, fixează fasciculul luminos asupra lui și dacă are posibilitatea se adăpostește[180], după care execută acțiuni specifice de siguranță (somații, comenzi

[178] În acest mod se poate utiliza și capacitatea de țintire și marcare cu laser.

[179] Tony L. Jones – *The Police Officer's Guide to Operating and Surviving in Low-Light and No-Light Conditions: How to Prevail in Stressful Situations Through Proper Use and Availability of Illumination Tools*, Charles C. Thomas – Publisher LTD, Illinois, USA, 2002, pag. 17.

[180] https://www.policeone.com/police-products/duty-gear/flashlights/articles/6289872-Be-the-firefly-Fighting-with-a-flashlight/, sursă online accesată la data de 03.12.2018.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

subsecvente, manevrare de la distanță, extragere tactică, control sumar etc.). Tot din punctul de vedere al premisei siguranței, lanterna poate fi folosită pentru iluminare indirectă. Spre exemplu, atunci când spațiul este mic și multistructurat, cum ar fi cazul unei toalete publice, când polițistul poate îndrepta fasciculul lanternei spre un colț al tavanului, iluminând incinta integral într-un mod difuz, dar îndeajuns pentru a observa existența unei amenințări.

12.5.1. Priza lanternei

Lanterna poate fi angajată în priză inversă sau normală. În priza *„normală”* capul lanternei (corpul optic a acesteia) iese din palmă pe lângă degetul mare. În priza inversă capul lanternei iese din palmă pe lângă degetul mic. Pentru a facilita prezentarea tehnicilor de mânuire a lanternei, în continuare vom folosi aceste expresii.

NOTĂ TACTICĂ. *Pe timpul manipulării integrate a lanternei şi a pistolului, polițistul menține permanent aliniate privirea, țeava și fasciculul luminos până la descoperirea obiectivului. Această sincronizare structurală previne decuplarea axelor senzoriale și reduce la minimum timpul de angajare cu foc în medii cu iluminare scăzută.*

12.5.2. Tehnica 1[181]

Aceasta este una dintre cele mai vechi tehnici de mânuire combinată a lanternei și a pistolului. Este singura în care lanterna se află departe de corpul polițistului, fiind ţinută în mâna de suport în priza inversă sau normală, în funcție de nivelul de înălțime. Lanterna este plasată la distanță de un braț în lateralul corpului, iar arma este ţinută în mâna dominantă, în funcţie de situaţie, în poziţia pentru tragere sau în poziţia pentru luptă.

Avantaje:
- permite folosirea eficientă a lanternei;
- lumina se află departe de corp și nu atrage focul agresorului;
- permite folosirea lanternei fără a se îndrepta arma spre obiectivele iluminate;
- separarea armei de mijlocul de iluminat reduce contracția simpatică și confuzia mâinilor;
- lumina periferică iluminează arma și obiectivul tragerii la uzul de armă.

Dezavantaje:
- limitează uzul armei la cea cu o singură mână;
- atrage focul agresorului spre zona capului;
- tehnică obositoare.

12.5.3. Tehnica 2[182]

Este încă o tehnică în care lanterna se află departe de armă. Aceasta este angajată în priză inversă cu mâna de suport și ținută lângă gât sau cap[183]. Se poate folosi atât lanterna cu comutatorul poziţionat în spate, acționarea fiind făcută prin presiune cu degetul mare, cât şi cea cu comutatorul poziționat lateral, în acest caz acționarea fiind făcută cu degetul mijlociu, inelar sau arătător. Această tehnică permite iluminarea precisă a locului la care privește polițistul.

---

[181] Cunoscută drept *„tehnica FBI”.*

[182] Cunoscută cu titulatura de *„Neck-index”*. A apărut pentru prima dată în iunie 1994 într-un articol publicat în „Hanguns magazine” de Brian Puckett, însă era folosită de Ken Good și Dave Maynard în cadrul Combative Concepts, Inc. cu doi ani înainte de publicarea articolului. Acum, Puckett și Good folosesc termenul tehnica *neck-index*. O tehnică apropiată este cea cunoscută în literatura de specialitate sub numele *„chest index”*. A fost dezvoltată de Rob Pincus, instructor de tragere cu arme de foc, autor și consultant. A dezvoltat *Combat Focus Shooting*, program de pregătire în domeniul armelor de foc. Este o tehnică în care mâna de suport se află departe de armă. Lanterna este ţinută în mâna de suport, în priza inversă, la piept. Se poate folosi lanterna cu comutatorul poziţionat în spate, fiind acționat cu degetul mare, cât şi cea cu comutatorul poziţionat lateral, iar în acest caz este acționat cu degetul mijlociu sau degetul inelar.

[183] Andy Stanford – *Fight at Night, Tools, Techniques, Tactics, and Trening for Combat in Low Light and Darkness*, Paladin Press, Boulder, Colorado, USA, 1999, pag. 99.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Avantaje:
– este o tehnică ce poate fi aplicată cu lanterne de orice dimensiune;
– ilumineză simultan obiectivul și arma;
– separarea armei de lanternă reduce contracția simpatică și confuzia mâinilor.

Dezavantaje:
– limitează uzul armei la cea cu o singură mână;
– atrage focul agresorului spre zona capului;
– poate ilumina arma excesiv[184].

12.5.4. Tehnica 3[185]

Este o tehnică în care mâna de suport se află lângă armă. Se foloseşte atunci când polițistul dispune de o lanternă cu comutatorul poziţionat lateral. Mâna de suport angajează lanterna în priza normală, cu degetul mare pe selectorul de activare și indexul în jurul corpului. Degetele mijlociu, inelar şi cel mic cuprind mânerul pistolului peste degetele mâinii dominante, în mod apropiat prizei armei cu două mâini. Lanterna și fasciculul luminos se mențin paralel cu țeava armei și linia de tragere.

Avantaje[186]:
– oferă stabilitate mai mare armei;
– pretabilă în cazul spațiilor închise.

Dezavantaje:
– se pot folosi numai lanterne cu comutator lateral;
– reculul armei destabilizează fasciculul lanternei;
– lumina se situează în zona capului, expunând polițistul ca țintă;
– dificil de folosit cu lanterne de dimensiuni mari;
– tehnică obositoare.

12.5.5. Tehnica 4[187]

Este o tehnică în care lanterna tactică, angajată cu mâna de suport în priză inversă, se află lângă armă. Polițistul încrucișează antebrațele astfel încât partea dorsală a palmelor să se afle în contact ferm, mâna de suport fiind dedesubt, cu cotul orientat spre sol (nicidecum spre lateral). Fasciculul lanternei și pistolul sunt aliniate pe aceeași direcție.

Avantaje[188]:
– se poate folosi cu lanterne de dimensiuni mici, cât și cu cele mai mari;
– oferă o platformă solidă pentru tragere.

Dezavantaje:
– lumina se află în zona capului polițistului și acest lucru îl poate fixa ca țintă;
– reculul armei destabilizează fasciculul lanternei, fiind necesară realinierea;
– mâna cu lanterna poate trece prin fața armei;
– arma se află îndreptată spre zonele iluminate și când nu este necesar;
– apropierea prizelor crește riscul unei descărcări accidentale datorită unei contracții simpatice și a confuziei mâinilor.

---

[184] http://www.policemag.com/photogallery/photos/263/pros-and-cons-of-handgun-and-flashlight-techniques/2639.aspx, sursă online, accesată la data de 06.07.2016.
[185] Poartă numele lui Ray Chapman, fondatorul Chapman Academy of Practical Shooting.
[186] http://www.policemag.com/photogallery/photos/263/pros-and-cons-of-handgun-and-flashlight-techniques/2637.aspx, sursă online accesată la data de 13.07.2016
[187] În literatura de specialitate este cunoscută sub denumirea de tehnica *„Harries”.* A fost dezvoltată în jurul anilor 1970.
[188] http://www.policemag.com/photogallery/photos/263/pros-and-cons-of-handgun-and-flashlight-techniques/2637.aspx, sursă online accesată la data de 13.07.2016.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

12.5.6. Tehnica 5[189]

În această tehnică se folosește lanterna prevăzută cu comutator poziționat lateral pe corp. Este ținută în mâna de suport în priza normală iar butonul este acționat cu degetul mare. Mâna dominantă angajează, arma iar peste aceasta se plasează mâna cu lanterna, ambele orientate spre direcția de pericol. Partea dorsală a palmelor presează una spre cealaltă, oferind stabilitate armei. Această tehnică este necesar să fie exersată îndeajuns pentru a forma deprinderea de a evita ca manșonul armei să lovească încheietura mâinii de suport sau a antebrațului în timpul tragerii, în special atunci când brațele nu sunt complet întinse[190].

Avantaje:
– fasciculul lanternei este bine aliniat cu arma;
– priza armei este stabilă pentru că sunt folosite ambele mâini.

Dezavantaje:
– reculul armei destabilizează fasciculul lanternei;
– lumina se află în zona trunchiului și poate fixa polițistul ca țintă;
– arma este îndreptată spre zonele iluminate și atunci când nu este necesar;
– tehnică obositoare, mai ales când se folosesc lanterne de dimensiuni mai mari (mâna dominantă nu trebuie să fie considerată o platformă pentru mâna de suport);
– crește riscul unei descărcări accidentale datorate unei contracții simpatice și a confuziei mâinilor.

12.5.7. Tehnica 6[191]

Tehnică pretabilă lanternei prevăzute cu comutator lateral. Aceasta este ținută în priza normală cu mâna de suport și orientată astfel încât fasciculul luminos să se suprapună cu linia de ochire pe obiectiv. Mâinile sunt lipite, degetul mare al mâinii de suport și degetul mare al mâinii dominante sunt alăturate și presează unul spre celălalt oferind stabilitate armei.

Avantaje:
– arma și lanterna sunt aproape de corp, aspect util în prevenirea deposedării de armă;
– necesită mai puțin antrenament spre deosebire de alte tehnici;
– fasciculul lanternei este aliniat automat cu arma.

Dezavantaje:
– tehnică obositoare;
– arma se află îndreptată spre zonele iluminate și când nu este necesar;
– lumina se află în zona trunchiului polițistului, fapt care îl poate fixa ca țintă;
– reculul armei poate destabiliza fasciculul lanternei;
– apropierea mâinilor crește șansa unei contracții simpatice[192] și confuzia mâinilor, având ca rezultat uzul neintenționat de armă.

---

[189] În literatura de specialitate este cunoscută sub denumirea de tehnica *„Keller”*. Este prezentată ca o variație a tehnicii Harries. Poartă numele unui polițist din Georgia (SUA).
[190] Ken J. Good – *The Strategies of Low Light Engagements, Instructor handbook, section 2 – flashlight techniques*, pag. 19.
[191] Această tehnică a fost dezvoltată de Massad Ayoob, polițist, instructor de tragere cu arme de foc și autor. Este cunoscută cu numele acestuia.
[192] Contracția simpatică este un termen folosit de polițiștii din SUA pentru *„mișcarea în oglindă”*. Mai precis, atunci când un membru efectuează o mișcare, are loc contracția involuntară a acelorași mușchi de la celălalt membru. Un exemplu poate fi situația unui polițist care, la efectuarea unei rețineri, are pistolul în mâna dominantă, cu degetul pe trăgaci sau pe garda lui, iar cu mâna de suport prinde suspectul. Contracția musculară de la nivelul mâinii de suport poate fi *„copiată”* și de mâna dominantă, având drept rezultat descărcarea accidentală a armei. Conform Hal W. Hendrick, Paul Paradis, Richard J. Hornick – *Human factor issues in handgun safety and forensics*, CRC Press, Taylor & Francis Group, 6000 Broken Sound Parkway, New York, 2008, pag 21.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

12.6. Transferul pistolului din mâna dominantă în mâna de suport în timpul mânuirii lanternei tactice

12.6.1. Tehnica 1

Pentru a efectua transferul pistolului din mâna dominantă în mâna de suport în timpul mânuirii lanternei tactice, polițistul desfășoară activitățile prezentate la transferul pistolului (vezi *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”*, Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024), cu următoarele particularități:

- ia degetul de pe trăgaci și îl plasează pe manșonul pistolului;
- pune lanterna la centură, în buzunar sau sub axila mâinii care ține arma;
- efectuează transferul pistolului;
- cu mâna dominantă angajează și mânuiește lanterna.

12.6.2. Tehnica 2[193]

Conform acestei tehnici, polițistul desfășoară activitățile prezentate la transferul pistolului, cu următoarele particularități:

- ia degetul de pe trăgaci și îl plasează pe manșonul pistolului;
- prinde lanterna între degetul arătător și cel mijlociu al mâinii dominante, degetul inelar și cel mic cuprind corpul lanternei;
- cele trei degete de la mâna de suport, care țin în continuare lanterna, sunt relaxate pentru a permite preluarea cu cealaltă mână;
- mâna dominantă este plasată sub pistol pentru a prelua lanterna;
- efectuează transferul pistolului din mâna dominantă în mâna de suport.

12.7. Tehnici de mânuire a lanternei și a pistolului mitralieră

În acest caz se pot folosi doar tehnici de mânuire în care mâinile sunt apropiate de corp. Este aproape imposibilă mânuirea separată a lanternei cu mâna de suport și a armei de foc lungi cu mâna dominantă, în același timp.

12.7.1. Tehnica 1

Această tehnică este folosită preponderent când polițistul dispune de o lanternă cu comutatorul poziționat la bază. Se ține lanterna cu mâna de suport în priză inversă și arma în mâna dominantă, în poziția pentru tragere în picioare. Se trece mâna de suport pe sub armă și presează cu partea dorsală a antebrațului în încărcător spre înapoi. Aprinderea sau stingerea lanternei se efectuează cu degetul mare al mâinii de suport. În același mod se poate folosi și lanterna cu buton de activare pe corp, aflată în dotarea polițiștilor la acest moment. Aceasta este ținută în priză normală cu deschiderea palmei în sus, iar presiunea de contact pe armă se face cu partea internă a antebrațului mâinii de suport.

12.7.2. Tehnica 2

Această tehnică se folosește atunci când polițistul dispune de o lanternă tactică cu comutatorul poziționat lateral. Aceasta se ține cu mâna de suport în priza normală și se poziționează sub corpul armei (zona ulucului)[194]. Se poate poziționa și lateral, pe armă. Aprinderea sau stingerea lanternei se efectuează cu degetul mare al mâinii de suport.

[193] Ken J. Good – *The Strategies of Low Light Engagements, Instructor handbook, section 2 – flashlight techniques*, pag. 11.

[194] Tony L. Jones – *The Police Officer's Guide to Operating and Surviving in Low-Light and No-Light Conditions: How to Prevail in Stressful Situations Through Proper Use and Availability of Illumination Tools*, Charles C. Thomas – Publisher LTD, Illinois, USA, 2002, pag. 24.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XVII – UTILIZAREA ÎNREGISTRATOARELOR AUDIO-VIDEO PORTABILE

În ultimele două decenii, știința aplicată a devenit un instrument esențial în domeniul transpunerii legii în practică. Utilizarea tehnologiilor avansate în munca de poliție nu este doar o chestiune de eficiență operațională, ci și un element esențial în consolidarea încrederii publice și a responsabilității instituționale. Una dintre cele mai semnificative inovații în această direcție o reprezintă utilizarea înregistratoarelor audio-video portabile. Aceste dispozitive permit înregistrarea audio-video a interacțiunilor dintre polițiști și cetățeni, constituind o sursă obiectivă de date pentru analiza comportamentului, prevenirea conflictelor și evaluarea activității operaționale. În contextul actual, caracterizat de o atenție sporită asupra transparenței instituționale și responsabilității polițienești, aceste dispozitive de înregistrare au devenit un instrument valoros pentru îmbunătățirea relației dintre forțele de ordine și comunitate.

Principalele obiective ale implementării înregistratoarelor audio-video în activitatea polițienească includ:

– *transparență și responsabilitate*: înregistrările audio-video furnizează dovezi obiective asupra modului în care polițiștii aplică legea, contribuind la prevenirea abuzurilor și susținerea integrității profesionale;

– *protecția polițiștilor și a cetățenilor:* înregistrările pot preveni acuzațiile false și pot documenta corect circumstanțele unui incident, reducând conflictele și riscurile juridice;

– *instrument de instruire și evaluare:* materialele înregistrate pot fi utilizate în programe de formare profesională, analiza tacticii și evaluarea procedurilor operative, contribuind la îmbunătățirea continuă a performanței;

– *suport în investigarea infracțiunilor*: înregistrările audio-video constituie probe valoroase în anchete penale și administrative, sporind calitatea și obiectivitatea actului de justiție.

În ultimii ani, tot mai multe structuri de ordine publică din țara noastră au fost înzestrate cu echipamente de supraveghere operativă de tip înregistratoare audio-video portabile, pentru a media mai eficient și mai sigur interacțiunea polițiștilor cu cetățenii. Din acest motiv, precum și pentru faptul că acestea pot opera în mod integrat cu armele de foc sau cu unele dintre mijloacele inovatoare de sprijin tactic, pe care le-am prezentat în această carte sau în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* [195] din 2024, considerăm că este necesar să prezentăm câteva informații despre parametrii tehnici și despre modul lor de utilizare.

Înregistratoarele audio-video portabile sunt camere de dimensiuni mici, compacte și rezistente, destinate fixării interacțiunilor operative ale polițiștilor cu mediul public în unități de informație, pentru obiective strict legale. Practic camera, oferă o reprezentare clară a situației de la fața locului și a detaliilor unui incident din perspectiva polițistului. Înregistrările obținute în acest mod au valoare probatorie și asigură constatarea fără dubiu a circumstanțelor și a stării de fapt, la un moment dat. După cum am spus, prezența activă a camerei de înregistrare reprezintă un element de siguranță. Pe de o parte, concură la dezescaladarea situației și protejează oamenii legii împotriva faptelor de ultraj și acuzațiilor de exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu sau a tentativelor de mituire. Pe de altă parte,

[195] Dispozitive pentru incapacitare neuromusculară de tip *Taser*, lansatoare de coardă pentru imobilizare de la distanță de tip *BolaWrap*, lansatoare de proiectile cinetice de tip *Byrna* etc.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

responsabilizează conduita polițiștilor în timpul serviciului și asigură un dialog transparent și imparțial cu publicul, protejând cetățenii în fața unor comportamente neadecvate profesional. Utilizarea înregistratoarelor audio-video portabile poate fi făcută doar de către polițiști anume desemnați, care fac parte din cadrul structurilor de ordine și siguranță publică cu drept de a prelucra și administra date cu caracter personal, pentru îndeplinirea atribuțiilor care le revin. Activitatea de colectare de date despre persoanele vizate legal trebuie să fie făcută în conformitate cu *Legea nr. 363 din 2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date*. Folosirea din punct de vedere operativ a acestui tip de echipament este reglementată prin *„Dispoziția inspectorului general al Poliției Române nr. 97 din 03.11.2020, privind stabilirea regulilor de utilizare a înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera”* modificată prin *„Dispoziția inspectorului general al Poliției Române nr. 60 din 15.04.2022 pentru modificarea Dispoziției inspectorului general al Poliției Române nr. 97 din 03.11.2020, privind stabilirea regulilor de utilizare a înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera.”*

1. Caracteristicile tehnico-tactice și constructive ale înregistratoarelor audio-video

Generația nouă de înregistratoare portabilec audio-video reprezintă un salt tehnologic față de modelele anterioare. În condițiile profesionale actuale, acestea sunt mijloace sigure și ușor de utilizat, asistate de rețele profesionale care folosesc tehnologii de prelucrare instantanee a datelor și chiar de inteligența artificială, pentru a asigura interconectivitatea dispozitivelor, a serviciilor și a polițiștilor în teren. Principalele direcții evolutive sunt:

– *rezistență la lovire, cădere și condiții ambientale extreme* – proiectat conform standardelor militare de durabilitate de tip *MIL-STD-810G*, corpul camerei asigură protecție certificată la impact și cădere liberă pe suprafețe dure de la înălțimi de minimum 2 metri, completate de un indice de protecție ridicat (minimum IP68) împotriva pătrunderii prafului și a scufundării temporare în apă, garantând funcționarea optimă în intervale termice de la -20°C până la +50°C;

– *calitate superioară a imaginii și optimizarea câmpului de vizualizare* – trecerea la senzori optici avansați care permit înregistrarea la rezoluții înalte (Full HD sau Ultra HD), dublați de sisteme de stabilizare electronică a imaginii pe timpul alergării și senzori de iluminare redusă pentru acțiuni pe timp de noapte (infrașoșu sau tehnologii de captură color în medii obscure), utilizând lentile cu unghi larg de vizualizare (între 130° și 140°) pentru a replica fidel câmpul vizual real al polițistului;

– *autonomie extinsă a sistemelor energetice* – integrarea unor acumulatori de litiu-ion de mare densitate capabili să susțină înregistrarea continuă pe o durată de minimum 14-16 ore, acoperind integral un schimb complet de serviciu; funcții software de management energetic și tehnologii de stocare temporară într-o memorie-tampon de preîntregistrare (buffer) care capturează imagini cu până la 120 de secunde înainte ca butonul fizic de înregistrare să fie acționat;

– *securitate sporită a datelor și protecție judiciară* – criptarea automată a fluxurilor audio-video direct la nivelul hardware al dispozitivului folosind algoritmi de nivel militar (AES 256-bit), fapt care blochează accesul neautorizat, modificarea sau ștergerea fișierelor de către utilizator sau terți, autenticitatea probelor fiind garantată prin semnături digitale unice și jurnale de audit inalterabile, integrate în metadate;

– *conectivitate extinsă și integrare în ecosisteme funcționale și infrastructură de evidență* – dotarea cu module wireless rapide (Wi-Fi, Bluetooth, conectivitate celulară LTE), care permit transmiterea video în flux continuu și în timp real (streaming) către dispecerat, localizarea pe hartă prin satelit (GPS/GLONASS) și activarea automată prin unde radio de proximitate (tehnologii de tip Axon Signal), în momentul în care polițistul execută manevre tactice critice, precum extragerea pistolului, deschiderea portierei autospecialei sau armarea dispozitivului; descărcarea datelor se face automat prin andocarea în stații inteligente securizate, conectate la servere locale ori platforme securizate în cloud;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– flexibilitate în utilizare, adaptată la diferite scenarii operaționale – sisteme de prindere și montare modulară cu profile magnetice, mecanice sau articulate, configurate pentru a asigura fixarea stabilă pe vesta multifuncțională, uniforma de vară, căști de protecție sau echipamente speciale de intervenție, dispunând de interfețe de comandă simplificate cu butoane supradimensionate și feedback tactil sau fonic distinct, facil de acționat în condiții de stres major.

2. Parametrii tehnici generali ai înregistratoarelor audio-video portabile

Parametrii tehnici ai înregistratoarelor sunt următoarele:

– capacitate de înregistrare în orice condiții (temperaturi de la -30° la +60°, precipitații condensate, concentrație salină, praf dens);

– acumulator intern reîncărcabil, care asigură o autonomie funcțională de 14-16 ore;

– obiectiv optic cu unghi de înregistrare de 140-160°, care suportă și aspect ratio 4:3 pentru captarea verticală a câmpului de acțiune;

– lentile pentru înregistrare pe timp de noapte, care asigură imagini utilizabile în condiții de luminozitate foarte scăzută;

– funcție de fotografiere;

– rezoluție video 1440p, 1080p sau 720p;

– memorie internă de 60-124 GB;

– criptare directă și completă pe disc;

– înregistrare preeveniment și posteveniment configurabilă până la 120 secunde;

– suport pentru transmisia instantanee a fluxului audio-video (streaming live) către o platformă de monitorizare, dispecerat sau aplicație autorizată (cloud), cu codare video de înaltă eficiență;

– comunicare bidirecţională care permite vizualizare, comunicare și supraveghere la distanță în timp real;

– transfer rapid și stocare sigură a înregistrărilor în cloud-uri securizate;

– recuperarea înregistrărilor în cazul în care camera nu a fost activată;

– configurare wireless pentru a opera în sistem integrat cu arme de foc sau cu alte dispozitive din dotare;

– opțional, 3G sau 4G;

– modul de autodiagnosticare;

– modul de dezactivare a indicatoarelor LED, a vibraţiilor şi sunetelor de atenționare;

– modul de dezactivare a înregistrării audio;

– reîncărcare rapidă, simultan cu conectivitate la rețea (integrare cu diferite *software*-uri pentru transferul, managementul şi analiza materialelor).

NOTĂ. *Astfel de echipamente necesită conexiune 4G/LTE sau rețele sigure de Wi-Fi.*

Unele funcții, cum sunt dezactivarea avertizării cu privire la înregistrarea interacțiunii în curs sau oprirea funcției de înregistrare audio, sunt destinate unor scenarii operative mai sensibile. Pentru a preveni accesarea sau modificarea neautorizată a înregistrărilor, polițistul nu are acces direct la memoria internă a camerei (restricție de acces). Fiecare astfel de mijloc dispune de un nivel înalt de securitate, este alocat strict unui polițist cu drept legal și monitorizat printr-un program special de audit, care înregistrează fiecare intrare de date și operațiunile efectuate. Pe piața de profil există deja camere de corp, cum este *Axon Body 4*, care prezintă și o funcție de traducere în timp real, foarte utilă forțelor de ordine care interacționează cu publicul. Polițistul poate seta manual limba de comunicare cu subiectul sau poate folosi o funcție de autodetecție, prin care camera recunoaște limba vorbită și o anunță. Discuția este optimizată pentru conversații de rutină (opriri în trafic pietonal sau auto etc.) și tradusă bidirecțional (camera redă în limba subiectului cerințele polițistului, iar răspunsul acestuia este tradus audio). Când funcția de traducere este activată, camera începe automat să înregistreze audio și video.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

NOTĂ. *Axon Body 4 suportă mai mult de 50 de sisteme lingvistice, inclusiv limba română, traducerile sunt înregistrate și stocate, iar polițistul are acces direct la proceduri și articole legislative.*

3. Componente structurale ale înregistratoarelor audio-video portabile:

1. corpul camerei;
2. obiectiv optic;
3. ecran digital pentru afișare date operaționale;
4. comutator de accesare a energiei;
5. buton de activare/dezactivare înregistrare;
6. buton de panică;
7. butoane de accesare și configurare a funcțiilor;
8. microfoane duale;
9. difuzoare pentru avertizare/traducere sonoră;
10. LED-uri de control/avertizare;
11. suport sim;
12. port USB;
13. stație de reîncărcare rapidă.

În continuare, selectăm doar câteva articole din *Dispoziția inspectorului general al Poliției Române nr. 97 din 03.11.2020, privind stabilirea regulilor de utilizare a înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera"* care reglementează folosirea directă a camerelor de corp:

„Art. 2 – Utilizarea înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera, de către polițiștii ce exercită atribuții de serviciu potrivit art. l, vizează înregistrarea următoarelor categorii de intervenții și acțiuni:

a) *legitimarea persoanelor;*

b) *conducerea persoanelor la sediul poliției;*

c) *utilizarea forței și a mijloacelor de constrângere și de protecție din dotare;*

d) *punerea în executare a mandatelor emise de organele judiciare competente, potrivit legii;*

e) *efectuarea controlului corporal al persoanei legitimate și, după caz, al bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta;*

f) *oprirea și controlul vehiculelor și ocupanților acestuia;*

g) *constatarea infracțiunilor și contravențiilor, precum și aplicarea măsurilor legale corespunzătoare;*

h) *înlăturarea pericolelor care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, respectiv la:*

i) *salvarea vieții sau integrității corporale a unei persoane, dacă există indicii că în spațiile prevăzute la art. 3 alin. (2) este o persoană aflată în pericol;*

ii) prevenirea răspândirii unei epidemii, dacă există indicii că în spațiile prevăzute la art. 3 alin. (2) este o persoană decedată;

iii) prinderea autorului unei infracțiuni flagrante, comisă prin folosirea unei arme ori substanțe explozive, narcotice sau paralizante, prin violență, ori de către o persoană mascată, deghizată sau travestită, dacă există indicii că acesta se află în spațiile prevăzute la art. 3 alin. (2);

iv) prinderea autorului unor acte de terorism, dacă există indicii că acesta se află în în spațiile prevăzute la art. 3 alin. (2).

i) *intervenții la apelurile de urgență transmise prin S.N.U.A.U. 112 sau orice alt mijloc electronic de comunicare;*

j) *asigurarea primelor măsuri la locul producerii unui eveniment sau al săvârșirii unei infracțiuni.*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Art. 3 – (l) Înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera se utilizează de către polițiști în spațiul public, fără consimțământul persoanelor vizate.

(2) Înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera se utilizează și în situația în care intervenția sau acțiunea polițistului se realizează într-o locuință sau într-un spațiu delimitat ce aparține ori este folosit de o persoană fizică sau juridică, fără consimțământul acesteia sau al reprezentantului legal, în condițiile art. 52 alin. (2) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, cu completările ulterioare, ori pentru executarea unui mandat.

Art. 4 – (2) Înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera se instalează pe echipamentul de protecție sau uniforma polițistului, în partea superioară a acestora.

(3) Camera audio-video a înregistratorului audio-video portabil de tip Body Worn Camera se orientează astfel încât să surprindă intervenția sau acțiunea polițistului. Polițistul se asigură că obiectivul camerei audio - video nu este obturat.

(4) Existența înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera se semnalează prin intermediul unei pictograme, atașată pe uniforma polițistului sau pe înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera, al cărei model este prevăzut în Anexa nr. l .

Art. 5 – (l) Șefii structurilor de poliție din cadrul Poliției Române stabilesc, prin dispoziție, polițiștii care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, pot utiliza înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera, polițiștii care sunt desemnați să asigure distribuirea acestora în vederea utilizării, precum și polițiștii desemnați cu supravegherea descărcării înregistrărilor realizate cu înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera.

(2) La intrarea și ieșirea din serviciu, polițiștii care în exercitarea atribuțiilor de serviciu pot utiliza înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera:

a) *preiau, respectiv predau, înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera;*

b) *verifică înregistratoarele audio-video portabile de tip Body Worn Camera și se asigură că acestea sunt funcționale; în cazul constatării unor deficiențe, sesizează polițistul care asigură distribuirea acestora la intrarea în serviciu.*

(4) Polițiștii prevăzuți la alin. (2) au obligația să informeze ierarhic cu privire la orice deficiență înregistrată pe timpul funcționării înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera, întocmind la ieșirea din serviciu un raport în acest sens.

Art. 6 - (l) Pornirea înregistrării se realizează la inițierea intervenției sau acțiunii și se oprește după finalizarea acesteia. In cazul intervențiilor la sesizările primite prin apel de urgență transmis prin S.N.U.A.U. 112 sau prin orice altă modalitate, prin inițierea intervenției se înțelege momentul începerii deplasării către zona unde urmează a se realiza intervenția, indiferent de modalitatea de deplasare.

(2) *După pornirea înregistrării, polițistul are obligația de a informa persoanele ce fac obiectul măsurilor prevăzute la art. 2 cu privire la faptul că intervenția sau acțiunea poliției este înregistrată audio-video, în condițiile legii.*

(3) *Prin excepție de la alin. (2), informarea se poate realiza pe parcursul intervenției sau acțiunii ori la finalizarea acesteia atunci când specificul acesteia nu a permis o informare prealabilă.*

Art. 9 – (l) Datele colectate se descarcă securizat din înregistratorul audio-video portabil de tip Body Worn Camera în mediul de stocare, cu asigurarea integrității și autenticității datelor, conform manualului de utilizare pus la dispoziție de furnizorul/producătorul acestuia.

(2) *Descărcarea înregistrărilor se face în mod automat sau manual, în mediul de stocare constituit la nivelul structurii de poliție, la ieșirea din serviciu, de către polițistul care a*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, științific sau public, cu specificarea sursei.

utilizat înregistratorul audio-video portabil de tip Body Worn Camera, sub supravegherea polițistului anume desemnat, denumit administrator al înregistratoarelor audio-video portabile.

(3) *Pentru ținerea evidenței operațiunilor de descărcare a înregistrărilor în mod manual, consultarea ulterioară și multiplicarea datelor înregistrate cu înregistratoarele audio-video portabile, la nivelul structurii de poliție din care fac parte polițiștii prevăzuți la art. 5 alin. (2), se întocmește și se completează, în format electronic sau fizic, de către administratorii înregistratoarelor audio-video portabile, registrul de evidență a operațiunilor de descărcare, consultare, multiplicare al cărui model este prevăzut în Anexa nr. 3.*

Art. 10 – (l) Stocarea datelor se realizează astfel încât să permită identificarea exactă a înregistrărilor după numele polițistului, data și ora realizării."

Pe lângă actul de reglementare redat mai sus, ne vom permite să structurăm, foarte succint și doar cu caracter de recomandare, un mod de utilizare operativă a acestui sprijin tehnic.

4. Activități desfășurate înainte de intrarea în serviciu/misiune

Pentru a folosi eficient înregistratoarele audio-video portabile polițistul trebuie să efectueze înainte de intrarea în serviciu/misiune următoarele activități:

– inspectează vizual camera și se asigură că nu are defecțiuni de formă (lovituri, deformări etc.), că prezintă toate elementele componente și că obiectivul optic este curat și neobstrucționat cu diferite materiale;

– activează camera și se asigură că nu are deficiențe operaționale, prin citirea datelor afișate de autodiagnostic, dacă dispune de această capacitate, ori prin testarea directă a funcționalității;

– verifică capacitatea de înregistrare, se asigură că butonul de panică este funcțional și că difuzorul pentru avertizare sonoră și LED-urile de control sunt active; dacă observă o deficiență operațională scoate camera din serviciu și o trimite în service;

– verifică dacă acumulatorul este încărcat într-un procent care poate asigura efectuarea în condiții optime a întregii perioade de serviciu/ture; dacă este cazul, înlocuiește acumulatorul cu unul încărcat corespunzător;

– verifică funcțiile de conectivitate cu dispeceratul (*LTE, Wireless*);

– atașează camera cu sistemul special de prindere în mod centrat la mijlocul pieptului sau în zona pectorală, pentru a asigura un câmp de înregistrare maxim în plan frontal;

– se asigură că ecusonul sau eticheta de avertizare a publicului asupra faptului că acțiunea polițienească este înregistrată, este expusă în mod vizibil pe ținută ori pe corpul înregistratorului.

5. Activități desfășurate în timpul serviciului/misiunii

Pentru înregistrarea audio-video polițistul trebuie să efectueze în serviciu/misiune următoarele activități:

– activează funcția de înregistrare a camerei înainte de a se angaja în interpelarea/interceptarea unui subiect, de a iniția o acțiune care presupune un anumit grad de risc sau de a utiliza în mod legal forța; dacă există timpul necesar, precedă efectuarea activităților specifice cu avertizarea persoanelor vizate asupra prezenței camerei de corp și asupra faptului că interacțiunea este înregistrată;

– când nu există timpul necesar, activează funcția de înregistrare a camerei după ce a gestionat și securizat primar o situație care a presupus utilizarea forței;

– activează funcția de înregistrare ori de câte ori asistă, sprijină sau asigură un alt polițist angrenat într-o acțiune specifică;

– activează funcția de traducere automată atunci când trebuie să comunice operativ cu o persoană de altă naționalitate, care în mod evident nu cunoaște limba română (dacă înregistratorul audio-video portabil dispune de această opțiune);

– poate opri funcția de înregistrare a camerei doar în intervalele operative în care nu interacționează cu publicul, în autovehiculele de serviciu, dacă acestea sunt echipate cu camere fixe, ori atunci când se află într-un mediu profesional controlat (sediul structurii de poliție);

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– activează butonul de panică în situații profesionale extreme, dificil de gestionat fără un sprijin suplimentar rapid;

– dezactivează camera doar atunci când investigația, intervenția ori acțiunea polițienească întreprinsă este concludentă, finalizată și securizată;

– în cazul reținerii unui suspect, se menține funcția de înregistrare până când acesta este transferat în custodia legală a structurii/instituției abilitate.

6. Activități desfășurate la încheierea serviciului/misiunii

La încheierea serviciului/misiunii polițistul execută următoarele activități:

– descarcă înregistrările efectuate în timpul serviciului/misiunii conform procedurilor de lucru;

– pune minicamera portabilă în stația de încărcare, pentru a realimenta acumulatorul în mod corespunzător pentru efectuarea următorului serviciu/ture și pentru a descărca înregistrările anterioare (dacă dispozitivul posedă o astfel de capacitate).

NOTĂ. *În modul de înregistrare preeveniment, unele camere de corp fixează doar informație video (nu și audio).*

ATENȚIE!



Înregistrările audio-video nu trebuie să fie modificate sau șterse timp de 90 de zile!

7. Când se activează înregistratorul audio-video portabil

Camerele de corp portabile sunt utilizate pentru a consemna în mod neutru și independent (tehnic) toate tipurile de incident care se pot dezvolta la contactul polițiștilor cu publicul în acțiunile specifice. Acestea includ, dar nu se limitează la:

– intervenția în cazul infracțiunilor sau a contravențiilor;
– interceptarea, legitimarea și controlul persoanelor;
– interceptarea, oprirea și controlul autovehiculelor;
– reținerea persoanelor și percheziții domiciliare în baza mandatelor legale;
– utilizarea forței împotriva persoanelor care se manifestă violent;
– utilizarea forței asupra proprietăților (forțarea căilor de acces, folosirea mijloacelor antipneu);
– intervenția în cazuri de violență domestică;
– controlul traficului rutier;
– urmărirea persoanelor;
– controlul mulțimilor;
– orice altă interacțiune publică operativă legală.

NOTĂ. *Utilizarea înregistratoarelor audio-video portabile se face fără consimțământul persoanelor vizate.*

8. Când nu se activează înregistratorul audio-video portabil

Camerele de corp nu se activează pentru a se efectua înregistrări ale unor acțiuni care nu au legătură cu publicul, activități în afara atribuțiilor de serviciu ori atunci când acest lucru poate afecta demnitatea umană sau siguranța unor persoane ori categorii de lucrători:

– activități de rutină ale polițiștilor;
– ședințe sau antrenamente profesionale;
– rapoarte ale informatorilor;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– mărturii ale martorilor (la solicitarea argumentată și înregistrată în prealabil);

– declarații ale victimelor, mai ales de natură sexuală (la solicitarea argumentată și înregistrată în prealabil);

– controlul sau percheziția corporală care presupune dezbrăcarea până la nivelul lenjeriei intime;

– în cadrul instanțelor de judecată;

– în interiorul facilităților medicale;

– pentru a înregistra polițiști sub acoperire;

– pentru a înregistra polițiști aflați în afara serviciului.

9. Avantajele utilizării înregistratoarelor audio-video portabile

Practica și cazuistica ce reies din rapoartele Poliției Române indică următoarele beneficii concrete:

– reducerea conflictelor și a violenței: statisticile operative arată o scădere semnificativă a incidentelor violente împotriva polițiștilor și a cetățenilor în cazul în care polițiștii poartă camere;

– îmbunătățirea comportamentului profesional: expunerea la posibilitatea de a fi înregistrat determină polițiștii să adopte practici mai prudente și respectuoase;

– documentarea obiectivă a evenimentelor: înregistrările audio-video permit o reconstrucție fidelă a situației, reducând interpretările subiective.

După cum am văzut, în activitatea de poliție există și contexte profesionale mai sensibile, în care se poate lua în considerare oprirea camerei de corp. Dezactivarea funcției de înregistrare poate fi făcută la decizia personală a polițistului ori la cererea unei persoane, dacă suspectul incriminat nu este prezent, dacă situația nu comportă riscuri și dacă sunt argumente care țin de discreția privată sau de confidențialitate. Astfel de situații pot fi:

– cererea unei persoane care se așteaptă în mod îndreptățit la discreție;

– solicitarea expresă din partea victimei unei infracțiuni; cererea dezactivării camerei trebuie înregistrată în prealabil;

– cererea unui martor al unei infracțiuni, care a denunțat făptuirea acesteia; solicitarea dezactivării camerei trebuie înregistrată în prealabil;

– contactul polițistului cu un informator.

Polițistul poate continua înregistrarea victimei, martorului, celui care a anunțat infracțiunea sau a informatorului, dacă există circumstanțe periculoase pentru integritatea fizică sau viața lui ori are suspiciuni că aceste persoane comit sau urmează să comită o infracțiune.

Am menționat anterior, în mod repetat, că înregistratoarele video-audio portabile pot funcționa în sistem integrat cu diferite echipamente sau mijloace de intervenție din dotare: dispozitive pentru incapacitare neuromusculară de tip *Taser*, lansatoarele tactice de tip *BolaWrap*, autovehicule de serviciu etc. Ele sunt cuplate prin diferite aplicații *Wireless* și senzori de prezență sau de acțiune, iar în cazul în care polițistul efectuează anumite operațiuni, cum ar fi scoaterea din toc, dezasigurarea, activarea/tragerea, deschiderea portierei, a ușii etc., inițiază automat și înregistratorul audio-video portabil. Mai mult, dacă în câmpul de acțiune este prezentă o echipă de polițiști echipați similar, atunci când unul dintre aceștia folosește un dispozitiv conex, inițiază funcția de înregistrare audio-video a propriei camere de corp și, simultan, a tuturor camerelor de corp existente pe o rază între 10 și 30 de metri, în funcție de producător și de model.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XVIII – UTILIZAREA MIJLOACELOR NELETALE DE INTERVENȚIE

La nivel mondial, piața specializată pe livrarea de soluții de securitate s-a concentrat în ultimul timp și pe dezvoltarea accentuată a domeniului de furnizare de tehnologie neletală sau cu letalitate redusă, destinată în mod special sectorului guvernamental. Această situație reprezintă o etapă distinctă în arhitectura managementului forței, având ca obiectiv controlul circumstanțelor operative cu minimizarea riscurilor asociate pierderii de vieți omenești. De aceea, înainte de dezvoltarea subcapitolelor care urmează, considerăm că este necesară o scurtă delimitare conceptuală și principială. Deși plasate în zona neletalității și a diminuării intenției letale, cele două modalități de intervenție operativă prezintă diferențe strategice și tactice relevante pentru decizie, responsabilitate și performanță operațională.

1. Obiective și principii

1.1. Obiectivul operațional

– mijloacele neletale sunt orientate către control, descurajare, dispersare, imobilizare sau neutralizare temporară, fără intenția de a provoca leziuni permanente ori deces;

– mijloacele cu letalitate redusă sunt destinate opririi rapide a unei agresiuni cu potențial major de risc, având o probabilitate scăzută, dar nepredictibilă, de producere a unor leziuni grave sau a morții.

1.2. Principiul proporționalității

– mijloacele neletale sunt recomandate în situații cu risc redus sau moderat, unde obiectivul principal este prevenirea escaladării violenței și menținerea controlului situațional;

– mijloacele cu letalitate redusă sunt utilizate în circumstanțe critice, când mijloacele complet neletale se dovedesc insuficiente sau ineficiente pentru protejarea integrității sau vieții.

1.3. Principiul necesității

– mijloacele neletale sunt integrate prioritar în sistemul treptelor de utilizare a forței de către structurile de ordine publică sau în operațiuni de control al mulțimii;

– mijloacele cu letalitate redusă sunt utilizate după respingerea alternativelor graduale inferioare, când timpul, distanța, capacitatea tehnică sau presiunea situației nu mai permit soluții mai puțin violente.

1.4. Responsabilitate și implicații juridice

– mijloacele neletale prezumează o răspundere legală și profesională redusă, însă consecințele nedorite nu pot fi excluse (traume, accidente, efecte medicale secundare etc.);

– mijloacele cu letalitate redusă sunt supuse unui control juridic și procedural mai sever, justificarea legală fiind obligatoriu proporțională, raportată la riscul real produs de agresor și documentată.

1.5. Dimensiunea etică și profesională

– mijloacele neletale sunt puse în slujba protejării vieții, limitării violenței și reducerii traumelor fizice și psihologice;

– mijloacele cu letalitate redusă se aliniază unei etici de minimizare a letalității, dar acceptă riscul major ca instrument legitim de apărare în context de pericol iminent.

Distincția dintre cele două categorii rezidă în nivelul de risc acceptat și intenția operațională:

– mijloacele neletale urmăresc strict neutralizarea și controlul unei persoane fără consecințe permanente;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– mijloacele cu letalitate redusă reprezintă o alternativă intermediară între nivelul neletal și armamentul cu forță letală, fiind aplicate doar în situații cu risc crescut, atunci când siguranța polițiștilor sau a terților este amenințată într-un mod direct și imediat.

2. Utilizarea lansatoarelor de coardă tactică

Modul de intervenție pe care alegem să îl prezentăm în continuare realizează o imobilizare de la distanță a subiectului prin propulsarea unei plase sau a unei corzi din materiale speciale și reprezintă, în esență, principiul neletal de intervenție polițienească. Pe scala utilizării forței profesionale, locul unei astfel de modalități de acțiune se află imediat după folosirea forței verbale și poate avea ca asigurare operativă orice alt nivel superior de forță, în funcție de situație, inclusiv cel reprezentat de dispozitivele de tip *Taser* sau de capacitatea letală a armelor de foc. Din această gamă, noi am ales să prezentăm *BolaWrap 150*, un mijloc operativ inovativ, utilizat de sute de agenții din domeniul siguranței și ordinii publice din întreaga lume. Dispozitivul respectiv lansează spre picioarele sau mâinile unui suspect o coardă de kevlar, prevăzută la capete cu două ancore, având ca scop restrângerea majoră a capacității de mișcare (imobilizare de la distanță) fără a produce suferințe sau traume fizice. Cu un aspect neagresiv (nu poate fi confundat cu o armă!), acesta este fabricat din policarbonat, este compact, robust și rezistent la intemperii. Cântărește 300 grame cu cartuș activ, este ușor de utilizat sau de reîncărcat (2-5 secunde, în funcție de antrenamentul polițistului). Dispune de un sistem performant de ochire cu o linie de laser multipunctiform, care asigură angajarea țintei cu precizie și două becuri LED cu o putere de 80 de lumeni.

2.1. Categorii de persoane, misiuni în care este recomandată utilizarea lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Un astfel de dispozitiv este destinat rezolvării unor situații cu un nivel mic de risc spre moderat, cu o dezvoltare statică sau care prezintă o dinamică lentă. Categoriile de subiecți recomandate sunt:

– persoane cu probleme psiho-patologice;
– persoane deranjate psihic și emoțional temporar;
– persoane în rezistență pasivă;
– persoane în rezistență moderată;
– suspecți înarmați cu arme albe ori cu alte obiecte care pot fi folosite violent, dar care prezintă o atitudine încă pasivă;
– persoane sub influența alcoolului sau a substanțelor psihotrope;
– subiecți cu atitudine suicidară (în anumite condiții).

2.2. Caracteristici tehnice

2.2.1. Componente structurale ale lansatorului tactic

1. corpul dispozitivului;
2. camera de activare a cartușului;
3. selector de siguranță: dispus pe partea superioară a dispozitivului astfel încât să permită utilizarea ambidextră; îndeplinește funcțiile *„Asigurat/Dezasigurat”* și activează automat sistemul de ochire cu laser și lanterna tactică;
4. buton de lansare/selectare a lanternei tactice: dispus pe partea superioară a dispozitivului, astfel încât să permită utilizarea ambidextră; asigură inițierea cartușului sau selectarea opțiunii pentru lanternă;
5. dublu-buton pentru eliberarea cartușului;
6. sistem de ochire cu linie laser multipunctiform;
7. LED de control.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.2.2. Energie

Funcționarea lansatorului *BolaWrap* 150 se face în întregime electronic, pe baza a două baterii litiu-metal cu un amperaj cumulat de 3000 mA, care poate asigura energia necesară în uz curent timp de doi ani.

2.2.3. Cartuș

Cartușul este unic compatibil și de unică folosință, cu încărcare bidirecțională (se poate introduce în camera de activare pe oricare parte). Este fabricat din polimeri rezistenți, cântărește 54 de grame și are serie particulară. Forța de propulsie este asigurată printr-o tehnologie generatoare de microgaz.

2.2.3.1. Componentele structurale ale cartușului

– corpul cartușului, fabricat din polimeri rezistenți;
– capac din policarbonat cu suport autoadeziv;
– coardă de reținere, din kevlar, cu o lungime de 2,3 metri și prevăzută la capete cu câte o ancoră cu patru cârlige; fiecare dintre aceste cârlige prezintă câte un contraspin pentru asigurarea atașării la vestimetație;
– două minicanistre care conțin 84 de miligrame de amestec de zirconiu cu perclorat de potasiu.

Pentru a asigura desfășurarea operațională a corzii de kevlar, inițierea celor două minicapsule corespunzătoare ancorelor se face cu un decalaj de câteva microsecunde.

2.2.4. Caracteristici tehnice și operaționale ale corzii de prindere

– viteza inițială: 121 m/s;
– viteza la atingerea țintei din distanța de 8 m: 82m/s;
– rezistența: 107 kg/f;
– distanța minimă de desfășurare operațională: 3 m;
– distanța traiectoriei precise: 8 m;
– distanța activă liberă: 25 m.

2.3. Verificarea funcționalității lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Înaintea intrării în serviciu, polițistul trebuie să controleze starea funcțională a lansatorului și pentru acest lucru efectuează următoarele acțiuni:

1. verifică starea cartușului de misiune: inspectează vizual cartușul și observă dacă are defecte (deformări, capac de protecție desfăcut, elementele de contact electric acoperite etc.);
2. verifică starea de formă a dispozitivului și funcționaliatea capacității de ochire cu laser și a lanternei. Pentru verificare execută următoarele:

– se asigură că selectorul de siguranță este în poziția *„Asigurat”*;
– se asigură că nu are cartuș în camera de activare;
– observă corpul dispozitivului, inspectează camera de activare și elementele metalice conductive (pini de contact), verifică să nu existe depuneri sau corpuri străine care ar putea împiedica intrarea corectă a cartușului și realizarea contactului electric;
– duce selectorul de siguranță în poziția *„Dezasigurat”* și verifică dacă posibilitatea de ochire cu laser și a lanternei se activează;

3. verifică starea operațională a dispozitivului astfel:

– duce selectorul de siguranță în poziția *„Asigurat”* și introduce cartuș de misiune în camera de activare; se asigură că acesta este înzăvorât corect, prin împingere fermă și urmărirea semnelor sonore și tactile de activare a mecanismului de blocare;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– duce selectorul de siguranță în poziția *„Dezasigurat”* și verifică LED-ul de control: dispozitivul este funcțional și gata de a fi utilizat dacă acesta prezintă succesiv culoarea roșie, urmată de culoarea galbenă **(**timp de o secundă), după care se stabilizează pe culoarea verde;

– duce selectorul de siguranță în poziția *„Asigurat”* și introduce dispozitivul în tocul de purtare.

Dispozitivul și cartușul comunică electronic între ele, și atunci când selectorul de siguranță este dus în poziția *„Dezasigurat”* este inițiat un autodiagnostic funcțional. Culoarea roșie a LED-ului de control poate arăta:

– că nu există cartuș în camera de activare;

– că există cartuș utilizat sau defect în camera de activare;

– că dispozitivul are o eroare majoră sau critică.

2.4. Rezolvarea erorilor funcționale

În cazul în care polițistul observă probleme de natură funcțională, procedează în felul următor:

– dacă un cartuș prezintă aspecte neconforme, spre exemplu capacul de protecție dezlipit, înlocuiește cartușul;

– dacă starea capacității de ochire cu laser și a lanternei este neconformă (flux neclar, deformat, intensitate slabă) înlocuiește bateria și retestează dispozitivul;

– dacă LED-ul de control, capacitatea de ochire cu laser și lanterna nu se activează, înlocuiește bateria și retestează dispozitivul;

– dacă LED-ul de control, capacitatea de ochire cu laser și lanterna continuă să fie inactive, retrage dispozitivul de la misiune și îl trimite în service;

– dacă LED-ul de control prezintă culoarea roșie, verifică dacă în dispozitiv a rămas un cartuș folosit; în cazul în care în cameră are cartuș de misiune neutilizat, verifică dacă acesta este introdus corect și mecanismul de blocare este activat;

– dacă are un cartuș activ introdus corect, îl scoate, îl verifică, reinspectează camera de activare și introduce cartușul pe cealaltă parte;

– dacă LED-ul de control prezintă în continuare culoarea roșie, schimbă cartușul;

– dacă LED-ul de control prezintă în continuare culoarea roșie, retrage dispozitivul de la misiune și îl trimite în service;

– dacă LED-ul de control prezintă culoarea galbenă intermitent, înseamnă că are un procent mic de energie și schimbă bateria de alimentare.

2.5. Dezactivarea și activarea lanternei

În funcție de momentul la care are loc misiunea (diurn, nocturn), de nivelul de vizibilitate pe care polițistul îl previzionează în câmpul de acțiune sau de o anumită cerință tactică (disimularea prezenței în câmpul de acțiune, exploatarea elementului surpriză) se poate deselecta iluminarea cu becuri LED de care dispune dispozitivul. Pentru aceasta polițistul execută următoarele acțiuni:

– scoate cartușul din camera de activare;

– duce selectorul în poziția dezasigurat;

– apasă butonul de lansare timp de 10 secunde.

Pentru a reveni la capacitatea de iluminare reia manevrele redate mai sus.

2.6. Dezactivare automată de siguranță

Dispozitivul are încorporat un sistem de siguranță care, după cinci minute de neutilizare de la selectarea stării *„Dezasigurat”*, întrerupe automat alimentarea cu energie.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.7. Portul lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Lansatorul și cartușele de misiune se poartă în tocuri special destinate, fabricate din polimeri ori materiale textile rezistente în orice mediu și care necesită o întreținere minimală. Acestea sunt prevăzute cu un sistem configurabil de atașare/detașare și pot fi purtate la centură, vesta multiuncțională sau cea de protecție balistică. Toate tocurile sunt prevăzute cu sisteme de asigurare prin autoretenție, bandă elastică sau velcro și oferă accesibilitate și transfer rapid.

2.8. Reguli de siguranţă în mânuirea lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Utilizarea acestor dispozitive comportă anumite riscuri în timpul manevrării. Și de aceea este necesară respectarea unor reguli de siguranţă asemănătoare celor prevăzute pentru armele de foc:

– controlul dispozitivului: acesta este considerat permanent încărcat;

– controlul camerei de activare: dispozitivul este ţinut permanent într-o direcţie sigură și nu se îndreaptă decât asupra obiectivului tragerii;

– controlul butonului de lansare: degetul trăgător este ţinut permanent alături de butonul de inițiere a lansării, pe corpul dispozitivului; degetul se plasează pe buton doar atunci când polițistul decide să tragă asupra obiectivului;

– discernământul tragerii: polițistul trebuie să încadreze legal corect situația și să observe/identifice corect ținta (zona asupra căreia va efectua lansarea corzii de imobilizare); de asemenea trebuie să înțeleagă ce se află în spatele subiectului și în imediata lui apropiere (împrejurimi) precum și ce efecte poate produce, pornind de la modul specific de operare.

2.9. Încărcare administrativă

– polițistul se asigură că selectorul de siguranță este în modul *„Asigurat”*;

– îndreaptă dispozitivul într-o zonă sigură, fără a intersecta pe nimeni;

– ține cartușul astfel încât să nu interpună degetele, părți ale mâinii sau ale corpului în fața capacului;

– introduce și împinge cartușul în locașul special destinat (camera cartușului) până se activează mecanismul de blocare; urmărește tactil și auditiv semnele care marchează finalizarea înzăvorârii;

– duce selectorul de siguranță în poziția *„Dezasigurat”*;

– verifică dacă LED-ul de control succede culoarea roșie și galbenă, după care se stabilizează pe culoarea verde;

– duce selectorul de siguranță în poziția *„Asigurat”*;

– introduce lansatorul în tocul special de purtare.

2.10. Poziția pentru tragere

Datorită faptului că dispozitivul prezintă un recul considerabil, care poate influența precizia tragerii, și, de asemenea, pentru a se evita confuzia cu atitudinea ofensivă specifică unei arme de foc, la tragerea cu lansatorul pentru imobilizare de la distanță nu se adoptă posturi cu o mână ori cu ambele mâini întinse spre subiect. Pozițiile de tragere recomandate sunt:

2.10.1. Poziția 1

– din stând liber în picioare se ține dispozitivul frontal la nivelul bazinului, cu ambele mâini la aproximativ cincisprezece centimetri de corp; se stabilizează dispozitivul prin blocarea coatelor în contact ferm cu șoldurile.

2.10.2. Poziția 2

– din stând liber în picioare se ține dispozitivul frontal cu mâna dominantă, la un braț în dreptul șoldului dominant; se stabilizează dispozitivul prin contact ferm cu șoldul.

Stabilizarea dispozitivului este necesară pentru a asigura o ochire corectă și pentru a nu pierde din energia cinetică imprimată inițial corzii de imobilizare, deoarece viteza scade rapid.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.11. Ochirea

Atunci când polițistul consideră că, din punct de vedere tactic, este oportun să utilizeze acest nivel de forță, scoate lansatorul din toc și duce selectorul de siguranță în poziția *„Dezasigurat”*. Acest lucru activează automat capacitatea de ochire cu laser, lanterna (dacă nu a fost deselectată această opțiune) și LED-ul de control. Eficiența lansatorului este direct proporțională cu distanța optimă de tragere (aproximativ 5 m), asigurarea unui spațiu activ în jurul subiectului, centrarea corectă a acestuia și țintirea precisă a zonei vizate, respectiv mâinile sau picioarele. Polițistul adoptă una dintre pozițiile descrise mai sus, și pentru a optimiza tragerea efectuează următoarele acțiuni:

– se asigură că se află în interiorul distanței limită de 8 m, că în jurul suspectului există un spațiu operațional de minim 1.30 m în laterale și 0,60 m în adâncime, și că nu există un pericol de rănire a acestuia în cazul unei căderi necontrolate (structuri constructive, vârfuri metalice, suprafețe vitrate etc.);

– începe ochirea plasând linia de laser multipunctiform în față pe sol, în imediata apropiere a picioarelor polițistului;

– deplasează linia laser pe sol până încadrează subiectul, în mod centrat la nivelul mâinilor sau al picoarelor;

– țintește cu precizie zona de sub genunchi până la glezne sau de la coate până la încheieturile mâinilor;

– în funcție de distanța de la care trage și de zona vizată, polițistul adaptează unghiul previzionat al traiectoriei corzii, astfel încât aceasta să atingă ținta în plan orizontal.

ATENȚIE!



Este interzisă ochirea în zona capului! Este interzisă orientarea laserului spre ochii subiectului! Se evită tragerea asupra zonei organelor genitale sau a sânilor, în cazul persoanelor de sex feminin!

2.12. Tragerea

Polițistul apasă butonul de activare a cartușului doar atunci când este pregătit tactic (este asigurat de alt polițist din dispozitiv cu un nivel superior de forță, suspectul se află poziționat oportun), tehnic (dispozitivul este activat și se află în priză stabilă, suspectul este țintit corect) și psihic (asumarea mentală a acțiunii care urmează). Este atent ca, în cazul în care lansatorul nu funcționează sau coarda de reținere ratează ținta ori nu realizează imobilizarea (neatașarea ancorelor), să treacă rapid la reîncărcarea dispozitivului, să se replieze tactic sau să acceseze alte opțiuni de intervenție.

Tragerea produce un zgomot asemănător cu cel al armelor de foc (aproximativ 160 dB). Detunătura produsă de activarea cartușului și înfășurarea bruscă a corzii pot produce un blocaj al subiectului la nivel psihic și acțional, aspect care trebuie exploatat tactic. Imediat după atașarea corzii pe corpul subiectului, polițistul care are rolul de intervenție intră în contact fizic cu acesta și obține cât mai rapid o stare de control prin imobilizare și încătușare.

Atunci când condițiile permit, polițistul efectuează somațiile legale privind utilizarea mijloacelor de constrângere și anunță iminența folosirii a lansatorului pentru toți cei prezenți în câmpul de acțiune (membrii echipei) prin repetarea cuvintelor *„Wrap!”*, *„Bola!”* sau *„Imobilizare!”*. Acest semnal specific are ca scop notificarea prealabilă a polițiștilor de sprijin, eliminând posibilitatea ca zgomotul descărcării cartușului pirotehnic să fie interpretat drept un atac cu armă letală și să determine o ripostă accidentală cu muniție convențională.

Nu se trage de la o distanță mai mică de 3 metri, deoarece coarda de imobilizare nu are timp să se desfășoare la lungimea operațională corectă sau ancorele pot lovi ținta în mod direct, cauzând traumatisme (pentru a limita cazualitățile într-un astfel de caz, fiecare ancoră este prevăzută cu un capac de protecție).

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Nu se trage de la o distanță mai mare de 8 m pentru că viteza de propulsie decelerează rapid, afectând traiectoria dreaptă și eficiența înfășurării corzii în jurul corpului subiectului.

2.13. Reîncărcarea dispozitivului pentru imobilizare de la distanță

Pentru a asigura reîncărcarea polițistul efectuează:

– apasă simultan cele două butoane de eliberare și lasă cartușul utilizat să cadă;

– introduce un cartuș activ și îl împinge cursiv și ferm până acționează sistemul de blocare.

2.14. Activități executate înaintea utilizării lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Înainte de folosirea dispozitivului, polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– somează conform regulilor arătate la capitolul *„Comunicarea profesională”*;

– utilizează elementele clasice de dezescaladare (atitudine, limbaj corporal, ton, negociere, invitație la rezolvarea echilibrată a situației etc.) și specifice (expunerea dispozitivului, activarea lanternei tactice și a sistemului de marcare cu laser care să conducă la conștientizarea suspectului asupra utilizării iminente a forței);

– când există timpul necesar, polițistul efectuează somațiile legale și anunță verbal utilizarea iminentă a dispozitivului, astfel încât ceilalți polițiști din echipă să fie informați cu privire la folosirea acestui tip de forță.

2.15. Activități desfășurate în timpul utilizării dispozitivului pentru imobilizare de la distanță

– folosește dispozitivul fără avertizare/somație dacă lipsește timpul necesar;

– ochește cu ajutorul sistemului multipunctiform de marcare cu laser asupra zonelor specifice de țintă, respectiv antebrațele sau partea de la genunchi în jos a picioarelor;

– apasă butonul de lansare și propulsează coarda tactică asupra subiectului;

– urmărește traiectoria corzii, dacă se înfășoară în jurul elementelor anatomice ochite, dacă ancorele se fixează de vestimentația și corpul subiectului;

– pentru a optimiza precizia tragerii controlează reculul dispozitivului prin rigidizarea mâinilor prin contactul coatelor cu corpul la nivelul șoldurillor;

– menține permanent o distanță de siguranță, din care poate angaja eficient ținta cu orice alt tip de forță.

2.16. Activități desfășurate după lansarea corzii de imobilizare

Aici polițistul urmărește:

– rezultatul lansării, respectiv gradul de imobilizare al subiectului;

– schimbarea comportamentului subiectului, semne de conformare sau de continuare a rezistenței;

– necesitatea de a trage o altă coardă pentru imobilizare; în acest caz polițistul poate lua în considerare o deplasare tactică pentru a schimba unghiul de tragere și pentru a obține o încadrare mai bună a subiectului;

– necesitatea de a folosi un alt mijloc de intervenție sau de a face tranziție la un nivel superior de forță.

2.17. Îndepărtarea corzii de imobilizare

Îndepărtarea corzii de kevlar se face doar după obținerea controlului asupra suspectului prin aplicarea mijloacelor de imobilizare temporară (încătușare). Polițiștii procedează la scoaterea corzii în condiții de siguranță astfel:

– doar un singur polițist efectuează acțiunile de îndepărtare a corzii;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– acesta anunță suspectul, îl instruiește cu privire la activitatea care urmează, îi cere să fie calm, să nu se opună și să coopereze;

– folosește mănuși chirurgicale și mască de protecție, manifestă prudență față de biopericole prin înțeparea în cârligele ancorelor;

– consideră suspectul în continuare periculos, plasează elemente de siguranță și se poziționează astfel încât să fie ferit de eventuale reacții agresive și în același timp să aibă acces vizual și tactil corect la punctul de lucru (zona cercetată);

– dacă este necesar, taie coarda de imobilizare cu un dispozitiv special destinat (este recomandată utilizarea instrumentelor de tăiat de tip foarfecă, se evită utilizarea lamelor de tip cutter);

– cu mișcări atente scoate ancorele din țesătura hainelor; dacă cârligele sunt puternic înfipte în zone mai rezistente ale îmbrăcămintii (cusături, pantofi etc.) poate utiliza dispozitivul special pentru extragere, integrat în capacul de protecție al cartușului;

– verifică cârligele ca să nu rămână o parte din vârful acestora în corpul suspectului;

– pentru a prezerva valoarea probatorie a ancorelor și pentru a exclude riscul unei contaminări, introduce ancorele în carcasa cartușului și îl sigilează în interiorul mănușilor prin manevra de scoatere a acestora;

– spală mâinile și zonele expuse.

ATENȚIE!



În cazul, puțin probabil, în care ancorele sunt adânc înfipte în corp ori sunt poziționate în locuri foarte sensibile, acestea vor fi îndepărtate doar de personal medical specializat. Dacă ancorele sunt fixate în zona ochilor, este recomandat ca suspectul să fie ținut imobilizat (încătușat) până la sosirea echipelor de asistență medicală, pentru a evita instinctul de a smulge obiectul care produce durerea!

Imobilizarea cu coarda de kevlar se menține doar atât cât este necesar pentru a obține controlul prin încătușarea suspectului. Polițiștii sunt atenți la manevrarea acestuia până la îndepărtarea corzii de imobilizare, mai ales dacă acesta este dezbrăcat, pentru că ancorele pot penetra mai adânc, producând leziuni la nivelul tegumentelor.

2.18. Cauze care pot limita funcționarea lansatorului pentru imobilizare de la distanță

2.18.1. Cauze interne

– eroare de funcționare (polițistul nu a făcut testarea funcționalității la intrarea în serviciu);

– viciu tehnic al cartușului.

2.18.2. Cauze externe

– eroare de operator (tragere din starea *„Asigurat”*, țintire defectuoasă, distanța mai mică de 3 m sau mai mare de 8 m, scăparea dispozitvului, descărcare accidentală);

– țintă în mișcare;

– obstacole din mediu în raza activă a corzii (vegetație deasă, copaci, structuri constructive, autoturisme, alte persoane etc.);

– contramăsuri (poziționarea subiecților lângă perete, copaci, obstacole din mediu, distanțarea membrelor, interpunerea unor obiecte, învârtirea hainei ori a altor obiecte, apropierea de alte persoane etc.);

– haine foarte groase, lungi sau largi, materiale speciale rezistente;

– detașarea ancorelor;

– ruperea cârligelor.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.19. Aspecte tactice

Deoarece lansatorul pentru imobilizare de la distanță nu a fost conceput pentru a rezolva circumstanțe profesionale foarte riscante, prin producerea unei suferințe fizice, poate și este recomandat să fie utilizat în prima fază a unui incident, pentru a preveni escaladarea lui. În același timp, pentru a da un răspuns eficient prin utilizarea acestui dispozitiv, polițistul trebuie să se adapteze la capacitățile și limitele acestuia. El trebuie să conștientizeze că un plasament corect al corzii nu asigură o imobilizare totală și că se poate ca subiectul să rămână cu un potențial de a lovi, de a încerca să acceseze obiecte sau arme ori să fugă, chiar dacă capacitatea de mișcare liberă a mânilor sau a picioarelor este puternic depreciată. Pentru a minimiza aceste pericole, polițistul sau polițiștii cu rol de contact direct trebuie să se apropie și să obțină cât mai rapid controlul, sau să fie capabili să utilizeze un nivel de superior de forță, dacă este cazul. În anumite situații se poate lua în considerare utilizarea simultană a două lansatoare sau mai multe.

2.19.1. Recomandări operaționale

– lansatorul trebuie purtat la ținută astfel încât polițistul să aibă acces ușor și rapid la el;

– se recomandă ca dispozitivul să aibă o culoare diferită de celelalte mijloace din dotare (culori disponibile: galben, verde);

– polițistul trebuie să discearnă corect circumstanțele din perspectiva tipului de pericol, a nivelului de amenințare și a oportunității utilizării acestui mijloc de intervenție;

– înainte de a trage, polițistul trebuie să înțeleagă starea, poziția și localizarea subiectului din perspectiva siguranței acestuia și a oportunității tactice;

– se poate trage și asupra unui subiect în alergare, dacă suprafața de cădere este plană și are o consistență mai puțin dură (iarbă, pământ, alte suprafețe protective);

– polițistul trebuie să ia permanent în considerare posibilitățile de retragere și de acoperire după structurile din mediu, dacă este cazul;

– este necesară asigurarea permanentă a polițistului care utilizează lansatorul tactic din partea altui polițist cu alte mijloace de intervenție sau cu armă de foc;

– imobilizarea de la distanță trebuie să reprezinte o oportunitate operativă, pentru a evita utilizarea extinsă a forței; acest obiectiv se realizează prin asigurarea/desemnarea unui polițist cu rol de intervenție care să obțină rapid imobilizarea și încătușarea;

– zgomotul puternic produs la inițierea cartușului, surpriza produsă de înfășurarea bruscă a corzii si obținerea rapidă a imobilizării, înainte ca ideea de nesupunere și de acțiune a suspectului să prindă contur, poate minimiza utilizarea forței;

– doar un procent foarte mic dintre subiecții asupra cărora se utilizează lansatorul cad și de aceea se ia în considerare, prioritar, încătușarea în poziția stând liber în picioare; acest lucru face ca manevrarea tactică a suspectului să fie mai facilă și evită menținerea în poziții sensibile (insuficiență pozițională);

– totuși, polițistul cu rol de intervenție trebuie să se apropie rapid de subiect pentru a obține controlul și pentru a evita o eventuală cădere necontrolată a acestuia;

– se anticipează diferite modalități în care suspecții se pot proteja contra lansatorului: interpunerea unor obiecte (mobilier ușor, față de masă, palton etc.), învârtirea unor piese vestimentare, depărtarea membrelor, apropierea de perete sau de alte persoane etc.;

– când coarda de imobilizare ratează ținta sau obține doar o imobilizare aproximativă, se ia în considerație reluarea tragerii, utilizarea unui alt mijloc de intervenție sau tranziția rapidă la capacitatea letală de foc, dacă este cazul, în funcție de dinamica situației; reîncărcarea tactică poate fi, de asemenea, oportună;

– în situații deosebite, se poate lua în considerare mărirea eficienței și a siguranței acțiunii prin plasarea simultană a două sau mai multe corzi de imobilizare (tragere multiplă);

– în cazul în care polițiștii aleg să facă o tragere multiplă, nu se ține niciodată simultan asupra aceleiași zone (spre exemplu, două corzi în același timp la nivelul picioarelor), pentru că există riscul intersectării corzilor de kevlar;

– dispozitivul tactic recomandat pentru o tragere dublă în binom, este cel în care axele de acțiune ale celor doi polițiști sunt perpendiculare (forma literei L) în raport cu subiectul.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

NOTĂ TEHNICĂ. *Lansatoarele pentru imobilizare temporară de la distanță pot funcționa în sistem integrat cu înregistratoarele audio-video portabile (camere de corp). Ele pot fi cuplate printr-o aplicație wireless, iar în cazul în care polițistul reacționează în fața unei situații riscante și accesează mijlocul pentru intervenție, activează automat și capacitatea de înregistrare. Mai mult, dacă în câmpul de acțiune sunt mai mulți polițiști echipați similar, atunci când unul singur activează lansatorul tactic, inițiază automat funcția de înregistrare a tuturor camerelor de corp de pe o rază între 10 și 30 de metri în jur, în funcție de model și producător.*

2.20. Categorii de persoane vulnerabile la utilizarea lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Chiar dacă utilizarea lansatorului tactic pentru imobilizare de la distanță este justificată legal, există anumite categorii de suspecți care prezintă o vulnerabilitate mai ridicată într-un astfel de caz. Cu excepția situației în care există riscul de a-și face singuri rău ori de a pune alte persoane în pericol (și în mod rezonabil alte mjloace de intervenție nu ar fi eficiente), se evită folosirea asupra:

– bătrânilor;
– copiilor;
– femeilor gravide;
– persoanelor cu semne vizibile de invaliditate.

2.21. Situații când nu se utilizează lansatorul pentru imobilizare de la distanță

Deși probabilitatea căderii suspecților la folosirea lansatorului tactic este redusă, polițistul trebuie să ia mereu în considerare poziționarea și starea suspectului înainte de a apăsa butonul de activare. Lansatorul pentru imobilizare de la distanță nu se utilizează în anumite împrejurări:

– când suspectul se află la înălțime, pe balcoane, pe marginea blocurilor, pe acoperiș, pe mijloace de locomoție (bicicletă, scuter), pe malul râurilor, lacurilor, marginea piscinelor, căilor de comunicații intens circulate, în apă, noroi, mlaștină etc.;

– ca mijloc de ajutor la transport ori ca substitut al dispozitivelor de imobilizare omologate (cătușe);

– asupra unui suspect deja încătușat sau imobilizat într-un alt mod.

Lansatorul pentru imobilizare de la distanță nu se utilizează în cazul pericolului de incendiere sau explozie. Inițierea cartușului se face electronic, folosind ca sursă două baterii de 3000 de mA și de aceea utilizarea lui în medii inflamabile ar putea să prezinte un risc potențial. Este nerecomandată (interzisă) folosirea dispozitivului:

– în benzinării, rafinării, distilerii;

– în orice mediu în care există gaze, vapori, pulberi, substanțe lichide sau materiale sensibile la foc;

– în spații spitalicești unde se folosesc tuburi pentru terapie medicală, în care aerul poate avea un procent mare de oxigen;

– în spații care au fost folosite ca laboratoare pentru producerea drogurilor;
– în gatere și spații în care se prelucrează tehnologic lemnul;
– în câmpul de acțiune după utilizarea pulverizatorului iritant-lacrimogen.

2.22. Precauții în mânuirea lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Deși robust și testat la standarde militare, producătorul recomadă evitarea lovirii directe sau prin scăpare a dispozitivului sau a cartușului, pentru că pot avea ca rezultat funcționarea defectuoasă, inoperabilitatea sau o descărcarea accidentală. O descărcare accidentală (manevrare defectuoasă, scăpare, lovire) poate pune în pericol polițistul, polițiștii din dispozitiv, suspectul sau alte persoane din public.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.23. Antrenamentul cu lansatorul pentru imobilizare de la distanță

În cadrul exercițiilor de antrenament se manifestă atenție la posibile ricoșee ale ancorelor sau ale unor fragmente din cârlige, dacă acestea ating o suprafață dură (perete, stâlp, caroserie etc.) și la expunerea repetată la zgomot puternic (160 dB). Este obligatorie folosirea unui echipament de protecție pentru picioare, mâini, gât, precum și ochelari și căști de protecție fonică.

2.24. Avantajele utilizării pistolului lansatorul pentru imobilizare de la distanță

Folosirea acestei mijloc de intervenție prezintă următoarele avantaje:

– poate imobiliza un subiect de la distanță;
– eficient împotriva subiecților în mișcare (incapacitare cinetică);
– risc minim de leziuni importante;
– utilizare foarte simplă, mai puține manevre de executat față de armele de foc clasice;
– are un puternic efect de intimidare datorat sistemului de marcare cu laser și detunăturii puternice (160 dB), care poate conduce la dezescaladarea situației;
– se poate obține incapacitarea unui subiect în mod sigur, de la o distanță de până la 7 metri;
– pot fi neutralizate persoane care au consumat alcool ori care sunt intoxicate cu diferite substanțe psihotrope;
– poate fi utilizat eficient în medii cu umiditate condensată (precipitații abundente);
– nu exclude utilizarea altor mijloace de intervenție.

2.25. Dezavantajele utilizării lansatorul pentru imobilizare de la distanță

Folosirea acestui dispozitiv prezintă următoarele dezavantaje:

– pregătirea necorespunzătoare a polițiștilor poate duce la utilizarea improprie și eșecul operativ al tragerii;
– imobilizare mecanică simplă, nu exercită o retenție operativă foarte bună;
– dependența de spațiul periferic (unghiul de dechidere);
– posibilă eficiență redusă în funcție de vestimentație;
– sistemul mono-foc necesită timp mare de reîncărcare.

2.26. Întreținerea lansatorului pentru imobilizare de la distanță

Este recomandată curățarea periodică a suprafeței exterioare a dispozitivului și a camerei cartușului. Pentru acest lucru se folosesc produse pentru curățare care îndepărtează materialele bio-periculoase (soluții germicide cu acțiune largă asupra microorganismelor) fără a deteriora materialele plastice componente. Este necesar ca polițistul să folosească echipament de protecție pentru mâini și pentru ochi. În cazul în care dispozitivul a fost supus accidental unei imersii totale nu este recomandată uscarea prin utilizarea unei suflante (de exemplu, uscător de păr), deoarece acest lucru poate forța umezeala și sărurile oxidante să intre în profunzime. Dacă un cartuș a fost imersat parțial sau total, după uscare se scoate de la misiune și se trece la utilizarea în exercițiile de antrenament.

ATENȚIE!



Nu îndreptați capacitatea de țintire cu laser spre ochii subiecților, a altor persoane sau a colegilor din echipă! Nu îndreptați laserul spre ochii conducătorilor de autovehicule! Nu priviți direct în lanternă!

3. Utilizarea armelor cu proiectile cinetice

Tot mai multe structuri de ordine și siguranță publică din întreaga lume au introdus în dotarea polițiștilor din teren echipamente moderne și eficiente în gestionarea unor incidente care implică rezistență activă și un nivel mai mare de violență. Între alternativele sigure și relativ

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

protective de acțiune asupra subiecților se regăsesc și lansatoarele tactice de proiectile cinetice, dispozitive care se subscriu principiului letalității reduse. Acestea au, de regulă, forma clasică a unei arme de foc (pistol, pușcă compactă etc.) și utilizează ca forță de propulsie dioxiod de carbon sub presiune (CO_2). Testat la parametri militari, mijlocul de intevenție propus oferă profesioniștilor din domeniu avantajul incapacitării imediate a suspecților dintr-o distanță de siguranță, în situații cu grad ridicat de risc (suspecți activi care se manifestă extrem de violent, care utilizează arme albe și alte obiecte contondente), alături de limitarea cazualităților grave care s-ar putea produce în cazul utilizării armelor de foc. Pentru că astfel de arme sunt relativ noi pe piața românească de securitate și pentru că exemplificarea modului de utilizare operativă are nevoie de un punct de referință, alegem să ilustrăm acest lucru prin intermediul a două produse realizate de *Byrna Technologies Inc.*: pistolul model *Law Enforcement* și pușca *Tactical Compact Rifle.*

3.1. Pistol cu proiectile cinetice

Lansează proiectile (bile) de calibru 17,3 mm la o distanță efectivă de 24 de metri, cu o viteză de 104 metri pe secundă și cu o energie cinetică de 16,1 Jouli. Fabricat din nailon, sticlă și oțel inox, are selector de siguranță ambidextru, indicator de prezență în camera de lansare, aparate mecanice pentru ochire și poate fi accesorizat cu sistem laser pentru ochire, lanternă etc. cu ajutorul șinelor speciale de atașare de tip *picatinny* (*Rail Interface System*). Pistolul are și un mecanism particular de siguranță între declanșator și supapa canistrei, care protejează împotriva tragerii accidentale în cazul unui șoc (lovire, cădere). Încărcătoarele aferente au o capacitate de 5 sau 7 lovituri, iar viteza și forța de impact a proiectilelor pot fi reglate prin intermediul unui mecanism special de ajustare, situat în spatele corpului armei.

3.1.1. Componente structurale ale pistolului cu proiectile cinetice

1. corpul armei cu mânerul, țeava și sistemul mecanic de ochire;
2. selector de siguranță ambidextru;
3. indicator de prezență a proiectilului în camera de lansare;
4. locașul canistrei cu CO_2;
5. cameră de lansare cu mecanism de reținere a proiectilului (autoîncărcare);
6. mecanism de declanșare (trăgaci);
7. buton de eliberare a încărcătorului;
8. dispozitiv de ajustare a vitezei și forței proiectilului;
9. încărcător cu capacitate de 5 sau 7 proiectile (bile) și cu inbus încorporat.

3.1.2. Agent propulsor

Forța de propulsie este asigurată de o canistră de unică folosință cu 12 grame de dioxid de carbon comprimat, instalată în prealabil într-un locaș special destinat, localizat sub țeava armei. O canistră asigură aproximativ 35 de lovituri, respectiv 5 sau 7 încărcătoare, în funcție de tipul acestuia. Pistolul dispune de un mecanism particular de protecție a conținutului canistrei, care asigură integritatea volumului de dioxid de carbon în cazul menținerii prelungite în armă în condiții inactivate.

3.1.3. Proiectilele

Această gamă de arme utilizează următoarele tipuri de proiectile cinetice:

– *bile inerte:* fabricate din polimeri puternic compactați, produc impact cu transfer mare de energie și pot fi folosite pentru a produce traume fizice subiectului îndeajuns de puternice pentru a-l forța să abandoneze acțiunea agresivă, pentru a sparge geamurile autovehiculelor sau pentru antrenamentul preciziei tragerii;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *bile cu piper:* produc impact puternic, dar sunt fabricate astfel încât la contact să se spargă și să răspândească în jurul subiectului o soluție activă cu 5% concentrație de piper roșu indian; sunt utilizate pentru a traumatiza fizic subiectul și pentru a acționa simultan asupra terminațiilor nervoase senzoriale expuse la nivelul ochilor și a tractului respirator, care să conducă la încetarea acțiunii agresive;

– *bile cu piper și gaz iritant lacrimogen:* produc impact puternic și sunt astfel fabricate încât să se spargă la contact și să răspândească o soluție activă cu 9% concentrație de piper roșu indian, combinat cu gaz iritant-lacrimogen (CS); pot fi utilizate pentru a traumatiza fizic subiectul și pentru a acționa în același timp asupra terminațiilor nervoase senzoriale expuse la nivelul ochilor și a tractului respirator, care să conducă la abandonarea acțiunii agresive;

– *bile cu pudră inertă:* produc impact cu putere redusă și se sparg la contact, răspândind în jurul țintei o pudră inertă chimic; sunt dedicate antrenamentului preciziei tragerii și pentru reprezentarea modului în care substanța activă difuzează în jurul țintei în cazul tragerii cu bile active.

3.1.4. Portul pistolului cu muniție cinetică

Pentru a se evita confuzia cu pistolul cu muniție letală, în timpul executării misiunilor această armă se va purta în toc, pe centură, în lateral pe partea de suport a corpului sau pe vesta multifuncțională.

3.1.5. Portul încărcătoarelor

Un încărcător se află introdus în pistol, iar încărcătorul/încărcătoarele de rezervă în port-încărcător sau în locaşul anume destinat pe vesta multifuncțională. Port-încărcătorul trebuie purtat pe centură, în partea de suport a corpului (stânga-față, în cazul dreptacilor). Încărcătorul este dispus în port-încărcător cu baza în sus, ridicătorul de bile orientat în jos și cu geometria funcțională specifică spre linia mediană a corpului. Această modalitate de purtare permite reîncărcarea rapidă a pistolului și protejează mai bine clema de reținere a proiectilelor.

3.1.6. Alimentarea și realimentarea încărcătoarelor

Ambele acțiuni se efectuează în mod similar procedurii de încărcare a încărcătoarelor particulare armelor de foc.

3.1.7. Mânuirea pistolului cu proiectile cinetice

Toate mișcările și acțiunile profesionale (priză, scoatere și introducere în toc, transferul dintr-o mână în cealaltă, poziții, întoarceri și deplasări tactice etc.) sunt similare cu cele efectuate în cazul pistolului cu muniție letală, prezentate în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* (Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024). Diferențele sunt date de faptul că nu există manșon culisabil și nu mai este necesară o armare prealabilă înainte de utilizare.

3.1.8. Activarea canistrei cu dioxid de carbon

Arma dispune de o supapă specială care asigură integritatea canistrei până la prima utilizare. Activarea se face la cea dintâi apăsare a trăgaciului, care inițiază canistra și simultan lansează un proiectil asupra țintei.

3.1.9. Tragerea cu pistolul cu proiectile cinetice

– tragerea nu prezintă recul;

– polițistul apasă o dată trăgaciul pentru a iniția canistra cu dioxid de carbon și pentru a lansa simultan primul proiectil spre țintă;

– polițistul lansează câte un proiectil (bilă) la fiecare apăsare a trăgaciului, până îndeplinește obiectivul tragerii.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3.1.10. Controlul de siguranță al pistolului cu proiectile cinetice

3.1.10.1. La intrarea în serviciu

Pistolul are, pe tot parcursul controlului, piedica de siguranţă în poziţia asigurat. Polițistul realizează următoarele acțiuni:

– trage pistolul la piept, cu ţeava orientată într-o direcţie nepericuloasă;

– inspectează indicatorul de prezență și se asigură că nu are proiectil în camera de lansare;

– introduce un încărcător plin în mânerul armei și se asigură că a fost blocat corespunzător;

– vizualizează indicatorul de prezență și se asigură că are proiectil în camera de lansare.

După efectuarea operaţiunilor de mai sus, polițistul introduce arma în toc.

3.1.10.2. La ieșirea din serviciu

Pistolul are, pe tot parcursul controlului, piedica de siguranţă în poziţia asigurat. Polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– trage pistolul la piept, cu ţeava orientată într-o direcţie nepericuloasă;

– scoate încărcătorul plin din mânerul armei și îl introduce între degetul arătător și degetul mijlociu;

– apasă indicatorul de prezență și lasă să cadă bila din camera de lansare;

– recuperează bila și o reintroduce în încărcător.

După efecturea operaţiunilor de mai sus, polițistul predă arma și încărcătoarele.

3.1.10.3. După utilizarea legală în misiune

Pistolul are, pe tot parcursul controlului, piedica de siguranţă în poziţia asigurat. Polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– doar după obținerea controlului asupra suspecților prin încătușare și securizarea câmpului de acțiune, trage pistolul la piept cu ţeava orientată într-o direcţie nepericuloasă;

– scoate încărcătorul plin din mânerul armei și îl introduce între degetul arătător și degetul mijlociu;

– vizualizează indicatorul de prezență și observă dacă are proiectil în camera de lansare;

– dacă are proiectil în camera de lansare, apasă indicatorul de prezență și îl recuperează;

– introduce în armă un încărcător plin și arma în tocul de purtare.

3.1.10.4. După activități de antrenament

Pistolul are, pe tot parcursul controlului, piedica de siguranţă în poziţia asigurat. Polițistul execută următoarele:

– trage pistolul la piept, cu ţeava orientată într-o direcţie nepericuloasă;

– scoate încărcătorul plin din mânerul armei și îl introduce între degetul arătător și degetul mijlociu;

– vizualizează indicatorul de prezență și observă dacă are proiectil în camera de lansare;

– dacă are proiectil în camera de lansare, apasă indicatorul de prezență și îl recuperează sau utilizează arma conform obiectivului ședinței de antrenement;

– introduce proiectilul în încărcător și încărcătorul în port-încărcător;

– introduce arma în tocul de purtare.

NOTĂ. *În acest caz, efectuarea unei percuții de siguranță rămâne la deizia structurii de poliție (utilizator), pentru că implică consumuri de CO_2 și costuri aferente.*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3.1.11. Activități desfășurate de polițiști înainte de plecarea în misiune

3.1.11.1. Încărcare administrativă

Înainte de intrarea în serviciu, dacă este cazul, polițistul schimbă canistra cu una încărcată corespunzător. Pentru a scoate și introduce canistrele, acesta execută următoarele operațiuni:

– duce selectorul de siguranță în poziția *„Asigurat”*;

– folosește inbusul încorporat în baza încărcătorului și rotește, în sens invers fusului orar, capacul locașului special destinat de sub țeava armei pentru a scoate canistra consumată;

– introduce o canistră nouă și fixează capacul locașului prin rotire în sensul fusului orar.

Dacă anterior a sesizat funcționarea armei în afara constantelor standard de viteză și de forță (energie cinetică), reglează debitul de presiune conform normelor prevăzute, prin acționarea ajustorului intern situat în partea din spate a corpului armei. Pentru acest lucru, utilizează dispozitivele special destinate puse la dispoziție de producător.

Polițistul introduce proiectile (bile) în încărcătoarele aferente la capacitate maximă și execută încărcarea administrativă, astfel:

– asigură arma;

– introduce un încărcător plin în mânerul pistolului;

– verifică dacă a fost reținută o bilă în camera de lansare prin observarea indicatorului de prezență;

– introduce pistolul în tocul de purtare.

3.1.12. Activități executate înaintea utilizării pistolului cu proiectile cinetice. Somația și comenzile verbale

Înainte de folosirea pistolului cu muniție cinetică, polițiștii fac următoarele acțiuni:

– somează conform regulilor arătate la capitolul „Comunicarea profesională”;

– utilizează elemente de dezescaladare clasice (atitudine, limbaj corporal, ton, negociere, invitație la rezolvarea echilibrată a situației etc.) și specifice (expunerea armei, conștientizarea suspectului asupra utilizării iminente a forței etc.);

– folosește arma fără avertizare/somație dacă lipsește timpul necesar;

– când există timpul necesar, polițistul efectuează somațiile legale și anunță verbal utilizarea iminentă a armei, astfel încât suspectul, ceilalți polițiști din echipă și publicul să fie informați cu privire la folosirea forței; avertizarea se poate face prin repetarea cuvintelor *„Byrna”* sau, pentru a acoperi un cadru general, *„Cinetic!”*.

3.1.13. Activități desfășurate în timpul utilizării pistolului cu proiectile cinetice

– ochește o zonă a corpului subiectului care să asigure efectul scontat al tragerii, în funcție de tipul de muniție utilizat (proiectil cu piper sau cu formula Pava, proiectil cu piper și cu substanță iritant-lacriomogenă, proiectil inert);

– apasă trăgaciul pentru a lansa câte o bilă ori de câte ori este necesar;

– urmărește dacă proiectilele ating ținta și dacă subiectul își schimbă comportamentul;

– pentru a optimiza eficiența proiectilelor, polițistul se poate deplasa în timpul tragerii pentru a schimba poziția și unghiul de tragere;

– menține permanent o distanță de siguranță, din care poate angaja eficient ținta cu orice tip de muniție cintetică.

3.1.14. Activităţi desfăşurate de poliţişti după utilizarea pistolului cu proiectile cinetice

După folosirea pistolului cu muniție cinetică și realizarea obiectivului de încetare a acțiunii agresive a subiectului, trebuie transmise comenzi clare și repetate pentru a îl ghida. Acesta poate fi într-o stare foarte puternică de confuzie și cu capacitățile de a vedea și de a auzi

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

puternic depreciate. Aceste comenzi, de asemenea, pot arăta martorilor intenția polițiștilor de a folosi minimul de forță necesar. Polițiștii efectuează încătușarea subiectului în mod tactic sau forțat și trec la aplicarea altor măsuri care se impun.

3.1.15. Efecte ale utilizării pistolului cu proiectile cinetice

În funcție de caracteristicile proiectilelor, în urma utilizării pistolului cu proiectile cinetice se pot manifesta la subiect următoarele efecte:

3.1.15.1. Efecte fizice

– durere intensă;
– traume puternice la niveul dermei și a mușchilor scheletali;
– reducerea mobilității.

3.1.15.2. Efecte asupra terminațiilor nervoase senzoriale (ochi și tract respirator)

– iritație, durere, lacrimație abundentă, vedere încețoșată;
– strănut, scurgeri abundente de mucoase nazale;
– ulcerații, salivație excesivă;
– senzație de arsură sau de apăsare în piept;
– tuse, respirație dificilă, exacerbarea astmului;
– dificultate la înghițire, eliminare de gaze (eructație);
– greață și vărsături.

3.1.15.3. Efecte fiziologice

– cantitate mărită de adrenalină în sânge;
– creșterea presiunii arteriale;
– accelerarea ritmului cardiac;
– respirație precipitată;
– pierderea conștienței.

3.1.15.4. Efecte psihologice

– surprindere;
– frică;
– spaimă;
– blocaj psihic (panică).

3.1.16. Aspecte medicale

În funcție de muniția utilizată, această armă poate avea un efect cumulat. De aceea, odată obținut controlul asupra suspectului prin încătușare, polițiștii verifică starea lui și îi oferă timp pentru ameliorarea efectelor. Dacă este cazul, solicită ajutor specializat, îl transportă la o unitate medicală sau, în funcție de instruirea și dotarea polițistului, îi acordă primul ajutor.

3.1.17. Aspecte tactice

– deși este aflat imediat înaintea armei de foc pe scala utilizării forței profesionale (înainte mai pot fi, în acest moment, doar dispozitivele de incapacitare neuromusculară de tip *Taser*, dacă structura de poliție le are în dotare), polițistul trebuie să conștientizeze permanent că pistolul cu proiectile cinetice nu înlocuiește forța letală;

– în câmpul de acțiune polițiștii trebuie să țină cont de regulile tactice de bază: controlul permanent asupra armei și al mediului, raport superior de forțe, asigurare din partea unui alt polițist din echipă cu capacitate de foc letală, distanță și triunghi de siguranță, posibilități de repliere și de adăpostire după obstacole din mediu, capacitate de tranziție rapidă la arma de foc;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– este oportună, din punct de vedere tactic, încătușarea suspectului cât timp se află sub efectul traumei directe și al disturbării psiho-fizice la nivelul ochilor și al tractului respirator;

– se evită folosirea armei împotriva persoanelor care conduc autovehicule ori care se află la înălțime ori pe suprafețe instabile, de unde pot cădea sau accidenta (scări, balcon, acoperiș, marginea blocului, pomi, suprafețe mari de sticlă, elemente solide și ascuțite, drum intens circulat, malul apei, mlaștină etc.);

– se poate utiliza prin *tragere directă* asupra subiectului, cu proiectile compacte sau cu substanțe iritant-lacrimogene, pentru a opri o acțiune violentă ori prin *tragere indirectă*, în pământ sau asupra unei suprafețe solide din imediata apropiere a suspectului (perete, mobilier etc.), atunci când acesta se află într-un spațiu închis sau semi-închis, pentru a forța ieșirea acestuia, fără a fi necesară intrarea polițiștilor într-un perimetru nesecurizat;

– se poate utiliza printr-o încărcare strategică a proiectilelor, în funcție de particularitățile situației; spre exemplu în cazul unui conducător auto care refuză să iasă din autovehicul: se introduc în încărcător mai întâi un număr de proiectile compacte, urmate de proiectile cu substanțe iritant-lacrimogene; cu primele proiectile se trage asupra unuia dintre geamurile portierelor din spatele autovehiculului, iar cu următoarele se difuzează substanțele active în interiorul habitaclului, forțând ieșirea suspectului.

3.1.18. Reîncărcarea tactică şi reîncărcarea de urgenţă

Se execută similar cu procedurile descrise în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* (Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024), privind utilizarea armelor de foc, cu particularitatea dată de lipsa manșonului culisabil și a necesității de a arma, muniția (bila) fiind reținută automat în camera de lansare.

3.1.19. Incidente de tragere şi remedierea acestora

Până la acest moment nu avem cunoștință despre astfel de disfuncționalități balistice. Totuși și în acest caz, recomandăm polițiștilor să rețină că cea mai rapidă modalitate de remediere a unui incident de tragere constă în tranziția la un alt mijloc de intervenție ori la arma cu muniție letală.

3.1.20. Avantajele utilizării pistolului cu proiectile cinetice

Folosirea acestei mijloc de intervenție prezintă următoarele avantaje:

– utilizare foarte simplă, mai puține manevre de executat față de armele de foc clasice;

– are un puternic efect de intimidare, care poate conduce la dezescaladarea situației;

– se poate obține incapacitarea unui subiect în mod sigur, de la o distanță de până la 24 de metri;

– pot fi neutralizate persoane cu o constituţie fizică robustă și cu o bună pregătire atletică sau de luptă;

– pot fi neutralizate persoane care au consumat alcool ori care sunt intoxicate cu diferite substanțe psihotrope;

– pot fi neutralizați temporar mai mulți subiecți în același timp;

– de regulă, utilizat corespunzător, nu produce leziuni grave;

– suspectul renunță rapid la rezistență și poate fi imobilizat și încătușat în siguranță; dacă acesta prezintă în continuare opoziție activă, poate fi reluată imediat utilizarea armei;

– poate fi utilizat eficient în medii cu umiditate condensată (precipitații abundente);

– nu există riscuri în ceea ce privește folosirea armei în zone cu pericol crescut de incendiu sau de explozie: benzinării, instalații de gaz, hale și spații în care sunt folosite produse, substanțe și pulberi sensibile (lacuri, vopseluri etc.), fabrici și depozite de produse pe bază de

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

alcool organic (etanol), gatere sau fabrici pentru prelucrarea lemnului, medii spitalicești în care sunt efectuate terapii cu oxigen, laboratoare calandestine de producere a drogurilor, mediu intoxicat cu substanțe iritant-lacrimogene în cursul acțiunilor polițienești etc.

3.1.21. Dezavantajele utilizării pistolului cu proiectile cinetice

Folosirea acestei arme prezintă următoarele dezavantaje:

– poate produce subiecților traumatisme psiho-fizice severe, dacă proiectilele ating zone vulnerabile (cap, gât, zona intimă etc.);

– pregătirea necorespunzătoare a polițiștilor poate duce la eșec sau la utilizarea improprie a armei, prin urmare, se poate ajunge la consecințe de natură juridică;

– polițiștii pot fi nevoiți să acționeze asupra subiectului într-un mediu intoxicat cu substanțe iritant-lacrimogene.

3.1.22. La utilizarea pistolului cu proiectile cinetice, polițistul trebuie să țină seama de următoarele aspecte

– trebuie să conștientizeze permanent că utilizarea pistolului cu muniție cinetică trebuie să fie responsabilă, necesară și justificată legal;

– trebuie să minimizeze numărul de proiectile trase asupra subiectului, adică doar atât cât este necesar pentru a obține controlul asupra acestuia (imobilizare, încătușare), deoarece acest lucru poate duce la un risc crescut de vătămare corporală și la acuzații de utilizare excesivă a forței;

– este interzisă ochirea în zona capului/ochilor;

– este interzisă folosirea armei asupra copiilor, bătrânilor, femeilor gravide și a persoanelor invalide, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

3.2. Pușca tactică compactă cu proiectile cinetice

Este o armă cu țeavă lungă, dar cu un format compact, care lansează proiectile (bile) de calibru 17,3 mm la o distanță efectivă de 23 de metri, cu o viteză de 90 metri pe secundă și cu o energie cinetică de 12,1 jouli. Este fabricată din nailon, sticlă și oțel inoxidabil. Are selector de siguranță, aparate mecanice pliabile pentru ochire, mâner pistol și mâner uluc, port încărcător pe corpul armei, pat retractabil, platformă reglabilă pentru obraz și poate fi accesorizat cu sistem laser pentru ochire, lanternă etc. cu ajutorul șinelor speciale pentru atașare tactică de tip *picatinny* (*Rail Interface System*). Încărcătoarele aferente au o capacitate de 7 sau de 12 lovituri.

3.2.1. Componente structurale ale puștii compacte cu proiectile cinetice

1. corpul și țeava armei;
2. mâner pistol, mâner uluc;
3. pat retractabil cu platformă reglabilă pentru rezemarea obrazului și port încărcător;
4. sistem mecanic de ochire pliabil;
5. selector de siguranță;
6. locașul de activare a canistrei cu CO_2 cu pârghie pentru încărcare rapidă;
7. camera proiectilului;
8. mecanism de declanșare (trăgaci);
9. buton de eliberare a încărcătorului;
10. încărcător cu capacitate de 7 sau 12 proiectile (bile).

3.2.2. Agent propulsor

Forța de propulsie este asigurată de o canistră de unică folosință, cu 12 grame de dioxid de carbon comprimat (CO_2). Aceasta asigură aproximativ 19 lovituri (un încărcător de 7 lovituri plus unul de 12 lovituri) și se instalează într-un locaș special destinat, poziționat pe partea

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

laterală a corpului armei, prevăzut cu o pârghie pentru manevrare rapidă. Arma dispune de un mecanism particular de protecție a canistrei, care asigură integritatea acesteia în cazul menținerii prelungite în locașul special, în condiție inactivă.

3.2.3. Proiectilele

Această gamă de arme utilizează următoarele tipuri de proiectile cinetice:

– *bile inerte:* fabricate din polimeri puternic compactați, produc impact cu transfer mare de energie și pot fi folosite pentru a produce traume fizice subiectului îndeajuns de puternice pentru a-l forța să abandoneze acțiunea agresivă, pentru a sparge geamurile autovehiculelor sau pentru antrenamentul preciziei tragerii;

– *bile cu piper:* produc impact puternic, dar sunt fabricate astfel încât la contact să se spargă și să răspândească în jurul subiectului o soluție activă cu 5% concentrație de piper roșu indian; sunt utilizate pentru a traumatiza fizic subiectul și pentru a acționa simultan asupra terminațiilor nervoase senzoriale expuse la nivelul ochilor și a tractului respirator, care să conducă la încetarea acțiunii agresive;

– *bile cu piper și gaz iritant lacrimogen:* produc impact puternic, dar sunt astfel fabricate încât să se spargă la contact și să răspândească o soluție activă cu 9% concentrație de piper roșu indian, combinat cu gaz iritant-lacrimogen (CS); pot fi utilizate pentru a traumatiza fizic subiectul și pentru a acționa în același timp asupra terminațiilor nervoase senzoriale expuse la nivelul ochilor și al tractului respirator, care să conducă la abandonarea acțiunii agresive;

– *bile cu pudră inertă:* produc impact cu putere redusă și se sparg la contact, răspândind în jurul țintei o pudră inertă chimic; sunt dedicate antrenamentului preciziei tragerii și pentru reprezentarea modului în care substanța activă difuzează în jurul țintei în cazul tragerii cu bile active.

3.2.4. Portul puștii tactice compacte cu proiectile cinetice

De regulă, se poartă la umărul dominant cu ajutorul unei curele special destinate sau la piept. În mână se află în anumite situaţii, cum ar fi la trecerea peste obstacole. Toate modalitățile de purtare ale acestei arme (la spate, la piept, pentru intervenție, în mijloacele de transport) sunt similare tehnicilor descrise în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* (Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024).

3.2.5. Portul încărcătoarelor

Un încărcător se află introdus în armă, iar încărcătorul de rezervă în portîncărcătorul poziționat pe patul puștii, în port încărcătorul de pe centură ori într-un locaş anume destinat pe vesta multifuncțională. Portîncărcătorul de pe centură trebuie purtat în partea de suport a corpului (stânga-faţă, în cazul dreptacilor). În portul aflat pe centură, încărcătorul este dispus cu baza în sus, ridicătorul de bile orientat în jos și cu geometria funcțională specifică spre linia mediană a corpului. Această modalitate de purtare permite reîncărcarea rapidă a armei, fără riscul evacuării incidentale a proiectilelor încorporate.

3.2.6. Portul canistrelor de rezervă

Se pot purta în port-canistre speciale, la centură sau pe vesta multifuncțională, în poziții care să asigure polițistului acces ușor și rapid.

3.2.7. Alimentarea și realimentarea încărcătoarelor

Ambele acțiuni se efectuează în mod similar procedurii de încărcare a încărcătoarelor particulare armelor de foc.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3.2.8. Mânuirea puștii tactice compacte cu proiectile cinetice

Toate mișcările și acțiunile profesionale (prize, transferul dintr-o mână în cealaltă, poziții, întoarceri, deplasări etc) sunt similare cu cele ale armei de foc cu țeavă lungă, prezentate în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* (Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024). Diferențele sunt datorate faptului că nu există manșon culisabil și, deci, nu este necesară o armare prealabilă.

3.2.9. Activarea canistrei cu dioxid de carbon

Arma dispune de o supapă specială care asigură integritatea acesteia până la prima utilizare. Activarea canistrei se face la prima apăsare a trăgaciului.

3.2.10. Tragerea cu pușca tactică compactă cu proiectile cinetice

– tragerea nu prezintă recul;
– polițistul apasă o dată trăgaciul pentru a iniția canistra cu dioxid de carbon;
– apasă trăgaciul de câte ori este necesar și lansează o bilă la fiecare apăsare pentru a îndeplini obiectivul tragerii.

3.2.11. Controlul de siguranță al puștii cu proiectile cinetice

3.2.11.1. La intrarea în serviciu

Pușca are, pe tot parcursul controlului, piedica de siguranţă în poziţia asigurat. Polițistul realizează următoarele acțiuni:

– ține pușca cu ţeava orientată într-o direcţie nepericuloasă;
– întoarce arma și inspectează camera proiectilului prin locașul încărcătorului pentru a se asigura că nu există proiectil;
– introduce un încărcător în armă și se asigură că a fost blocat corespunzător.

3.2.11.2. După utilizarea legală în misiune

Menține pușca permanent cu piedica de siguranţă în poziţia asigurat, urmând să efectueze controlul de siguranță la ieșirea din serviciu.

3.2.11.3. La ieșirea din serviciu

Pe tot parcursul controlului, pușca este cu piedica de siguranţă în poziţia asigurat. Polițistul efectuează următoarele:

– ține pușca cu ţeava orientată într-o direcţie nepericuloasă;
– scoate încărcătorul plin din armă;
– inspectează camera de lansare prin interiorul lăcașului încărcătorului și se asigură că nu a rămas un proiectil pe traseul de alimentare;
– dacă are suspiciunea că a rămas un proiectil în cameră, orienteză arma într-o direcție sigură și execută o tragere de control; se poate efectua această verificare și fără canistră cu CO_2 activă.

După efectuarea operaţiunilor de mai sus, polițistul predă arma și încărcătoarele.

3.2.11.4. După activități de antrenament

Pușca se află, pe tot parcursul controlului, cu piedica de siguranţă în poziţia asigurat. Polițistul execută următoarele activități:

– ține arma cu ţeava orientată într-o direcţie nepericuloasă;
– scoate încărcătorul plin din armă;
– inspectează camera de lansare prin interiorul lăcașului încărcătorului și se asigură că nu a rămas un proiectil pe traseul de alimentare;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– dacă are suspiciunea că a rămas un proiectil în cameră, orientează arma într-o direcție sigură și execută o tragere de control; se poate efectua această verificare și fără canistră cu CO_2 activă.

– introduce proiectilul în încărcător și încărcătorul în portîncărcător.

NOTĂ. *În acest caz, efectuarea unei percuții de siguranță rămâne la alegerea structurii de poliție (utilizator), pentru că implică consumuri de* CO_2 *și costuri aferente.*

NOTĂ. *La scoaterea încărcătorului din pușca tactică compactă pot cădea una sau două proiectile prin lăcașul încărcătorului și trebuie inspectată camera de alimentare.*

3.2.12. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune

3.2.12.1. Încărcarea administrativă

Înainte de intrarea în serviciu, dacă este cazul, polițistul schimbă canistra de CO_2 cu una încărcată corespunzător. Pentru a scoate și introduce canistra, acesta execută următoarele:

– împinge selectorul de siguranță în poziția *„Asigurat”*;
– trage pârghia locașului de încărcare;
– scoate canistra epuizată;
– introduce canistra sigilată în locașul special destinat;
– împinge pârghia locașului de încărcare în poziția *„Închis”*;
– asigură arma și introduce un încărcător plin în mânerul pistol;
– duce arma în poziția de purtare.

3.2.13. Activități efectuate înaintea utilizării puștii cu proiectile cinetice. Somația și comenzile verbale

Înainte de folosirea armei, polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– somează conform regulilor arătate la capitolul de comunicarea profesională;

– utilizează elemente de dezescaladare clasice (atitudine, limbaj corporal, ton, negociere, invitație la rezolvarea echilibrată a situației etc.) și specifice (expunerea armei, conștientizarea suspectului asupra utilizării iminente a forței etc.);

– dacă lipseşte timpul necesar, folosește arma fără somație;

– când există timpul necesar, polițistul efectuează somațiile legale și anunță utilizarea armei, astfel încât suspectul, ceilalți polițiști din echipă și publicul să fie informați cu privire la folosirea iminentă a acestui tip de forță; avertizarea poate făcută prin repetarea cuvântului *„Cinetic!”*.

3.2.14. Activități desfășurate în timpul utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice

În timpul folosirii armei, polițistul face următoarele acțiuni:

– dacă a introdus o canistră nouă, pentru a o iniția apasă o dată trăgaciul, asigurând accesul la volumul de gaz compresat;

– ochește o zonă a corpului subiectului care să asigure efectul operativ al tragerii, în funcție de tipul de proiectile utilizate (proiectil inert, proiectil cu piper sau cu formula Pava, proiectil cu piper și cu substanță iritant-lacriomogenă etc.);

– lansează câte un proiectil (bilă) spre țintă la fiecare apăsare;

– urmărește dacă proiectilele ating ținta și dacă subiectul își schimbă comportamentul;

– pentru a optimiza eficiența proiectilelor, polițistul se poate deplasa tactic în timpul tragerii pentru a schimba poziția și unghiul de tragere;

– se menține permanent la o distanță de siguranță, din care poate angaja eficient ținta.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3.2.15. Activităţi desfăşurate după utilizarea puștii tactice compacte cu proiectile cinetice

După folosirea puștii cu proiectile cinetice și realizarea obiectivului operativ de încetare a acțiunii agresive, trebuie transmise comenzi clare și repetate subiectului pentru a îl ghida. Acesta poate fi într-o stare puternică de confuzie și cu capacitățile de a vedea și de a auzi puternic depreciate. De asemenea, aceste comenzi, pot arăta martorilor intenția polițiștilor de a folosi minimul de forță necesar. Polițiștii efectuează încătușarea subiectului în mod tactic sau forțat și trec la aplicarea altor măsuri care se impun.

3.2.16. Efecte ale utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice

În funcție de caracteristicile proiectilelor, în urma utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice se pot manifesta la subiect următoarele efecte:

3.2.16.1. Efecte fizice

– durere intensă;
– traume puternice la nivelul dermei și al mușchilor scheletali;
– reducerea capacităților motorii.

3.2.16.2. Efecte asupra terminațiilor nervoase senzoriale (ochi și tract respirator)

– iritație, durere, lacrimație abundentă, vedere încețoșată;
– strănut, scurgeri abundente de mucoase nazale;
– ulcerații și salivație excesivă;
– senzație de arsură sau de apăsare în piept;
– tuse, respirație dificilă, exacerbarea astmului;
– dificultate la înghițire și eliminare de gaze (eructație);
– greață și vărsături.

3.2.16.3. Efecte fiziologice

– cantitate mărită de adrenalină în sânge;
– creșterea presiunii arteriale;
– accelerarea ritmului cardiac;
– respirație precipitată;
– pierderea conștienței.

3.2.16.4. Efecte psihologice

– surprindere;
– frică;
– spaimă;
– blocaj psihic (panică);
– furie.

3.2.17. Aspecte medicale

În funcție de muniția utilizată, efectul utilizării acestei arme asupra subiectului poate fi unul punctual sau cumulat. De aceea, după ce polițiștii au obținut controlul asupra suspectului prin încătușare, îi verifică starea și îi dau timp pentru ameliorarea efectelor. Dacă este cazul, solicită ajutor specializat, îl transportă la o unitate medicală sau, în funcție de instruirea și dotarea polițistului, îi acordă primul ajutor.

3.2.18. Aspecte tactice

– deși acest mijloc este aflat imediat înaintea armei de foc pe scala utilizării forței profesionale, pe aceeași linie cu dispozitivele pentru incapacitare neuromusculară (*Taser*) polițistul trebuie să conștientizeze permanent că pușca cu proiectile cinetice nu înlocuiește forța letală;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– în câmpul de acțiune, polițiștii trebuie să țină cont de regulile tactice de bază: controlul permanent asupra armei și a mediului, raport superior de forțe, asigurare din partea unui alt polițist din echipă cu capacitate de foc letală, distanță și triunghi de siguranță, posibilități de repliere și de adăpostire după obstacole din mediu, capacitate de tranziție rapidă la arma de foc;

– este oportună încătușarea suspectului cât timp se află sub efectul traumei directe și a disturbării psiho-fizice la nivelul ochilor și al tractului respirator;

– evită să folosească arma împotriva persoanelor care conduc autovehicule ori care se află în locuri instabile, de unde pot cădea sau accidenta (scări, balcon, acoperiș, marginea blocului, pom, suprafețe mari de sticlă, elemente solide și ascuțite, drum intens circulat, malul apei, mlaștină etc.);

– se poate utiliza prin tragere directă asupra subiectului cu proiectile compacte sau cu substanțe iritant-lacrimogene pentru a opri o acțiune agresivă ori prin tragere indirectă, asupra unei suprafețe solide din imediata apropiere a suspectului (perete, mobilier etc.) atunci când acesta se află într-un spațiu închis sau semi-închis, pentru a forța ieșirea acestuia;

– se poate utiliza prin încărcarea tactică a proiectilelor, în funcție de particularitățile situației; spre exemplu în cazul unui conducător auto care refuză să iasă din autovehicul: se introduc în încărcător mai întâi un număr de proiectile compacte, urmate de proiectile cu substanțe iritant-lacrimogene; cu primele proiectile se trage asupra unuia dintre geamurile portierelor din spatele autovehiculului iar cu următoarele se difuzează substanțele active în interiorul habitaclului, forțând ieșirea suspectului.

3.2.19. Reîncărcarea tactică şi reîncărcarea de urgenţă

Se execută similar cu procedurile descrise la *Capitolul IV* privind utilizarea armelor de foc din lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* (Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024), cu particularitatea dată de lipsa manșonului culisabil și a necesității de a arma (când încărcătorul este introdus în armă, se activează presiunea sistemului de alimentare cu arc și primul proiectil este împins mecanic pe traseul de alimentare).

3.2.20. Incidente de tragere şi remedierea acestora

Până la acest moment nu sunt raportate blocaje tehnice. Totuși și în acest caz, recomandăm polițiștilor să rețină că cea mai rapidă modalitate de remediere a unui incident de tragere, constă în tranziția la un alt mijloc de intervenție ori la arma cu muniție letală, atunci când este cazul.

3.2.21. Avantajele utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice

Folosirea unui astfel de mijloc de intervenție prezintă următoarele avantaje:

– utilizare foarte simplă, manevre mai puține de executat față de armele de foc clasice;

– are un puternic efect de intimidare datirită formei de armă și a suferințelor fizice preconizate, care poate conduce la dezescaladarea situației;

– se poate obține incapacitarea unui subiect în mod sigur, de la o distanță de până la 24 de metri;

– poate fi folosit asupra unor subiecți în mișcare (imobilizare cinetică);

– pot fi neutralizate persoane cu o constituţie fizică robustă, cu o bună pregătire atletică sau de luptă;

– pot fi neutralizate persoane care au consumat alcool ori care sunt intoxicate cu diferite substanțe psihotrope;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– se poate acționa asupra mai multor subiecți în același timp, pentru a-i incapacita temporar;

– de regulă, dacă este folosită corespunzător, tactic nu produce leziuni grave;

– suspecții renunță foarte rapid la rezistență; dacă prezintă în continuare opoziție poate fi reluată imediat utilizarea armei;

– capacitate rapidă multi-foc;

– are eficiență operativă în medii cu umiditate condensată (precipitații abundente);

– prezintă compatibilitate cu ale mijloace de intervenție din dotare;

– nu există riscuri în ceea ce privește folosirea armei în zone cu pericol crescut de incendiu sau de explozie: mediu intoxicat cu substanțe iritant-lacrimogene în cursul acțiunilor polițienești, benzinării, instalații de gaz, hale și spații în care sunt folosite produse, substanțe și pulberi sensibile (lacuri, vopseluri etc), fabrici și depozite de produse pe bază de alcool organic (etanol), gatere sau fabrici pentru prelucrarea lemnului, medii spitalicești în care sunt efectuate terapii cu oxigen, laboratoare clandestine de producere a drogurilor etc.

3.2.22. Dezavantajele utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice

Folosirea acestei arme prezintă următoarele dezavantaje:

– uneori poate produce subiecților traumatisme fizice și psihice severe, mai ales dacă proiectilele ating zone vulnerabile (cap, gât, zona intimă etc.);

– pregătirea necorespunzătoare a polițiștilor poate duce la eșec sau la utilizarea improprie și, prin urmare, se poate ajunge la consecințe de natură juridică;

– polițiștii pot fi nevoiți să acționeze asupra subiectului într-un mediu intoxicat cu substanțe iritant-lacrimogene.

3.2.23. La utilizarea puștii tactice cu proiectile cinetice polițistul trebuie să țină seama de următoarele aspecte

– polițiștii trebuie să conștientizeze permanent că utilizarea puștii cu proiectile cinetice trebuie să fie responsabilă, necesară și justificată legal;

– ei trebuie să minimizeze numărul de proiectile trase asupra subiectului, doar atât cât este necesar pentru a obține controlul asupra acestuia (imobilizare, încătușare), deoarece acest lucru poate duce la un risc crescut de vătămare corporală și la acuzații de utilizare excesivă a forței;

– este interzisă ochirea în zona capului/ochilor;

– este intezisă folosirea armei asupra copiilor, bătrânilor, femeilor gravide și a persoanelor invalide, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

4. Utilizarea adaptorului pentru letalitate redusă

Inovațiile în domeniul neletalității sau letalității reduse sunt cercetate permanent de către diverse organisme polițienești, în colaborare cu institute de medicină legală și companii private, pentru a putea oferi personalului din structurile de ordine publică soluții intermediare la utilizarea letală a armelor de foc. În ultimul deceniu, accentul s-a mutat tot mai mult de la arme și dispozitive dedicate (pistoale cu bile de cauciuc, dispozitive cu conducție electrică de la distanță, muniții de calibru special etc.) către soluții hibride, capabile să integreze temporar un efect neletal sau mai puțin letal în infrastructura armelor existente. Dispozitivul pe care îl prezentăm în continuare, dezvolat de *Alternative Ballistics Corporation*, este un adaptor extern de unică folosință care se atașează temporar la gura țevii unui pistol de serviciu în calibrul 9×19 mm sau .40, pentru a reduce capacitatea de a produce decesul a primului proiectil tras, prin conversia controlată a energiei cinetice.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



4.1. Componente structurale ale adaptorului pentru letalitate redusă

Numit *„The Alternative”*, dispozitivul prezintă o unitate-adaptor compusă din:

1.captator sferic din aliaj de aluminiu pentru decelerarea vitezei glonţului;

2. cadru din polimeri pentru atașarea dispozitivului pe armă.

Pentru a se evita confuzia cu funcția letală a armei, cadrul de atașare este fabricat din polimeri cu o culoare distinctivă, portocaliu aprins.

4.2. Principiul de funcționare al adaptorului pentru letalitate redusă

Dispozitivul funcţionează cu muniţia standard a pistolului de serviciu. La declanșarea focului, glonțul este capturat în cavitatea proiectilului sferic și integrat în capsula externă de aluminiu. Rezultă astfel un corp compozit (proiectil efectiv) care se deplasează cu o viteză semnificativ redusă (20% din viteza glonţului standard) ceea ce modifică radical parametrii balistici și transferul de energie la impact. Rezultatul este o lovitură cu impact cinetic diminuat, destinată incapacitării temporare a unui subiect, fără penetrare tisulară.

4.3. Parametrii balistici pentru versiunea 9mm

- viteza inițială: 366 m/s;
- viteza rezultată: 64 m/s de la o distanţă de 6-11m;
- masa combinată: 50 grame;
- distanță recomandată: 6-11 m.
- precizia preconizată: similară cu cea a glonţului standard.

4.4. Portul adaptorului pentru letalitate redusă

Fiecare unitate este livrată cu un port-adaptor pentru centură sau vestă multifuncțională. Polițistul plasează port-adaptorul separat de celelalte mijloace din dotare, într-o poziție stabilă pe partea mâinii de suport, care să faciliteze accesul reflex la acesta. În port, dispozitivul este dispus cu captatorul de aluminiu în jos și cu geometria deschiderii pentru atașare spre interior (către corpul polițistului), modalitate de purtare care permite accesarea și montarea rapidă pe pistol. Adaptorul se folosește doar în misiuni planificate, ca opţiune de intervenţie intermediară.

4.5. Tragerea cu adaptorul pentru letalitate redusă

Tragerea reprezintă executarea unei lovituri controlate cu adaptorul de captare montat pe manșonul armei, la gura țevii. Aparatele de ochire ale armei rămân funcționale, iar polițistul păstrează procedura standard de țintire. El adoptă poziția pentru tragere cu două mâini, ia în considerare o distanță eficientă între 1 și 10 m și vizează zone musculare mari (torace, brațe, picioare), evitând zonele critice ale corpului. După tragere, unitatea de montaj din plastic este ejectată automat și arma revine imediat la funcţionalitatea letală. Nu se remarcă recul suplimentar semnificativ faţă de muniția normală.

4.6. Efecte operative ale tragerii cu adaptorul pentru letalitate redusă

Tragerea are ca scop reducerea efectului letal al glonțului și obținerea opririi rapide și cu risc diminuat a suspectului. Acest lucru este realizeazat prin:

- traume puternice la nivelul dermei, mușchilor scheletali și al structurii osoase a corpului;
- reducerea capacităților motorii;
- limitarea capacității agresive.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

4.7. Incidente de tragere

Până la acest moment, nu au fost raportate probleme tehnice în timpul misiunilor sau al programelor de pregătire. Totuși, și în acest caz recomandăm polițiștilor să rețină că cea mai rapidă modalitate de remediere a unui incident de tragere, constă în tranziția la un alt mijloc de intervenție ori la arma cu muniție letală, atunci când este cazul. Adaptorul pentru letalitate redusă a fost testat pentru stabilitate la montaj rapid, rezistenţă la impact și securitate la ejectarea automată, dar poate prezenta unele riscuri, dacă nu este montat corect:

- pericol de fragmentare:
- reducerea excesivă a forței de impact;
- deprecierea preciziei.

NOTĂ. *Este necesară o atașare fermă a adaptorului pe manșon, la gura țevii, fără joc, deformări sau elemente ieșite din forma inițială.*

4.8. Reîncărcarea tactică şi de urgenţă

Se execută similar cu procedurile descrise la *Capitolul V,* Mânuirea armelor de foc, din lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* (Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024), cu particularitatea că, la reîncărcarea de urgență trebuie montat adaptorul cât mai rapid după ce a fost eliberat manșonul culisabil și un cartuș a fost introdus în camera de explozie.

4.9. Opțiuni operative și condiții de utilizare

Dispozitivul este destinat utilizării în situații în care polițistul se confruntă cu un subiect agresiv, potențial periculos, dar neînarmat sau neangajat într-o acțiune care justifică folosirea forței letale. Astfel de împrejurări pot fi:

– incidente izolate cu indivizi violenți;
– intervenții la distanțe scurte sau medii;
– situații care necesită oprirea imediată a unui atac, fără intenția de a produce leziuni grave.

4.10. Limite și contraindicaţii

Adaptorul pentru letalitate redusă nu este destinat utilizării în misiuni de reacție rapidă sau împotriva ameninţărilor armate, ci pentru acțiuni controlate în care forța letală nu este (încă) justificată. Eficienţa dispozitivului poate scădea dacă montarea acestuia nu este realizată corect (alinierea axială nu este precisă) sau dacă subiecții se află la mare distanță, sunt îmbrăcați gros sau protejați de elemente solide constructive ori naturale. Dat fiind că dispozitivul este de unică utilizare, polițistul trebuie să fie conștient că imediat după executarea tragerii cu adaptorul arma revine la funcţia letală.

4.11. Utilizarea adaptorului pentru letalitate redusă

Toate poziţiile operative, tranzițiile tactice și mișcările de mânuire profesională a armei de foc cu țeavă scurtă rămân aplicabile (vezi *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024). Particularitatea operațională constă în montajul rapid al dispozitivului pe țeava pistolului chiar înaintea efectuării tragerii și asigurarea că această adaptare specifică nu interferează cu forța letală. Atașarea și dezatașarea adaptorului se poate face ambidextru.

4.12. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune

Înainte de intrarea în serviciu polițistul efectuează următoarele;

– verifică starea de formă a adaptorului (sfera de captare, cadrul de atașare);
– aplică repetat adaptorul pe țeava armei și urmărește dacă se atașează ușor, dacă este stabil și dacă se aliniază axial;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– dacă observă orice neconformitate, cum ar fi crăpături, fisuri sau deformări ale cadrului de plastic, modificări ale cavității de captare, montajul imperfect al sferei de captare (conectare slăbită, nealiniere), atașare îngreunată sau instabilitate pe țeava armei, schimbă unitatea cu un adaptor valid;

– introduce adaptorul în portul special destinat pe ținută.

4.13. Activități desfășurate înaintea utilizării adaptorului pentru letalitate redusă

Înainte de folosirea adaptorului polițistul execută:

– exploatează toate elementele de dezescaladare: atitudine, limbaj corporal, ton, negociere, invitație la rezolvarea echilibrată a situației, expunerea armei, conștientizarea suspectului asupra utilizării iminente a forței etc.;

– încadrează juridic situația și efectuează somațiile legale, conform regulilor arătate la capitolul *Comunicarea profesională*;

– armează pistolul și introduce glonț pe țeava armei, după care montează rapid unitatea-adaptor pentru letalitate redusă;

– dacă situația periculoasă persistă sau escaladează și polițistul consideră că este în drept să uzeze de acest nivel de forță, atunci când există timpul necesar somează suspectul pentru ultima oară, *„Încetează!”, „Voi folosi forța!”*;

– anunță iminența folosirii adaptorului pentru letalitate redusă prin repetarea cuvântului *„Alternative!”*[196], pronunțat ferm și distinct *„Alternativ!”*; acest semnal verbal are ca scop avertizarea colegilor din echipă care au rol de asigurare și sprijin că executarea focului subsecvent se încadrează în nivelul de forță neletală, eliminând riscul ca aceștia să confunde impactul acustic cu o tragere convențională cu glonț.

NOTĂ TACTICĂ. *Această avertizare este absolut necesară pentru a preveni declanșarea unui răspuns reflex eronat din partea polițiștilor de sprijin, eliminând posibilitatea ca auzul detunăturii să fie interpretat drept o agresiune armată, care să determine deschiderea accidentală a focului de neutralizare („foc contagios”).*

4.14. Activități desfășurate în timpul utilizării adaptorului pentru letalitate redusă

În timpul folosirii armei de foc cu adaptorul pentru letalitate redusă, polițistul:

– ochește o zonă a corpului subiectului care să asigure obiectivul operativ al tragerii, respectiv încetarea acțiunilor violente și conformarea la dispozițiile legale;

– apasă trăgaciul o singură dată pentru a lansa proiectilul compus din glonțul standard și captatorul din aluminiu;

– urmărește dacă proiectilul atinge ținta și dacă subiectul își schimbă comportamentul;

– apreciază dacă este necesară utilizarea unei alte lovituri cu letalitate redusă și, dacă este cazul, montează rapid un adaptor nou;

– se menține permanent la o distanță de siguranță din care poate angaja eficient ținta cu forța letală, dacă este cazul;

– evaluează permanent riscul dinamic și, în cazul în care pericolul crește, detașează imediat adaptorul pentru a putea efectua foc cu muniție letală, dacă este absolut necesar.

4.15. Activităţi desfăşurate după utilizarea adaptorului pentru letalitate redusă

După folosirea pistolului cu adaptorul pentru letalitate redusă montat, polițistul observă dacă obiectivul operativ a fost atins, dacă este necesară utilizarea unei alte lovituri cu letalitate redusă sau tranziția la un nivel superior sau inferior de utilizare a forței. El trebuie să transmită comenzi clare și repetate subiectului pentru a îl ghida, pentru că acesta se poate afla într-o stare puternică de confuzie. De asemenea, aceste dispoziții operative pot arăta martorilor intenția polițiștilor de a folosi minimul de forță necesar. Polițiștii efectuează încătușarea subiectului în mod tactic sau forțat și trec la aplicarea altor măsuri care se impun.

[196] *„Alternative”* reprezintă somația specifică în limba engleză impusă de protocoalele internaționale de instruire ale producătorului echipamentului.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

4.16. Aspecte tactice

– adaptorul nu este o armă, ci o opțiune operativă menită să reducă efectul letal al armei și să ofere polițistului o soluție intermediară de obținere a controlului unui subiect;

– este destinat intervențiilor cu risc mediu, unde există o amenințare iminentă, dar care nu justificată folosirea forței letale; se utilizează în situații în care este necesară obținerea controlului unei persoane ostile, reținerea unui suspect, oprirea unei agresiuni sau reducerea temporară a mobilității unui subiect;

– nu este recomandat în scenarii cu arme de foc active, distanțe mari, amenințări multiple simultane sau medii aglomerate, în care se pot produce ricoșee;

– dispozitivul funcționează optim doar la distanțe scurte și medii (1-10 m);

– polițistul trebuie să mențină alinierea corectă între adaptor și țeava armei, evitând orice decalaj care poate produce devierea traiectoriei;

– se urmărește impactul asupra unor zone mari ale corpului (torace, zone musculare), se evită capul, gâtul, plexul cardiac, coloana vertebrală, abdomenul inferior;

– polițistul adoptă o poziție stabilă, cu aparatele de ochire asupra țintei, asigurând atât alinierea verticală (armă-adaptor-zona țintă), cât și menținând arma pe planul orizontal al axei de miră (minimizarea devierii laterale);

– se evită tragerea în deplasare rapidă, când alinierea adaptorului se poate pierde ușor;

– în medii închise (apartamente, coridoare) se acordă atenție elementelor solide care pot devia sfera de captare a glonțului;

– în spații deschise, vântul din lateral poate reduce precizia și de aceea este recomandată tragerea de la mică distanță (5-6 m);

– în zone aglomerate se prioritizează unghiul de tragere pentru a reduce riscul de lovire a unei persoane terțe;

– utilizarea armei de foc cu adaptorul pentru letalitate redusă se integrează în tactica de echipă (binom) pe principiul contact-protecție, trăgătorul fiind asigurat de un alt polițist cu capacitate letală;

– după tragere, polițistul evaluează efectul asupra suspectului, necesitatea unei noi trageri, sau oportunitatea tactică pentru reținerea sau imobilizarea fizică a suspectului.

4.17. Avantaje ale utilizării adaptorului pentru letalitate redusă

– oferă o opțiune intermediară între armamentul neletal existent și tragerea cu muniție convențională;

– poate reduce riscul de mortalitate în primele momente ale unei intervenții periculoase;

– incapacitare cinetică a suspecților de la distanță;

– tranziție rapidă între nivelurile de forță;

– disponibilitate imediată, deoarece dispozitivul poate fi purtat la centură sau pe vesta multifuncțională și montat rapid în doar 2-3 secunde, în funcție de nivelul de instruire al polițistului;

– compatibilitate cu platformele existente, fără a necesita arme dedicate sau tranziție tactică complexă;

– compatibil cu accesoriile standard instalate pe arma de serviciu (laser, lanternă etc.);

– nu necesită mentenanță deosebită.

4.18. Dezavantaje ale utilizării adaptorului pentru letalitate redusă

– variabilitatea performanței în funcție de modelul armei, distanță și condiții externe;

– capacitatea mono-foc necesită montarea unei alte unități de impact pentru intervenție neletală;

– dependența de integritatea materialului, orice deformare sau defect putând compromite funcționarea corectă;

– necesitatea unei aplicări precise la gura țevii, pentru ca mecanismul de captare să funcționeze corespunzător;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– dificultate ridicată de atașare în situații dinamice și tensionate;
– timp operativ suplimentar pentru montarea pe manșon;
– limitarea la o singură lovitură cu letalitate redusă, ceea ce presupune o tranziție tactică imediată după utilizare;
– necesitatea reevaluării rapide a riscului dinamic și a luării unei decizii operative imediate, după ce proiectilul cu letalitate redusă a fost lansat și cadrul de montaj expulzat;
– risc de interpretare eronată ca „armă sigură", care poate face să crească tendința de utilizare;
– chiar cu viteză redusă, proiectilul compozit poate produce contuzii severe, fracturi costale, traumatisme craniene etc.;
– posibilitatea unor complicații interne care nu sunt imediat evidente (hemoragii, leziuni de organe etc.);
– poate fi ineficient împotriva suspectilor aflați în alergare, îmbrăcați cu haine foarte groase sau cu armuri improvizate ori ascunși după diferite obstacole;
– revenire automată la regimul de foc letal;
– risc de utilizare accidentală a muniției convenționale;
– crescut pentru persoanele vulnerabile (vârstnici, persoane cu dizabilități, copii).

ATENȚIE!



Dispozitivul de tip „The Alternative Ballistic" nu înlocuiește muniția letală în situații de amenințare cu armă de foc! Acest adaptor este un mijloc de forță letală cu letalitate redusă, iar utilizarea lui este strict interzisă în cazul în care polițistul se confruntă cu un pericol critic!

4.19. Aspecte medicale

După ce polițiștii au obținut controlul asupra suspectului prin încătușare, verifică starea acestuia și efectele produse de proiectilul cu letalitate redusă. Dacă este cazul, oferă primul ajutor sau îl transportă la o unitate medicală ori solicită asistență specializată de urgență.

4.20. La utilizarea adaptorului polițistul trebuie să țină seama de următoarele aspecte:

– polițiștii trebuie să conștientizeze permanent că utilizarea armei de foc cu adaptorul pentru letalitate redusă trebuie să fie responsabilă, necesară și justificată legal;
– ei trebuie să utilizeze acest nivel de forță asupra unui subiect doar dacă este absolut necesar pentru a obține rapid controlul acestuia prin imobilizare și încătușare;
– este interzisă ochirea în zona capului și a coloanei vertebrale, se evită sânii și zona genitală;
– este interzisă folosirea armei asupra copiilor, bătrânilor, femeilor gravide și a persoanelor invalide, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

5. Dispozitivele cu conducție electrică de la distanță

Dispozitivele cu conducție electrică de la distanță (DCE)[197] reprezintă o soluție de intervenție polițienească concepută pentru a reduce substanțial riscul de vătămare corporală gravă sau deces, în comparație cu metodele convenționale de aplicare a forței. Datele statistice provenite din statele care au integrat operativ aceste echipamente de mai mult timp indică o diminuare cu 70% a ratei de vătămare corporală în rândul personalului de poliție și o scădere de cel puțin 60% a incidenței traumelor suferite de subiecți.

[197] Dispozitivele cu conducție electrică de la distanță au fost prezentate pe larg în lucrea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței"*, Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

În România, conform reglementărilor prevăzute de Legea nr. 192/2019, care a modificat și completat unele acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice *„polițiștii sunt îndreptățiți să utilizeze dispozitive cu electroșocuri în scopul împiedicării sau neutralizării acțiunilor violente ale persoanei, atunci când:*

a) utilizarea forței fizice nu a fost sau nu este aptă să producă acest rezultat;

b) aceasta intenționează să săvârșească sau săvârșește acțiuni violente cu obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor”[198].

Principiul fundamental de funcționare al acestor dispozitive constă în generarea unei incapacitări neuromusculare temporare, realizată prin emiterea unor impulsuri electrice care simulează semnalele naturale ale creierului, determinând contracția involuntară și blocarea în întregime a musculaturii scheletice a corpului unui subiect.

Taser 10 constituie varianta cea mai avansată din această gamă de mijloace de intervenție[199], care dispune de un program intern actualizabil de control și de o capacitate suplimentară de tragere pentru situația deconectării sondelor sau a unei dispersii tactice insuficiente pe corpul subiectului. Acesta utilizează o magazie cu 10 cartușe, care lansează câte un electrod individual la fiecare apăsare a trăgaciului iar pentru închiderea circuitului electric este necesar ca cel puțin doi electrozi să stabilească contactul cu ținta.

5.1. Termeni specifici

Modul de operare a dispozitivelor cu conducție electrică de la distanță a fost prezentat pe larg în *Capitolul VI – Utilizarea mijloacelor cu energie electrică* din lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* (Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024), dar considerăm că este necesar să redăm și aici, mai întâi, terminologia specifică. Astfel, în context se pot folosi următorii termeni dedicați, în mod corelat cu modul de funcționare al Taser 10:

– *incapacitare neuromusculară* (INM) – pierderea instantanee a controlului neuromuscular și a abilității de a face mișcări coordonate, prin stimularea involuntară și simultană a sistemului nervos motor și a celui senzorial; la închiderea circuitului electric prin corpul subiectului sunt transmise creierului impulsuri care comandă contractarea tuturor mușchilor scheletici; pentru că nu produce durere și nu afectează sistemul nervos central, capacitatea de a raționa a subiectului rămâne intactă;

– *ciclu standard de descărcare* – 5 secunde de descărcare electrică și realizare a incapacitării neuromusculare;

– *reenergizare* – inițierea unei noi descărcări standard de 5 secunde prin ducerea scurtă a selectorului multifuncțional în sus ori transmiterea continuă de energie electrică în sonde prin menținerea selectorului multifuncțional în sus; în cel de-al doilea caz descărcarea este menținută activă în circuit până când polițistul eliberează comutatorul;

– *expunere extinsă* – mai multe cicluri de 5 secunde de descărcare electrică asupra unui subiect; se realizează prin acționarea scurtă a selectorului de siguranță în sus de mai multe ori

NOTĂ TACTICĂ. *Reenergizarea și expunerea extinsă se utilizează doar în cazul în care nu s-a obținut imobilizarea și încătușarea suspectului în limita celor 5 secunde inițiale și numai dacă acesta opune în continuare rezistență periculoasă. La nivel internațional, organismele polițienești cu responsabilități pe linia ordinii și siguranței publice care utilizează dispozitive de acest tip au convenit că se pot folosi asupra unui subiect necooperant maxim 3 cicluri standard de descărcare electrică (15 secunde).*

[198] Art. 31[4] din OUG nr. 104/2001, actualizată, art. 44 din Legea nr. 218/2002, actualizată.
[199] Taser 10 a intrat în uz operativ începând din anul 2023.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5.2. Componente structurale ale Taser 10

1. corpul dispozitivului, care cuprinde:

a. sistem de atașare a magaziei cu cartușe (șine de rulare și mecanismul de blocare);

b. selector de siguranță ambidextru cu două poziții fizice fixe de bază și comenzi electronice prin impuls;

c. locașul bateriei;

2. trăgaci electronic binar[200];

3. sistem mecanic de ochire;

4. sistem de ochire cu laser punctiform verde;

5. lanternă pe bază de LED;

6. port difuzor pentru semnale acustice de stare și avertizare;

7. ecran central digital, pe care sunt afișate date critice prin intermediul pictogramelor operaționale standardizate.

Componente operaționale:

1. baterie de înaltă performanță, reîncărcabilă sau de folosință unică, care conține;

2. magazie cu 10 cartușe unic compatibile.

5.3. Funcționarea Taser 10

Pentru a obține obiectivul operativ al utilizării Taser 10, adică INM, polițistul trebuie să efectueze tragerea asupra unui subiect cu cel puțin două cartușe cu câte o sondă unică. Odată ce una dintre acestea rămâne atașată pe corp, dispozitivul cuplează automat sarcina electrică (+/–) cu cea a următoarei pentru a închide un circuit electric operațional cu 1000 de volți și 0,0015 amperi (A)**.** În mod diferit de alte modele, această tragere secvențială asigură polițistului capacitatea de a configura răspândirea sondelor în mod particular fiecărei situații. În funcție de numărul de electrozi conectați cu ținta, în cazul unei trageri multiple dispozitivul ajustează automat intensitatea impulsurilor (energia de ieșire) și stabilește cele mai eficiente circuite electrice. Pot fi cuplate în același timp până la 10 sonde, dar dispozitivul dispune de un mecanism de siguranță care alimentează doar până la maxim opt dintre acestea simultan, pentru a limita conexiunile electrice (circuite) prin corpul persoanei vizate la doar patru. Frecvența de repetiție a impulsurilor electrice este de 22 pe secundă pentru contactul între două sonde și 44 impulsuri pe secundă pentru conexiunea a trei sau mai multe sonde. În cazul în care calitatea unei legături electrice se modifică, Taser 10 reconfigurează traseele electrice, creând o asociere între oricare alte două sonde aflate în contact cu corpul subiectului.

5.4. Selectorul de siguranță

Selectorul de siguranță ambidextru reprezintă pârghia basculantă de comandă mecanică și electronică destinată controlului direct asupra regimurilor operative și securizării dispozitivului. Aceasta este configurată operational astfel:

1. poziție inferioară fixă *„Oprit”* – întrerupe circuitele de tragere și securizează dispozitivul;

2. poziție superioară fixă *„Pornit”* – activează integral sistemele de alimentare, ecranele și sistemul de ochire ale dispozitivului

3. comandă electronică ascendentă (mișcare în sus din poziția *„Pornit”*):

- *atunci când nu au fost lansate sondele* – o apăsare scurtă sau menținerea în sus activează funcția de avertizare tactică, generând o lumină stroboscopică frontală de înaltă intensitate și un semnal acustic puternic pentru dezescaladarea situației;
- *după lansarea sondelor* – un impuls scurt în sus inițiază un nou ciclu standard de descărcare de 5 secunde (*reenergizare*); în cazul în care în profilul software este activată

[200] Comutator electronic simplu cu două stări (pornit/oprit). Acesta transmite un singur impuls digital fix, care comandă software-ului să lanseze instantaneu o singură sondă virtuală sau reală din magazia încărcată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

opțiunea de suprascriere prin selector, menținerea pârghiei în poziția maximă de apăsare în sus extinde continuu transmiterea energiei electrice către sonde;

4. comandă electronică descendentă (mișcări în jos din poziția *„Oprit”*):

- *apăsare scurtă* – activează temporar ecranul digital pe care sunt afișate procentul de încărcare al bateriei și starea încărcării cu muniție a magaziei;
- *apăsare succesivă de trei ori rapid* – activează modul disimulat (discret) de operare, suspendând funcționarea lanternei, a laserului pentru ochire și a indicatoarelor luminoase la următoarea pornire; confirmarea intrării în acest regim de funcționare se face prin diminuarea intensității luminoase a ecranului digital timp de câteva secunde;
- *apăsare lungă menținută 3 secunde* – inițiază ciclul automat de autodiagnosticare (testul zilnic de funcționare); după ce polițistul operat această comandă, duce selectorul în poziția *„Pornit”* pentru rularea efectivă a testului automatizat al sistemelor active.

5.5. Ecranul central digital

Reprezintă principala interfață vizuală a dispozitivului, pe care sunt afișate date critice prin intermediul pictogramelor operaționale standardizate. Acestea oferă informații în timp real cu privire la stare, modul de funcționare activat, tipul de magazie utilizată și numărul de cartușe active sau inactive detectate, nivelul de energie al bateriei, erori sau defecțiuni de sistem și statusul actualizărilor de firmware. Amplasat ergonomic în partea dorsală a corpului principal, direct sub înălțătorul mecanic de ochire, ecranul este orientat spre polițist și asigură un control situațional și tehnic complet, instantaneu și precis asupra armei, chiar și în condiții de stress major.

5.5.1. Funcții ale ecranului central digital

5.5.1.1. Funcții afișate în poziția „Oprit”

Atunci când selectorul de siguranță se află în poziția inferioară *„Oprit”*, ecranul rămâne în mod normal stins pentru conservarea energiei. Totuși, prin executarea unei singure apăsări scurte în jos pe pârghia selectorului de siguranță, ecranul se activează temporar în regim de verificare rapidă, redând următoarele date administrative:

– *procentul de încărcare al bateriei* – afișează valoarea exactă a autonomiei energetice a acumulatorului;

– *starea muniției* – indică prin pictograme rectangulare prezența sau absența modulelor de cartușe din interiorul celor 10 alveole ale magaziei, permițând verificarea stocului fără armarea dispozitivului.

5.5.1.2. Funcții afișate în poziția „Pornit”

În momentul în care polițistul ridică selectorul în poziția superioară *„Pornit”*, ecranul se aprinde complet, trecând în regim operativ. Pe parcursul acestei stări, ecranul monitorizează în timp real dinamica tragerilor foc cu foc:

– *numărătoarea inversă a sloturilor* – afișează numărul de cartușe rămase disponibile pentru tragere (de la 10 la 0); pe măsură ce trăgaciul este acționat și sondele sunt lansate succesiv, pictograma corespunzătoare alveolei goale își schimbă starea grafică;

– afișajul modului *„disimulat”* – în cazul în care polițistul a transmis comanda de trei apăsări rapide în jos înainte de pornire (armare), ecranul își va diminua mai întâi intensitatea luminoasă (starea de pre-alertă), urmând ca în momentul trecerii efective în poziția *„Pornit”* să se stingă complet pentru a asigura un camuflaj vizual total în medii cu luminozitate scăzută.

5.5.1.3. Jurnalul grafic de diagnostic și codurile de eroare

Ecranul digital servește ca terminal de ieșire pentru sistemul automatizat de autodiagnosticare permanentă. Acesta utilizează un set de pictograme standardizate pentru raportarea deficiențelor hardware:

– *simbolul de progres (cerc albastru)* – redat exclusiv pe parcursul inițierii testului de funcționalitate zilnic, marcând derularea etapelor interne de verificare;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– *eroare de cartuș* – marcată printr-o pictogramă de cartuș tăiată de un simbol „X” intermitent, indicând un defect de date sau o nealiniere fizică a unui cartuș în magazie;

– *eroare de acumulator* – indicată printr-o pictogramă de baterie însoțită de un marcaj de avertizare, semnalizând necesitatea introducerii imediate a acumulatorului în stația de încărcare;

– *eroare critică de sistem* – se manifestă prin ciclarea alternativă și continuă a două pictograme de alertă de sistem pe ecran (în tandem cu pulsare în culoarea roșu a LED-urilor laterale); acest semnal blochează utilizarea armei și obligă retragerea sa imediată din serviciul operativ pentru trimiterea către service.

5.6. Semnalizare acustică operațională

TASER 10 are integrat un sistem acustic care furnizează avertizări sonore operative în timp real, de la statusul bateriei până la confirmarea contactului cu ținta. Acest canal de comunicare auditivă, configurabil printr-o platformă de management, servește atât ca indicator de stare, cât și ca instrument de descurajare, funcționând prin semnale cu intensități și tonalități variabile în funcție de urgența situației. Difuzorul intern emite alerte care confirmă polițistului stabilitatea conexiunii (INM) chiar în scenarii de mare presiune (în care poate apărea excluziunea auditivă) și facilitează descurajarea și conformarea subiectului fără a mai fi necesară utilizarea forței electrice a dispozitivului.

5.6.1. Tipuri de semnale acustice și funcții operaționale

Taser 10 utilizează indicatori sonori automatizați, destinați controlului situațional al polițistului pe timpul intervențiilor derulate sub stres. Fiecare semnal acustic îndeplinește o funcție tactică precisă, indicând instantaneu starea sistemului sau realizarea conexiunii sondelor pe țintă ori avertizând asupra iminenței utilizării forței electrice:

– *indicator de stare* – notificări sonore scurte și cu frecvență joasă, emise în mod exclusiv în momentul cuplării bateriei în locașul dedicat, pe parcursul fazei preliminare a testului funcțional (oferind o confirmare auditivă privind pornirea autodiagnosticării) ori la schimbarea regimului de lucru;

– *semnale de alertă și avertizare* – emisii acustice prelungite și cu frecvență înaltă, integrate pentru a deservi patru faze operaționale:

- *alertă de armare* – se activează automat în momentul trecerii pârghiei selectorului de siguranță în poziția superioară *„Pornit”*, generând o atenționare fonică tranzitorie de tipul *„pregătit pentru a trage”*;
- *avertizare tactică* – generează un sunet prelung, puternic și ritmic (pulsat), în scopul dezescaladării situației și obținerii conformării subiectului fără lansarea sondelor;
- *alertă de oprire automată* – atenționează polițistul asupra finalizării necondiționate a ciclului standard de descărcare de 5 secunde, marcând întreruperea fluxului electric;
- *alertă de conexiune* – emite o succesiune rapidă și sacadată de impulsuri acustice în momentul în care circuitul de incapacitare neuromusculară (INM) s-a închis cu operațional în corpul țintei; semnalul este suspendat atunci când circuitul este întrerupt sau când transmiterea energiei încetează.

ATENȚIE!



În situații de stres major, fenomenul de excludere auditivă poate împiedica polițistul să recepționeze această alertă sonoră!

5.7. Lanterna tactică

Sistemul de iluminare al Taser 10 funcționează pe bază de LED și îndeplinește un dublu rol, oferind vizibilitate în condiții de luminozitate scăzută și servind ca instrument de descurajare tactică prin intensificarea fluxului luminos în timpul alertelor de avertizare. Dispozitivul gestionează inteligent consumul de energie, reducând automat performanța lanternei atunci când bateria este critică, asigurând astfel prioritatea funcțiilor de autoapărare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5.7.1. Funcțiile lanternei tactice

– *funcție standard:* putere nominală de 250 lumeni pentru iluminare frontală și orientare operativă în medii obscure;

– *funcție de dezescaladare (alertă de avertizare tactică):* dacă este activată prin comenzile specifice de somare de pe selector sau de pe butonul frontal, lanterna trece într-un regim de modulație stroboscopică de mare intensitate, atingând un maximum de 1.000 de lumeni pentru descurajarea vizuală a subiectului fără a fi necesară lansarea sondelor.

Dispozitivul dispune de un sistem de eficientizare energetică: dacă nivelul de încărcare al bateriei coboară sub pragul de 20%, intensitatea luminoasă a lanternei este ajustată automat pentru a prelungi autonomia operativă a dispozitivului.

5.8. Indicatoare luminoase de activare tactică

LED-urile laterale sunt parte din sistemul de semnalizare vizuală integrată și au rol de indicator operațional și de avertizare, nu de iluminare principală. Funcționează împreună cu lanterna frontală și sistemul de semnalizare sonoră.

5.8.1. Funcțiile LED-urilor de alertă și avertizare

Oferă polițiștilor din teren o confirmare vizuală rapidă a modului de lucru selectat (indicator de configurare) sau avertizează asupra apariției unei erori tehnice majore:

– culoarea galbenă – indică faptul că dispozitivul este încărcat cu o magazie de serviciu cu muniție reală;

– culoarea albastră – indică prezența unei unei magazii cu muniție de instruire (*HALT*, muniție inertă),

– culoarea roșie – avertizează asupra prezenței unei defecțiuni critice a dispozitivului.

LED-urile de avertizare se sting atunci când polițistul duce selectorul de siguranță în poziția *„Oprit”* ori automat în momentul activării modului de lucru *„disimulat”*.

NOTĂ. *LED-urile funcționează sincronizat cu sistemul sonor de avertizare și stroboscopul frontal.*

5.9. Utilizare în profil disimulat (semnătură redusă)

Această configurație a dispozitivului TASER 10 permite polițistului să anuleze toate semnalele vizuale și acustice pentru o abordare discretă a situației tactice. În acest mod el suspendă funcționarea lanternei, a sistemului de țintire cu laser și a alertelor sonore, reducând totodată luminozitatea ecranului de control, până în momentul în care acționarea trăgaciului readuce automat sistemul la setările sale standard de vizibilitate și alertă sonoră.

5.9.1. Modul de funcționare cu semnătură redusă

5.9.1.1. Activarea profilului disimulat

Pentru a activa această funcție operațională, polițistul orientează dispozitivul într-o direcție sigură și execută următoarele acțiuni secvențiale:

1. se asigură că selectorul de siguranță se află în poziția inferioară *„Oprit”*;
2. apasă selectorul de siguranță în jos de trei ori succesiv.

Sistemul pornește un temporizator intern de 10 minute, interval în care, dacă polițistul nu ridică selectorul de siguranță în poziția superioară *„Pornit”*, comanda expiră automat, iar dispozitivul revine la regimul standard de operare, pentru a preveni situația în care polițistul uită că a dezactivat sistemele active pe timpul intervenției. Atunci când polițistul pune în funcțiune dispozitivul prin trecerea selectorului în poziția *„Pornit”*, acesta efectuează secvența normală de

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

inițializare și verificare internă, devenind gate de utilizare, dar suprimă elementele vizuale precum laserele de ochire și lanterna tactică. Confirmarea vizuală prealabilă a faptului că sistemul este pregătit să opereze în acest regim de lucru se realizează exclusiv prin diminuarea temporară a luminozității ecranului central, cât timp arma se află încă în poziția *„Oprit”*.

5.9.1.2. Dezactivarea profilului disimulat

Anularea regimului de operare disimulată restabilește sistemele de iluminare și acustice, ochirea laser și afișajul digital la parametrii standard. Această tranziție se poate face prin:

– *dezactivare operativă* – acționarea directă a trăgaciului (executarea tragerii) anulează instantaneu regimul discret, restabilind funcționarea normală și iluminarea tuturor indicatorilor operaționali;

– *anulare manuală* – statusul redus de semnalizare rămâne activ până în momentul în care polițistul readuce selectorul de siguranță în poziția inferioară *„Oprit”*.

NOTĂ TACTICĂ. *În cazul în care polițistul este nevoit să tragă din regimul disimulat de operare, ochirea se face printr-o tehnică reflexivă (ochire instinctivă), aliniind structura geometrică a armei pe centrul masei corporale a suspectului și folosind aparatele mecanice de pe corpul dispozitivului.*

5.10. Alimentare

Taser 10 utilizează pentru alimentare baterii inteligente dedicate, cu tehnologie particulară *Axon Signal*, bazată pe unde radio de proximitate care activează automat camerele corporale din jur *(Axon Body)* în momentul în care polițistul scoate dispozitivul TASER din toc sau ridică siguranța. Descărcarea jurnalelor de utilizare și a datelor de sistem se face exclusiv prin introducerea fizică a bateriei în stația fixă de andocare *TASER Weapons Dock*.

5.10.1. Autonomie energetică

Autonomia operațională este asigurată de baterii inteligente alimentate cu celule de litiu, concepute pentru a asigura impulsuri electrice de mare intensitate. Dincolo de funcția lor strict energetică, acestea integrează microcipuri care gestionează criptarea datelor de utilizare și sincronizarea wireless cu alte echipamente din dotare. Taser 10 utilizează două tipuri de baterii:

1. *baterie reîncărcabilă:* 500 de declanșări și descărcări standard de cinci secunde;
2. *baterie de unică folosință:* 1.200 de declanșări/descărcări standard de cinci secunde.

5.10.2. Introducerea și extragerea bateriei

Sistemul de blocare și de deblocare a bateriei este proiectat ca un mecanism de fixare de înaltă rezistență, conceput special pentru a preveni deconectarea accidentală a sursei de energie sub stres, pe timpul alergării sau în momentele de confruntare fizică directă.

5.10.3. Procedura de introducere a bateriei

Bateria prezintă pe fețele laterale șine profilate care se aliniază cu canalele interioare de ghidaj linear din structura mânerului dispozitivului și un sistem elastic de retenție. Polițistul introduce bateria prin împingere rectilinie ascendentă de jos în sus, de-a lungul axei mânerului în locașul special destinat. La finalul cursei, o clapetă interioară acționată de un resort pretensionat (arc) trece peste pragul de blocare al carcasei și o înzăvorește mecanic. Fixarea corectă a bateriei este confirmată instantaneu printr-un clic mecanic distinct, resimțit tactil și fonic de către polițist. În acest moment, pinii interni de date și terminalele de alimentare sunt perfect aliniate și asigurate, iar ecranul digital pornește automat faza de autodiagnostic.

5.10.4. Procedura de extragere a bateriei

Pentru a asigura caracterul operațional ambidextru și a preveni apăsările accidentale, bateria prezintă două cleme de deblocare parțial profilate la baza corpului bateriei, de o parte și

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

de cealaltă. Ca să elibereze acumulatorul, polițistul menține selectorul de siguranță în poziția *„Oprit!”* și aplică mai întâi o presiune fermă simultană pe ambele cleme. Apăsarea acestora retrage pârghiile interioare de zăvorâre și datorită greutății proprii și a unei ușoare tensiuni mecanice exercitate de pinii interni, bateria culisează în exterior, după care polițistul o trage în jos de la bază pentru a o îndepărta complet din locașul special destinat.

5.11. Descărcarea electrică standard

Ca și celelalte dispozitive cu conducție electrică de la distanță prezentate, Taser 10 integrează funcția de limitare a descărcării electrice la un interval standard de cinci secunde, fără a depinde de menținerea apăsată a trăgaciului.

5.11.1. Oprirea sau continuarea transmiterii energiei electrice

Setările de configurare ale sistemului de oprire definesc gradul de control pe care polițistul îl are asupra duratei descărcării electrice. Acestea variază de la o întrerupere strictă la posibilitatea de a prelungi manual transmiterea curentului electric. În funcție de opțiunea selectată în interfața de administrare, menținerea sau repornirea fluxului de energie electrică reclamă acțiuni specifice și riguroase asupra selectorului sau trăgaciului, adaptate scenariilor de utilizare tactică.

5.11.2. Configurații de oprire și prelungire a descărcării electrice

a. *oprire automată strictă* – reprezintă întreruperea autonomă și necondiționată a curentului electric după un interval de 5 secunde, indiferent de menținerea trăgaciului sau a selectorului în poziție activă; pentru a reenergiza circuitul, polițistul trebuie să elibereze complet trăgaciul și să execute o apăsare scurtă în sus pe selectorul de siguranță;

b. *suprascriere prin selector* – oferă flexibilitate operațională pe timpul intervenției, permițând polițistului să extindă durata descărcării dincolo de ciclul standard de 5 secunde; transmiterea continuă a energiei electrice este condiționată de menținerea selectorului de siguranță în poziția maximă de apăsare în sus;

c. *dezactivarea opririi automate* – inactivarea completă din profilul software a funcției de întrerupere la 5 secunde; în această configurație, fluxul electric este livrat neîntrerupt către țintă atât timp cât polițistul menține trăgaciul complet apăsat sau blochează selectorul de siguranță în poziția superioară.

NOTĂ. *Taser 10 dispune și de o funcție de oprire automată după 20 de minute de inactivitate.*

5.12. Cartușele pentru dispozitivul Taser 10

Taser 10 utilizează un cartuș de misiune care prezintă o sondă-electrod unică și fir conductor din cupru învelit în plastic cu o lungime de 13,72 m. Pentru a închide circuitul electric prin corpul subiectului, este necesară tragerea a cel puțin două cartușe. Sonda are integrat un amortizor de impact situat la baza tijei metalice, iar vârful, prevăzut cu trei contraspini pentru asigurarea aderenței pe țintă, are o lungime de 11 mm (15 mm cu amortizorul comprimat)**.**

5.12.1. Tipuri de cartușe ale sistemului TASER 10

1. *cartuș de serviciu (muniție reală)* – cu manșon de culoare neagră: proiectat pentru utilizarea în activitatea operativă, lansează o singură sondă-electrod și livrează sarcina electrică necesară incapacitării neuromusculare (INM) prin intermediul unui fir conductor cu o lungime de 13,72 metri;

2. *cartuș HALT de instruire* – cu manșon de culoare albastră: destinat antrenamentelor tactice bazate pe scenarii de operative, forța de propulsie și balistica fiind similare muniției reale; particularitatea tehnică constă în faptul că vârful metalic al sondei este înlocuit cu un

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

microcap de fixare textilă de tip Velcro (cârlig), conceput pentru a se atașa instantaneu de țesătura textilă (buclă) a unui costum special de protecție; acest cartuș utilizează un fir textil complet neconductor, fiind imposibilă transmiterea de impulsuri electrice către suspectul simulat, asigurând astfel dezvoltarea deprinderilor de tragere și evaluarea traiectoriei în deplină siguranță;

3. *cartuș inert de instruire* – integral de culoare roșie: conceput exclusiv pentru antrenamentul mecanic, exersarea procedurilor de încărcare și descărcare rapidă a magaziilor sau pentru simularea imprevizibilității unei conexiuni; din punct de vedere structural, cartușul nu conține elemente de propulsie pirotehnică, sonde metalice sau fire conductoare, fiind un modul complet pasiv și sigur pentru manipularea în sălile de curs.

5.13. Magazia cu capacitate mărită

Taser 10 utilizează o magazie cu 10 cartușe, organizate pe coduri de culori pentru a facilita o identificare vizuală rapidă:

1. magazie pentru misiune – carcasă de culoare neagră;
2. magazie pentru instruire HALT – carcasă de culoare albastră;
3. magazie pentru instruire inertă – carcasă de culoare roșie;
4. magazie pentru instruire activă – carcasă de culoare mov; funcționează cu cartușe reale (manșon de culoare neagră) dar folosite pentru instruirea în poligon ori în cadrul unor scenarii tactice; în acest caz, modul electronic va stoca și va eticheta tragerea drept *„eveniment de instruire”*.

5.13.1. Încărcarea magaziei cu capacitate mărită

Pentru încărcarea magaziei Taser 10, polițistul efectuează în ordine următoarele acțiuni:

– verifică compatibilitatea cartușului cu magazia pe baza codului de culori (misiune, instruire activă, instruire HALT, instruire inertă);

– ține magazia de laterale sau de la bază și o orientează cu partea frontală spre înainte;

– ține cartușul cu partea frontală (capul sondei) orientată spre înainte și îl aliniază cu ghidajele de poziționare corectă; împinge cartușul, fără a forța, până intră complet în locașul special destinat și este stabilizat pe poziție; profilul proeminent al cartușului rămâne vizibil în exterior;

– introduce individual fiecare cartuș până umple toate cele 10 alveole ale magaziei.

NOTĂ. *Dacă un cartuș nu este aliniat adecvat în alveola magaziei, acesta nu va intra complet și nu va activa sistemul de retenție operațională. Cartușul este corect încărcat dacă nu necesită forțare în faza finală a introducerii în lăcașul dedicat, dacă stă ferm (fără joc lateral) și nu iese la o tragere ușoară.*

NOTĂ. *Magazia este indexată electronic și sistemul identifică fiecare cartuș separat. Dacă un cartuș este introdus incorect sau nealiniat, pot apărea erori de recunoaștere sau de alimentare.*

NOTĂ. *Se recomandă ca dispozitivul să fie utilizat cu o magazie complet încărcată, pentru a asigura disponibilitatea completă a resursei de tragere.*

5.13.2. Descărcarea magaziei cu capacitate mărită

Polițistul se poziționează într-un mediu sigur și efectuează în ordine următoarele acțiuni:

– se asigură că magazia a fost extrasă complet din dispozitiv;

– ține magazia orientată în permanență într-o direcție sigură, cu orificiile de lansare în sens opus corpului;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– prinde magazia de margini, evitând ca mâna sau degetele să se interpună în partea frontală a acesteia;

– cu cealaltă mână prinde de partea cartușului rămasă în exteriorul alveolei, în spatele camerei și îl trage drept spre înapoi până când acesta culisează complet afară;

– repetă individual operațiunea pentru restul cartușelor pe care dorește să le extragă.

5.14. Încărcarea și descărcarea administrativă a dispozitivului Taser 10

Încărcarea și descărcarea administrativă reprezintă ansamblul de manevre procedurale, executate în condiții de deplină siguranță, prin care polițistul introduce sau extrage magazia cu capacitate mărită (10 cartușe) din corpul dispozitivului, fără a activa circuitele de tragere.

5.14.1. Încărcarea administrativă a dispozitivului Taser 10

Polițistul se poziționează într-un mediu sigur și efectuează în ordine următoarele acțiuni:

– se asigură că selectorul de siguranță este în poziția *„Oprit!”*;

– ține dispozitivul orientat într-o direcție sigură;

– prinde magazia, evitând ca mâna să se interpună în partea frontală a acesteia și o aliniază cu șinele de ghidaj de pe corpul dispozitivului;

– introduce magazia și o rulează pe canalul special destinat din partea inferioară a dispozitivului;

– împinge puternic magazia spre interior și în sus până simte și aude activarea sistemului de retenție în poziție operațională;

– trage ușor de magazie pentru a testa blocarea în corpul dispozitivului.

5.14.2. Descărcarea administrativă a dispozitivului Taser 10

Polițistul se poziționează într-un mediu sigur și efectuează în ordine următoarele acțiuni:

– se asigură că selectorul de siguranță este în poziția *„Oprit!”*;

– ține dispozitivul orientat într-o direcție sigură;

– prinde magazia, evitând ca mâna să se interpună în partea frontală a acesteia;

– cu cealaltă mână trage ferm magazia afară de pe șinele special destinate.

5.15. Tocul de purtare

Pe lângă funcția de transport, tocul pentru TASER 10 funcționează ca un subsistem tehnic de securitate și exploatare integrată. Proiectat cu mecanisme de siguranță avansate și interfețe magnetice, acesta asigură atât protecția fizică a echipamentului în timpul misiunilor, cât și automatizarea unor funcții critice de dezescaladare și înregistrare operativă. Acersta îndeplinește următoarele funcții tactico-tehnice:

– *sistemul de siguranță și retenție* – tocul asigură un standard de securitate de nivel 2 (configurabil prin accesorii opționale până la nivelul 3), utilizând un mecanism de blocare automată pe garda trăgaciului și o barieră mecanică superioară, ansamblu care previne smulgerea accidentală sau extragerea neautorizată a dispozitivului în timpul alergării sau al confruntării fizice;

– *mecanismul de deconectare forțată a selectorului* – în situațiile în care polițistul introduce de urgență arma în toc având selectorul de siguranță în poziția superioară *„Pornit”*, profilul interior al tocului exercită o presiune fizică directă asupra pârghiei, culisând-o forțat în jos în poziția *„Oprit”*; acest sistem elimină riscul unei descărcări accidentale în interiorul tocului și previne descărcarea inutilă a bateriei;

– *integrarea digitală prin modulul senzor Axon Signal Holster* – tocul are atașat un senzor magnetic de proximitate dotat cu o unitate de transmisie radio independentă, menținut în stare de veghe de un magnet permanent încorporat în carcasa dispozitivului TASER 10; în momentul extragerii armei din toc, modificarea instantanee a câmpului magnetic activează senzorul, iar modulul tocului emite un semnal wireless pe o rază de acțiune periferică de 35 de

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

metri, declanșând automat înregistrarea video a tuturor camerelor corporale Axon Body prezente în perimetru.

5.16. Portul dispozitivului Taser 10

În timpul serviciului polițiștii poartă dispozitivul în tocul special, atașat lateral la centură, exclusiv pe partea mâinii de suport (partea opusă armei letale), cu mânerul spre înainte. Se poziționează astfel pentru a se evita confuzia cu arma de foc, dar se accesează cu mâna dominantă. Pe vesta tactică, dispozitivul este poziționat în mod asemănător.

5.17. Priza pe dispozitivul Taser 10

Se efectuează în mod asemănător cu priza pistolului.

5.18. Scoaterea și introducerea Taser 10 din și în toc

Ca și în cazul pistolului, este necesară exersarea accesării, scoaterii și introducerii din și în toc a dispozitivului, mai ales sub stres, fără ca polițiștii să rupă privirea de la suspect și să mențină permanent capacitatea de observare a câmpului de acțiune. Mișcările de scoatere și introducere se fac în mod asemănător cu cele ale pistolului, cu particularitățile date de poziționarea tocului pe centură și de construcția acestuia.

5.19. Poziții profesionale cu dispozitivul Taser 10

5.19.1. Poziția pentru intervenție cu dispozitivul Taser 10

Constituie poziția adoptată de polițiștii dotați cu acest mijloc când nu este necesară utilizarea lui imediată. Este o postură operativă neagresivă care permite:

1. adoptarea rapidă a poziției pentru luptă;
2. trecerea imediată la utilizarea mijlocului de constrângere, care este mult mai rapidă decât dacă acesta s-ar afla în toc.

Este similară cu poziția pentru intervenție cu pistolul.

5.19.2. Poziția disimulată pentru intervenție cu dispozitivul Taser 10

Se adoptă atunci când polițistul își propune să utilizeze elementul surpriză sau un mod de abordare a suspectului mai puțin agresiv la nivel psihic, dar să aibă DCE gata pentru a acționa, dacă este cazul. Este similară cu poziția generală pentru intervenție, cu următoarea particularitate: dispozitivul aflat în mâna dominantă este poziționat în spatele piciorului dominant.

5.19.3. Poziţia pentru luptă cu dispozitivul Taser 10

Se adoptă atunci când polițistul, din diferite motive, utilizează pentru ochire doar aparatele mecanice ale dispozitivului. Este similară cu poziția pentru luptă cu pistolul.

5.19.4. Poziția pentru luptă comprimată cu dispozitivul Taser 10

Poziție similară celei cu pistolul pentru luptă comprimată, care poate fi adoptată atunci când polițistul utilizează sistemul de ochire cu laser.

5.20. Ochirea și tragerea cu dispozitivul Taser 10

Ca și la modelele anterioare (Taser X2, Taser 7), efectul operativ scontat (INM) este direct influențat de masa musculară cuprinsă între sonde. O distanță mai mare între sonde mărește eficiența INM pentru că angrenează grupe musculare majore iar activarea separată a cartușelor la Taser 10 permite polițistului o tragere strategică, prin selectarea precisă a punctelor de impact și determinarea distanței dintre sonde.

5.20.1. Ochirea

1. se poate ochi cu aparatele mecanice din material compozit de pe corpul dispozitivului, similare celor ale armelor clasice (țel, cătare);
2. se poate ochi cu ajutorul sistemului de laser, sonda fiind marcată pe țintă cu un punct luminos verde.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5.20.2. Zonele de țintă

– ținta tragerii este corpul subiectului;

– o tragerea strategică optimă este plasarea unei sonde în zona trenului superior și una în zona trenului inferior (regula centurii);

– este interzisă tragerea în zona ochilor/capului;

– se evită tragerea în zona inimii pe fața corpului, mai ales în cazul persoanelor cu o constituție astenică;

– se evită tragerea în zona intimă.

5.20.3. Tragerea

Taser 10 dispune de un nivel superior de precizie și de o rază de acțiune mărită, datorită creșterii vitezei de lansare a sondelor (62,4 m/s) și firelor conductoare mai lungi (13,7 m), îmbunătățiri care oferă un interval tactic suplimentar pentru utilizarea elementelor specifice de dezescaladare și pentru luarea unei decizii operative cât mai adaptate circumstanțelor**:**

– la fiecare apăsare a trăgaciului este activat secvențial un cartuș și lansată câte o sondă;

– după ce cel puțin două sonde ating ținta, în corpul subiectului este inițiată INM într-un ciclu standard de descărcare de 5 secunde, contorizat pe ecranul digital în timp real;

– după tragerea celor două cartușe, apăsarea selectorului de siguranță scurt în sus reenergizează ținta cu un ciclu standard de descărcare; pentru limitarea duratei de descărcare, se duce selectorul de siguranță în poziția *„Oprit”*;

– menținerea trăgaciului apăsat continuu pentru mai mult de 5 secunde va genera o descărcare electrică neîntreruptă, până când acesta este eliberat, selectorul de siguranță este mutat în jos pe *„Oprit!”*, sau bateria este complet epuizată;

– distanța maximă de tragere este limitată la lungimea particulară a firelor conductoare, de 13,7 m;

– distanța optimă de tragere este cea care asigură o probabilitate cât mai mare de lovire cu cel puțin două sonde și INM efectivă;

– în cazul unei trageri accidentale, se întrerupe transmiterea energiei prin ducerea selectorului în poziția *„Oprit”*.

Ca orice alt mijloc tehnic de intervenție, se poate uneori ca și acest dispozitiv să nu funcționeze la întreaga capacitate și să nu obțină imobilizarea totală a suspectului. Din diverse motive (localizarea sondelor, distanța dintre acestea, materialele îmbrăcămințiii, morfologia subiectului, rezistența naturală sau dezvoltată de mediul profesional etc.) pot fi realizate niveluri diferite de INM, de la efecte limitate, când subiectul poate să facă, chiar dacă foarte depreciate, anumite mișcări (să se târască, să apuce, să rupă firele etc.), până la blocarea majoră a corpului. Cu cât sondele sunt mai distanțate, cu atât blocajul muscular este mai puternic, pentru că influențează grupe musculare mai mari. INM este mai eficient asupra persoanelor cu o musculatură pronunțată, deoarece hipertrofia miofibrei implică mai multă apă, iar aceasta reprezintă un conductor bun pentru energia electrică. În același timp, poate avea o eficiență mai scăzută în cazul persoanelor cu conformație astenică (osatură pronunțată, musculatură slabă).

5.21. Efecte și simptome ale utilizării dispozitivului Taser 10

5.21.1. Efecte INM

– blocaj muscular major, deprecierea severă a capacității de mișcare coordonată, cădere necontrolată.

5.21.2. Efecte fiziologice

– cantitate mărită de adrenalină în sânge;

– creșterea presiunii arteriale;

– accelerarea ritmului cardiac;

– respirație precipitată.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5.21.3. Efecte psihologice

– surprindere;
– frică;
– spaimă;
– blocaj psihic;
– furie.

5.21.4. Simptome ale incapacitării neuromusculare

– subiectul cade imediat;
– subiectul strigă sau țipă;
– contracții musculare involuntare puternice;
– amețeli timp de câteva secunde sau minute;
– furnicături timp de câteva secunde sau minute.

5.22. Reguli de siguranţă în mânuirea dispozitivelor cu conducţie electrică

Aceste dispozitive sunt mijloace tactice neletale, dar care comportă și ele anumite riscuri în timpul manevrării. De aceea și în acest caz este necesară respectarea unor reguli de siguranţă, asemănătoare celor prevăzute pentru armele de foc:

– *controlul dispozitivului* – polițistul consideră DCE permanent încărcat;

– *controlul magaziei cu cartuşe* – polițistul ține dispozitivul permanent îndreptat spre o direcție sigură și nu îl îndreaptă spre o țintă asupra căreia nu este absolut necesar să tragă;

– controlul trăgaciului – polițistul ține degetul trăgător permanent pe corpul dispozitivului; nu pune degetul pe trăgaci decât în cazul în care decide să efectueze tragerea asupra unui suspect;

– *controlul capacității de dezescaladare și reenergizare* – polițistul plasează degetul efector pe selectorul de siguranță doar atunci când decide utilizarea capacităților de avertizare sau pentru a transmite energie electrică suplimentară pentru prelungirea efectului operativ (INM);

– *discernământul tragerii* – polițistul observă poziția și acțiunile subiectului, recunoaște dacă există riscul unei accidentări grave din cauza incapacitării neuromusculare (cădere necontrolată, imposibilitatea de a opri o activitate mecanică etc.) și identifică zonele valabile pentru a trage în siguranță din punct de vedere juridic (vezi zone valabile/interzise); în același timp observă ce se află în spatele și în imediata apropiere a țintei (public), precum și ce urmări poate produce în cazul unor efecte specifice (incendiu, explozie etc).

5.23. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune

5.23.1. Inspectarea stării de funcționalitate a dispozitivului TASER 10

Executarea testului funcțional standard reprezintă o obligație procedurală zilnică și se desfășoară în următoarea succesiune tehnică obligatorie:

– polițistul efectuează o inspecție vizuală prealabilă a dispozitivului și se asigură că nu este alimentat, magazia cu cartușe fiind extrasă din corpul armei;

– orientează dispozitivul într-o direcție sigură, asigurându-se că axa de tragere nu se intersectează cu nicio persoană, și menține toate părțile propriului corp în afara razei de acțiune a părții frontale a dispozitivului;

– ridică selectorul în poziția superioară *„Pornit”* și, imediat după aprinderea ecranului, apasă pârghia selectorului în jos, menținând-o în această poziție timp de minimum 3 secunde pentru a iniția ciclul automat de autodiagnosticare;

– ține dispozitivul la o lungime de un braț și inspectează ecranul digital de afișare, verificând rularea cercului albastru de progres și activarea simultană în culoarea albastră a indicatoarelor luminoase laterale;

– verifică vizual activarea de control a lanternei frontale cu LED și a fasciculului laser de ochire, elemente care trebuie să se aprindă automat pe parcursul testului;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– analizează pictogramele de pe ecranul digital pentru a confirma starea locașului magaziei de muniție (care va apărea ca fiind gol), nivelul procentual de încărcare al bateriei și absența oricărui cod grafic asociat unei defecțiuni majore ori critice;

– la finalizarea testului, coboară selectorul în poziția *„Oprit”* și execută încărcarea administrativă prin culisarea unei magazii pline cu muniție reală de serviciu pe șinele de ghidaj ale corpului dispozitivului, împingând-o ferm în sus până la zăvorârea mecanică completă, confirmată de un clic fonic distinct;

– introduce dispozitivul securizat în tocul de purtare; dispozitivul va continua să efectueze un autodiagnostic permanent în stare de așteptare și să afișeze pe ecranul central orice anomalie tehnică identificată în timpul utilizării operative.

5.23.2. Erori de funcționare și remedierea lor

Defecțiunile operaționale sunt înregistrate în jurnalul intern de audit și redate pe ecranul digital de afișare. Acestea pot fi:

– dispozitivul nu pornește (lipsă totală de alimentare) – se scoate bateria, se verifică și se curăță pinii de contact, precum și terminalele din interiorul lăcașului bateriei; dacă pinii sunt curați și nu prezintă deteriorări mecanice, se reintroduce acumulatorul în locaș până la fixarea completă; în cazul în care dispozitivul rămâne inactiv în continuare, se înlocuiește bateria cu una complet încărcată; dacă și după această manevră defecțiunea persistă, se retrage dispozitivul din serviciu și se trimite în service;

– pictogramele operaționale de pe afișajul digital indică o eroare de funcționare – se scoate magazia cu cartușe, se identifică natura defecțiunii și se mută repetat selectorul între pozițiile *„Oprit”/„Pornit”* pentru revalidarea senzorilor;

– cartușele au o indicație de defecțiune – se îndepărtează magazia cu capacitate mărită și se reintroduce ferm în locaș pentru a asigura conexiunea pinilor de date; dacă defecțiunea este afișată în continuare, se reia procedura și se schimbă cartușele indicate ca fiind defecte cu unele noi;

– magazia cu cartușe prezintă o indicație grafică de defect tehnic major sau critic permanent – în cazul unei avertizări de eroare de date, se extrage magazia, se curăță pinii de ghidaj din mâner și se reintroduce pentru revalidare pe ecranul digital; dacă avertismentul persistă sau dacă LED-urile laterale indică o culoare roșie stabilă, magazia ori dispozitivul afectat se retrage imediat din serviciul operativ, se marchează ca defect și se înlocuiește;

– bateria are un procent de încărcare care nu poate asigura intervenția pentru toată durata misiunii (sub 20%, afișat stabil ori intermitent) – se schimbă cu o baterie încărcată corespunzător;

– sistemul de țintire cu laser nu este aliniat cu traiectoria sondei lansate – dispozitivul se retrage din serviciu și se trimite în service;

– laserul sau lanterna nu se aprind la ducerea selectorului de siguranță în poziția *„Pornit”* – se verifică dacă nu este activat accidental modul disimulat de funcționare prin apăsarea selectorului de siguranță în jos de trei ori; dacă problema persistă, se introduce bateria în stația de încărcare pentru modificarea setărilor administrative din platforma cloud;

– este afișată o defecțiune majoră pe ecranul digital, acompaniată de iluminarea galbenă sau intermitentă a ledurilor laterale – se trece selectorul în poziția *„Oprit”* și apoi în poziția *„Pornit”* pentru a se încerca resetarea; dacă defecțiunea persistă, se introduce bateria într-o stație de încărcare andocată la rețeaua unității pentru descărcarea automată a jurnalelor de erori și actualizarea programelor interne din cloud; se repune în funcțiune dispozitivul și se retestează prin inițierea ciclului de verificare; dacă avertismentul persistă, se retrage aparatul din serviciu și se trimite în service;

– este afișată o defecțiune critică marcată prin pictograme pe ecran și ledurile laterale cu culoare roșie stabilă – se interzice complet utilizarea sau pornirea repetată a dispozitivului, fiind necesară retragerea imediată din serviciu și trimiterea în service;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– se constată o desincronizare a programelor integrate – se introduce bateria în stația de încărcare conectată direct la rețeaua de internet a structurii de poliție, iar platforma cloud securizată va rula automat aplicația oficială de management pentru a instala ultimele versiuni de firmware obligatorii.

ATENȚIE!



În cazul detectării oricărei defecțiuni tehnice, erori de cartuș sau defecțiuni critice, pe timpul intervenției operative, polițistul are obligația tactică imperativă de a reevalua permanent situația și de a fi pregătit pentru tranziția imediată la un alt nivel de forță (mijloace secundare de intervenție sau armament letal), în mod adaptat dinamic la intensitatea agresiunii exercitate asupra sa.

NOTĂ. *Taser 10 este integrat nativ într-un sistem digital de inventar și evidență administrativă, permițând armurierilor sau administratorilor structurii de poliție să înregistreze și să aloce unitățile direct în platforma securizată Axon Evidence. Această operațiune se realizează prin intermediul tehnologiei de proximitate NFC*[201] *încorporată în carcasa armei, prin simpla apropiere a unui dispozitiv mobil pe care rulează aplicația oficială Axon Device Manager.*

5.24. Activități desfășurate înaintea utilizării Taser 10

Înainte de folosirea dispozitivului, polițistul face următoarele acțiuni:

– somează conform regulilor arătate la capitolul *Comunicarea profesională*;

– utilizează elemente de dezescaladare clasice (atitudine, limbaj corporal, ton, negociere, invitație la rezolvarea echilibrată a situației etc.) și specifice (expunerea dispozitivului, lumină stroboscopică, semnale acustice, conștientizarea suspectului că a fost angajat cu capacitatea de țintire cu laser);

– dacă lipsește timpul necesar, dispozitivul va fi folosit fără avertizare/somație;

– atunci când există timpul necesar, polițistul anunță verbal utilizarea dispozitivului, astfel încât suspectul, ceilalți polițiști din echipă și publicul (martorii) să fie informați cu privire la folosirea iminentă a forței electrice; avertizarea se efectuează prin repetarea cuvântelor *„Taser!”* sau *„Șoc!”*.

5.25. Activități desfășurate în timpul utilizării Taser 10

Aici polițistul efectuează următoarele:

– după executarea tragerii urmărește dacă cel puțin două sonde au rămas atașate de subiect, dacă s-a realizat arcul electric, respectiv dacă frecvența și intensitatea descărcării electrice este corespunzătoare parametrilor de 22 de impulsuri pe secundă; totodată observă dacă are loc o schimbare a comportamentului subiectului și dacă apare rigiditatea corporală urmată de cădere necontrolată;

– dacă recepționează realizarea efectelor scontate (INM), anunță polițiștii din echipă cu privire la eficacitatea tragerii prin cuvintele *„Șoc eficient!”*;

– în cazul unei INM depreciate (îmbrăcăminte groasă sau cu puf, obiecte aflate sub haine, obstacole etc.), trăgătorul anunță *„Șoc ineficient!”* și trece la tragerea altor cartușe până realizează INM funcțional;

– pentru a optimiza eficiența celorlalte cartușe trase, polițistul se deplasează pentru a schimba poziția și unghiul de tragere;

– dacă INM este efectivă (rigiditate corporală, cădere necontrolată), polițistul se mișcă odată cu suspectul și se păstrează la o distanță corespunzătoare față de subiect, astfel încât să prevină ruperea firelor sau scoaterea sondelor din corp;

– mută rapid firele conductoare din spațiul în care vor intra polițiștii cu rol de imobilizare și încătușare și urmărește comportamentul subiectului, fiind gata să reenergizeze dacă este cazul.

[201] Near Field Communication

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5.26. Activităţi desfăşurate de poliţist după utilizarea dispozitivului Taser 10

După realizarea INM, în timp ce polițiștii procedează la imobilizarea și încătușarea subiectului, continuă să transmită comenzi pentru a-l ghida, pentru că acesta poate fi într-o stare de confuzie cauzată de luptă, cădere, extenuare fizică ș.a.m.d. În același timp, aceste dispoziții arată martorilor intenția polițiștilor de a folosi minimul de forță necesar.

5.26.1. Încătușarea suspectului

După realizarea incapacitării neuromusculare, polițiștii efectuează încătușarea subiectului în mod tactic sau forțat și trec la aplicarea altor măsuri care se impun.

5.26.2. Extragerea sondelor

Prelungirea duratei de menținere a sondelor în corpul subiectului poate produce durere și agravarea vătămărilor fizice, în timp ce îndepărtarea lor neatentă poate provoca leziuni elementelor anatomice în care s-au înfipt. De aceea, extragerea sondelor trebuie făcută cu atenție și în condiții de siguranță. La această activitate polițiștii efectuează următoarele:

– informează subiectul cu privire la procedura care urmează să se efectueze;

– îi cer să nu se opună și să renunțe la rezistență pentru a nu fi necesară folosirea în continuare a forței electrice (reenergizare);

– polițistul care efectuează procedura de extragere a sondelor se protejează cu mănuși chirurgicale și cu mască de protecție și are grijă să nu se înțepe din greșeală (bio-pericole);

– se poziționează cu prudență la nivelul punctului de lucru (zona unde este plasată sonda), așază una dintre mâini pe corp în jurul sondei, la o distanță de 4-5 cm și cu cealaltă mână smulge brusc sonda printr-o mișcare fermă;

– extrage pe rând fiecare sondă, le verifică să nu rămână o parte din vârf în corpul suspectului și le plasează cu vârful ascuțit înainte într-un recipient pentru obiecte înțepătoare sau se sigilează într-o pungă specială de probe criminalistice[202];

– după extragerea sondelor se monitorizează subiectul timp de15 minute din punct de vedere medical (timpul standard de monitorizare post-intervenție); dacă starea acestuia se înrăutățește sau acuză anumite suferințe se solicită asistență medicală specializată sau este transportat la o unitate spitalicească;

– după scoaterea mănușilor polițistul spală și dezinfectează mâinile și zonele expuse.

5.27. Aspecte medicale

Incapacitarea neuromusculară produsă de DCE poate provoca efecte specifice, cum ar fi modificări temporare ale fiziologiei și metabolismului. Simptomele imediate sunt similare stresului biochimic produs de o alergare în regim de viteză pe distanța de 50 de metri (puls ridicat, respirație precipitată). De asemenea, din cauza supracontracției involuntare foarte puternice, pot apărea dureri intense la nivelul sistemului muscular și articular, foarte rar leziuni ale mușchilor scheletici sau rupturi de tendon, luxații sau fracturi. Cele mai frecvente sunt traumatismle secundare, cauzate de faptul că subiectul nu se poate proteja în cădere. Acestea pot fi: vânătăi, leziuni prin strivire sau abraziune, tăieturi etc.

Dacă INM este realizată aproape de zona inimii, există o probabilitate foarte redusă de a induce o rată superioară a ritmului cardiac (fibrilație ventriculară). Utilizarea incapacitării neuromusculare în mod repetat, prelungit sau continuu, cumulează efectele și poate duce la epuizarea persoanei din punct de vedere fiziologic și la un risc medical crescut. Declanșarea unui episod epileptic sau a unei lipotimii pot fi luate în considerare. Evitarea zonei cardiace și limitarea expunerii subiectului la conducția electrică trebuie să facă parte din consemnul principal de utilizare a DCE.

[202] Conform legislației naționale privind regimul deșeurilor medicale periculoase (Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1226/2012) și normele Codului de Procedură Penală privind conservarea probelor criminalistice.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

ATENȚIE!



Ca și în cazul tuturor celorlalte mijloace de intervenție, numite generic neletale ori cu letalitate redusă, și în cazul DCE nu poate fi exclus în totalitate decesul persoanei! Probabilitatea redusă nu înseamnă risc zero, chiar dacă experiența structurilor polițienești care utilizează de mult timp aceste dispozitive, arată că un astfel de eveniment se poate produce, de regulă, din cauza unui cumul de factori, nu ca urmare electrocuției directe!

După ce a fost obținut controlul suspectului prin încătușare, polițiștii verifică starea acestuia, solicită dacă este cazul ajutor de urgență specializat, și trec la extragerea sondelor în condiții de biosecuritate. Studiile de medicină legală arată că, mai cu seamă în cazul subiecților care se află sub influența substanțelor psihoactive sau care suferă de psihoze severe, după efortul fizic extrem și descărcarea electrică, aceștia pot intra în stop cardio-respirator din cauza acidozei metabolice acute în primele 10-15 minute de la imobilizare[203]. Timpul de 15 minute este obligatoriu pentru ca polițiștii sau echipajele SMURD să supravegheze respirația și starea de conștiență a persoanei[204].

ATENȚIE!



Dacă sondele sunt înfipte în zone sensibile (ochi, testicule), este recomandată încătușarea rapidă a subiectului și menținerea în această stare pentru a evita instinctul de a smulge obiectul care produce durerea și deplasarea de urgență la o unitate spitalicească!

5.28. Aspecte tactice

– deși aflat pe scala utilizării forței imediat înaintea armei de foc, polițistul trebuie să conștientizeze permanent că DCE nu înlocuiește forța letală;

– în câmpul de acțiune se impune ca polițiștii să țină cont de regulile tactice de bază: controlul permanent asupra dispozitivului și mediului, raport superior de forțe, asigurare permanentă din partea unui alt polițist cu capacitate letală de foc, distanță și triunghi de siguranță, posibilități de repliere și de adăpostire după obstacole din mediu, capacitate de tranziție rapidă la propria armă de foc etc.;

– înainte de a apăsa trăgaciul este necesar ca polițistul să înțeleagă corect mediul din jurul suspectului și ce se poate întâmpla dacă sondele ratează ținta, dacă se desprind de firul conductor sau dacă revin datorită contrareacției la întinderea firelor sau din ricoșeu (discernământul tragerii);

– este oportună, din punct de vedere tactic, încătușarea suspectului cât timp se află sub efectul INM, în timpul descărcării standard de 5 secunde, deoarece acest lucru reduce șansele ca situația să escaladeze și necesitatea expunerii repetate sau extinse la forța electrică.

5.29. Aspecte legale

Utilizarea dispozitivelor cu conducție electrică de la distanță (DCE) de către personalul operativ al MAI se realizează în strictă conformitate cu legislația națională privind uzul de armă și regimul mijloacelor de intervenție. Chiar dacă este o armă neletală bazată pe o tehnologie cu impulsuri electrice controlate, utilizarea sa în teren trebuie să fie subordonată principiilor gradualității și proporționalității forței. Astfel, în teren:

– se impune ca polițiștii să conștientizeze permanent că utilizarea DCE trebuie să fie responsabilă, necesară și justificată legal;

---

[203] Ho, J. D., et al, *Metabolic Acidosis in Restraint-associated Cardiac Arrest*, Academic Emergency Medicine, Case Series, Sweden Nationwide Study, *Incidents of sudden death during restraint of agitated individuals*.
[204] Radu Vrasti, *Ghid Practic de Intervenție în Criză*, 2011.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– este necesar ca polițiștii să urmărească expunerea subiectului la forța electrică pentru o durată cât mai scurtă, strict necesară pentru a obține controlul asupra acestuia prin imobilizare și încătușare;

– se evită extinderea nejustificată a descărcării electrice dincolo de ciclul standard de descărcare de 5 secunde sau descărcarea repetată (reenergizare) peste limita a 15 secunde, deoarece acest lucru poate duce la un risc crescut de vătămare corporală și la acuzații de utilizare excesivă a forței (abuz);

– este interzisă ochirea în zona capului/ochilor, se evită zona inimii și cea intimă;

– este interzisă folosirea dispozitivului asupra copiilor, bătrânilor, femeilor gravide și a persoanelor invalide, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

5.30. Aspecte de avut în vedere la utilizarea dispozitivului cu conducție electrică

Aplicarea forței prin intermediul dispozitivelor cu conducție electrică (DCE) implică o evaluare permanentă și riguroasă a mediului înconjurător și a vulnerabilităților fizice ale subiectului. Dincolo de eficiența sa balistică polițistul trebuie să conștientizeze riscurile traumatice secundare, cum ar fi căderile sau aprinderile accidentale, adaptând utilizarea armei în funcție de contextul operativ. Astfel, polițistul:

– evită să folosească dispozitivul împotriva persoanelor care conduc autovehicule sau manipulează utilaje, ori a celor aflate în locuri înalte și instabile, de unde pot cădea sau se pot accidenta (scări, balcon, acoperiș, marginea blocului, copac etc.) ori în apropiere de suprafețe vitrate mari (geamuri, ferestre, vitrine), elemente solide și ascuțite, drum intens circulat, malul apei, mlaștină etc., împrejurări ce pot duce la accidente grave;

– evită folosirea dispozitivului în zone cu risc crescut de incendiu sau de explozie, cum ar fi: mediu intoxicat cu substanțe iritant-lacrimogene în cursul acțiunilor polițienești, benzinării, instalații de gaz, hale și spații în care sunt folosite produse, substanțe și pulberi sensibile (lacuri, vopseluri etc.), fabrici și depozite de produse pe bază de alcool organic (etanol), gatere sau fabrici pentru prelucrarea lemnului, medii spitalicești în care sunt efectuate terapii cu oxigen, laboratoare clandestine de producere a drogurilor etc.;

– când sunt folosite mai multe astfel de dispozitive, evită încrucișarea firelor conductoare pentru că există posibilitatea realizării unui arc electric care să afecteze polițiștii sau subiecții;

– evită descărcarea accidentală, căderea și lovirea DCE, sursele de energie electrostatică și interferențele electronice.

5.31. Avantajele folosirii dispozitivului cu conducție electrică de la distanță

Folosirea unui astfel de mijloc prezintă următoarele avantaje:

– are un puternic efect de intimidare, care poate duce la dezescaladarea rapidă a situației;

– nu este necesar contactul apropiat cu subiectul, se poate obține incapacitarea lui în mod sigur și protectiv, de la o distanță apropiată de 14 m;

– pot fi neutralizate persoane cu o constituţie fizică robustă sau cu o bună pregătire atletică sau de luptă;

– pot fi neutralizate persoane care au consumat alcool ori care sunt sub influența substanțelor psihotrope;

– pot fi incapacitați temporar doi subiecți în același timp;

– de regulă nu produce leziuni directe persoanelor, iar efectele INM încetează imediat după oprirea descărcării electrice;

– suspectul renunță rapid la rezistență, poate fi imobilizat și încătușat cât timp se află sub efectul INM, iar dacă prezintă în continuare opoziție, după descărcarea ciclului standard de descărcare poate fi incapacitat în continuare prin reenergizare.

5.32. Dezavantajele folosirii dispozitivelor cu conducție electrică de la distanță

Folosirea acestui mijloc prezintă următoarele dezavantaje:

– dependență absolută de realizarea unui circuit închis între minimum două sonde electrice;

– posibilitatea apariției unui rateu, deconectarea sondelor, ruperea firelor;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– uneori, în cazul persoanelor cu o constituție astenică, a persoanelor supraponderale sau a îmbrăcămințiI foarte groase sau cu puf, INM poate fi diminuată;

– poate produce traumatisme mai ușoare sau mai severe din cauza căderii necontrolate a subiecților;

– pregătirea necorespunzătoare a polițiștilor poate duce la eșecuri sau la utilizarea improprie a dispozitivului și, prin urmare, se poate ajunge la consecințe de natură juridică;

– poate fi folosit împotriva polițistului;

– datorită complexității disopozitivului necesită o pregătire specială.

5.33. Antrenamentul cu dispozitivele cu conducție electrică de la distanță

Planificarea, organizarea și executarea ședințelor de pregătire practică utilizând dispozitivele cu conducție electrică de la distanță impun respectarea unor norme stricte de siguranță balistică și medicală, menite să protejeze polițiștii și personalul instructorii. Spre deosebire de versiunile anterioare ale Taser 10 beneficiază de o viteză sporită de propulsie a sondelor și de o rază operativă extinsă până la maximum 13,72 metri, parametri care modifică substanțial conduita din zona de antrenament:

5.33.1. Managementul riscurilor balistice și zonele interzise

– prevenirea tragerilor accidentale în zone de risc critic – pe timpul simulărilor pe subiecți umani (scenarii de rol), se manifestă o atenție sporită pentru a evita cu desăvârșire orientarea dispozitivului spre sau lovirea zonelor anatomice interzise, cu precădere capul, gâtul, fața, ochii sau zona inghinală;

– managementul ricoșeelor din suprafețe dure – sondele sunt propulsate cu o energie cinetică superioară modelelor vechi și în cazul în care acestea ating o suprafață rigidă neabsorbantă (pereți de beton, stâlpi metalici, ținte din lemn masiv, caroseria unui autovehicul etc.), există un risc major de ricoșeu parțial sau total al corpului metalic al sondei ori de rupere a firului conductor; astfel electrozii pot fi proiectați înapoi către linia de tragere sau să continue o balistică necontrolată dincolo de limita operativă de lungime, punând în pericol integritatea fizică polițistului sau a altor participanți.

5.33.2. Echipamentul individual de protecție obligatoriu

Efectuarea tragerilor reale în poligon cu magazii de instruire activă (culoare mov cu cartușe cu manșon negru) reclamă utilizarea obligatorie a următoarelor elemente de siguranță:

– *ochelari de protecție balistică* – purtați obligatoriu de către trăgător, instructor și toți participanții aflați în perimetrul liniei de tragere, având rolul de a izola complet ochii împotriva sondelor sau a fragmentelor ricoșate;

– *costum special de protecție la înțepare* – în cazul exercițiilor de rol, unde se simulează tragerea directă pe un partener de instruire folosind muniție reală de antrenament, este imperativ ca subiectul simulat să poarte un echipament modular de protecție sporită; grosimea straturilor polimerice și textile ale acestui costum trebuie să fie strict superioară lungimii totale a vârfului metalic al sondei, garantând oprirea fizică a penetrării și eliminând riscul ca vârful electrodului să atingă pielea sau să provoace leziuni musculare profunde.

5.33.3. Protocolul muniției HALT[205]

Atunci când polițiștii optează pentru utilizarea cartușelor speciale de instruire de tip *Taser 10 Halt* (manșon de culoare albastră), regulile de echipare se modifică astfel:

– polițistul care joacă rolul agresorului va purta obligatoriu costumul dedicat cu tehnologie de prindere textilă de tip buclă (Velcro);

– sondele albastre HALT lansează un microcap de fixare textilă de tip cârlig, conceput să adere instantaneu la suprafața costumului fără a înțepa, utilizând un fir complet neconductor.

[205] Hook-and-Loop Training

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

NOTĂ. *Chiar dacă riscul de penetrare a pielii este eliminat printr-un design special, purtarea ochelarilor de protecție balistică rămâne o regulă generală neschimbată din cauza vârfului sondei și a energiei cinetice de impact la nivelul feței.*

5.34. Aspecte care trebuie evitate la folosirea dispozitivului cu conducție electrică de la distanță

Pe lângă regulile standard de utilizare a dispozitivelor cu conducție electrică de la distanță, în teren se impune respectarea unor interdicții absolute destinate prevenirii unor leziuni ireversibile sau incidente majore de siguranță. Nerespectarea acestor limitări tehnice sau balistice poate anula caracterul neletal al dispozitivului și atrage răspunderea juridică directă a polițistului. Pentru excluderea unor riscuri extreme, este interzisă:

– îndreptarea cu intenție a capacității de țintire cu laser spre ochii conducătorilor de autovehicule, aeronave în zbor etc.;

– privitul direct în capacitatea de țintire cu laser;

– privitul direct în lanterna tactică;

– expunerea repetată sau extinsă peste 15 secunde a unui subiect la incapacitare neuromusculară, deoarece poate avea un efect cumulativ de riscuri medicale și poate cauza traume severe sau chiar decesul acestuia.

NOTĂ. *Dispozitivele cu conducție electrică de la distanță pot funcționa în sistem integrat cu înregistratoarele audio-video portabile. Ele sunt cuplate printr-o aplicație wireless (protocol bluetooth), iar în cazul în care polițistul reacționează în fața unei situații riscante și accesează acest mijloc de intervenție, activează automat și capacitatea de înregistrare a camerei de corp. Mai mult, dacă în câmpul de acțiune sunt prezenți mai mulți polițiști echipați similar, dacă unul dintre aceștia acționează dispozitivul, inițiază funcția de înregistrare a tuturor înregistratoarelor portabile de pe o zonă cu o rază 35 de metri.*

NOTĂ. *Toate mijloacele neletale de intevenție expuse în acest capitol pot fi introduse în utilizarea operațională a poliției doar în urma unei analize juridice privind clasificarea echipamentului, integrarea în procedurile de folosire a forței și de raportare a incidentelor. De asemenea, este necesară definirea clară a scenariilor operative de utilizare și a situațiilor în care dispozitivul este interzis, precum și un program de instruire cu accent pe luarea deciziei de folosire, nu pe manevrare tehnică.*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, științific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XIX – INTEGRAREA TEHNOLOGIEI DE REALITATE VIRTUALĂ ÎN INSTRUIREA TACTICO-OPERATIVĂ A POLIȚIȘTILOR

Pregătirea modernă a forțelor de ordine din toată lumea a cunoscut o transformare profundă odată cu integrarea tehnologiilor de simulare imersivă în programele de instruire operativă. În mod clasic, formarea deprinderilor tactice pentru utilizarea întregii game de mijloace de intervenție se bazează exclusiv pe exerciții statice în poligon, tehnici repetitive de autoapărare în sală sau pe scenarii de rol cu instructori. Deși utile pentru formarea deprinderilor de bază, aceste metode tradiționale prezintă limitări majore în reproducerea stresului psihofizic real, a dinamicii imprevizibile din teren și a necesității luării unor decizii în fracțiuni de secundă în mediul operativ. În acest context, apariția sistemelor bazate pe realitate virtuală oferă o soluție structurală, permițând crearea unui mediu controlat de învățare accelerată pentru toate nivelurile scalei de utilizare a forței. Această metodologie avansată permite rularea unor simulări complexe fără costuri de muniție reală sau resurse consumabile și fără expunerea polițiștilor sau a instructorilor la riscuri de accidentare. Astfel de platforme pot asigura o standardizare riguroasă a instruirii, polițistul fiind supus exact acelorași variabile operaționale, fapt care permite o evaluare obiectivă, neutră și cuantificabilă a competențelor decizionale.

Funcționarea platformelor VR moderne se sprijină pe o structură hardware modulară, special configurată pentru a asigura o fidelitate înaltă a interfeței om-aparat, indiferent de nivelul de forță sau de mijlocul de coerciție simulat. Componenta optică principală este reprezentată de casca sau ochelarii de realitate virtuală, care izolează senzorial polițistul și redă un câmp vizual tridimensional complet de 360°, dublat de o acustică spațializată. Aceste caracteristici sunt fundamentale pentru antrenarea atenției periferice și pentru orientarea corectă în spații cu structuri restrictive. Coordonarea exercițiului revine instructorului prin intermediul unei tablete de control și administrare. Interfața permite modificarea în timp real a parametrilor scenariului, oferind posibilitatea de a reconfigura comportamentul subiecților simulați, de la conformare pasivă la rezistență activă ori agresiune fizică directă, de a schimba condițiile de luminozitate sau de a introduce elemente perturbatoare secundare, evaluând concomitent reacția tactică a polițistului.

Pentru acoperirea întregii game de mijloace de intervenție, interfețele hardware din realitatea virtuală sunt diversificate structural pentru a reproduce subiecți balistici sau tactici reali. În cazul tehnicilor de imobilizare fizică sau al utilizării bastoanelor tactice și al pulverizatoarelor iritant-lacrimogene, sistemele VR utilizează senzori de mișcare aplicați pe brațe sau pe dispozitive inerte pentru a calcula forța, traiectoria și precizia loviturii sau a dispersiei jetului pulverizat. Urmărirea spațială este asigurată de senzori și camere performante integrate în cască, în combinație cu sisteme de urmărire electromagnetică la nivelul replicilor tehnice, acest lucru permițând receprorilor platformei să determine poziția tridimensională a armei, orientarea cătării și unghiul de tragere raportat la țintă. Declanșatorul electronic reproduce exact cursa fizică și rezistența la apăsare a trăgaciului real, înregistrând cu precizie momentul exact al declanșării tragerii, în timp ce alimentarea se face printr-o baterie Li-ion separată, asigurând o autonomie ridicată pentru sesiuni prelungite de instruire.

1. Dinamica funcțională a simulatorului pe categorii de mijloace de intervenție

Simularea operativă validează digital întregul lanț de deprinderi tactice specifice fiecărui nivel de intervenție din dotare. În cazul utilizării forței fizice și a tehnicilor de autoapărare sau imobilizare, sistemul VR monitorizează distanța de siguranță, capacitatea de control a suspectului și poziționarea corectă în spațiu. Atunci când scenariul impune trecerea la folosirea mijloacelor contondente, precum bastonul tactic extensibil, software-ul analizează zonele de

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

impact anatomic, penalizând loviturile în ariile interzise și potențial letale, cum sunt capul sau coloana vertebrală, și validând tehnicile aplicate pe marile grupe musculare ale membrelor inferioare sau superioare. În cazul pulverizatoarelor iritant-lacrimogene, simulatorul generează un jet virtual de dispersie, luând în considerare direcția vântului simulat și distanța operativă, deprinzând polițistul cu limitările fizice și riscul de autocontaminare în spații închise.

La folosirea mijloacelor cu conducție electrică de la distanță, un model de referință software este oferit de ecosistemul Axon, care utilizează o configurație de tragere secvențială foc cu foc. Astfel, simulatorul monitorizează comportamentul de declanșare, obligând polițistul să execute cel puțin două apăsări succesive ale trăgaciului pentru a lansa virtual primele două sonde necesare închiderii circuitului electric. Ochirea implică alinierea aparatelor mecanice și proiecția punctului laser verde de zi pe zonele de țintire[206], deprinzând polițistul să evite zonele anatomice sensibile, iar evaluarea distanței solicită o estimare corectă a spațiului în mediul virtual, ținând cont de lungimea reală a firelor de conductoare. Gestionarea scenariilor complexe permite aplicarea funcției de distribuție dinamică a energiei electrice, instruind polițistul în utilizarea capacității unice de a imobiliza un subiect violent prin lansarea mai multor sonde țintite individual pentru a crea conexiuni multiple pe corpul acestuia. Pe treapta maximă a forței coercitive, cea a armamentului letal cu glonț, modulele VR simulează cu precizie reculul, reîncărcarea tactică de urgență și rezolvarea incidentelor de tragere, punând un accent deosebit pe conștientizarea mediului de dincolo de țintă pentru a preveni ricoșeurile sau rănirea accidentală a civililor (discernământul tragerii).

2. Structura procedurală a scenariilor de antrenament

Programele de pregătire prin realitate virtuală trebuie să fie structurate pe module profesionale progresive, aliniate procedurilor operative naționale de intervenție. Primul modul vizează comunicarea și comenzile verbale, unde microfonul căștii preia somațiile și indicațiile emise de polițist, evaluând claritatea și fermitatea acestora raportat la reacția suspectului. Modulul de evaluare a amenințării dezvoltă capacitatea de a detecta rapid prezența armelor ascunse și a obiectelor contondente, a indicatorilor de preatac, precum și a manifestărilor asociate fie consumului de alcool și substanțe psihotrope, fie unor tulburări comportamentale de natură psihică. În cadrul modulelor de utilizare a forței, se pune un accent deosebit pe funcția de dezescaladare, polițistul fiind deprins să folosească mijloacele de avertizare vizuală și sonoră înainte de aplicarea forței fizice sau electrice. În final, exercițiile în medii dinamice expun polițistul la factori de risc suplimentari, precum vizibilitatea redusă sau localizarea subiectului la înălțime (scări, balcoane etc.), unde căderea inertă în urma incapacitării neuromusculare ar cauza vătămări secundare grave sau decesul.

Fluxul operațional standard al unui exercițiu trebuie să urmeze o succesiune logică cursivă. Instructorul inițiază scenariul din interfața tabletei, definind contextul juridic și operativ al intervenției. Polițistul scanează vizual mediul tridimensional pentru a identifica situația operativă, analizează comportamentul suspectului și încadrează nivelul de rezistență al acestuia. În baza acestei evaluări, alege mijlocul de intervenție adecvat, optând pentru menținerea dialogului tactic, utilizarea tehnicilor fizice de obținere a controlului, extragerea bastonului extensibil, a pulverizatorului cu substanțe iritant-lacrimogene, a dispozitivului pentru incapacitare neuromusculară sau a armei cu muniție letală. Manevrele sunt executate tehnic prin intermediul interfețelor specifice, iar sistemul înregistrează automat toți parametrii tactici și balistici. Exercițiul se încheie obligatoriu cu o analiză post-scenariu, în cadrul căreia instructorul folosește datele stocate pentru a corecta erorile de tactică, de poziționare sau de procedură juridică.

[206] Acesta nu este reprezentat fizic în lumea reală, ci este un element generat exclusiv digital în mediul virtual tridimensional.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3. Sistemul de evaluare digitală post-exercițiu

La finalul fiecărei simulări pe întregul spectru de forță, platforma software generează un raport complet de performanță. Acest instrument elimină subiectivismul specific evaluărilor umane, oferind o analiză bazată pe reguli și formule matematice clare. Sistemul monitorizează și înregistrează timpul de reacție, definit ca intervalul scurs între apariția unei amenințări iminente și extragerea mijlocului de intervenție adecvat situației din tocul de purtare. De asemenea, măsoară distanța exactă de angajare, verificând dacă polițistul s-a plasat în distanța optimă de siguranță sau dacă s-a apropiat periculos de mult de un agresor înarmat cu o armă albă.

Un indicator critic evaluat pe tot parcursul simulării este momentul decizional, programul identificând dacă aplicarea forței a fost justificată legal în momentul respectiv, raportat la acțiunile și nivelul de rezistență ale suspectului. Totodată, sistemul analizează coordonatele anatomice de impact pe corpul virtual pentru a determina acuratețea plasării loviturilor sau a sondelor, aplicând penalizări dacă s-au atins zone de risc ridicat sau interzise. În cele din urmă, secvențierea acțiunilor validează dacă polițistul a respectat pașii procedurali obligatorii, monitorizând utilizarea prealabilă a somațiilor verbale și a avertismentelor (alerte luminoase și acustice) înainte de transmiterea impulsurilor electrice sau deschiderea focului letal.

Implementarea infrastructurilor VR aduce avantaje majore în optimizarea resurselor logistice și umane ale structurilor de poliție. Expunerea repetată la scenarii de înaltă fidelitate reduce efectele de tunel vizual și de excluziune auditivă generate de adrenalină, permițând polițiștilor să proceseze corect stimulii în situații de criză reală. Aceștia învață să aplice forța în mod proporțional și gradual, reducând cazurile de utilizare nejustificată a mijloacelor contondente, a forței electrice sau a celei letale. Utilizarea platformelor VR fixează deprinderi mecanice și decizionale de bază înainte de a permite manipularea dispozitivelor reale sau a armamentului cu muniție activă, reducând semnificativ riscul de incidente sau de descărcare accidentală în poligon. Din punct de vedere logistic, eliminarea consumului de muniție reală pentru antrenament, pulverizatoare consumate și ținte fizice, generează o reducere importantă a costurilor, iar în final, aceasta permite o creștere considerabilă a frecvenței exercițiilor în cadrul aceleiași sesiuni de pregătire, performanță imposibil de atins în cadrul poligoanelor sau sălilor de tactică clasice.

4. Sistemul de antrenament în realitate virtuală Axon pentru platforma Taser 10

Pentru a exemplifica o astfel de tehnologie VR, alegem să prezentăm pe scurt platforma de vârf dezvoltată de Axon pentru Taser 10. Acest sistem de instruire în realitate virtuală este o componentă integrată a ecosistemului de pregătire dedicat dispozitivelor cu conducție electrică de la distanță. Conform documentației oficiale, platforma *Axon VR Training* este concepută pentru a oferi simulări imersive bazate pe scenarii complexe, eliminând consumul de muniție reală și expunerea cursanților la riscuri fizice.

5. Componența sistemului VR

Pentru platforma Taser 10, elementul central al instruirii este dispozitivul hardware dedicat, denumit *Taser 10 VR Controller*. Acesta păstrează cu exactitate masa, dimensiunile, ergonomia și logica operațională a echipamentului de serviciu real. Conectivitatea wireless în banda de 2.4 GHz garantează transmiterea datelor de mișcare către unitatea centrală cu o latență extrem de redusă, prevenind fenomenele de desincronizare senzorială.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

6. Componente structurale ale VR Axon

Sistemul VR Axon include o structură modulară formată din:

1. ochelari/cască VR HTC Vive Focus 3 autonomă, cu senzori optici integrați care asigură urmărirea spațială din interior spre exterior și care funcționează prin protocoale Wi-Fi de mare viteză;
2. tabletă de control și administrare;
3. interfețe specifice pentru armament și Taser;
4. software de simulare și evaluare.



7. Taser 10 VR Controller

Pentru instruirea asociată Taser 10 este utilizat *Taser 10 VR Controller,* un dispozitiv particular care reproduce forma, ergonomia și logica de utilizare a armamentului real.

Datele tehnice relevante sunt:

– conectivitate wireless 2.4 GHz;
– urmărire spațială optică și inerțială integrată;
– greutate și dimensiuni similare dispozitivului real;
– trăgaci electronic binar;
– alimentare prin baterie separată Li-ion.

8. Funcționarea sistemului VR în raport cu Taser 10

Integrarea Taser 10 în Axon VR permite simularea următoarelor elemente operaționale:

– extragerea dispozitivului din tocul de purtare;
– armarea (dezasigurarea) dispozitivului;
– ochirea și selectarea țintei;
– tragere multiplă;
– declanșarea incapacitării neuromusculare;
– evaluarea distanței și poziționării;
– gestionarea scenariilor cu mai mulți subiecți.

9. Interacțiune în timp real

Sistemul VR procesează acțiunile polițistului și generează răspunsuri simulate în funcție de:

– poziția țintei;
– distanță;
– scenariu (conformare, rezistență, escaladare);
– decizia de utilizare a forței.

10. Scenarii de instruire și structură procedurală

Conform datelor oficiale *Axon VR Simulator Training*, instruirea este organizată pe module progresive.

11. Module principale

– comunicare tactică și comenzi verbale;
– evaluarea amenințării;
– utilizarea Taser în scenarii de intervenție;
– decizia de escaladare a forței[207];
– reacție în medii dinamice ostile.

[207] În cadrul platformei Axon, acest lucru se traduce prin instruirea intensivă a polițiștilor în utilizarea modului de alertă (alerta acustică electronică și lanterna stroboscopică de 1.000 de lumeni) pentru a obține conformarea psihologică a subiectului fără tragere efectivă.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

12. Procedură standard de antrenament

– inițiere în scenariul VR;
– încadrarea juridică a situației tactice;
– evaluarea nivelului de amenințare;
– selectarea mijlocului de intervenție (pulverizator de substanțe iritant-lacrimogene, baston tactic extensibil, Taser);
– simularea utilizării Taser *10 VR Controller*;
– înregistrarea rezultatelor;
– analiză post-scenariu.

13. Sistemul de evaluare

Axon VR include un modul de analiză post-exercițiu, care înregistrează:
– timpul de reacție;
– distanța de angajare a subiectului;
– timpul de angajare a țintei;
– momentul decizional;
– acuratețea utilizării;
– progresul în exerciții.

14. Indicatori utilizați pentru evaluare

Evaluarea performanței în cadrul simulărilor se realizează prin monitorizarea unui set de parametri-cheie, structurați pe următoarele direcții:
– timp până la declanșarea incapacitării neuromusculare;
– secvențierea acțiunilor;
– corectitudinea identificării țintei;
– respectarea procedurilor de escaladare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XX – UTILIZAREA ECHIPAMENTELOR DE PROTECȚIE BALISTICĂ

Protecția balistică reprezintă una dintre componentele fundamentale ale securității operative în domeniul siguranței și ordinii publice. Evoluția tipurilor de amenințări, diversificarea misiunilor și extinderea mediilor cu risc ridicat au impus găsirea unor soluții tehnice tot mai performante și integrarea lor în ansamblul tactic al intervenției polițienești. În acest context, utilizarea echipamentelor rezistente la impact cu transfer mare de energie nu mai este de mult percepută doar ca un element pasiv de apărare, ci ca un instrument strategic, care condiționează mobilitatea, eficiența și capacitatea de reacție a personalului. Acesta vizează limitarea efectelor proiectilelor, schijelor și a altor forme de violență cinetică și se concretizează într-o gamă variată: veste, plăci dure, căști, scuturi, gulere balistice, elemente de protecție pentru umeri, zona inghinală sau membre. Începând din anul 1972, clasele de protecție balistică sunt codificate la nivel internațional conform standardelor Institutului Național pentru Justiție al SUA (*National Institute of Justice*[208]) și a normelor echivalente europene, adaptate realităților operaționale: natura misiunilor, profilul suspecților, mediul de acțiune, evaluarea riscurilor etc. Intervențiile în spații închise, acțiunile și operațiunile speciale, reținerea unor persoane cu un grad ridicat de agresivitate sau neutralizarea unor suspecți înarmați impun purtarea obligatorie a echipamentului balistic corespunzător.

Instrucțiunile interne privind dotarea personalului structurilor de poliție și de jandarmerie din România, menționează că echipamentele din această categorie trebuie să fie certificate, iar utilizarea lor în teren este obligatorie, conform procedurilor operative, tipului de misiune și riscurilor prezumate. Astfel, ratingul de protecție balistică este reglementat prin norme internaționale adoptate și recunoscute național, vestele, căștile, plăcile și scuturile balistice fiind evaluate în special conform cadrului standardizat NIJ[209]:

- nivelurile HG1 și HG2 sunt certificate pentru intervenții urbane și misiuni curente;
- nivelurile RF1 și RF3 sunt autorizate pentru misiuni cu grad ridicat de risc, dar fără a fi limitate exclusiv la intervenții anti-teroriste sau de protecție a martorilor/VIP.

1. Utilizarea vestei balistice

Vesta de protecție balistică reprezintă una dintre cele mai importante componente ale echipamentului polițistului. Într-un context operațional caracterizat de incertitudine, mobilitate sporită și creșterea riscurilor asociate intervențiilor din distanță apropiată, protecția balistică devine un element indispensabil pentru siguranța polițistului și eficiența acțiunilor polițienești. Spre deosebire de domeniul militar, unde misiunile sunt dominate de conflict armat, operațiunile specifice ordinii și siguranței publice implică apropiere fizică, interacțiune directă cu suspecții, gestionarea unor incidente imprevizibile și necesitatea menținerii proporționalității și gradualității în condiții de expunere ridicată. Importanța vestei nu se reduce doar la absorbția energiei cinetice a proiectilelor. Ea influențează postura, biomecanica mișcării, distribuția greutății, eficiența tragerii, tehnicile de imobilizare și de manevrare a suspecților, tranziția armelor și modul de adăpostire după elemente care pot proteja împotriva focului de armă.

[208] Autoritate care stabilește standardele recunoscute la nivel global pentru rezistența balistică a armurilor corporale (veste, plăci) și a materialelor de blindaj.

[209] Cadrul de protecție balistică NIJ este reglementat în principal de standardul NIJ 0101.07 și mai recent de specificațiile pentru noul standard 0123.00, care clasifică echipamentele în funcție de nivelul de protecție pe care îl oferă împotriva diferitelor tipuri de amenințări (calibre și viteze ale proiectilelor). Conform acestuia, HG1 și HG2 sunt niveluri echivalente vechilor II și IIIA, iar RF1 și RF3 ale nivelurilor III și IV.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Astfel, vesta nu trebuie să fie tratată doar ca un element pasiv de protecție, ci ca un sistem integrat, care poate influența deciziile tactic-operative.

1.1. Tipuri de protecție a vestelor balistice

Protecția balistică a vestelor moderne este configurată modular în două categorii:

1. armură moale/flexibilă – confecționată din fibre aramidice, polietilenă de înaltă densitate, sau compozite hibride, asigură protecția fundamentală împotriva muniției de pistol și a fragmentelor și este adaptabilă, ergonomică și dedicată purtării curente;

2. plăci rigide – fabricate din ceramică balistică, polietilenă compozită, oțel laminat sau titan, asigură protecție împotriva proiectilelor de calibru 7,62×39 mm, 5,56 mm, 7,62×51 mm etc. și sunt introduse în portul operativ temporar, atunci când nivelul de risc justifică acest lucru.

1.2. Componente structurale ale vestei balistice

1. sistemul de purtare:
a. husa exterioară;
b. benzi elastice reglabile pentru fixarea vestei pe corp;
c. mâner de extracție ranforsat pe spatele vestei;
2. elemente de protectie balistică:
a. panouri fexibile de protecție balistică plasate în interiorul husei exterioare (față/spate, uneori/laterale);
b. plăci rigide de protecție balistică plasate în buzunare speciale (față/spate);
3. componente auxiliare:
a. inserții anti-traumă;
b. sistem de prindere pe suprafața vestei pentru atașarea echipamentului secundar (tocuri de pistol, buzunare pentru încărcătoare, stație radio etc.);
c. elemente de extensie detașabile (guler de protecție pentru gât, protecție pentru umeri, protecție inghinală).

1.3. Considerații ergonomice și biomecanice

Vesta de protecție balistică modifică în mod substanțial biomecanica polițistului care o poartă. Distribuția greutății pe trunchi schimbă centrul de masă, iar plăcile rigide limitează flexia sau rotația toracelui și produce compresie asupra plămânilor. Aceste aspecte reduc mobilitatea operativă a polițistului echipat cu vestă de protecție balistică, respectiv:

– flexia spre înainte (esențială în tehnicile de imobilizare și de manevrare tactică a suspecților în poziții joase);
– ridicarea brațelor peste nivelul umerilor;
– rotația laterală în timpul tragerii din spatele unor elemente de acoperire.

NOTĂ. *Astfel de limitări acționale trebuie integrate în pregătirea inițială și continuă a polițiștilor din structurile operative.*

1.4. Respirația și controlul trunchiului

Placa centrală a vestei balistice afectează expansiunea toracică, ceea ce poate genera:
– oboseală crescută;
– respirație superficială;
– tensiune în zona lombară.

1.5. Limitele operaționale ale utilizării vestei balistice

Nicio vestă nu asigură protecție totală, iar înțelegerea limitelor acestui echipament de către polițiști este esențială pentru ajustarea tacticilor operative. Aceste delimitări sunt date de:
– protecția incompletă la marginile vestei;
– incapacitatea de a proteja zonele neacoperite (gât, axile, membre);
– puterea șocului mecanic contondent;
– reducerea capacității respiratorii, a mișcărilor de flexie sau rotație a trunchiului, precum și a mobilității generale;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– interferență fizică cu placa toracică în pozițiile de tragere și în mișcările de manevrare tactică a subiecților sau de luptă corp la corp.

NOTĂ. *De aceea, în multe tehnici de tragere și de mișcare tactică este necesar ca polițiștii să folosească respirația diafragmatică, care minimizează presiunea toracică.*

1.6. Poziții operative cu vesta de protecție balistică

Poziția corectă a polițistului trebuie să fie neutră sau ușor pregătită pentru luptă, cu spațiul popliteu ușor îndoit, trunchiul centrat permanent pe direcția de pericol și vesta bine ajustată, ceea ce asigură:

– protecție maximă a organelor vitale;
– reacție rapidă;
– stabilitate în contact fizic;
– minimizarea unghiurilor vulnerabile;
– eficiență în utilizarea armamentului și a mijloacelor din dotare.

1.6.1. Poziția statică cu vesta de protecție balistică

Polițistul trebuie să aleagă pozițiile pentru acțiunile specifice într-un mod rațional-operativ, în funcție de context (distanță, amenințare, acoperiri disponibile etc.). Astfel, polițistul trebuie să își formeze deprinderea tactică de a plasa permanent placa de protecție între pericol și centrul vital al corpului. Astfel, el va adopta permanent o postură frontală, cu trunchiul perpendicular pe amenințare, pentru a maximiza acoperirea plăcii rigide de protecție.

1.6.2. Poziții dinamice cu vesta de protecție balistică

În mișcare, vestele rigide influențează echilibrul corpului, stabilitatea platformei fizice de tragere și controlul respirației. Și în acest context, mișcările trebuie efectuate cu trunchiul orientat cât mai mult spre amenințare, pentru a menține integrală capacitatea de protecție a plăcii dure.

1.6.3. Poziții operative cu vesta de protecție balistică în spatele unei adăpostiri

Adăpostirea după diverse structuri constructive sau elemente naturale solide din câmpul de acțiune devine inutilă dacă polițistul scoate, din reflex, placa de protecție în lateral sau alte elemente ale corpului. Pentru a evita acest aspect, el trebuie să facă câteva adaptări tactice:

– sprijin pe genunchiul din exterior (piciorul mâinii dominante), cu talpa piciorului din interior pe sol, formând un unghi stabil pentru ochire;
– rotație din șold, nu din trunchi;
– ieșire minimală cap-ochi-armă;

Această poziție limitează aplecarea laterală, reduce silueta expusă, menține placa balistică perpendicular pe amenințare și protejează coapsa și artera femurală a piciorului înaintat.

1.6.4. Poziții operative cu vesta de protecție balistică în autovehicule[210]

În vehicul, vesta modifică modul în care se stă în scaun (din cauza vestei, polițistul este mai în față), extrage arma, rotește trunchiul și gestionează centura de siguranță. Pozițiile recomandate în acest caz sunt:

1.6.4.1. Poziția de conducere tactică

Polițistul este poziționat cu trunchiul ușor înclinat spre înainte, fără ca placa frontală să preseze pe volan. Vesta nu trebuie să împiedice rotația trunchiului sau accesul la arme sau alte mijloace din dotare; zona inferioară a spatelui rămâne lipită de scaun pentru a distribui greutatea corpului.

[210] Conform unor analize și sinteze utilizate în literatura de pregătire tactică din întreaga lume, o proporție semnificativă (50-60%) a incidentelor armate care implică polițiști are loc în interiorul sau în imediata proximitate a autovehiculelor de serviciu sau a celor suspecte.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.6.4.2. Poziția „*gata de reacție*”

Este folosită când polițistul anticipează un risc ridicat, care presupune orientarea frontală spre parbriz sau transversal-laterală spre geamul portierei, în funcție de direcția de pericol; genunchii sunt ușor deschiși pentru ieșire rapidă din vehicul, mâna dominantă rămâne liberă pentru a accesa rapid arma sau alte mijloace din dotare, mâna de suport pe volan sau gata pentru a manipula diferite elemente (centura de siguranță, mecanismul de deblocare și deschidere a portierei etc.).

1.6.4.3. Poziția de adăpostire în autovehicul

Este folosită atunci când polițistul rămâne în vehicul sub foc potențial; acesta orientează trunchiul frontal spre amenințare și retrage capul și mâinile după stâlpul adiacent al autovehiculului, maximizând unghiul de protecție oferit în mod combinat de vesta de protecție balistică, montantul caroseriei și portieră.

1.6.4.4. Poziția de ieșire tactică din autovehicul

Polițistul pivotează trunchiul astfel încât placa frontală să fie orientată spre amenințare și păstrează contact cu stâlpul ușii ca punct de sprijin; ieșirea se face cu vesta în față, perpendicular pe direcția de amenințare, nu lateral sau cu spatele.

1.6.5. Poziții operative cu vesta de protecție balistică utilizând autovehiculul ca element de adăpostire

În afara autovehiculului, polițistul iese într-un mediu deschis, mult mai puțin previzibil decât compartimentul oferit de mașină. Lipsa unei bariere fizice îl obligă să își gestioneze singur expunerea, să își optimizeze poziționarea corpului astfel încât să ofere o țintă cât mai mică și să exploateze la maximum protecția oferită de vesta de protecție balistică și de autovehicul.

1.6.5.1. Poziția de adăpostire după autovehicul

Constă în poziții joase (*ghemuit, genunchi-jos, genunchi-înalt*), capul expus minimal, vesta orientată frontal, perpendicular pe linia amenințării; polițistul se deplasează doar atât cât să observe și să deschidă focul dacă este cazul, apoi revine rapid după elementul structural de siguranță.

1.6.5.2. Poziția frontală de angajare

Este poziția clasică de tragere cu două mâini, în stând liber cu picioarele la lățimea umerilor și greutatea distribuită echilibrat.

1.7. Zone și elemente ale autovehiculelor care pot asigura protecție balistică

Componentele unui autovehicul prezintă grade variate de rezistență la loviturile armelor de foc și pot fi utilizate ca puncte de acoperire tactică și de adăpostire temporară. Le redăm aici, structurate după nivelul de protecție balistică pe care îl oferă:

1.7.1. Zone cu nivel redus de protecție

Aceste zone oferă posibilități relative de ascundere, dar fără protecție reală:

– *geamurile laterale:* se fragmentează instantaneu la impact, fiind incapabile să rețină proiectilele de pistol sau să asigure adăpostirea polițiștilor;

– *parbrizul:* structura stratificată opune o rezistență inițială mai bună și deviază ușor unghiul proiectilelor, însă este perforat rapid de muniția de pistol;

– *luneta:* sticla securizată se pulverizează la primul șoc, generând modificări minore de traiectorie a proiectilelor;

– *caroseria superioară (plafon, stâlpi, zona mediană a portierelor*): tabla metalică subțire este străpunsă ușor de armamentul cu glonț, având doar un potențial redus de ricoșeu.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.7.2. Zone cu nivel mediu de protecție

Aceste zone reduc penetrarea gloanțelor sau le deviază, dar nu oferă protecție garantată împotriva muniției puternice de pistol sau de pușcă. Ele sunt:

– *stâlpii laterali de susținere*: structura din oțel ranforsat cu densitate ridicată interceptează eficient sau deviază majoritatea proiectilelor de pistol;

– *zona inferioară a portierei:* rigiditatea structurală superioară și prezența mecanismelor interne (macara electrică, bare de impact lateral) diminuează energia cinetică a proiectilelor de calibre mici;

– *aripile vehiculului (exclusiv în unghiuri oblice):* caroseria din tablă subțire oferă o protecție limitată, capabilă să modifice parțial unghiul de incidență[211], doar în cazul impactului tangential al proiectilelor;

– *compartimentul portbagajului (condiționat de încărcătură):* habitaclul structural din oțel și volumul interior devin o barieră medie doar prin interpunerea unor obstacole dense (roată de rezervă, bagaje, echipamente grele).

1.7.3. Zone cu nivel superior de protecție

În funcție de elementele autovehiculului utilizate pentru adăpost, aceste zone oferă protecție parțială sau totală împotriva muniției de pistol sau pușcă și pot fi folosite în mod real de către polițiști în tacticile specifice:

– *blocul motor:* din fontă sau aliaje grele de aluminiu, reprezintă singura zonă capabilă să stopeze ori să devieze majoritatea calibrelor de pistol și pușcă;

– *sectorul inferior al compartimentului motor:* ansamblul elementelor structurale grele (cadrul punții, brațele suspensiei și componentele inferioare ale transmisiei) oferă o protecție balistică parțială împotriva muniției de pistol, însă prezintă o vulnerabilitate structurală ridicată la calibrele de asal;

– *ansamblul roții (disc de frână, butuc, fuzetă):* componentele metalice de înaltă densitate pot opri sau schimba traiectoria proiectilelor cu energie cinetică medie;

– *janta autovehiculului:* variantele din oțel ștanțat sau din aliaj ușor de înaltă densitate oferă o protecție balistică relativă, fiind capabile să rețină ori să devieze eficient proiectilele de pistol, dar prezentând o rezistență minimă la calibrele de asalt;

– *elementele structurale ale șasiului (lonjeroane și praguri):* profilele metalice ranforsate de la baza vehiculului creează o linie defensivă joasă, eficientă pentru utilizarea acoperirii în poziția culcat sub foc activ.

1.8. Adăpostire optimizată folosind ansamblul structural al autovehiculului

Se realizează prin combinarea diferitelor elemente ale autovehiculului pentru adăpostire. Cele mai folosite astfel de configurații sunt:

– *pentru acoperire frontală:* postură compactă în spatele blocului motor și al stâlpului anterior, poziție în care masivitatea elementelor mecanice preia impactul principal;

– *pentru acoperire laterală:* poziție joasă în spatele ansamblului roții și al stâlpului central sau posterior, utilizând ca protecție densitatea elementelor de suspensie și a stâlpilor structurali ai habitaclului;

– *pentru acoperire joasă:* utilizarea axei roților prin plasarea în spatele jantei, discului de frână și butucului, elemente metalice dure capabile să intercepteze proiectilele venite la nivelul solului;

– *pentru acoperire în poziție culcat:* adăpostirea la nivelul solului de-a lungul structurii portante a mașinii (lonjeroane și praguri), profilul metalic jos oferind protecție împotriva focului activ direct sau a ricoșeurilor secundare.

Toate configurațiile enumerate includ vesta de protecție balistică personală ca ultimă barieră de siguranță.

[211] Eficiența defensivă a caroseriei depinde direct de unghiul de incidență al proiectilului.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.9. Vesta de protecție balistică în timpul tragerii cu armamentul de serviciu

Tragerea cu armamentul din dotare în timp ce polițistul poartă vestă de protecție balistică presupune adaptări clare de postură, priză și control al recului. Echipamentul de protecție influențează mobilitatea trunchiului, poziția armei și câmpul vizual, putând afecta precizia și viteza de reacție. Astfel, sunt necesare mici ajustări ale unor elemente tehnice și biomecanice ale tragerii, pentru a menține eficiența, siguranța și controlul armei în condiții operative reale.

1.10. Ajustarea elementelor de tragere

Atunci când polițistul face uz de armă fiind echipat cu vesta de protecție balistică, greutatea ei și placa rigidă pot afecta poziția corporală, recul și stabilitatea armei. Pentru a controla aceste efecte și pentru a asigura compatibilitatea mecanică cu echipamentul de protecție, este necesar ca el să ajusteze unele elemente ale tragerii:

– verticalizează accentuat toate elementele motrice implicate în tragere;

– ridică umerii minimal pentru a evita interferența cu placa rigidă și pentru a resimți mai puțin greutatea vestei în brațe;

– plasează arma central în axul de înălțime al corpului (nu în lateral), pentru a alinia masa suplimentară cu centrul de greutate și pentru a asigura un control superior al recului;

– evită lovirea plăcii de protecție cu arma;

– folosește încheieturile mâinilor pentru ajustarea fină a mișcărilor necesare;

– în cazul tragerii cu o armă cu țeavă lungă (arma principală), punctul de contact stabil al acesteia cu obrazul polițistului (sprijin facial) trebuie plasat pe cască/ochelari, dacă există interferență cu vesta de protecție balistică.

1.11. Tragerea în mișcare cu vesta de protecție balistică

În timpul deplasării tactice, polițistul orientează permanent trunchiul pe direcția de pericol, chiar dacă picioarele se deplasează pe o direcție laterală (astfel vesta devine scut direcțional).

1.12. Tragerea din poziții joase cu vesta de protecție balistică

În acest caz placa nu acoperă perfect zona inferioară iar pozițiile *ghemuit* și *„genunchi-jos”* trebuie adaptate astfel încât placa de protecție să rămână permanent între amenințare și zona vitală a corpului.

1.13. Reîncărcarea armei cu vesta de protecție balistică

Reprezintă o procedură esențială în menținerea capacității de reacție cu foc în situații operative. Prezența echipamentului de protecție influențează poziția corpului, accesul la port-încărcătoare și finețea mișcărilor, impunând astfel unele adaptări tehnice și ergonomice. Tehnicile de reîncărcare a armei au fost prezentate în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* – Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024).

1.13.1. Reîncărcarea tactică cu vesta de protecție balistică

Se execută doar atunci când amenințarea este redusă, există acoperire și polițistul poate păstra muniția. Reîncărcarea tactică este realizată astfel:

– polițistul menține arma orientată spre amenințare;

– scoate încărcătorul de rezervă din poziția accesibilă de pe ținută;

– extrage încărcătorul din mânerul pistolului și introduce rapid încărcătorul plin;

– relochează încărcătorul scos din armă în port-încărcătorul de pe ținută;

– verifică rapid vizual starea armei și continuă acțiunile necesare pe direcția de amenințare.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.13.2. Reîncărcarea de urgență cu vesta de protecție balistică

Se execută când arma rămâne fără muniție. Reîncărcarea este realizată astfel:

– polițistul retrage arma aproape de corp la nivelul ochilor, eliberând în același timp încărcătorul gol;

– simultan, cu mâna de suport extrage încărcătorul de rezervă din poziția accesibilă de pe ținută;

– introduce rapid încărcătorul plin în locașul din mânerul pistolului și eliberează manșonul pentru a introduce glonț în camera cartușului;

– verifică rapid vizual starea armei și revine pe direcția de amenințare.

NOTĂ. *Manevra necesită dexteritate suplimentară, pentru a evita ca încărcătorul să se lovească de marginea plăcii de protecție și se execută fără a modifica excesiv postura de tragere.*

1.14. Tranziția între arme

Tranziția reprezintă transferul rapid între cele două platforme de tragere cu care este dotat personalul MAI. Manevra se declanșează în mod tactic, atunci când polițistul trece de la un mediu deschis la unul interior sau configurația spațiului devine restrictivă. Totodată, protocolul se activează dacă este necesară menținerea unei linii de tragere cu o singură mână. În mod critic, transferul se execută de urgență atunci când arma suferă un blocaj mecanic sever (incident de tragere) sau rămâne complet fără muniție în timpul unui angajament balistic la distanță scurtă. Un caz aparte poate fi reprezentat de pierderea uneia dintre arme. În locul remedierii pe loc a unui incident de tragere, abandonarea temporară a acesteia este obligatory, trecerea rapidă la cealaltă armă din dotare constituind cea mai eficientă metodă de menținere a capacității de ripostă.

1.14.1. Tehnica de tranziție de la pistol la armă de foc lungă (armă secundară/ principală)

Polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– asigură și introduce rapid pistolul în tocul de purtare;

– prinde arma cu țeavă lungă și o aduce pe direcția de amenințare, dezasigură și angajează amenințarea;

– menține trunchiul, respectiv placa de protecție, permanent orientate spre amenințare.

1.14.2. Tehnica de tranziție de la armă de foc lungă la pistol (armă principală/ secundară)

Polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– asigură și coboară arma în hamul de prindere;

– extrage pistolul cu o mișcare în diagonală, evitând coliziunea cu placa și o aduce pe direcția de angajare a amenințării;

– menține trunchiul, respectiv placa de protecție, permanent orientată spre amenințare.

NOTĂ TACTICĂ. *Placa frontală limitează rotația trunchiului și de aceea tranzițiile trebuie instruite în mod adaptat, nu identic cu cazul în care polițiștii nu poartă vestă de protecție.*

ATENȚIE!



În ambele tehnici de tranziție, manevrele și revenirea în postura de angajare a amenințării trebuie să fie efectuate sub 3 secunde (2 secunde optimal)!

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.15. Remedierea incidentelor de tragere

Vesta/placa frontală influențează și limitează viteza mișcărilor circulare, rotația trunchiului și spațiul pentru manevrarea rapidă a armei. De aceea, mișcările pentru remedierea unui incident de tragere trebuie să fie:

- executate cât mai compact;
- efectuate centrat pe axa verticală a corpului (mijlocul pieptului);
- antrenate până la automatizare.

Remedierea incidentelor de tragere se execută conform regulilor prezentate în lucrarea *„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”* – Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024.

1.16. Aspecte de evitat

În timpul mișcărilor tactice și de manevrare a armamentului sau a mijloacelor din dotare polițistul evită expunerea laterală sau înclinarea excesivă a trunchiului spre înainte, deoarece acest lucru poate afecta diferite elemente tactice, biomecanice și de siguranță.

1.16.1. Expunerea laterală a vestei balistice

Atunci când polițistul deschide unghiul în flanc, panourile vestelor balistice standard nu mai oferă protecție continuă, creând o fereastră letală. Zonele vulnerabilizate astfel sunt:

- spațiul intercostal;
- zona axilară;
- flancurile abdominale;
- organele laterale (ficat, splină, rinichi).

1.16.1.1. Situații care cresc expunerea laterală a vestei balistice

Expunerea laterală apare frecvent la mișcări de:

- aplecare înainte;
- deplasare laterală;
- rotire pentru angajarea unei ținte;
- extragerea sau reintroducerea armei din/în toc;
- acoperirea acțiunilor polițiștilor din echipă;
- intrarea în unghiuri strânse.

1.16.1.2. Consecințe tactice

- compromiterea integrității polițistului, chiar dacă poartă vesta de protecție balistică;
- scăderea rapidă a performanței de luptă;
- pierderea mobilității și a capacității de reacție.
- risc de incapacitate imediată în cazul unei lovituri sub braț.

1.16.1.3. Riscuri

Un proiectil venit din lateral poate provoca:

- penetrare directă a toracelui, afectarea plămânului și a pleurei;
- hemoragie masivă cu risc vital în minute, prin lezarea vaselor intercostale, axilare sau intratoracice (aorta, vena cavă);
- colaps respirator prin perforație pulmonară (pneumotorax);
- afectarea organelor majore (ficat, splină, rinichi).

1.16.2. Expunerea crescută a zonei suprasternale

Când trunchiul este proiectat înainte exagerat, vesta/placa balistică nu mai acoperă optim zonele vitale și pot avea loc următoarele consecințe:

- partea superioară a toracelui și zona gâtului devin mai expuse;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– linia orizontală dintre vestă/placă și corp se deschide, expunând baza gâtului și fosa jugulară la proiectile, obiecte tăietor-înțepătoare sau contondente;
– linia laterală dintre vestă/placă și corp se desface, creând unghiuri vulnerabile la proiectile, cuțite sau obiecte contondente;
– poziția aplecată poate scoate abdomenul inferior în afara zonei de protecție.

Dintre zonele enumerate, cea mai periculoasă în cazul unei lovituri este fosa jugulară, poziționată intraclavicular, pe linia mediană a corpului. De asemenea, mai pot avea loc următoarele efecte:

1.16.2.1. Pierderea stabilității și a mobilității

Trunchiul aplecat excesiv înainte deplasează centrul de greutate, ceea ce duce la:
– stabilitate scăzută, polițistul devenind ușor de împins, dezechilibrat sau proiectat la sol;
– mobilitate redusă, reacțiile, pivotările și schimbarea direcției devenind mai lente:
– scăderea randamentului de folosire a forței în tehnici de contact corp la corp (prinderi, împingeri, control de subiect etc.).

1.16.2.2. Limitarea accesului la armamentul de serviciu și mijloacele din dotare

– accesul la pistol, pulverizator, baston sau cătușe devine mai lent;
– polițistul se poate împiedica de propriul echipament;
– oferă suspectului oportunități să apuce sau să controleze vesta ori mijloacele din dotare.

1.16.2.3. Limitarea câmpului vizual și a reactivității

– reduce câmpul vizual periferic;
– îngreunează observarea mediului și identificarea amenințărilor multiple;
– induce reflexe defensive întârziate.

1.16.2.4. Scăderea eficienței respiratorii

O poziție prea mult aplecată, comprimă diafragma, cutia toracică și musculatura intercostală a polițistului, ceea ce are ca rezultat îngreunarea respirației și apariția mai rapidă a oboselii.

1.16.2.5. Riscuri

Un glonț care lovește incizura jugulară poate produce incapacitate imediată și risc vital major. Acesta afectează grav structurile critice ale zonei (trahee, esofag, carotide, vârful plămânilor etc.) sau poate pătrunde posterior spre coloana cervicală, și are ca rezultat:
– compromiterea rapidă a căilor aeriene;
– hemoragie masivă externă și internă;
– colaps pulmonar;
– fracturi vertebrale și leziuni medulare.

De asemenea, poziția excesiv aplecată a corpului spre înainte poate modifica traiectoria proiectilului spre regiunea centrală internă a toracelui, producând mari distrugeri cavitare.

1.16.2.6. Recomandări pentru reducerea riscurilor

Elementele principale care reduc semnificativ vulnerabilitatrea polițistului sunt:
– ajusatea corectă a vestei pe corp;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– menținere continuă a vestei balistice centrat frontal pe direcția de amenințare;
– evitarea permanentă a expunerilor inutile a flancurilor;
– utilizarea panourilor balistice laterale flexible, atunci când misiunea o permite;
– instruire dedicată pentru mișcare cu vesta de protecție balistică.

1.17. Integrarea procedurală a utilizării vestei balistice

În orice intervenție în care poartă vesta de protecție balistică, polițistul trebuie să integreze într-un flux continuu următoarele elemente:
– poziție corectă cu vesta de protecție;
– tragere adaptată la funcția de protecție a vestei balistice;
– reîncărcare tactică sau de urgență eficientă;
– tranziție rapidă între arma principală și cea secundară sau invers;
– remedierea rapidă a incidentelor de tragere;
– repoziționare tactică eficientă în spatele acoperirilor din teren;
– menținerea permanentă a plăcii între amenințare și zona central-vitală a corpului;
– crește eficiența în misiuni cu risc crescut (intrare în spații, percheziții la domiciliu, capturarea suspecților violenți, escortarea deținuților periculoși etc.).

1.18. Avantajele utilizării vestei balistice

Portul vestei balistice în misiune are următoarele avantaje:
– crește nivelul de supraviețuire operațională a polițiștilor în incidente cu arme de foc;
– diminuează riscul rănilor penetrante la nivelul toracelui cu obiecte tăietor-înțepătoare sau alte instrumente perforante;
– asigură protecție împotriva traumatismelor secundare la nivelul toracelui provocate de energia de impact (traumatisme costale, leziuni ale organelor interne etc.);
– poate funcționa ca o zonă suplimentară de amortizare în situația unei coliziuni auto în timpul urmăririlor cu autovehiculul;
– consolidează securitatea psihologică și performanța tactică a polițiștilor;
– unele modele pot reprezenta o platformă modulară pentru echipamente, prin configurarea individualizată a unor sisteme de atașare port-utilități (încărcătoare pentru arme letale sau neletale, stație radio, înregistratoare audio-video portabile, dispozitive de iluminare sau marcaj, truse medicale etc.);
– crește gradul de vizibilitate și de identificare a polițiștilor, reducând riscul de confuzie între forțele de ordine și suspecți, mai ales în misiuni în care cooperează mai multe structuri și există în perimetrul de acțiune personal în ținută civilă.

1.19. Dezavantajele utilizării vestei balistice

– impact biomecanic și fiziologic semnificativ, generat de încărcătura suplimentară pe coloană și articulațiile centurii scapulare (2-8 kg), ceea ce favorizează apariția lombalgiilor, contracturilor și a oboselii cronice;
– reduce mobilitatea trunchiului, afectând capacitatea polițistului de a executa mișcări complexe: rotații rapide, blocaje, luptă corp la corp, înaintare în spații înguste etc.;
– disconfort termic și risc fiziologic în medii climatice extreme (supraîncălzire, epuizare termică etc.).
– în sezonul rece anumite pachete balistice pierd temporar o parte din flexibilitate și devin mai rigide, îngreunând acțiunile operative;
– limitează mișcările tactice desfășurate în spații restrânse (vehicule, lifturi, holuri și scări înguste etc.);
– poate interfera cu extragerea armei, accesarea altor mijloace din dotare sau manevrele de aplicare a cătușelor;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– prezintă vulnerabilități balistice inerente (gât, lateralele trunchiului, regiunea pelvină);

– muniția de mare putere, perforantă sau trasă de la distanță redusă poate depăși nivelul de protecție al vestei;

– energia cinetică transmisă prin stopul balistic poate provoca fracturi costale sau contuzii pulmonare.

1.20. Aspecte medicale

Un glonț oprit de vesta de protecție balistică poate produce răni serioase, chiar dacă nu pătrunde dincolo de stratul protector. În cazul armurii flexibile certificată pentru nivelul HG2 NIJ[212], energia cinetică a proiectilului de pistol este transferată direct către corp, determinând o deformare accentuată spre interior a materialului. Acest transfer violent de forță mecanică comprimă violent țesuturile și structurile osoase, putând produce polițistului următoarele traume contondente:

– durere intensă și șoc traumatic;
– echimoze pe suprafețe extinse;
– abraziuni sau rupturi ale pielii;
– fracturi costale;
– contuzii pulmonare;
– contuzii cardiace;
– în cazuri grave, leziuni ale splinei, ficatului sau rinichilor;
– incapacitate temporară de luptă.

În cazul plăcilor rigide ceramice sau compozite certificate pentru nivelul RF1 NIJ[213], proiectilele de pușcă sunt fragmentate sau oprite complet, iar efectul asupra corpului este mai redus decât la armura flexibilă, deoarece forța mecanică este distribuită pe o suprafață mai mare și placa se fracturează controlat pentru a absorbi energia. Cu toate acestea, o lovitură poate produce polițistului:

– echimoze severe;
– fisuri sau fracturi costale;
– fracturi sternale;
– contuzii pulmonare;
– dificultăți respiratorii temporare;
– incapacitate temporară de luptă.

În opinia noastră, în acest caz nu vorbim despre un simplu echipament de protecție, ci de un element determinant al întregii concepții operative. În medii cu risc ridicat, percepția siguranței individuale reduce stresul anticipativ, ceea ce conduce la o mai bună decizie operațională, la menținerea controlului cognitiv și la reziliența echipei în situații de criză. Vesta de protecție balistică influențează modul în care polițistul se mișcă, se poziționează sau trage, în care comunică și rezistă presiunilor din timpul misiunilor. Pentru toate structurile care activează în teren, utilizarea corectă a acestei dotări poate marca diferența între o intervenție controlată și un eșec operațional. Astfel, pregătirea inițială și continuă ar trebui să includă nu doar acomodarea cu vesta, ci și adaptarea tuturor procedurilor operative la prezența ei. Toate pozițiile și deprinderile profesionale, rezolvarea incidentelor și integrarea în portul curent trebuie însușite în mod sistematic, până la automatizare, pentru a putea asigura polițistului eficiență și protecție în câmpul de acțiune.

[212] Pistoale de mare putere, cum ar fi în calibrul 9×19mm Parabellum sau .44 Magnum.
[213] Puști standard în calibrele 7.62×39 mm de AK-47 ori **7**.62×51mm NATO cu miez de plumb.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2. Utilizarea scutului de protecție balistică

Scutul balistic reprezintă echipamentul din dotarea forțelor de ordine și siguranță publică utilizat pentru asigurarea protecției împotriva proiectilelor armelor de foc. Acest mijloc constituie un adăpost mobil eficient, dar care necesită formarea unor deprinderi practice particulare privind operarea lui, aspect pe care îl considerăm ca fiind obligatoriu pentru întregul personal din structurile operative curente[214], nefiind de acord cu ipoteza că asemenea cunoștințe ar fi specifice exclusiv forțelor de intervenție specială. Manevrarea acestuia reclamă o abordare profesională, coordonată și adaptată a situației din teren, având ca priorități fundamentale siguranța polițiștilor și eficiența acțiunii.

Diferitele tipuri de scuturi balistice sunt clasificate în funcție de materialele de fabricație, nivelul de protecție asigurat, geometria structurală și greutate. În ceea ce privește compoziția tehnologică, panourile pot fi confecționate din țesături aramidice (*Kevlar, Twaron, Technora*), polietilenă de înaltă densitate stratificată (*Spectra, Dyneema*), oțel balistic, titan sau aliaje conexe, laminate complexe și ceramici de sinteză pentru fața de impact (oxid de aluminiu, carbură de siliciu sau carbură de bor). De regulă, scuturile antiglonț moderne sunt compozite structurale ce pot fi configurate ergonomic și prevăzute cu fante optice de vizualizare. Echipamentele de acest tip pot integra module electronice auxiliare, sisteme avansate de iluminare, dispozitive de dezorientare vizuală ori sisteme integrate de control, cu condiția ca masa totală să rămână compatibilă cu mobilitatea operatorului în perimetrul de acțiune.

Scuturile cu un grad mare de rezistență, încadrate conform standardului NIJ 0123.00 în nivelurile de performanță RF1 sau RF3[215], prezintă o greutate ridicată și sunt destinate misiunilor cu risc ridicat. Aceste platforme sunt prevăzute cu sisteme tactice de suspensie, hamuri de purtare ori șasiuri cu capacități de rulare pe sol, fiind operate cu precădere în formații de asalt extinse, dar și în mod individual, în funcție de dinamica amenințării și de procedurile interne ale unității de poliție. Din punct de vedere logistic, dotarea generalizată a structurilor MAI cu aceste mijloace de protecție reprezintă o cerință operativă imperativă, considerentele financiare neputând prevala în fața standardelor de protejare a vieții. Costul echipamentului nu trebuie să afecteze disponibilitatea sa, având în vedere siguranța polițiștilor.

În acest capitol este analizată, în mod succint, utilizarea platformei standard de scut balistic individual, concepută pentru a asigura protecție împotriva proiectilelor de pistol în calibrele 9 mm Luger, .357 Magnum și .44 Magnum. Acest echipament nu oferă însă siguranță în fața armamentului cu țeavă lungă (carabine sau puști de asalt), context în care polițiștii au obligația tactică de a exploata permanent și obstacolele solide din mediul înconjurător. Această conduită defensivă trebuie să reprezinte o cerință operativă fundamentală în pregătirea de bază a polițiștilor. Conform standardului de performanță NIJ 0123.00, aceste mijloace tactice asigură nivelul de protecție HG2[216], având dimensiuni medii de aproximativ 55x70 cm și o masă

[214] https://www.police1.com/police-products/tactical/ballistic-shields/iacp-2025-why-ballistic-shields-should-be-standard-tools-for-patrol-officers, sursă online accesată la data de 08.05.2026.

[215] Nivelul de protecție RF1 NIJ este conceput pentru a opri gloanțele de arme lungi obișnuite (FMJ 015 – *Full Metal Jacket*). Acest nivel acoperă o gamă largă de calibre standard utilizate în puștile de luptă și carabinele de tip AR-15 și AK-47. Calibrele specifice pe care un echipament certificat RF1 trebuie să le oprească sunt 7.62x51mm NATO M80 Ball, 7.62x39mm MSC Ball Ammunition, 5.56x45mm M193. NIJ RF3 este cel mai înalt nivel de protecție balistică standardizat de Institutul Național de Justiție al SUA. Acest nivel este conceput specific pentru a opri gloanțele perforante (AP – Armor Piercing) de arme cu țeavă lungă, care au un miez de oțel sau tungsten întărit, special conceput pentru a penetra materialele dure.

[216] Nivelul HG2 NIJ este considerat cel mai înalt nivel de protecție pentru armura moale (*soft armor*) și este conceput pentru a face față celor mai comune amenințări de pistol și pistol-mitralieră de mare viteză. Este ideal pentru polițiști atunci când au nevoie de protecție maximă împotriva amenințărilor de arme cu calibre mici, menținând în același timp un nivel relativ ridicat de confort și capacitate de disimulare. Calibrele pe care acest nivel de protecție le poate opri sunt 9mm, .40 S&W, .357 Magnum, .38 Special, .357 SIG și majoritatea cartușelor de calibrul 12.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

cuprinsă între 5 și 10 kg. Ele pot fi prevăzute cu decupaje ergonomice pentru observare și ochire sau cu fantă optică (vizor)[217]. Avantajul acestei categorii de scuturi constă în asigurarea unei mobilități optime în perimetrul de operare, permițând utilizarea eficientă a capacității de ripostă cu arma de foc scurtă.

2.1. Rolurile tactice ale scutului balistic

Fundamental, în perimetrul de operare, acest dispozitiv îndeplinește următoarele roluri tactice:

– *asigurarea protecției balistice frontale* – oprirea, fragmentarea sau devierea dinamică a proiectilelor armelor de foc, a obiectelor contondente ori a elementelor de atac improvizate;

– *suport în avansare* – facilitarea unei înaintări controlate și sigure a binomului tactic spre zonele nesecurizate, prin menținerea unei bariere mobile de protecție;

– *stabilizarea perimetrului de contact* – crearea unui baraj defensiv fix pe timpul interacțiunilor sau al negocierilor cu suspecți baricadați, descurajând acțiunile ofensive spontane;

– *platformă mobilă de extracție* – asigurarea unui paravan de protecție balistică pe timpul executării misiunilor de evacuare a persoanelor civile ori de salvare a polițiștilor răniți;

– *suport operativ în asalt* – element de sprijin utilizat de echipele de intervenție pentru pătrunderea în forță, izolarea amenințărilor și securizarea incintelor.

2.2. Componentele structurale ale scutului balistic

Scutul de protecție balistică se compune din următoarele elemente tehnice și ansambluri constructive:

– panou balistic;
– muchie superioară;
– muchie inferioară;
– margini laterale cu borduri de ranforsare;
– decupaj structural ergonomizat;
– vizor balistic;
– mâner principal sau dublu-mâner;
– barete de fixare a antebrațului;
– ham de purtare;
– sistem integrat de iluminat tactic;
– module electronice auxiliare (accesorii operaționale conexe montate pe corpul scutului, precum camere video, microfoane ambientale, sisteme audio de comunicare de la distanță, obturatoare mecanice pentru vizor etc.).

Vizoarele sunt fabricate din policarbonat laminat sau sticlă balistică stratificată (cu structură multifazică), au, de regulă, dimensiunea de aproximativ 10x25 cm și grosimi între 2 și 4 cm. În configurația standard pentru operatorii dreptaci, mânerul principal este plasat lateral-superior, în poziție oblică pe flancul stâng al interiorului panoului balistic și este completat de o baretă de fixare a antebrațului. Pentru asigurarea versatilității tactice în teren, există și scuturi cu ansamblul de prindere bimanual, compus din două mânere dispuse paralel pe axul central-median. Acest plasament garantează priza naturală a ambelor mâini și un control optim asupra stabilității dinamice a scutului.

2.3. Priza scutului balistic

Priza definește modalitatea tehnică de prindere, susținere și control structural al scutului de protecție balistică de către operator pe timpul acțiunilor tactice.

[217] Se recomandă ca fiecare scut să fie însoțit de un certificat de testare balistică recent (nu mai vechi de 5 ani) și să fie inclus în evidența anuală a structurii de ordine publică, cu verificări periodice de integritate. Ele trebuie înlocuite dacă prezintă semne de uzură, impact balistic anterior sau dacă norma de testare este depășită.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.3.1. Priza cu o mână

Priză monomanuală, efectuată exclusiv cu mâna de suport, prin introducerea antebrațului prin bareta de fixare și prinderea fermă a mânerului principal cu care este prevăzut scutul. Încheietura mâinii este menținută în poziție neutră de siguranță, cotul este orientat drept în jos, iar antebrațul se sprijină de spatele panoului balistic. Întregul ansamblu este menținut ușor decalat față de torace, acest spațiu fiind necesar pentru a permite o mobilitate optimă și absorbția eficientă a impactului cinetic în cazul loviturilor de glonț.

2.3.2. Priza cu două mâini

Priză bimanuală, utilizată în cazul unor situații care necesită o verificare metodică în adâncime pe direcția de avansare, atunci când acțiunea de cercetare se prelungește în mod dinamic sau când sunt operate scuturi balistice cu greutate mai mare. Conform acestei proceduri, scutul este controlat cu ambele mâini prin strângerea fermă a mânerelor dispuse paralel pe axul central-median, având coatele orientate în jos și compactate lângă torace, în timp ce antebrațele se sprijină de spatele panoului balistic. Pentru minimizarea epuizării musculare și garantarea stabilității posturale pe termen mediu, în cazul unor scuturi cu masă mare se pot utiliza hamuri de purtare sau alte sisteme auxiliare de suspensie, concepute pentru redistribuirea ergonomică a greutății pe structura umerilor și a trunchiului operatorului. În cazul scutului la care am ales să ne raportăm, nu este recomandată folosirea acestor accesorii.









Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.4. Poziția cu scutul de protecție balistică și arma cu țeavă scurtă

Postura tactică cu scutul și armamentul cu țeavă scurtă derivă direct din poziția de tragere comprimată cu pistolul în priză cu o singură mână (monodextră). În funcție de dinamica amenințării și de configurația geometrică a mijlocului de protecție, polițistul poate adopta poziția în picioare, ghemuit, în genunchi sau chiar culcat. Dispozitivul balistic este menținut strâns lângă corp[218], în timp ce pistolul este poziționat în permanență după panoul frontal, într-una dintre următoarele ipostaze operative:

– în spatele scutului în poziție comprimată de siguranță;

– pe unul dintre flancuri pentru menținerea unui culoar direct de tragere pe direcția vizorului, pentru a avea acces la sistemul de ochire al armei;

– ridicat controlat deasupra muchiei superioare a panoului de protecție, în cazul utilizării sistemelor de ochire laser.

În cazul utilizării unui scut cu o masă mai mare, care impune o manevrare bimanuală, pistolul se află asigurat în tocul de purtare.

În scenariul scutului fără vizor sau cu decupaj structural anatomic în colț, polițistul accesează pistolul cu mâna dominantă și îl menține în poziție comprimată în spatele panoului balistic, pentru a asigura protecția integrală a trenului superior. În cazul în care este necesar să mențină un culoar de tragere din lateralul scutului (flanc), el aduce pistolul în poziție comprimată și păstrează o distanță de siguranță de minimum 5-10 cm față de panoul balistic, pentru a preveni contactul mecanic al manșonului în mișcarea de recul și a elimina riscul producerii unor incidente de tragere. Nu extinde mâna dincolo de marginea mijlocului de protecție decât atunci când decide angajarea cu foc a unei amenințări și este necesară țintirea prin aparatele mecanice de ochire. La utilizarea scutului cu vizor, încadrarea țintei se realizează în plan perpendicular, direct prin fanta optică. Cel de-al doilea polițist alternează permanent priza standard cu două mâini, utilizată pentru a maximiza precizia tragerii, cu priza cu mâna dominantă, necesară în cazul în care trebuie să realizeze anumite acțiuni cu mâna de suport (dirijarea tactilă a scutierului, operarea surselor de iluminat, manipularea unor sisteme tehnice, acțiuni operative precum deschiderea unei uși etc.).

2.5. Deplasarea cu scutul

Pe timpul acțiunilor tactice cu scutul balistic, deplasarea se realizează în mod similar celei cu armamentul din dotare, respectând procedee specifice care garantează mobilitatea și protecția în fața amenințărilor balistice. Principala particularitate operativă constă în obligația scutierului de a executa mișcările interpunând permanent ecranul de protecție între amenințare și membrii echipei. Regulamentele ierarhizează aceste manevre după cum urmează:

2.5.1. Deplasare înainte

Operatorul menține scutul în poziție verticală stabilă, brațul de suport fiind fixat ferm prin baretă, și priză pe mânerul principal, asigurând protecția corpului de la nivelul capului până la nivelul bazinului. Pașii de rulaj sunt efectuați cu cadență controlată, păstrând o distanță tactică constantă în raport cu partenerul de binom și adaptând viteza în funcție de configurația terenului ori de prezența unor obstacole.

2.5.2. Deplasare laterală stânga/dreapta

Scutul este menținut perpendicular pe direcția de avansare, interpunând ecranul balistic direct pe vectorul de contact cu o amenințare. Mâna efectoare controlează integral mișcarea scutului, în timp ce cealaltă mână este dedicată exclusiv menținerii armamentului în poziție de siguranță sau de tragere. Deplasarea se execută prin pas adăugat în flanc sau de rulaj spre înainte, monitorizând cu strictețe riscurile latente din flancuri.

[218] http://www.bluesheepdog.com/2013/03/04/using-ballistic-shields-in-cqb-environments/, sursă online accesată la data de 09.07.2019.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.5.3. Deplasarea în spate (retragere tactică)

Operatorul ține scutul balistic orientat pe direcția de pericol, protejând echipa în timpul mișcării de repliere. Deplasarea în spate se face cu pași mici rulați controlat spre înapoi, polițistul păstrând privirea focalizată strict înainte, prin fanta vizorului optic, pentru a observa dinamic modificările din câmpul de acțiune. Este imperativă menținerea conexiunii tactile între polițiști și adaptarea vitezei în funcție de obstacolele identificate pe traseul de retragere.

2.5.4. Deplasare în unghiuri (schimbarea direcției)

Atunci când dinamica operativă impune o reconfigurare unghiulară rapidă a direcției de avansare sau de repliere, scutierul pivotează fluid în jurul axei geometrice a scutului, acționând ca o balama structurală pentru a asigura continuitatea ecranării balistice a echipei pe noii vectori de amenințare. Deplasarea se execută exclusiv prin pași mici și controlați, cu o lungime cuprinsă între 30 și 50 cm, în funcție de viteza operativă necesară. Pentru menținerea integrității conului de protecție, distanța dintre polițiștii binomului trebuie să fie minimă, asigurându-se un contact corporal tactic. Ecranul balistic este interpus permanent între amenințare și corpul unitar al echipei, iar coordonarea mișcărilor se realizează prin indici tactili și mesaje verbale scurte și clare.

2.6. Utilizarea scutului în echipă tactică

2.6.1. Roluri tactice

Acțiunile polițiștilor care implică utilizarea scutului de protecție balistică sunt guvernate de principiul interdependenței operative, conform căruia trăgătorul de sprijin (șeful de binom) deține inițiativa tactică și coordonarea mișcării, în timp ce operatorul de scut materializează avansarea defensivă și determină ritmul fizic al deplasării. Această diviziune structurală este impusă de faptul că scutierul, fiind concentrat balistic prin fanta optică îngustă a dispozitivului, depinde de ghidajul tactic al partenerului din spate, care deține perspectiva globală asupra perimetrului de acțiune. Astfel, rolurile specifice în cadrul unui binom sunt:

2.6.1.1. Operator de scut (scutier)

– asigură acoperirea balistică frontală a binomului împotriva proiectilelor armelor de foc prin interpunerea permanentă a panoului de protecție pe direcția amenințării;

– execută scanarea vizuală a câmpului de acțiune prin intermediul fantei optice (vizorului), transmițând partenerului indiciile tactice imediate, obținute din planul apropiat;

– menține structura compactă a dispozitivului, acționând ca o platformă defensivă mobilă în jurul căreia se configurează deplasarea și operațiunile echipei;

– reglează cadența și ritmul fizic al deplasării, adaptând viteza în funcție de greutatea echipamentului și de menținerea stabilității, fără a modifica direcția impusă de trăgătorul de sprijin din spate;

– interceptează și blochează dinamic impactul balistic, minimizând riscurile operative și protejând integritatea fizică a membrilor echipei.

2.6.1.2. Trăgător de sprijin (șef de echipă)

– supraveghează unghiurile moarte și sectoarele laterale aflate în afara câmpului vizual limitat al operatorului de scut;

– ghidează deplasarea dispozitivului tactic, semnalând amenințările imediate și transmițând comenzi scurte tactile sau vocale pentru orientarea direcției (*„Stânga!”*, *„Dreapta!”*, *„Sus!”*, *„ Jos!”*);

– deține autoritatea decizională, coordonând viteza de deplasare, momentele de oprire, pătrunderea sau retragerea echipei în funcție de evoluția situației din teren;

– asigură capacitatea de ripostă balistică imediată, având arma angajată și pregătită pentru deschiderea instantanee a focului pe sectoarele de pericol identificate direct, respectând strict disciplina țevii pentru a nu baleia spatele operatorului de scut.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.6.2. Prioritate decizională

Deși dispozițiile și ordinele operaționale emise de eșaloanele superioare prevalează și sunt executorii, coordonarea imediată în interiorul perimetrului de acțiune este ghidată strâns de interdependența tactică a membrilor binomului. Deoarece se află pe linia de contact direct cu amenințarea și percepe nemijlocit factorii de risc, operatorul de scut gestionează adaptarea unghiulară a ecranului balistic la pericolele întâlnite, urmând ca ritmul fizic al deplasării să fie validat și susținut dinamic de către trăgătorul de sprijin. În calitate de șef al binomului, acesta din urmă conduce și deține decizia finală privind secvențele operative critice (pătrunderea tactică, fixarea poziționlă etc.), beneficiind de o imagine globală asupra mediului de acțiune și a configurației spațiului arhitectural. În faza de pătrundere într-o incintă, trăgătorul ordonă momentul trecerii liniei pragului de acces, în timp ce scutierul execută mișcarea de avansare, adaptând unghiul de orientare al platformei balistice pentru a asigura izolarea sectoarelor de tragere prioritare (colțurile adânci) și protecția continuă a binomului tactic.

Pe timpul mișcării de retragere, operatorul de scut menține capacitatea de protecție balistică orientată permanent pe sectorul de pericol, în timp ce trăgătorul de sprijin coordonează direcția și execută un eventual foc de acoperire. Replierea se execută într-o sincronizare perfectă a mișcărilor, fiind subordonată menținerii integrității ecranului defensiv. În cazul unei evacuări (extragerea unui rănit, ostatic sau persoană necombativă), trăgătorul de sprijin hotărăște traseul de retragere și ghidează mișcările necesare, având vizibilitate deplină asupra căilor de ieșire, în timp ce operatorul de scut asigură protecția mobilă pe direcția de amenințare. În concluzie, în dinamica binomului tactic, trăgătorul de sprijin coordonează echipa și emite comenzile operative, iar operatorul de scut materializează deplasarea defensivă și oferă acoperire balistică absolută. Acest raport procedural stabilește o structură de comandă clară, dar flexibilă și complementară, în care asigurarea siguranței polițiștilor reprezintă prioritatea absolută a acțiunii.

2.6.3. Întoarcerea în unghi și schimbarea nivelului de înălțime cu scutul

Dacă în utilizarea individuală a scutului dinamica mișcărilor este direct controlabilă, în cadrul binomului de polițiști sau al unei formații extinse, aceasta determină o complexitate ridicată, în care coordonarea tactilă și verbală, disciplina mișcărilor și adaptabilitatea tactică devin esențiale. Spre deosebire de întoarcerile cu arma, în acest caz reorientarea poziționlă impune o coordonare strictă a membrilor echipei în scopul direcționării permanente a ecranului balistic pe vectorul de pericol. Pentru a asigura menținerea ambilor polițiști în interiorul conului de protecție balistică, mișcarea se execută unitar (bloc cinematic), pe baza unei mecanici corporale particulare, cu pași mici în configurații rapide, și controlul inerției poziționale.

Am arătat că decizia de acțiune și conducerea mișcărilor specifice revin trăgătorului de sprijin, ca șef al binomului. Astfel, la directivele lui verbale, emise scurt și clar (*„Jos!”*, *„Dreapta!”*, *„Stânga!”*, *„Înainte!”*), scutierul execută instantaneu repoziționarea solicitată. Simultan, trăgătorul ghidează fizic operatorul de scut prin impulsuri tactile (acțiuni de tragere, împingere, presiuni descendente sau tracțiuni de ridicare aplicate ferm pe corp sau vesta de protecție balistică), acționând ca o unitate indivizibilă în mișcare, pentru asigurarea protecției și menținerea liniei de tragere pe întreaga durată a contactului cu o amenințare

NOTĂ TACTICĂ. *Pe timpul execuției mișcărilor de schimbare a direcției, necesare interpunerii scutului pe noul vector de amenințare, se menține permanent postura de luptă (genunchi flexați și centrul de greutate coborât). Deplasarea se realizează exclusiv prin pași mici de mișcare laterală, fiind strict interzisă încrucișarea picioarelor.*

Operatorul de scut trebuie să conștientizeze permanent rolul său de platformă defensivă mobilă pentru partenerul din spate. Din acest considerent, la apariția unei amenințări active, scutierul are interdicția absolută de a executa mișcări laterale sau de coborâre bruște din proprie inițiativă, acțiuni care ar lăsa trăgătorul de sprijin complet descoperit. El anunță repetat direcția amenințării (*„Jos! Jos!”*, *„Stânga! Stânga!”*, *„Dreapta! Dreapta!”*), menținând o poziție relativ fixă a panoului balistic până în momentul în care primește confirmarea tactilă fermă pe

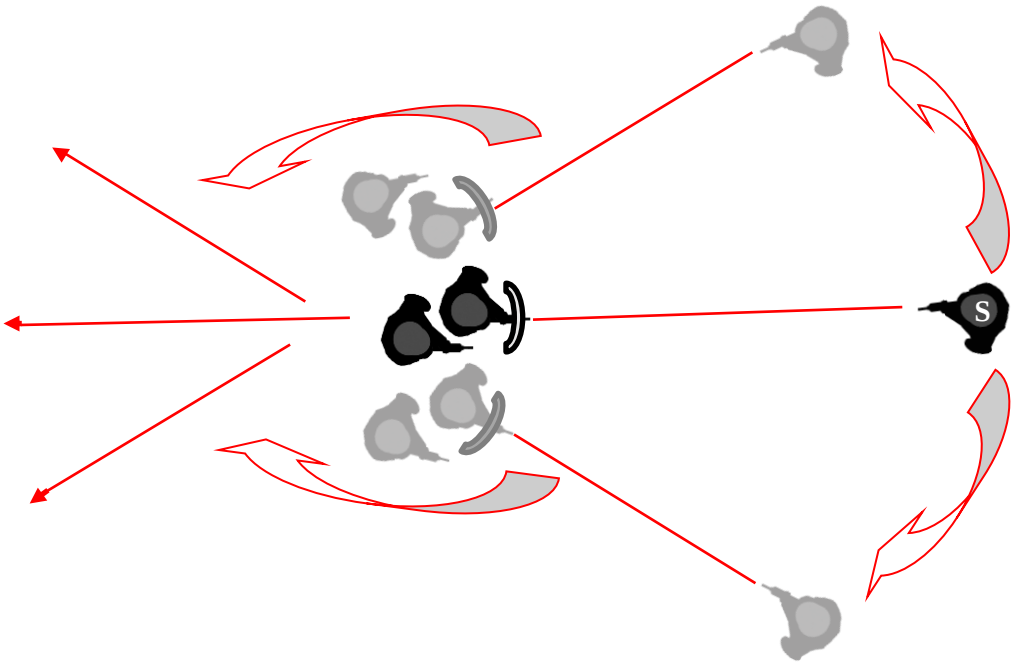
Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

umăr din partea trăgătorului de sprijin. Doar după recepționarea acestui semnal inițiază imediat repoziționarea echipei în bloc compact, pentru a asigura continuitatea protecției. Particularitatea este aceea că operatorul de scut își menține capacitatea de observare și tragere orientată strict pe direcția de amenințare, în timp ce partenerul de binom (sau restul elementelor de asalt) este condiționat imperativ să-și ajusteze poziția în mod dinamic, pentru a rămâne constant integrat în zona de protecție din spatele ecranului balistic.

Pentru executarea schimbării de direcție prin pivotare spre stânga sau spre dreapta, sincronizarea manevrei se realizează la alerta verbală imperativă emisă de scutier în momentul recepționării vectorului de mișcare al amenințării, în timp ce declanșarea fizică a rotației este autorizată și ghidată mecanic prin impulsuri tactile aplicate pe corpul sau vesta de protecție balistică a acestuia de către trăgătorul de sprijin:

– scutierul acționează ca un ax structural mobil, semnalând vocal direcția periculoasă și pivotând stabil (aproape pe loc), în jurul axei verticale a panoului de protecție balistică;

– trăgătorul de sprijin, situat pe exteriorul arcului de cerc, validează dinamic alerta, asigurând angajarea balistică a amenințării și executând pași mărunți în lateral pentru a compensa rapid decalajul de distanță.



În cazul unui dispozitiv extins, pe timpul manevrelor de reorientare unghiulară, dinamica deplasării polițiștilor se adaptează asimetric în funcție de adâncimea echipei în coloană (numărul membrilor dispozitivului). În timp ce la nivelul primului eșalon scutierul realizează micro-ajustări de rotație stabilă pe propria axă, iar trăgătorul de sprijin execută pași mici de deplasare pe cercul exterior, polițiștii poziționați în profunzimea coloanei utilizează pas de rulaj în flanc. Această dinamică fluidă constituie metoda specifică pentru recuperarea decalajului fizic și compensarea distanței extinse de parcurs, asigurând menținerea compactă și acoperită a dispozitivului pe întreaga durată a mișcării.

2.7. Gestionarea unghiului periculos de după colț cu ajutorul scutului balistic

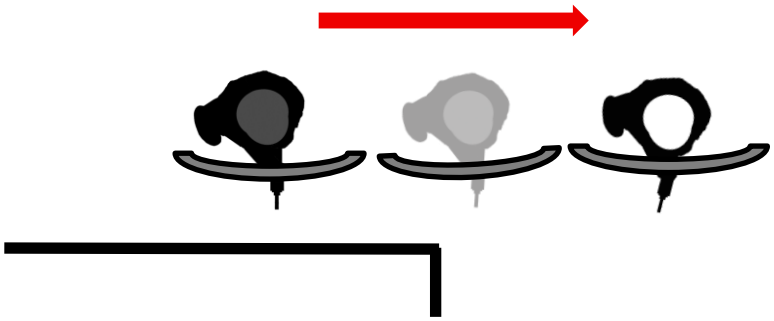
În opinia noastră, în activitatea de cercetare a clădirilor, scutul de protecție balistică reprezintă principalul și cel mai eficient mijloc de protecție aflat la îndemâna polițiștilor. Unul dintre cele mai importante aspecte ale incintelor multicompartimentate sunt zonele care prezintă permanent un pericol potențial. Cel mai reprezentativ exemplu este unghiul mort generat de o

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

intersecție structurală, cum este colțul unui perete. Pentru gestionarea unui astfel de sector de risc, polițiștii pot utiliza următoarele tehnici:

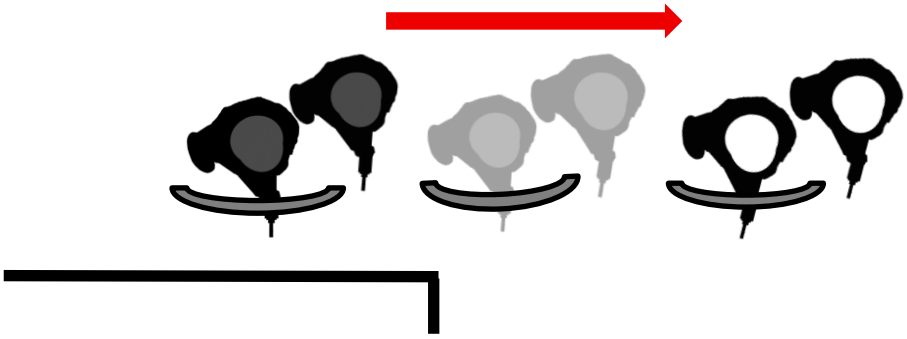
2.7.1. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic prin deplasare liniară în flanc (individual)

Acest procedeu se execută prin păstrarea unei distanțe tactice relative față de structura peretelui (2-3 m), menținând scutul interpus perpendicular pe direcția de amenințare. În raport cu colțul zidului, polițistul execută o deplasare în linie, prin pași adăugați în flanc. Această dinamică permite observarea secvențială (felierea din aproape în aproape) a spațiului necunoscut de după colț, asigurând vizualizarea treptată a unghiului mort și prezervând integral conul de protecție balistică al scutului.



2.7.2. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic prin deplasare liniară în flanc (binom tactic)

Tehnică similară celei precedente, dar executată în echipă tactică de doi polițiști. Se execută prin păstrarea unei distanțe relative a binomului față de perete (2-3 m), menținând scutul interpus perpendicular pe direcția de amenințare. În raport cu colțul zidului, la comanda tactilă sau verbală emisă de șeful de binom (*„Dreapta!”, „Stânga!”*), polițiștii execută o deplasare liniară coordonată prin pași adăugați în flanc.

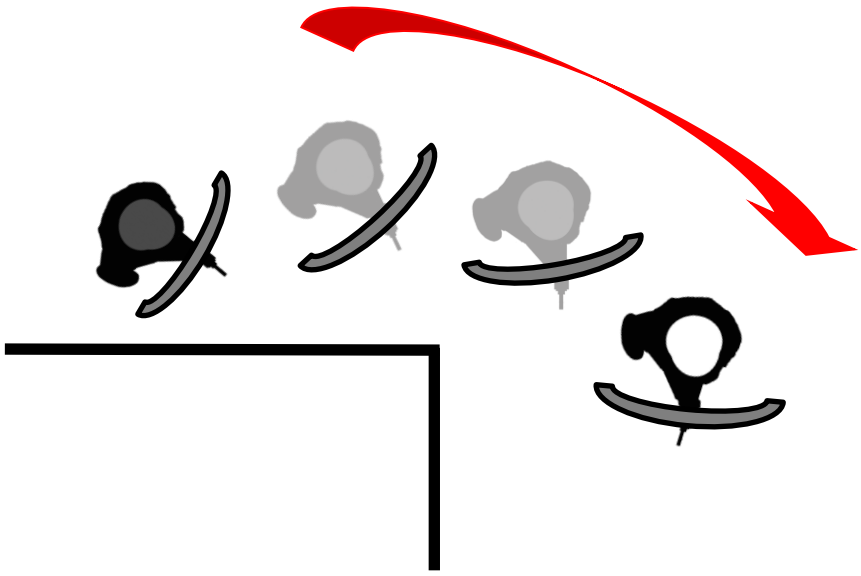


Pe timpul deplasării, trăgătorul de sprijin rămâne lipit de spatele scutierului, pentru a ghida fizic ritmul prin impulsuri tactile constante pe corpul acestuia și a menține aliniamentul în spatele panoului, acționând ca o entitate cinematică indivizibilă. Această dinamică sincronizată permite observarea secvențială (feliere), a spațiului necunoscut de după colț, asigurând vizualizarea treptată a unghiului mort și deschiderea liniilor de tragere, prezervând integral conul de protecție balistică pentru ambii operatori.

2.7.3. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic în arc de cerc (individual)

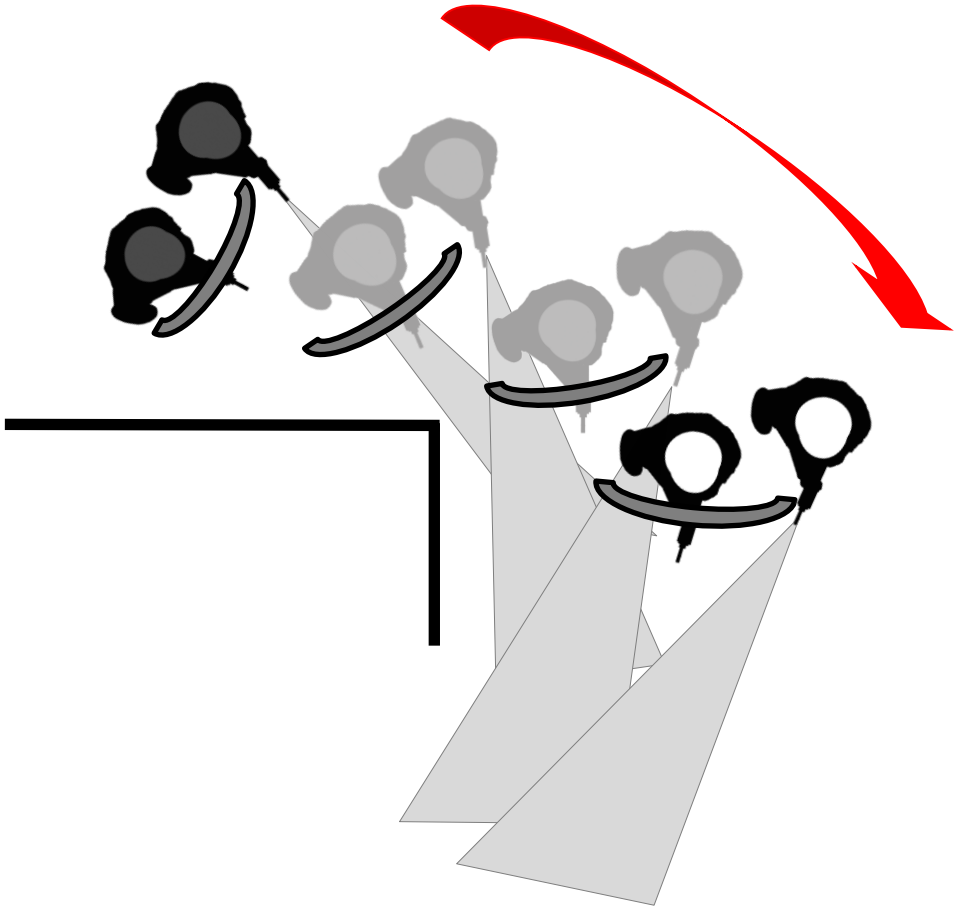
Acest procedeu se execută prin păstrarea unei distanțe de siguranță față de structura peretelui (3-4 m), menținând scutul interpus perpendicular pe direcția de amenințare. Polițistul execută o deplasare pe traiectorie concentrică prin pas de rulaj de cercetare păstrând permanent mijlocul de protecție balistică pe direcția periculoasă. Această dinamică deschide sectorul de observare în mod secvențial în unghiuri de 10-15°, asigurând vizualizarea treptată a unghiului mort din spatele colțului.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



2.7.4. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic în arc de cerc (binom tactic)

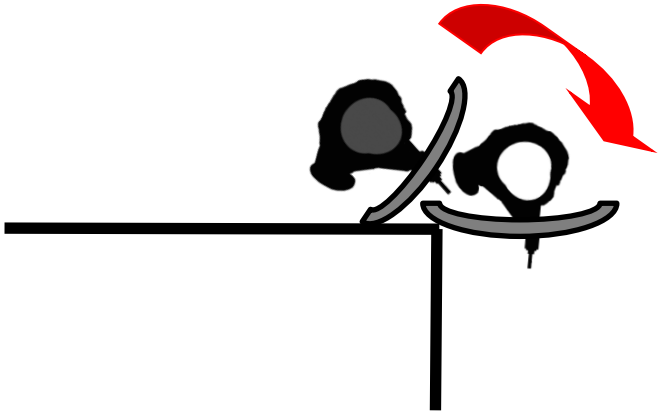
Tehnică similară celei precedente, dar executată în echipă tactică de doi polițiști. Binomul execută o deplasare pe traiectorie concentrică, coordonată ca un bloc cinematic unitar prin impulsuri tactile constante. Mișcarea se realizează prin pași adăugați în flanc și micro-ajustări de rotație. Această dinamică deschide sectorul de observare în mod secvențial, din aproape în aproape în unghiuri de 10-15°, asigurând vizualizarea treptată a unghiului mort din spatele colțului.



Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

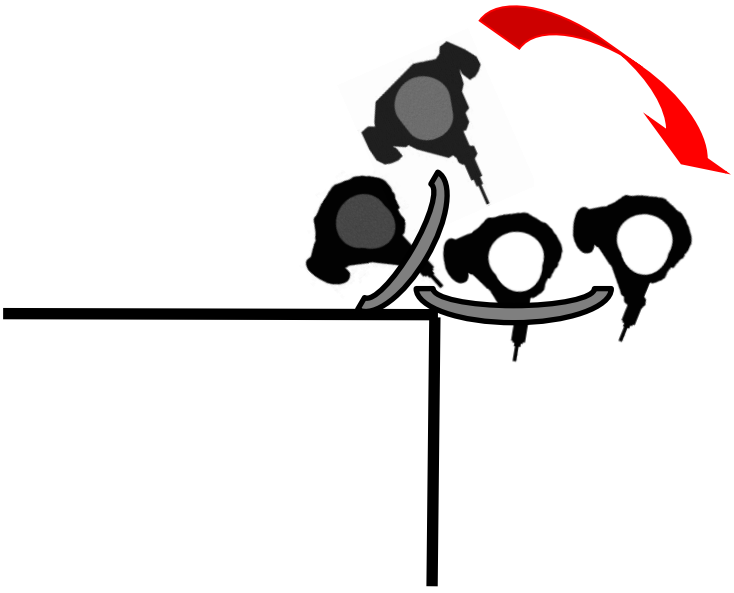
2.7.5. Tehnica de scanare progresivă a unghiului periculos prin pivotare cu scutul balistic în sprijin structural (individual)

Numită în doctrina de specialitate și tehnica *„balamalei mecanice”*, această manevră tactică este utilizată în scenariile în care arhitectura peretelui oferă o acoperire solidă. Pentru execuție, operatorul sprijină ferm marginea panoului balistic pe suprafața zidăriei, păstrând o porțiune de siguranță de aproximativ 10 cm suprapusă dincolo de muchie, configurație ce garantează dublarea ecranării în zona critică de colț . Folosind acest punct de contact ca pe un ax de rotație stabil, polițistul execută o deplasare concentrică a corpului în spatele scutului, ghidând fin marginea îndepărtată pentru a scana secvențial noul sector de pericol.



2.7.6. Tehnica scanării unghiului periculos prin pivotare cu scutul balistic în sprijin structural (binom tactic)

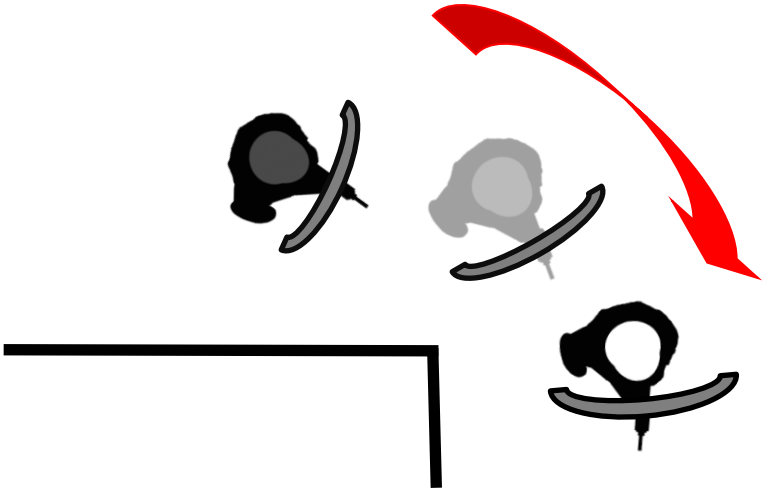
Această tehnică constituie adaptarea în configurație de binom a tehnicii de ancorare structurală pe muchia peretelui, fiind utilizată atunci când se impune o abordare deliberată a unghiului mort. Mecanica mișcării este similară celei individuale, trăgătorul de sprijin poziționându-se compact în spatele scutierului, pentru a rămâne integrat în zona de acoperire a panoului balistic pe întreaga durată a desfășurării manevrei. Pentru deschiderea secvențială și verificarea sectorului necunoscut, polițiștii execută o deplasare concentrică sincronizată în jurul axului structural de contact. Pe timpul rotației, trăgătorul menține contactul fizic strâns și o linie liberă de tragere prin flancul exterior al panoului de protecție, fiind pregătit pentru angajarea reactivă instantanee a unei amenințări. Tehnica reclamă un timp extins de execuție, dar maximizează stabilitatea balistică și nivelul de protecție al binomului tactic.



Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

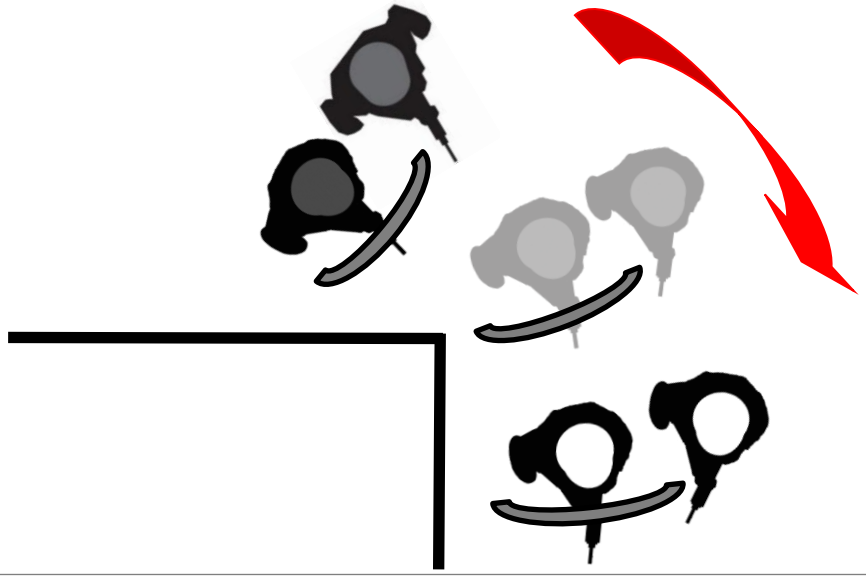
2.7.7. Tehnica de gestionare dinamică a colțului cu scutul balistic în deplasare circulară (individual)

Această tehnică se execută într-un ritm accelerat, fiind utilizată exclusiv în situații de urgență operativă, precum cazul unui trăgător activ sau acțiuni imediate de salvare a vieții, unde factorul timp impune un asalt direct în detrimentul procedurilor metodice de intervenție. Polițistul interpune scutul pe direcția de pericol și efectuează o deplasare fluidă în arc de cerc, cu pas de rulaj ofensiv, maximizând cât mai rapid adâncimea tactică a capacității de observare și de tragere.



2.7.8. Tehnica de gestionare dinamică a colțului periculos cu scutul balistic în deplasare circulară (binom tactic)

Această tehnică constituie adaptarea în configurație de binom a manevrei de gestionare dinamică individuală a colțului, fiind executată în contact fizic strâns al scutierului cu trăgătorul de sprijin. Echipa acționează conform principiului interdependenței balistice sincronizate, fiind interzisă cu desăvârșire alinierea paralelă a celor doi, configurație ce ar genera o expunere periculoasă în afara ariei de acoperire. Operatorul scutului avansează prin pas de rulaj rapid, descriind o traiectorie concentrică pentru a deschide în dinamică unghiul de vizualizare asupra sectorului necunoscut. Simultan, trăgătorul se deplasează în mod corelat, acționând ca o unitate cinematică cu partenerul. El menține linia de ochire prin flancul lateral al scutului, asigurând direcția de progresie tactică și fiind pregătit pentru deschiderea instantanee a focului în cazul interceptării unei amenințări active.



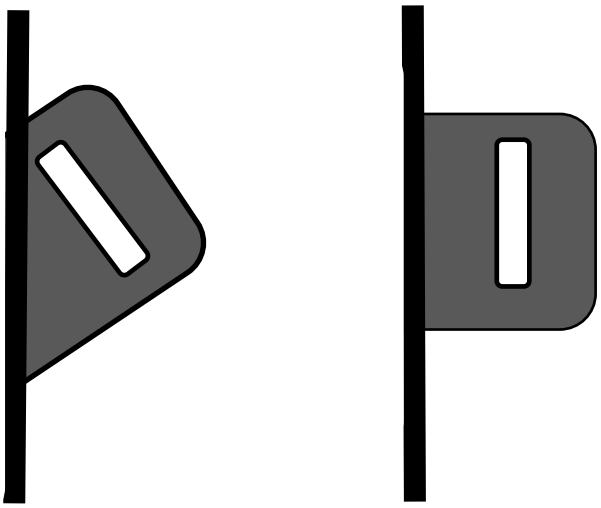
Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.7.9. Tehnica de observare fixă a unghiului periculos cu scutul balistic

Are două variante:

a. *tehnica observării în adâncime:* polițistul fixează panoul balistic pe suprafața zidăriei sub un unghi de aproximativ 45°, interpunând vizorul optic direct în planul de deschidere a sectorului nesecurizat; se asigură astfel o linie de observare în profunzimea unghiului mort, fără a depăși limita balistică a peretelui și anulând riscul de expunere a extremităților;

b. *tehnica observării în plan vertical ascendent sau descendent:* polițistul fixează panoul balistic în poziție orizontală pe perete, cu fanta optică în zona de risc de dincolo de muchia structurală a colțului; prin ajustarea centrului de greutate (flexia genunchilor) și înclinarea unghiulară a scutului în axul de lungime, se scanează operativ sectoarele necunoscute situate la nivel superior sau inferior.



a. **b.**

Manevrele menționate anterior se execută strict prin asigurarea individuală sau asistată a acoperirii balistice și a capacității reactive de foc. La deschiderea secvențială a noului plan de observare, trăgătorul de sprijin își ajustează dinamic linia de dominare tactică a sectorului necunoscut. Pentru garantarea eficienței sub presiune psihofizică, neutralizarea prin foc nu este condiționată de o confirmare prealabilă din partea partenerului, ci reprezintă o decizie operativă individuală și spontană. În scenariul în care o amenințare iminentă la adresa vieții este interceptată direct, polițiștii execută instantaneu tragerea cu armamentul de serviciu pentru eliminarea riscului letal.

2.8. Schimbarea scutului dintr-o mână în cealaltă

Tehnicile de schimbare a scutului prezentate mai jos sunt raportate la poziția cu scutul aflat în priză cu mâna de suport și pistolul în mâna dominantă.

2.8.1. Tehnica 1

Pentru a executa schimbarea scutului dintr-o mână în cealaltă fără a compromite capacitatea de protecție, operatorul parcurge următoarele faze:

– asigură pistolul și îl bagă în tocul de purtare;

– desface bareta de fixare și eliberează mâna de suport de pe mâner; trece temporar la susținerea scutului cu ambele brațe, menținând ecranul stabilizat pe direcția de amenințare;

– introduce antebrațul mâinii dominante (fosta mână de tragere) și realizează prinderea fermă a mânerului, preluând susținerea completă a scutului în poziție de protecție cu o singură mână;

– extrage pistolul din toc cu mâna de suport (devenită acum noua mână de tragere), îl dezasigură și îl aduce în poziție operativă lângă scut.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.8.2. Tehnica 2

Pentru schimbarea scutului dintr-o mână în cealaltă polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– introduce pistolul între genunchi, cu țeava orientată strict în jos și cu mânerul spre înainte cu talpa încărcătorului în sus; menține o presiune musculară constantă pentru a preveni scăparea armei pe sol;

– desface bareta de fixare și eliberează mâna de suport de pe mâner; trece temporar la susținerea scutului cu ambele mâini pentru a stabiliza centrul de greutate al panoului balistic;

– prinde ferm mânerul cu mâna dominantă și preia controlul structural, menținând scutul în poziție perpendiculară de protecție;

– eliberează complet mâna de suport, extrage pistolul dintre genunchi și îl aduce în postură activă de tragere de după scut.

ATENȚIE!



Această tehnică prezintă un grad ridicat de risc operativ, deoarece utilizarea trenului inferior pentru imobilizarea temporară a armamentului poate compromite grav stabilitatea posturală și menținerea ecranării balistice! Se recomandă utilizarea acestei manevre exclusiv în situații de criză extremă, în mod static și în spatele unui adăpost structural dur!

2.9. Procedura schimbării scutului balistic între polițiști

Această manevră reprezintă acțiunea tactică prin care se execută transferul simultan al sectorului de responsabilitate a focului și al controlului fizic asupra mijlocului balistic, fără a întrerupe continuitatea protecției în interiorul binomului. Execuția sa este guvernată cu strictețe de respectarea următoarelor trei principii fundamentale de siguranță:

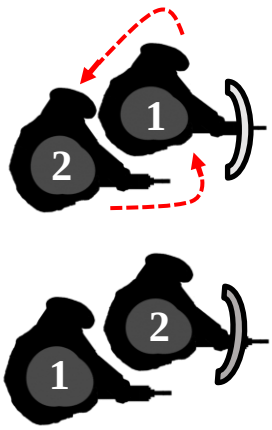
– *continuitatea protecției balistice* – scutul nu rămâne neasigurat în niciun moment al manevrei; orice inversare a rolului polițiștilor se realizează sub protecție neîntreruptă, acțiunea fiind acoperită direct prin linia liberă de foc menținută de cel de-al doilea polițist sau prin interpunerea unui baraj balistic secundar;

– *disciplina comunicării dublate tactil* – mesajele operative utilizate sunt scurte, predeterminate și standardizate; comanda vocală emisă de unul dintre polițiști (*„Schimb!”*), corelată în mod obligatoriu cu o presiune fizică fermă (comunicare tactilă) aplicată pe corpul partenerului pentru a preveni efectele excluderii auditive sub stres, este urmată instantaneu de confirmarea verbală a celuilalt (*„Preiau!”*);

– *managementul riscurilor* – schimbarea fizică a pozițiilor se execută exclusiv în momentele în care evaluarea dinamică a factorilor de mediu și de amenințare indică o stare relativă de stabilitate: în prezența unei amenințări active sau a unui foc direct, manevra se suspendă imediat, binomul menținând postura compactă în spatele scutului ori procedând la executarea unei replieri de urgență.

Procedura de predare-preluare a scutului balistic poate avea un caracter planificat sau reactiv (de compensare) și se execută exclusiv sub acoperire tactică neîntreruptă, asigurată direct de partenerul de binom sau de elementele de sprijin din perimetrul de operare. La modul general, în fazele cu intensitate operativă ridicată, această tranziție se recomandă a fi efectuată preventiv la intervale stricte de maximum 3-5 minute, ori în mod dinamic, la apariția primelor semne de epuizare musculară, de diminuare a capacității de susținere a scutului ori de compromitere a fermității prizei anatomice. Transferul dispozitivului impune o evaluare riguroasă a presiunii operative și o sincronizare perfectă între polițiști. Pentru menținerea fluidității și prevenirea blocajelor pe fondul stresului psihofizic, protocolul verbal este condensat la minimum și concis. Schimbarea este inițiată obligatoriu prin semnalul tactil aplicat pe vesta partenerului, dublat de comanda vocală scurtă *„Schimb!”*, manevra fiind finalizată exclusiv după recepționarea răspunsului de confirmare *„Preiau!”* din partea noului operator de scut.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.



2.9.1. Modalități de schimbare a operatorului de scut

În practica de specialitate distingem mai multe tipuri de schimbare a scutierului, dar noi vom simplifica lucrurile, reducându-le la doar două:

2.9.1.1. Schimbare tactică

Constituie o acțiune realizată în condiții controlate și de stabilitate relativă a câmpului de acțiune, pe baza deciziei celor doi polițiști sau a șefului misiunii, pentru a menține echilibrul și capacitatea operațională a echipei pe termen mediu; poate avea o formă planificată (rotație programată) sau adaptativă (exploatarea unui moment oportun, în funcție de situația reală); un moment oportun tactic desemnează un interval scurt de timp, favorabil din punct de vedere al siguranței, eficienței și continuității acțiunii, în care se poate efectua schimbarea scutierului. Decizia de a efectua schimbarea scutului o ia trăgătorul de sprijin, care are și rolul temporar și interschimbabil de șef de echipă.

2.9.1.2. Schimbare de urgență

Acest procedeu este executat sub presiunea directă a unei amenințări active sau ca răspuns imediat la o situație critică concretă (rănirea scutierului sau compromiterea prizei). Scopul principal este restabilirea instantanee a siguranței polițiștilor și a integrității dispozitivului. Manevra se realizează în dinamică, fiind susținută obligatoriu de declanșarea unui foc de ripostă și neutralizare din partea trăgătorului de sprijin. Acest baraj balistic direct are rolul de a bloca focul suspectului pe durata necesară pentru preluarea fizică a mânerelor scutului și refacerea poziției de protecție balistică. Decizia de a efectua schimbarea scutului o ia scutierul pe baza priorității continuității protecției balistice.

2.9.2. Condiții de efectuare a schimbării operatorului de scut

2.9.2.1. Condiții pentru executarea schimbării tactice

Pentru executarea schimbării planificate, este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor criterii de siguranță:

– dinamica amenințării este stabilizată sau complet aflată sub control;

– echipa menține controlul balistic asupra perimetrului de operare;

– dispozitivul tactic beneficiază de elemente de sprijin capabile să preia temporar sectoarele de supraveghere;

– oboseala musculară a scutierului sau diminuarea atenției distributive devin perceptibile, fără a atinge un prag critic de vulnerabilitate.

Tranziția programată se realizează exclusiv în cadrul unei ferestre de oportunitate, atunci când analiza riscurilor operative indică un moment favorabil pentru o manevră rapidă (optimizată prin antrenament la un interval de 2-3 secunde). Procedeul se execută sub acoperire

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

balistică solidă, asigurată direct prin linii libere de tragere, ori după replierea binomului în spatele unor ecrane balistice fixe sau structuri constructive solide. În prezența unei amenințări active, executarea manevrei se suspendă imediat, menținându-se poziția compactă în spatele scutului sau procedându-se la o retragere ordonată sub foc.

2.9.2.2. Condiții pentru executarea schimbării de urgență

Declanșarea schimbării de urgență (reactive) este determinată exclusiv de apariția unor factori critici de compromitere a protecției balistice, cauzată de manifestarea unor incapacitări fizice ale operatorului de scut, cum ar fi:

– epuizarea fizică severă sau apariția unor afecțiuni medicale acute decompensate pe timpul efortului;

– intoxicarea severă cu fum, gaze lacrimogene ori substanțe neurochimice;

– colapsul psihofizic manifestat prin pierderea controlului emoțional, blocaj cognitiv sau panică necontrolată;

– incapacitarea parțială ori totală a operatorului în urma leziunilor deschise provocate de schije sau proiectile.

Cu excepția scenariului de incapacitare totală a scutierului, schimbul de urgență a mijlocului de protecție se execută doar sub acoperirea directă oferită de alte elemente ale dispozitivului. În absența unui baraj balistic secundar, binomul tactic sistează orice altă acțiune, rupe contactul balistic și se repliază accelerat din perimetrul de operare, adăpostindu-se în spatele unor ecrane balistice fixe (structuri constructive, vehicule staționate etc.) capabile să oprească focul de armă.

2.9.3. Schimbarea tactică a operatorului atunci când scutul este utilizat cu o singură mână

Procedura descrie schimbarea rolurilor tactice pe timpul manevrării mijlocului de protecție balistică de către scutier cu mâna de suport, în timp ce în mâna dominantă ține armamentul cu țeavă scurtă. Pentru a executa transferul fără a întrerupe continuitatea protecției balistice și fără a expune membrii binomului, se efectuează următoarele acțiuni:

– trăgătorul de sprijin (șeful de binom) evaluează oportunitatea operativă și inițiază procedura prin aplicarea unui semnal tactil ferm pe corpul scutierului, dublat de comanda vocală scurtă *„Schimb!”*;

– operatorul de scut confirmă recepția semnalului, menține platforma balistică perfect stabilă pe direcția de amenințare și introduce pistolul în tocul tactic de purtare, eliberând complet mâna dominantă;

– trăgătorul de sprijin păstrează arma extrasă și orientată spre sectorul de pericol, avansează compact și se lipește fizic de spatele scutierului, evitând orice deviație laterală care l-ar scoate în afara ecranului protector;

– trăgătorul introduce brațul de suport pe sub axila partenerului, fixând antebrațul în baretă și strângând ferm mânerul principal de prindere; anunță vocal finalizarea prizei prin comanda *„Preiau!”* și procedează la primirea scutului;

– fostul operator eliberează complet controlul scutului, se deplasează fluid în spatele noului scutier, preluând rolul de trăgător de sprijin; el extrage pistolul din toc și stabilește o nouă linie liberă de tragere pe deasupra umărului partenerului și pe lângă scut, securizând direcția de pericol;

– într-un interval de oportunitate tactică ulterioară, noul trăgător poate efectua o tranziție proactivă a armei pe latura sa dominantă; această manevră restabilește echilibrul biomecanic al posturii și garantează valorificarea integrală a preciziei balistice în cazul unei angajări de urgență.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

Pe întreaga durată a procedurii de transfer al scutului balistic, ambii polițiști au obligația imperativă de a menține degetul trăgător strict în afara gărzii trăgaciului și țeava armei orientată într-o direcție neutră de siguranță. Pentru simplificarea protocolului, în scenariile în care armele sunt dispuse asimetric pe flancurile scutului (stânga/dreapta), manevra este precedată obligatoriu de alinierea armamentului trăgătorului de sprijin pe același flanc cu cel al scutierului, în strânsă concordanță cu geometria mediului arhitectural. În cazul utilizării unui scut balistic cu masă redusă (scut ușor), regulamentele avansate admit variante de tranziție cu ambele arme din cadrul binomului menținute în poziție de siguranță sau pe direcția de amenințare. Totuși, pentru polițiștii din structurile de ordine publică curentă, această dinamică necesită o disciplină extrem de riguroasă a țevii pentru a elimina riscul de foc încrucișat ori de traversare accidentală a corpului partenerului pe timpul rotației în cadrul echipei.

2.9.4. Schimbarea tactică a operatorului atunci când scutul este mânuit cu ambele mâini

Procedura descrie schimbarea rolurilor tactice în cazul utilizării unor scuturi mai grele, a căror masă structurală impune în mod imperativ susținerea și manevrarea cu ambele mâini. Pentru a executa transferul fără a întrerupe continuitatea protecției balistice și fără a expune membrii binomului, se efectuează următoarele acțiuni:

– trăgătorul de sprijin (șeful de binom) evaluează gradul de epuizare musculară al scutierului și inițiază procedura prin aplicarea unui impuls tactil ferm pe corpul acestuia, dublat de comanda vocală scurtă *„Schimb!”*;

– menținându-se compact în spatele scutierului și puțin decalat în lateral, trăgătorul introduce obligatoriu pistolul în tocul tactic de purtare, eliberând ambele mâini pentru a putea gestiona greutatea ridicată a echipamentului;

– operatorul de scut menține mijlocul de protecție perfect stabilizat pe direcția principală de pericol și păstrează arma în mâna dominantă, asigurând individual capacitatea de ripostă pe durata transferului;

– noul scutier avansează prin flanc și introduce ambele brațe pe sub axilele partenerului prin fața corpului acestuia și prinde ferm baretele de fixare și mânerele principale ale ansamblului de susținere;

– pe timpul transferului fizic, noul operator încarcă gradual greutatea scutului, utilizând sprijinul structural al zonei deltoidiene și al toracelui pentru stabilizare, după care confirmă preluarea completă prin cuvintele *„Am preluat!”* sau *„Sigur”*;

– fostul operator eliberează complet prizele și se retrage fluid prin flancul opus, în spatele noului scutier (devenind noul trăgător de sprijin) și își reorientează linia liberă de tragere pe deasupra umărului partenerului în lateralul scutului, securizând o direcție prioritară de pericol;

– într-o fereastră de oportunitate ulterioară, noul trăgător poate schimba poziția de tragere pe latura dominantă, restabilind echilibrul biomecanic al binomului și capacitatea de a deschide foc precis.

ATENȚIE!



În scenariul critic în care o amenințare activă survine pe timpul transferului tactic al mijlocului de protecție balistică, polițistul aflat în secvența tactică cea mai adecvată (liberă) deschide instantaneu foc de ripostă, în timp ce celălalt polițist stabilizează scutul compactându-și poziția în spatele ecranului protector! Imediat ce este posibil, acesta accesează, la rândul lui, arma de serviciu și angajează pericolul activ. Dacă este cazul, echipa inițiază procedura de repliere sau evacuarea de urgență!

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.9.5. Schimbarea de urgență a operatorului de scut

Este o tehnică de transfer rapid al scutului sub presiune operativă critică. În acest caz, cei doi polițiști efectuează următoarele acțiuni:

– scutierul anunță clar și direcționat necesitatea efectuării cât mai rapide a transferului de scut, prin anunțul *„Schimb urgent!”* și se dispune într-o postură compactă, coborând centrul de greutate pentru a facilita mișcările celuilalt polițist;

– trăgătorul de sprijin menține arma cu mâna dominantă pe direcția de pericol pentru protecție activă, se poziționează compact în lateralul colegului și introduce mâna de suport pe dedesubtul brațului sau pe lângă mâna lui, fără a-i intersecta major axul biomecanic; angajează cu mare viteză și ferm mânerul și preia scutul în mod stabilizat pe direcția de pericol, fără a compromite continuitatea protecției balistice;

– după preluarea mijlocului de protecție, noul scutier confirmă schimbul prin cuvintele *„Am preluat”* sau *„Sigur!”;* el evaluează situația (dacă este vorba de foc real sau risc iminent), dacă polițistul aflat în dificultate se poate autoevacua și dacă există în zonă un punct pretabil pentru acoperire structurală;

– dacă transferul scutului a fost impus de o stare de incapacitare operațională temporară (oboseala musculară extremă, afectarea subită a capacității vizuale sau auditive prin efect de șoc, apariția unei dureri extreme sau a unei răni uşoare produse de proiectile ori schije etc.), prioritatea este evacuarea imediată a echipei din zona de pericol, prin deplasare coordonată sub protecția scutului;

– dacă transferul a fost impus de o stare critică, respectiv rănirea gravă a scutierului, iar acesta nu are capacitate de autoevacuare, colegul de binom acoperă static atât propria persoană, cât și rănitul, fără nicio expunere suplimentară; el menține scutul permanent interpus în fața pericolului, prin repoziționare permanentă pe direcția de tragere a atacatorului și cere sprijin de urgență (echipă de extracție și suport medical); până la sosirea echipelor de sprijin, menține permanent contactul vizual cu amenințarea și capacitatea de ripostă cu foc, căutând o modalitate de a evacua rănitul în mod sigur.

NOTĂ TACTICĂ. *Pentru a prelua cât mai rapid mijlocul de protecție, trăgătorul de sprijin poate folosi părțile superioare ale trunchiului pentru a stabiliza și redistribui greutatea scutului (managementul greutății), cu condiția unei expuneri cât mai reduse: torace, umăr, zona deltoidiană a brațelor.*

ATENȚIE!



Este interzisă sprijinirea pe șold sau genunchi a scutului, pentru a nu modifica unghiul de incidență al panoului de protecție și a preveni expunerea capului și a membrelor superioare!

ATENȚIE!



Evacuarea sub amenințare directă se execută exclusiv sub acoperire balistică continuă sau prin exploatarea unui interval critic de superioritate de foc! Extragerea rănitului sub foc direct este justificată doar în scenarii cu risc letal iminent, sau în condiții de expunere critică! Odată repliați în afara perimetrului periculos, polițiștii solicită imediat, prin intermediul dispeceratului de serviciu, sprijin medical specializat de urgență!

2.10. Reîncărcarea tactică și reîncărcarea de urgență a pistolului în timpul manevrării scutului de protecție balistică

Reîncărcarea pistolului de către scutier, efectuată fără a compromite capacitatea de protecție a scutului, constituie o manevră operaţională complexă, care îmbină elemente de

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

dexteritate tehnică, disciplină de securitate a armei şi reevaluare tactică continuă. În mod fundamental, aceasta are două obiective primare:

– restaurarea capacităţii ofensive (letale) a armei;

– păstrarea integrităţii protecţiei pasive oferite de scut, astfel încât echipa să nu rămână expusă pe durata executării acțiunilor necesare.

Se impune respectarea unor principii fundamentale:

– menţinerea permanentă a adăpostirii prin interpunerea scutului pe direcția de pericol;
– reguli de securitate (controlul trăgaciului și al țevii);
– minimizarea expunerii părţilor corpului polițiștilor în afara scutului balistic;
– comunicare tactică clară cu colegul din echipă sau cu cei din forțele de sprijin.

2.10.1. Reîncărcare tactică cu scutul de protecție balistică

Reîncărcarea tactică se realizează în condiţii de control relativ al câmpului de acțiune, pentru a optimiza sustenabilitatea focului, dacă este cazul. Ea se aplică atunci când condiţiile permit o minimă reorganizare a resurselor şi a poziţiilor, reducând expunerea polițiștilor prin sincronizarea acțiunilor tuturor participanților (scutier, trăgător, polițiști din echipa de sprijin). Are ca regim de execuție un ritm calculat şi poate beneficia de asistenţă limitată din partea trăgătorului de sprijin.

2.10.1.1. Tehnica 1

Pentru reîncărcarea tactică a pistolului polițistul efectuează următoarele:

– introduce pistolul în toc pentru stabilizare mecanică și apasă butonul de eliberare a încărcătorului, având grijă să nu îl lase să cadă la sol;

– scoate din portîncărcător un încărcător plin, utilizând indexul pentru ghidare, așa cum este prezentat la reîncărcarea tactică (vezi *„Tehnici şi tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine şi siguranță publică – Folosirea forței”*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024);

– extrage încărcătorul utilizat din mânerul pistolului și îl înlocuiește imediat cu cel plin; se asigură prin presiune tactilă că noul încărcător este corect blocat în locaș și introduce încărcătorul parțial plin în portîncărcător;

– reia priza cu o singură mână pe mâner, scoate pistolul din toc și după ce face o verificare vizuală rapidă pentru a observa dacă manșonul a închis complet fereastra de ejectare sau dacă nu s-a produs o dublă alimentare, îl readuce în poziția de tragere de după scut.

2.10.1.2. Tehnica 2

Pentru reîncărcarea tactică a pistolului, polițistul efectuează următoarele:

– ține pistolul orientat astfel încât mânerul și baza încărcătorului să fie orientate relativ în sus;

– apasă butonul de eliberare a încărcătorului, având grijă să nu cadă gravitațional și introduce pistolul în toc pentru stabilizare mecanică;

– cu mâna dominantă scoate din portîncărcător un încărcător plin, conform tehnicilor standardizate de alimentare;

– extrage încărcătorul utilizat și îl înlocuiește imediat cu cel plin; se asigură printr-o presiune axială (verificare mecanică) că noul încărcător este corect blocat în locaș și introduce încărcătorul parțial consumat în portîncărcător;

– reia priza cu o singură mână pe mâner, scoate arma din toc și după ce face o verificare vizuală rapidă a stării o readuce în poziția de tragere de după scut.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.10.1.3. Tehnica 3

Pentru reîncărcarea tactică a pistolului, polițistul efectuează următoarele:

– poziționează pistolul cu mânerul în sus în palma mâinii de suport, introdusă cu încheietura prin mâner, și apasă zăvorul încărcătorului;

– cu mâna dominantă scoate din portîncărcător un încărcător plin;

– extrage încărcătorul utilizat și îl înlocuiește cu cel plin; se asigură că încărcătorul este corect blocat în mâner și introduce încărcătorul parțial consumat în portîncărcător;

– reia priza cu o singură mână pe mâner, scoate pistolul din toc și după ce face o verificare vizuală rapidă a stării îl readuce în poziția de tragere de după scut.

2.10.1.4.Tehnica 4

Pentru reîncărcarea tactică a pistolului, polițistul efectuează următoarele:

– introduce pistolul între genunchi spre înainte, cu țeava în jos și mânerul orientat în sus;

– apasă butonul de eliberare a încărcătorului;

– cu mâna dominantă scoate din portîncărcător un încărcător plin;

– extrage încărcătorul utilizat din mânerul pistolului și îl înlocuiește cu cel plin; se asigură că încărcătorul este corect blocat în mâner și îl introduce pe cel parțial consumat în portîncărcător;

– reia priza cu o singură mână pe mâner, scoate arma din toc și după ce face o verificare vizuală rapidă a stării o readuce în poziția de tragere de după scut.

ATENȚIE!



Reîncărcarea tactică este permisă doar atunci când scutierul beneficiază de acoperire statică din partea trăgătorului din echipă ori a altor elemente de sprijin din zonă!

2.10.2. Reîncărcarea de urgență cu scutul de protecție balistică

Reîncărcarea de urgenţă este o acțiune de compensare declanşată sub presiune, atunci când revenirea rapidă a capacităţii de foc a polițistului este imperativă. Ea se impune mai ales dacă contextul operațional nu permite un transfer de rol tactic sau o repliere și se execută cu mișcări precise și accelerate pentru a reduce timpul de expunere. Se prioritizează menținerea scutului orientat stabil pe direcția amenințării şi asigurarea directă din partea trăgătorului de sprijin.

2.10.2.1. Tehnica 1

Conform acestei tehnici, pentru reîncărcarea de urgență a pistolului, polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– apasă butonul de eliberare al încărcătorului și îl lasă să cadă pe sol;

– introduce pistolul în tocul de pe centură, fără a-l asigura;

– cu mâna dominantă eliberată scoate din portîncărcător un încărcător plin, așa cum este prezentat la reîncărcarea de urgență (*„Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței”*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024) și îl introduce în mânerul pistolului; verifică mecanic (presiune tactilă) dacă acesta este corect blocat;

– reia priza de tragere pe mâner, scoate pistolul din toc și eliberează manșonul închizător prin acționarea opritorului;

– după ce face o verificare vizuală rapidă pentru a observa dacă manșonul închizător s-a închis complet sau există un cartuș blocat pe rampa de alimentare, readuce arma în pozița de tragere de după scut.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.10.2.2. Tehnica 2

Conform acestei tehnici, pentru reîncărcarea de urgență a pistolului, polițistul efectuează următoarele acțiuni:

– apasă butonul de eliberare a încărcătorului și îl lasă să cadă pe sol;

– așază pistolul cu mânerul și locașul încărcătorului în sus în palma mâinii de suport, trecută cu încheietura prin mânerul scutului;

– scoate din portîncărcător un încărcător plin și îl introduce în mânerul pistolului; se asigură prin presiune axială că încărcătorul este corect înzăvorât;

– reia priza de tragere pe mânerul pistolului, îl scoate din toc și eliberează manșonul închizător prin acționarea opritorului;

– după ce face o scurtă verificare vizuală a armei, reia poziția pentru tragere de după scut.

2.10.2.3. Tehnica 3

Potrivit acestei tehnici, pentru reîncărcarea de urgență a pistolului, polițistul efectuează următoarele:

– apasă butonul de eliberare a încărcătorului și îl lasă să cadă pe sol;

– introduce pistolul între genunchi, cu țeava în jos spre înainte și cu mânerul (locașul încărcătorului) în sus;

– scoate din portîncărcător un încărcător plin și îl introduce în mânerul pistolului; se asigură prin presiune mecanică dacă încărcătorul este blocat corect;

– reia priza cu o singură mână pe mâner și scoate pistolul din toc;

– face o verificare vizuală rapidă a stării și readuce arma în poziția de tragere de după scut.

2.10.2.4. Tehnica 4

Această tehnică se execută din poziția *ghemuit* sau *genunchi-jos*. Pentru reîncărcarea de urgență a pistolului, polițistul efectuează următoarele:

– apasă butonul de eliberare a încărcătorului și îl extrage din armă lăsându-l să cadă pe sol;

– introduce pistolul în spațiul popliteu al piciorului dominant, cu țeava spre înainte și mânerul în exterior, și îl fixează între partea anterioară a coapsei și cea a gambei;

– scoate din portîncărcător un încărcător plin și îl introduce în mânerul pistolului; verifică prin presiune tactilă dacă încărcătorul este corect înzăvorât;

– angajează priza pe mânerul pistolului și îl scoate din spațiul popliteu;

– apasă opritorul manșonului închizător și, după ce face o verificare vizuală rapidă a stării, reia poziția de tragere de după scut.

ATENȚIE!



Tehnicile 3 și 4 sunt relativ periculoase și dificil de executat sub stres (risc de scăpare a armei sau de declanșare a unui foc involuntar) și de aceea reprezintă variante excepționale, efectuate doar în situații de acoperire totală sau atunci când lipsa reacției cu foc ar pune echipa în pericol!

2.11. Armarea pistolului

Se poate executa prin apăsarea opritorului manșonului, cum este prezentat mai sus. O altă modalitate este:

– polițistul sprijină ferm muchia dreaptă a înălțătorului pe marginea rigidă a scutului, pe centura tactică, corpul tocului de purtare sau pe călcâiul încălțămintei, menținând în permanență gura țevii orientată în afara segmentelor propriului corp și având atenție ca linia de tragere să nu intersecteze alte persoane;

– împinge energic arma spre înainte sau în jos pentru a debloca mecanic pârghia opritorului, permițând manșonului închizător să revină violent în poziția inițială și să alimenteze camera cartușului.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

ATENȚIE!



La toate tehnicile de manevrare a scutului cu arma angajată în cealaltă mână, se manifestă prudență maximă în ceea ce privește îndreptarea accidentală spre polițiștii din echipă sau spre propriul corp!



Se interzice cu desăvârşire executarea reîncărcării sau a remedierii unimanuale în posturi atipice (imobilizarea armei între genunchi ori la spațiul popliteu) dacă operatorul se află în deplasare sau sub foc direct. Instabilitatea posturală din aceste scenarii amplifică iminent riscul producerii descărcărilor accidentale sau al expunerii balistice!

Gestionarea alimentării de urgență impune o ierarhizare riguroasă a priorităților de supraviețuire în funcție de configurația mediului operativ. În situația epuizării complete a muniției pe timpul unui angajament cu foc, decizia de reîncărcare pe poziție este secundară replierii imediate, prioritatea absolută fiind adăpostirea structurală, în spatele celui mai apropiat element dur de protecție. În absența unui ecranament arhitectural sau a unei acoperiri active din partea forțelor de sprijin, executarea reîncărcării de urgență se realizează strict pe aliniamentul de contact, transformând menținerea statică și perpendiculară a scutului balistic în unicul element de protecție al integrității fizice a binomului.

2.12. Retenția scutului de protecție balistică

Pregătirea tactică a polițiștilor este incompletă dacă se limitează la utilizarea scutului balistic ca simplu paravan defensiv pasiv. Este imperativă și dezvoltarea unor deprinderi specifice privind retenția acestui echipament greu în anumite situații, pentru contracararea eficientă a tentativelor de deposedare fizică (aspect valabil și în cazul scutului antitraumă[219]). Similar altor mijloace de constrângere din dotarea individuală, un scut balistic capturat de un atacator poate fi utilizat imediat ca armă ofensivă împotriva forțelor de ordine. Tehnicile de retenție se bazează pe acțiuni biomecanice reflexe de torsionare, smulgere și lovire, executate simultan cu emiterea de comenzi verbale imperative de control. În dinamică operativă, abandonarea deliberată a scutului balistic constituie o opțiune tactică admisibilă, numai dacă nu există o amenințare potențială cu armă de foc și exclusiv dacă există posibilitatea securizării prealabile a polițiștilor în spatele unui adăpost structural solid. Din această poziție protejată, polițistul poate efectua tranziția către alte mijloace din dotare, aplicând un nivel de forță gradual și strict proporțional cu intensitatea amenințării, conform procedurilor operaționale.

Pentru asigurarea scutului în câmpul de acțiune, polițistul poate face următoarele acțiuni biomecanice de retenție activă: tracțiune, presiune, rotație axială, percuție.

2.12.1. Când polițistul ține scutul cu ambele mâini

Pentru a asigura retenția, polițistul poate utiliza următoarele tehnici:

2.12.1.1 Tehnica 1

Conform acestei tehnici, polițistul:

– împinge puternic scutul spre suspect, executând un pas spre înainte și folosind greutatea corpului pentru a genera un impact de descurajare și a destabiliza echilibrul agresorului;

– execută un pas puternic spre înapoi, coboară centrul de greutate pentru a întări capacitatea de reținere și simultan trage scutul cu putere spre sine printr-o mișcare violentă de torsionare în plan orizontal.

[219] În timpul executării misiunilor pot exista circumstanțe excepționale, dar care nu justifică utilizarea armei de foc, în care dinamica situației aduce polițistul în contact cu subiecți care pot încerca deposedarea de acest mijloc de protecție.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.12.1.2. Tehnica 2

Conform acestei tehnici, polițistul:

– execută o mișcare violentă de rotație verticală a scutului prin torsionarea rapidă a mânerelor sau marginilor (cu mâna de suport împinge și simultan cu mâna dominantă trage), dezvoltând un cuplu de forțe contrare;

– face un pas puternic spre înapoi și trage cu forță pentru a crea distanță tactică și repetă mișcarea de torsionare structurală în sens invers, pentru a rupe prizele atacatorului.

2.12.1.3. Tehnica 3

Conform acestei tehnici, polițistul acționează astfel:

– dacă suspectul este mai scund sau se poziționează mai jos decât polițistul, acesta poate opta pentru o lovire descendentă cu muchia superioară a scutului, care vizează exclusiv zonele de masă musculară mare ale trunchiului superior (centrul toracelui sau sternul), evitând regiunea capului și a gâtului;

– dacă suspectul menține o poziție superioară, polițistul poate opta pentru o presiune frontal explozivă frontală, folosind muchia superioară a scutului cu tot corpul pentru a leza centrul de masă al agresorului și a degrada forța acestuia de a reține mijlocul de protecție;

– o altă modalitate o poate constitui lovirea suspectului cu muchia inferioară a scutului peste genunchi ori peste regiunea tarsiană a membrelor inferioare, având ca scop afectarea bazei de susținere și deprecierea echilibrului postural;

– într-un caz extrem, atunci când reținerea scutului devine critică, polițistul poate acționa violent și asupra unor puncte ale organismului, considerate mai sensibile, precum nasul, bărbia sau gâtul, folosind ca armă muchiile ranforsate ale scutului.

2.12.1.4. Tehnica 4

Conform acestei tehnici, polițistul:

– flexează genunchii și coboară centrul de greutate pentru a adopta o postură de stabilitate maximă, blocând scutul balistic pe centrul toracelui, pentru a întări capacitatea de reținere;

– menține prizele ferme pe structura de prindere și solicită intervenția imediată a trăgătorului de sprijin ori a altui polițist, care va folosi mijloace de constrângere adecvate din dotare (pulverizator iritant-lacrimogen, baston tactic, dispozitiv cu șocuri electrice) pentru a determina subiectul să renunțe la încercarea de deposedare;

– dacă încă nu se află într-o situație extremă, polițistul poate întări angajamentul prizelor și, prin tracțiuni, rotiri și baleieri ale picioarelor ori lovituri scurte la nivelul ochilor, să creeze subiectului o stare de vulnerabilitate; el va exploata acest moment oportun pentru a accesa unul dintre mijloacele de suport enumerate mai sus, pe care îl va folosi pentru a dezangaja mâinile atacatorului de pe scutul balistic.

2.12.2. Când polițistul ține scutul cu o singură mână

Dacă atacatorul prinde scutul ținut de polițist cu o singură mână, de regulă cea de suport, având în mâna dominantă arma, pentru a asigura retenția se pot utiliza următoarele tehnici:

2.12.2.1. Tehnica 1

Conform acestei tehnici, polițistul:

– coboară centrul de greutate pentru a întări capacitatea de retenție a scutului și introduce rapid arma în toc;

– efectuează o lovire repetată cu armele naturale ale corpului asupra mâinilor, capului sau picioarelor agresorului; se pot folosi pumnul fundamental, părțile laterale și spatele pumnului, podul palmei, canturile antebrațului, cotul, partea frontală a capului, genunchiul sau piciorul.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.12.2.2. Tehnica 2

Conform acestei tehnici, polițistul menține arma angajată, coboară centrul de greutate pentru a întări capacitatea de retenție a scutului și lovește suspectul, în mod repetat, cu mâna care ține arma.

2.12.2.3. Tehnica 3[220]

Conform acestei tehnici, polițistul:

– menține arma angajată, coboară centrul de greutate pentru a întări capacitatea de retenție a scutului și lovește suspectul cu diferite părți ale acesteia: baza încărcătorului, partea superioară a manșonului, apărătoarea (garda) trăgaciului;

– lovirea se face asupra părții dorsale a palmelor, încheieturii mâinilor, antebrațului, claviculei, sternului sau, în cazul unui atac grav, asupra unor zone sensibile ale capului (nas, bărbie, pomeți, ochi, urechi, creștet, oasele temporale).

ATENȚIE!



Modul de acțiune descris mai sus se poate aplica doar în cazuri excepționale, pentru că există riscul declanşării focului involuntar! Se evită lovirea cu arma dacă aceasta nu se află în stare asigurată (când modelul de armă permite acest lucru) și cu degetul trăgător strâns lângă mânerul pistolului! Imediat după obținerea retenției scutului, polițistul vizualizează arma și execută controlul de siguranță!

2.12.2.4. Tehnica 4

Conform acestei tehnici, polițistul:

– coboară centrul de greutate pentru a întări capacitatea de retenție a scutului;

– efectuează tranziția de la pistol la un alt mijloc de intervenție (baston tactic, baston cu șoc electric, pulverizator etc.);

– folosește mijlocul de constrângere pentru a determina subiectul să renunțe la acțiunea de deposedare.

2.13. Avantajele tactice și operative ale utilizării scuturilor balistice

Utilizarea acestor mijloace de protecție în perimetrul de operare asigură forțelor de ordine următoarele beneficii tactice:

– optimizează protecția frontală prin extinderea suprafeței de adăpostire mobilă;

– asigură zonele vulnerabile neacoperite de vesta standard, precum regiunea cefalică, abdomenul, pelvisul și membrele;

– securizează direcția de avansare și facilitează apropierea controlată de subiecți violenți, minimizând riscurile primului contact;

– generează un ascendent operativ în timpul executării breșelor mecanice, cercetărilor lent-metodice, percheziţiilor sau asaltului în spații compartimentate;

– facilitează misiunile de salvare prin configurarea unui paravan defensiv mobil, utilizat pentru evacuarea de urgență a victimelor sau a polițiștilor răniți;

– securizează structurile de dialog și negociatorii în cazurile de luare de ostatici sau persoane baricadate;

– stabilizează climatul psihologic asupra agresorului și descurajează inițiativele ostile și potențialul de escaladare violentă;

– consolidează încrederea polițiștilor prin generarea unui suport psihofizic de siguranță care previne pierderea controlului și susține deciziile luate sub stres operativ;

– interceptează amenințările nebalistice, oferind un baraj fizic eficient împotriva atacurilor cu arme albe sau obiecte contondente aruncate;

[220] Deoarece există pericolul unei descărcări accidentale, această tehnică se folosește ca variantă extremă, în care polițistul nu are altă soluție și are încredere în pregătirea sa.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– poate integra echipamente optoelectronice mobile, devenind o platformă complexă de observare prin fante cu unghi larg, camere video și iluminat de mare intensitate.

2.14. Dezavantaje tactice și limitările operative ale utilizării scutului balistic

Utilizarea acestor mijloace în perimetrul de operare generează următoarele restricții și vulnerabilități:

– necesită instruire specializată și antrenament continuu pentru însușirea biomecanicii specifice și a tacticii de operare;

– scade efectivul disponibil și puterea de foc prin alocarea exclusivă a unui polițist pentru manevrarea scutului;

– expune flancurile binomului prin asigurarea unei protecții balistice strict frontale;

– restricționează câmpul vizual frontal și percepția periferică globală;

– afectează direct viteza de reacție, mobilitatea generală și stabilitatea posturală datorită geometriei fizice și greutății ridicate;

– generează epuizare musculară, tensiuni acute în articulațiile umerilor și dureri lombare;

– îngreunează schimbările rapide de direcție, accelerarea deplasărilor și tehnicile de luptă corp la corp;

– impune tehnici speciale de ochire din spatele panoului balistic;

– limitează sever manevrabilitatea în spații strâmt compartimentate (scări, holuri înguste, lifturi);

– scade eficiența operativă pe pante abrupte, în zone împădurite sau pe terenuri rurale cu denivelări majore;

– riscă escaladarea tensiunilor prin impactul psihologic negativ asupra civililor, putând bloca procesul de negociere.

După cum se observă, scutul balistic reprezintă un echipament indispensabil în intervențiile de risc ridicat, asigurând un nivel de protecție care depășește alte mijloace defensive. Utilizarea sa eficientă presupune un antrenament special și continuu, proceduri clare de coordonare în echipă, evaluarea permanentă a riscului dinamic și gestionarea metodică a oboselii psihofizice a scutierului.

2.15. Utilizarea microscuturilor balistice

Considerăm necesar să inserăm aici o scurtă notă despre o soluție tactică inovativă în domeniul tactic, care s-a impus în ultimii ani ca un instrument esențial în intervenția echipelor de poliție, datorită combinației între un nivel de ridicat de protecție și mobilitatea operațională pe care o oferă: microscutul de tip *TAE Tactical*. Acesta reprezintă un ansamblu balistic cu capacitate de foc, format dintr-o platformă în totalitate translucidă, pe care se montează o armă de serviciu (pistol sau pușcă tactică) cu ajutorul unor șine de tip *Picatinny*. Conceput pentru acțiuni de proximitate, panoul antiglonț specific este compact (22×36 cm, 1,6-2,2 kg[221]), are o grosime între 1,9 cm și 2,5 cm și este fabricat din materiale care susțin un nivel de protecție optimizat pentru amenințări de pistol (NIJ HG1[222]). Sistemul asigură polițiștilor acoperire frontală în fazele de cercetare, intrare și control al unor spații restrânse, facilitează reacția imediată la contact și conservă avantajul tactic inițial în mișcare.

2.15.1. Componentele structurale ale microscutului balistic

1. panou balistic transparent;
2. sistem de montare pe armă cu șină Picatinny.

[221] În funcție de model.

[222] Nivelul HG1 integrează vechile niveluri NIJ II-A/II.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.15.2. Avantaje ale utilizării microscuturilor balistice

– acoperire balistică completă în unghiuri periculoase;
– capacitate de observare operativă maximizată;
– capacitate de angajare simultană a amenințării;
– protecție directă împotriva proiectilelor sau fragmentelor rezultate;
– bună mobilitate în intervenție dinamică;
– bună capacitate de a executa manevre coordonate în echipă;
– compatibilitate și ușurință la utilizarea ambidextră;
– eficiență în operare din și în proximitatea autovehiculelor;
– eficiență în spații cu vizibilitate limitată (colțuri periculoase, holuri, uși, scări etc.);
– versatilitate operativă (cercetarea clădirilor, a complexelor rezidențiale sau industriale, intervenții de urgență în mediul urban, arestări cu grad ridicat de risc etc.).

2.15.3. Dezavantaje ale utilizării microscuturilor balistice

– protecție incompletă a corpului în contact frontal (nu protejează zona inferioară și extremitățile corpului);
– limitări față de amenințări balistice puternice sau multiple;
– apariția oboselii în zona superioară a corpului în operațiuni prelungite sau dinamice.

Formatul ergonomizat al miro-plăcii balistice și vizibilitatea foarte bună asupra câmpului de acțiune pe care o asigură, permite executarea unor manevre rapide, gestionarea acoperită a unghiurilor periculoase, capacitatea de a avansa controlat în situații cu risc crescut și expunere minimă în eventualitatea deschiderii focului. Dotarea structurilor de ordine publică cu astfel de scuturi compacte și integrarea lor în procedurile standard pot îmbunătăți semnificativ capacitatea de reacție a polițiștilor, siguranța echipei și flexibilitatea tacticilor utilizate în medii urbane complexe.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CAPITOLUL XXI – ASPECTE ALE PREGĂTIRII PSIHO-MOTRICE PENTRU MISIUNE[223] ȘI GESTIONAREA EFECTELOR STRESULUI OPERAȚIONAL

Măsurile polițienești nu se limitează la respectarea strictă a procedurilor legale. Ele implică, în mod esențial, o dimensiune psihologică complexă. Factorii psihologici influențează atât comportamentul polițiștilor, cât și al persoanelor vizate, determinând succesul, eficiența și siguranța acțiunilor. În planul operativ, polițiștii trebuie să gestioneze stresul, frica, tensiunea și incertitudinea, menținându-și claritatea decizională și capacitatea de a evalua rapid riscurile. Stabilirea contactului cu persoana vizată, menținerea autorității și utilizarea comunicării tactice persuasive sunt esențiale pentru prevenirea escaladării violenței. Pe de altă parte, înțelegerea psihologiei comportamentale a persoanei asupra căreia se acționează permite anticiparea reacțiilor, identificarea punctelor vulnerabile și adaptarea strategiilor de intervenție. Studiile în domeniul psihologiei forțelor de ordine subliniază importanța controlului emoțional, a empatiei operaționale și a cooperării între membrii echipei, pentru a asigura atât eficiența misiunii, cât și protecția tuturor celor implicați. Astfel, dimensiunea psihologică a intervențiilor operative ar trebui să constituie un element central al pregătirii profesionale, care completează competențele tactice și juridice ale polițiștilor. Componentele fundamentale ale acesteia sunt:

- psihologia agresorului;
- psihologia mulțimilor;
- gestionarea stresului operațional;
- luarea deciziilor tactice sub presiune;
- reziliența psihologică a polițistului.

În acest capitol vom aborda, pe scurt, stresul operațional și efectele lui asupra performanței polițiștilor implicați în activități cu grad mare de risc, aspecte ale antrenamentului psihologic și câteva metode concrete de prevenire, control și recuperare în context.

1. Stresul operațional

Activitatea operativă polițienească, indiferent de profilul ei, presupune acțiunea într-un mediu caracterizat de incertitudine, presiune temporală și risc crescut cu responsabilități majore. În aceste condiții, polițiștii sunt expuși la o formă particulară de solicitare psihofiziologică, definită prin termenul de *stres operațional.* Acesta reprezintă ansamblul reacțiilor cognitive, emoționale și fiziologice generate de participarea la activități cu grad ridicat de intensitate, unde erorile pot avea consecințe semnificative. El se manifestă atât în fazele de pregătire și de anticipare a misiunii, cât și în timpul execuției și al recuperării post-acțiune. Stresul operațional are un dublu rol: poate constitui un factor mobilizator, care amplifică reacțiile adaptive și capacitatea de reacție, dar și un factor perturbator, care afectează percepția corectă a informațiilor, mecanismul de luare a deciziei și coordonarea operativă. Capacitatea polițiștilor de a gestiona eficient stresul operațional devine astfel o competență esențială, la fel de importantă ca abilitățile și deprinderile tehnico-tactice.

Instruirea polițiștilor în cadrul unui program unitar de pregătire fizică, tehnică, tactică şi psihologică, prin care se influenţează şi se adaptează organismul la eforturi psiho-fizice maximale în vederea unui randament superior în acțiunile specifice, este similară (aproape în totalitate) antrenamentului sportiv de performanță. Deci, ca și în cazul unei discipline sportive,

[223] Parte din materialul prezentat în acest capitol a fost preluat din lucrarea *Sistem Tactic Operativ de Protecţie – Tehnica și Tactica Încătușării,* capitolul *Aspecte ale Pregătirii Psihomotrice,* pag. 248-257, autor Cezar Cristea, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2014, Bucureşti.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

cercetarea problemelor legate de pregătire nu trebuie să neglijeze procesul de antrenament mental şi obţinerea unui status psihic corespunzător executării misiunilor. În opinia noastră, pregătirea psihologică pentru munca operativă este una din problemele fundamentale ale formării şi dezvoltării unor specialişti în domeniul ordinii și siguranței publice determinați și capabili să gestioneze circumstanțe critice. În termeni de specialitate, acest proces constă dintr-un ansamblu de acţiuni şi eforturi efectuate de către poliţiştii înşişi, ajutaţi suportul multidisciplinar integrat al unității, format din instructori, comandanți, psihologi, medici etc., pentru a atinge un nivel optim de activare psihomotrică înaintea misiunii. Aceasta presupune o adecvare mentală, motrică, senzorio-perceptivă, afectivă, volitivă şi motivaţională într-un sistem integrat, în conformitate cu sarcinile concrete ale acțiunilor operative. Prin diferite măsuri, generale şi speciale, polițistul își mobilizează toate energiile psihice și fizice în scopul realizării responsabilităților tactice şi a rezolvării în siguranță a obiectivului misiunii. Deci, pregătirea psihologică trebuie să fie inclusă ca o componentă a pregătirii pentru misiune.

2. Acţiuni care au loc cu scurt timp înaintea începerii misiunii

Acestea pot fi:

– fixarea şi reţinerea datelor de interes operativ în legătură cu misiunea (ora de începere, locul, echipamentul, armamentul și muniția utilizată, cerințe din partea altor structuri etc.), date despre suspecți (infracțiunea comisă, deținător legal de arme, complici etc.), date despre locație (configurația imobilului, dependințe, împrejmuiri, acces, vecinătăți, iluminație, câini de luptă etc.);

– analiza profilului suspecților, atunci când sunt date în acest sens (antecedente, personalitate, modul de a reacționa în spațiul psihologic, modul de a se raporta la conflict etc.);

– mobilizare psihică, realizată prin îndemnuri proprii, previzionare mentală, sfaturi cerute celorlalți polițiști din echipă, derularea imaginativă a misiunii, previzionarea intuitivă a presiunii psiho-emoționale (antrenament invizibil) etc.;

– stabilirea unui plan de acțiune personal, care să susțină și să completeze planul tactic de echipă;

– evitarea consumului nervos prin diferite preocupări de moment;

– mobilizare psihică înaintea intrării în acțiune prin câteva mișcări de încălzire musculo- articulară și tehnici de respirație.

Pregătirea psihică poate avea două aspecte, şi anume pregătirea psihică pentru misiune la modul general şi pregătirea psihică pentru o anumită misiune.

3. Pregătirea psihică pentru misiune

Aceasta cuprinde:

1. asigurarea unei motivaţii profesionale optime;
2. formarea senzațiilor specifice misiunii în cadrul programelor practic-aplicative de pregătire;
3. fixarea clară a obiectivului misiunii și a modalităților de atingere a acestuia, conform planului tactic (întocmai și la timp);
4. capacitatea de autoreglare a stărilor psihice şi menţinerea acestora la un nivel optim, în raport cu eficienţa acțiunilor, urmărind aici:

– realizarea unui echilibru afectiv al capacităţii de stăpânire a emoţiilor şi a capacităţii de adaptare la stres;

– însuşirea şi utilizarea antrenamentului mental;

– realizarea lucidității percepţiilor și a gândirii în situaţii critice sau imprevizibile;

– menţinerea nivelului de activare în condiţii de oboseală și stres;

– dezvoltarea voinţei în sensul depăşirii dificultăţilor și situațiilor neprevăzute;

– dezvoltarea spiritului de echipă;

– conștientizarea respectării principiilor legale de acțiune în forță;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– menţinerea prospeţimii psihice şi fizice prin respectarea cerinţelor antrenamentului invizibil, reducerea consumului de energie psihică înaintea misiunii şi refacerea corectă post-misiune;
– dezvoltarea rezistenţei psihice, a imunităţii la frustrări şi la situaţii neplăcute (stres).

4. Pregătirea psihică pentru o anumită misiune

În timpul fiecărei misiuni polițistul se află în fața unor factori aleatorie greu de controlat, care pot fi: gradul de rezistență al suspecților, acțiunile imprevizibile ale acestora, existența unor elemente necombative, atitudinea sau implicarea altor persoane aflate în zona de acțiune, disfuncții tehnice (comunicare radio defectuoasă, indisponibilitatea armamentului etc.), deciziile luate de șeful de echipă și eventualele erori ale acestuia, diferitele momente critice care pot interveni pe parcurs. Toate aceste aspecte problematice sunt filtrate subiectiv de către polițiști în etapa premergătoare misiunii, făcând să apară caracteristici ale manifestării psihice preacțiune, cu pregnant caracter de analiză, care măreşte nivelul de stres. Asemănător febrei de start din sport, anxietatea anticipativă de dinaintea începerii unei acțiuni cu grad ridicat de risc este unul dintre cei mai puternici agenți stresori, caracterizat printr-o stare de hiperexcitabilitate (hiperactivare simpatică), dar pe care, prin tehnici de control biologic (respirație) și reîncadrare cognitivă, o putem transforma într-o vigilență operativă optimă. Aceste aspecte depind în mare măsură de structura personalităţii polițistului, amintind în acest sens, ca importante, următoarele caracteristici ale personalităţii:

– raportul introversie/extroversie;
– toleranţa faţă de stres;
– reactivitatea şi stabilitatea emoţională;
– nivelul intelectual;
– forţa caracterului;
– dominanţa psihică;
– încrederea în sine;
– anxietatea de trăsătură;
– teama de eşec;
– teama de traumatisme şi vătămări corporale;
– teama de agresiune proprie;
– teama de durere;
– nervozitatea;
– agresivitatea latentă sau manifestă.

În funcţie de importanţa și gradul de risc al misiunii mobilizarea psihică poate adopta una din următoarele variante:

– minimizarea dificultăților;
– redarea obiectivă a dificultăților;
– exagerarea dificultăților.

Un aspect deosebit în etapa premergătoare misiunii, îl constituie obişnuirea polițistului cu starea de tensiune, normală fiziologic şi firesc omenească, şi conştientizarea acestuia că această stare de tensiune nu se manifestă doar la el, fiind prezentă şi la colegii săi. Scopul antrenamentului psihologic este de a induce polițistului un grad de tensiune psihică optimă și o stare mentală propice executării cu succes a misiunii. Gradul de tensiune psihică optimă specifică se poate recunoaşte astfel:

– stare de emoţie tonică, antrenantă;
– mobilizare, uşoară nerăbdare, uşoară agresivitate;
– capabil de analiză clară, lucidă şi reală a condiţiilor misiunii;
– apetit alimentar bun;
– grad de pregătire foarte bun.

Polițiștii se caracterizează prin calităţi psihice deosebite, această afirmaţie fiind susținută de faptul că diferenţele de natură fizică nu sunt cele mai importante, predominând calităţile psihice, care trebuie investigate.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5. Stările limită şi psiho-patologice

5.1. Stările psihice de limită

Sunt legate de fenomenul atât de complex şi doar parţial cunoscut al obţinerii performanţelor. Dintre factorii care le provoacă, enumerăm: stresul, tensiunea, conflictul, barierele psihice, precum şi oboseala acumulată. Nu numai mişcările fizice consumă energia, ci şi fiecare senzaţie, fiecare gând şi fiecare sentiment constituie experienţa mişcării şi a transformării energiei. Întrucât procesele mental-emoţionale consumă la rândul lor energie, nu este suficient să odihnim numai corpul, ci trebuie să ne odihnim adecvat şi mintea. Dat fiind că trupul şi mintea acţionează interdependent, putem calma mintea prin relaxarea trupului. O minte încordată merge de obicei mână în mână cu tensiunea musculară. Stresul este definit ca o tensiune psiho-fizică constantă, cauzat de neputinţa individului de a găsi soluţii la problemele sale familiale, morale, profesionale, economice sau socio-politice. Puternicele solicitări la care este supus organismul polițiștilor pentru a rezista principalilor agenţi stresori externi şi interni din timpul misiunilor perturbă existența acestora în cele mai profunde aspecte (fiziologic, hormonal, psihic, comportamental etc.). Studiile specializate asupra stresului pot duce la controlul acestuia şi la utilizarea lui pentru ameliorarea vieţii şi în mod particular a performanţelor de serviciu.

Stări-limită sunt:

– crize domestice: neînţelegeri familiale repetate, divorţ, deces etc.;
– crize profesionale: suprasolicitare, concediere, retrogradare etc.;
– crize sociale: denigrare, pierderea reputaţiei, probleme legale etc.;
– crize sentimentale, cognitive, motivaţionale etc.;
– ameninţări la adresa integrităţii fizice sau psihice etc.;
– boli cronice, vătămări sau handicapuri corporale temporare ori permanente etc.

În funcţie de tărie, se identifică două tipuri de stres psihic:

– eustresul: stres pozitiv, de intensitate moderată, care la nivelul sistemului endocrin produce o cantitate importantă de endorfine, activând organismul şi mărindu-i capacitatea de lucru şi de adaptare;

– distresul: stres negativ, de mare intensitate, care prin stimularea secretării unei mari cantităţi de adrenalină şi cortizol afectează relaţiile emoţionale şi are repercusiuni asupra performanţei, comportamentului şi a proceselor psiho-somatice.

Simptome fiziologice ale stresului negativ asupra polițiștilor: hipertensiune arterială, puls rapid (dezactivant), slăbirea sistemului imunitar (imunodepresie), tulburări de respiraţie, dilatarea pupilelor, afecţiuni cardiace și gastrointestinale, insomnie, transpiraţie excesivă, modificări hormonale la nivelul mecanismului de secretare a adrenalinei şi noradrenalinei. În timpul misiunii, aceste disfuncționalități pot duce la instalarea tremorului muscular la nivelul extremităților, blocarea motricității fine și alterarea controlului armamentului.

Stresul generează în organism aşa-numitul *„sindrom general de adaptare”*, care caracterizează reactivitatea acestuia la factorii de mediu. Acest sindrom are următoarele faze[224]:

– faza de alarmă: cuprinde reacția de şoc (hipotensiune, depresiune a SNC) şi reacția de contraşoc, în care încep să apară fenomenele de apărare ale organismului;

– faza de rezistenţă: cuprinde ansamblul reacţiilor sistemice provocate de o expunere prelungită la stimuli nocivi, faţă de care organismul a elaborat mijloace de adaptare;

– faza de epuizare: în care adaptarea nu mai poate fi menţinută şi reapar semnalele reacţiei de alarmă, care de această dată sunt ireversibile; reacţiei de alarmă îi corespunde o etapă de investigare, caracterizată printr-un conflict între subiect şi ambianţă; fazei de rezistenţă îi

[224] După Hans Selye

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

corespunde în plan psihologic o trăire intensă a frustrării sau a ameninţării, iar fazei de epuizare, instalarea consecinţelor psihologice ale stresului: anxietate, agresivitate, panică etc.; stările de limită afectează, în general, următoarele funcţii: intelectuală, afectivă, volitivă şi motivaţională; ele nu pot fi echivalente cu stările patologice, dar pot influenţa defavorabil randamentul.

5.2. Stări psiho-patologice specifice

Sindromul fricii de insucces, care cuprinde anxietatea anticipativă (pre-intervenție) reprezintă o tulburare psihică de tipul reacţiei psihogene de anxietate. Polițistul resimte misiunea în general cu o zi înainte, cu o intensitate care ajunge maximă chiar înaintea declanșării acesteia şi dispare imediat după. Caracteristicile acestui sindrom sunt tulburarea ideaţiei şi o suită simptomatologică în care elementele psihologice de alarmă se confundă cu tulburări de tipul distonomiei neurovegetative.

5.3. Stări psiho-patologice nespecifice

Nevroze, personalităţi psihopatice, reacţii psihogene, accidente, oboseală. Cele mai importante dintre acestea sunt nevrozele de anxietate şi oboseala:

– *nevrozele de anxietate:* polițistul afectat de o astfel de nevroză este mereu nesigur de propriile mijloace şi posibilităţi, este pesimist în privinţa succesului misiunii, simte participarea la aceasta cu o emotivitate intensă şi o anticipează în mod deosebit; nu reuşeşte adesea să doarmă bine în noaptea de dinainte, intră în acțiune complet transpirat, tremurând şi cu o senzaţie penibilă de instabilitate; în timpul misiunii, anxiosul nu reuşeşte să se sustragă problemelor propriei sale stări existente, pentru a se concentra mai bine asupra activităţilor și responsabilităților specifice;

– *oboseala:* reprezintă un semnal de alarmă care apare la un anumit nivel de istovire a forţelor fizice şi de surmenaj prin supra-tensionarea prelungită a S.N.C.; oboseala fizică constituie apariţia pragului de epuizare, manifestat printr-o deficienţă musculară care împiedică polițistul să menţină o activitate motrică la un moment dat.

Oboseala psihică constituie apariţia sau mărirea numărului de răspunsuri greşite în timpul unei ședințe de pregătire sau în misiune. Două motive diferite pot face obositoare o activitate: fie excesul acesteia, fie reducerea sau absenţa participării emoţionale şi a interesului personal pentru activitatea însăşi.

Hiperactivitatea compensatorie apare ca un comportament exagerat, care ignoră limitele de rezistenţă ale organismului prin încetarea conştientă sau inconştientă a primelor senzaţii de oboseală. În speţă, cauzele acesteia sunt:

– consum foarte mare de energie fizică şi psihică;

– supraîncordarea prelungită a musculaturii şi instalarea febrei musculare, apariţia în ţesuturi a acidului lactic şi piruvic;

– un deficit de glicogen şi oxigen, combustibili necesari contracţiilor musculare;

– diminuarea capacităţii fibrei musculare de a utiliza aceşti combustibili;

– forţarea inimii şi a celorlalte organe interne;

– deficienţe alimentare şi dezechilibrul cantităţilor de electroliți care reglează schimbul intercelular din organism,funcţionarea și conductibilitatea neuromusculară;

– suprasolicitarea psihică și intelectuală;

– programul uman artificial, diferit de cel natural.

Şi aşa-numita oboseală precoce îşi are explicaţia psiho-fizică, în acest caz polițistul fiind obosit din motive psihice. Este ştiut că nimic nu oboseşte ca plictiseala. Un polițist obligat să repete mult timp o acţiune simplă, la un moment dat nu o va executa prea corect. Pragul de oboseală este strâns legat de interesul pentru acţiune. În concluzie, în activitățile specifice muncii de ordine și siguranță publică, aceste tulburări trebuie să fie prevenite şi îngrijite din timp, în scopul unui bun randament în misiunile specifice, conservarea aptitudinilor şi competenţelor şi îmbunătăţirea sănătăţii psiho-fizice.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

6. Gestionarea stresului operațional și a oboselii

Polițistul poate gestiona stresul de misiune cu ajutorul următoarelor elemente specifice:

– *tehnici de reglare psihică*: respirație controlată, concentrare pe proceduri standard, menținerea coeziunii echipei;

– *odihnă și rotație:* programarea pauzelor și alternarea membrilor echipei pentru menținerea vigilenței;

– *evaluarea post-misiune:* analiză a reacțiilor la stres, identificarea punctelor slabe și optimizarea procedurilor pentru misiunile viitoare.

7. Reglarea şi autoreglarea stărilor psihice ale polițiștilor

Pentru reglarea și autoreglarea stărilor psihice este necesară cunoașterea și autocunoașterea particularităţilor personalităţii şi a problemelor legate de temperament şi de comportament. Psihicul uman însuşi reprezintă o modalitate de reglare superioară care se dezvoltă permanent, iar comportamentul poate fi definit, din punct de vedere cibernetic, ca un ansamblu de acţiuni reglatorii pe care individul, ca sistem integral, le execută asupra obiectelor din afară sau asupra posibilităţilor coordonate de definiţie, în vederea obţinerii unor stări de echilibru. Pregătirea psihologică pentru misiune constă, în principal, în realizarea aşa-numitelor stări de preparaţie, care nu sunt altceva decât forme de reglare şi de autoreglare a stărilor psihice şi ale comportamentului, în vederea obţinerii performanţei în acțiune.

7.1. Metode de reglare prin intervenţie exterioară

– convorbirea terapeutică cu psihologul, instructorul, antrenorul, medicul;
– demonstraţia;
– convingerea;
– sugestia;
– procedee de desensibilizare;
– procedee psiho-farmacologice;
– procedee fiziologice (saună, masaj, duş).

7.2. Metode de autoreglare a stărilor psihice

– autoeducaţia;
– autosugestia;
– autorelaxarea;
– antrenamentul psihoton;
– antrenamentul mental sau ideomotor;
– antrenamentul pe bază de *feed-back* şi *feed-before*.

Prin aceste metode se obține:

– creşterea clarităţii şi a preciziei reprezentării mişcărilor care stau la baza realizării actelor motrice specializate (deprinderi profesionale);
– creşterea gradului de concentrare a atenţiei şi a stabilităţii acesteia;
– crearea unor montaje psihologice referitoare la execuţia corectă a sarcinii;
– scăderea semnificaţiei stresante a misiunii şi formarea unei atitudini corecte faţă de aceasta;
– eliminarea stărilor afective negative;
– înlăturarea blocajelor şi a barierelor psihice;
– mobilizarea motivaţională;
– crearea obişnuinţei de a se deconecta de factori perturbatori;
– refacerea rapidă a rezervelor de energie nervoasă.

În misiune este esențial ca polițistul să poată acționa calm și conștient și să poată lua decizii corecte din punct de vedere tactic. El trebuie să poată controla propria persoană

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

(autocontrol), iar acest lucru îi dă capacitatea de a controla circumstanțele, suspecții și mediul în jurul său. Pentru acest lucru este necesar ca polițistul să cunoască natura fricii, mecanismul și efectele ei. El trebuie să conştientizeze faptul că stresul de misiune poate produce emoții necontrolate, efecte disfuncționale la nivel psihologic (perturbarea deprinderilor motorii, creștere timpului de reacție etc.), că poate influența percepţia directă asupra unei situaţii și că poate recepționa degradat starea lucrurilor, făcându-l să acţioneze greşit ori să nu acţioneze la timp (deprecierea proceselor perceptive și cognitive).

8. Efecte ale stresului de misiune

În urma efectuării misiunilor polițistul poate prezenta:
- surplus de adrenalină;
- hiperventilaţie;
- ritm cardiac crescut;
- transpiraţie abundentă;
- deprecierea vederii periferice;
- aprecierea excesivă a vederii centrale (vedere de tip tunel);
- scăderea capacităţilor motorii fine (coordonate);
- accentuarea capacităţilor motorii grosiere (fuga, lovirea la întâmplare);
- scăderea capacității de luare a deciziilor;
- blocaj psihic şi fizic.

În opinia noastră considerăm că o bună pregătire psiho-operativă este asigurată de:
- antrenamentul mental apropiat de realitatea prezumată a fi întâlnită în teren;
- cunoașterea foarte bună a planului operativ;
- concentrarea pe sarcini, roluri și detalii de execuție;
- controlul respirației.

9. Fenomenele de relaxare şi mecanismele acesteia

Relaxarea are un rol important în execuţia corectă a acţiunilor specifice şi în pregătirea psihologică pentru misiune. Pentru a defini fenomenul relaxării este necesar să explicăm noţiunea de tonus muscular, care este în strânsă legătură cu stările afective, iar punctul de plecare al relaxării îl reprezintă o stare de hipotonie musculară (tonus muscular scăzut). Tonusul reprezintă starea de contracţie fiziologică uşoară, cu caracter permanent, în care se află întreaga musculatură a organismului, stare întreţinută prin impulsuri nervoase cu frecvenţă scăzută. Reglarea nervoasă a tonusului are loc la mai multe niveluri ale sistemului nervos. Un rol important în procesul de relaxare îl ocupă respirația, sugestia şi autosugestia, care pot fi folosite cu rezultate foarte bune în procesul de antrenament şi de pregătire specifică. Instructorul trebuie să ştie că sugestia indirectă are eficienţa cea mai mare, pentru că are un conţinut care poate fi mai curând dedus şi provoacă o rezistenţă mai mică din partea subiectului. Foarte importantă este cunoaşterea, atât de către instructor, cât şi de către șeful nemijlocit, a nivelului de sugestibilitate a polițistului, care poate influenţa receptivitatea indiferent de stare (veghe, relaxare). În acest sens, întâlnim persoane cu o sugestibilitate foarte redusă, slabă, moderată sau ridicată. Exerciţiile de relaxare cu formule sugestive sunt la fel de utile.

10. Respirația tactică

Menținerea controlului emoțional și fizic în situații de stres operațional reprezintă o componentă esențială a performanței polițistului, influențând atât siguranța personală, cât și eficiența echipei. În acest context, respirația tactică constituie o metodă sistematică de autoreglare fiziologică și psihologică, menită să optimizeze controlul ritmului cardiac, claritatea decizională și stabilitatea motorie fină în timpul intervențiilor. Această practică se bazează pe tehnici standardizate, ușor de memorat și de aplicat rapid, care permit polițiștilor să își reducă

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

reacția exagerată la stres și să-și mențină funcțiile cognitive și motorii în parametrii optimi. Din perspectivă doctrinară, respirația tactică se diferențiază prin aplicabilitatea sa în mai multe contexte:

– înaintea intrării în misiune, pentru preparare mentală;
– în timpul acțiunii, pentru controlul reacțiilor fiziologice și al stresului operațional;
– după misiune, pentru refacere fiziologică și stabilizare psihoemoțională.

Principiile operative fundamentale rămân constante: concentrarea pe obiectivul misiunii, sarcini tactice și detalii de execuție și minimizarea riscurilor. La acestea se adaugă respirația controlată, adică integrarea anumitor secvențe de respirație în cadrul manevrelor efectuate. Din punct de vedere operațional, implementarea acesteia presupune integrarea în rutinele zilnice de instruire, simulări sub stres controlat și exerciții de sincronizare a acțiunilor în echipă.

Deosebit de valoros în context este controlul respirației ventrale, act pe care aici îl vom numi *respiraţie tactică*. Ea are principalul rol reglator al stării psihice a polițistului înainte de plecarea în misiune și înainte de începerea acțiunii, asigurând tranziția de la starea de alertă maximală la control optim și reducând impactul psihologic și fizic al stresului asupra capacității de decizie și de execuție.

10.1. Respirația tactică în faza de așteptare a unei misiuni

Pentru a se pregăti de acțiune fizică intensă și decizii critice rapide, în etapa premergătoare unei misiuni cu grad ridicat de risc polițiștii pot utiliza tehnica de respiraţie 4-4-2, care activează sistemul nervos simpatic și optimizează tonusul muscular. Conform acestui protocol, înainte de echipare, semiechipat sau chiar echipat complet cu ţinuta de serviciu, polițistul se așază într-o poziție stabilă dar comodă, cu spatele drept și umerii relaxați (se poate efectua chiar și în autovehiculul de serviciu), după care execută controlat următoarele etape:

– începe exercițiul printr-o expirație scurtă pe gură, după care inspiră profund pe nas, cu limba lipită de cerul gurii, de la nivelul abdomenului prin acționarea diafragmei; umple cu aer partea de jos a plămânilor (bombează abdomenul, cutia toracică rămâne relativ fixă) numărând până la 4:
– reține voluntar aerul în apnee superioară (fără a bloca glota) și numără până la 4; menține o ușoară tensiune în brațe și în abdomen (*„ancorare energetică”*);
– expiră timp două secunde de la nivel ventral, scurt și puternic pe gură, ușor zgomotos dacă este confortabil;
– repetă 4-6 cicluri.

Ritmul numărătorii se raportează la secundă ori la propriul puls. Polițistul controlează mental mecanica respiratorie (cele două faze ale respirației, apnee, amplitudine, volum, frecvență, ritm) și se concentrează pe ideea de energie, calm vigilent și un sentiment de forţă şi siguranţă de sine.

10.2. Respirația tactică în etapa imediat premergătoare acțiunii

Înaintea unei misiuni cu grad ridicat de risc, în care se previzionează eforturi foarte intense din punct de vedere psihic și fizic, pentru a regla pulsul și a reduce reacția la stres, atunci când există timpul necesar, polițistul poate utiliza protocolul 4-4-4-4 de respirație, având rolul de a stabiliza rapid ritmul cardiac, de a atenua anxietatea anticipativă și de a menține funcțiile cognitive și psihomotrice în parametri optimi:

– înainte de echipare, semiechipat sau chiar echipat complet cu ținuta de serviciu, polițistul se așază într-o poziție stabilă, dar comodă, cu spatele drept și umerii relaxați (procedura se poate efectua inclusiv în autovehiculul de serviciu);

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– inspiră 4 secunde profund și fluid, exclusiv pe nas și de la nivel ventral, acționând coborârea mușchiului diafragmei; cutia toracică rămâne relativ fixă, în timp ce aerul umple zona inferioară a plămânilor, determinând bombarea controlată a abdomenului pe parcursul numărătorii mentale de la 1 la 4;

– reține voluntar volumul de aer inspirat (apnee post-inspir), fără blocarea glotei (gâtul rămâne deschis, presiunea fiind susținută de menținerea contractată a mușchilor respiratori) și menținând imobilitatea fizică totală timp de 4 secunde;

– elimină lent și continuu aerul pe gură de la nivel ventral, lăsând la început plămânii să se golească prin elasticitatea naturală a toracelui, urmând ca în ultimele secunde evacuarea dioxidului de carbon să fie finalizată prin presarea activă a mușchilor abdominali spre coloană, numărând de la 1 la 4;

– întârzie conștient reluarea ciclului prin menținerea plămânilor complet goliți de aer (apnee post-expir) timp de 4 secunde, în care polițistul își suspendă reacțiile motorii și se concentrează pe o senzație intuitivă de vid fizic, claritate mentală și control absolut.

Polițistul controlează mental mecanica respiratorie, înțelege, acceptă şi controlează efectele stresului, se centrează pe noțiunea de autocontrol, pe sarcină și rol tactic, asumând ideea de intrare iminentă în contact cu un pericol critic. În funcție de timpul pe care îl are la dispoziție, poate repeta exercițiul de mai multe ori.

10.3. Respirația tactică înaintea declanșării acțiunii

Această tehnică de respirație se efectuează chiar înaintea inițierii asaltului, având rolul de ancorare mentală și control biologic, fiind aplicabilă chiar dacă polițistul a executat anterior un ritm general de pregătire. Ea constă în executarea a 3-4 cicluri de respirație diafragmatică profundă și controlată, chiar înaintea inițierii acțiunii tactice care implică un risc operativ ridicat (infiltrarea în zona de acțiune, intrarea în clădire, traversarea unei căi de acces sau a unei intersecții periculoase, intrarea în contact vizual cu un suspect periculos etc.). Polițistul inspiră profund de la nivelul abdomenului prin coborârea diafragmei, într-un mod fluid și controlat pe nas, timp de 2-3 secunde, umplând complet partea profundă a plămânilor, după care expiră prelungit și complet pe gură prin tensionarea mușchilor abdominali, eliminând reziduurile de dioxid de carbon. Prin acest protocol, polițistul stabilizează activarea automată a sistemului nervos simpatic (efectele hormonilor specifici stresului), prevenind hiperventilația și canalizând fluxul de adrenalină exclusiv către starea de alertă, hipervigilență, concentrare pe sarcină, rol tactic și neutralizarea unui pericol imediat.

10.4. Respirația de recuperare post-misiune

Imediat după încetarea acțiunilor operative și retragerea în siguranță, polițistul poate utiliza protocolul de respirație 4-8-8, adaptat din tehnicile tradiționale de control mental și relaxare profundă de tip yoghin, ca etapă fundamentală a readucerii organismului în parametrii psihici și fiziologici normali. Este un ritm asimetric care dezactivează sistemul nervos simpatic și îl activează pe cel parasimpatic, restabilind calmul interior și relaxând polițistul din punct de vedere psihic și fizic:

– dezechipat ori semiechipat cu ținuta de serviciu, polițistul alege o zonă liniștită și se așază într-o poziție comodă: pe gambe cu șezutul pe călcâie și pe tălpi, în șezut pe sol cu picioarele încrucișate în față (turcește), în șezut rezemat de perete cu picioarele întinse ori semiîndoite, pe scaunul de birou, în habitaclul autovehiculului de serviciu sau culcat pe spate; singura rigoare este menținerea dreaptă a coloanei vertebrale;

– așază mâinile pe coapse, cu umerii relaxați și palmele deschise spre tavan, dacă a ales o poziție cu coloana în postură verticală, ori pe lângă corp dacă este culcat dorsal;

– echilibrează greutatea corpului, simetrizează toate elementele anatomice și aliniază coloana vertebrală; aduce bărbia ușor în piept și împinge creștetul capului spre tavan (sau spre perete dacă se află în poziția culcat pe spate);

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– relaxează întregul corp, cu excepția mușchilor posturali ai spatelui, în cazul în care a ales să practice exercițiul în poziție verticală;

– expiră scurt pe gură și începe să inspire profund pe nas, cu limba lipită de cerul gurii, de la nivelul abdomenului prin acționarea controlată a diafragmei;

– cutia toracică rămâne relativ fixă, umplând cu aer partea inferioară a plămânilor în timp ce numără mental până la 4;

– reține voluntar aerul în plămâni (apnee post-inspir) timp de 8 secunde, menținând o stare de imobilitate și relaxare internă;

– expiră lent pe gură de la nivel ventral, la început liber, lăsând plămânii să se golească datorită elasticității naturale a cutiei toracice, după care continuă prin tensionarea progresivă a mușchilor abdomenului spre spate, numărând până la 8;

– la finalul expirației, polițistul întârzie în mod conștient reluarea ciclului respirator, concentrându-se pe o senzație intuitivă de vid fizic și mental.

Ritmul numărătorii se raportează la secundă ori la propriul puls. Polițistul exersează cinci minute, controlează mental mecanica respiratorie (cele două faze ale respirației, amplitudine, volum, frecvență, ritm) și se centrează psihic pe ideea de liniște mentală, calm interior și autocontrol.

11. Antrenamentul ideomotor (mental)

Constă în repetarea mentală, intenţionată şi sistematică a unui act motor. Legătura strânsă şi aparent inexplicabilă dintre gând şi mişcare a fost observată de oameni încă din cele mai vechi timpuri. Gândul despre o anumită mişcare pare să producă mişcarea însăşi. Fenomene ideomotorii întâlnim foarte frecvent în viaţa cotidiană: salivaţia şi deglutiţia la evocarea unui aliment preferat, încordarea muşchilor la trăirea unei scene de luptă etc. Antrenamentul ideomotor se poate aplica în activitatea polițiștilor pentru:

– accelerarea şi creşterea eficienţei învăţării unor acte motrice;

– perfecţionarea mişcărilor tactice specifice;

– familiarizarea polițistului cu senzațiile de misiune şi desensibilizarea faţă de factorii stresanţi specifici acesteia.

Mecanismul antrenamentului ideomotor are la bază reprezentările ideomotorii, bazate pe o execuţie personală prealabilă. Eficienţa acestei metode este condiţionată de alcătuirea corectă a programului de pregătire ideomotorie şi presupune cunoştinţe de tehnică aplicativă, anatomie, fiziologie şi psihologie. Pentru ca antrenamentul ideomotor să fie eficient, trebuie să precizăm întotdeauna foarte clar spre ce se îndreaptă atenţia polițistului. Nu este suficient să i se spună *„gândeşte mişcarea”* sau *„încearcă să simţi”*, ci trebuie să se insiste asupra elementelor esenţiale ale mişcării. Trebuie subliniat faptul că deşi antrenamentul mental s-a dovedit deosebit de eficient în învăţarea şi perfecţionarea actelor motrice, el nu poate înlocui antrenamentul propriu-zis.

11.1. Antrenamentul de conştientizare senzorială

Organismul uman recepţionează şi răspunde la o serie de stimuli senzoriali care vin din mediul exterior, fără ca aceştia să atingă nivelul conştienţei. Antrenamentul de conştientizare senzorială contribuie la o mai bună cunoaştere a diferitelor procese fiziologice ale organismului, în vederea autoreglării lor voluntare. Subiectul învaţă să detecteze mesajele corpului său şi să conştientizeze ceea ce este pozitiv sau negativ în funcţionarea acestuia. Concret, polițistul trebuie deprins să-şi conştientizeze poziţia de relaxare, respectiv mișcările și starea de repaus.

11.2. Antrenamentul psihoton

Este o metodă de reglare şi autoreglare a stărilor psihice, un procedeu de optimizare a mecanismelor de adaptare la situaţiile de instruire şi mai ales la circumstanţele de misiune. Se

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

preiau în special exerciţii din cadrul ciclului inferior al antrenamentului autogen al lui Shultz, incluzându-se în plus, pe lângă faza de relaxare şi o fază de activare, menită să dinamizeze energetic poliţistul în vederea îndeplinirii misiunii. Faza de activare cuprinde fie exerciţii în cadrul cărora realizează o concentrare mentală asupra unor elemente specifice de acţiune, fie exerciţii respiratorii sau de tensionare musculară.

11.2.1. Etapele pregătirii psihotone

1. *iniţierea sau faza preliminară:*
– test de relaxare musculară;
– conştientizarea opoziţiei mişcare activă / relaxare pasivă;
– control respirator relaxant.

2. *fişa de antrenament autogen:*
– experienţa greutăţii;
– experienţa căldurii;
– reglarea cardiacă;
– control cefalic;
– formule de sugestionare.

3. *faza specifică:*
– control muscular localizat;
– modificări pasive liniare;
– relaxarea ochilor şi a aparatului fonator;
– eliminarea hipertensiunilor localizate;
– relaxare diferenţiată și selectivă;
– relaxare fracţională;
– activare cu revenire tonică şi stimulare psihică prin formule sugestive;
– antrenament moderat, cu punere în formă în vederea unor acțiuni dinamice în cadrul misiunii.

11.3. Antrenamentul autogen al lui Schultz

În continuare prezentăm exercițiul de autoinducere a stării de relaxare cunoscut sub denumirea *„Antrenamentul autogen al lui Schultz”*. Pentru o cât mai bună recuperare post-misiune, recomandăm practicarea ciclului inferior al acestei metode de direcţionare psihoenergetică, care are efecte deosebite în ceea ce priveşte blocarea stării de alertă a organismului, relaxarea mentală şi fizică profundă, îndepărtarea oboselii şi obţinerea rapidă a stării de linişte şi de calm. Acest ciclu constă într-o procedură simplă, în şase etape, în care poliţistul lucrează mental în interiorul corpului lui cu o succesiune de autosugestii repetitive, comenzi cu temă și concentrare pe stări primare. Odată ajuns la sediu ori la domiciliu, acesta se echipează lejer şi se retrage într-un mediu liniştit şi confortabil din punct de vedere termic și al luminozității. Îndepărtează orice gând inhibitor, abandonează contactul cu exteriorul şi se concentrează pe procedura exerciţiului.

Din poziția culcat pe spate simetrizează toate elementele structurale ale corpului, echilibrează masa musculară de-a lungul axului de lungime şi aliniază coloana vertebrală. Poziţionează bărbia în piept, împinge creştetul capului în sus și lasă labele picioarelor să cadă liber la stânga și la dreapta. Întinde mâinile natural pe lângă corp, cu palmele deschise spre tavan. Se prepară mental pentru menţinerea fixă a acestei posturi un timp îndelungat (între 10 şi 20 de minute), închide ochii şi relaxează tot corpul. Se centrează mental timp de un minut pe respiraţia abdominală și începe exercițiul:

1. autoinduce şi încearcă să resimtă fizic o senzaţie de greutate la nivelul membrelor; repetă mental de câte patru ori fiecare din formulele *„Mâna mea dreaptă este grea!”, „Mâna*

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

mea stângă este grea!”, *„Piciorul meu drept este greu!”*, *„Piciorul meu stâng este greu!”*; 30 de secunde experimentează imaginativ senzaţia globală de greutate la nivelul membrelor superioare şi inferioare;

2. autoinduce şi încearcă să resimtă fizic o senzaţie de căldură la nivelul membrelor, repetând mental de câte patru ori fiecare din formulele *„Mâna mea dreaptă este caldă!”*, *„Mâna mea stângă este caldă!”*, *„Piciorul meu drept este cald!”*, *„Piciorul meu stâng este cald!”*; 30 de secunde experimentează imaginativ senzaţia căldurii globale la nivelul membrelor superioare şi inferioare;

3. se concentrează pe normalizarea ritmului cardiac și repetă în gând de patru ori formula *„Inima mea bate regulat şi calm!”*; 30 de secunde monitorizează bătăile inimii şi încearcă să scadă cât mai mult rata pulsului;

4. se recentrează asupra dinamicii respiratorii și inspiră pe nas, adânc şi calm de la nivel ventral; expiră pe gură cât mai lung, atâta timp cât poate menţine neîntrerupt și fluid fluxul de aer; repetă în gând formula *„Respiraţia mea este calmă!”*, acordând actul fizic cu autosugestia; 30 de secunde se concentrează pe mecanica unei respiraţii liniştite, prelungi şi profunde;

5. se concentrează pe senzaţia de căldură în zona abdominală; repetă de patru ori formula *„Abdomenul meu este cald!”*; 30 de secunde se concentrează pe ideea de relaxare şi de căldură în centrul corpului;

6. se concentrează pe ideea de senzaţie de răcoare la nivelul frunţii; repetă mental de patru ori formula *„Fruntea mea este rece!”*; 30 de secunde se concentrează pe ideea de relaxare a zonei capului şi a unei senzaţii de răcoare la nivelul frunţii.

Poliţistul îşi propune mental să păstreze cât mai îndelung senzaţia de calm şi nivelul de relaxare obţinut. Ieşirea din exerciţiu este precedată de strângerea şi deschiderea fermă şi repetată a pumnilor, după care deschide ochii şi îşi revine la starea activă într-un mod calm şi foarte lent (se evită ridicarea imediată). Reuşita exerciţiului este condiţionată de capacitatea de asumare psihică în senzaţiile cerute de procedură și de gradul de creativitate şi de imaginaţie personal.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

ANEXA 1

Ierarhia nivelurilor operaționale și standardul competențelor tactice pe linia intervenției speciale

1. Operator individual

Reprezintă standardul fundamental de competență tactică pe care se construiesc toate structurile operaționale superioare. Acest nivel asigură capacitatea individuală a polițistului de a-și prezerva integritatea fizică (autoprotecție profesională) și de a acționa eficient în condiții de risc. Acest nivel cuprinde:

– siguranța armamentului și muniției de serviciu;
– executarea tragerilor cu armamentul de serviciu în context tactic și sttadal;
– controlulm manevrarea și folosirea armamentului în condiții operaționale;
– utilizarea echipamentului individual din dotare;
– utilizarea echipamentului colectiv de sprijin în intervenție;
– deprinderi și abilități de mișcare tactică individuală;
– gestionarea distanțelor operative în funcție de natura amenințării;
– utilizarea adăpostirilor și a acoperirilor;
– identificarea timpurie a indicatorilor de pericol;
– evaluarea dinamică a riscului operațional;
– determinarea direcțiilor de amenințare;
– reacția imediată la contactul cu o amenințare;
– controlul pozitiv și retenția armamentului;
– tranziția dinamică între mijloacele de intervenție;
– gestionarea tactică a unghiurilor structurale periculoase;
– pătrunderea tactică în spații restrânse;
– folosirea graduală a forței în condiții practice de aplicare a legii;
– elemente de supraviețuire urbană și luptă corp la corp;
– procedee de imobilizare a persoanelor;
– încătușarea, controlul și manevrarea tactică a persoanelor;
– conducerea și escortarea persoanelor reținute;
– comunicare tactică și gestionarea verbală a situației;
– utilizarea mijloacelor de protecție balistică;
– orientare topologică în spațiul de angajare;
– executarea deprinderilor tactice în condiții de vizibilitate redusă;
– conducerea defensivă și tactico-aplicată a autovehiculelor de serviciu;
– aplicarea procedurilor operaționale standard;
– controlul reacțiilor psiho-fiziologice în condiții de stres operațional;
– primul ajutor în mediul operativ.

2. Echipa operativă fundamentală

Echipa operativă fundamentală este constituită din doi polițiști care acționează coordonat și complementar în faza inițială a oricărei intervenții. Dincolo de competențele specifice nivelului de operator individual, acest palier integrează următoarele principii operaționale:

– comunicare standardizată și codificată în interiorul echipei;
– deplasare coordonată, sincronizată și adaptată condițiilor urbane;

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

– asigurare și acoperire reciprocă tridimensional 360°;
– sectorizare dinamică și control complementar al zonelor de responsabilitate;
– transferul inițiativei tactice în funcție de evoluția amenințării;
– schimb controlat de poziții și roluri tactice în condiții de siguranță balistică;
– reacție integrată și coordonată la contactul cu o amenințare;
– comunicare tactică și gestionarea verbală a situației;
– comunicarea în intreacțiune tactico-oerativă;
– prevenirea incidentelor de tip *foc încrucișat*;
– exploatarea mijloacelor de protecție balistică din dotare;
– orientare și topografie tactică integrată;
– executarea progresiei tactice în condiții de vizibilitate redusă;
– extracția și evacuarea partenerului aflat în incapacitate operațională ori rănit.

3. Echipă tactică de intervenție

Constituie elementul consolidat de executare a intervenției tactice în medii cu risc ridicat. Este formată dintr-un nucleu de 4-6 polițiști și integrează următoarele atribuții și sarcini operaționale:

– executarea imediată și întocmai a dispozițiilor/ordinelor șefului de echipă;
– constituirea formațiunilor de intervenție și a dispozitivelor operaționale specifice;
– pătrunderea și progresia tactică coordonată în medii ostile;
– sectorizarea dinamică a responsabilităților și controlul succesiv al spațiilor componente ale unei structuri constructive;
– exploatarea integrată a mijloacelor de protecție balistică colectivă;
– neutralizarea amenințărilor cu respectarea strictă a regulilor de angajare și a cadrului legal;
– extracția și salvarea persoanelor expuse direct în zona de risc;
– imobilizarea, izolarea și controlul tactic al suspecților;
– verificarea, identificarea și evacuarea în siguranță a tuturor persoanelor din perimetrul de intervenție.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

ANEXA 2

A	Alfa	**N**	November
B	Bravo	**O**	Oscar
C	Charlie	**P**	Papa
D	Delta	**Q**	Quebec
E	Echo	**R**	Romeo
F	Foxtrot	**S**	Sierra
G	Golf	**T**	Tango
H	Hotel	**U**	Uniform
I	India	**V**	Victor
J	Juliett	**W**	Whiskey
K	Kilo	**X**	X-ray
L	Lima	**Y**	Yankee
M	Mike	**Z**	Zulu

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

BIBLIOGRAFIE

Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Legislație:

- Constituția României.
- Legea nr. 360/2002.
- Legea nr. 295 din 28 iunie 2004 privind regimul armelor şi al muniţiilor.
- Legea nr. 192/2019.
- Codul Penal și Codul de Procedură Penală.
- OUG nr. 104/2001 actualizată.
- OUG nr. 105/200.
- Ghidul de aplicare a Codului de etică şi deontologie al poliţistului, art. 4.3.

Lucrări:

- Adrian Neculau, *Dinamica grupului și a echipei*, Editura Polirom, București, 2007.
- Alexandru Boroi, Mirela Gorunescu, Mihaela Popescu, *Dicţionar de drept penal*, Editura All Beck, Bucureşti, 2004;
- Andrei Andreescu (coordonator), *Managementul stresului profesional – Ghid pentru personalul din domeniul ordinii și siguranței publice*, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2006.
- Andy Stanford, *Fight at Night, Tools, Techniques, Tactics, and Trening for Combat in Low Light and Darkness*, Paladin Press, Boulder, Colorado, USA, 1999.
- Bruce Quarrie, *Special forces*, Apple Press, London, 1990.
- Carpenter R.H., *Neuropsychology*, Arnold ltd. London, 1984.
- Cezar Cristea, *Sistem Tactic Operativ de Protecţie – Tehnici de utilizare a bastonului tactic extensibil*, Editura Ministerului Administraţiei şi Internelor, Bucureşti, 2012.
- Cezar Cristea – *Sistem Tactic Operativ de Protecţie – Tehnica încătușării*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2014.
- Craig Boylstein, *When Police Use Force: Context, Methods, and Outcomes*, Lynne Rienner Publishers, 2018.
- Cristian Florin Popescu, *Tactica Poliţiei de Frontieră – Supravegherea frontierelor Schengen*, Editura Sitech, Craiova, 2009.
- Colectiv, *Drept penal partea generală*, Editura Europa Nova, Bucureşti, 1997.
- Colectiv – *Ghid practic pentru poliţiştii de frontieră*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, Bucureşti, 2008.
- Colectiv, *Manual de intervenţie profesională a jandarmului operativ*, Editura Ministerului Internelor şi Reformei Administrative Bucureşti, 2008.
- Colectiv, *Manual privind pregătirea personalului Poliţiei Române în domeniul tacticii tragerii*, Cluj-Napoca, 2013.
- Colectiv, *Manualul practicilor de intervenţie ale Poliţiei şi Jandarmeriei Române*, Editura Ministerului Administraţiei şi Internelor, Bucureşti, 2006.
- Colectiv – *Teoria și practica aplicată a Poliției de Frontieră* – volumul 1, Editura Ministerului de Interne, București, 2001.
- Colectiv – *Teoria și tactica grănicerească, serviciul de pază grăniceresc,* Note de curs, Iași, 1996.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

- Colectiv – *Tactica Poliției de Frontieră. Supravegherea frontierei de stat,* volumul I, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2004.
- Colecţie / manual pentru formare, Tactical Decision Making Under Stress (TDMS), Editură academică / militar, 2017-2021.
- Dan Popescu, Iulia Chivu, *Dezvoltarea abilităților de comunicare şi negociere,* Editura Luceafărul, București, 2008.
- DEX, ediția a II-a, Academia Română, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.
- Donald T. Reay, M.D., *Suspect Restraint and Sudden Death By May 1996,* Volume 65, Number 5, pag. 22, United States, Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, Washington, DC 20535.
- Erik A.M. Borglund, Jonas Hansson, *Tactical Police Interventions: Design Challenges for Situational Awareness*, Paper / conferință (ResearchGate), 2022.
- Erik Lawrence, Mike Pannone, *Tactical pistol shooting,* Krause Publications, 2nd edition, SUA, 2005.
- Flesch R. A. – *Defensive Tactics for Law Enforcement, Public Safety and Correctional Officer,* Gold Publications.
- Gabriel Suarez, *The tactical advantage: a definitive study of personal small-arms tactics,* Paladin Press, Boulder, Colorado, USA, 1998.
- Gerald W. Garner – *Surviving the Street: Officer Safety and Survival Techniques,* Charles C Thomas – Publisher LTD, Springfield, Illinois, USA, 2005.
- Hal W. Hendrick, Paul Paradis, Richard J. Hornick – *Human factor issues in handgun safety and forensics*, CRC Press, Taylor & Francis Group, 6000 Broken Sound Parkway, New York, 2008.
- Holdevici Irina, *Ameliorarea performanţei individuale prin tehnici de psihoterapie*, Editura Orizonturi, Bucureşti, 2000.
- Hontz T. A., *Impact Weapon Force Studies,* PPCT Staff Instructor.
- I.C. Petricu, I.C. Voiculescu – *Anatomia şi fiziologia omului*, Editura medicală, București, 1967.
- International Association of Chiefs of Police (IACP), Use of Force: A Guide for Police Management (manual IACP / NA), diverse ediţii (2001–2019).
- Jack H. Schonely – *Apprehending Fleeing Suspects: Suspect Tactics and Perimeter Control*, Charles C. Thomas Publisher LTD, Springfield, Illinois, USA, 2005.
- Loren Christensen – *Far beyond defensive tactics: advanced concepts, techniques, drills, and tricks for cops on the street*, Paladin Press, Boulder, Colorado, USA, 1998.
- M. P. Poirier, *A Novel Approach to Establish Minimum Force Requirements*, Journal article/technical report, 2024.
- Manual/raport, *Police Training and Simulation for Tactical Teams,* Editură de specialitate/institute de cercetare, 2017-2024.
- Marian Popa – *Psihologie militară*, Editura Polirom, București, 2012.
- Mario S. Staller, Swen Koerner – *Police Conflict Management*, Volume I, Benni Zaiser (ed.), editare academică, 2023.
- Mark V. *Lonsdale*, RAIDS, Los Angeles, USA, 2005, fifth edition.
- Martin L., *Ease of Restraint, An Aid to Law Enforcement*.
- Massad F. Ayoob, *Stressfire*, Police Bookshelf, Concord, USA, 1984.
- Massad F. Ayoob, *The autopistol tactical reload*, Handguns 2007, edited by Ken Ramage, SUA, Gun Digest Books, 2006.
- Michael J. Palmiotto (ed.), *Police Use of Force: Important Issues Facing the Police and the Communities They Serve*, Routledge, 2017.
- Michael T Rayburn – *Advanced patrol tactics, Looseleaf Law Publications*, New York, USA, 2003.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

- Ministerul Apărării Naţionale – *Regulamentul serviciului de pază al trupelor de grăniceri*, București, 1974.
- Ministerul Justiţiei S.U.A. – *Supravieţuirea poliţistului*, Programul de Asistenţă Internaţională în Domeniul Cercetărilor Penale, martie 2005.
- Mirela Gorunescu, Ionuț Andrei Barbu, Mihaela Rotaru – *Drept penal, partea generală,* Editura Universul Juridic, București, 2014.
- National Tactical Officers Association (NTOA), *Tactical Response and Operations Standard (TROS)*, NTOA Standard, 2018 (revizuit 2023).
- Northamptonshire Police (Conflict Management Unit) *Defensive tactics training manual*, 2011.
- NTOA & parteneri, *Public Order and Tactical Response Operations*, NTOA Standard, 2023.
- Petre-Robert Ungureanu – *Criminalitatea transfrontalieră, factor de risc al ordinii publice și siguranței naționale*, Editura Sitech, Craiova, 2013.
- Petre-Robert Ungureanu, Cezar Cristea – *Tehnici și tactici de intervenție profesională pentru lucrătorii de ordine și siguranță publică – Folosirea forței*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024.
- Popescu Ion ș.a. – *Tactica intervenţiei poliţieneşti*, Editura Ministerului Administraţiei şi Internelor, 1998.
- PPCT Impact Weapon Instructors', ACPO NPIA Personal Safety, Manual.
- Pybus L., Rigid Handcuffing – *Legitimate Defence Physiological Aspects and Training Considerations Centrex*, Lancashire Constabulary, 1998.
- Stuart Casey-Maslen, Sean Connolly – *Police Use of Force under International Law*, Cambridge University Press, 2017/2018.
- Supravieţuirea poliţistului, Ministerul Justiţiei S.U.A., *Programul de Asistenţă Internaţională în Domeniul cercetărilor penale*, ICITAP, martie 2005.
- Tom Gillis – *Blue gardian, Control tactics, Instructor manual* – Alberta, Canada, 2016.
- Tomas C. Mijares, Ronald M. McCarthy – *The Management of Police Specialized Tactical Units*, Charles C. Thomas, Publisher Ltd., 2020.
- Tony L. Jones – *The Police Officer's Guide to Operating and Surviving in Low-Light and No-Light Conditions: How to Prevail in Stressful Situations Through Proper Use and Availability of Illumination Tools*, Charles C. Thomas – Publisher LTD, Illinois, USA, 2002.
- Curriculum comun FRONTEX CCC.
- Field Manual No. 23-35 *Combat traning with pistols and revolvers*, Headquarters Department of the Army, Washington, DC, USA, 1988.
- Note de curs – LETSS, *Law Enforcement Traning for Safety and Survival*, International Law Enforcement Academy, Budapesta, Ungaria, 2009.

Articole:

- Agrawal, Y., Thornton, D.; Phipps, A., *CS gas – Completely safe? A burn case report and literature review*. Burns 2009, 35, 895-897.
- Cezar Cristea, *SIAS – Antrenamentul trupelor speciale*, Din experiența Poliției Române, Buletin de Informare și Documentare, MAI, 2004, pag. 91-97.
- Christine A. Curcio, Kenneth R. Sloan, Robert E. Kalina, and Anita E. Hendrickson – *Human Photoreceptor Topography,* The journal of comparative neurology 292:497-523 (1990).
- Jonas Hansson – *Situation Awareness in Tactical Police Interventions*, articol academic / jurnal (Springer), 2024.

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

- Ken J. Good – *The Strategies of Low Light Engagements*, *Instructor handbook, section 2 – flashlight techniques*, pag. 19.
- Leontina Prodan – *Etica comunicării organizaţionale,* Simpozionul Naţional De Psihologie Al Poliţiei Române *Direcţii şi perspective ale cercetării şi practicii psihologice în context organizaţional* - ediţia a VI-a.
- T.D. Lamb – Why rodes and cones, Eye (Lond). 2016 Feb;30(2):pp. 179-85.
- William J Lewinski, Ron Avery, Jennifer Dysterheft, Nathan D Dicks, Jacob Bushey – *The real risks during deadly police shootouts: Accuracy of the naive shooter*, International Journal of Police Science & Management, 2015, pag. 123.

Surse online:

- http://anp.gov.ro
- http://www.audiologyawareness.com
- http://www.coe.int
- http://dag.un.org
- https://dexonline.ro
- http://www.dreptonline.ro
- https://www.europarl.europa.eu
- http://www.esanatos.com
- https://fiipregatit.ro
- http://www.hotararicedo.ro
- https://jurisprudentacedo.com
- https://lege5.ro
- http://www.marines.mil
- https://www.nature.com
- https://www.ojp.gov
- https://onlinelibrary.wiley.com
- http://www.policemag.com
- http://www.policeone.com
- https://resourcehub01.blob.core.windows.net
- http://www.revista.forter.ro
- https://www.officer.com
- https://www.npcc.police.uk
- https://www.sciencedaily.com
- www.scj.ro
- https://www.supremecourt.gov
- https://www.whatdotheyknow.com
- https://www.taetactical.com/futureofballisticprotection
- https://www.taetactical.com/product-page/heavy--duty
- https://alternativeballistics.com/thealternative
- https://alternativeballistics.com/how-it-works
- https://wrap.com/wp-content/uploads/2024/01/BW_PROD_Manual_01-23-2024_v1
- https://www.axon.com/help/axon-vr/vr-training
- https://www.axon.com/help/axon-vr/vr-training/vr-devices.htm
- https://www.axon.com/products/taser
- https://byrna.com/pages/product-documents
- https://le.byrna.com/pages/training-docs

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

CUPRINS

PREFAȚĂ 3
PREFAȚĂ 5
ARGUMENT 7

CAPITOLUL I – MĂSURA POLIȚIENEASCĂ – PRINCIPII, NORME ȘI REGULI GENERALE DE APLICARE 9
1. Principii ale aplicării măsurilor polițienești 10

CAPITOLUL II – COMPETENȚE TACTICO-OPERAȚIONALE FUNDAMENTALE ÎN APLICAREA MĂSURILOR POLIȚIENEȘTI 12
1. Operator individual 12
2. Echipa operativă fundamentală 13
3. Echipă tactică de intervenție 13

CAPITOLUL III – CICLUL DECIZIONAL ÎN ACȚIUNILE OPERATIVE POLIȚIENEȘTI 16
1. Dimensiunea temporală a conceptului OODA 16
2. Relevanța conceptului OODA în activitatea polițienească 16
3. Etapele OODA 16

CAPITOLUL IV – COMUNICAREA PROFESIONALĂ 18
1. Comunicarea tactică 18
2. Somațiile 21
2.1. Somaţia fundamentală 21
2.2. Somații specifice 21
2.3. Activități desfășurate de polițiști cu ocazia efectuării somațiilor 22
3. Comenzi subsecvente 22
4. Coordonarea integrată a managementului verbal pe timpul imobilizării fizice 23
5. Activități desfășurate de polițiști după comunicarea cu subiectul 23

CAPITOLUL V – PRINCIPIUL *„CONTACT ȘI PROTECȚIE”* 24
1. Îndatoririle polițiștilor 25
1.1. Îndatoririle polițistului de contact 25
1.2. Îndatoririle polițistului de protecție 26
2. Poziționarea tactică a polițiștilor 26
3. Atitudinea polițiștilor 27

CAPITOLUL VI – INTERCEPTAREA PERSOANELOR 28
1. Activități efectuate de polițiști înainte de interceptarea persoanelor 28
2. Poziționarea polițiștilor la efectuarea interceptării 29
3. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea interceptării persoanelor 29
4. Interceptarea unui grup de persoane 30
5. Activităţi desfăşurate de poliţişti în diverse situaţii care pot apărea pe timpul interceptării persoanelor 30
6. Efectuarea interceptării persoanelor de poliţiştii care execută serviciul cu autovehiculul 30
7. Activități desfășurate de polițiști la încheierea interceptării 31
8. Aspecte care trebuie evitate de poliţişti la efectuarea interceptării persoanelor 31
9. Riscuri ce pot apărea la efectuarea interceptării persoanelor 31

CAPITOLUL VII – LEGITIMAREA ŞI STABILIREA IDENTITĂŢII PERSOANELOR 32
1. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea legitimării 33
2. Activităţi desfăşurate de poliţişti la efectuarea legitimării 33

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3. Activităţi desfăşurate de poliţişti la efectuarea legitimării unui grup de persoane 34
4. Activităţi desfăşurate de poliţişti la încheierea legitimării 34
5. Aspecte care trebuie evitate de poliţişti pe timpul efectuării legitimării 34
6. Riscuri care pot apărea la efectuarea legitimării 34

CAPITOLUL VIII – CONTROLUL CORPORAL AL PERSOANELOR 35
1. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea controlului corporal 37
2. Activităţi desfăşurate de poliţişti la apropierea de subiect 37
3. Activități desfășurate la efectuarea controlului corporal 37
4. Succesiunea executării controlului corporal 38
5. Efectuarea controlului corporal din fața subiectului poziționat stând în picioare 38
6. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în picioare cu mâinile în lateral 38
7. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în picioare cu mâinile la spate 39
8. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în picioare cu mâinile pe cap 39
9. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în genunchi cu mâinile pe cap 39
10. Efectuarea controlului corporal din spatele subiectului poziționat în șezut cu mâinile pe cap 40
11. Efectuarea controlului corporal când subiectul este poziționat la sol cu fața în jos 40
12. Controlul corporal al unui grup de persoane aflat în picioare 40
13. Controlul corporal al unui grup de subiecţi aflat în genunchi sau în şezut 41
14. Controlul corporal al unui grup de subiecţi aflat în poziția culcat la sol cu fața în jos 41
15. Activităţi desfăşurate de poliţişti la controlul persoanelor de sex opus 41
16. Activităţi desfăşurate de poliţişti la apariţia unor situaţii pe timpul efectuării controlului corporal 42
17. Activităţi desfăşurate de poliţişti după efectuarea controlului corporal 42
18. Aspecte care trebuie evitate la efectuarea controlului corporal 43

CAPITOLUL IX – CONTROLUL BAGAJELOR 44
1. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea controlului bagajelor 45
2. Activităţi desfăşurate de poliţişti la efectuarea controlului bagajelor 45
3. Activităţi desfăşurate de poliţişti după efectuarea controlului bagajelor 46

CAPITOLUL X – ÎNCĂTUȘAREA PERSOANELOR 47
1. Prezentarea cătușelor 49
1.1. Componente structurale ale cătușelor cu lanț 50
2. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune 50
3. Portul cătușelor 50
4. Extragerea cătușelor din toc 51
5. Efectuarea prizei pe cătușe 51
5.1. Priza normală 52
5.2. Priza inversă 52
5.3. Aplicarea cătușelor în funcție de priza efectuată 52
5.4. Schimbarea intermediară a prizei 53
6. Activităţi desfăşurate de poliţişti înainte de efectuarea încătușării 53
7. Activităţi desfăşurate de poliţişti la apropierea și contactul cu suspectul pentru realizarea încătușării 54
7.1. Presiuni de stabilizare și precontrol 54
7.2. Acțiuni de suport 55

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

8. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea încătușării 55
9. Tehnici de încătușare 56
9.1. Încătușarea subiectului cu mâinile în față din poziția stând în picioare cu brațele întinse în lateral 56
9.1.1. Tehnica 1 56
9.1.2. Tehnica 2 57
9.2. Încătușarea subiectului cu mâinile la spate din poziția stând în picioare cu mâinile întinse în lateral 57
9.2.1. Tehnica 1 57
9.2.2. Tehnica 2 57
9.3. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare cu mâinile întinse în spate 58
9.3.1. Tehnica 1 58
9.3.2. Tehnica 2 58
9.3.3. Tehnica 3 58
9.3.4. Tehnica 4 58
9.4. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare cu mâinile pe cap 58
9.4.1. Tehnica 1 58
9.4.2. Tehnica 2 59
9.5. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare rezemat cu mâinile întinse lateral 59
9.5.1. Tehnica 1 59
9.5.2. Tehnica 2 59
9.6. Încătușarea subiectului din poziția stând în picioare rezemat cu mâinile pe cap 59
9.6.1. Tehnica 1 60
9.6.2. Tehnica 2 60
9.7. Încătușarea subiectului poziționat în genunchi 60
9.7.1. Încătușarea subiectului din poziția stând în genunchi cu mâinile întinse în spate 60
9.7.2. Încătușarea subiectului poziționat în genunchi cu mâinile pe cap 61
9.8. Încătușarea subiectului poziționat în șezut 61
9.8.1. Încătușarea subiectului aflat în șezut cu mâinile pe cap 61
9.8.2. Încătușarea subiectului poziționat în șezut cu mâinile în lateral sau în sus 61
9.9. Încătușarea subiectului poziționat la sol cu fața în jos 61
9.9.1. Tehnica 1 61
9.9.2. Tehnica 2 62
9.9.3. Tehnica 3 62
10. Încătușarea forțată 62
11. Activități desfășurate de polițiști după efectuarea încătușării 63
11.1. Verificarea încătușării corecte 63
12. Controlul corporal al subiecţilor încătuşaţi 64
12.1. Controlul corporal al subiecților încătușați aflați în poziția în picioare 64
12.2. Controlul corporal al subiecților încătușați dispuși în picioare rezemat 64
12.3. Controlul corporal al subiecților încătușați în poziția în genunchi 64
12.4. Controlul corporal al subiecților încătușați în poziția în șezut 65
12.5. Controlul corporal al subiecților încătușați în poziția culcat cu fața în jos 65
12.5.1. Tehnica 1 65
12.5.2. Tehnica 2 65
12.5.3. Tehnica 3 66
12.5.4.Tehnica 4 66
13. Ridicarea subiecţilor încătuşaţi 67
13.1. Ridicarea suspectului încătușat din poziția în genunchi 67
13.2. Ridicarea suspectului încătușat din poziția în șezut 67

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

13.3. Ridicarea suspectului încătușat din poziția culcat cu fața în jos 68
13.3.1. Tehnica 1 68
13.3.2. Tehnica 2 68
14. Coborârea la sol a suspectului încătușat 68
14.1. Coborârea la sol în poziția în genunchi 69
14.2. Coborârea la sol în poziția în șezut 69
14.3. Coborârea la sol în poziția culcat cu fața în jos 69
15. Introducerea și extragerea suspecților încătușați în și din autovehiculele de serviciu 69
15.1. Îmbarcarea subiectului în autoturismul de serviciu 70
15.1.1. Tehnica 1 70
15.1.2. Tehnica 2 70
15.1.3. Tehnica 3 70
15.1.4. Tehnica 4 70
15.2. Subiectul refuză îmbarcarea în autospeciala de poliție 70
15.2.1. Tehnica 1 71
15.2.2. Tehnica 2 71
15.2.3. Tehnica 3 71
15.3. Subiectul refuză debarcarea din autoturismul de serviciu 71
15.3.1. Tehnica 1 71
15.3.2. Tehnica 2 71
15.3.3. Tehnica 3 72
15.4. Subiectul refuză debarcarea din autospeciala de serviciu 72
15.4.1. Tehnica 1 72
15.4.2. Tehnica 2 72
15.4.3. Tehnica 3 72
15.4.4. Tehnica 4 73
16. Descătușarea 73
16.1. Tehnica 1 73
16.2. Tehnica 2 74
16.3. Tehnica 3 74
17. Precauții și acțiuni interzise la încătușare 74
18. Asfixia pozițională a suspectului 74
19. Activități desfășurate de polițiști cu ocazia mutării suspectului dintr-un loc în altul 75

CAPITOLUL XI – CONDUCEREA PERSOANELOR LA SEDIUL STRUCTURII DE POLIȚIE 77
1. Compunerea echipei 81
2. Conducerea pe jos 81
2.1. Activități desfășurate de polițiști înainte de trecerea la conducerea suspecților 82
2.2. Formațiile de deplasare ale echipei de conducere 82
2.3. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea conducerii persoanelor 83
2.4. Conducerea suspecților pe jos în stare liberă 83
2.5. Conducerea suspecților pe jos în stare încătușată 83
2.5.1. Conducerea simplă cu priză pe lanțul de legătură al cătușelor 84
2.5.1.1 Tehnica 1 84
2.5.1.2. Tehnica 2 84
2.5.2. Conducerea prin intermediul tehnicilor articulare 84
2.5.2.1. Tehnica 1 84
2.5.2.2. Tehnica 2 85
2.5.2.3. Tehnica 3 85
2.5.2.4. Tehnica 4 85

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.5.2.5. Tehnica 5 86
2.6. Activități desfășurate de polițiști în diverse situații care pot apărea la conducerea pe jos 86
2.7. Aspecte care trebuie evitate la conducerea persoanelor pe jos 86
3. Conducerea la sediul structurii de poliție cu autovehiculul din dotare 86
3.1. Activități desfășurate de polițiști înainte de conducerea persoanelor cu autovehiculul 87
3.2. Activități desfășurate de polițiști în timpul conducerii persoanelor cu autovehiculul din dotare 87
3.3. Activități desfășurate de polițiști la încheierea conducerii persoanelor cu autovehiculul de serviciu 88
3.4. Îmbarcarea suspecților conduși cu autovehiculele de serviciu 88
3.5. Debarcarea suspecților conduși cu autovehiculele de serviciu 88
3.5.1. Pregătirea debarcării 88
3.5.2. Debarcarea 89
3.5.3. Regruparea după debarcare 89
4. Predarea procedurală 89
5. Activități interzise la efectuarea conducerii persoanelor la sediul poliției 89

CAPITOLUL XII – URMĂRIREA PERSOANELOR 90
1. Activități desfășurate de polițiști la urmărirea pe jos a suspecților 90
1.1. Activități desfășurate de polițiști înainte de trecerea la urmărire 91
1.2. Tipuri de urmărire 92
1.3. Viteza urmăririi 92
1.4. Formații de deplasare adoptate de polițiști pe timpul urmăririi 92
1.5. Activități efectuate de polițiști pe timpul urmăririi pe jos 93
1.6. Activități desfășurate de polițiști la încheierea urmăririi pe jos 94
1.7. Situaţii în care încetează urmărirea pe jos 95
2. Activități executate de polițiști la urmărirea cu autovehiculul de serviciu 95
2.1. Activități efectuate de polițiști înainte de trecerea la urmărirea cu autovehiculul 95
2.2. Activități desfășurate de polițiști la efectuarea urmăririi cu autovehiculul 96
2.3. Activități executate de polițiști la încheierea urmăririi cu autovehiculul 96
2.4. Situaţii când încetează urmărirea cu autovehiculul 97
2.5. Aspecte care trebuie evitate de polițiști la urmărirea cu autovehiculul 97

CAPITOLUL XIII – CONTROLUL AUTOVEHICULELOR 98
1. Pregătirea pentru efectuarea misiunii 99
2. Stabilirea locului de serviciu 99
3. Oprirea autovehiculului, activități executate de polițiști înainte de controlul autovehiculelor 100
4. Poziționarea polițiștilor 100
5. Activități executate de polițiști la verificarea documentelor conducătorului autovehiculului și ale pasagerilor 100
6. Activități desfășurate de polițiști la descoperirea unor fapte ilegale 101
7. Activități desfășurate de polițiști la examinarea autovehiculului 101
8. Activități desfășurate de polițiști după efectuarea controlului 101
9. Executarea controlului mijloacelor de transport de către polițiștii care au în dotare autovehicul de serviciu 102
10. Precauții și acțiuni interzise la efectuarea controlului unui autovehicul 102
11. Riscuri ce pot apărea la controlul autovehiculelor 102

CAPITOLUL XIV – ACȚIUNEA POLIȚIȘTILOR ÎN CAZUL SUSPECȚILOR AFLAȚI ÎN AUTOVEHICULE 103
1. Principii și considerente esențiale ale opririi autovehiculelor 103

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2. Activități desfășurate de polițiști la oprirea autovehiculului 104
2.1. Oprirea autovehiculului 104
2.2. Tehnici și tactici de oprire a unui autovehicul în trafic 104
2.2.1. Urmărire pasivă 104
2.2.2. Oprire dirijată 104
2.2.3. Efectuarea tragerii cu armamentul de serviciu 105
3. Extragerea suspecților din autovehicul 105
3.1. Apropierea polițiștilor de autovehicul 106
3.2. Ocuparea punctelor de dominare 106
3.3. Gestionarea inițială a habitaclului autovehiculului 106
3.4. Acțiunea polițiștilor asupra suspecților cooperanți/necooperanți aflați în autovehicule 106
4. Spargerea geamurilor autovehiculului 107
4.1. Dotarea cu mijloacele necesare 107
4.2. Zona de lovire a geamului 108
4.3. Tehnica spargerii geamului 108
5. Încătușarea suspecților aflați în autovehicule 108
5.1. Încătușarea tactică 108
5.2. Încătușarea forțată 109
6. Extragerea din autovehicul și încătușarea forțată 109
6.1. Deschiderea portierei autovehiculului 109
6.2. Extragerea forțată urmată de încătușarea suspecților 110
6.2.1. Tehnica 1 110
6.2.2 Tehnica 2 110
6.2.3. Tehnica 3 110
6.2.4. Tehnica 4 110
6.2.5. Tehnica 5 111
6.2.6. Tehnica 6 111
6.2.7. Tehnica 7 111
6.2.8. Tehnica 8 111
6.3. Extragerea forțată a suspecților după efectuarea încătușării parțiale în autovehicul 112
6.3.1. Tehnica 1 112
6.4. Extragerea forțată după realizarea încătușării în autovehicul 112
6.4.1. Tehnica 1 112
6.4.2. Tehnica 2 112
6.4.3. Tehnica 3 113
6.4.4. Tehnica 4 113
7. Activități desfășurate după extragerea suspecților din autovehicule 113
8. Eliberarea centurii de siguranță 113
8.1. Principii de siguranță la acțiunea de eliberare a cenurii de siguranță 113
8.2. Elementele deblocării centurii de siguranță 113

CAPITOLUL XV – TEHNICI ȘI TACTICI DE CERCETARE A CLĂDIRILOR 115
1. Echipa operativă fundamentală 116
2. Comunicarea tactică 117
2.1. Principiile comunicării tactice 118
2.2. Comunicarea verbală 118
2.3. Comunicarea radio 119
2.4. Comunicarea prin semne și semnale 119
2.5. Comunicarea tactilă 119
2.6. Exemple operaționale ale utilizării comunicării tactile 119
2.7. Alfabetul NATO în activitatea polițienească 119

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.7.1. Structură și utilizare 120
2.7.2. Avantaje în operațiunile polițienești 120
2.7.3. Instruire și aplicare 120
3. Mânuirea armelor și a mijloacelor de intervenție la cercetarea clădirilor 120
4. Activităţi desfăşurate de polițiști la punctul de acces în clădire 121
5. Anunțarea prezenței polițiștilor 121
6. Principii ale cercetării tactice în spații închise 122
7. Metode de securizare a unghiurilor periculoase 122
7.1. Tehnica de securizare secvențială 122
7.2. Tehnica privirii rapide 123
7.3. Tehnica intrării limitate 124
7.4. Tehnica pivotării directe 125
7.5. Tehnica binomului etajat (aliniamente de tragere cu diferență de nivel) 125
8. Metode operative de utilizare a oglinzii tactice 126
8.1. Tehnica de observare a zonei necunoscute de după colț cu ajutorul oglinzii tactice 126
8.2. Tehnica de observare a unei camere cu ajutorul oglinzii tactice 127
9. Metode operative de securizare a unor elemente structurale ale clădirilor: camere, coridoare, intersecții, scări 128
9.1. Securizarea unei camere 128
9.1.1. Elemente operaționale 129
9.1.2. Definiții tactico-operaționale 129
9.1.3. Metode operative de gestionare a căii de acces 130
9.1.4. Procedura extracției tactice de la distanță 131
9.1.4.1. Inspecția vizuală de la distanță 132
9.1.4.2. Extracția fizică și imobilizarea suspectului la punctul de acces 132
9.1.5. Metode de pătrundere tactică în încăperi 132
9.1.5.1. Reguli tactice de angajare a pătrunderii în încăperi 133
9.1.5.2. Tehnici de pătrundere individuală în încăpere 133
9.1.5.2.1. Tehnica de pătrundere prin pivotare în jurul tocului apropiat 133
9.1.5.2.2. Tehnica de pătrundere în diagonală pe lângă tocul îndepărtat 134
9.1.5.2.3. Tehnica pătrunderii limitate 135
9.1.5.3. Tehnici de pătrundere în binom tactic 135
9.1.5.3.1. Tehnica de pătrundere prin pivotare în jurul tocului adiacent 135
9.1.5.3.2. Tehnica de pătrundere combinată 136
9.1.5.3.3. Tehnica de pătrundere încrucișată 137
9.1.5.4. Principii operaționale ale pătrunderii tactice în încăperi 138
9.1.5.5. Aliniamente de dominare tactică a încăperii 138
9.2. Securizarea metodică a coridoarelor și intersecțiilor structurale 139
9.2.1. Clasificarea structurală a coridoarelor 140
9.2.2. Elementele operaționale ale securizării coridoarelor 140
9.2.3. Principii generale de deplasare și siguranță pe coridor 141
9.2.4. Tehnici de asigurare a coridorului în binom tactic 141
9.2.4.1. Tehnica asigurării coridorului cu camere pe ambele laturi cu echipă de trei polițiști 141
9.2.4.2. Tehnica asigurării coridorului în echipă de trei polițiști 141
9.2.4.3. Tehnica asigurării coridorului prin responsabilitate sectorială continuă (polițist fix) 142
9.2.4.4. Tehnica asigurării coridorului prin schimbarea succesivă a responsabilității sectoriale (rotația polițiștilor) 142
9.2.4.5. Securizarea coridoarelor cu culoare în unghi de 90° și a intersecțiilor 143
9.2.4.5.1. Securizarea coridorului în „L” 144
9.2.4.5.2. Securizarea intersecției de coridoare în „T” 144

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

9.2.4.5.2.1. Securizarea de pe culoarul care formează piciorul „T”-ului 144
9.2.4.5.2.2. Securizarea de pe culoarul perpendicular pe piciorul „T”-ului 145
9.2.4.5.3. Securizarea intersecției de coridoare în formă de „Y” 146
9.2.4.5.4. Securizarea intersecției de coridoare transversale în cruce 147
9.2.4.5.5. Securizarea intersecției de coridoare în „X” sau multidirecționale 148
9.3. Securizarea metodică a scărilor 148
9.3.1. Obiective operaţionale ale securizării scărilor 148
9.3.2. Tipuri de scări 149
9.3.3. Tehnici de securizare a scărilor în binom tactic 149
9.3.3.1. Tehnica de securizare a scării prin mișcarea compactă a binomului tactic 150
9.3.3.2. Tehnica de securizare a scării prin depășire tactică alternativă 151
9.3.3.3. Tehnica de securizare a scării prin menținerea poliștistului de avangardă 152
9.3.3.4. Elementele esențiale ale tehnicii de securizare prin menținerea poliștistului de avangardă 153

CAPITOLUL XVI – EXECUTAREA MISIUNILOR DE ORDINE PUBLICĂ ÎN CONDIȚII DE LUMINOZITATE SCĂZUTĂ 155
1. Aspecte privind evaluarea, dotarea și execuția a misiunilor pe timp de noapte 155
1.1. Evaluarea riscurilor specifice misiunilor nocturne 155
1.2. Dotarea cu mijloacele specifice 155
1.3. Proceduri tehnico-tactice 156
1.4. Protecția căilor de deplasare 156
1.5. Puncte de observare 156
2. Chestiuni generale privind misiunile pe timp de noapte 156
3. Noțiuni despre ochiul uman 157
3.1. Celulele vizuale cu con 157
3.2 Celulele vizuale cu bastonaș 157
4. Acomodarea ochilor la întuneric 158
5. Percepția vizuală a obiectelor pe timp de noapte 158
6. Tehnici de observare 159
6.1. Tehnica observării cu ajutorul vederii periferice 159
7. Menținerea vederii nocturne 159
8. Tehnica ascultării în misiunile efectuate pe timp de noapte 160
9. Deplasarea în misiunile executate pe timp de noapte 160
9.1. Deplasarea în picioare 161
9.2. Deplasarea pe palme și genunchi sau ghemuit 161
10. Modul de acțiune la întâlnirea suspecților pe timp de noapte 161
11. Aspecte care trebuie evitate cu ocazia efectuării misiunilor pe timp de noapte 161
12. Utilizarea lanternei de serviciu 162
12.1. Caracteristicile lanternei de serviciu 163
12.2. Componente structurale ale lanternei de serviciu 164
12.3. Portul lanternei de serviciu 164
12.4. Situaţii în care se folosesc mijloacele de iluminat 164
12.5. Tehnici de mânuire a lanternei tactice și a pistolului 165
12.5.1. Priza lanternei 166
12.5.2. Tehnica 1 166
12.5.3. Tehnica 2 166
12.5.4. Tehnica 3 167
12.5.5. Tehnica 4 167
12.5.6. Tehnica 5 168
12.5.7. Tehnica 6 168

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

12.6. Transferul pistolului din mâna dominantă în mâna de suport în timpul mânuirii lanternei tactice 169
12.6.1. Tehnica 1 169
12.6.2. Tehnica 2 169
12.7. Tehnici de mânuire a lanternei și a pistolului mitralieră 169
12.7.1. Tehnica 1 169
12.7.2. Tehnica 2 169
CAPITOLUL XVII – UTILIZAREA ÎNREGISTRATOARELOR AUDIO-VIDEO PORTABILE 170
1. Caracteristicile tehnico-tactice și constructive ale înregistratoarelor audio-video 171
2. Parametrii tehnici generali ai înregistratoarelor audio-video portabile 172
3. Componente structurale ale înregistratoarelor audio-video portabile: 173
4. Activități desfășurate înainte de intrarea în serviciu/misiune 175
5. Activități desfășurate în timpul serviciului/misiunii 175
6. Activități desfășurate la încheierea serviciului/misiunii 176
7. Când se activează înregistratorul audio-video portabil 176
8. Când nu se activează înregistratorul audio-video portabil 176
9. Avantajele utilizării înregistratoarelor audio-video portabile 177
CAPITOLUL XVIII – UTILIZAREA MIJLOACELOR NELETALE DE INTERVENȚIE 178
1. Obiective și principii 178
1.1. Obiectivul operațional 178
1.2. Principiul proporționalității 178
1.3. Principiul necesității 178
1.4. Responsabilitate și implicații juridice 178
1.5. Dimensiunea etică și profesională 178
2. Utilizarea lansatoarelor de coardă tactică 179
2.1. Categorii de persoane, misiuni în care este recomandată utilizarea lansatorului pentru imobilizare de la distanță 179
2.2. Caracteristici tehnice 179
2.2.1. Componente structurale ale lansatorului tactic 179
2.2.2. Energie 180
2.2.3. Cartuș 180
2.2.3.1. Componentele structurale ale cartușului 180
2.2.4. Caracteristici tehnice și operaționale ale corzii de prindere 180
2.3. Verificarea funcționalității lansatorului pentru imobilizare de la distanță 180
2.4. Rezolvarea erorilor funcționale 181
2.5. Dezactivarea și activarea lanternei 181
2.6. Dezactivare automată de siguranță 181
2.7. Portul lansatorului pentru imobilizare de la distanță 182
2.8. Reguli de siguranţă în mânuirea lansatorului pentru imobilizare de la distanță 182
2.9. Încărcare administrativă 182
2.10. Poziția pentru tragere 182
2.10.1. Poziția 1 182
2.10.2. Poziția 2 182
2.11. Ochirea 183
2.12. Tragerea 183
2.13. Reîncărcarea dispozitivului pentru imobilizare de la distanță 184
2.14. Activități executate înaintea utilizării lansatorului pentru imobilizare de la distanță ... 184
2.15. Activități desfășurate în timpul utilizării dispozitivului pentru imobilizare de la distanță 184

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2.16. Activități desfășurate după lansarea corzii de imobilizare 184
2.17. Îndepărtarea corzii de imobilizare 184
2.18. Cauze care pot limita funcționarea lansatorului pentru imobilizare de la distanță..... 185
2.18.1. Cauze interne 185
2.18.2. Cauze externe 185
2.19. Aspecte tactice 186
2.19.1. Recomandări operaționale 186
2.20. Categorii de persoane vulnerabile la utilizarea lansatorului pentru imobilizare de la distanță 187
2.21. Situații când nu se utilizează lansatorul pentru imobilizare de la distanță 187
2.22. Precauții în mânuirea lansatorului pentru imobilizare de la distanță 187
2.23. Antrenamentul cu lansatorul pentru imobilizare de la distanță 188
2.24. Avantajele utilizării pistolului lansatorul pentru imobilizare de la distanță..... 188
2.25. Dezavantajele utilizării lansatorul pentru imobilizare de la distanță 188
2.26. Întreținerea lansatorului pentru imobilizare de la distanță 188
3. Utilizarea armelor cu proiectile cinetice 188
3.1. Pistol cu proiectile cinetice..... 189
3.1.1. Componente structurale ale pistolului cu proiectile cinetice..... 189
3.1.2. Agent propulsor 189
3.1.3. Proiectilele 189
3.1.4. Portul pistolului cu muniție cinetică..... 190
3.1.5. Portul încărcătoarelor 190
3.1.6. Alimentarea și realimentarea încărcătoarelor 190
3.1.7. Mânuirea pistolului cu proiectile cinetice 190
3.1.8. Activarea canistrei cu dioxid de carbon 190
3.1.9. Tragerea cu pistolul cu proiectile cinetice..... 190
3.1.10. Controlul de siguranță al pistolului cu proiectile cinetice 191
3.1.10.1. La intrarea în serviciu..... 191
3.1.10.2. La ieșirea din serviciu..... 191
3.1.10.3. După utilizarea legală în misiune 191
3.1.10.4. După activități de antrenament..... 191
3.1.11. Activități desfășurate de polițiști înainte de plecarea în misiune 192
3.1.11.1. Încărcare administrativă 192
3.1.12. Activități executate înaintea utilizării pistolului cu proiectile cinetice. Somația și comenzile verbale..... 192
3.1.13. Activități desfășurate în timpul utilizării pistolului cu proiectile cinetice 192
3.1.14. Activităţi desfăşurate de poliţişti după utilizarea pistolului cu proiectile cinetice..... 192
3.1.15. Efecte ale utilizării pistolului cu proiectile cinetice 193
3.1.15.1. Efecte fizice..... 193
3.1.15.2. Efecte asupra terminațiilor nervoase senzoriale (ochi și tract respirator) 193
3.1.15.3. Efecte fiziologice..... 193
3.1.15.4. Efecte psihologice 193
3.1.16. Aspecte medicale..... 193
3.1.17. Aspecte tactice..... 193
3.1.18. Reîncărcarea tactică şi reîncărcarea de urgenţă..... 194
3.1.19. Incidente de tragere şi remedierea acestora..... 194
3.1.20. Avantajele utilizării pistolului cu proiectile cinetice..... 194
3.1.21. Dezavantajele utilizării pistolului cu proiectile cinetice 195
3.1.22. La utilizarea pistolului cu proiectile cinetice, polițistul trebuie să țină seama de următoarele aspecte 195

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

3.2. Pușca tactică compactă cu proiectile cinetice 195
3.2.1. Componente structurale ale puștii compacte cu proiectile cinetice 195
3.2.2. Agent propulsor 195
3.2.3. Proiectilele 196
3.2.4. Portul puștii tactice compacte cu proiectile cinetice 196
3.2.5. Portul încărcătoarelor 196
3.2.6. Portul canistrelor de rezervă 196
3.2.7. Alimentarea și realimentarea încărcătoarelor 196
3.2.8. Mânuirea puștii tactice compacte cu proiectile cinetice 197
3.2.9. Activarea canistrei cu dioxid de carbon 197
3.2.10. Tragerea cu pușca tactică compactă cu proiectile cinetice 197
3.2.11. Controlul de siguranță al puștii cu proiectile cinetice 197
3.2.11.1. La intrarea în serviciu 197
3.2.11.2. După utilizarea legală în misiune 197
3.2.11.3. La ieșirea din serviciu 197
3.2.11.4. După activități de antrenament 197
3.2.12. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune 198
3.2.12.1. Încărcarea administrativă 198
3.2.13. Activități efectuate înaintea utilizării puștii cu proiectile cinetice. Somația și comenzile verbale 198
3.2.14. Activități desfășurate în timpul utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice 198
3.2.15. Activități desfășurate după utilizarea puștii tactice compacte cu proiectile cinetice 199
3.2.16. Efecte ale utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice 199
3.2.16.1. Efecte fizice 199
3.2.16.2. Efecte asupra terminațiilor nervoase senzoriale (ochi și tract respirator) 199
3.2.16.3. Efecte fiziologice 199
3.2.16.4. Efecte psihologice 199
3.2.17. Aspecte medicale 199
3.2.18. Aspecte tactice 199
3.2.19. Reîncărcarea tactică şi reîncărcarea de urgenţă 200
3.2.20. Incidente de tragere şi remedierea acestora 200
3.2.21. Avantajele utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice 200
3.2.22. Dezavantajele utilizării puștii tactice compacte cu proiectile cinetice 201
3.2.23. La utilizarea puștii tactice cu proiectile cinetice polițistul trebuie să țină seama de următoarele aspecte 201
4. Utilizarea adaptorului pentru letalitate redusă 201
4.1. Componente structurale ale adaptorului pentru letalitate redusă 202
4.2. Principiul de funcționare al adaptorului pentru letalitate redusă 202
4.3. Parametrii balistici pentru versiunea 9mm 202
4.4. Portul adaptorului pentru letalitate redusă 202
4.5. Tragerea cu adaptorul pentru letalitate redusă 202
4.6. Efecte operative ale tragerii cu adaptorul pentru letalitate redusă 202
4.7. Incidente de tragere 203
4.8. Reîncărcarea tactică şi de urgenţă 203
4.9. Opțiuni operative și condiții de utilizare 203
4.10. Limite și contraindicaţii 203
4.11. Utilizarea adaptorului pentru letalitate redusă 203
4.12. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune 203
4.13. Activități desfășurate înaintea utilizării adaptorului pentru letalitate redusă 204
4.14. Activități desfășurate în timpul utilizării adaptorului pentru letalitate redusă 204

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

4.15. Activităţi desfăşurate după utilizarea adaptorului pentru letalitate redusă 204
4.16. Aspecte tactice 205
4.17. Avantaje ale utilizării adaptorului pentru letalitate redusă 205
4.18. Dezavantaje ale utilizării adaptorului pentru letalitate redusă 205
4.19. Aspecte medicale 206
4.20. La utilizarea adaptorului poliţistul trebuie să ţină seama de următoarele aspecte 206
5. Dispozitivele cu conducție electrică de la distanță 206
5.1. Termeni specifici 207
5.2. Componente structurale ale Taser 10 208
5.3. Funcționarea Taser 10 208
5.4. Selectorul de siguranță 208
5.5. Ecranul central digital 209
5.5.1. Funcții ale ecranului central digital 209
5.5.1.1. Funcții afișate în poziția „Oprit” 209
5.5.1.2. Funcții afișate în poziția „Pornit” 209
5.5.1.3. Jurnalul grafic de diagnostic și codurile de eroare 209
5.6. Semnalizare acustică operațională 210
5.6.1. Tipuri de semnale acustice și funcții operaționale 210
5.7. Lanterna tactică 210
5.7.1. Funcțiile lanternei tactice 211
5.8. Indicatoare luminoase de activare tactică 211
5.8.1. Funcțiile LED-urilor de alertă și avertizare 211
5.9. Utilizare în profil disimulat (semnătură redusă) 211
5.9.1. Modul de funcționare cu semnătură redusă 211
5.9.1.1. Activarea profilului disimulat 211
5.9.1.2. Dezactivarea profilului disimulat 212
5.10. Alimentare 212
5.10.1. Autonomie energetică 212
5.10.2. Introducerea și extragerea bateriei 212
5.10.3. Procedura de introducere a bateriei 212
5.10.4. Procedura de extragere a bateriei 212
5.11. Descărcarea electrică standard 213
5.11.1. Oprirea sau continuarea transmiterii energiei electrice 213
5.11.2. Configurații de oprire și prelungire a descărcării electrice 213
5.12. Cartușele pentru dispozitivul Taser 10 213
5.12.1. Tipuri de cartușe ale sistemului TASER 10 213
5.13. Magazia cu capacitate mărită 214
5.13.1. Încărcarea magaziei cu capacitate mărită 214
5.13.2. Descărcarea magaziei cu capacitate mărită 214
5.14. Încărcarea și descărcarea administrativă a dispozitivului Taser 10 215
5.14.1. Încărcarea administrativă a dispozitivului Taser 10 215
5.14.2. Descărcarea administrativă a dispozitivului Taser 10 215
5.15. Tocul de purtare 215
5.16. Portul dispozitivului Taser 10 216
5.17. Priza pe dispozitivul Taser 10 216
5.18. Scoaterea și introducerea Taser 10 din și în toc 216
5.19. Poziții profesionale cu dispozitivul Taser 10 216
5.19.1. Poziția pentru intervenție cu dispozitivul Taser 10 216
5.19.2. Poziția disimulată pentru intervenție cu dispozitivul Taser 10 216
5.19.3. Poziţia pentru luptă cu dispozitivul Taser 10 216

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

5.19.4. Poziția pentru luptă comprimată cu dispozitivul Taser 10 216
5.20. Ochirea și tragerea cu dispozitivul Taser 10 216
5.20.1. Ochirea 216
5.20.2. Zonele de țintă 217
5.20.3. Tragerea 217
5.21. Efecte și simptome ale utilizării dispozitivului Taser 10 217
5.21.1. Efecte INM 217
5.21.2. Efecte fiziologice 217
5.21.3. Efecte psihologice 218
5.21.4. Simptome ale incapacitării neuromusculare 218
5.22. Reguli de siguranță în mânuirea dispozitivelor cu conducție electrică 218
5.23. Activități desfășurate înainte de plecarea în misiune 218
5.23.1. Inspectarea stării de funcționalitate a dispozitivului TASER 10 218
5.23.2. Erori de funcționare și remedierea lor 219
5.24. Activități desfășurate înaintea utilizării Taser 10 220
5.25. Activități desfășurate în timpul utilizării Taser 10 220
5.26. Activităţi desfăşurate de poliţist după utilizarea dispozitivului Taser 10 221
5.26.1. Încătușarea suspectului 221
5.26.2. Extragerea sondelor 221
5.27. Aspecte medicale 221
5.28. Aspecte tactice 222
5.29. Aspecte legale 222
5.30. Aspecte de avut în vedere la utilizarea dispozitivului cu conducție electrică 223
5.31. Avantajele folosirii dispozitivului cu conducție electrică de la distanță 223
5.32. Dezavantajele folosirii dispozitivelor cu conducție electrică de la distanță 223
5.33. Antrenamentul cu dispozitivele cu conducție electrică de la distanță 224
5.33.1. Managementul riscurilor balistice și zonele interzise 224
5.33.2. Echipamentul individual de protecție obligatoriu 224
5.33.3. Protocolul muniției HALT 224
5.34. Aspecte care trebuie evitate la folosirea dispozitivului cu conducție electrică de la distanță 225

CAPITOLUL XIX – INTEGRAREA TEHNOLOGIEI DE REALITATE VIRTUALĂ ÎN INSTRUIREA TACTICO-OPERATIVĂ A POLIȚIȘTILOR 226
1. Dinamica funcțională a simulatorului pe categorii de mijloace de intervenție 226
2. Structura procedurală a scenariilor de antrenament 227
3. Sistemul de evaluare digitală post-exercițiu 228
4. Sistemul de antrenament în realitate virtuală Axon pentru platforma Taser 10 228
5. Componența sistemului VR 228
6. Componente structurale ale VR Axon 229
7. Taser 10 VR Controller 229
8. Funcționarea sistemului VR în raport cu Taser 10 229
9. Interacțiune în timp real 229
10. Scenarii de instruire și structură procedurală 229
11. Module principale 229
12. Procedură standard de antrenament 230
13. Sistemul de evaluare 230
14. Indicatori utilizați pentru evaluare 230

CAPITOLUL XX – UTILIZAREA ECHIPAMENTELOR DE PROTECȚIE BALISTICĂ 231
1. Utilizarea vestei balistice 231

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

1.1. Tipuri de protecție a vestelor balistice 232
1.2. Componente structurale ale vestei balistice 232
1.3. Considerații ergonomice și biomecanice 232
1.4. Respirația și controlul trunchiului 232
1.5. Limitele operaționale ale utilizării vestei balistice 232
1.6. Poziții operative cu vesta de protecție balistică 233
1.6.1. Poziția statică cu vesta de protecție balistică 233
1.6.2. Poziții dinamice cu vesta de protecție balistică 233
1.6.3. Poziții operative cu vesta de protecție balistică în spatele unei adăpostiri 233
1.6.4. Poziții operative cu vesta de protecție balistică în autovehicule 233
1.6.4.1. Poziția de conducere tactică 233
1.6.4.2. Poziția „*gata de reacție*” 234
1.6.4.3. Poziția de adăpostire în autovehicul 234
1.6.4.4. Poziția de ieșire tactică din autovehicul 234
1.6.5. Poziții operative cu vesta de protecție balistică utilizând autovehiculul ca element de adăpostire 234
1.6.5.1. Poziția de adăpostire după autovehicul 234
1.6.5.2. Poziția frontală de angajare 234
1.7. Zone și elemente ale autovehiculelor care pot asigura protecție balistică 234
1.7.1. Zone cu nivel redus de protecție 234
1.7.2. Zone cu nivel mediu de protecție 235
1.7.3. Zone cu nivel superior de protecție 235
1.8. Adăpostire optimizată folosind ansamblul structural al autovehiculului 235
1.9. Vesta de protecție balistică în timpul tragerii cu armamentul de serviciu 236
1.10. Ajustarea elementelor de tragere 236
1.11. Tragerea în mișcare cu vesta de protecție balistică 236
1.12. Tragerea din poziții joase cu vesta de protecție balistică 236
1.13. Reîncărcarea armei cu vesta de protecție balistică 236
1.13.1. Reîncărcarea tactică cu vesta de protecție balistică 236
1.13.2. Reîncărcarea de urgență cu vesta de protecție balistică 237
1.14. Tranziția între arme 237
1.14.1. Tehnica de tranziție de la pistol la armă de foc lungă (armă secundară/principală) 237
1.14.2. Tehnica de tranziție de la armă de foc lungă la pistol (armă principală/secundară) 237
1.15. Remedierea incidentelor de tragere 238
1.16. Aspecte de evitat 238
1.16.1. Expunerea laterală a vestei balistice 238
1.16.1.1. Situații care cresc expunerea laterală a vestei balistice 238
1.16.1.2. Consecințe tactice 238
1.16.1.3. Riscuri 238
1.16.2. Expunerea crescută a zonei suprasternale 238
1.16.2.1. Pierderea stabilității și a mobilității 239
1.16.2.2. Limitarea accesului la armamentul de serviciu și mijloacele din dotare 239
1.16.2.3. Limitarea câmpului vizual și a reactivității 239
1.16.2.4. Scăderea eficienței respiratorii 239
1.16.2.5. Riscuri 239
1.16.2.6. Recomandări pentru reducerea riscurilor 239
1.17. Integrarea procedurală a utilizării vestei balistice 240
1.18. Avantajele utilizării vestei balistice 240
1.19. Dezavantajele utilizării vestei balistice 240
1.20. Aspecte medicale 241

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

2. Utilizarea scutului de protecție balistică 242
2.1. Rolurile tactice ale scutului balistic 243
2.2. Componentele structurale ale scutului balistic 243
2.3. Priza scutului balistic 243
2.3.1. Priza cu o mână 244
2.3.2. Priza cu două mâini 244
2.4. Poziția cu scutul de protecție balistică și arma cu țeavă scurtă 245
2.5. Deplasarea cu scutul 245
2.5.1. Deplasare înainte 245
2.5.2. Deplasare laterală stânga/dreapta 245
2.5.3. Deplasarea în spate (retragere tactică) 246
2.5.4. Deplasare în unghiuri (schimbarea direcției) 246
2.6. Utilizarea scutului în echipă tactică 246
2.6.1. Roluri tactice 246
2.6.1.1. Operator de scut (scutier) 246
2.6.1.2. Trăgător de sprijin (șef de echipă) 246
2.6.2. Prioritate decizională 247
2.6.3. Întoarcerea în unghi și schimbarea nivelului de înălțime cu scutul 247
2.7. Gestionarea unghiului periculos de după colț cu ajutorul scutului balistic 248
2.7.1. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic prin deplasare liniară în flanc (individual) 249
2.7.2. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic prin deplasare liniară în flanc (binom tactic) 249
2.7.3. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic în arc de cerc (individual) 249
2.7.4. Tehnica de scanare progresivă a colțului cu scutul balistic în arc de cerc (binom tactic) 250
2.7.5. Tehnica de scanare progresivă a unghiului periculos prin pivotare cu scutul balistic în sprijin structural (individual) 251
2.7.6. Tehnica scanării unghiului periculos prin pivotare cu scutul balistic în sprijin structural (binom tactic) 251
2.7.7. Tehnica de gestionare dinamică a colțului cu scutul balistic în deplasare circulară (individual) 252
2.7.8. Tehnica de gestionare dinamică a colțului periculos cu scutul balistic în deplasare circulară (binom tactic) 252
2.7.9. Tehnica de observare fixă a unghiului periculos cu scutul balistic 253
2.8. Schimbarea scutului dintr-o mână în cealaltă 253
2.8.1. Tehnica 1 253
2.8.2. Tehnica 2 254
2.9. Procedura schimbării scutului balistic între polițiști 254
2.9.1. Modalități de schimbare a operatorului de scut 255
2.9.1.1. Schimbare tactică 255
2.9.1.2. Schimbare de urgență 255
2.9.2. Condiții de efectuare a schimbării operatorului de scut 255
2.9.2.1. Condiții pentru executarea schimbării tactice 255
2.9.2.2. Condiții pentru executarea schimbării de urgență 256
2.9.3. Schimbarea tactică a operatorului atunci când scutul este utilizat cu o singură mână 256
2.9.4. Schimbarea tactică a operatorului atunci când scutul este mânuit cu ambele mâini 257
2.9.5. Schimbarea de urgență a operatorului de scut 258
2.10. Reîncărcarea tactică și reîncărcarea de urgență a pistolului în timpul manevrării scutului de protecție balistică 258

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

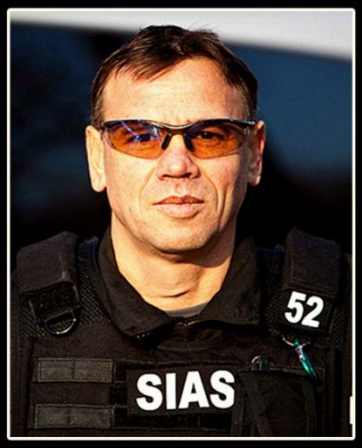
2.10.1. Reîncărcare tactică cu scutul de protecție balistică 259
2.10.1.1. Tehnica 1 259
2.10.1.2. Tehnica 2 259
2.10.1.3. Tehnica 3 260
2.10.1.4.Tehnica 4 260
2.10.2. Reîncărcarea de urgență cu scutul de protecție balistică 260
2.10.2.1. Tehnica 1 260
2.10.2.2. Tehnica 2 261
2.10.2.3. Tehnica 3 261
2.10.2.4. Tehnica 4 261
2.11. Armarea pistolului 261
2.12. Retenția scutului de protecție balistică 262
2.12.1. Când polițistul ține scutul cu ambele mâini 262
2.12.1.1 Tehnica 1 262
2.12.1.2. Tehnica 2 263
2.12.1.3. Tehnica 3 263
2.12.1.4. Tehnica 4 263
2.12.2. Când polițistul ține scutul cu o singură mână 263
2.12.2.1. Tehnica 1 263
2.12.2.2. Tehnica 2 264
2.12.2.3. Tehnica 3 264
2.12.2.4. Tehnica 4 264
2.13. Avantajele tactice și operative ale utilizării scuturilor balistice 264
2.14. Dezavantaje tactice și limitările operative ale utilizării scutului balistic 265
2.15. Utilizarea microscuturilor balistice 265
2.15.1. Componentele structurale ale microscutului balistic 265
2.15.2. Avantaje ale utilizării microscuturilor balistice 266
2.15.3. Dezavantaje ale utilizării microscuturilor balistice 266

CAPITOLUL XXI – ASPECTE ALE PREGĂTIRII PSIHO-MOTRICE PENTRU MISIUNE ȘI GESTIONAREA EFECTELOR STRESULUI OPERAȚIONAL 267
1. Stresul operațional 267
2. Acţiuni care au loc cu scurt timp înaintea începerii misiunii 268
3. Pregătirea psihică pentru misiune 268
4. Pregătirea psihică pentru o anumită misiune 269
5. Stările limită şi psiho-patologice 270
5.1. Stările psihice de limită 270
5.2. Stări psiho-patologice specifice 271
5.3. Stări psiho-patologice nespecifice 271
6. Gestionarea stresului operațional și a oboselii 272
7. Reglarea şi autoreglarea stărilor psihice ale polițiștilor 272
7.1. Metode de reglare prin intervenţie exterioară 272
7.2. Metode de autoreglare a stărilor psihice 272
8. Efecte ale stresului de misiune 273
9. Fenomenele de relaxare şi mecanismele acesteia 273
10. Respirația tactică 273
10.1. Respirația tactică în faza de așteptare a unei misiuni 274
10.2. Respirația tactică în etapa imediat premergătoare acțiunii 274
10.3. Respirația tactică înaintea declanșării acțiunii 275
10.4. Respirația de recuperare post-misiune 275
11. Antrenamentul ideomotor (mental) 276

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.

11.1. Antrenamentul de conştientizare senzorială 276
11.2. Antrenamentul psihoton 276
11.2.1. Etapele pregătirii psihotone 277
11.3. Antrenamentul autogen al lui Schultz 277
ANEXA 1 279
ANEXA 2 281
BIBLIOGRAFIE 282

Această lucrare este protejată în virtutea legilor naționale și internaționale ale drepturilor de autor. Nicio parte a acesteia nu poate fi copiată, reprodusă, distribuită, tradusă sau transmisă, prin niciun mijloc sau mediu de stocare, fără permisiunea prealabilă a autorilor. Sunt acceptate doar redările justificate, de interes profesional, ştiinţific sau public, cu specificarea sursei.





Cezar CRISTEA

Petre-Robert UNGUREANU

Şef Pregătire de Luptă în cadrul Serviciului pentru Intervenţii şi Acţiuni Speciale, Inspectoratul General al Poliţiei Române.

Membru în cadrul Formaţiunii pentru Intervenţie Antiteroristă, Serviciul de Protecţie şi Pază.

Profesor-asociat al Academiei de Poliţie „Alexandru Ioan Cuza", specialitatea Ordine şi Siguranţă Publică, disciplina „Tactică specială aplicativă de poliţie".

Specializat în formarea, adaptarea şi pregătirea de luptă a operatorilor tactici.

Autor al Sistemului Tactic Operativ de Protecţie al SIAS.

Studii juridice în domeniul securităţii comunitare şi terorismului, licenţiat în ştiinţe ale mişcării, sportului şi sănătăţii.

Maestru Emerit al Sportului, antrenor arte marţiale, discipline de luptă şi sisteme sportiv-aplicative militare.

Ofiţer operativ cu experienţă în domeniul menţinerii ordinii şi liniştii publice.

Cadru didactic al Academiei de Poliţie „Alexandru Ioan Cuza", în cadrul Catedrei Ordine şi Siguranţă Publică, disciplina „Tactică de specialitate".

Consistentă activitate de instruire tactic-operativă în cadrul Agenţiei FRONTEX.

Coautor al Curriculumului Comun de Pregătire (Common Core Curriculum) al FRONTEX.

Experienţă îndelungată în pregătirea teoretică şi practic-aplicativă a poliţiştilor.

Specializat în folosirea forţei în misiunile poliţieneşti.

Studii în domeniul psihologiei.

Certificat în Armament Systems & Procedures, Inc. SUA.

Instructor în poligonul de tragere.

Autor de lucrări de specialitate în domeniul ordinii şi liniştii publice.

ISBN 978-973-745-215-3